

ZAKŁAD SŁUŻBY PREWENCYJNEJ

108

MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Grzegorz Perz • Leszek Dyduch

WYBRANE AKTY PRAWNE Z ZAKRESU PREWENCJI
do realizacji zajęć dydaktycznych na szkoleniu zawodowym podstawowym

CENTRUM SZKOLENIA POLICJI

Legionowo 2013

Stan prawny na 3.12.2013 r.

Korekta, skład i druk:
Wydział Wydawnictw i Poligrafii
Centrum Szkolenia Policji w Legionowie
Nakład 55 egz.

ZAKŁAD SŁUŻBY PREWENCYJNEJ

Grzegorz Perz, Leszek Dyduch

**WYBRANE AKTY PRAWNE
DO REALIZACJI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH Z ZAKRESU
PREWENCJI
SZKOLENIA PODSTAWOWEGO ZAWODOWEGO**

Legionowo 2013

Stan prawny na dzień 3 grudnia 2013 r.

Skład i druk:
Wydział Wydawnictw i Poligrafii
Centrum Szkolenia Policji w Legionowie

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.	7
Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji	11
Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń	19
Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	30
Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich	35
Ustawa z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz niektórych innych ustaw.....	37
Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny.....	46
Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego	52
Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia	55
Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii	57
Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych	70
Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej	84
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 r. w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów	112
Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”	127
Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 listopada 2000 r. w sprawie uzbrojenia Policji	145
Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 18 października 2001 r. w sprawie rozkładu czasu służby policjantów	146
Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2002 r. w sprawie urlopów policjantów	149
Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 maja 2009 r. w sprawie umundurowania policjantów	154
Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 września 2010 r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne	190
Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 czerwca 2012 r. w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb	199
Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 września 2012 r. w sprawie badań lekarskich osób zatrzymanych przez Policję	223
Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 maja 2013 r. w sprawie szczegółowych praw i obowiązków oraz przebiegu służby policjantów	226

Zarządzenie nr 805 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2003 r. w sprawie „Zasad etyki zawodowej policjanta”	235
Zarządzenie nr 213 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lutego 2007 r. w sprawie metod i form przygotowania i realizacji zadań Policji w przypadkach zagrożenia życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego	237
Zarządzenie nr 768 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 sierpnia 2007 r. w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym	243
Zarządzenie nr 1204 Komendanta Głównego Policji z dnia 12 listopada 2007 r. w sprawie form i metod działalności prasowo-informacyjnej w Policji	253
Zarządzenie nr 1355 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 grudnia 2007 r. w sprawie metod i form organizowania i prowadzenia przez Policję pościgów i zorganizowanych działań pościgowych	256
Zarządzenie nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń	263
Zarządzenie nr 1619 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 listopada 2010 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich	282
Zarządzenie nr 852 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 lipca 2011 r. w sprawie zasad przyznawania i użytkowania broni palnej przez policjantów	288
Zarządzenie nr 122 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie ceremoniału policyjnego – wyciąg	296
Zarządzenie nr 125 Komendanta Głównego Policji z dnia 12 czerwca 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań związanych z pobytem osób zatrzymanych lub doprowadzonych w pokoju przejściowym	302
Zarządzenie nr 126 Komendanta Głównego Policji z dnia 12 czerwca 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań związanych z pobytem osób zatrzymanych lub doprowadzonych w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym	307
Zarządzenie nr 130 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 sierpnia 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia ..	312
Zarządzenie nr 134 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 października 2012 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w policyjnej izbie dziecka	319
Zarządzenie nr 7 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 marca 2013 r. w sprawie regulaminu musztry w Policji	332
Zarządzenie nr 25 Komendanta Głównego Policji z dnia 8 października 2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeni	338
Wytyczne nr 1 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie ochrony bezpieczeństwa osobistego policjantów oraz osób postronnych podczas zatrzymywania osób poruszających się pojazdami ...	342
Wytyczne nr 1 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 stycznia 2006 r. w sprawie postępowania policjantów wobec osób korzystających z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych oraz osób korzystających z immunitetów krajowych	347
Wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych	351
Wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie sposobu postępowania policjantów podczas realizacji procedury „Niebieskie karty”	354

WSTĘP

Drugie wydanie przedmiotowego materiału dydaktycznego stanowi kompilację wybranych aktów prawnych pomocnych do realizacji zajęć dydaktycznych z zakresu prewencji na szkoleniu zawodowym podstawowym. Tak jak wydanie pierwsze, skierowane jest przede wszystkim do dydaktyków policyjnych realizujących tego rodzaju zajęcia dydaktyczne, którzy pragną wzbogacić swoją wiedzę i doskonalić swój warsztat pracy w tym zakresie. Może też stanowić cenne źródło dla pozostałych policjantów, szczególnie słuchaczy szkoleń zawodowych podstawowych, którzy dążą do poszerzenia swojej wiedzy oraz zdobycia umiejętności zawodowych.

Praktyka pracy policyjnej wykazuje, że brak wiedzy i umiejętności w zakresie stosowania obowiązujących przepisów prawnych naraża ich prawne bezpieczeństwo działania, a także ma również negatywny wpływ na kształtowanie wizerunku Policji w oczach społeczeństwa.

Wychodząc naprzeciw potrzebom pogłębiania wiedzy oraz kształtowania umiejętności stosowania przepisów prawnych przez policjantów, autorzy niniejszego opracowania, stosując kryterium treści obowiązującego programu nauczania szkolenia zawodowego podstawowego dokonali wyboru aktów i przepisów prawnych niezbędnych do prowadzenia zajęć dydaktycznych z zakresu prewencji na tym szkoleniu. Do każdego z przedstawionych aktów prawnych została dołączona tabela określająca zakres przedmiotowy jego wykorzystania. Tabela ta zawiera w poszczególnych kolumnach wykaz jednostek modułowych (JM) oraz przyporządkowanych im jednostek szkolnych (JS) z zakresu prewencji, a także ewentualny znak „X”, który oznacza potwierdzenie niezbędności wykorzystania tego aktu prawnego do realizacji wskazanej jednostki szkolnej (tematu).

Rozwiązanie takie powinno ułatwić posługiwanie się przedmiotową kompilacją zarówno w czasie zajęć teoretycznych, a także praktycznych, pozwalając jednocześnie na doskonalenie umiejętności pracy z aktem prawnym.

Wyboru aktów prawnych dokonano zgodnie z ich stanem prawnym na dzień 4 grudnia 2013 r.

Autorzy

KONSTYTUCJA RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 2 kwietnia 1997 r.

(Dz. U. Nr 78, poz. 483, z późn. zm.)

Wyciąg

Rozdział I RZECZYPOSPOLITA

Art. 1.

Rzeczpospolita Polska jest dobrem wspólnym wszystkich obywateli.

Art. 2.

Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej.

Art. 3.

Rzeczpospolita Polska jest państwem jednolitym.

Art. 4.

1. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu.
2. Naród sprawuje władzę przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio.

Art. 5.

Rzeczpospolita Polska strzeże niepodległości i nienaruszalności swojego terytorium, zapewnia wolności i prawa człowieka i obywatela oraz bezpieczeństwo obywateli, strzeże dziedzictwa narodowego oraz zapewnia ochronę środowiska, kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju.

Art. 6.

1. Rzeczpospolita Polska stwarza warunki upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego, jego trwania i rozwoju.
2. Rzeczpospolita Polska udziela pomocy Polakom zamieszkałym za granicą w zachowaniu ich związków z narodowym dziedzictwem kulturalnym.

Art. 7.

Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.

Art. 8.

1. Konstytucja jest najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Przepisy Konstytucji stosuje się bezpośrednio, chyba że Konstytucja stanowi inaczej.

Art. 9.

Rzeczpospolita Polska przestrzega wiążącego ją prawa międzynarodowego. (...)

Rozdział II WOLNOŚCI, PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁOWIEKA I OBYWATELA

Zasady ogólne

Art. 30.

Przyrodzona i niezbywalna godność człowieka stanowi źródło wolności i praw człowieka i obywatela. Jest ona nienaruszalna, a jej poszanowanie i ochrona jest obowiązkiem władz publicznych.

Art. 31.

1. Wolność człowieka podlega ochronie prawnej.
2. Każdy jest obowiązany szanować wolności i prawa innych. Nikogo nie wolno zmuszać do czynienia tego, czego prawo mu nie nakazuje.
3. Ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw mogą być ustanawiane tylko w ustawie i tylko wtedy, gdy są konieczne w demokratycznym państwie dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, bądź dla ochrony środowiska, zdrowia i moralności publicznej, albo wolności i praw innych osób. Ograniczenia te nie mogą naruszać istoty wolności i praw.

Art. 32.

1. Wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.
2. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny.

Art. 33.

1. Kobieta i mężczyzna w Rzeczypospolitej Polskiej mają równe prawa w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym.
2. Kobieta i mężczyzna mają w szczególności równe prawo do kształcenia, zatrudnienia i awansów, do jednakowego wynagradzania za pracę jednakowej wartości, do zabezpieczenia społecznego oraz do zajmowania stanowisk, pełnienia funkcji oraz uzyskiwania godności publicznych i odznaczeń.

Art. 34.

1. Obywatelstwo polskie nabywa się przez urodzenie z rodziców będących obywatelami polskimi. Inne przypadki nabycia obywatelstwa polskiego określa ustawa.
2. Obywatel polski nie może utracić obywatelstwa polskiego, chyba że sam się go zrzeknie.

Art. 35.

1. Rzeczpospolita Polska zapewnia obywatelom polskim należącym do mniejszości narodowych i etnicznych wolność zachowania i rozwoju własnego języka, zachowania obyczajów i tradycji oraz rozwoju własnej kultury.
2. Mniejszości narodowe i etniczne mają prawo do tworzenia własnych instytucji edukacyjnych, kulturalnych i instytucji służących ochronie tożsamości religijnej oraz do uczestnictwa w rozstrzyganiu spraw dotyczących ich tożsamości kulturowej.

Art. 36.

Podczas pobytu za granicą obywatel polski ma prawo do opieki ze strony Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 37.

1. Kto znajduje się pod władzą Rzeczypospolitej Polskiej, korzysta z wolności i praw zapewnionych w Konstytucji.
2. Wyjątki od tej zasady, odnoszące się do cudzoziemców, określa ustawa.

Wolności i prawa osobiste

Art. 38.

Rzeczpospolita Polska zapewnia każdemu człowiekowi prawną ochronę życia.

Art. 39.

Nikt nie może być poddany eksperymentom naukowym, w tym medycznym, bez dobrowolnie wyrażonej zgody.

Art. 40.

Nikt nie może być poddany torturom ani okrutnemu, nieludzkiemu lub poniżającemu traktowaniu i karaniu. Zakazuje się stosowania kar cielesnych.

Art. 41.

1. Każdemu zapewnia się nietykalność osobistą i wolność osobistą. Pozbawienie lub ograniczenie wolności może nastąpić tylko na zasadach i w trybie określonych w ustawie.
2. Każdy pozbawiony wolności nie na podstawie wyroku sądowego ma prawo odwołania się do sądu w celu niezwłocznego ustalenia legalności tego pozbawienia. O pozbawieniu wolności powiadamia się niezwłocznie rodzinę lub osobę wskazaną przez pozbawionego wolności.
3. Każdy zatrzymany powinien być niezwłocznie i w sposób zrozumiały dla niego poinformowany o przyczynach zatrzymania. Powinien on być w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania przekazany do dyspozycji sądu. Zatrzymanego należy zwolnić, jeżeli w ciągu 24 godzin od przekazania do dyspozycji sądu nie zostanie mu doręczone postanowienie sądu o tymczasowym aresztowaniu wraz z przedstawionymi zarzutami.
4. Każdy pozbawiony wolności powinien być traktowany w sposób humanitarny.
5. Każdy bezprawnie pozbawiony wolności ma prawo do odszkodowania.

Art. 42.

1. Odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto dopuścił się czynu zabronionego pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia. Zasada ta nie stoi na przeszkodzie ukaraniu za czyn, który w czasie jego popełnienia stanowił przestępstwo w myśl prawa międzynarodowego.
2. Każdy, przeciw komu prowadzone jest postępowanie karne, ma prawo do obrony we wszystkich stadiach postępowania. Może on w szczególności wybrać obrońcę lub na zasadach określonych w ustawie korzystać z obrońcy z urzędu.
3. Każdego uważa się za niewinnego, dopóki jego wina nie zostanie stwierdzona prawomocnym wyrokiem sądu.

Art. 43.

Zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości nie podlegają przedawnieniu.

Art. 44.

Bieg przedawnienia w stosunku do przestępstw, nie ściganych z przyczyn politycznych, popełnionych przez funkcjonariuszy publicznych lub na ich zlecenie, ulega zawieszeniu do czasu ustania tych przyczyn.

Art. 45.

1. Każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd.
2. Wyłączenie jawności rozprawy może nastąpić ze względu na moralność, bezpieczeństwo państwa i porządek publiczny oraz ze względu na ochronę życia prywatnego stron lub inny ważny interes prywatny. Wyrok ogłaszany jest publicznie.

Art. 46.

Przepadek rzeczy może nastąpić tylko w przypadkach określonych w ustawie i tylko na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu.

Art. 47.

Każdy ma prawo do ochrony prawnej życia prywatnego, rodzinnego, czci i dobrego imienia oraz do decydowania o swoim życiu osobistym.

Art. 48.

1. Rodzice mają prawo do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem. Wychowanie to powinno uwzględniać stopień dojrzałości dziecka, a także wolność jego sumienia i wyznania oraz jego przekonania.
2. Ograniczenie lub pozbawienie praw rodzicielskich może nastąpić tylko w przypadkach określonych w ustawie i tylko na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu.

Art. 49.

Zapewnia się wolność i ochronę tajemnicy komunikowania się. Ich ograniczenie może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony.

Art. 50.

Zapewnia się nienaruszalność mieszkania. Przeszukanie mieszkania, pomieszczenia lub pojazdu może nastąpić jedynie w przypadkach określonych w ustawie i w sposób w niej określony.

Art. 51.

1. Nikt nie może być obowiązany inaczej niż na podstawie ustawy do ujawniania informacji dotyczących jego osoby.
2. Władze publiczne nie mogą pozyskiwać, gromadzić i udostępniać innych informacji o obywatelach niż niezbędne w demokratycznym państwie prawnym.
3. Każdy ma prawo dostępu do dotyczących go urzędowych dokumentów i zbiorów danych. Ograniczenie tego prawa może określić ustawa.
4. Każdy ma prawo do żądania sprostowania oraz usunięcia informacji nieprawdziwych, niepełnych lub zebranych w sposób sprzeczny z ustawą.
5. Zasady i tryb gromadzenia oraz udostępniania informacji określa ustawa.

Art. 52.

1. Każdemu zapewnia się wolność poruszania się po terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz wyboru miejsca zamieszkania i pobytu.
2. Każdy może swobodnie opuścić terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Wolności, o których mowa w ust. 1 i 2, mogą podlegać ograniczeniom określonym w ustawie.
4. Obywatela polskiego nie można wydrzeć z kraju ani zakazać mu powrotu do kraju.
5. Osoba, której pochodzenie polskie zostało stwierdzone zgodnie z ustawą, może osiedlić się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na stałe.

Art. 53.

1. Każdemu zapewnia się wolność sumienia i religii.
2. Wolność religii obejmuje wolność wyznawania lub przyjmowania religii według własnego wyboru oraz uzewewnętrzniania indywidualnie lub z innymi, publicznie lub prywatnie, swojej religii przez uprawianie kultu, modlitwę, uczestniczenie w obrzędach, praktykowanie i nauczanie. Wolność religii obejmuje także posiadanie świątyń i innych miejsc kultu w zależności od potrzeb ludzi wierzących oraz prawo osób do korzystania z pomocy religijnej tam, gdzie się znajdują.
3. Rodzice mają prawo do zapewnienia dzieciom wychowania i nauczania moralnego i religijnego zgodnie ze swoimi przekonaniem. Przepis art. 48 ust. 1 stosuje się odpowiednio.
4. Religia kościoła lub innego związku wyznaniowego o uregulowanej sytuacji prawnej może być przedmiotem nauczania w szkole, przy czym nie może być naruszona wolność sumienia i religii innych osób.
5. Wolność uzewewnętrzniania religii może być ograniczona jedynie w drodze ustawy i tylko wtedy, gdy jest to konieczne do ochrony bezpieczeństwa państwa, porządku publicznego, zdrowia, moralności lub wolności i praw innych osób.
6. Nikt nie może być zmuszany do uczestniczenia ani do nieuczestniczenia w praktykach religijnych.

7. Nikt nie może być obowiązany przez organy władzy publicznej do ujawnienia swojego światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania.

Art. 54.

1. Każdemu zapewnia się wolność wyrażania swoich poglądów oraz pozyskiwania i rozpowszechniania informacji.
2. Cenzura prewencyjna środków społecznego przekazu oraz koncesjonowanie prasy są zakazane. Ustawa może wprowadzić obowiązek uprzedniego uzyskania koncesji na prowadzenie stacji radiowej lub telewizyjnej.

Art. 55.

1. Ekstradycja obywatela polskiego jest zakazana, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2 i 3.
2. Ekstradycja obywatela polskiego może być dokonana na wniosek innego państwa lub sądowego organu międzynarodowego, jeżeli możliwość taka wynika z ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowej lub ustawy wykonującej akt prawa stanowionego przez organizację międzynarodową, której Rzeczpospolita Polska jest członkiem, pod warunkiem że czyn objęty wnioskiem o ekstradycję:
 - 1) został popełniony poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, oraz
 - 2) stanowił przestępstwo według prawa Rzeczypospolitej Polskiej lub stanowiłby przestępstwo według prawa Rzeczypospolitej Polskiej w razie popełnienia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zarówno w czasie jego popełnienia, jak i w chwili złożenia wniosku.
3. Nie wymaga spełnienia warunków określonych w ust. 2 pkt 1 i 2 ekstradycja mająca nastąpić na wniosek sądowego organu międzynarodowego powołanego na podstawie ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowej, w związku z objętą jurysdykcją tego organu zbrodnią ludobójstwa, zbrodnią przeciwko ludzkości, zbrodnią wojenną lub zbrodnią agresji.
4. Ekstradycja jest zakazana, jeżeli dotyczy osoby podejrzanej o popełnienie bez użycia przemocy przestępstwa z przyczyn politycznych lub jej dokonanie będzie naruszać wolności i prawa człowieka i obywatela.
5. W sprawie dopuszczalności ekstradycji orzeka sąd.

Art. 56.

1. Cudzoziemcy mogą korzystać z prawa azylu w Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w ustawie.
2. Cudzoziemcowi, który w Rzeczypospolitej Polskiej poszukuje ochrony przed prześladowaniem, może być przyznany status uchodźcy zgodnie z wiążącymi Rzeczpospolitą Polską umowami międzynarodowymi. (...)

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09	X	02	02		04	01		08	01	
				03							
				04							
	10	X		06	X		02	X		02	
				07	X						
				10	X						
				11							

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

USTAWA

z dnia 6 kwietnia 1990 r.

o Policji

(Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.)

Wyciąg

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1.

1. Tworzy się Policję jako umundurowaną i uzbrojoną formację służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego.
- 1a. Nazwa „Policja” przysługuje wyłącznie formacji, o której mowa w ust. 1.
2. Do podstawowych zadań Policji należą:
 - 1) ochrona życia i zdrowia ludzi oraz mienia przed bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra;
 - 2) ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym zapewnienie spokoju w miejscach publicznych oraz w środkach publicznego transportu i komunikacji publicznej, w ruchu drogowym i na wodach przeznaczonych do powszechnego korzystania;
 - 3) inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
 - 4) wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców;
 - 5) nadzór nad specjalistycznymi uzbrojonymi formacjami ochronnymi w zakresie określonym w odrębnych przepisach;
 - 6) kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych związanych z działalnością publiczną lub obowiązujących w miejscach publicznych;
 - 7) współdziałanie z policjami innych państw oraz ich organizacjami międzynarodowymi, a także z organami i instytucjami Unii Europejskiej na podstawie umów i porozumień międzynarodowych oraz odrębnych przepisów;
 - 8) gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji kryminalnych;
 - 9) (uchylony);
 - 10) prowadzenie bazy danych zawierającej informacje o wynikach analizy kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA);
 - 11) (uchylony).
3. Policja realizuje także zadania wynikające z przepisów prawa Unii Europejskiej oraz umów i porozumień międzynarodowych na zasadach i w zakresie w nich określonych. (...)

Rozdział 3 Zakres uprawnień Policji

Art. 14.

1. W granicach swych zadań Policja w celu rozpoznawania, zapobiegania i wykrywania przestępstw i wykroczeń wykonuje czynności: operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze i administracyjno-porządkowe.
2. Policja wykonuje również czynności na polecenie sądu, prokuratora, organów administracji państwowej i samorządu terytorialnego w zakresie, w jakim obowiązek ten został określony w odrębnych ustawach.
3. Policjanci w toku wykonywania czynności służbowych mają obowiązek respektowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka.
4. Policja w celu realizacji ustawowych zadań może korzystać z danych o osobie, w tym również w formie zapisu elektronicznego, uzyskanych przez inne organy, służby i instytucje państwowe w wyniku wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych oraz przetwarzać je w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2002 r. Nr 101, poz. 926, z późn. zm.), bez wiedzy i zgody osoby, której dane te dotyczą.
5. Administrator danych, o których mowa w ust. 4, jest obowiązany udostępnić dane osobowe, z zastrzeżeniem ust. 7, na podstawie imiennego upoważnienia Komendanta Głównego Policji, komendantów wojewódzkich Policji lub uprawnionego policjanta, okazanego przez policjanta wraz z legitymacją służbową. Fakt udostępnienia tych danych podlega ochronie na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. Nr 182, poz. 1228).
- 5a. Policja może, w zakresie koniecznym do wykonywania jej ustawowych zadań, korzystać z informacji kryminalnej zgromadzonej w Krajowym Centrum Informacji Kryminalnych.

6. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wzór upoważnienia, o którym mowa w ust. 5, uwzględniając wyłącznie niezbędne dane upoważnionego policjanta oraz szczegółowe warunki wydania upoważnień w imieniu Komendanta Głównego Policji lub komendantów wojewódzkich Policji innym policjantom.
7. Prezes Rady Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, zakres, warunki i tryb przekazywania Policji informacji o osobie, uzyskanych przez organy uprawnione do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych w czasie wykonywania tych czynności, uwzględniając wymagania wynikające z przepisów o ochronie informacji niejawnych.

Art. 15.

1. Policjanci wykonując czynności, o których mowa w art. 14, mają prawo:
 - 1) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości;
 - 2) zatrzymywania osób w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego i innych ustaw;
 - 2a) zatrzymywania osób pozbawionych wolności, które na podstawie zezwolenia właściwego organu opuściły areszt śledczy albo zakład karny i w wyznaczonym terminie nie powróciły do niego;
 - 3) zatrzymywania osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia;
 - 3a) pobierania od osób wymazu ze słuzówki policzków:
 - a) w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego,
 - b) w celu identyfikacji osób o nieustalonej tożsamości oraz osób usiłujących ukryć swoją tożsamość, jeżeli ustalenie tożsamości w inny sposób nie jest możliwe;
 - 3b) pobierania materiału biologicznego ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości;
 - 4) przeszukiwania osób i pomieszczeń w trybie i przypadkach określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego i innych ustaw;
 - 4a) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu z pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, policyjnych izb dziecka, pokoi przejściowych oraz tymczasowych pomieszczeń przejściowych;
 - 5) dokonywania kontroli osobistej, a także przeglądania zawartości bagaży i sprawdzania ładunku w portach i na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego, w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary;
 - 5a) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, a w przypadku czynności operacyjno-rozpoznawczych i administracyjno-porządkowych podejmowanych na podstawie ustawy – także i dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom;
 - 6) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz jednostek gospodarczych prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej; wymienione instytucje, organy i jednostki obowiązane są, w zakresie swojego działania, do udzielenia tej pomocy, w zakresie obowiązujących przepisów prawa;
 - 7) zwracania się o niezbędną pomoc do innych jednostek gospodarczych i organizacji społecznych, jak również zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa;
 - 8) (uchylony).
2. Osobie zatrzymanej na podstawie ust. 1 pkt 3 przysługują uprawnienia przewidziane dla osoby zatrzymanej w Kodeksie postępowania karnego.
3. Zatrzymanie osoby może być zastosowane tylko wówczas, gdy inne środki okazały się bezcelowe lub nieskuteczne.
4. Osoba zatrzymana, o której mowa w ust. 1 pkt 3, może być okazywana, fotografowana lub daktyloskopowana tylko wtedy, gdy jej tożsamości nie można ustalić w inny sposób.
5. Osobę zatrzymaną należy niezwłocznie poddać – w razie uzasadnionej potrzeby – badaniu lekarskiemu lub udzielić jej pierwszej pomocy medycznej.
6. Czynności wymienione w ust. 1 powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, wobec której zostają podjęte.
7. Na sposób prowadzenia czynności, o których mowa w ust. 1, przysługuje zażalenie do miejscowo właściwego prokuratora.
 - 7a. Osoba zatrzymana może zostać umieszczona w pomieszczeniu jednostki organizacyjnej Policji lub pomieszczeniu jednostki organizacyjnej Straży Granicznej przeznaczonym dla osób zatrzymanych.
 - 7b. Pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoje przejściowe oraz tymczasowe pomieszczenia przejściowe mogą tworzyć i znosić komendanci wojewódzcy Policji oraz Komendant Stołeczny Policji.
8. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, sposób postępowania przy wykonywaniu uprawnień, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2a, 3, 3a lit. b, 3b i 5–7, oraz wzory dokumentów stosowanych w tych sprawach, mając na względzie zapewnienie skuteczności działań podejmowanych przez Policję oraz poszanowanie praw osób, wobec których działania te są podejmowane.
 - 8a. (uchylony).
 - 8b. (uchylony).

9. Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, określi, w drodze rozporządzenia, tryb przeprowadzania badań lekarskich, o których mowa w ust. 5, uwzględniając przypadki uzasadniające potrzebę niezwłocznego udzielenia osobie zatrzymanej pierwszej pomocy medycznej lub potrzebę poddania jej niezbędnym badaniom lekarskim, czas i organizację tych badań oraz sposób ich dokumentowania.
10. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) warunki, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia w jednostkach organizacyjnych Policji dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, zakres prowadzonej dokumentacji oraz wzory dokumentów wchodzących w jej skład,
 - 2) warunki, jakim powinny odpowiadać pokoje przejściowe w jednostkach organizacyjnych Policji, w których można umieścić osoby zatrzymane lub doprowadzone na czas wykonania czynności służbowych, oczekiwania na przewóz do pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia albo do policyjnej izby dziecka lub doprowadzenie do jednostki penitencjarnej,
 - 3) warunki, jakim powinny odpowiadać tymczasowe pomieszczenia przejściowe, które mogą być tworzone poza jednostkami organizacyjnymi Policji, w których można umieścić osoby zatrzymane lub doprowadzone w związku z naruszeniem porządku prawnego, na czas niezbędny do podjęcia decyzji co do dalszego zakresu i charakteru realizowanych wobec tych osób czynności służbowych,
 - 4) warunki, jakim powinny odpowiadać policyjne izby dziecka,
 - 5) regulamin pobytu osób w pomieszczeniach, pokojach i izbach, o których mowa w ust. 1 pkt 4a, uwzględniając ich lokalizację, wyposażenie, warunki techniczne pomieszczeń i niezbędne części składowe,
 - 6) sposób przechowywania i niszczenia zapisów obrazu z pomieszczeń, pokoi i izb, o których mowa w ust. 1 pkt 4a, oraz udostępniania ich uprawnionym podmiotom oraz warunki właściwego zabezpieczenia utraconego obrazu przed utratą, zniekształceniem lub nieuprawnionym ujawnieniem
- kierując się potrzebą zapewnienia skuteczności działań podejmowanych przez Policję oraz potrzebą zapewnienia poszanowania praw osób, wobec których działania te są podejmowane.
11. Zgromadzone zapisy obrazu z pomieszczeń, izb i pokoi, o których mowa w ust. 1 pkt 4a, niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia, postępowania dyscyplinarnego lub mogących być wykorzystanymi w postępowaniu w ramach czynności wyjaśniających albo dowodów mających znaczenie dla toczących się takich postępowań, Policja przechowuje przez okres co najmniej 30 dni, nie dłużej jednak niż 60 dni od dnia zarejestrowania, a następnie je niszczy.

Art. 15a.

Funkcjonariusz Policji ma prawo zatrzymania sprawców przemocy w rodzinie stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego w trybie określonym w art. 15.

Art. 16.

1. W razie niepodporządkowania się wydanym na podstawie prawa poleceniom organów Policji lub jej funkcjonariuszy, policjanci mogą stosować następujące środki przymusu bezpośredniego:
 - 1) fizyczne, techniczne i chemiczne środki służące do obezwładniania bądź konwojowania osób oraz do zatrzymywania pojazdów;
 - 2) pałki służbowe;
 - 3) wodne środki obezwładniające;
 - 4) psy i konie służbowe;
 - 5) pociski niepenetracyjne, miotane z broni palnej.
2. Policjanci mogą stosować jedynie środki przymusu bezpośredniego odpowiadające potrzebom wynikającym z istniejącej sytuacji i niezbędne do osiągnięcia podporządkowania się wydanym poleceniom.
3. (uchylony).
4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowe przypadki oraz warunki i sposoby użycia środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w ust. 1.

Art. 17.

1. Jeżeli środki przymusu bezpośredniego, wymienione w art. 16 ust. 1, okazały się niewystarczające lub ich użycie, ze względu na okoliczności danego zdarzenia, nie jest możliwe, policjant ma prawo użycia broni palnej wyłącznie:
 - 1) w celu odparcia bezpośredniego i bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność policjanta lub innej osoby oraz w celu przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu;
 - 2) przeciwko osobie niepodporządkowującej się wezwaniu do natychmiastowego porzucenia broni lub innego niebezpiecznego narzędzia, którego użycie zagrozić może życiu, zdrowiu lub wolności policjanta albo innej osoby;
 - 3) przeciwko osobie, która usiłuje bezprawnie, przemocą odebrać broń palną policjantowi lub innej osobie uprawnionej do posiadania broni palnej;
 - 4) w celu odparcia niebezpiecznego bezpośredniego, gwałtownego zamachu na obiekty i urządzenia ważne dla bezpieczeństwa lub obronności państwa, na siedziby naczelnych organów władzy, naczelnych i centralnych organów administracji państwowej albo wymiaru sprawiedliwości, na obiekty gospodarki lub kultury naro-

dowej oraz na przedstawicielstwa dyplomatyczne i urzędy konsularne państw obcych albo organizacji międzynarodowych, a także na obiekty dozorowane przez uzbrojoną formację ochronną utworzoną na podstawie odrębnych przepisów;

- 5) w celu odparcia zamachu na mienie, stwarzającego jednocześnie bezpośrednio zagrożenie dla życia, zdrowia lub wolności człowieka;
 - 6) w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie broni było dopuszczalne w przypadkach określonych w pkt 1–3 i 5, albo za osobą, wobec której istnieje uzasadnione podejrzenie popełnienia zabójstwa, zamachu terrorystycznego, uprowadzenia osoby w celu wymuszenia okupu lub określonego zachowania, rozboju, kradzieży rozbójniczej, wymuszenia rozbójniczego, umyślnego ciężkiego uszkodzenia ciała, zgwałcenia, podpalenia lub umyślnego sprowadzenia w inny sposób niebezpieczeństwa powszechnego dla życia albo zdrowia;
 - 7) w celu ujęcia osoby, o której mowa w pkt 6, jeśli schroniła się ona w miejscu trudno dostępnym, a z okoliczności towarzyszących wynika, że może użyć broni palnej lub innego niebezpiecznego narzędzia, którego użycie zagrozić może życiu lub zdrowiu;
 - 8) w celu odparcia gwałtownego, bezpośredniego i bezprawnego zamachu na konwój ochraniający osoby, materiały zawierające informacje niejawne, pieniądze albo inne przedmioty wartościowe;
 - 9) w celu ujęcia lub udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej, tymczasowo aresztowanej lub odbywającej karę pozbawienia wolności, jeśli:
 - a) ucieczka osoby pozbawionej wolności stwarza zagrożenie dla życia albo zdrowia ludzkiego,
 - b) istnieje uzasadnione podejrzenie, że osoba pozbawiona wolności może użyć broni palnej, materiałów wybuchowych lub niebezpiecznego narzędzia,
 - c) pozbawienie wolności nastąpiło w związku z uzasadnionym podejrzeniem lub stwierdzeniem popełnienia przestępstw, o których mowa w pkt 6.
2. W działaniach oddziałów i pododdziałów zwartych Policji użycie broni palnej może nastąpić tylko na rozkaz ich dowódcy.
 3. Użycie broni palnej powinno następować w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę osobie, przeciwko której użyto broni palnej.
 4. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowo warunki i sposób postępowania przy użyciu broni palnej, a także zasady użycia broni palnej przez jednostki wymienione w ust. 2.

Art. 18.

1. W razie zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub zakłócenia porządku publicznego, zwłaszcza poprzez sprowadzenie:
 - 1) niebezpieczeństwa powszechnego dla życia, zdrowia lub wolności obywateli,
 - 2) bezpośredniego zagrożenia dla mienia w znacznych rozmiarach,
 - 3) bezpośredniego zagrożenia obiektów lub urządzeń, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 4,
 - 4) zagrożenia przestępstwem o charakterze terrorystycznym bądź jego dokonania w stosunku do obiektów mających szczególne znaczenie dla bezpieczeństwa lub obronności państwa, bądź mogącym skutkować niebezpieczeństwem dla życia ludzkiego– Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, w celu zapewnienia bezpieczeństwa publicznego lub przywrócenia porządku publicznego, może zarządzić użycie uzbrojonych oddziałów lub pododdziałów Policji.
2. W przypadkach niecierpiących zwłoki decyzję, o której mowa w ust. 1, podejmuje minister właściwy do spraw wewnętrznych, zawiadamiając o niej niezwłocznie Prezesa Rady Ministrów.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, jeżeli użycie uzbrojonych oddziałów i pododdziałów Policji okaże się niewystarczające, do pomocy uzbrojonym oddziałom i pododdziałom Policji mogą być użyte oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej „Siłami Zbrojnymi”, na podstawie postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wydanego na wniosek Prezesa Rady Ministrów.
4. Pomoc, o której mowa w ust. 3, może być udzielona również w formie prowadzonego samodzielnie przez oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych przeciwdziałania zagrożeniu bądź dokonaniu przestępstwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, w przypadku gdy oddziały i pododdziały Policji nie dysponują możliwościami skutecznego przeciwdziałania tym zagrożeniom.
5. W przypadkach niecierpiących zwłoki decyzję o udzieleniu pomocy, o której mowa w ust. 3 i 4, podejmuje Minister Obrony Narodowej, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, określający zakres i formę pomocy, zawiadamiając o niej niezwłocznie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Prezesa Rady Ministrów.
6. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej niezwłocznie wydaje postanowienie o zatwierdzeniu lub uchyleniu decyzji, o której mowa w ust. 5.
7. Żołnierzom oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych kierowanych do pomocy uzbrojonym oddziałom i pododdziałom Policji przysługują w zakresie niezbędnym do wykonywania ich zadań, wobec wszystkich osób, uprawnienia policjantów określone w art. 15–17. Korzystanie z tych uprawnień następuje na zasadach i w trybie określonych dla policjantów.
8. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowe warunki i sposób użycia oddziałów i pododdziałów Policji i Sił Zbrojnych;
 - 2) sposób koordynowania działań podejmowanych przez Policję i Siły Zbrojne w formie określonej w ust. 3 i 4;

- 3) tryb wymiany informacji i sposób logistycznego wsparcia działań Policji prowadzonych z pomocą oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych.
9. Rozporządzenie, o którym mowa w ust. 8, powinno uwzględniać:
 - 1) stopień zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub zakłócenia porządku publicznego, w tym przestępstwem o charakterze terrorystycznym, oraz przewidywany rozwój sytuacji;
 - 2) zachowanie ciągłości dowodzenia, w tym oddziałami Sił Zbrojnych;
 - 3) ochronę wymienianych informacji oraz zakres wsparcia logistycznego Policji.

Art. 18a.

1. W razie zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego, jeżeli siły Policji są niewystarczające do wykonania ich zadań w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych uzgodniony z Ministrem Obrony Narodowej, może zarządzić użycie żołnierzy Żandarmerii Wojskowej do udzielenia pomocy Policji.
2. W wypadku, o którym mowa w ust. 1, żołnierzom Żandarmerii Wojskowej przysługują, w zakresie niezbędnym do wykonania ich zadań, wobec wszystkich osób, uprawnienia policjantów, określone w art. 15–17. Korzystanie z tych uprawnień następuje na zasadach i w trybie określonym dla policjantów.

Art. 18b.

1. W razie zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub porządku publicznego, jeżeli użycie Policji okaże się niewystarczające, minister właściwy do spraw wewnętrznych może zarządzić użycie funkcjonariuszy Straży Granicznej do udzielenia pomocy Policji.
2. Pomoc, o której mowa w ust. 1, może zostać udzielona przez funkcjonariuszy Straży Granicznej również w formie samodzielnych działań.
3. Funkcjonariuszom Straży Granicznej skierowanym do wykonywania zadań służbowych polegających na udzielaniu pomocy Policji przysługują, w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań, uprawnienia policjantów określone w art. 15 ust. 1 pkt 1–3 i 4–5a, art. 16 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz art. 17 ust. 1. Korzystanie z tych uprawnień następuje na zasadach i w trybie określonych dla policjantów.

Art. 18c.

1. W przypadkach, o których mowa w art. 18 ust. 1, Komendant Główny Policji lub komendant wojewódzki Policji może zarządzić zastosowanie przez Policję urządzeń uniemożliwiających telekomunikację na określonym obszarze, przez czas niezbędny do wyeliminowania zagrożenia lub jego skutków, z uwzględnieniem konieczności minimalizacji skutków braku możliwości korzystania z usług telekomunikacyjnych.
2. O zastosowaniu urządzeń, o których mowa w ust. 1, Komendant Główny Policji lub komendant wojewódzki Policji niezwłocznie informuje Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej. (...)

Art. 27.

1. Przed podjęciem służby policjant składa ślubowanie według następującej roty:

„Ja, obywatel Rzeczypospolitej Polskiej, świadom podejmowanych obowiązków policjanta, ślubuję: służyć wiernie Narodowi, chronić ustanowiony Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej porządek prawny, strzec bezpieczeństwa Państwa i jego obywateli, nawet z narażeniem życia. Wykonując powierzone mi zadania, ślubuję pilnie przestrzegać prawa, dochować wierności konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej, przestrzegać dyscypliny służbowej oraz wykonywać rozkazy i polecenia przełożonych. Ślubuję strzec tajemnic związanych ze służbą, honoru, godności i dobrego imienia służby oraz przestrzegać zasad etyki zawodowej.”
2. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze zarządzenia, ceremoniał ślubowania, uwzględniając warunki, tryb i termin składania ślubowania przez policjantów, organy uprawnione do przyjmowania ślubowania, przebieg i sposób dokumentowania ślubowania oraz wzór formularza aktu ślubowania. (...)

Rozdział 10

Odpowiedzialność dyscyplinarna i karna policjantów

Art. 132.

1. Policjant odpowiada dyscyplinarnie za popełnienie przewinienia dyscyplinarnego polegającego na naruszeniu dyscypliny służbowej lub nieprzestrzeganiu zasad etyki zawodowej.
2. Naruszenie dyscypliny służbowej stanowi czyn policjanta polegający na zawinionym przekroczeniu uprawnień lub niewykonaniu obowiązków wynikających z przepisów prawa lub rozkazów i poleceń wydanych przez przełożonych uprawnionych na podstawie tych przepisów.
3. Naruszeniem dyscypliny służbowej jest w szczególności:
 - 1) odmowa wykonania albo niewykonanie rozkazu lub polecenia przełożonego, względnie organu uprawnionego na podstawie ustawy do wydawania poleceń policjantom, z wyłączeniem rozkazów i poleceń, o których mowa w art. 58 ust. 2;
 - 2) zaniechanie czynności służbowej albo wykonanie jej w sposób nieprawidłowy;
 - 3) niedopełnienie obowiązków służbowych albo przekroczenie uprawnień określonych w przepisach prawa;

- 4) wprowadzenie w błąd przełożonego lub innego policjanta, jeżeli spowodowało to lub mogło spowodować szkodę służbie, policjantowi lub innej osobie;
 - 5) postępowanie przełożonego w sposób przyczyniający się do rozluźnienia dyscypliny służbowej w podległej jednostce organizacyjnej lub komórce organizacyjnej Policji;
 - 6) stawienie się do służby w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka oraz spożywanie alkoholu lub podobnie działającego środka w czasie służby albo w obiektach lub na terenach zajmowanych przez Policję;
 - 7) utrata służbowej broni palnej, amunicji lub legitymacji służbowej;
 - 8) utrata przedmiotu stanowiącego wyposażenie służbowe, którego wykorzystanie przez osoby nieuprawnione wyrządziło szkodę obywatelowi lub stworzyło zagrożenie dla porządku publicznego lub bezpieczeństwa powszechnego;
 - 9) utrata materiału zawierającego informacje niejawne.
4. Czyn stanowiący przewinienie dyscyplinarne, wypełniający jednocześnie znamiona przestępstwa lub wykroczenia albo przestępstwa skarbowego lub wykroczenia skarbowego, podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej niezależnie od odpowiedzialności karnej.
 - 4a. W przypadku czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne, wypełniającego jednocześnie znamiona wykroczenia, w przypadku mniejszej wagi lub ukarania grzywną, przełożony dyscyplinarne może nie wszczynać postępowania dyscyplinarnego, a wszczęte umorzyć.
 - 4b. W przypadku czynu stanowiącego przewinienie dyscyplinarne mniejszej wagi przełożony dyscyplinarne może odstąpić od wszczęcia postępowania i przeprowadzić ze sprawcą przewinienia dyscyplinarnego udokumentowaną w formie notatki rozmowę dyscyplinującą.
 - 4c. Notatkę, o której mowa w ust. 4b, włącza się do akt osobowych na okres roku.

Art. 132a.

Przewinienie dyscyplinarne jest zawinione wtedy, gdy policjant:

- 1) ma zamiar jego popełnienia, to jest chce je popełnić albo przewidując możliwość jego popełnienia, na to się godzi;
- 2) nie mając zamiaru jego popełnienia, popełnia je jednak na skutek niezachowania ostrożności wymaganej w danych okolicznościach, mimo że możliwość taką przewidywał albo mógł i powinien przewidzieć.

Art. 132b.

1. Policjant odpowiada dyscyplinarne, jeżeli popełnia przewinienie dyscyplinarne sam albo wspólnie lub w porozumieniu z inną osobą, a także w przypadku, gdy kieruje popełnieniem przez innego policjanta przewinienia dyscyplinarnego.
2. Policjant odpowiada dyscyplinarne także w przypadku, gdy nakłania innego policjanta do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego albo ułatwia jego popełnienie.
3. Każdy z policjantów, o których mowa w ust. 1 i 2, odpowiada w granicach swojej winy, niezależnie od odpowiedzialności pozostałych osób.

Art. 133.

1. Przełożonym dyscyplinarnym jest przełożony, o którym mowa w art. 32 ust. 1, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3. Taką samą władzę dyscyplinarną posiada policjant, któremu powierzono pełnienie obowiązków na stanowisku służbowym, o którym mowa w art. 32 ust. 1.
2. Przełożonym dyscyplinarnym policjanta delegowanego do czasowego pełnienia służby lub któremu powierzono pełnienie obowiązków służbowych albo którego skierowano na szkolenie zawodowe, studia w Wyższej Szkole Policji lub kurs doskonalenia zawodowego w szkole policyjnej lub ośrodku szkolenia Policji jest przełożony dyscyplinarne w miejscu pełnienia służby, odbywania szkolenia lub nauki, z wyłączeniem możliwości orzekania kar określonych w art. 134 pkt 3–6, które wymierza przełożony, o którym mowa w art. 32 ust. 1.
3. Przełożonym dyscyplinarnym policjanta delegowanego do pełnienia służby poza granicami państwa jest dowódca kontyngentu policyjnego, w którym policjant pełni służbę, z wyłączeniem możliwości orzekania kar określonych w art. 134 pkt 3–6, które wymierza przełożony, o którym mowa w art. 32 ust. 1.
4. W przypadku przeniesienia policjanta do pełnienia służby w innej jednostce organizacyjnej Policji i związanej z tym zmiany właściwości przełożonego dyscyplinarnego, postępowanie dyscyplinarne wszczęte wobec policjanta przejmuje i orzeka w pierwszej instancji nowy przełożony dyscyplinarne.
5. Policjant oddelegowany do pełnienia zadań służbowych poza Policją podlega władzy dyscyplinarnej przełożonego, o którym mowa w art. 32 ust. 1.
6. Przełożony dyscyplinarne może w formie pisemnej upoważnić swoich zastępców lub innych policjantów z kierowanej przez niego jednostki organizacyjnej Policji do załatwiania spraw dyscyplinarnych w jego imieniu w ustalonym zakresie.
7. Wątpliwości w zakresie ustalenia właściwości przełożonego w sprawach dyscyplinarnych rozstrzyga wyższy przełożony dyscyplinarne w drodze postanowienia.
8. Wyższymi przełożonymi dyscyplinarnymi w postępowaniu dyscyplinarnym są:
 - 1) komendant wojewódzki Policji – w stosunku do komendanta powiatowego (miejskiego) Policji;
 - 2) Komendant Stołeczny Policji – w stosunku do komendanta powiatowego (miejskiego) i rejonowego Policji;

- 3) Komendant Główny Policji – w stosunku do komendanta wojewódzkiego Policji, Komendanta Stołecznego Policji, komendanta szkoły policyjnej i dowódcy kontyngentu policyjnego.

Art. 134.

Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) nagana;
- 2) zakaz opuszczania wyznaczonego miejsca przebywania;
- 3) ostrzeżenie o niepełnej przydatności do służby na zajmowanym stanowisku;
- 4) wyznaczenie na niższe stanowisko służbowe;
- 5) obniżenie stopnia;
- 6) wydalenie ze służby.

Art. 134a.

Kara nagany oznacza wytknięcie ukaranemu przez przełożonego dyscyplinarnego niewłaściwego postępowania.

Art. 134b.

1. Kara zakazu opuszczania wyznaczonego miejsca przebywania oznacza zakaz opuszczania wyznaczonego miejsca przebywania przez ukaranego pełniącego służbę w systemie skoszarowanym. Karę wymierza się na okres od 3 do 14 dni.
2. W czasie odbywania kary zakazu opuszczania wyznaczonego miejsca przebywania ukarany jest obowiązany:
 - 1) w czasie wolnym od zajęć służbowych przebywać w jednostce organizacyjnej Policji, w której pełni służbę, lub innym miejscu wyznaczonym przez przełożonego;
 - 2) zgłaszać się do przełożonego lub innego wskazanego policjanta w określonych odstępach czasu, nie częściej jednak niż cztery razy na dobę.

Art. 134c.

Kara ostrzeżenia o niepełnej przydatności na zajmowanym stanowisku oznacza wytknięcie ukaranemu niewłaściwego postępowania i uprzedzenie go, że jeżeli ponownie popełni przewinienie dyscyplinarne, może zostać wyznaczony na niższe stanowisko służbowe w trybie dyscyplinarnym lub ukarany surowszą karą dyscyplinarną.

Art. 134d.

1. Kara wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe oznacza odwołanie lub zwolnienie z dotychczas zajmowanego stanowiska służbowego i powołanie lub mianowanie na stanowisko służbowe niższe od dotychczas zajmowanego. Wymierzenie kary wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe powoduje utratę uprawnień, o których mowa w art. 6e ust. 3 i art. 103 ust. 2.
2. Przed zatarciem kary wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe policjanta nie można powołać lub mianować na wyższe stanowisko służbowe.

Art. 134e.

1. Kara obniżenia stopnia oznacza obniżenie posiadanego stopnia policyjnego.
2. Karę obniżenia stopnia można wymierzyć tylko obok kary wyznaczenia na niższe stanowisko służbowe lub kary wydalenia ze służby.

Art. 134f.

Kara wydalenia ze służby oznacza zwolnienie ze służby w Policji.

Art. 134g.

1. Za popełnione przewinienie dyscyplinarne można wymierzyć tylko jedną karę dyscyplinarną.
2. Za popełnienie kilku przewinień dyscyplinarnych można wymierzyć jedną karę dyscyplinarną, odpowiednio surowszą.
3. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się z zastrzeżeniem art. 134e ust. 2.

Art. 134h.

1. Wymierzona kara powinna być współmierna do popełnionego przewinienia dyscyplinarnego i stopnia zawinienia, w szczególności powinna uwzględniać okoliczności popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego skutki, w tym następstwa dla służby, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na obwinionym obowiązków, pobudki działania, zachowanie obwinionego przed popełnieniem przewinienia dyscyplinarnego i po jego popełnieniu oraz dotychczasowy przebieg służby.
2. Na zaostrenie wymiaru kary mają wpływ następujące okoliczności popełnienia przewinienia dyscyplinarnego:
 - 1) działanie z motywacji zasługującej na szczególne potępienie albo w stanie po użyciu alkoholu lub innego podobnie działającego środka;
 - 2) popełnienie przewinienia dyscyplinarnego przez policjanta przed zatarciem wymierzonej mu kary dyscyplinarnej;
 - 3) poważne skutki przewinienia dyscyplinarnego, zwłaszcza istotne zakłócenie realizacji zadań Policji lub naruszenia dobrego imienia Policji;
 - 4) działanie w obecności podwładnego, wspólnie z nim lub na jego szkodę.
3. Na złagodzenie wymiaru kary mają wpływ następujące okoliczności popełnienia przewinienia dyscyplinarnego:
 - 1) nieumyślność jego popełnienia;

- 2) podjęcie przez policjanta starań o zmniejszenie jego skutków;
 - 3) brak należytego doświadczenia zawodowego lub dostatecznych umiejętności zawodowych;
 - 4) dobrowolne poinformowanie przełożonego dyscyplinarnego o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego.
4. Przełożony dyscyplinarny uwzględnia okoliczności, o których mowa w ust. 1–3, wyłącznie w stosunku do policjanta, którego one dotyczą.

Art. 134i.

1. Przełożony dyscyplinarny, jeżeli zachodzi uzasadnione przypuszczenie popełnienia przez policjanta przewinienia dyscyplinarnego:
 - 1) wszczyna postępowanie dyscyplinarne:
 - a) z własnej inicjatywy,
 - b) na wniosek bezpośredniego przełożonego policjanta,
 - c) na polecenie wyższego przełożonego,
 - d) na żądanie sądu lub prokuratora;
 - 2) może wszcząć postępowanie dyscyplinarne na wniosek pokrzywdzonego.
2. Wyższy przełożony dyscyplinarny może wszcząć lub przejąć do prowadzenia postępowanie dyscyplinarne przed wydaniem orzeczenia, jeżeli w jego ocenie jest to konieczne z uwagi na charakter sprawy.
3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. d i pkt 2, przełożony dyscyplinarny zawiadamia odpowiednio sąd lub prokuratora albo pokrzywdzonego o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego i wyniku tego postępowania, przesyłając odpis wydanego orzeczenia lub postanowienia. Materiały przekazane przez sąd, prokuratora albo pokrzywdzonego włącza się do akt postępowania dyscyplinarnego.
4. Jeżeli zachodzą wątpliwości co do popełnienia przewinienia dyscyplinarnego, jego kwalifikacji prawnej albo tożsamości sprawcy, przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego przełożony dyscyplinarny zleca przeprowadzenie czynności wyjaśniających. Czynności te należy ukończyć w terminie 30 dni.
5. Postępowanie dyscyplinarne wszczyna się z dniem wydania postanowienia o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego. Policjanta, co do którego wydano postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego, uważa się za obwinionego.
6. Postanowienie o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego zawiera:
 - 1) oznaczenie przełożonego dyscyplinarnego;
 - 2) datę wydania postanowienia;
 - 3) stopień, imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe obwinionego;
 - 4) opis przewinienia dyscyplinarnego zarzucanego obwinionemu wraz z jego kwalifikacją prawną;
 - 5) uzasadnienie faktyczne zarzucanego przewinienia dyscyplinarnego;
 - 6) oznaczenie rzecznika dyscyplinarnego prowadzącego postępowanie;
 - 7) podpis z podaniem stopnia, imienia i nazwiska przełożonego dyscyplinarnego;
 - 8) pouczenie o uprawnieniach przysługujących obwinionemu w toku postępowania dyscyplinarnego.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09	X	02	02	X	04	01	X	08	01	X
				03	X						
				04	X						
				06	X						
				07	X						
	10	X									
	11	X									
10	X	02	X	02	X						

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

USTAWA

z dnia 20 maja 1971 r.

Kodeks wykroczeń

(Dz. U. z 2010 r. Nr 46, poz. 275, z późn. zm.)

Wyciąg

Art. 2.

W ustawie z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2013 r. poz. 482 i 829) wprowadza się następujące zmiany:

3) w art. 87:

a) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

4) w art. 119 § 1 otrzymuje brzmienie:

”;

Art. 1.

§ 1. Odpowiedzialności za wykroczenie podlega ten tylko, kto popełnia czyn społecznie szkodliwy, zabroniony przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia pod groźbą kary aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 5.000 złotych lub nagany.

§ 2. Nie popełnia wykroczenia sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu. (...)

Art. 41.

W stosunku do sprawcy czynu można poprzestać na zastosowaniu pouczenia, zwróceniu uwagi, ostrzeżeniu lub na zastosowaniu innych środków oddziaływania wychowawczego. (...)

Rozdział V

Przedawnienie orzekania, wykonania kary oraz zatarcie ukarania

Art. 45.

§ 1. Karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok; jeżeli w tym okresie wszczęto postępowanie, karalność wykroczenia ustaje z upływem 2 lat od popełnienia czynu.

§ 2. W razie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia, przedawnienie biegnie od daty uchylenia rozstrzygnięcia.

§ 2a. W wypadku wszczęcia postępowania mediacyjnego czasu jego trwania nie wlicza się do okresu przedawnienia¹.

§ 3. Orzeczona kara lub środek karny nie podlega wykonaniu, jeżeli od daty uprawomocnienia się rozstrzygnięcia upłynęły 3 lata.

Art. 46.

§ 1. Ukazanie uważa się za niebyłe po upływie 2 lat od wykonania, darowania lub przedawnienia wykonania kary.

§ 2. Jeżeli ukarany przed upływem okresu przewidzianego w § 1 popełnił nowe wykroczenie, za które wymierzono mu karę aresztu, ograniczenia wolności lub grzywny, ukazanie za oba wykroczenia uważa się za niebyłe po upływie 2 lat od wykonania, darowania albo od przedawnienia wykonania kary za nowe wykroczenie.

§ 3. Jeżeli orzeczono środek karny, uznanie ukarania za niebyłe nie może nastąpić przed jego wykonaniem, darowaniem albo przedawnieniem wykonania.

Rozdział VI

Wyjaśnienie wyrażeń ustawowych

Art. 47.

§ 1. Czynem zabronionym jest zachowanie o znamionach określonych w ustawie karnej.

§ 2. Przepęstwami i wykroczeniami podobnymi są przestępstwa i wykroczenia należące do tego samego rodzaju; przestępstwa i wykroczenia z zastosowaniem przemocy lub groźby jej użycia albo przestępstwa i wykroczenia popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej uważa się za przestępstwa i wykroczenia podobne.

§ 3. Osobą najbliższą jest małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.

§ 4. Instytucją państwową, samorządową lub społeczną jest również przedsiębiorstwo, w którym Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego jest udziałowcem, spółdzielnia, związek zawodowy, inna organizacja społeczna lub jednostka wojskowa.

¹ Zmiana wprowadzona art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. nr 1247).

- § 5. Charakter chuligański mają wykroczenia polegające na umyślnym godzeniu w porządek lub spokój publiczny albo umyślnym niszczeniu lub uszkodzeniu mienia, jeżeli sprawca działa publicznie oraz w rozumieniu powszechnym bez powodu lub z oczywiście błahego powodu, okazując przez to rażące lekceważenie podstawowych zasad porządku prawnego.
- § 6. Przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu bierze się pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.
- § 7. Rzeczą ruchomą lub przedmiotem jest także polski albo obcy pieniądz lub inny środek płatniczy oraz dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej albo zawierający obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach albo stwierdzenie uczestnictwa w spółce.
- § 8. Dokumentem jest każdy przedmiot lub inny zapisany nośnik informacji, z którym jest związane określone prawo, albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne.
- § 9. Minimalnym wynagrodzeniem jest wynagrodzenie za pracę ustalane na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314)².

Rozdział VII

Stosunek do ustaw szczególnych

Art. 48.

Przepisy części ogólnej Kodeksu wykroczeń stosuje się do wykroczeń przewidzianych w innych ustawach, jeżeli ustawy te nie zawierają przepisów odmiennych.

CZĘŚĆ SZCZEGÓLNA

Rozdział VIII

Wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu

Art. 49.

- § 1. Kto w miejscu publicznym demonstracyjnie okazuje lekceważenie Narodowi Polskiemu, Rzeczypospolitej Polskiej lub jej konstytucyjnym organom, podlega karze aresztu albo grzywny.
- § 2. Tej samej karze podlega, kto narusza przepisy o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 49a.

- § 1. Kto wbrew przepisom przekracza granicę Rzeczypospolitej Polskiej, podlega karze grzywny.
- § 2. Usiłowanie i pomocnictwo są karalne.

Art. 50.

Kto nie opuszcza zbiegowiska publicznego pomimo wezwania właściwego organu, podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 50a.

- § 1. Kto w miejscu publicznym posiada nóż, maczetę lub inny podobnie niebezpieczny przedmiot, a okoliczności jego posiadania wskazują na zamiar użycia go w celu popełnienia przestępstwa, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 3000 zł.
- § 2. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 orzeka się przepadek przedmiotów stanowiących przedmiot wykroczenia, choćby nie stanowiły własności sprawcy.

Art. 51.

- § 1. Kto krzykiem, hałasem, alarmem lub innym wybrykiem zakłóca spokój, porządek publiczny, spoczynek nocny albo wywołuje zgorzenie w miejscu publicznym, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.
- § 2. Jeżeli czyn określony w § 1 ma charakter chuligański lub sprawca dopuszcza się go, będąc pod wpływem alkoholu, środka odurzającego lub innej podobnie działającej substancji lub środka, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.
- § 3. Podżeganie i pomocnictwo są karalne. (...)

Art. 52a.

Kto:

- 1) publicznie nawołuje do popełnienia przestępstwa lub przestępstwa skarbowego,
 - 2) publicznie nawołuje do przeciwdziałania przemocą aktowi stanowiącemu źródło powszechnie obowiązującego prawa Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 3) publicznie pochwała popełnienie przestępstwa, jeżeli zasięg czynu albo jego skutki nie były znaczne
- podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny. (...)

² Zmiana wprowadzona art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. nr 1247).

Art. 54.

Kto wykracza przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu się w miejscach publicznych, podlega karze grzywny do 500 złotych albo karze nagany.

Art. 55.

Kto kąpie się w miejscu, w którym jest to zabronione, podlega karze grzywny do 250 złotych albo karze nagany. (...)

Art. 58.

- § 1. Kto, mając środki egzystencji lub będąc zdolny do pracy, żebrze w miejscu publicznym, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1500 złotych albo karze nagany.
- § 2. Kto żebrze w miejscu publicznym w sposób natarczywy lub oszukańczy, podlega karze aresztu albo ograniczenia wolności. (...)

Art. 63a.

- § 1. Kto umieszcza w miejscu publicznym do tego nieprzeznaczonym ogłoszenie, plakat, afisz, apel, ulotkę, napis lub rysunek albo wystawia je na widok publiczny w innym miejscu bez zgody zarządzającego tym miejscem, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.
- § 2. W razie popełnienia wykroczenia można orzec przedmiotów stanowiących przedmiot wykroczenia oraz wiązkę w wysokości do 1500 zł-tych lub obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego. (...)

Rozdział IX

Wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym

Art. 65.

- § 1. Kto umyślnie wprowadza w błąd organ państwowy lub instytucję upoważnioną z mocy ustawy do legitymowania:
 - 1) co do tożsamości własnej lub innej osoby,
 - 2) co do swego obywatelstwa, zawodu, miejsca zatrudnienia lub zamieszkania,podlega karze grzywny.
- § 2. Tej samej karze podlega, kto wbrew obowiązkowi nie udziela właściwemu organowi państwowemu lub instytucji, upoważnionej z mocy ustawy do legitymowania, wiadomości lub dokumentów co do okoliczności wymienionych w § 1.

Art. 66.

- § 1. Kto, chcąc wywołać niepotrzebną czynność, fałszywą informacją lub w inny sposób wprowadza w błąd instytucję użyteczności publicznej albo organ ochrony bezpieczeństwa, porządku publicznego lub zdrowia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny do 1500 zł.
- § 2. Jeżeli wykroczenie spowodowało niepotrzebną czynność, można orzec na-wiązkę do wysokości 1000 złotych.

Art. 67.

- § 1. Kto umyślnie uszkadza lub usuwa ogłoszenie wystawione publicznie przez instytucję państwową, samorządową albo organizację społeczną lub też w inny sposób umyślnie uniemożliwia zaznajomienie się z takim ogłoszeniem, podlega karze aresztu albo grzywny.
- § 2. Kto umyślnie uszkadza lub usuwa ogłoszenie, afisz lub plakat wystawiony publicznie przez instytucję artystyczną, rozrywkową lub sportową albo w inny sposób umyślnie uniemożliwia zaznajomienie się z takim ogłoszeniem, afiszem lub plakatem, podlega karze grzywny do 1000 złotych albo karze nagany. (...)

Rozdział X

Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia

Art. 70.

- § 1. Kto, będąc niezdolny do czynności, której nieumiejętne wykonanie może wywołać niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia człowieka, taką czynność przedsięwzima albo kto porucza ją osobie do jej wykonania niezdolnej lub wbrew obowiązkowi nadzoru dopuszcza do wykonania takiej czynności przez osobę niezdolną, podlega karze aresztu albo grzywny.
- § 2. Tej samej karze podlega, kto wbrew obowiązkowi zachowania trzeźwości znajduje się w stanie po użyciu alkoholu, środka odurzającego lub innej podobnie działającej substancji lub środka i podejmuje w tym stanie czynności zawodowe lub służbowe.
- § 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 lub 2, można orzec po-danie orzeczenia do publicznej wiadomości w szczególny sposób. (...)

Art. 72.

Kto wbrew swemu obowiązkowi nie dokonuje odpowiedniego zabezpieczenia miejsca niebezpiecznego dla życia lub zdrowia człowieka, podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 73.

Kto wbrew swemu obowiązкови nie zawiadamia odpowiedniego organu lub osoby o wiadomym mu niebezpieczeństwie grożącym życiu lub zdrowiu człowieka albo mieniu w znacznych rozmiarach, podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 74.

- § 1. Kto niszczy, uszkadza, usuwa lub czyni nieczytelnymi znaki lub napisy ostrzegające o grożącym niebezpieczeństwie dla życia lub zdrowia człowieka albo ogrodzenie lub inne urządzenie zapobiegające takiemu niebezpieczeństwu, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.
- § 2. W razie popełnienia wykroczenia można orzec obowiązek zapłaty równowartości zniszczonego lub uszkodzonego przedmiotu albo obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego, a także orzec podanie orzeczenia o ukaraniu do publicznej wiadomości w szczególny sposób.

Art. 75.

- § 1. Kto bez zachowania należytej ostrożności wystawia lub wywiesza ciężkie przedmioty albo nimi rzuca, wylewa płyny, wyrzuca nieczystości albo do-prowadza do wypadania takich przedmiotów lub wylewania się płynów, podlega karze grzywny do 500 złotych albo karze nagany.
- § 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 ze złośliwości lub swawoli, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 76.

Kto rzuca kamieniami lub innymi przedmiotami w pojazd mechaniczny będący w ruchu, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 77.

Kto nie zachowuje zwykłych lub nakazanych środków ostrożności przy trzymaniu zwierzęcia, podlega karze grzywny do 250 złotych albo karze nagany.

Art. 78.

Kto przez drażnienie lub płoszenie doprowadza zwierzę do tego, że staje się niebezpieczne, podlega karze grzywny do 1000 złotych albo karze nagany. (...)

Art. 82.

- § 1. Kto dokonuje czynności, które mogą spowodować pożar, jego rozprzestrzenianie się, utrudnienie prowadzenia działania ratowniczego lub ewakuacji, polegających na:
- 1) niedozwolonym używaniu otwartego ognia, paleniu tytoniu i stosowaniu innych czynników mogących zainicjować zapłon materiałów palnych,
 - 2) wykonywaniu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym bez ich wymaganego zabezpieczenia,
 - 3) używaniu instalacji, urządzeń i narzędzi niepoddanych wymaganej kontroli lub niesprawnych technicznie albo użytkowaniu ich w sposób niezgodny z przeznaczeniem lub warunkami określonymi przez producenta, jeżeli może się to przyczynić do powstania pożaru, wybuchu lub rozprzestrzeniania ognia,
 - 4) napełnianiu gazem płynnym butli na stacjach paliw, stacjach gazu płynnego i w innych obiektach nieprzeznaczonych do tego celu,
 - 5) nieprzestrzeganiu zasad bezpieczeństwa przy używaniu lub przechowywaniu materiałów niebezpiecznych pożarowo, w tym gazu płynnego w butlach,
 - 6) garażowaniu pojazdu silnikowego w obiektach i pomieszczeniach nieprzeznaczonych do tego celu z nieodróżnionym zbiornikiem paliwa i nieodłączonym na stałe zasilaniem akumulatorowym,
 - 7) składowaniu materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej służących ewakuacji lub umieszczeniu przedmiotów na tych drogach w sposób zmniejszający ich szerokość albo wysokość poniżej wymaganych wartości,
 - 8) składowaniu materiałów palnych na nieużytkowych poddaszach lub na drogach komunikacji ogólnej w piwnicach,
 - 9) składowaniu materiałów palnych pod ścianami obiektu bądź przy granicy działki, w sposób naruszający zasady bezpieczeństwa pożarowego,
 - 10) uniemożliwianiu lub ograniczaniu dostępu do urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic, urządzeń uruchamiających instalacje gaśnicze i sterujących takimi instalacjami oraz innymi instalacjami wpływającymi na stan bezpieczeństwa pożarowego obiektu, wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego, kurków głównej instalacji gazowej, a także wyjść ewakuacyjnych oraz okien dla ekip ratowniczych,
 - 11) uniemożliwianiu lub ograniczaniu dostępu do źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
- podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.
- § 2. Kto, będąc obowiązany na podstawie przepisów o ochronie przeciwpożarowej do zapewnienia warunków ochrony przeciwpożarowej obiektu lub terenu, nie dopełnia obowiązków polegających na:
- 1) zapewnieniu osobom przebywającym w obiekcie lub na terenie odpowiednich warunków ewakuacji,
 - 2) wyposażaniu obiektu lub terenu w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
 - 3) utrzymywaniu urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w stanie pełnej sprawności technicznej i funkcjonalnej,
 - 4) umieszczeniu w widocznych miejscach instrukcji postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych oraz wymaganych informacji,
 - 5) oznakowaniu obiektu odpowiednimi znakami bezpieczeństwa,

- 6) utrzymaniu dróg pożarowych w stanie umożliwiającym wykorzystanie tych dróg przez pojazdy jednostek ochrony przeciwpożarowej,
 - 7) zapewnieniu usuwania zanieczyszczeń z przewodów dymowych i spalinowych,
 - 8) zachowaniu pasa ochronnego o szerokości minimum 2 m i nawierzchni z materiałów niepalnych lub gruntowej oczyszczonej, wokół placów składowych, składowisk przy obiektach oraz przy obiektach tymczasowych o konstrukcji palnej,
 - 9) przestrzeganiu zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego podczas zbioru, transportu lub składowania palnych produktów rolnych,
 - 10) zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów w lesie poprzez wykonywanie wymaganych zabiegów ochronnych,
- podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.
- § 3. Kto na terenie lasu, na terenach śródleśnych, na obszarze łąk, torfowisk i wrzosowisk, jak również w odległości do 100 m od nich roznieca ogień poza miejscami wyznaczonymi do tego celu albo pali tytoń, z wyjątkiem miejsc na drogach utwardzonych i miejsc wyznaczonych do pobytu ludzi, podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.
 - § 4. Kto wypala trawy, słomę lub pozostałości roślinne na polach w odległości mniejszej niż 100 m od zabudowań, lasów, zboża na pniu i miejsc ustawienia stert lub stogów bądź w sposób powodujący zakłócenia w ruchu drogowym, a także bez zapewnienia stałego nadzoru miejsca wypalania podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany
 - § 5. Kto w inny sposób nieostrożnie obchodzi się z ogniem podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.
 - § 6. Kto zostawia małoletniego do lat 7 w okolicznościach, w których istnieje prawdopodobieństwo wzniesienia przez niego pożaru podlega karze grzywny albo karze nagany. (...)

Art. 83.

- § 1. Kto nieostrożnie obchodzi się z materiałami wybuchowymi, łatwo zapalnymi lub substancjami promieniotwórczymi albo wykracza przeciwko przepisom o wyrobie, sprzedaży, przechowywaniu, używaniu lub przewożeniu takich materiałów, podlega karze aresztu, grzywny albo karze nagany.
- § 2. W razie popełnienia wykroczenia można orzec przepadek przedmiotów stanowiących przedmiot wykroczenia.

Rozdział XI Wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji

Art. 84.

Kto wbrew obowiązkowi nie oznacza w sposób odpowiadający wymaganiom i łatwo dostrzegalny, zarówno w dzień, jak i w porze nocnej, jakiegokolwiek przeszkody w ruchu drogowym, urządzenia lub przedmiotu znajdujących się na drodze lub też miejsca prowadzonych robót, jeżeli to może zagrozić bezpieczeństwu ruchu albo utrudnić ruch na drodze, podlega karze aresztu albo grzywny.

Art. 85.

- § 1. Kto samowolnie ustawia, niszczy, uszkadza, usuwa, włącza lub wyłącza znak, sygnał, urządzenie ostrzegawcze lub zabezpieczające albo zmienia ich położenie, zasłania je lub czyni niewidocznymi, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.
- § 2. Tej samej karze podlega, kto samowolnie niszczy, uszkadza, usuwa lub ustawia znak turystyczny.
- § 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 lub 2 można orzec obowiązek zapłaty równowartości zniszczonego lub uszkodzonego przedmiotu albo obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego. (...)

Art. 86.

- § 1. Kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, nie zachowując należytej ostrożności, powoduje zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, podlega karze grzywny.
- § 2. Kto dopuszcza się wykroczenia określonego w § 1, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.
- § 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 przez osobę prowadzącą pojazd można orzec zakaz prowadzenia pojazdów.

Art. 87.

- § 1. Kto, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi pojazd mechaniczny w ruchu lądowym, wodnym lub powietrznym, podlega karze aresztu albo grzywny nie niższej niż 50 złotych.
- § 1a. Tej samej karze podlega, kto, znajdując się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub w strefie ruchu inny pojazd niż określony w § 1³.

³ Zmiana wprowadzona art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. nr 1247).

- § 2. Kto, znajdując się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka, prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu inny pojazd niż określony w § 1, podlega karze aresztu do 14 dni albo karze grzywny.
- § 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 orzeka się zakaz prowadzenia pojazdów⁴.
- § 4. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1a lub 2 można orzec zakaz prowadzenia pojazdów innych niż określone w § 1⁵.

Art. 88.

Kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu prowadzi pojazd bez wymaganych przepisami świateł lub pozostawia pojazd bez wymaganego przepisami oświetlenia, podlega karze grzywny.

Art. 89.

Kto, mając obowiązek opieki lub nadzoru nad małoletnim do lat 7, dopuszcza do przebywania małoletniego na drodze publicznej lub na torach pojazdu szynowego, podlega karze grzywny albo karze nagany.

Art. 90.

Kto tamuje lub utrudnia ruch na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, podlega karze grzywny albo karze nagany.

Art. 91.

Kto zanieczyszcza drogę publiczną lub na tej drodze pozostawia pojazd lub inny przedmiot albo zwierzę w okolicznościach, w których może to spowodować niebezpieczeństwo lub stanowić utrudnienie w ruchu drogowym, podlega karze grzywny do 1500 złotych albo karze nagany.

Art. 92.

- § 1. Kto nie stosuje się do znaku lub sygnału drogowego albo do sygnału lub polecenia osoby uprawnionej do kierowania ruchem lub do kontroli ruchu drogowego, podlega karze grzywny albo karze nagany.
- § 2. Kto w celu uniknięcia kontroli nie stosuje się do sygnału osoby uprawnionej do kontroli ruchu drogowego, nakazującego zatrzymanie pojazdu, podlega karze aresztu albo grzywny.
- § 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 2 można orzec zakaz prowadzenia pojazdów.

Art. 92a.

Kto, prowadząc pojazd, nie stosuje się do ograniczenia prędkości określonego ustawą lub znakiem drogowym, podlega karze grzywny.

Art. 93.

- § 1. Prowadzący pojazd, który, uczestnicząc w wypadku drogowym, nie udziela niezwłocznej pomocy ofierze wypadku, podlega karze aresztu albo grzywny.
- § 2. W razie popełnienia wykroczenia o którym mowa w § 1 orzeka się zakaz prowadzenia pojazdów.

Art. 94.

- § 1. Kto na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu prowadzi pojazd, nie mając do tego uprawnienia, podlega karze grzywny.
- § 2. Tej samej karze podlega, kto prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu pojazd pomimo braku dopuszczenia pojazdu do ruchu.

Art. 95.

Kto prowadzi na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu pojazd, nie mając przy sobie wymaganych dokumentów, podlega karze grzywny do 250 złotych albo karze nagany.

Art. 95a.

Kto posługuje się dowodem rejestracyjnym zawierającym dane o spełnieniu przez pojazd wymagań technicznych określonych w przepisach ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. Nr 54, poz. 535, z późn. zm.⁶) niezgodne ze stanem faktycznym, podlega karze grzywny do 500 zł.

Art. 96.

- § 1. Właściciel, posiadacz, użytkownik lub prowadzący pojazd, który na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu dopuszcza:

⁴ Zmiana wprowadzona art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. nr 1247).

⁵ Zmiana wprowadzona art. 2 pkt 3 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. nr 1247).

⁶ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 113, Nr 90, poz. 756, Nr 143, poz. 1199 i Nr 179, poz. 1484, z 2006 r. Nr 143, poz. 1028 i 1029, z 2007 r. Nr 168, poz. 1187 i Nr 192, poz. 1382, z 2008 r. Nr 74, poz. 444, Nr 130, poz. 826, Nr 141, poz. 888 i Nr 209, poz. 1320 oraz z 2009 r. Nr 3, poz. 11, Nr 116, poz. 979, Nr 195, poz. 1504, Nr 201, poz. 1540 i Nr 215, poz. 1666. ©Kancelaria Sejmu s. 25/42 2013-01-03.

- 1) do prowadzenia pojazdu osobę niemającą sprawności fizycznej lub psychicznej w stopniu umożliwiającym należyte prowadzenie pojazdu,
 - 2) do prowadzenia pojazdu osobę niemającą wymaganych uprawnień,
 - 3) do prowadzenia pojazdu osobę znajdującą się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka,
 - 4) pojazd do jazdy pomimo braku wymaganych dokumentów stwierdzających dopuszczenie pojazdu do ruchu,
 - 5) pojazd do jazdy, pomimo że pojazd nie jest należyście zaopatrzony w wymagane urządzenia i przyrządy albo pomimo że nie nadają się one do spełnienia swego przeznaczenia,
 - 6) do korzystania z pojazdu samochodowego w sposób niezgodny z jego przeznaczeniem, podlega karze grzywny.
- § 2. Tej samej karze za czyny określone w § 1 pkt 1, 3–6 oraz za nieumyślne dopuszczenie do prowadzenia pojazdu na drodze publicznej przez osobę niemającą wymaganych uprawnień podlega dyspozytor pojazdu lub osoba, do której obowiązków należą jego czynności, a jeżeli takiej osoby nie wyznaczono – kierownik jednostki dysponującej pojazdem.
- § 3. Tej samej karze podlega, kto wbrew obowiązkowi nie wskaże na żądanie uprawnionego organu, komu powierzył pojazd do kierowania lub używania w oznaczonym czasie.

Art. 96a.

- § 1. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, posiada w pojeździe urządzenia stanowiące obowiązkowe wyposażenie pojazdu uprzywilejowanego w ruchu, wysyłające sygnały świetlne w postaci niebieskich lub czerwonych świateł błyskowych albo sygnał dźwiękowy o zmiennym tonie, a także elementy oznakowania w postaci napisów, podlega karze grzywny.
- § 2. Kto, nie będąc do tego uprawnionym, używa w pojeździe sygnałów świetlnych w postaci niebieskich lub czerwonych świateł błyskowych albo sygnału dźwiękowego o zmiennym tonie, podlega karze aresztu do 14 dni albo grzywny.
- § 3. Urządzenia lub elementy oznakowania, o których mowa w § 1 i 2, podlegają przepadkowi, choćby nie stanowiły własności sprawcy.

Art. 97.

Uczestnik ruchu lub inna osoba znajdująca się na drodze publicznej, w strefie zamieszkania lub strefie ruchu, a także właściciel lub posiadacz pojazdu, który wykracza przeciwko innym przepisom ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu.

Art. 102.

Kto uchyla się od obowiązku utrzymania w należyтым stanie zjazdów z dróg publicznych do przyległych nieruchomości, podlega karze grzywny do 1000 złotych albo karze nagany.

Art. 103.

Kto bez ważnej przyczyny uchyla się od nałożonego obowiązku świadczeń osobistych lub rzeczowych, mających na celu zwalczanie zagrożenia przerwania komunikacji na skutek zasp śnieżnych, powodzi lub usuwisk, albo wykonuje te świadczenia nienależycie, podlega karze grzywny albo karze nagany.

Art. 103a. (uchylony).

Rozdział XII Wykroczenia przeciwko osobie

Art. 104.

Kto skłania do zebrania małoletniego lub osobę bezradną albo pozostającą w stosunku zależności od niego lub oddaną pod jego opiekę, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

Art. 105.

- § 1. Kto przez rażące naruszenie obowiązków wynikających z władzy rodzicielskiej dopuszcza do popełnienia przez nieletniego czynu zabronionego przez ustawę jako przestępstwo, w tym i przestępstwo skarbowe, wykroczenie lub wykroczenie skarbowe i wskazującego na demoralizację nieletniego, podlega karze grzywny albo karze nagany.
- § 2. Jeżeli czyn określony w § 1 popełnia osoba, pod której nadzór odpowiedzialny oddano nieletniego, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny albo karze nagany.
- § 3. W wypadkach określonych w § 1 i 2, jeżeli nieletni czynem swym wyrządził szkodę, można orzec nawiązkę do wysokości 1000 złotych.

Art. 106.

Kto, mając obowiązek opieki lub nadzoru nad małoletnim do lat 7 albo nad inną osobą niezdolną rozpoznać lub obronić się przed niebezpieczeństwem, dopuszcza do jej przebywania w okolicznościach niebezpiecznych dla zdrowia człowieka, podlega karze grzywny albo karze nagany.

Art. 107.

Kto w celu dokuczenia innej osobie złośliwie wprowadza ją w błąd lub w inny sposób złośliwie niepokoi, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1500 złotych albo karze nagany.

Art. 108.

Kto szczuje psem człowieka, podlega karze grzywny do 1000 złotych albo karze nagany.

Rozdział XIII Wykroczenia przeciwko zdrowiu

(...)

Art. 111.

§ 1. Kto nie dopełnia obowiązku zapewnienia należytego stanu sanitarnego, zwłaszcza w zakresie utrzymania czystości oraz używania przez pracowników wymaganego ubioru:

- 1) w zakładzie produkującym lub wprowadzającym do obrotu środki spożywcze,
 - 2) w miejscu uzyskiwania mleka,
- podlega karze grzywny.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto nie zachowuje należytej czystości w produkcji lub w obrocie środkami spożywczymi. (...)

Art. 113.

Kto nie zachowuje należytej czystości przy świadczeniu usług w zakładach żywienia zbiorowego, w kąpieliskach, zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, pralniczych lub noclegowych albo kto dopuszcza do takich czynności osobę dotkniętą chorobą zakaźną, podlega karze grzywny. (...)

Art. 117.

§ 1. Kto, mając obowiązek utrzymania czystości i porządku w obrębie nieruchomości, nie wykonuje swoich obowiązków lub nie stosuje się do wskazań i nakazów wydanych przez właściwe organy w celu zabezpieczenia należytego stanu sanitarnego i zwalczania chorób zakaźnych, podlega karze grzywny do 1500 złotych albo karze nagany.

§ 2. Tej samej karze podlega przewoźnik obowiązany do zapewnienia podróznym odpowiednich warunków higieny, który nie utrzymuje środka transportu we właściwym stanie sanitarnym. (...)

Rozdział XIV Wykroczenia przeciwko mieniu

Art. 119.

§ 1. Kto kradnie lub przywłaszcza sobie cudzą rzecz ruchomą, jeżeli jej wartość nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny⁷.

§ 2. Usiłowanie, podżeganie i pomocnictwo są karalne.

§ 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 dopuścił się go na szkodę osoby najbliższej, ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.

§ 4. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1, można orzec obowiązek zapłaty równowartości ukradzonego lub przywłaszczonego mienia, jeżeli szkoda nie została naprawiona.

Art. 120.

§ 1. Kto w celu przywłaszczenia dopuszcza się wyrębu drzewa w lesie albo kradnie lub przywłaszcza sobie z lasu drzewo wyrąbane lub powalone, jeżeli wartość drzewa nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny⁸.

§ 2. Usiłowanie oraz podżeganie i pomocnictwo są karalne.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 orzeka się nawiązkę w wysokości podwójnej wartości wyrąbanego, ukradzonego lub przywłaszczonego drzewa, a ponadto, jeżeli ukradzione lub przywłaszczone drzewo nie zostało odebrane, orzeka się obowiązek zapłaty jego równowartości.

Art. 121.

§ 1. Kto, pomimo nieuiszczenia dwukrotnie nałożonej na niego kary pieniężnej określonej w taryfie, po raz trzeci w ciągu roku bez zamiaru uiszczenia należności wyłudza przejazd koleją lub innym środkiem lokomocji, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto bez zamiaru uiszczenia należności wyłudza pożywienie lub napój w zakładzie żywienia zbiorowego, przejazd środkiem lokomocji należącym do przedsiębiorstwa niedysponującego karami

⁷ Zmiana wprowadzona art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. nr 1247).

⁸ Zmiana wprowadzona art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. nr 1247).

pieniężnymi określonymi w taryfie, wstęp na imprezę artystyczną, rozrywkową lub sportową, działanie automatu lub inne podobne świadczenie, o którym wie, że jest płatne.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 2 można orzec obowiązek zapłaty równowartości wyłudzonego mienia.

Art. 122.

§ 1. Kto nabywa mienie, wiedząc o tym, że pochodzi ono z kradzieży lub z przywłaszczenia, lub pomaga do jego zbycia albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej mienie to przyjmuje lub pomaga do jego ukrycia, jeżeli wartość mienia nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny⁹.

§ 2. Kto nabywa mienie, o którym na podstawie towarzyszących okoliczności powinien i może przypuszczać, że zostało uzyskane za pomocą kradzieży lub przywłaszczenia, lub pomaga do jego zbycia albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej mienie to przyjmuje lub pomaga do jego ukrycia, jeżeli wartość mienia nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia, podlega karze grzywny albo karze nagany¹⁰.

§ 3. Usiłowanie wykroczenia określonego w § 1 oraz podżeganie do niego i pomocnictwo są karalne.

Art. 123.

§ 1. Kto z nienależącego do niego ogrodu bezprawnie zabiera w nieznacznej ilości owoce, warzywa lub kwiaty, podlega karze grzywny do 250 złotych albo karze nagany.

§ 2. Ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia można orzec nawiązkę do wysokości 50 złotych.

Art. 124.

§ 1. Kto cudzą rzecz umyślnie niszczy, uszkadza lub czyni niezdatną do użytku, jeżeli szkoda nie przekracza 1/4 minimalnego wynagrodzenia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny¹¹.

§ 2. Usiłowanie, podżeganie i pomocnictwo są karalne.

§ 3. Ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.

§ 4. W razie popełnienia wykroczenia można orzec obowiązek zapłaty równowartości wyrządzonej szkody lub obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego.

Art. 125.

Kto w ciągu dwóch tygodni od dnia znalezienia cudzej rzeczy albo przybłąkania się cudzego zwierzęcia nie zawiadomi o tym organu Policji lub innego organu państwowego albo w inny właściwy sposób nie poszukuje posiadacza, podlega karze grzywny do 500 złotych albo karze nagany.

Art. 126.

§ 1. Kto zabiera w celu przywłaszczenia, przywłaszcza sobie albo umyślnie niszczy lub uszkadza cudzą rzecz przedstawiającą wartość niemajątkową, podlega karze grzywny albo karze nagany.

§ 2. Ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.

Art. 127.

§ 1. Kto samowolnie używa cudzej rzeczy ruchomej, podlega karze grzywny albo nagany.

§ 2. Ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.

Art. 128.

§ 1. Kto w celu osiągnięcia korzyści majątkowej urządza grę hazardową albo użycza do niej środków lub pomieszczenia, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Pieniądze i inne przedmioty służące do gry podlegają przepadkowi, choćby nie stanowiły własności sprawcy.

Art. 129.

§ 1. Kto:

1) wyrabia, posiada lub nabywa wytrychy, jeżeli nie trudni się zawodem, w którym są one potrzebne,

2) dostarcza wytrychów osobie nietrudniącej się takim zawodem,

3) wyrabia, posiada lub nabywa klucze do cudzego domu, mieszkania lub innego pomieszczenia albo schowania bez zezwolenia osoby uprawnionej lub organu administracji, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto wyrabia, posiada lub nabywa narzędzia przeznaczone do dokonywania kradzieży albo kto dostarcza takich narzędzi innym osobom.

§ 3. Wytrychy, klucze lub narzędzia podlegają przepadkowi, choćby nie stanowiły własności sprawcy.

⁹ Zmiana wprowadzona art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. nr 1247).

¹⁰ Zmiana wprowadzona art. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. nr 1247).

¹¹ Zmiana wprowadzona art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. nr 1247).

Art. 130.

§ 1. Przepisów art. 119, 120, 122 i 124 nie stosuje się:

- 1) (uchylony);
- 2) jeżeli przedmiotem czynu jest broń, amunicja, materiały lub przyrządy wybuchowe.

§ 2. Przepisu art. 119 nie stosuje się, jeżeli sprawca popełnia kradzież z włamaniem.

§ 3. Przepisów art. 119 i 120 nie stosuje się, jeżeli sprawca używa gwałtu na osobie albo grozi jego natychmiastowym użyciem, aby utrzymać się w posiadaniu zabranego mienia, a gdy chodzi o zabranie innej osobie mienia w celu przywłaszczenia, także wtedy, gdy sprawca doprowadza człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności.

§ 4. (uchylony).

Art. 131.

Przepisy art. 119, 122 i 124 stosuje się również w razie popełnienia wykroczenia za granicą. (...)

Rozdział XVI

Wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej

Art. 140.

Kto publicznie dopuszcza się nieobyczajnego wybryku, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności, grzywny do 1500 złotych albo karze nagany.

Art. 141.

Kto w miejscu publicznym umieszcza nieprzyzwoite ogłoszenie, napis lub rysunek albo używa słów nieprzyzwoitych, podlega karze ograniczenia wolności, grzywny do 1500 złotych albo karze nagany.

Art. 142.

Kto natarczywie, narzucając się lub w inny naruszający porządek publiczny sposób, proponuje innej osobie dokonanie z nią czynu nierządnego, mając na celu uzyskanie korzyści materialnej, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

Rozdział XVII

Wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego

Art. 143.

§ 1. Kto ze złośliwości lub swawoli utrudnia lub uniemożliwia korzystanie z urządzeń przeznaczonych do użytku publicznego, a w szczególności uszkadza lub usuwa przyrząd alarmowy, instalację oświetleniową, zegar, automat, telefon, oznaczenie nazwy miejscowości, ulicy, placu lub nieruchomości, urządzenie służące do utrzymania czystości lub ławkę, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 2. W razie popełnienia wykroczenia można orzec obowiązek zapłaty równowartości wyrządzonej szkody albo obowiązek przywrócenia do stanu poprzedniego.

Art. 144.

§ 1. Kto na terenach przeznaczonych do użytku publicznego niszczy lub uszkadza roślinność lub też dopuszcza do niszczenia roślinności przez zwierzęta znajdujące się pod jego nadzorem albo na terenach przeznaczonych do użytku publicznego depta trawnik lub zieleniec w miejscach innych niż wyznaczone dla celów rekreacji przez właściwego zarządcę terenu, podlega karze grzywny do 1000 złotych albo karze nagany.

§ 2. Kto usuwa, niszczy lub uszkadza drzewa lub krzewy stanowiące zadrzewienie przydrożne lub ochronne albo żywopłot przydrożny, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 lub 2 można orzec na-wiązkę do wysokości 500 złotych.

Art. 145.

Kto zanieczyszcza lub zaśmieca miejsca dostępne dla publiczności, a w szczególności drogę, ulicę, plac, ogród, trawnik lub zieleniec, podlega karze grzywny do 500 złotych albo karze nagany. (...)

Rozdział XIX

Szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe

Art. 148.

§ 1. Kto:

- 1) dokonuje w nienależącym do niego lesie wyrębu gałęzi, korzeni lub krzewów, niszczy je lub uszkadza albo karczuje pniaki,
- 2) zabiera z nienależącego do niego lasu wyrąbane gałęzie, korzenie lub krzewy albo wykarczowane pniaki, podlega karze grzywny.

§ 2. Jeżeli czyn godzi w mienie osoby najbliższej, ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.

§ 3. W razie popełnienia wykroczenia można orzec na-wiązkę do wysokości 500 złotych.

Art. 149.

Kto nabywa gałęzie, korzenie, krzewy lub pniaki wiedząc o tym, że pochodzą one z wykroczenia określonego w art. 148, lub pomaga do ich zbycia albo w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przyjmuje je lub pomaga do ich ukrycia, podlega karze grzywny.

Art. 150.

- § 1. Kto uszkadza nienależący do niego ogród warzywny, owocowy lub kwiatowy, drzewo owocowe lub krzew owocowy, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny do 1500 złotych.
- § 2. Ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.
- § 3. W razie popełnienia wykroczenia orzeka się nawiązkę do wysokości 1500 zł-tych. (...)

Art. 156.

- § 1. Kto na nienależącym do niego gruncie leśnym lub rolnym niszczy zasiewy, sadzonki lub trawę, podlega karze grzywny do 500 złotych albo karze nagany.
- § 2. Jeżeli czyn godzi w mienie osoby najbliższej, ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego.
- § 3. W razie popełnienia wykroczenia można orzec nawiązkę do wysokości 500 złotych.

Art. 157.

- § 1. Kto wbrew żądaniu osoby uprawnionej nie opuszcza lasu, pola, ogrodu, pastwiska, łąki lub grobli, podlega karze grzywny do 500 złotych lub karze nagany.
- § 2. Ściganie następuje na żądanie pokrzywdzonego. (...)

Art. 162.

- § 1. Kto w lasach zanieczyszcza glebę lub wodę albo wyrzuca do lasu kamienie, śmieci, złom, padlinę lub inne nieczystości, albo w inny sposób zaśmieca las, podlega karze grzywny albo karze nagany.
- § 2. Jeżeli czyn sprawcy polega na zakopywaniu, zatapianiu, odprowadzaniu do gruntu w lasach lub w inny sposób składowaniu w lesie odpadów, sprawca podlega karze aresztu albo grzywny.
- § 3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w § 1 można orzec nawiązkę, a w razie popełnienia wykroczenia określonego w § 2 orzeka się nawiązkę – do wysokości równej kosztom rekultywacji gleby, oczyszczenia wody, wydobycia, wykopania, usunięcia z lasu, a także zniszczenia lub neutralizacji odpadów. (...)

Art. 163.

Kto w lesie rozgarnia ściółkę i niszczy grzyby lub grzybnię, podlega karze grzywny albo karze nagany.

Art. 164.

Kto wybiera jaja lub pisklęta, niszczy lęgowiska lub gniazda ptasie albo niszczy lęgowiska, nory lub mrowiska znajdujące się w lesie albo na nienależącym do niego gruncie rolnym, podlega karze grzywny albo karze nagany.

Art. 165.

Kto w lesie, w sposób złośliwy, płoszy albo ściga, chwytą, rani lub zabija dziko żyjące zwierzę, poza czynnościami związanymi z polowaniem lub ochroną lasów, jeże-li czyn z mocy innego przepisu nie jest zagrożony karą surowszą, podlega karze grzywny albo karze nagany.

Art. 166.

Kto w lesie puszcza luzem psa, poza czynnościami związanymi z polowaniem, podlega karze grzywny albo karze nagany.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02	X	04	01		08	01	
				03							
				04							
	10			06	X		02			02	
				07	X						
				10							
				11							

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

USTAWA

z dnia 26 października 1982 r.

o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

(Dz. U. z 2012 r. poz. 1356)

Wyciąg

Art. 1.

1. Organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.
2. Organy, o których mowa w ust. 1, popierają także tworzenie i rozwój organizacji społecznych, których celem jest krzewienie trzeźwości i abstynencji, oddziaływanie na osoby nadużywające alkoholu oraz udzielanie pomocy ich rodzinom, jak również zapewniają warunki sprzyjające działaniom tych organizacji.
3. Organy, o których mowa w ust. 1, współdziałają również z Kościołem Katolickim i innymi kościołami oraz związkami wyznaniowymi w zakresie wychowania w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi. (...)

Art. 13.

1. Napoje alkoholowe dostarcza się do miejsc sprzedaży tylko w naczyniach zamkniętych, z oznaczeniem nazwy producenta, rodzaju i ilości napoju oraz jego mocy.
2. W miejscach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych powinna być uwidoczniiona informacja o szkodliwości spożywania alkoholu.
3. (uchylony).

Art. 13¹.

1. Zabrania się na obszarze kraju reklamy i promocji napojów alkoholowych, z wyjątkiem piwa, którego reklama i promocja jest dozwolona, pod warunkiem że:
 - 1) nie jest kierowana do małoletnich,
 - 2) nie przedstawia osób małoletnich,
 - 3) nie łączy spożywania alkoholu ze sprawnością fizyczną bądź kierowaniem pojazdami,
 - 4) nie zawiera stwierdzeń, że alkohol posiada właściwości lecznicze, jest środkiem stymulującym, uspakajającym lub sposobem rozwiązywania konfliktów osobistych,
 - 5) nie zachęca do nadmiernego spożycia alkoholu,
 - 6) nie przedstawia abstynencji lub umiarkowanego spożycia alkoholu w negatywny sposób,
 - 7) nie podkreśla wysokiej zawartości alkoholu w napojach alkoholowych jako cechy wpływającej pozytywnie na jakość napoju alkoholowego,
 - 8) nie wywołuje skojarzeń z:
 - a) atrakcyjnością seksualną,
 - b) relaksem lub wypoczynkiem,
 - c) nauką lub pracą,
 - d) sukcesem zawodowym lub życiowym.
2. Reklama i promocja piwa, o której mowa w ust. 1, nie może być prowadzona:
 - 1) w telewizji, radiu, kinie i teatrze między godziną 6⁰⁰ a 20⁰⁰, z wyjątkiem reklamy prowadzonej przez organizatora imprezy sportu wyczynowego lub profesjonalnego w trakcie trwania tej imprezy;
 - 2) na kasetach wideo i innych nośnikach;
 - 3) w prasie młodzieżowej i dziecięcej;
 - 4) na okładkach dzienników i czasopism;
 - 5) na słupach i tablicach reklamowych i innych stałych i ruchomych powierzchniach wykorzystywanych do reklamy, chyba że 20 % powierzchni reklamy zajmować będą widoczne i czytelne napisy informujące o szkodliwości spożycia alkoholu lub o zakazie sprzedaży alkoholu małoletnim;
 - 6) przy udziale małoletnich.
3. Zabrania się reklamy, promocji produktów i usług, których nazwa, znak towarowy, kształt graficzny lub opakowanie wykorzystuje podobieństwo lub jest tożsame z oznaczeniem napoju alkoholowego lub innym symbolem obiektywnie odnoszącym się do napoju alkoholowego.
4. Zabrania się reklamy i promocji przedsiębiorców oraz innych podmiotów, które w swoim wizerunku reklamowym wykorzystują nazwę, znak towarowy, kształt graficzny lub opakowanie związane z napojem alkoholowym, jego producentem lub dystrybutorem.
5. Zabrania się informowania o sponsorowaniu imprez sportowych, koncertów muzycznych oraz innych imprez masowych przez producentów i dystrybutorów napojów, których zasadniczą działalność stanowi produkcja lub sprzedaż napojów alkoholowych zawierających od 8% do 18% alkoholu, w jakikolwiek inny sposób niż poprzez umieszczanie wewnątrz dzienników i czasopism, na zaproszeniu, bilecie, plakacie, produkcie lub tablicy infor-

macyjnej związanej z określoną imprezą nazwy producenta lub dystrybutora oraz jego znaku towarowego, z zastrzeżeniem ust. 6.

6. Informowanie o sponsorowaniu może być prowadzone w radiu i telewizji pod warunkiem, iż będzie ograniczone wyłącznie do podania nazwy producenta lub dystrybutora napojów zawierających do 18% alkoholu lub jego znaku towarowego, a informacja ta nie będzie prezentowana w telewizji przez osobę fizyczną lub z wykorzystaniem wizerunku postaci ludzkiej.
7. Zabrania się informowania o, innym niż określone w ust. 5, sponsorowaniu przez producentów i dystrybutorów napojów alkoholowych, których zasadniczą działalność stanowi produkcja lub sprzedaż napojów alkoholowych zawierających od 8% do 18% alkoholu oraz informowania o sponsorowaniu przez producentów i dystrybutorów napojów zawierających powyżej 18% alkoholu.
8. Zakaz określony w ust. 1 dotyczy również wydawnictw promocyjno-reklamowych przekazywanych przez producentów, dystrybutorów lub handlowców napojów alkoholowych klientom detalicznym.
9. Zakazy określone w ust. 1–8 nie obejmują reklamy i promocji napojów alkoholowych prowadzonej wewnątrz pomieszczeń hurtowni, wydzielonych stoisk lub punktów prowadzących wyłącznie sprzedaż napojów alkoholowych oraz na terenie punktów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.
10. Zakazy określone w ust. 1–8 dotyczą osób fizycznych, osób prawnych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej, które uczestniczą w prowadzeniu reklamy w charakterze zleceniodawcy albo zleceniobiorcy niezależnie od sposobu i formy jej prezentacji.
11. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wielkość, treść, wzór i sposób umieszczenia na reklamach, o których mowa w ust. 2 pkt 5, napisów informujących o szkodliwości spożycia alkoholu lub o zakazie sprzedaży alkoholu małoletniemu, mając na względzie ograniczenie spożycia alkoholu oraz przeciwdziałanie alkoholizmowi wśród młodzieży.

Art. 13².

1. Podmioty świadczące usługę będącą reklamą napojów alkoholowych wnoszą na wyodrębniony rachunek utworzony w tym celu przez ministra właściwego do spraw kultury fizycznej opłatę w wysokości 10% podstawy opodatkowania podatkiem od towarów i usług wynikającej z tej usługi.
2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, sporządzają zbiorczą deklarację miesięczną według wzoru określonego na podstawie ust. 4 i przekazują ją w terminie do 20. dnia miesiąca następującego bezpośrednio po miesiącu, w którym powstał obowiązek wystawienia faktury, zgodnie z przepisami o podatku od towarów i usług, na wynagrodzenie lub jego część.
3. Deklaracje, o których mowa w ust. 2, składa się do tego samego urzędu skarbowego, do którego składa się deklarację dotyczącą podatku od towarów i usług w zakresie usługi, o której mowa w ust. 1.
4. Minister właściwy do spraw kultury fizycznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór zbiorczej deklaracji miesięcznej dotyczącej opłaty, o której mowa w ust. 1, oraz szczegółowy zakres zawartych w niej danych, biorąc pod uwagę konieczność zebrania danych niezbędnych do ustalenia wysokości opłaty, o której mowa w ust. 1.
5. Opłatę, o której mowa w ust. 1, wnosi się najpóźniej w ostatnim dniu miesiąca, w którym stosownie do ust. 2 powstał obowiązek złożenia zbiorczej deklaracji miesięcznej.
6. Opłata, o której mowa w ust. 1, stanowi dla podmiotu zobowiązanego do jej wniesienia koszt uzyskania przychodów w rozumieniu art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 74, poz. 397, z późn. zm.³⁾) lub art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.⁴⁾).
7. W sprawach nieuregulowanych do opłaty, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749 i 1101).
8. (uchylony).
9. (uchylony).
10. (uchylony).

Art. 13³.

1. Tworzy się Fundusz Zajęć Sportowych dla Uczniów, zwany dalej „Funduszem”, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury fizycznej.
2. Fundusz jest państwowym funduszem celowym.
3. Przychodami Funduszu są wpływy z tytułu opłat, o których mowa w art. 13² ust. 1.
4. Środki Funduszu przeznacza się wyłącznie na dofinansowanie zajęć sportowych dla uczniów, prowadzonych przez kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia oraz inne organizacje pozarządowe, które w ramach swojej statutowej działalności realizują zadania z zakresu upowszechniania kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży, a także organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego.
5. Minister właściwy do spraw kultury fizycznej w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) warunki i tryb przyznawania dofinansowania, biorąc pod uwagę wyrównywanie szans dostępu do kultury fizycznej,
 - 2) tryb składania wniosków i dane, jakie powinien zawierać wniosek o przyznanie dofinansowania, uwzględniając zakres niezbędnych danych dotyczących podmiotu ubiegającego się o dofinansowanie, a także informacje o zajęciach sportowych,

- 3) tryb przekazywania środków, uwzględniając terminy, w jakich zostało zaplanowane przeprowadzenie zajęć sportowych,
 - 4) wysokość dofinansowania, z tym że maksymalna wysokość tego dofinansowania w przypadku zajęć prowadzonych przez kluby sportowe działające w formie stowarzyszenia oraz inne organizacje pozarządowe nie może przekroczyć 80%, a w przypadku zajęć organizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego – 50% planowanych kosztów realizacji zajęć
- kierując się koniecznością zapewnienia efektywnego wykorzystania środków Funduszu.

Art. 14.

1. Zabrania się sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych:
 - 1) na terenie szkół oraz innych zakładów i placówek oświatowo-wychowawczych, opiekuńczych i domów studenckich;
 - 2) na terenie zakładów pracy oraz miejsc zbiorowego żywienia pracowników;
 - 3) w miejscach i czasie masowych zgromadzeń;
 - 4) w środkach i obiektach komunikacji publicznej, z wyjątkiem wagonów restauracyjnych i bufetów w pociągach, w których dopuszcza się sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych do 4,5% zawartości alkoholu oraz piwa;
 - 5) (uchylony);
 - 6) w obiektach zajmowanych przez organy wojskowe i spraw wewnętrznych, jak również w rejonie obiektów koszarowych i zakwaterowania przejściowego jednostek wojskowych.
- 1a. (uchylony).
2. (uchylony).
- 2a. Zabrania się spożywania napojów alkoholowych na ulicach, placach i w parkach, z wyjątkiem miejsc przeznaczonych do ich spożycia na miejscu, w punktach sprzedaży tych napojów.
3. Zabrania się sprzedaży, podawania i spożywania napojów zawierających więcej niż 18% alkoholu w ośrodkach szkoleniowych.
4. Zabrania się sprzedaży i podawania napojów zawierających więcej niż 18% alkoholu w domach wypoczynkowych.
5. Sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów zawierających więcej niż 4,5% alkoholu może się odbywać na imprezach na otwartym powietrzu tylko za zezwoleniem i tylko w miejscach do tego wyznaczonych.
6. W innych niewymienionych miejscach, obiektach lub na określonych obszarach gminy, ze względu na ich charakter, rada gminy może wprowadzić czasowy lub stały zakaz sprzedaży, podawania, spożywania oraz wnoszenia napojów alkoholowych.
7. Minister właściwy do spraw transportu oraz minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, w drodze rozporządzenia, określą zasady i warunki sprzedaży, podawania i spożywania napojów alkoholowych na morskich statkach handlowych w żegludzie międzynarodowej, w pociągach i samolotach komunikacji międzynarodowej oraz w międzynarodowych portach morskich i lotniczych.
8. Minister właściwy do spraw zagranicznych określi, w drodze rozporządzenia, wypadki i okoliczności, w których, uwzględniając zwyczaje międzynarodowe, dopuszczalne jest podawanie i spożywanie nieznacznej ilości napojów alkoholowych.

Art. 15.

1. Zabrania się sprzedaży i podawania napojów alkoholowych:
 - 1) osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości;
 - 2) osobom do lat 18;
 - 3) na kredyt lub pod zastaw.
2. W przypadku wątpliwości co do pełnoletności nabywcy sprzedający lub podający napoje alkoholowe uprawniony jest do żądania okazania dokumentu stwierdzającego wiek nabywcy.

Art. 16.

1. Zabrania się wnoszenia napojów alkoholowych na teren zakładów pracy, obiektów wymienionych w art. 14 ust. 1 pkt 6, jak również stadionów i innych obiektów, w których odbywają się masowe imprezy sportowe i rozrywkowe, a także obiektów lub miejsc objętych zakazem wnoszenia napojów alkoholowych.
2. Osoby posiadające przy sobie napoje alkoholowe mają obowiązek przekazania ich do depozytu pod rygorem niewpuszczenia bądź usunięcia z terenu obiektów lub miejsc, o których mowa w ust. 1.
3. Napoje alkoholowe wnoszone przez żołnierzy na teren obiektów wymienionych w art. 14 ust. 1 pkt 6 ulegają odebraniu i przekazaniu do depozytu.
4. Minister Obrony Narodowej i minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z właściwymi ministrami, każdy w swoim zakresie działania, w drodze rozporządzeń, określają szczegółowe zasady i tryb postępowania w wypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, oraz wysokość opłaty za przechowanie napojów alkoholowych w depozycie.

Art. 17.

1. Kierownik zakładu pracy lub osoba przez niego upoważniona mają obowiązek niedopuszczenia do pracy pracownika, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że stawił się on do pracy w stanie po użyciu alkoholu albo spożywał alkohol w czasie pracy. Okoliczności stanowiące podstawę decyzji powinny być podane pracownikowi do wiadomości.
2. Uprawnienia kierownika zakładu pracy, o którym mowa w ust. 1, służą również organowi nadrzędnemu nad danym zakładem pracy oraz organowi uprawnionemu do przeprowadzenia kontroli zakładu pracy.

3. Na żądanie kierownika zakładu pracy, osoby przez niego upoważnionej, a także na żądanie pracownika, o którym mowa w ust. 1, badanie stanu trzeźwości pracownika przeprowadza uprawniony organ powołany do ochrony porządku publicznego. Zabiegu pobrania krwi dokonuje fachowy pracownik służby zdrowia. Do badania stanu trzeźwości stosuje się przepisy, wydane na podstawie art. 47 ust. 2.

Art. 18.

1. Sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu lub poza miejscem sprzedaży może być prowadzona tylko na podstawie zezwolenia wydanego przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta), właściwego ze względu na lokalizację punktu sprzedaży, zwanego dalej „organem zezwalającym”. (...)

Art. 39.

Organy samorządu terytorialnego w miastach liczących ponad 50.000 mieszkańców i organy powiatu mogą organizować i prowadzić izby wytrzeźwień.

Art. 40.

1. Osoby w stanie nietrzeźwości, które swoim zachowaniem dają powód do zgorszenia w miejscu publicznym lub w zakładzie pracy, znajdując się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu lub zdrowiu innych osób, mogą zostać doprowadzone do izby wytrzeźwień, podmiotu leczniczego lub innej właściwej placówki utworzonej lub wskazanej przez jednostkę samorządu terytorialnego albo do miejsca zamieszkania lub pobytu.
2. W razie braku izby wytrzeźwień osoby takie mogą być doprowadzone do jednostki Policji.
3. Osoby doprowadzone do izby wytrzeźwień lub jednostki Policji pozostają tam aż do wytrzeźwienia, nie dłużej niż 24 godziny. Osoby do lat 18 umieszcza się w odrębnych pomieszczeniach, oddzielnie od osób dorosłych.
- 3a. Osobie doprowadzonej do izby wytrzeźwień, jednostki Policji, podmiotu leczniczego lub innej właściwej placówki utworzonej lub wskazanej przez jednostkę samorządu terytorialnego w warunkach, o których mowa w ust. 1, przysługuje zażalenie do sądu. W zażaleniu osoba doprowadzona lub zatrzymana może domagać się zbadania zasadności i legalności doprowadzenia, jak również decyzji o zatrzymaniu oraz prawidłowości ich wykonania.
- 3b. Zażalenie przekazuje się niezwłocznie sądowi rejonowemu miejsca doprowadzenia lub zatrzymania. Do rozpoznania zażalenia stosuje się przepisy Kodeksu postępowania karnego. Skarżący ma prawo wziąć udział w posiedzeniu sądu.
- 3c. W przypadku stwierdzenia bezzasadności lub nielegalności doprowadzenia lub zatrzymania albo poważnych nieprawidłowości związanych z ich wykonywaniem sąd rejonowy zawiadamia o tym prokuratora i organy przełożone nad organami, które dokonały doprowadzenia bądź zatrzymania.
4. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, jest żołnierzem, przekazuje się ją Żandarmerii Wojskowej lub wojskowemu organowi porządkowemu.
5. O wypadkach uzasadniających wszczęcie postępowania o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu zawiadamia się niezwłocznie właściwą gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych.
6. O umieszczeniu w izbie wytrzeźwień zawiadamia się niezwłocznie:
 - 1) w przypadku małoletnich – ich rodziców lub opiekunów oraz sąd opiekuńczy;
 - 2) w przypadku innych osób – na ich żądanie, wskazane przez nie osoby.

Art. 41.

1. (uchylony).
2. Pieniądze, przedmioty wartościowe i napoje alkoholowe znajdujące się przy osobach, o których mowa w art. 40 ust. 1, zatrzymuje się w depozycie.
3. Z depozytów pieniężnych izby wytrzeźwień mogą potrącać swe należności z tytułu opłat związanych z pobytem w izbie.
4. Na innych przedmiotach zatrzymanych w depozycie izbom wytrzeźwień służy ustawowe prawo zastawu celem zabezpieczenia tych należności.

Art. 43.

1. Kto sprzedaje lub podaje napoje alkoholowe w wypadkach, kiedy jest to zabronione, albo bez wymaganego zezwolenia lub wbrew jego warunkom, podlega grzywnie.
2. Tej samej karze podlega kierownik zakładu handlowego lub gastronomicznego, który nie dopełnia obowiązku nadzoru i przez to dopuszcza do popełnienia w tym zakładzie przestępstwa określonego w ust. 1.
3. W razie popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1 albo 2 można orzec przepadek napojów alkoholowych, chociażby nie były własnością sprawcy, można także orzec zakaz prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na sprzedaży lub podawaniu napojów alkoholowych.
4. Orzekanie w sprawach o przestępstwa określone w ust. 1 i 2 następuje na podstawie przepisów o postępowaniu karnym.

Art. 43¹.

1. Kto spożywa napoje alkoholowe wbrew zakazom określonym w art. 14 ust. 1 i 2a–6 albo nabywa lub spożywa napoje alkoholowe w miejscach nielegalnej sprzedaży, albo spożywa napoje alkoholowe przyniesione przez siebie lub inną osobę w miejscach wyznaczonych do ich sprzedaży lub podawania, podlega karze grzywny.
2. Usiłowanie wykroczenia określonego w ust. 1 jest karalne.
3. W razie popełnienia wykroczenia określonego w ust. 1 można orzec przepadek napojów alkoholowych, chociażby nie były własnością sprawcy.

Art. 44.

Kto wbrew szczególnemu obowiązkowi nadzoru dopuszcza do sprzedawania, podawania lub spożywania napojów alkoholowych na terenie zakładu pracy, jak również powziąwszy wiadomość o sprzedawaniu, podawaniu lub spożywaniu na terenie zakładu pracy takich napojów nie podejmie prawem przewidzianego postępowania, podlega karze grzywny.

Art. 45.

Kto wbrew postanowieniom zawartym w art. 13 ust. 1 i 2:

- 1) dostarcza napoje alkoholowe do miejsc sprzedaży lub
- 2) nie uwidacznia informacji o szkodliwości spożywania alkoholu, podlega karze grzywny.

Art. 45¹.

Orzekanie w sprawach o czyny wymienione w art. 43¹–45 następuje na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach o wykroczenia.

Art. 45².

1. Kto wbrew postanowieniom zawartym w art. 13¹ prowadzi reklamę lub promocję napojów alkoholowych lub informuje o sponsorowaniu imprezy masowej, z zastrzeżeniem art. 13¹ ust. 5 i 6, podlega grzywnie od 10.000 do 500.000 złotych.
2. Orzekanie w sprawach o czyn wymieniony w ust. 1 następuje na podstawie przepisów o postępowaniu karnym.
3. Jeżeli czyn określony w ust. 1 został popełniony w zakresie działalności przedsiębiorcy, za sprawcę czynu zabronionego uznaje się osobę odpowiedzialną za zlecenie lub prowadzenie reklamy napojów alkoholowych.

Art. 45³.

1. Kto bez wymaganego zezwolenia lub wbrew jego warunkom prowadzi obrót hurtowy napojami alkoholowymi, podlega grzywnie od 10.000 do 500.000 złotych.
- 1a. W razie popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1 można orzec przepadek napojów alkoholowych, chociażby nie były własnością sprawcy, można także orzec zakaz prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na hurtowym obrocie napojami alkoholowymi.
2. W wypadkach mniejszej wagi sprawca czynu określonego w ust. 1 podlega karze grzywny do 5.000 zł.
3. Orzekanie w sprawach o czyn wymieniony w ust. 1 następuje na podstawie przepisów o postępowaniu karnym.
4. Jeżeli czyn określony w ust. 1 został popełniony w zakresie działalności przedsiębiorcy, za sprawcę czynu zabronionego uznaje się osobę odpowiedzialną za wprowadzenie napojów alkoholowych do obrotu hurtowego.

Art. 46.

1. Napojem alkoholowym w rozumieniu niniejszej ustawy jest produkt przeznaczony do spożycia zawierający alkohol etylowy pochodzenia rolniczego w stężeniu przekraczającym 0,5% objętościowych alkoholu.
2. Stan po użyciu alkoholu zachodzi, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do:
 - 1) stężenia we krwi od 0,2‰ do 0,5‰ alkoholu albo
 - 2) obecności w wydychanym powietrzu od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu w 1 dm³.
3. Stan nietrzeźwości zachodzi, gdy zawartość alkoholu w organizmie wynosi lub prowadzi do:
 - 1) stężenia we krwi powyżej 0,5‰ alkoholu albo
 - 2) obecności w wydychanym powietrzu powyżej 0,25 mg alkoholu w 1 dm³.

Art. 47.

1. Jeżeli zachodzi podejrzenie, że przestępstwo lub wykroczenie zostało popełnione po spożyciu alkoholu, osoba podejrzana może być poddana badaniu koniecznemu do ustalenia zawartości alkoholu w organizmie, w szczególności zabiegowi pobrania krwi. Zabiegu pobrania krwi dokonuje fachowy pracownik służby zdrowia.
2. Minister właściwy do spraw zdrowia w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, ministrem właściwym do spraw wewnętrznych oraz ministrem właściwym do spraw pracy, w drodze rozporządzenia, określa warunki i sposób dokonywania badań, o których mowa w ust. 1 i w art. 17 ust. 3.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01	X	08	01	X
				03							
				04							
	10	06		X	02						
		07									
		10		X							
				11							

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

USTAWA

z dnia 26 października 1982 r.

o postępowaniu w sprawach nieletnich

(Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.)

Wyciąg

Art. 1.

- § 1. Przepisy ustawy stosuje się w zakresie:
- 1) zapobiegania i zwalczania demoralizacji – w stosunku do osób, które nie ukończyły lat 18;
 - 2) postępowania w sprawach o czyny karalne – w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu lat 13, ale nie ukończyły lat 17;
 - 3) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych – w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby lat 21.
- § 2. Ilekroć w ustawie jest mowa o:
- 1) „nieletnich” – rozumie się przez to osoby, o których mowa w § 1;
 - 2) „czynie karalnym” – rozumie się przez to czyn zabroniony przez ustawę jako:
 - a) przestępstwo lub przestępstwo skarbowe albo
 - b) wykroczenie określone w art. 51, 62⁽¹⁾, 69, 74, 76, 85, 87, 119, 122, 124, 133 lub 143 Kodeksu wykroczeń. (...)

Art. 37.

- § 1. Policja lub działający na podstawie szczególnego upoważnienia ustawy organ administracji państwowej zbiera i utrwała dowody czynów karalnych w wypadkach niecierpiących zwłoki, a w razie potrzeby dokonuje ujęcia nieletniego.
- § 2. Sędzia rodzinny może zlecić dokonanie określonych czynności kuratorowi lub Policji, a w wyjątkowych wypadkach może zlecić Policji dokonanie czynności w określonym zakresie.
- § 3. Po dokonaniu czynności określonych w § 1 sprawę przekazuje się niezwłocznie sędziemu rodzinnemu.

Art. 38.

- § 1. Stronom i innym osobom przysługuje zażalenie na czynności naruszające ich prawa.
- § 2. Zażalenie rozpatruje sąd rodzinny.

Art. 39.

Przesłuchanie nieletniego może być dokonane przez Policję, a w wyjątkowych wypadkach, gdy jest to konieczne ze względu na dobro sprawy – przez organ wymieniony w art. 37 § 1; przesłuchanie nieletniego odbywa się w obecności rodziców lub opiekuna albo obrońcy, a jeżeli zapewnienie ich obecności byłoby w danym wypadku niemożliwe, należy wezwać nauczyciela, przedstawiciela powiatowego centrum pomocy rodzinie lub przedstawiciela organizacji społecznej, do której zadań statutowych należy oddziaływanie wychowawcze na nieletnich lub wspomaganie procesu ich resocjalizacji.

Art. 40.

- § 1. Jeżeli jest to konieczne ze względu na okoliczności sprawy, Policja może zatrzymać, a następnie umieścić w policyjnej izbie dziecka nieletniego, co do którego istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełnił czyn karalny, a zachodzi uzasadniona obawa ukrycia się nieletniego lub zatarcia śladów tego czynu, albo gdy nie można ustalić tożsamości nieletniego.
- § 2. Zatrzymanego nieletniego informuje się natychmiast o przyczynach zatrzymania, prawie do złożenia zażalenia, o którym mowa w art. 38, i innych przysługujących mu prawach.
- § 3. Z zatrzymania nieletniego sporządza się protokół.
- § 4. Policja niezwłocznie zawiadamia rodziców lub opiekunów nieletniego o zatrzymaniu. Zawiadomienie przekazywane rodzicom lub opiekunom nieletniego powinno zawierać informacje, o których mowa w § 2.
- § 5. O zatrzymaniu nieletniego należy niezwłocznie, nie później niż w ciągu 24 godzin od chwili zatrzymania, zawiadomić właściwy sąd rodzinny.
- § 6. Zatrzymanego nieletniego należy natychmiast zwolnić i przekazać rodzicom lub opiekunom, jeżeli:
- 1) ustanie przyczyna zatrzymania;
 - 2) poleci to sąd rodzinny;
 - 3) nie został zachowany termin, o którym mowa w § 5;
 - 4) w ciągu 72 godzin od chwili zatrzymania nie ogłoszono nieletniemu postanowienia o umieszczeniu w schronisku dla nieletnich lub tymczasowym umieszczeniu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, rodzinie zastępczej zawodowej albo w zakładzie lub placówce, o których mowa w art. 12.
- § 7. W policyjnej izbie dziecka można również umieścić nieletniego w trakcie samowolnego pobytu poza schroniskiem dla nieletnich, młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym lub zakładem poprawczym na czas niezbędny do przekazania nieletniego właściwemu zakładowi, nie dłużej jednak niż na 5 dni.

Art. 40a.

- § 1. Nieletniego można również umieścić w policyjnej izbie dziecka:
- 1) na czas uzasadnionej przerwy w konwoju, lecz nie dłużej niż na 24 godziny;
 - 2) na polecenie sądu na czas niezbędny do wykonania czynności nieprzekraczający 48 godzin.
- § 2. W wypadku, o którym mowa w § 1 pkt 1, Policja może umieścić nieletniego w policyjnej izbie dziecka bez zarządzenia sądu rodzinnego, zawiadamiając o tym sąd, na obszarze którego właściwości znajduje się policyjna izba dziecka. Na zarządzenie sądu kierownik policyjnej izby dziecka niezwłocznie zwalnia nieletniego.
- § 3. W wypadku, o którym mowa w § 1 pkt 2, można zatrzymać nieletniego, jeżeli jest to niezbędne do umieszczenia go w policyjnej izbie dziecka.
- § 4. Na postanowienie sądu, o którym mowa w § 1 pkt 2, przysługuje zażalenie.

Art. 41.

Nadzór nad wykonywaniem czynności, o których mowa w art. 37, 39 i 40, sprawuje sędzia rodzinny. (...)

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01		08	01	
				03	X						
				04	X						
	10				06		X				
					07						
					10		X				
					11						
										X	

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

USTAWA

z dnia 30 sierpnia 2013 r.

o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz niektórych innych ustaw¹⁾

(Dz. U. z 2013 r. poz. 1165)

(Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2014 r.,
z wyjątkiem art. 1 pkt 23, który wchodzi w życie z dniem 8 października 2013 r.)

Art. 1.

W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 w § 2 w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) wykroczenie określone w art. 51, art. 69, art. 74, art. 76, art. 85, art. 87, art. 119, art. 122, art. 124, art. 133 lub art. 143 Kodeksu wykroczeń.”;
- 2) uchyla się art. 13;
- 3) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15.

- § 1. Postępowania w sprawach nieletnich prowadzi sąd rodzinny, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.
- § 2. Postępowania, o których mowa w § 1, są niejawnne, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej.”;
- 4) w art. 16 § 1 otrzymuje brzmienie:
„§ 1. Jeżeli w sprawie o czyn karalny, o którym mowa w art. 1 § 2 pkt 2 lit. a, wszczęto postępowanie przeciwko nieletniemu wspólnie z dorosłym, prokurator wyłącza sprawę nieletniego i przekazuje ją sądowi rodzinnemu.”;
- 5) w art. 18 w § 2 w pkt 1:
 - a) lit. a otrzymuje brzmienie:
„a) postępowanie przygotowawcze prowadzi sąd rodzinny, z tym że przepisy art. 16 oraz art. 32k stosuje się odpowiednio,”;
 - b) lit. d otrzymuje brzmienie:
„d) przepisy art. 23–25a, art. 27, art. 32, art. 32f–32h i art. 32n § 1 stosuje się odpowiednio.”;
- 6) po art. 18 dodaje się art. 18a w brzmieniu:

„Art. 18a.

Nieletniemu przysługują:

- 1) prawo do obrony, w tym prawo do korzystania z pomocy obrońcy,
- 2) prawo do odmowy składania wyjaśnień lub odpowiedzi na poszczególne pytania – o czym należy go pouczyć przed przystąpieniem do przesłuchania lub wysłuchania.”;
- 7) art. 20 i art. 21 otrzymują brzmienie:

„Art. 20.

- § 1. W sprawach nieletnich stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania cywilnego właściwe dla spraw opiekuńczych, a w zakresie zbierania, utrwalania i przeprowadzania dowodów przez Policję oraz powoływania i działania obrońcy stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, ze zmianami przewidzianymi w ustawie.
- § 2. Czynności dowodowe z udziałem osób małoletnich innych niż nieletni przeprowadza się przy odpowiednim zastosowaniu przepisów Kodeksu postępowania karnego.
- § 3. Do rzeczy zatrzymanych w toku postępowania stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

Art. 21.

- § 1. Sąd rodzinny wszczyna postępowanie w sprawie nieletniego, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie istnienia okoliczności, o których mowa w art. 2.
- § 2. Sąd rodzinny nie wszczyna postępowania, a wszczęte umarza w całości lub w części, jeżeli nie ma podstaw do jego wszczęcia lub prowadzenia w określonym zakresie albo gdy orzeczenie środków wychowawczych lub poprawczych jest niecelowe, w szczególności ze względu na orzeczone już środki w innej sprawie, które w ocenie sądu są wystarczające.
- § 3. Na postanowienie wydane na podstawie § 2 stronom oraz pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie. Do pokrzywdzonego stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.”;
- 8) po art. 21 dodaje się art. 21a w brzmieniu:

„Art. 21a.

Postępowanie w sprawie nieletniego ma na celu ustalenie, czy istnieją okoliczności świadczące o demoralizacji nieletniego lub czy nieletni popełnił czyn karalny, a także ustalenie, czy zachodzi potrzeba zastosowania wobec nieletniego środków przewidzianych w ustawie.”;

- 9) w art. 22 § 1 otrzymuje brzmienie:
„§ 1. W sprawie o czyn ścigany na wniosek sąd rodzinny wszczyna postępowanie w razie złożenia wniosku; postępowanie toczy się wówczas z urzędu.”;

- 10) w art. 24 § 1 otrzymuje brzmienie:
 „§ 1. W celu ustalenia danych dotyczących nieletniego i jego środowiska, a w szczególności dotyczących zachowania się i warunków wychowawczych nieletniego, sytuacji bytowej rodziny, przebiegu nauki nieletniego i sposobu spędzania czasu wolnego, jego kontaktów środowiskowych, stosunku do niego rodziców albo opiekuna, podejmowanych oddziaływań wychowawczych, stanu zdrowia i znanych w środowisku uzależnień nieletniego, sąd rodzinny zleca kuratorowi sądowemu przeprowadzenie wywiadu środowiskowego.”;
- 11) art. 25a otrzymuje brzmienie:
 „Art. 25a.
 § 1. W razie potrzeby uzyskania opinii o stanie zdrowia psychicznego nieletniego sąd rodzinny zarządza jego badanie przez co najmniej 2 biegłych lekarzy psychiatrów. Na wniosek biegłych lekarzy psychiatrów do udziału w wydaniu opinii sąd powołuje biegłych innych specjalności.
 § 2. W razie zgłoszenia przez biegłych takiej konieczności, badanie stanu zdrowia psychicznego nieletniego może być połączone z obserwacją w podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą tylko wtedy, gdy zebrane dowody wskazują na duże prawdopodobieństwo, że nieletni wykazuje wysoki stopień demoralizacji lub popełnił czyn karalny, o którym mowa w art. 1 § 2 pkt 2 lit. a.
 § 3. O potrzebie obserwacji w podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą orzeka sąd rodzinny po wysłuchaniu nieletniego, określając miejsce i czas trwania obserwacji. Do udziału w wysłuchaniu należy dopuścić pozostałe strony i obrońcę nieletniego, jeżeli się stawią.
 § 4. Obserwacja w podmiocie leczniczym niebędącym przedsiębiorcą nie powinna trwać dłużej niż 4 tygodnie; na wniosek podmiotu leczniczego sąd rodzinny może przedłużyć ten termin na czas określony, niezbędny do zakończenia obserwacji. Łączny czas trwania obserwacji w danej sprawie nie może przekroczyć 6 tygodni. O zakończeniu obserwacji należy niezwłocznie zawiadomić sąd rodzinny.”;
- 12) w art. 27 § 6 otrzymuje brzmienie:
 „§ 6. Łączny pobyt nieletniego w schronisku dla nieletnich, do chwili wydania przez sąd pierwszej instancji postanowienia, o którym mowa w art. 32r, nie może być dłuższy niż rok. Do okresu tego nie wlicza się nieusprawiedliwionej nieobecności nieletniego w schronisku dla nieletnich trwającej dłużej niż 3 dni oraz okresu obserwacji psychiatrycznej.”;
- 13) art. 29 otrzymuje brzmienie:
 „Art. 29.
 Postanowienie o zastosowaniu środków, o których mowa w art. 25a, art. 26, art. 27 § 1, 2, 4 i 7 oraz art. 28, doręcza się stronom. Na postanowienie przysługuje zażalenie, z tym że rozpoznanie zażalenia na postanowienie, o którym mowa w art. 25a § 3 i 4, następuje niezwłocznie. Zażalenie nie wstrzymuje wykonania postanowienia.”;
- 14) w art. 30 uchyla się § 3 i 5;
- 15) w art. 31 § 3 otrzymuje brzmienie:
 „§ 3. Pokrzywdzonego zawiadamia się o treści orzeczenia kończącego postępowanie.”;
- 16) po art. 31 dodaje się art. 31a w brzmieniu:
 „Art. 31a.
 § 1. Stronom i innym osobom przysługuje zażalenie na czynności naruszające ich prawa.
 § 2. Zażalenie rozpoznaje sąd rodzinny.”;
- 17) w dziale III:
 a) po rozdziale 1 dodaje się rozdział 1a w brzmieniu:
 „Rozdział 1a
 Przebieg postępowania
 Art. 32a.
 § 1. O wszczęciu postępowania wydaje się postanowienie, w którym określa się osobę, której postępowanie dotyczy, oraz przedmiot tego postępowania.
 § 2. Postanowienie, o którym mowa w § 1, doręcza się stronom oraz ujawnionemu pokrzywdzonemu wraz z pouczeniem o przysługujących im prawach i ciążących na nich obowiązkach.
 § 3. W razie ujawnienia nowych okoliczności świadczących o demoralizacji nieletniego lub nowych czynów karalnych wydaje się postanowienie o zmianie postanowienia, o którym mowa w § 1.
 Art. 32b.
 § 1. W postępowaniu zbiera się dane o nieletnim, jego warunkach wychowawczych, zdrowotnych i bytowych oraz przeprowadza się inne dowody.
 § 2. Sąd rodzinny w szczególności:
 1) wysłuchuje nieletniego, jego rodziców albo opiekuna;
 2) zarządza w razie potrzeby przeprowadzenie przesłuchania i oględzin oraz dokonuje innych czynności procesowych w celu wszechstronnego wyjaśnienia sprawy.
 § 3. Strony, obrońcy i pełnomocnicy mogą zgłaszać wnioski dowodowe. Pokrzywdzony może składać wnioski dowodowe do czasu rozpoczęcia rozprawy lub posiedzenia.

Art. 32c.

- § 1. Jeżeli interesy nieletniego i jego rodziców albo opiekuna pozostają w sprzeczności, a nieletni nie ma obrońcy, prezes sądu wyznacza mu obrońcę z urzędu.
- § 2. Jeżeli nieletni nie ma obrońcy i jednocześnie:
 - 1) jest głuchy, niemy lub niewidomy lub
 - 2) zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy jego stan zdrowia psychicznego pozwala na udział w postępowaniu lub prowadzenie obrony w sposób samodzielny oraz rozsądny, lub
 - 3) nieletniego umieszczono w schronisku dla nieletnich– prezes sądu wyznacza mu obrońcę z urzędu.
- § 3. Nieletni może złożyć wniosek o ustanowienie obrońcy z urzędu. Prezes sądu uwzględnia wniosek, jeżeli udział obrońcy w sprawie uzna za potrzebny, a nieletni lub jego rodzice nie są w stanie ponieść kosztów wynagrodzenia obrońcy z wyboru bez uszczerbku dla niezbędnego utrzymania siebie i rodziny. Na odmowę ustanowienia obrońcy przysługuje zażalenie.
- § 4. Obrońca nieletniego może przedsięwziąć czynności procesowe jedynie na korzyść nieletniego, uwzględniając jego słuszny interes.

Art. 32d.

- § 1. Strony oraz obrońcy i pełnomocnicy mogą przeglądać akta sprawy i robić z nich odpisy, przy czym sąd rodzinny może odmówić nieletniemu przeglądania akt i sporządzania z nich odpisów, jeżeli przemawiają za tym względy wychowawcze.
- § 2. Prawo do przeglądania akt i robienia z nich odpisów, z wyłączeniem wywiadów środowiskowych i opinii o nieletnim, przysługuje, za zgodą sądu rodzinnego, także pokrzywdzonemu.

Art. 32e.

- § 1. Policja zbiera i utrwała dowody przejawów demoralizacji oraz czynów karalnych w wypadkach niecierpiących zwłoki, a w razie potrzeby dokonuje zatrzymania nieletniego.
- § 2. Sąd rodzinny może zlecić Policji dokonanie określonych czynności, a w wyjątkowych wypadkach może zlecić dokonanie czynności w określonym zakresie.
- § 3. Po dokonaniu czynności określonych w § 1 lub 2 sprawę przekazuje się niezwłocznie sądowi rodzinnemu.
- § 4. Jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że sprawcą czynu karalnego jest nieletni, lecz czynności, o których mowa w § 1, nie doprowadziły do ustalenia jego tożsamości, Policja niezwłocznie przekazuje sprawę sądowi rodzinnemu, który odmawia wszczęcia postępowania i może zlecić Policji dokonanie określonych czynności lub dokonanie czynności w określonym zakresie w wyznaczonym terminie, nie dłuższym niż 2 miesiące.

Art. 32f.

Przesłuchanie nieletniego przez Policję odbywa się w obecności rodziców, którym przysługuje władza rodzicielska, albo opiekuna lub obrońcy nieletniego, a jeżeli zapewnienie ich obecności byłoby w danym wypadku niemożliwe, należy wezwać wskazaną przez nieletniego osobę mu bliską, przedstawiciela szkoły, do której nieletni uczęszcza, asystenta rodziny, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub przedstawiciela organizacji społecznej, do której zadań statutowych należy oddziaływanie wychowawcze na nieletnich lub wspomaganie procesu ich resocjalizacji. Przepis art. 19 stosuje się odpowiednio.

Art. 32g.

- § 1. Jeżeli jest to konieczne ze względu na okoliczności sprawy, Policja może zatrzymać, a następnie umieścić w policyjnej izbie dziecka nieletniego, co do którego istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełnił czyn karalny, a zachodzi uzasadniona obawa ukrycia się nieletniego lub zatarcia śladów tego czynu, albo gdy nie można ustalić tożsamości nieletniego.
- § 2. Uprawnienia Policji do zatrzymania nieletniego przysługują także Straży Granicznej, w zakresie jej właściwości.
- § 3. Zatrzymanego nieletniego informuje się natychmiast o przyczynach zatrzymania oraz przysługujących mu prawach, w tym o prawie do skorzystania z pomocy adwokata, prawie do odmowy składania wyjaśnień lub odpowiedzi na poszczególne pytania i prawie złożenia zażalenia na czynności naruszające jego prawa. Nieletniego należy niezwłocznie przesłuchać. Nieletniemu, na jego żądanie, umożliwia się nawiązanie kontaktu z rodzicem albo opiekunem lub z adwokatem.
- § 4. Z zatrzymania nieletniego sporządza się protokół, zawierający w szczególności określenie miejsca, daty, godziny i przyczyny zatrzymania.
- § 5. Policja niezwłocznie zawiadamia rodziców albo opiekuna nieletniego o zatrzymaniu. Zawiadomienie przekazywane rodzicom albo opiekunowi nieletniego powinno zawierać informacje, o których mowa w § 3.
- § 6. O zatrzymaniu nieletniego należy niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 24 godzin od chwili zatrzymania, zawiadomić właściwy sąd rodzinny.
- § 7. Zatrzymanego nieletniego należy natychmiast zwolnić i przekazać rodzicom albo opiekunowi, jeżeli:
 - 1) ustanie przyczyna zatrzymania;
 - 2) polecą to sąd rodzinny;

- 3) nie został zachowany termin, o którym mowa w § 6;
 - 4) w ciągu 48 godzin od chwili zawiadomienia właściwego sądu rodzinnego o zatrzymaniu nieletniego nie ogłoszono nieletniemu postanowienia o umieszczeniu w schronisku dla nieletnich lub tymczasowym umieszczeniu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, rodzinie zastępczej zawodowej albo w zakładzie leczniczym, o którym mowa w art. 12.
- § 8. Nieletni w razie ogłoszenia mu postanowienia, o którym mowa w § 7 pkt 4, może przebywać w policyjnej izbie dziecka przez czas niezbędny do przekazania go do właściwej rodziny zastępczej zawodowej lub do właściwego zakładu leczniczego, ośrodka lub schroniska, nie dłużej jednak niż przez dalszych 5 dni.
- § 9. W policyjnej izbie dziecka można również umieścić nieletniego zatrzymanego w trakcie jego samowolnego pobytu poza schroniskiem dla nieletnich albo poza młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym lub zakładem poprawczym na czas niezbędny do przekazania nieletniego do właściwego schroniska, ośrodka lub zakładu, nie dłużej jednak niż na 5 dni.

Art. 32h.

- § 1. Nieletniego można również umieścić w policyjnej izbie dziecka:
- 1) na czas uzasadnionej przerwy w konwoju albo w doprowadzeniu, lecz nie dłużej niż na 24 godziny;
 - 2) na polecenie sądu rodzinnego, wydane w formie postanowienia, na czas niezbędny do wykonania określonych czynności procesowych, nieprzekraczający 48 godzin.
- § 2. W wypadku, o którym mowa w § 1 pkt 1, Policja może umieścić nieletniego w policyjnej izbie dziecka bez zarządzenia sądu rodzinnego, zawiadamiając o tym sąd, na którego obszarze właściwości znajduje się policyjna izba dziecka. Na zarządzenie sądu kierownik policyjnej izby dziecka niezwłocznie zwalnia nieletniego.
- § 3. W wypadku, o którym mowa w § 1 pkt 2, Policja może nieletniego zatrzymać.
- § 4. Na postanowienie, o którym mowa w § 1 pkt 2, przysługuje zażalenie.

Art. 32i.

Nadzór nad wykonywaniem czynności, o których mowa w art. 32e–32h, sprawuje sąd rodzinny.

Art. 32j.

- § 1. Sąd rodzinny może przekazać sprawę nieletniego, za jego zgodą, szkole, do której nieletni uczęszcza, albo organizacji młodzieżowej, sportowej, kulturalno-oświatowej lub innej organizacji społecznej, do której nieletni należy, jeżeli uzna, że środki oddziaływania wychowawczego, jakimi dana szkoła lub organizacja dysponuje, są wystarczające. Sąd rodzinny wskazuje, w miarę potrzeby, kierunki oddziaływania wychowawczego.
- § 2. Podmiot, któremu przekazano sprawę nieletniego, informuje sąd rodzinny o podjętych działaniach wychowawczych i osiągniętych efektach, nie rzadziej niż co 6 miesięcy, niezwłocznie zaś o ich nieskuteczności.
- § 3. Przepis art. 79 § 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 32k.

- § 1. Jeżeli w toku postępowania ujawnione zostaną okoliczności uzasadniające pociągnięcie nieletniego do odpowiedzialności na zasadach określonych w art. 10 § 2 Kodeksu karnego, sąd rodzinny orzeka o przekazaniu sprawy prokuratorowi. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.
- § 2. W razie ujawnienia nowych okoliczności wskazujących, iż nie zachodzi potrzeba pociągnięcia nieletniego do odpowiedzialności karnej, prokurator nie sporządza aktu oskarżenia i przekazuje sprawę sądowi rodzinnemu.

Art. 32l.

- § 1. Jeżeli okoliczności i charakter sprawy, a także celowość zastosowania i dobór środków wychowawczych nie budzą wątpliwości, sąd rodzinny orzeka na posiedzeniu o zastosowaniu środków wychowawczych, o których mowa w art. 6 pkt 1–8.
- § 2. Posiedzenie odbywa się przy drzwiach zamkniętych, chyba że jawność posiedzenia jest uzasadniona ze względów wychowawczych.

Art. 32m.

Jeżeli nie zachodzą przesłanki z art. 21 § 2, art. 32j § 1 lub art. 32l § 1, zarządza się wyznaczenie rozprawy, o czym zawiadamia się strony oraz pokrzywdzonego.

Art. 32n.

- § 1. Rozprawa odbywa się przy drzwiach zamkniętych, chyba że jawność rozprawy jest uzasadniona ze względów wychowawczych.
- § 2. Podczas rozprawy sąd rodzinny wysłuchuje nieletniego. Nieletni może czynić uwagi i składać oświadczenia co do każdego przeprowadzonego dowodu. Wywiady środowiskowe oraz opinie o nieletnim powinny być odczytywane podczas jego nieobecności, chyba że szczególne względy wychowawcze przemawiają za celowością zapoznania nieletniego z ich treścią.

Art. 32o.

- § 1. Jeżeli strony, które wezwano na rozprawę, nie stawiają się bez usprawiedliwienia, sąd rodzinny może prowadzić postępowanie bez ich udziału, chyba że postanowi inaczej.
- § 2. Sąd rodzinny, na wniosek nieletniego przebywającego w schronisku dla nieletnich albo w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, zarządza doprowadzenie go na rozprawę, chyba że uzna za wystarczającą obecność jego obrońcy. O prawie złożenia wniosku należy nieletniego pouczyć.
- § 3. Rozprawy nie można przeprowadzić w czasie nieobecności nieletniego, jeżeli usprawiedliwił on swoje niestawiennictwo i wniósł o odroczenie rozprawy, a sąd uznał nieobecność nieletniego za usprawiedliwioną.

Art. 32p.

- § 1. Jeżeli bezpośrednie przeprowadzenie dowodu nie jest konieczne, na rozprawie wolno odczytywać protokoły lub odtwarzać zapisy przesłuchania świadków, a także protokoły oględzin, przeszukania, zatrzymania rzeczy, opinie biegłych, instytucji, zakładów lub instytucji, dane o nieletnim, dane z wywiadu środowiskowego oraz wszelkie dokumenty urzędowe złożone w postępowaniu albo w innym postępowaniu przewidzianym w ustawie.
- § 2. Protokoły i dokumenty podlegające odczytaniu lub odtworzeniu na rozprawie można uznać za ujawnione w całości lub w części bez ich odczytywania lub odtwarzania. Należy jednak je odczytać lub odtworzyć, jeżeli którakolwiek ze stron lub pokrzywdzony o to wnosi.

Art. 32q.

- § 1. Pokrzywdzony może być obecny na rozprawie lub posiedzeniu, chyba że jest to sprzeczne z dobrem nieletniego lub względami wychowawczymi.
- § 2. Na rozprawę lub posiedzenie sąd rodzinny może wezwać także kuratora, przedstawiciela schroniska dla nieletnich, zakładu poprawczego, młodzieżowego ośrodka wychowawczego, placówki opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej lub podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą albo domu pomocy społecznej, w którym nieletni przebywa, a ponadto również inne osoby, w szczególności asystenta rodziny, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, przedstawiciela szkoły, do której nieletni uczęszcza, zakładu pracy, w którym jest zatrudniony, lub organizacji społecznej, do której należy; w sprawach o czyn karalny jako przestępstwo skarbowe można wezwać także właściwy finansowy organ postępowania przygotowawczego, określony w Kodeksie karnym skarbowym.

Art. 32r.

W postanowieniu kończącym postępowanie w sprawie nieletniego sąd rodzinny stwierdza, czy nieletni wykazuje przejawy demoralizacji lub popełnił czyn karalny, oraz orzeka o zastosowaniu środków określonych w art. 6, art. 7 § 1 lub art. 12.”,

- b) uchyla się rozdziały 3–5,
- c) rozdział 7 otrzymuje brzmienie:

„Rozdział 7 Postępowanie odwoławcze

Art. 58.

Środki odwoławcze od orzeczeń wydanych w sprawach nieletnich rozpoznaje sąd okręgowy w składzie 3 sędziów.

Art. 59.

- § 1. Orzeczenie można zaskarżyć w całości albo w części.
- § 2. Środki odwoławcze wniesione przez nieletniego lub jego rodziców albo opiekuna uważa się za zwrócone przeciwko całości orzeczenia, chyba że dotyczą tylko kosztów postępowania.
- § 3. Strony mogą skarżyć jedynie rozstrzygnięcia lub ustalenia naruszające ich prawa lub szkodzące ich interesom. Prokurator może wnieść środek odwoławczy zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść nieletniego.

Art. 60.

Do środków odwoławczych wnoszonych przez osobę, której postępowanie dotyczy bezpośrednio, nie ma zastosowania przepis art. 368 Kodeksu postępowania cywilnego oraz w zakresie objętym treścią tego artykułu również przepis art. 370 tego kodeksu.

Art. 61.

- § 1. Jeżeli wobec nieletniego zastosowano środki określone w art. 6 pkt 1–8 lub 11, a środek odwoławczy nie zawiera wniosku o orzeczenie środka wychowawczego określonego w art. 6 pkt 9, środka poprawczego lub środka, o którym mowa w art. 12, to w wyniku postępowania odwoławczego nie można orzec tych środków.
- § 2. Przepis § 1 ma odpowiednie zastosowanie w razie orzeczenia na podstawie art. 10 § 4 Kodeksu karnego lub art. 5 § 2 Kodeksu karnego skarbowego środków przewidzianych w art. 6.

Art. 62.

§ 1. Udział nieletniego w rozprawie nie jest obowiązkowy. Sąd odwoławczy zarządza jednak doprowadzenie nieletniego umieszczonego w schronisku dla nieletnich albo w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, jeżeli uzna to za konieczne, a także gdy domagają się tego strony lub obrońca nieletniego. Przepis art. 32o § 2 stosuje się odpowiednio.

§ 2. Sąd odwoławczy może wezwać na rozprawę pokrzywdzonego, jeżeli uzna jego obecność za konieczną.”;

18) w art. 66 § 2–5 otrzymują brzmienie:

„§ 2. Ośrodki, zakłady i schroniska, o których mowa w § 1, zapewniają w szczególności nauczanie ogólnokształcące i zawodowe, działalność kulturalno-oświatową i sportową, działalność mającą na celu rozwijanie aktywności społecznej nieletnich i wdrożenie ich do pracy społecznie użytecznej, a także dostęp do świadczeń zdrowotnych.

§ 3. Korespondencja nieletniego umieszczonego w ośrodku, zakładzie lub schronisku, o których mowa w § 1, z wyjątkiem korespondencji z organami państwowymi i samorządowymi, w szczególności z Rzecznikiem Praw Obywatelskich i z Rzecznikiem Praw Dziecka oraz organami powołanymi na podstawie ratyfikowanych w drodze ustawy przez Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych dotyczących ochrony praw człowieka, może być kontrolowana przez dyrektora ośrodka, zakładu lub schroniska bądź przez upoważnionego przez niego pracownika pedagogicznego, wyłącznie w przypadkach powzięcia uzasadnionego podejrzenia, iż zawiera ona treści godzące w porządek prawny, bezpieczeństwo ośrodka, zakładu lub schroniska, w zasady moralności publicznej bądź może wpłynąć niekorzystnie na przebieg toczącego się postępowania lub resocjalizacji nieletniego. W razie stwierdzenia takich treści korespondencji nie doręcza się, powiadamiając o tym nieletniego oraz sąd rodzinny wykonujący orzeczenie i podając powody tej decyzji. Nieletniego poucza się o prawie do złożenia zażalenia, o którym mowa w art. 31a. Zatrzymaną korespondencję włącza się do akt osobowych nieletniego.

§ 4. Dyrektor zakładu, ośrodka lub schroniska, o których mowa w § 1, może ograniczyć lub zakazać kontaktów nieletniego z osobami spoza zakładu, ośrodka lub schroniska dla nieletnich wyłącznie w przypadku, gdy kontakt ten stwarzałby zagrożenie dla porządku prawnego, bezpieczeństwa zakładu, ośrodka lub schroniska bądź może wpłynąć niekorzystnie na przebieg toczącego się postępowania lub proces resocjalizacji nieletniego.

§ 5. W wypadku, o którym mowa w § 4, dyrektor zakładu, ośrodka lub schroniska dla nieletnich niezwłocznie zawiadamia nieletniego i sąd rodzinny wykonujący orzeczenie o powodach decyzji. Sąd może uchylić decyzję dyrektora.”;

19) w art. 66a § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Nieletni ma prawo do uczestniczenia w prowadzonym w ośrodkach, zakładach i schroniskach dla nieletnich, o których mowa w art. 66 § 1, nauczaniu religii, działalności charytatywnej lub społecznej kościoła lub innego związku wyznaniowego, a także do spotkań indywidualnych z duchownym kościoła lub innego związku wyznaniowego, do którego należy. Duchowni ci mogą odwiedzać nieletnich w pomieszczeniach, w których przebywają.”;

20) art. 70e otrzymuje brzmienie:

„Art. 70e.

Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

1) warunki i sposób wykonywania obowiązków i uprawnień przez kuratorów sądowych w zakresie sprawowania nadzoru nad nieletnim, kontrolowania wykonywania przez nieletniego nałożonych na niego obowiązków określonego postępowania, jak również kontrolowania wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 7 § 1, nałożonych na rodziców albo opiekuna nieletniego,

2) warunki i sposób wykonywania obowiązków i uprawnień przez organizacje młodzieżowe lub inne organizacje społeczne, zakłady pracy albo osoby godne zaufania, którym powierzono sprawowanie nadzoru – mając na względzie dobór właściwych metod oddziaływania wychowawczego wobec nieletniego, prawidłowe wypełnianie przez rodziców albo opiekuna nieletniego oraz przez podmioty, o których mowa w pkt 2, nałożonych na nich obowiązków, a także sprawność i cele prowadzonego postępowania wykonawczego.”;

21) w art. 83 uchyla się § 3;

22) w art. 85:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Zmiana rodzaju zakładu w wypadku określonym w § 1 oraz przeniesienie nieletniego do zakładu poprawczego o wzmożonym nadzorze wychowawczym wymagają zgody sądu rodzinnego, chyba że ze względu na szczególne okoliczności sprawy jest konieczne natychmiastowe przeniesienie nieletniego; przeniesienie takie wymaga zatwierdzenia przez sąd rodzinny.”;

b) uchyla się § 3;

23) w dziale IV po rozdziale 4 dodaje się rozdział 4a w brzmieniu:

„Rozdział 4a

Udzielanie nagród i stosowanie środków dyscyplinarnych wobec nieletnich umieszczonych w schroniskach dla nieletnich i zakładach poprawczych

Art. 95ca.

- § 1. Dyrektor schroniska dla nieletnich lub zakładu poprawczego może udzielić nieletniemu przebywającemu w schronisku albo zakładzie nagrody lub zastosować wobec niego środek dyscyplinarny.
- § 2. Udzielenie nagrody i stosowanie środka dyscyplinarnego nie może prowadzić do upokarzającego i poniżającego traktowania nieletniego.

Art. 95cb.

- § 1. Nagrody udziela się za właściwe zachowanie nieletniego, wyróżniające wykonywanie obowiązków, wzorowe przestrzeganie regulaminu schroniska dla nieletnich albo zakładu poprawczego lub osiągnięcie bardzo dobrych wyników w nauce.
- § 2. W przypadkach uzasadnionych względami wychowawczymi można udzielić jednorazowo więcej niż jedną nagrodę.

Art. 95cc.

- § 1. Nagrodą jest:
 - 1) pochwała;
 - 2) list pochwalny do rodziców albo opiekuna;
 - 3) list pochwalny do sądu rodzinnego;
 - 4) zezwolenie na rozmowę telefoniczną na koszt schroniska lub zakładu;
 - 5) nagroda rzeczowa lub pieniężna;
 - 6) zgoda na wykonanie przedmiotu lub usługi w warsztatach szkolnych na potrzeby nieletniego lub jego osób najbliższych;
 - 7) zgoda na korzystanie z internetu lub gier komputerowych;
 - 8) zgoda na udział w imprezach, zajęciach oświatowych i sportowych oraz szkoleniach poza schroniskiem lub zakładem;
 - 9) skrócenie lub darowanie uprzednio zastosowanego środka dyscyplinarnego;
 - 10) udzielenie przepustki na okres do 3 dni.
- § 2. W przypadku nieletniego przebywającego w zakładzie poprawczym nagrodą jest również:
 - 1) udzielenie urlopu;
 - 2) podwyższenie kieszonkowego na okres do 3 miesięcy do wysokości 4,5% kwoty bazowej ustalonej dla kuratorów zawodowych na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej.
- § 3. W każdym czasie sąd rodzinny może zastrzec, że udzielenie przepustki lub urlopu wymaga jego zgody.
- § 4. Nieletniemu, wobec którego toczy się postępowanie w związku z popełnieniem czynu karalnego, nagrody wymienione w § 1 pkt 4, 7, 8 i 10 oraz § 2 pkt 1 mogą być udzielone za zgodą organu prowadzącego postępowanie.
- § 5. Decyzję o udzieleniu nagrody ze wskazaniem przyczyn jej udzielenia sporządza się na piśmie i włącza do akt osobowych nieletniego.

Art. 95cd.

Jeżeli zostały ujawnione okoliczności wskazujące na to, że nagroda została udzielona niezasadnie, dyrektor schroniska lub zakładu uchyla decyzję o udzieleniu nagrody. Decyzję o uchyleniu nagrody sporządza się na piśmie i podaje do wiadomości nieletniemu, a jeżeli względy wychowawcze za tym przemawiają – również innym osobom i włącza się do akt osobowych nieletniego.

Art. 95ce.

- § 1. Środek dyscyplinarny stosuje się w przypadku niewykonywania obowiązków wynikających z ustawy lub regulaminu ustalonego w schronisku lub zakładzie, zachowania godzącego w dobro innych osób, ucieczki ze schroniska albo zakładu lub nieusprawiedliwionego niepowrótca z udzielonego urlopu lub z przepustki.
- § 2. Za jedno przewinienie stosuje się jeden środek dyscyplinarny. W przypadku gdy nieletni popełnił więcej przewinień, stosuje się jeden środek dyscyplinarny odpowiednio surowszy.
- § 3. Przy stosowaniu środka dyscyplinarnego uwzględnia się w szczególności rodzaj i okoliczności zachowania nieletniego, jego stosunek do tego zachowania, dotychczasową postawę, cechy osobowości i stan zdrowia.
- § 4. Środek dyscyplinarny stosuje się niezwłocznie.
- § 5. Przed zastosowaniem środka dyscyplinarnego dyrektor schroniska lub zakładu albo upoważniony pracownik pedagogiczny wysłuchuje nieletniego i zasięga opinii zespołu diagnostyczno-korekcyjnego lub zespołu diagnostycznego.
- § 6. Decyzję o zastosowaniu środka dyscyplinarnego ze wskazaniem przyczyn jego zastosowania sporządza się na piśmie i podaje się do wiadomości nieletniemu wraz z pouczeniem o prawie do złożenia skargi do

sędziego rodzinnego sprawującego nadzór nad schroniskiem albo zakładem i włącza się do akt osobowych nieletniego. Sędzia rodzinny sprawujący nadzór nad schroniskiem albo zakładem może uchylić decyzję dyrektora.

Art. 95cf.

§ 1. Środkiem dyscyplinarnym jest:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) zawiadomienie rodziców albo opiekuna o niewłaściwym zachowaniu nieletniego;
- 4) zawiadomienie sądu rodzinnego o niewłaściwym zachowaniu nieletniego;
- 5) cofnięcie zezwolenia albo nieudzielanie zezwolenia na rozmowy telefoniczne na koszt schroniska albo zakładu na okres do 1 miesiąca, z wyjątkiem rozmów z rodzicami albo opiekunem;
- 6) obniżenie kieszonkowego, nie więcej niż do 0,5% kwoty bazowej ustalonej dla kuratorów zawodowych na podstawie przepisów o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej, na okres do 3 miesięcy;
- 7) cofnięcie zgody na korzystanie z internetu lub gier komputerowych na okres do 3 miesięcy;
- 8) cofnięcie zgody albo nieudzielanie zgody na udział w imprezach, zajęciach oświatowych i sportowych oraz szkoleniach poza schroniskiem albo zakładem na okres do 3 miesięcy;
- 9) cofnięcie zgody albo nieudzielanie zgody na wyjście poza teren schroniska albo zakładu na okres do 3 miesięcy.

§ 2. W przypadku nieletniego umieszczonego w zakładzie poprawczym środkiem dyscyplinarnym jest również nieudzielanie przepustki lub urlopu przez okres nie dłuższy niż 5 miesięcy w razie ucieczki z zakładu lub nieusprawiedliwionego niepowrótca z udzielonego urlopu lub przepustki z zakładu.

Art. 95cg.

§ 1. Jeżeli zostały ujawnione okoliczności wskazujące na to, że środek dyscyplinarny został zastosowany niezasadnie, dyrektor schroniska lub zakładu uchyła decyzję o zastosowaniu środka dyscyplinarnego.

§ 2. W przypadkach uzasadnionych względami wychowawczymi, w szczególności jeżeli nieletni przeprosił pokrzywdzonego oraz naprawił szkodę, można zawiesić wykonanie środka dyscyplinarnego na okres do 3 miesięcy, zamienić go na inny, skrócić lub darować go.

§ 3. Jeżeli w okresie zawieszenia wykonania środka dyscyplinarnego nieletni dopuścił się ponownie przewinienia, zawieszony środek dyscyplinarny podlega wykonaniu, chyba że dyrektor postanowi inaczej ze względów wychowawczych.

§ 4. Decyzję o uchyleniu, zawieszeniu, zamianie, skróceniu lub darowaniu środka dyscyplinarnego sporządza się na piśmie i podaje się do wiadomości nieletniemu, a jeżeli względy wychowawcze za tym przemawiają – również innym osobom i włącza się do akt osobowych nieletniego.”;

24) w art. 95g § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Okresy pracy wykonywanej przez nieletniego w czasie odbywania środka poprawczego, z wyjątkiem prac, o których mowa w art. 95f § 2, uważa się za okresy równorzędne z okresami zatrudnienia w rozumieniu przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.”.

Art. 2.

W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 427 i 662) w art. 16 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd okręgowy dzieli się na wydziały:

- 1) cywilny – do spraw z zakresu prawa cywilnego, prawa rodzinnego i opiekuńczego, spraw dotyczących leczenia osób uzależnionych od alkoholu oraz od środków odurzających i psychotropowych, spraw należących do sądu opiekuńczego na podstawie odrębnych ustaw oraz spraw dotyczących demoralizacji i czynów karalnych nieletnich;
- 2) karny – do spraw z zakresu prawa karnego oraz spraw zgodności z prawdą oświadczeń lustracyjnych.”.

Art. 3.

W ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628) w art. 40 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. O użyciu środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego w policyjnej izbie dziecka kierownik izby powiadamia sąd rodzinny sprawujący nadzór nad wykonywaniem czynności, o których mowa w art. 32e–32h ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.³⁾), a w przypadku, o którym mowa w art. 32h tej ustawy, powiadamia również sąd rodzinny, na obszarze właściwości którego znajduje się policyjna izba dziecka.”.

Art. 4.

1. Do postępowań w sprawach nieletnich wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, z wyłączeniem postępowań wykonawczych, stosuje się przepisy dotychczasowe.
2. Czynności procesowe dokonane przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy są skuteczne, jeżeli zostały dokonane z zachowaniem przepisów dotychczasowych.

Art. 5.

Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 70e ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 70e ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 6.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 3 miesięcy od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 1 pkt 23, który wchodzi w życie z dniem 8 października 2013 r.

Przypisy:

- ¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz ustawę z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.
- ²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887 i Nr 191, poz. 1134, z 2012 r. poz. 579 oraz z 2013 r. poz. 628.
- ³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887 i Nr 191, poz. 1134, z 2012 r. poz. 579 oraz z 2013 r. poz. 628 i 1165.

Zakres wykorzystania aktu prawnego												
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	
01	09		02	02		04	01		08	01		
				03	X							
				04	X							
	10			06	X		02			02		
				07								
				10	X							
				11							X	

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

USTAWA

z dnia 6 czerwca 1997 r.

Kodeks karny

(Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.)

Wyciąg

Art. 1.

- § 1. Odpowiedzialności karnej podlega ten tylko, kto popełnia czyn zabroniony pod groźbą kary przez ustawę obowiązującą w czasie jego popełnienia.
- § 2. Nie stanowi przestępstwa czyn zabroniony, którego społeczna szkodliwość jest znikoma.
- § 3. Nie popełnia przestępstwa sprawca czynu zabronionego, jeżeli nie można mu przypisać winy w czasie czynu. (...)

Art. 10.

- § 1. Na zasadach określonych w tym kodeksie odpowiada ten, kto popełnia czyn zabroniony po ukończeniu 17 lat.
- § 2. Nieletni, który po ukończeniu 15 lat dopuszcza się czynu zabronionego określonego w art. 134, art. 148 § 1, 2 lub 3, art. 156 § 1 lub 3, art. 163 § 1 lub 3, art. 166, art. 173 § 1 lub 3, art. 197 § 3 lub 4, art. 223 § 2, art. 252 § 1 lub 2 oraz w art. 280, może odpowiadać na zasadach określonych w tym kodeksie, jeżeli okoliczności sprawy oraz stopień rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste za tym przemawiają, a w szczególności, jeżeli poprzednio stosowane środki wychowawcze lub poprawcze okazały się bezskuteczne.
- § 3. W wypadku określonym w § 2 orzeczona kara nie może przekroczyć dwóch trzecich górnej granicy ustawowego zagrożenia przewidzianego za przypisane sprawcy przestępstwo; sąd może zastosować także nadzwyczajne złagodzenie kary.
- § 4. W stosunku do sprawcy, który popełnił występki po ukończeniu lat 17, lecz przed ukończeniem lat 18, sąd zamiast kary stosuje środki wychowawcze, lecznicze albo poprawcze przewidziane dla nieletnich, jeżeli okoliczności sprawy oraz stopień rozwoju sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste za tym przemawiają. (...)

Art. 13.

- § 1. Odpowiada za usiłowanie, kto w zamiarze popełnienia czynu zabronionego swoim zachowaniem bezpośrednio zmierza do jego dokonania, które jednak nie następuje.
- § 2. Usiłowanie zachodzi także wtedy, gdy sprawca nie uświadamia sobie, że dokonanie jest niemożliwe ze względu na brak przedmiotu nadającego się do popełnienia na nim czynu zabronionego lub ze względu na użycie środka nie nadającego się do popełnienia czynu zabronionego.

Art. 14.

- § 1. Sąd wymierza karę za usiłowanie w granicach zagrożenia przewidzianego dla danego przestępstwa.
- § 2. W wypadku określonym w art. 13 § 2 sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia. (...)

Art. 16.

- § 1. Przygotowanie zachodzi tylko wtedy, gdy sprawca w celu popełnienia czynu zabronionego podejmuje czynności mające stworzyć warunki do przedsięwzięcia czynu zmierzającego bezpośrednio do jego dokonania, w szczególności w tymże celu wchodzi w porozumienie z inną osobą, uzyskuje lub przysposabia środki, zbiera informacje lub sporządza plan działania.
- § 2. Przygotowanie jest karalne tylko wtedy, gdy ustawa tak stanowi. (...)

Art. 25.

- § 1. Nie popełnia przestępstwa, kto w obronie koniecznej odpiera bezpośredni, bezprawny zamach na jakiegokolwiek dobro chronione prawem.
- § 2. W razie przekroczenia granic obrony koniecznej, w szczególności gdy sprawca zastosował sposób obrony niewspółmierny do niebezpieczeństwa zamachu, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.
- § 3. Nie podlega karze, kto przekracza granice obrony koniecznej pod wpływem strachu lub wzburzenia usprawiedliwionych okolicznościami zamachu.
- § 4. Osoba, która w obronie koniecznej odpiera zamach na jakiegokolwiek cudze dobro chronione prawem, chroniąc bezpieczeństwo lub porządek publiczny, korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.
- § 5. Przepisu § 4 nie stosuje się, jeżeli czyn sprawcy zamachu skierowany przeciwko osobie odpierającej zamach godzi wyłącznie w cześć lub godność tej osoby.

Art. 26.

- § 1. Nie popełnia przestępstwa, kto działa w celu uchylecia bezpośredniego niebezpieczeństwa grożącego jakiemukolwiek dobru chronionemu prawem, jeżeli niebezpieczeństwa nie można inaczej uniknąć, a dobro poświęcone przedstawia wartość niższą od dobra ratowanego.
- § 2. Nie popełnia przestępstwa także ten, kto, ratując dobro chronione prawem w warunkach określonych w § 1, poświęca dobro, które nie przedstawia wartości oczywiście wyższej od dobra ratowanego.
- § 3. W razie przekroczenia granic stanu wyższej konieczności, sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia.
- § 4. Przepisu § 2 nie stosuje się, jeżeli sprawca poświęca dobro, które ma szczególny obowiązek chronić nawet z narażeniem się na niebezpieczeństwo osobiste.
- § 5. Przepisy § 1–3 stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy z ciężących na sprawcy obowiązków tylko jeden może być spełniony (...).

Rozdział XIV Objaśnienie wyrażeń ustawowych

Art. 115.

- § 1. Czynem zabronionym jest zachowanie o znamionach określonych w ustawie karnej.
- § 2. Przy ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu sąd bierze pod uwagę rodzaj i charakter naruszonego dobra, rozmiary wyrządzonej lub grożącej szkody, sposób i okoliczności popełnienia czynu, wagę naruszonych przez sprawcę obowiązków, jak również postać zamiaru, motywację sprawcy, rodzaj naruszonych reguł ostrożności i stopień ich naruszenia.
- § 3. Przestępstwami podobnymi są przestępstwa należące do tego samego rodzaju; przestępstwa z zastosowaniem przemocy lub groźby jej użycia albo przestępstwa popełnione w celu osiągnięcia korzyści majątkowej uważa się za przestępstwa podobne.
- § 4. Korzyścią majątkową lub osobistą jest korzyść zarówno dla siebie, jak i dla kogo innego.
- § 5. Mieniem znacznej wartości jest mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 200 000 złotych.
- § 6. Mieniem wielkiej wartości jest mienie, którego wartość w czasie popełnienia czynu zabronionego przekracza 1 000 000 złotych.
- § 7. Przepisy § 5 i 6 stosuje się do określenia „znaczna szkoda” oraz „szkoda w wielkich rozmiarach”.
- § 8. (uchylony).
- § 9. Rzeczą ruchomą lub przedmiotem jest także polski albo obcy pieniądz lub inny środek płatniczy oraz dokument uprawniający do otrzymania sumy pieniężnej albo zawierający obowiązek wypłaty kapitału, odsetek, udziału w zyskach albo stwierdzenie uczestnictwa w spółce.
- § 10. Młodocianym jest sprawca, który w chwili popełnienia czynu zabronionego nie ukończył 21 lat i w czasie orzekania w pierwszej instancji 24 lat.
- § 11. Osobą najbliższą jest małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.
- § 12. Groźbą bezprawną jest zarówno groźba, o której mowa w art. 190, jak i groźba spowodowania postępowania karnego lub rozgłoszenia wiadomości uwłaczającej czci zagrożonego lub jego osoby najbliższej; nie stanowi groźby zapowiedź spowodowania postępowania karnego, jeżeli ma ona jedynie na celu ochronę prawa naruszonego przestępstwem.
- § 13. Funkcjonariuszem publicznym jest:
 - 1) Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) poseł, senator, radny,
 - 2a) poseł do Parlamentu Europejskiego,
 - 3) sędzia, ławnik, prokurator, funkcjonariusz finansowego organu postępowania przygotowawczego lub organu nadrzędnego nad finansowym organem postępowania przygotowawczego, notariusz, komornik, kurator sądowy, syndyk, nadzorca sądowy i zarządca, osoba orzekająca w organach dyscyplinarnych działających na podstawie ustawy,
 - 4) osoba będąca pracownikiem administracji rządowej, innego organu państwowego lub samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba w zakresie, w którym uprawniona jest do wydawania decyzji administracyjnych,
 - 5) osoba będąca pracownikiem organu kontroli państwowej lub organu kontroli samorządu terytorialnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe,
 - 6) osoba zajmująca kierownicze stanowisko w innej instytucji państwowej,
 - 7) funkcjonariusz organu powołanego do ochrony bezpieczeństwa publicznego albo funkcjonariusz Służby Więziennej,
 - 8) osoba pełniącą czynną służbę wojskową
 - 9) pracownik międzynarodowego trybunału karnego, chyba że pełni wyłącznie czynności usługowe.
- § 14. Dokumentem jest każdy przedmiot lub inny zapisany nośnik informacji, z którym jest związane określone prawo, albo który ze względu na zawartą w nim treść stanowi dowód prawa, stosunku prawnego lub okoliczności mającej znaczenie prawne.

- § 15. W rozumieniu tego kodeksu za statek wodny uważa się także stałą platformę umieszczoną na szelfie kontynentalnym.
- § 16. Stan nietrzeźwości w rozumieniu tego kodeksu zachodzi, gdy:
- 1) zawartość alkoholu we krwi przekracza 0,5 promila albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość lub
 - 2) zawartość alkoholu w 1 dm³ wydychanego powietrza przekracza 0,25 mg albo prowadzi do stężenia przekraczającego tę wartość.
- § 17. Żołnierzem jest osoba pełniąca czynną służbę wojskową.
- § 18. Rozkazem jest polecenie określonego działania lub zaniechania wydane służbowo żołnierzowi przez przełożonego lub uprawnionego żołnierza starszego stopniem.
- § 19. Osobą pełniącą funkcję publiczną jest funkcjonariusz publiczny, członek organu samorządowego, osoba zatrudniona w jednostce organizacyjnej dysponującej środkami publicznymi, chyba że wykonuje wyłącznie czynności usługowe, a także inna osoba, której uprawnienia i obowiązki w zakresie działalności publicznej są określone lub uznane przez ustawę lub wiążącą Rzeczpospolitą Polską umowę międzynarodową.
- § 20. Przepęstwem o charakterze terrorystycznym jest czyn zabroniony zagrożony karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 5 lat, popełniony w celu:
- 1) poważnego zastraszenia wielu osób,
 - 2) zmuszenia organu władzy publicznej Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa albo organu organizacji międzynarodowej do podjęcia lub zaniechania określonych czynności,
 - 3) wywołania poważnych zakłóceń w ustroju lub gospodarce Rzeczypospolitej Polskiej, innego państwa lub organizacji międzynarodowej
- a także groźba popełnienia takiego czynu.
- § 21. Występkiem o charakterze chuligańskim jest występek polegający na umyślnym zamachu na zdrowie, na wolność, na cześć lub nietykalność cielesną, na bezpieczeństwo powszechne, na działalność instytucji państwowych lub samorządu terytorialnego, na porządek publiczny, albo na umyślnym niszczeniu, uszkodzeniu lub czynieniu niezdatną do użytku cudzej rzeczy, jeżeli sprawca działa publicznie i bez powodu albo z oczywiście błahego powodu, okazując przez to rażące lekceważenie porządku prawnego.
- § 22. Handlem ludźmi jest werbowanie, transport, dostarczanie, przekazywanie, przechowywanie lub przyjmowanie osoby z zastosowaniem:
- 1) przemocy lub groźby bezprawnej,
 - 2) uprowadzenia,
 - 3) podstęp,
 - 4) wprowadzenia w błąd albo wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania przedsiębranego działania,
 - 5) nadużycia stosunku zależności, wykorzystania krytycznego położenia lub stanu bezradności,
 - 6) udzielenia albo przyjęcia korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy osobie sprawującej opiekę lub nadzór nad inną osobą
- w celu jej wykorzystania, nawet za jej zgodą, w szczególności w prostytucji, pornografii lub innych formach seksualnego wykorzystania, w pracy lub usługach o charakterze przymusowym, w żebractwie, w niewolnictwie lub innych formach wykorzystania poniżających godność człowieka albo w celu pozyskania komórek, tkanek lub narządów wbrew przepisom usta-wy. Jeżeli zachowanie sprawcy dotyczy małoletniego, stanowi ono handel ludźmi, nawet gdy nie zostały użyte metody lub środki wymienione w pkt 1–6.
- § 23. Niewolnictwo jest stanem zależności, w którym człowiek jest traktowany jak przedmiot własności. (...)

Rozdział XIX

Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu

Art. 148.

- § 1. Kto zabija człowieka, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 8, karze 25 lat pozbawienia wolności albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.
- § 2. Kto zabija człowieka:
- 1) ze szczególnym okrucieństwem,
 - 2) w związku z wzięciem zakładnika, zgwałceniem albo rozbojem,
 - 3) w wyniku motywacji zasługującej na szczególne potępienie,
 - 4) z użyciem materiałów wybuchowych,
- podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 12, karze 25 lat pozbawienia wolności albo karze dożywotniego pozbawienia wolności.
- § 3. Karze określonej w § 2 podlega, kto jednym czynem zabija więcej niż jedną osobę lub był wcześniej prawomocnie skazany za zabójstwo oraz sprawca zabójstwa funkcjonariusza publicznego popełnionego podczas lub w związku z pełnieniem przez niego obowiązków służbowych związanych z ochroną bezpieczeństwa ludzi lub ochroną bezpieczeństwa lub porządku publicznego.
- § 4. Kto zabija człowieka pod wpływem silnego wzburzenia usprawiedliwionego okolicznościami, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. (...)

Art. 156.

- § 1. Kto powoduje ciężki uszczerbek na zdrowiu w postaci:
- 1) pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia,
 - 2) innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej albo znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zeszpecenia lub zniekształcenia ciała,
- podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- § 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 jest śmierć człowieka, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12. (...)

Art. 162.

- § 1. Kto człowiekowi znajdującemu się w położeniu grożącym bezpośrednim niebezpieczeństwem utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu nie udziela pomocy, mogąc jej udzielić bez narażenia siebie lub innej osoby na niebezpieczeństwo utraty życia albo ciężkiego uszczerbku na zdrowiu, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- § 2. Nie popełnia przestępstwa, kto nie udziela pomocy, do której jest konieczne poddanie się zabiegowi lekarskiemu albo w warunkach, w których możliwa jest niezwłoczna pomoc ze strony instytucji lub osoby do tego powołanej. (...)

Rozdział XX

Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu

Art. 163.

- § 1. Kto sprowadza zdarzenie, które zagraża życiu lub zdrowiu wielu osób albo mieniu w wielkich rozmiarach, mające postać:
- 1) pożaru,
 - 2) zawalenia się budowli, zalewu albo obsunięcia się ziemi, skał lub śniegu,
 - 3) eksplozji materiałów wybuchowych lub łatwopalnych albo innego gwałtownego wyzwolenia energii, rozprzestrzeniania się substancji trujących, duszących lub parzących,
 - 4) gwałtownego wyzwolenia energii jądrowej lub wyzwolenia promieniowania jonizującego,
- podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- § 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.
- § 4. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 2 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 164.

- § 1. Kto sprowadza bezpośrednio niebezpieczeństwo zdarzenia określonego w art. 163 § 1, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- § 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 165.

- § 1. Kto sprowadza niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia wielu osób albo dla mienia w wielkich rozmiarach:
- 1) powodując zagrożenie epidemiologiczne lub szerzenie się choroby zakaźnej albo zarazy zwierzęcej lub roślinnej,
 - 2) wyrabiając lub wprowadzając do obrotu szkodliwe dla zdrowia substancje, środki spożywcze lub inne artykuły powszechnego użytku lub też środki farmaceutyczne nie odpowiadające obowiązującym warunkom jakości,
 - 3) powodując uszkodzenie lub unieruchomienie urządzenia użyteczności publicznej, w szczególności urządzenia dostarczającego wodę, światło, ciepło, gaz, energię albo urządzenia zabezpieczającego przed nastąpieniem niebezpieczeństwa powszechnego lub służącego do jego uchylecia,
 - 4) zakłócając, uniemożliwiając lub w inny sposób wpływając na automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie danych informatycznych,
 - 5) działając w inny sposób w okolicznościach szczególnie niebezpiecznych,
- podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- § 2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- § 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.
- § 4. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 2 jest śmierć człowieka lub ciężki uszczerbek na zdrowiu wielu osób, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. (...)

Rozdział XXV

Przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności

Art. 197.

- § 1. Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.
- § 2. Jeżeli sprawca, w sposób określony w § 1, doprowadza inną osobę do poddania się innej czynności seksualnej albo wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- § 3. Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia:
 - 1) wspólnie z inną osobą,
 - 2) wobec małoletniego poniżej lat 15,
 - 3) wobec wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.
- § 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w §1–3 działa ze szczególnym okrucieństwem, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5. (...)

Art. 231.

- § 1. Funkcjonariusz publiczny, który, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków, działa na szkodę interesu publicznego lub prywatnego, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- § 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- § 3. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 działa nieumyślnie i wyrządza istotną szkodę, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
- § 4. Przepisu § 2 nie stosuje się, jeżeli czyn wyczerpuje znamiona czynu zabronionego określonego w art. 228. (...)

Rozdział XXXII

Przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu

Art. 252.

- § 1. Kto bierze lub przetrzymuje zakładnika w celu zmuszenia organu państwowego lub samorządowego, instytucji, organizacji, osoby fizycznej lub prawnej albo grupy osób do określonego zachowania się, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.
- § 2. Jeżeli czyn określony w § 1 łączył się ze szczególnym udręczeniem zakładnika, sprawca podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5 albo karze 25 lat pozbawienia wolności.
- § 3. Kto czyni przygotowania do przestępstwa określonego w § 1, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- § 4. Nie podlega karze za przestępstwo określone w § 1, kto odstąpił od zamiaru wymuszenia i zwolnił zakładnika.
- § 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary wobec sprawcy czynu określonego w § 2, który odstąpił od zamiaru wymuszenia i zwolnił zakładnika, a stosuje nadzwyczajne złagodzenie kary, jeżeli odstąpienie od zamiaru wymuszenia i zwolnienie zakładnika nastąpiło dobrowolnie. (...)

Art. 258.

- § 1. Kto bierze udział w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- § 2. Jeżeli grupa albo związek określone w § 1 mają charakter zbrojny albo mają na celu popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- § 3. Kto grupę albo związek określone w § 1 w tym mające charakter zbrojny zakłada lub taką grupę albo związkiem kieruje, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.
- § 4. Kto grupę albo związek mające na celu popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym zakłada lub taką grupę lub związkiem kieruje, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3. (...)

Art. 280.

- § 1. Kto kradnie, używając przemocy wobec osoby lub groźąc natychmiastowym jej użyciem albo doprowadzając człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.
- § 2. Jeżeli sprawca rozbój posługuje się bronią palną, nożem lub innym podobnie niebezpiecznym przedmiotem lub środkiem obezwładniającym albo działa w inny sposób bezpośrednio zagrażający życiu lub wspólnie z inną osobą, która posługuje się taką bronią, przedmiotem, środkiem lub sposobem, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

Art. 281.

Kto, w celu utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy, bezpośrednio po dokonaniu kradzieży, używa przemocy wobec osoby lub grozi natychmiastowym jej użyciem albo doprowadza człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 282.

Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, przemocą, groźbą zamachu na życie lub zdrowie albo gwałtownego zamachu na mienie, doprowadza inną osobę do rozporządzenia mieniem własnym lub cudzym albo do zaprzestania działalności gospodarczej, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10. (...)

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02	X	04	01		08	01	
				03	X					01	
				04	X					01	
	10			06	X		02			02	
				07	X					02	
				10	X					02	
				11						02	

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

USTAWA

z dnia 6 czerwca 1997 r.

Kodeks postępowania karnego

(Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.)

Wyciąg

Art. 74.

- § 1. Oskarżony nie ma obowiązku dowodzenia swej niewinności ani obowiązku do-starczania dowodów na swoją niekorzyść.
- § 2. Oskarżony jest jednak obowiązany poddać się:
- 1) oględzinom zewnętrznym ciała oraz innym badaniom nie połączonym z na-ruszeniem integralności ciała; wolno także w szczególności od oskarżonego pobrać odciski, fotografować go oraz okazać w celach rozpo-znawczych innym osobom,
 - 2) badaniom psychologicznym i psychiatrycznym oraz badaniom połączonym z dokonaniem zabiegów na jego cie-le, z wyjątkiem chirurgicznych, pod warunkiem że dokonywane są przez uprawnionego do tego pracownika służby zdrowia z zachowaniem wskazań wiedzy lekarskiej i nie zagrażają zdrowiu oskarżonego, jeżeli przepro-wadzenie tych badań jest nieodzowne; w szczególności oskarżony jest obowiązany przy zachowaniu tych wa-runków pod-dać się pobraniu krwi, włosów lub wydzielin organizmu, z zastrzeżeniem pkt 3,
 - 3) pobraniu przez funkcjonariusza Policji wymazu ze śluzówki policzków, jeżeli jest to nieodzowne i nie za-chodzi obawa, że zagrażałoby to zdrowiu oskarżonego lub innych osób.
- § 3. W stosunku do osoby podejrzanej można dokonać badań lub czynności, o których mowa w § 2 pkt 1, a także, przy zachowaniu wymagań określonych w § 2 pkt 2 lub 3, pobrać krew, włosy, wymaz ze śluzówki policzków lub inne wydzieliny organizmu.
- § 3a. Oskarżonego lub osobę podejrzaną wzywa się do poddania się obowiązkom wynikającym z § 2 i 3. W razie odmowy poddania się tym obowiązkom oskarżonego lub osobę podejrzaną można zatrzymać i przymusowo doprowadzić, a także stosować wobec nich siłę fizyczną lub środki techniczne służące obezwładnieniu, w za-kresie niezbędnym do wykonania danej czynności¹².
- § 4. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozpo-rządzenia, szczegółowe warunki i sposób pod-dawania oskarżonego oraz osoby podejrzanej badaniom, a także wykonywania z ich udziałem czynności, o których mowa w § 2 pkt 1 i 3 oraz § 3, mając na uwadze, aby gro-madzenie, utrwalanie i analiza materiału dowodowego były dokonywane zgodnie z aktualną wiedzą w zakresie kryminalistyki i medycyny sądowej.

Art. 75.

- § 1. Oskarżony, który pozostaje na wolności, jest obowiązany stawić się na każde wezwanie w toku postępowania karnego oraz zawiadamiać organ prowadzący postępowanie o każdej zmianie miejsca swego zamieszkania lub pobytu trwającego dłużej niż 7 dni, o czym należy oskarżonego uprzedzić przy pierwszym przesłuchaniu.
- § 2. W razie nieusprawiedliwionego niestawiennictwa oskarżonego można zatrzymać go i sprowadzić przymusowo.
- § 3. Przepisy art. 246 stosuje się odpowiednio. Zażalenie na postanowienie sądu rozpoznaje ten sam sąd w składzie trzech sędziów. (...)

Art. 243.

- § 1. Każdy ma prawo ująć osobę na gorącym uczynku przestępstwa lub w pościgu podjętym bezpośrednio po po-pelnieniu przestępstwa, jeżeli zachodzi obawa ukrycia się tej osoby lub nie można ustalić jej tożsamości.
- § 2. Osobę ujętą należy niezwłocznie oddać w ręce Policji.

Art. 244.

- § 1. Policja ma prawo zatrzymać osobę podejrzaną, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo, a zachodzi obawa ucieczki lub ukrycia się tej osoby albo zatarcia śladów przestępstwa bądź też nie można ustalić jej tożsamości albo istnieją przesłanki do przeprowadzenia przeciwko tej osobie postępowania w trybie przyspieszonym.
- § 1a. Policja ma prawo zatrzymać osobę podejrzaną, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, a zachodzi obawa, że ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa grozi.
- § 1b. Policja zatrzymuje osobę podejrzaną, jeśli przestępstwo, o którym mowa w § 1a, zostało popełnione przy uży-ciu broni palnej, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu, a zachodzi obawa, że ponownie popełni ona przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby wspólnie zamieszkującej, zwłaszcza gdy popełnieniem takie-go przestępstwa grozi.

¹² Zmiana wprowadzona art. 1 pkt 19 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r. nr 1247).

- § 2. Zatrzymanego należy natychmiast poinformować o przyczynach zatrzymania i o przysługujących mu prawach, w tym o prawie do skorzystania z pomocy adwokata, oraz wysłuchać go.
- § 3. Z zatrzymania sporządza się protokół, w którym należy podać imię, nazwisko i funkcję dokonującego tej czynności, imię i nazwisko osoby zatrzymanej, a w razie niemożności ustalenia tożsamości – jej rysopis oraz dzień, godzinę, miejsce i przyczynę zatrzymania z podaniem, o jakie przestępstwo się ją podejrzewa. Należy także wciągnąć do protokołu złożone przez zatrzymanego oświadczenia oraz zaznaczyć udzielenie mu informacji o przysługujących prawach. Odpis protokołu doręcza się zatrzymanemu.
- § 4. Niezwłocznie po zatrzymaniu osoby podejrzanej należy przystąpić do zebrania niezbędnych danych, a także o zatrzymaniu zawiadomić prokuratora. W razie istnienia podstaw, o których mowa w art. 258 § 1–3, należy wystąpić do prokuratora w sprawie skierowania do sądu wniosku o tymczasowe aresztowanie.

Art. 245.

- § 1. Zatrzymanemu na jego żądanie należy niezwłocznie umożliwić nawiązanie w dostępnej formie kontaktu z adwokatem, a także bezpośrednią z nim rozmowę; zatrzymujący może zastrzec, że będzie przy niej obecny.
- § 2. Przepisy art. 261 § 1 i 3 stosuje się odpowiednio, z tym że zawiadomienie następuje na żądanie zatrzymanego.

Art. 246.

- § 1. Zatrzymanemu przysługuje zażalenie do sądu. W zażaleniu zatrzymany może się domagać zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości jego zatrzymania.
- § 2. Zażalenie przekazuje się niezwłocznie sądowi rejonowemu miejsca zatrzymania lub prowadzenia postępowania, który również niezwłocznie je rozpoznaje.
- § 3. W razie uznania bezzasadności lub nielegalności zatrzymania sąd zarządza natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego.
- § 4. W wypadku stwierdzenia bezzasadności, nielegalności lub nieprawidłowości zatrzymania sąd zawiadamia o tym prokuratora i organ przełożony nad organem, który dokonał zatrzymania.
- § 5. W razie zbiegu zażaleń na zatrzymanie i tymczasowe aresztowanie można rozpoznać je łącznie.

Art. 247.

- § 1. Prokurator może zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie osoby podejrzanej, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że nie stawi się ona na wezwanie w celu przeprowadzenia czynności procesowej, w inny bezprawny sposób będzie utrudniała przeprowadzenie tej czynności albo jeżeli zachodzi potrzeba niezwłocznego zastosowania środka zapobiegawczego. W tym celu wolno zarządzić przeszukanie. Przepisy art. 220–222 i 224 stosuje się odpowiednio.
- § 2. Do zatrzymania, o którym mowa w § 1, stosuje się odpowiednio art. 246.
- § 3. Zarządzenia dotyczące zatrzymania i przymusowego doprowadzenia żołnierza w czynnej służbie wojskowej wykonują właściwe organy wojskowe.

Art. 248.

- § 1. Zatrzymanego należy natychmiast zwolnić, gdy ustanie przyczyna zatrzymania, a także jeżeli w ciągu 48 godzin od chwili zatrzymania przez uprawniony organ nie zostanie on przekazany do dyspozycji sądu wraz z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania; należy go także zwolnić na polecenie sądu lub prokuratora.
- § 2. Zatrzymanego należy zwolnić, jeżeli w ciągu 24 godzin od przekazania go do dyspozycji sądu nie doręczono mu postanowienia o zastosowaniu wobec niego tymczasowego aresztowania.
- § 3. Ponowne zatrzymanie osoby podejrzanej na podstawie tych samych faktów i dowodów jest niedopuszczalne. (...)

Art. 285.

- § 1. Na świadka, biegłego, tłumacza lub specjalistę, który bez należytego usprawiedliwienia nie stawił się na wezwanie organu prowadzącego postępowanie albo bez zezwolenia tego organu wydalil się z miejsca czynności przed jej zakończeniem, można nałożyć karę pieniężną w wysokości do 10.000 złotych.
- § 1a. Przepis § 1 stosuje się odpowiednio do obrońcy lub pełnomocnika, w wypadkach szczególnych ze względu na ich wpływ na przebieg czynności; w postępowaniu przygotowawczym karę pieniężną, na wniosek prokuratora, nakłada sąd rejonowy, w którego okręgu prowadzi się postępowanie.
- § 2. W wypadkach określonych w § 1 można ponadto zarządzić zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie świadka. Zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie biegłego, tłumacza i specjalisty stosuje się tylko wyjątkowo. W stosunku do żołnierza stosuje się art. 247 § 3. (...)

Art. 612.

- § 1. O każdorazowym wypadku zastosowania tymczasowego aresztowania wobec obywatela państwa obcego, na jego prośbę, zawiadamia się niezwłocznie właściwy miejscowo urząd konsularny tego państwa lub – w braku takiego urzędu – przedstawicielstwo dyplomatyczne tego państwa.
- § 2. W razie zatrzymania obywatela państwa obcego należy zatrzymanemu umożliwić, na jego prośbę, nawiązanie w dostępnej formie kontaktu z właściwym urzędem konsularnym lub przedstawicielstwem dyplomatycznym, a w razie zatrzymania osoby nieposiadającej żadnego obywatelstwa – z przedstawicielem państwa, w którym ma ona stałe miejsce zamieszkania.

Zakres wykorzystania aktu prawnego												
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	
01	09		02	02		04	01		08	01		
				03								
				04								
	10			06	X		02				02	
				07								
				10	X							
				11								

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

USTAWA

z dnia 24 sierpnia 2001 r.

Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia

(Dz. U. z 2013 r. poz. 395)

Wyciąg

Art. 45.

- § 1. Policja ma prawo zatrzymać osobę ujętą na gorącym uczynku popełnienia wykroczenia lub bezpośrednio potem, jeżeli:
- 1) zachodzą podstawy do zastosowania wobec niej postępowania przyspieszonego;
 - 2) nie można ustalić jej tożsamości.
- § 2. Art. 243 Kodeksu postępowania karnego stosuje się odpowiednio.

Art. 46.

- § 1. Zatrzymanego należy natychmiast poinformować o przyczynach zatrzymania i o przysługujących mu uprawnieniach oraz wysłuchać go.
- § 2. Z zatrzymania sporządza się protokół, którego odpis doręcza się zatrzymanemu za pokwitowaniem. W protokole należy podać imię i nazwisko oraz funkcję osoby dokonującej zatrzymania, imię i nazwisko zatrzymanego, a w razie niemożności ustalenia tożsamości – rysopis tej osoby, a ponadto dzień, godzinę, miejsce i przyczynę zatrzymania z określeniem wykroczenia, w związku z którym została zatrzymana. Należy również zapisać złożone przez zatrzymanego oświadczenia i zaznaczyć udzielenie mu informacji o przysługujących prawach.
- § 3. Na żądanie zatrzymanego zawiadamia się o zatrzymaniu osobę najbliższą, a także pracodawcę. O zatrzymaniu osoby wskazanej w art. 10 § 1 zawiadamia się niezwłocznie właściwego dowódcę jednostki wojskowej, nawet gdy zatrzymany tego nie żąda.
- § 4. Zatrzymanemu należy na jego żądanie umożliwić nawiązanie w dostępnej formie kontaktu z adwokatem albo z radcą prawnym oraz zapewnić możliwość bezpośredniej z nim rozmowy; zatrzymujący może zastrzec, że będzie przy niej obecny.
- § 5. Zatrzymanego należy natychmiast zwolnić, gdy ustanie przyczyna zatrzymania, a także z upływem czasu zatrzymania.
- § 6. Czas zatrzymania osoby liczy się od chwili jej ujęcia i nie może przekroczyć 24 godzin, a w wypadkach wskazanych w art. 45 § 1 pkt 1 – 48 godzin.

Art. 47.

- § 1. Zatrzymanemu przysługuje zażalenie na zatrzymanie do sądu. W zażaleniu zatrzymany może domagać się zbadania zasadności, legalności oraz prawidłowości zatrzymania.
- § 2. Zażalenie przekazuje się niezwłocznie sądowi rejonowemu miejsca zatrzymania, który również niezwłocznie je rozpoznaje.
- § 3. Przy rozpoznawaniu zażalenia sąd stosuje odpowiednio przepisy art. 246 § 3 i 4 Kodeksu postępowania karnego.
- § 4. W razie uznania zatrzymania za niewątpliwie niesłuszne zatrzymanemu przysługuje odszkodowanie, którego może dochodzić w trybie określonym w dziale XII niniejszego kodeksu. (...)

Art. 52.

Wykonując zarządzenie o przymusowym doprowadzeniu obwinionego lub świadka, Policja może, gdy jest to niezbędne, zatrzymać osobę, którą ma doprowadzić na czas konieczny do wykonania zarządzenia. Art. 46 i 47 nie stosuje się. (...)

Art. 71.

- § 4. W razie nieusprawiedliwionej nieobecności obwinionego, któremu doręczono wezwanie na rozprawę, przeprowadza się rozprawę zaocznie, chociażby nie był on przesłuchany w toku czynności wyjaśniających, chyba że sąd uzna udział obwinionego za konieczny i rozprawę odroczy, po ewentualnym przeprowadzeniu postępowania dowodowego, w szczególności po przesłuchaniu świadków, którzy stawili się na rozprawę. Jeżeli jednak obecność obwinionego jest konieczna, a nie stawił się on bez usprawiedliwienia, sąd może zarządzić jego zatrzymanie i przymusowe doprowadzenie przez Policję. (...)

Art. 90.

- § 1. Postępowanie przyspieszone stosuje się do osób niemających stałego miejsca zamieszkania lub miejsca stałego pobytu, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że rozpoznanie sprawy w postępowaniu zwyczajnym będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione.

- § 2. Postępowanie przyspieszone stosuje się również do osób przebywających jedynie czasowo na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że rozpoznanie sprawy w postępowaniu zwyczajnym będzie niemożliwe lub znacznie utrudnione.
- § 3. Postępowanie przyspieszone stosuje się także wobec sprawców wykroczeń popełnionych w związku z imprezą masową, określoną w przepisach o bezpieczeństwie imprez masowych:
- 1) przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu, określonych w art. 50, 51 i 52a Kodeksu wykroczeń;
 - 2) przeciwko mieniu i urządzeniom użytku publicznego, określonych w art. 124 i 143 Kodeksu wykroczeń.
- § 4. Postępowanie przyspieszone stosuje się ponadto, gdy ustawa tak stanowi.
- § 5. Postępowania przyspieszonego nie stosuje się wobec osób podlegających orzecznictwu sądów wojskowych.

Zakres wykorzystania aktu prawnego													
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*		
01	09		02	02		04	01		08	01			
				03									
				04									
	10			06	X		07					02	02
				10	X								
				11									

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

USTAWA

z dnia 29 lipca 2005 r.

o przeciwdziałaniu narkomanii

(Dz. U. z 2012 r. poz. 124, z późn. zm.)

Wyciąg

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa:

- 1) zasady i tryb postępowania w zakresie przeciwdziałania narkomanii;
- 2) zadania i uprawnienia organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów w zakresie przeciwdziałania naruszeniom prawa dotyczącego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- 3) organy właściwe do wykonania:
 - a) rozporządzenia (WE) Parlamentu Europejskiego i Rady nr 273/2004 z dnia 11 lutego 2004 r. w sprawie prekursorów narkotykowych (Dz. Urz. WE L 047 z 18.02.2004), zwanego dalej „rozporządzeniem 273/2004”,
 - b) rozporządzenia (WE) Rady nr 111/2005 z dnia 22 grudnia 2004 r. określającego zasady nadzorowania handlu prekursorami narkotyków pomiędzy Wspólnotą a państwami trzecimi (Dz. Urz. WE L 22 z 26.01.2005, str. 1; Dz. Urz. WE Polskie wydanie specjalne z 2005 r., t. 48, str. 1), zwanego dalej „rozporządzeniem 111/2005”;
- 4) kary za nieprzestrzeganie przepisów ustawy i rozporządzeń wymienionych w pkt 3.

Art. 2.

1. Przeciwdziałanie narkomanii realizuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, a w szczególności:
 - 1) działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
 - 2) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
 - 3) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
 - 4) nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
 - 5) zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;
 - 6) nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.
2. Zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, są finansowane ze środków własnych podmiotów wykonujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii, środków przeznaczonych na realizację programów zdrowotnych finansowanych z części budżetu państwa, której dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia, oraz środków Narodowego Funduszu Zdrowia.
3. Zadania, o których mowa w ust. 1 pkt 4–6, są finansowane z budżetu państwa z części pozostających w dyspozycji właściwych ministrów.

Art. 3.

Przepisy ustawy stosuje się do:

- 1) produktów leczniczych, które są środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi lub prekursorami, w zakresie nieuregulowanym w ustawie z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271, z późn. zm.¹⁾);
- 2) substancji chemicznych i ich mieszanin, które są prekursorami, w zakresie nieuregulowanym w przepisach o substancjach chemicznych i ich mieszaninach.

Art. 4.

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) grzyby halucynogenne – grzyby zawierające substancje psychotropowe;
- 2) importer – osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę nieposiadającą osobowości prawnej, która dokonuje przywozu i składa zgłoszenie celne lub w imieniu której składane jest zgłoszenie celne;
- 3) jednostki naukowe – jednostki naukowe w rozumieniu art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. Nr 96, poz. 615 oraz z 2011 r. Nr 84, poz. 455 i Nr 185, poz. 1092);
- 4) konopie – rośliny z rodzaju konopie (*Cannabis L.*);
- 5) konopie włókniste – rośliny z gatunku konopie siewne (*Cannabis sativa L.*), w których suma zawartości delta-9-tetrahydrokannabinolu oraz kwasu tetrahydrokannabinolowego (kwasu delta-9-THC-2-karboksyłowego) w kwiatowych lub owocujących wierzchołkach roślin, z których nie usunięto żywicy, nie przekracza 0,20% w przeliczeniu na suchą masę;

- 6) leczenie – leczenie zaburzeń psychicznych i zaburzeń zachowania spowodowanych używaniem środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 7) leczenie substytucyjne – stosowanie, w ramach programu leczenia uzależnienia, produktów leczniczych lub środków odurzających o działaniu agonistycznym na receptor opioidowy;
- 8) mak – roślinę z gatunku mak lekarski (*Papaver somniferum* L.), zwaną również makiem ogrodowym albo uprawnym;
- 9) mak niskomorfiny – roślinę z gatunku mak lekarski należąca do odmiany, w której zawartość morfiny w torebce (makówce) bez nasion, wraz z przylegającą do niej łodygą o długości do 7 cm, wynosi poniżej 0,06% w przeliczeniu na zasadę morfiny i na suchą masę wymienionych części rośliny;
- 10) mleczko makowe – sok mleczny torebki (makówki) maku;
- 11) narkomania – stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich;
- 12) ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych – działania ukierunkowane na zmniejszenie problemów zdrowotnych i społecznych wynikających z używania w celach innych niż medyczne środków odurzających lub substancji psychotropowych albo środków zastępczych;
- 13) opium – stężały sok mleczny torebki (makówki) maku;
- 14) osoba zagrożona uzależnieniem – osobę, u której zespół zjawisk psychicznych i oddziaływań środowiskowych stwarza duże prawdopodobieństwo powstania uzależnienia od środków odurzających lub substancji psychotropowych, albo osobę sporadycznie używającą środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych;
- 15) osoba uzależniona – osobę, która w wyniku używania środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych albo używania ich w celach medycznych znajduje się w stanie uzależnienia od tych środków lub substancji;
- 16) prekursor – prekursor narkotykowy będący substancją sklasyfikowaną, o której mowa w art. 2 pkt a rozporządzenia 273/2004, którego kategorię określa załącznik nr 1 do tego rozporządzenia;
- 17) preparat – produkt leczniczy zawierający co najmniej jeden środek odurzający lub substancję psychotropową albo ich prekursory;
- 18) producent – przedsiębiorcę wytwarzającego, przetwarzającego lub przerabiającego środki odurzające, substancje psychotropowe lub prekursory;
- 19) przetwarzanie – czynności prowadzące do przemiany środków odurzających, substancji psychotropowych lub prekursorów na inne środki odurzające, substancje psychotropowe lub prekursory albo na substancje niebędące środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi lub prekursorami;
- 20) przerób – otrzymywanie mieszanin środków odurzających, substancji psychotropowych lub prekursorów oraz nadawanie tym środkom lub substancjom postaci stosowanej w lecznictwie;
- 20a) przewóz – każde przemieszczenie środków odurzających, substancji psychotropowych lub słomy makowej między dwoma państwami przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które zaczyna się i kończy poza tym terytorium;
- 21) przywóz – każde wprowadzenie na obszar celny Wspólnoty Europejskiej środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 22) rehabilitacja – proces, w którym osoba z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi przez przyjmowanie środków odurzających lub substancji psychotropowych osiąga optymalny stan zdrowia, funkcjonowania psychicznego i społecznego;
- 23) reintegracja – efekt działań określonych w art. 14-16 i art. 18 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 i Nr 205, poz. 1211);
- 24) słoma makowa – torebkę (makówkę) maku bez nasion, wraz z łodygą, lub poszczególne ich części;
- 25) substancja psychotropowa – każdą substancję pochodzenia naturalnego lub syntetycznego, działającą na ośrodkowy układ nerwowy, określoną w wykazie substancji psychotropowych stanowiącym załącznik nr 2 do ustawy;
- 26) środek odurzający – każdą substancję pochodzenia naturalnego lub syntetycznego działającą na ośrodkowy układ nerwowy, określoną w wykazie środków odurzających stanowiącym załącznik nr 1 do ustawy;
- 27) środek zastępczy – substancję pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w każdym stanie fizycznym lub produkt, roślinę, grzyba lub ich część, zawierające taką substancję, używane zamiast środka odurzającego lub substancji psychotropowej lub w takich samych celach jak środek odurzający lub substancja psychotropowa, których wytwarzanie i wprowadzanie do obrotu nie jest regulowane na podstawie przepisów odrębnych; do środków zastępczych nie stosuje się przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów;
- 28) uprawa maku lub konopi – każdą uprawę maku lub konopi bez względu na powierzchnię;
- 29) uzależnienie od środków odurzających lub substancji psychotropowych – zespół zjawisk psychicznych lub somatycznych wynikających z działania środków odurzających lub substancji psychotropowych na organizm ludzki, charakteryzujący się zmianą zachowania lub innymi reakcjami psychofizycznymi i koniecznością używania stale lub okresowo tych środków lub substancji w celu doznania ich wpływu na psychikę lub dla uniknięcia następstw wywołanych ich brakiem;
- 30) używanie szkodliwe – używanie substancji psychoaktywnej powodujące szkody somatyczne lub psychiczne, włączając upośledzenie sądenia lub dysfunkcyjne zachowanie, które może prowadzić do niesprawności lub mieć niepożądane następstwa dla związków z innymi ludźmi;

- 31) używanie środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego - wprowadzanie do organizmu człowieka środka odurzającego, substancji psychotropowej lub środka zastępczego, niezależnie od drogi podania;
- 32) wewnątrzwspólnotowa dostawa – przemieszczenie środków odurzających lub substancji psychotropowych z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 33) wewnątrzwspólnotowe nabycie – przemieszczenie środków odurzających lub substancji psychotropowych z terytorium państwa członkowskiego Unii Europejskiej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 34) wprowadzanie do obrotu – udostępnienie osobom trzecim, odpłatnie lub nieodpłatnie, środków odurzających, substancji psychotropowych, prekursorów lub środków zastępczych;
- 35) wytwarzanie – czynności, za pomocą których mogą być otrzymywane środki odurzające, substancje psychotropowe, prekursorzy albo środki zastępcze, ich oczyszczanie, ekstrakcję surowców i półproduktów oraz otrzymywanie soli tych środków lub substancji;
- 36) wywóz – każde wyprowadzenie poza obszar celny Wspólnoty Europejskiej środków odurzających lub substancji psychotropowych;
- 37) ziele konopi – kwiatowe lub owocujące wierzchołki konopi, z których nie usunięto żywicy, a w przypadku roślin w stadium przed zawiązaniem wiechy – liście i łodygi konopi;
- 38) żywica konopi – żywicę i inne produkty konopi zawierające delta-9-tetrahydrokannabinol lub inne aktywne biologicznie kannabinole.

Rozdział 2

Podmioty realizujące zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii

Art. 5.

1. Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie określonym w ustawie.
2. Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii są realizowane, w zakresie określonym w ustawie, także przez:
 - 1) przedszkola, szkoły i inne jednostki organizacyjne wymienione w art. 2 pkt 3–5 i 7–9 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾);
 - 2) szkoły wyższe;
 - 3) zakłady opieki zdrowotnej i inne podmioty działające w ochronie zdrowia;
 - 4) jednostki Wojska Polskiego, Policji i Straży Granicznej;
 - 5) organy celne;
 - 6) jednostki organizacyjne Służby Więziennej oraz zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich;
 - 7) ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie i regionalne ośrodki polityki społecznej;
 - 8) środki masowego przekazu.
3. W realizacji zadań, o których mowa w art. 2 ust. 1, mogą uczestniczyć organizacje pozarządowe i inne podmioty, których działalność statutowa obejmuje zadania należące do sfery zadań publicznych w zakresie ochrony i promocji zdrowia, pomocy społecznej, działalności charytatywnej, nauki, edukacji, oświaty i wychowania, kultury fizycznej, porządku i bezpieczeństwa publicznego lub przeciwdziałania patologiom społecznym, promocji i organizacji wolontariatu, po przeprowadzeniu konkursu, o którym mowa w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.³⁾), a także samorzady zawodów medycznych, rodziny osób uzależnionych, oraz grupy samopomocy osób uzależnionych i ich rodzin.

Art. 6.

1. Działalność w zakresie przeciwdziałania narkomanii prowadzi Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, zwane dalej „Biurem”.
2. Biuro jest jednostką budżetową podległą ministrowi właściwemu do spraw zdrowia.
3. Do zadań Biura należy:
 - 1) opracowywanie projektu Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii oraz koordynowanie i monitorowanie jego wykonania, przy współpracy z innymi podmiotami właściwymi do podejmowania działań wynikających z tego programu;
 - 2) opracowywanie i przekazywanie ministrowi właściwemu do spraw zdrowia raportu z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, uwzględniającego informacje, o których mowa w art. 11 ust. 2, w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku;
 - 3) wykonywanie zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii, polegających na powierzaniu i wspieraniu wykonywania zadań publicznych, wraz z udzielaniem dotacji na finansowanie ich realizacji na podstawie pełnomocnictwa ministra właściwego do spraw zdrowia;
 - 4) inicjowanie działań zmierzających do ograniczania używania środków odurzających, substancji psychotropowych i środków zastępczych;
 - 5) inicjowanie, wspieranie i prowadzenie analiz oraz badań naukowych nad problematyką narkomanii, w tym sporządzanie oceny epidemiologicznej zagrożeń narkomanią;
 - 6) inicjowanie prac nad nowymi rozwiązaniami legislacyjnymi służącymi przeciwdziałaniu narkomanii;
 - 7) dokonywanie okresowych ocen programów profilaktycznych, leczniczych, rehabilitacyjnych i readaptacyjnych pod względem ich skuteczności w zakresie ograniczenia używania środków odurzających, substancji psychotropowych i środków zastępczych;

- 8) opracowywanie standardów w zakresie profilaktyki uzależnień oraz leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych;
- 9) inicjowanie, organizowanie i prowadzenie szkoleń dla osób realizujących zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii;
- 10) udzielanie pomocy fachowej podmiotom realizującym zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii, w tym jednostkom samorządu terytorialnego, oraz podmiotom prowadzącym działalność oświatowo-informacyjną, badawczą, profilaktyczną, leczniczą, rehabilitacyjną i reintegracyjną;
- 11) współpraca z organizacjami międzynarodowymi prowadzącymi działalność w zakresie przeciwdziałania narkomanii i likwidacji szkód nią wywołanych;
- 12) prowadzenie krajowego systemu informacji o narkotykach oraz monitorowanie działań podejmowanych na rzecz przeciwdziałania narkomanii na poziomie krajowym i międzynarodowym, w tym:
 - a) zbieranie, gromadzenie, wymianę informacji i dokumentacji w zakresie przeciwdziałania narkomanii, objętych badaniami statystycznymi statystyki publicznej, oraz opracowywanie i przetwarzanie zebranych danych,
 - b) prowadzenie i inicjowanie badań dotyczących problemów narkotyków i narkomanii oraz opracowywanie i udostępnianie ich wyników,
 - c) gromadzenie, przechowywanie i udostępnianie baz danych dotyczących narkotyków i narkomanii,
 - d) formułowanie wniosków sprzyjających kształtowaniu odpowiedniej do sytuacji strategii reagowania na problem narkomanii,
 - e) koordynowanie działań ekspertów wojewódzkich, o których mowa w art. 9 ust. 6,
 - f) gromadzenie i udostępnianie publikacji na temat narkotyków i narkomanii,
 - g) pełnienie roli punktu obserwacyjnego (Focal Point) Europejskiego Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii,
 - h) udział w pracach sprawozdawczych na rzecz organizacji międzynarodowych,
 - i) współpraca z Europejskim Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii oraz Europejską Siecią Informacji o Narkotykach i Narkomanii (Reitox),
 - j) opracowywanie i publikowanie corocznego raportu o stanie narkomanii w Polsce,
 - k) bieżąca ocena realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii;
- 13) podejmowanie działań interwencyjnych w sprawach skarg i wniosków dotyczących problematyki przeciwdziałania narkomanii, kierowanych do Biura lub do ministra właściwego do spraw zdrowia;
- 14) wykonywanie innych zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii, zleconych przez ministra właściwego do spraw zdrowia;
- 14a) dofinansowywanie kosztów szkoleń w dziedzinie uzależnienia;
- 15) obsługa techniczno-organizacyjna Rady do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii.
4. Biuro, wykonując zadania, o których mowa w ust. 3, współpracuje z organami administracji publicznej wykonującymi zadania, o których mowa w art. 2, oraz może tworzyć zespoły robocze.
5. Zadania, o których mowa w ust. 3 pkt 12, realizuje Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii będące komórką organizacyjną Biura.

Art. 7.

1. Podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii.
2. W Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii, zwanym dalej „Krajowym Programem”, określa się w szczególności: kierunki i rodzaje działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii, harmonogram przyjętych działań, cele oraz sposoby ich osiągnięcia oraz ministrów odpowiedzialnych za ich realizację, a także podmioty właściwe do podejmowania określonych działań.
3. Koszty realizacji zadań wynikających z Krajowego Programu są finansowane z budżetu państwa z części, których dysponentami są właściwi ministrowie odpowiedzialni za realizację określonych działań.
4. W Krajowym Programie określa się również kierunki działań przewidzianych do realizacji przez jednostki samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
5. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, Krajowy Program, uwzględniając zagadnienia, o których mowa w ust. 2 i 4, oraz biorąc pod uwagę sytuację epidemiologiczną w zakresie zagrożeń narkomanią, a także strategię działań wynikających z Europejskiego Planu Walki z Narkotykami.

Art. 8.

1. Minister właściwy do spraw zdrowia przedkłada Radzie Ministrów, w terminie do dnia 30 września każdego roku, informację o realizacji działań wynikających z Krajowego Programu w roku poprzednim.
2. Rada Ministrów składa corocznie Sejmowi, w terminie do dnia 31 października, informację o realizacji Krajowego Programu w roku poprzednim.

Art. 9.

1. Organ wykonawczy samorządu województwa opracowuje projekt Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej „Wojewódzkim Programem”, uwzględniając kierunki i rodzaje działań określone w Krajowym Programie oraz zadania w zakresie określonym w art. 2 ust. 1 pkt 1–3. Wojewódzki Program stanowi część strategii wojewódzkiej w zakresie polityki społecznej.
2. Wojewódzki Program uchwała sejmik województwa.
3. Organ wykonawczy samorządu województwa:

- 1) odpowiada za przygotowanie projektu Wojewódzkiego Programu i jego realizację oraz koordynację;
- 2) udziela pomocy merytorycznej podmiotom realizującym zadania objęte Wojewódzkim Programem;
- 3) współdziała z innymi organami administracji publicznej w zakresie przeciwdziałania narkomanii.
4. Wojewódzki Program jest realizowany przez jednostkę wskazaną w tym programie.
5. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 3 pkt 1, organ wykonawczy samorządu województwa może powołać pełnomocnika.
6. Organ wykonawczy samorządu województwa powołuje i odwołuje eksperta wojewódzkiego do spraw informacji o narkotykach i narkomanii.
7. Do zadań eksperta wojewódzkiego do spraw informacji o narkotykach i narkomanii, realizowanych na terenie województwa ze środków określonych w budżecie samorządu województwa, należy:
 - 1) zbieranie, gromadzenie, wymiana informacji i dokumentacji w zakresie przeciwdziałania narkomanii, objętych badaniami statystycznymi statystyki publicznej, oraz opracowywanie i przetwarzanie zebranych danych;
 - 2) prowadzenie i inicjowanie badań dotyczących problemów narkotyków i narkomanii oraz opracowywanie i udostępnianie ich wyników;
 - 3) gromadzenie, przechowywanie i udostępnianie baz danych dotyczących narkotyków i narkomanii;
 - 4) formułowanie wniosków sprzyjających kształtowaniu adekwatnej do sytuacji strategii reagowania na problem narkomanii;
 - 5) gromadzenie i udostępnianie publikacji na temat narkotyków i narkomanii;
 - 6) gromadzenie i analiza informacji dotyczących nowo pojawiających się trendów w używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych i środków zastępczych.

Art. 10.

1. Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:
 - 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
 - 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
 - 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
 - 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
 - 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.
2. Wójt (burmistrz, prezydent miasta) w celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, opracowuje projekt Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii, zwanego dalej „Gminnym Programem”, uwzględniając zadania określone w art. 2 ust. 1 pkt 1–3 oraz kierunki działań wynikające z Krajowego Programu. Gminny Program stanowi część gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych.
3. Gminny Program uchwała rada gminy.
4. Gminny Program jest realizowany przez jednostkę wskazaną w tym programie.
5. W celu realizacji zadań, o których mowa w ust. 1, wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika. (...)

Rozdział 3

Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i zapobiegawcza

Art. 19.

1. Działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i zapobiegawcza obejmuje:
 - 1) promocję zdrowia psychicznego;
 - 2) promocję zdrowego stylu życia;
 - 3) informowanie o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, oraz o narkomanii i jej skutkach;
 - 4) edukację psychologiczną i społeczną;
 - 5) edukację prawną;
 - 6) działania interwencyjne.
2. Działalność, o której mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności:
 - 1) wprowadzanie problematyki zapobiegania narkomanii do programów wychowawczych jednostek organizacyjnych systemu oświaty;
 - 2) wprowadzanie problematyki zapobiegania narkomanii do programów przygotowania zawodowego osób zajmujących się wychowaniem oraz profilaktyką w szkołach i innych placówkach systemu oświaty oraz w szkołach wyższych;
 - 3) wprowadzanie problematyki zapobiegania narkomanii do programów szkolenia żołnierzy zasadniczej służby wojskowej, kandydatów na żołnierzy zawodowych oraz żołnierzy zawodowych;
 - 4) prowadzenie działalności zapobiegawczej, w szczególności w środowiskach zagrożonych uzależnieniem;

- 5) wspieranie działań ogólnokrajowych i lokalnych organizacji, o których mowa w art. 5 ust. 3, oraz innych inicjatyw społecznych;
 - 6) uwzględnianie problematyki zapobiegania narkomanii w działalności publicznej radiofonii i telewizji oraz innych środków masowego przekazu;
 - 7) prowadzenie badań naukowych nad problematyką narkomanii.
3. Szczegółowe zadania z zakresu działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i zapobiegawczej określa Krajowy Program.

Art. 20.

1. Zabrania się reklamy i promocji substancji psychotropowych lub środków odurzających.
2. Produkty lecznicze zawierające substancje psychotropowe lub środki odurzające mogą być reklamowane na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne.
3. Zabrania się reklamy i promocji środków spożywczych lub innych produktów przez sugerowanie, że:
 - 1) posiadają one działanie takie jak substancje psychotropowe lub środki odurzające lub
 - 2) ich użycie, nawet niezgodne z przeznaczeniem, może powodować skutki takie jak skutki działania substancji psychotropowych lub środków odurzających. (...)

Rozdział 4 Postępowanie z osobami uzależnionymi

Art. 25.

Podjęcie leczenia, rehabilitacji lub reintegracji osób uzależnionych jest dobrowolne, jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Art. 26.

1. Leczenie osoby uzależnionej prowadzi zakład opieki zdrowotnej lub lekarz wykonujący praktykę lekarską, w tym w ramach grupowej praktyki lekarskiej.
2. Rehabilitację osoby uzależnionej mogą prowadzić:
 - 1) lekarz posiadający specjalizację w dziedzinie psychiatrii;
 - 2) osoba posiadająca certyfikat specjalisty terapii uzależnień.
3. W rehabilitacji osoby uzależnionej może uczestniczyć osoba posiadająca certyfikat instruktora terapii uzależnień.
4. Reintegrację osób uzależnionych mogą prowadzić centra integracji społecznej, tworzone na podstawie przepisów o zatrudnieniu socjalnym, oraz podmioty wymienione w ust. 1 i 2 oraz w art. 5 ust. 3.
5. Za świadczenia, o których mowa w ust. 1–4, udzielane osobie uzależnionej niezależnie od jej miejsca zamieszkania w kraju nie pobiera się od tej osoby opłat.

Art. 27.

1. Certyfikaty, o których mowa w art. 26 ust. 2 i 3, są wydawane osobom, które ukończyły szkolenie w dziedzinie uzależnienia, zgodne z programem wybieranym w drodze konkursu przeprowadzanego przez Biuro co najmniej raz w roku kalendarzowym.
2. Oferty konkursowe, składane do Biura, zawierają następujące dane:
 - 1) imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania i adres albo nazwę (firmę), siedzibę i adres siedziby oferenta;
 - 2) formę organizacyjno-prawną oferenta;
 - 3) numer wpisu oferenta do rejestru przedsiębiorców, ewidencji działalności gospodarczej albo innego właściwego rejestru;
 - 4) miejsce prowadzenia szkolenia;
 - 5) planowane terminy rozpoczęcia i zakończenia szkolenia;
 - 6) program szkolenia.
3. Podmiot prowadzący szkolenie jest obowiązany zapewniać:
 - 1) kadrę dydaktyczną o kwalifikacjach odpowiednich dla właściwego przeprowadzenia szkolenia;
 - 2) odpowiednią do realizacji programu kształcenia bazę dydaktyczną;
 - 3) posiadanie wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia, uwzględniającego narzędzia oceny jakości kształcenia oraz metody tej oceny.
4. Oferty rozpatruje komisja konkursowa wyłoniona przez dyrektora Biura.
5. Szkolenie, o którym mowa w ust. 1, kończy się egzaminem organizowanym przez Biuro co najmniej dwa razy w roku.
6. Egzamin końcowy składa się z części pisemnej i ustnej.
7. Certyfikat specjalisty terapii uzależnień może otrzymać osoba, która ukończyła studia wyższe.
8. Certyfikat instruktora terapii uzależnień może otrzymać osoba posiadająca wykształcenie co najmniej średnie.
- 8a. Osoby ubiegające się o otrzymanie certyfikatów, o których mowa w art. 26 ust. 2 pkt 2 i ust. 3, są obowiązane, pod rygorem konieczności ponownego odbycia szkolenia, przystąpić do egzaminu w terminie nie dłuższym niż 4 lata od momentu rozpoczęcia szkolenia.
9. Osoby, które ukończyły szkolenie, o którym mowa w ust. 1, i uzyskały certyfikat instruktora terapii uzależnień oraz w terminie 3 lat od ukończenia tego szkolenia spełniły wymogi, o których mowa w ust. 7, mogą przystąpić do egzaminu w zakresie specjalisty terapii uzależnień bez konieczności uczestniczenia w szkoleniu, nie później jednak niż w okresie roku po uzyskaniu tytułu magistra.

10. Koszty szkolenia, o którym mowa w ust. 1, egzaminu oraz wydania certyfikatu ponosi uczestnik tego szkolenia.
11. Biuro prowadzi ewidencję wydawanych certyfikatów.
12. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, tryb składania ofert, kryteria ich oceny oraz terminy postępowania konkursowego, o którym mowa w ust. 1, uwzględniając konieczność zapewnienia najwyższego poziomu szkolenia.
13. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) wymagania, jakie powinny spełniać podmioty prowadzące szkolenia w dziedzinie uzależnień,
 - 2) ramowe programy szkoleń w dziedzinie uzależnień,
 - 3) tryb i sposób przeprowadzania egzaminu,
 - 4) skład komisji egzaminacyjnej przeprowadzającej egzamin,
 - 5) wzory certyfikatów: instruktora terapii uzależnień i specjalisty terapii uzależnień– uwzględniając konieczność zapewnienia najwyższego poziomu szkolenia oraz jego rodzaj.

Art. 27a.

1. Dyrektor Biura może dofinansować koszty szkolenia w dziedzinie uzależnienia jego uczestnikom, na ich wniosek, złożony za pośrednictwem podmiotu prowadzącego szkolenia w dziedzinie uzależnień, jeżeli osoby te są zatrudnione w jednostkach prowadzących rehabilitację, w tym w szczególności osobom wymienionym w art. 86.
2. Dyrektor Biura wskazuje termin składania wniosków, o których mowa w ust. 1, a także ustala corocznie maksymalną kwotę dofinansowania przypadającą na jednego uczestnika szkolenia w dziedzinie uzależnienia oraz liczbę osób objętych dofinansowaniem, mając na względzie wysokość środków przewidzianych na ten cel w planie finansowym Biura.
3. Dane, o których mowa w ust. 2, Dyrektor Biura zamieszcza, niezwłocznie po ich ustaleniu, na stronie biuletynu informacji publicznej Biura.
4. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
 - 1) imię i nazwisko;
 - 2) adres miejsca zamieszkania;
 - 3) terminy rozpoczęcia i zakończenia szkolenia w dziedzinie uzależnienia;
 - 4) uzasadnienie wniosku.
5. O dofinansowaniu kosztów szkolenia w dziedzinie uzależnienia decyduje, z zastrzeżeniem ust. 1, kolejność wpływu wniosków, o których mowa w ust. 1, do wyczerpania środków przewidzianych na ten cel w planie finansowym Biura.

Art. 28.

1. Osoba uzależniona może być leczona przy zastosowaniu leczenia substytucyjnego.
2. Leczenie substytucyjne może prowadzić zakład opieki zdrowotnej po uzyskaniu zezwolenia marszałka województwa, wydanego po uzyskaniu pozytywnej opinii dyrektora Biura odnośnie do spełniania wymagań określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 7.
3. Zezwolenie na leczenie substytucyjne w zakładach opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności wydaje Dyrektor Generalny Służby Więziennej po zasięgnięciu opinii dyrektora Biura.
4. Zezwolenie na leczenie substytucyjne może otrzymać zakład opieki zdrowotnej, który posiada:
 - 1) aptekę szpitalną lub zawarł umowę z apteką lub hurtownią farmaceutyczną w zakresie zaopatrzenia w środek substytucyjny;
 - 2) pomieszczenia przystosowane do:
 - a) wydawania środka substytucyjnego,
 - b) prowadzenia terapii grupowej,
 - c) pracy lekarza, terapeuty i pracownika socjalnego,
 - d) pobierania próbek do analizy,
 - e) przechowywania i przygotowania środków substytucyjnych w sposób uniemożliwiający dostęp osób nieupoważnionych;
 - 3) odpowiednie warunki kadrowe zapewniające realizację programu prowadzenia leczenia ambulatoryjnego dotyczące w szczególności kierownika programu oraz przeszkolonych w zakresie realizowanego programu pielęgniarek i pracowników pomocniczych.
5. Zezwolenia, o których mowa w ust. 2 i 3, są wydawane w drodze decyzji administracyjnej.
6. Zezwolenie na leczenie substytucyjne cofa się, gdy zakład opieki zdrowotnej przestał spełniać warunki stanowiące podstawę wydania zezwolenia.
- 6a. W celu wykluczenia udziału pacjenta w tym samym czasie w więcej niż jednym programie leczenia substytucyjnego Biuro prowadzi Centralny Wykaz Osób Objętych Leczeniem Substytucyjnym.
- 6b. Zakład opieki zdrowotnej prowadzący leczenie substytucyjne jest obowiązany do niezwłocznego przekazywania Biuru informacji o zakwalifikowaniu, wyłączeniu lub zakończeniu udziału pacjenta w programie realizującym takie leczenie.
7. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania przy leczeniu substytucyjnym, szczegółowe warunki, jakie powinien spełniać zakład opieki zdrowotnej prowadzący leczenie substytucyjne, oraz szczegółowy sposób gromadzenia, przechowywania i przekazywania informacji, o których mowa w ust. 6b, mając na względzie dobro osób uzależnionych, w tym potrzebę zachowania anonimowości osób umieszczanych w Centralnym Wykazie Osób Objętych Leczeniem Substytucyjnym.

Art. 29.

1. W zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich oraz jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej prowadzi się leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych umieszczonych w tych zakładach.
2. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb postępowania leczniczego, rehabilitacyjnego i reintegracyjnego w stosunku do osób uzależnionych, umieszczonych w:
 - 1) zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich,
 - 2) jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej– mając na względzie dobro osób przebywających w tych jednostkach.

Art. 30.

1. Na wniosek przedstawiciela ustawowego, krewnych w linii prostej, rodzeństwa lub faktycznego opiekuna albo z urzędu sąd rodzinny może skierować niepełnoletnią osobę uzależnioną na przymusowe leczenie i rehabilitację.
2. Czas przymusowego leczenia i rehabilitacji nie określa się z góry, nie może on być jednak dłuższy niż 2 lata.
3. Jeżeli osoba uzależniona ukończy 18 lat, przed zakończeniem przymusowego leczenia lub rehabilitacji, sąd rodzinny może je przedłużyć na czas niezbędny do osiągnięcia celu leczenia lub rehabilitacji, łącznie nie dłuższy jednak niż określony w ust. 2.
4. Postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, toczy się według przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Rozdział 5 Prekursory, środki odurzające, substancje psychotropowe i środki zastępcze

Art. 31.

1. Środki odurzające dzieli się na grupy w zależności od stopnia ryzyka powstania uzależnienia w przypadku używania ich w celach innych niż medyczne oraz zakresu ich stosowania w celach medycznych.
2. Podział środków odurzających na grupy I-N, II-N, III-N i IV-N określa załącznik nr 1 do ustawy.

Art. 32.

1. Substancje psychotropowe dzieli się na grupy w zależności od stopnia ryzyka powstania uzależnienia w przypadku używania ich w celach innych niż medyczne oraz zakresu ich stosowania w celach medycznych.
2. Podział substancji psychotropowych na grupy I-P, II-P, III-P i IV-P określa załącznik nr 2 do ustawy.

Art. 33.

1. Środki odurzające grup I-N i II-N oraz substancje psychotropowe grup II-P, III-P i IV-P mogą być używane wyłącznie w celach medycznych, przemysłowych lub prowadzenia badań.
2. Substancje psychotropowe grupy I-P mogą być używane wyłącznie w celu prowadzenia badań, a środki odurzające grupy IV-N wyłącznie w celu prowadzenia badań oraz w lecznictwie zwierząt – w zakresie wskazanym w załączniku nr 1 do ustawy.

Art. 34.

1. Środki odurzające, substancje psychotropowe lub ich preparaty oraz prekursory kategorii 1 może posiadać wyłącznie przedsiębiorca, jednostka organizacyjna lub osoba fizyczna uprawniona na podstawie przepisów ustawy, rozporządzenia 273/2004 lub rozporządzenia 111/2005.
2. Posiadane bez uprawnienia środki odurzające, substancje psychotropowe lub ich preparaty oraz prekursory kategorii 1 podlegają zabezpieczeniu przez organy ścigania lub organy celne w trybie określonym w przepisach o postępowaniu karnym.
3. W przypadku gdy nie zostało wszczęte postępowanie karne, o przypadku na rzecz Skarbu Państwa środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 orzeka sąd na wniosek wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego lub Naczelnego Inspektora Farmaceutycznego Wojska Polskiego.
4. W przypadku orzeczenia przez sąd o przypadku na rzecz Skarbu Państwa środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 podlegają one zniszczeniu. Sąd może orzec na wniosek jednostek, o których mowa w art. 24 ust. 2 i 4, przepadek na rzecz Skarbu Państwa środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów oraz prekursorów kategorii 1 przez przekazanie ich w całości lub części tym jednostkom.
5. (uchylony).

Art. 35.

1. Środki odurzające lub substancje psychotropowe będące produktami leczniczymi może wytwarzać, przetwarzać lub przerabiać, z zastrzeżeniem ust. 4, wyłącznie przedsiębiorca posiadający wydane na podstawie przepisów prawa farmaceutycznego zezwolenie na wytwarzanie produktów leczniczych, po uzyskaniu zezwolenia Głównego Inspektora Farmaceutycznego określającego środki lub substancje, które mogą być przedmiotem wytwarzania, przetwarzania lub przerobu.
2. Środki odurzające lub substancje psychotropowe niebędące produktami leczniczymi może wytwarzać, przetwarzać lub przerabiać wyłącznie przedsiębiorca, po uzyskaniu zezwolenia Głównego Inspektora Farmaceutycznego, określającego środki lub substancje, które mogą być przedmiotem wytwarzania, przetwarzania lub przerobu.

3. Prekursory kategorii 1 może wytwarzać, przetwarzać lub przerabiać wyłącznie przedsiębiorca, który na podstawie właściwego rozporządzenia prawa Unii Europejskiej uzyskał zezwolenie Głównego Inspektora Farmaceutycznego określające precursory kategorii 1.
4. Środki odurzające grup I-N, II-N i IV-N, substancje psychotropowe grup I-P, II-P, III-P i IV-P lub precursory kategorii 1 może wytwarzać, przetwarzać lub przerabiać, w celu prowadzenia badań naukowych, wyłącznie jednostka naukowa, w zakresie swojej działalności statutowej, po uzyskaniu zezwolenia Głównego Inspektora Farmaceutycznego określającego środki lub substancje, które mogą być przedmiotem wytwarzania, przetwarzania lub przerobu.
5. Nie wymaga zezwolenia przerób środków odurzających, substancji psychotropowych i precursorów, jeżeli jest dokonywany w aptece, na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne.
6. Zezwolenia, o których mowa w ust. 1–4 i 7, mogą być wydane po stwierdzeniu przez wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego, że przedsiębiorca występujący o wydanie zezwolenia zapewnia warunki produkcji i obrotu zabezpieczające przed użyciem środków odurzających, substancji psychotropowych lub precursorów kategorii 1 objętych zezwoleniem przez osoby nieupoważnione lub w celach innych niż określone w wydanym zezwoleniu.
7. Środki odurzające grupy IV-N lub substancje psychotropowe grupy I-P może stosować, w celu prowadzenia badań naukowych, jednostka naukowa, w zakresie swojej działalności statutowej, po uzyskaniu zezwolenia Głównego Inspektora Farmaceutycznego, określającego środki lub substancje będące przedmiotem zezwolenia.
8. Zezwolenia, o których mowa w ust. 1–4 i 7, określają dozwoloną wielkość i cel wytwarzania, przetwarzania, przerobu lub stosowania każdego środka odurzającego, substancji psychotropowej lub precursora oraz termin ważności zezwolenia.
9. Środki odurzające, substancje psychotropowe lub precursory kategorii 1, z zastrzeżeniem ust. 7, może stosować, w celu prowadzenia badań naukowych, wyłącznie jednostka naukowa, w zakresie swojej działalności statutowej, po zgłoszeniu tego faktu i uzyskaniu zezwolenia wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego.
10. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, treść wniosku, szczegółowe warunki i tryb wydawania oraz cofania zezwoleń, o których mowa w ust. 1, 2, 4, 7 i 9, z wyjątkiem precursorów kategorii 1, a także wymagania, jakie muszą spełniać podmioty posiadające zezwolenia, o których mowa w ust. 1–4, 7 i 9, w szczególności w zakresie przechowywania środków objętych zezwoleniem oraz prowadzenia dokumentacji dotyczącej ich posiadania i obrotu nimi, uwzględniając zapewnienie sprawności postępowania.

Art. 36.

1. Zbiór mlecza makowego i opium z maku oraz ziela lub żywicy konopi innych niż włókniste jest dozwolony wyłącznie w celu prowadzenia badań naukowych, po uzyskaniu zezwolenia Głównego Inspektora Farmaceutycznego.
2. Sporządzanie wyciągów ze słomy makowej może odbywać się wyłącznie u przedsiębiorcy oraz w jednostce naukowej i Centralnym Ośrodku Badania Odmian Roślin Uprawnych – w zakresie ich działalności statutowej, po uzyskaniu zezwolenia Głównego Inspektora Farmaceutycznego.
3. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, warunki i tryb wydawania i cofania zezwoleń, o których mowa w ust. 1 i 2, oraz treść wniosku o wydanie tych zezwoleń, uwzględniając zasadę poszanowania praw podmiotu ubiegającego się o zezwolenie oraz zapewnienie sprawności postępowania.

Art. 37.

1. Przywóz, wywóz, wewnątrzwspólnotowa dostawa lub wewnątrzwspólnotowe nabycie środków odurzających lub substancji psychotropowych mogą być dokonywane wyłącznie przez przedsiębiorców, o których mowa w art. 35 ust. 1 i 2 lub art. 40 ust. 1 i 2.
2. Przywóz środków odurzających i substancji psychotropowych będących produktami leczniczymi może być dokonywany wyłącznie przez przedsiębiorców posiadających zezwolenie, o którym mowa w art. 38 ust. 1a ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne, po uzyskaniu pozwolenia Głównego Inspektora Farmaceutycznego określającego środki lub substancje, które mogą być przedmiotem przywozu.
3. Przywóz lub wewnątrzwspólnotowe nabycie środków odurzających lub substancji psychotropowych może nastąpić po uzyskaniu, dla każdej przesyłki przywożonej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - 1) pozwolenia na przywóz albo na wewnątrzwspólnotowe nabycie, wydanego przez Głównego Inspektora Farmaceutycznego, oraz
 - 2) pozwolenia na wywóz albo na wewnątrzwspólnotową dostawę, wydanego przez właściwe władze kraju wywozu.
4. Wywóz lub wewnątrzwspólnotowa dostawa środków odurzających lub substancji psychotropowych może nastąpić po uzyskaniu, dla każdej przesyłki wywożonej z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pozwolenia na wywóz albo na wewnątrzwspólnotową dostawę, wydanego przez Głównego Inspektora Farmaceutycznego na podstawie pozwolenia na przywóz lub wewnątrzwspólnotowe nabycie wydanego przez właściwe władze kraju przywozu.
5. Przywóz, wywóz, wewnątrzwspólnotowa dostawa lub wewnątrzwspólnotowe nabycie słomy makowej mogą być dokonywane wyłącznie przez przedsiębiorców, o których mowa w art. 35 ust. 1 lub art. 40 ust. 1, po uzyskaniu pozwoleń przewidzianych w ust. 3 i 4.
6. Przewóz przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków odurzających, substancji psychotropowych oraz słomy makowej jest dozwolony na podstawie pozwolenia na wywóz, wydanego przez właściwe władze kraju wywozu dla każdej przesyłki.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 3–6, pozwolenia na wywóz albo wewnątrzwspólnotową dostawę są dołączane do każdej przesyłki.
8. Przywóz środków odurzających do składu celnego jest zabroniony.
9. Przywóz środków odurzających, substancji psychotropowych do wolnych obszarów celnych jest zabroniony.
10. Przywóz, wywóz, wewnątrzwspólnotowa dostawa lub wewnątrzwspólnotowe nabycie środków odurzających, substancji psychotropowych lub prekursorów kategorii 1 na własne potrzeby lecznicze może być dokonywany na podstawie dokumentów określonych w przepisach wydanych na podstawie ust. 12.
11. Pozwolenia na przywóz, wywóz, wewnątrzwspólnotową dostawę lub wewnątrzwspólnotowe nabycie środków odurzających i substancji psychotropowych stanowiących zapasy jednostek organizacyjnych Ministerstwa Obrony Narodowej biorących udział w misjach, ćwiczeniach lub szkoleniach poza granicami kraju udziela Naczelny Inspektor Farmaceutyczny Wojska Polskiego na wniosek kierownika (dowódcy, komendanta, szefa) jednostki organizacyjnej.
12. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb wydawania pozwoleń i dokumentów, o których mowa w ust. 3, 4 i 10, wzory tych pozwoleń i dokumentów, obowiązki podmiotów i osób posiadających te pozwolenia i dokumenty w zakresie przechowywania środków objętych pozwoleniem, wydawania tych środków jednostkom uprawnionym oraz prowadzenia dokumentacji w zakresie ich posiadania i obrotu nimi, mając na względzie sprawność postępowania w sprawie udzielenia pozwoleń.

Art. 38.

1. Przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerobu, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia i obrotu hurtowego prekursorami kategorii 1 przekazują Głównemu Inspektorowi Farmaceutycznemu informacje o wszelkich wzbudzających podejrzenie co do zgodności z przepisami prawa:
 - 1) zamówieniach na te substancje;
 - 2) działaniach z udziałem tych substancji;
 - 3) próbach wykorzystania tych substancji.
2. Przepisy ust. 1 stosuje się również do prekursorów kategorii 2 i 3, z tym że informacje, o których mowa w tych przepisach, przekazuje się Głównemu Inspektorowi Sanitarnemu.
3. Główny Inspektor Farmaceutyczny w odniesieniu do prekursorów kategorii 1, a Główny Inspektor Sanitarny w odniesieniu do prekursorów kategorii 2 i 3, w uzasadnionych przypadkach powiadamiają Policję, Straż Graniczną i organy celne o konieczności zatrzymania przesyłki prekursorów, która nie spełnia wymagań określonych w przepisach prawa.
4. Główny Inspektor Farmaceutyczny i Główny Inspektor Sanitarny prowadzą ewidencję informacji uzyskanych w trybie ust. 1 i 2.
5. Minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych oraz ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowy sposób przekazywania informacji,
 - 2) sposób prowadzenia ewidencji informacji uzyskanych w trybie ust. 1 i 2,
 - 3) szczegółowy tryb i sposób powiadamiania, o którym mowa w ust. 3, a także wzór takiego powiadomienia,
 - 4) tryb i sposób postępowania z przesyłką, o której mowa w ust. 3
 – mając na uwadze uniemożliwienie nielegalnej produkcji prekursorów.

Art. 39.

1. Zezwoleń, o których mowa w art. 35 ust. 1–4 i 7, art. 36 oraz art. 40, udziela się na podstawie pisemnego wniosku przedsiębiorcy.
2. Przed podjęciem decyzji w sprawie wydania zezwolenia organ wydający zezwolenie, zwany dalej „organem zezwalającym”:
 - 1) może wzywać wnioskodawcę do uzupełnienia, w wyznaczonym terminie, brakującej dokumentacji poświadczającej, że spełnia on warunki określone przepisami ustawy;
 - 2) może dokonać kontrolnego sprawdzenia faktów podanych we wniosku o udzielenie zezwolenia w celu stwierdzenia, czy podmiot spełnia warunki wykonywania działalności objętej zezwoleniem.
3. Zezwolenie wydaje się na czas nieoznaczony albo, na wniosek podmiotu ubiegającego się, na czas oznaczony.
4. Udzielenie zezwolenia, odmowa udzielenia zezwolenia oraz cofnięcie zezwolenia następuje w drodze decyzji administracyjnej. Decyzja o cofnięciu zezwolenia podlega natychmiastowemu wykonaniu.
5. Organ zezwalający w przypadku powzięcia informacji o tym, że podmiot, któremu udzielono zezwolenia, działa w sposób niezgodny z przepisami ustawy regulującymi działalność objętą zezwoleniem, wyznacza niezwłocznie termin do usunięcia tych nieprawidłowości.
6. Organ zezwalający cofa zezwolenie, w przypadku gdy:
 - 1) podmiot, któremu udzielono zezwolenia, przestał spełniać warunki wymagane do wykonywania działalności określonej w zezwoleniu;
 - 2) podmiot, o którym mowa w pkt 1, nie usunął, w wyznaczonym przez organ zezwalający terminie, stanu faktycznego lub prawnego niezgodnego z przepisami ustawy regulującymi działalność objętą zezwoleniem.
7. Podmiot, któremu udzielono zezwolenia, jest obowiązany zgłaszać organowi zezwalającemu wszelkie zmiany danych określonych w zezwoleniu.

8. Przedsiębiorca, któremu cofnięto zezwolenie z przyczyn, o których mowa w ust. 6, może ponownie wystąpić z wnioskiem o wydanie zezwolenia w takim samym zakresie nie wcześniej niż po upływie 3 lat od dnia wydania decyzji o cofnięciu zezwolenia.
9. Za udzielenie zezwolenia na wytwarzanie, przetwarzanie, przerób, stosowanie do badań oraz pozwolenia na przywóz, wywóz, wewnątrzwspólnotowe nabycie i wewnątrzwspólnotową dostawę środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów kategorii 1, a także zmianę tych zezwoleń lub pozwoleń pobierane są opłaty, które stanowią dochód budżetu państwa.
10. Przepisy ust. 1–9 i 11 stosuje się do zezwoleń, o których mowa w art. 35 ust. 1–4 i 7, art. 36 oraz art. 40, w zakresie nieuregulowanym w tych przepisach.
11. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wysokość i sposób pobierania opłat, o których mowa w ust. 9, uwzględniając w szczególności zakres wytwarzania, przetwarzania, przerobu środków odurzających, substancji psychotropowych i prekursorów kategorii 1.

Art. 40.

1. Obrót hurtowy środkami odurzającymi lub substancjami psychotropowymi będącymi produktami leczniczymi może być prowadzony przez przedsiębiorcę, o którym mowa w art. 72 ustawy z dnia 6 września 2001 r. – Prawo farmaceutyczne, po uzyskaniu zezwolenia Głównego Inspektora Farmaceutycznego.
2. Obrót hurtowy środkami odurzającymi lub substancjami psychotropowymi, które nie są produktami leczniczymi, może być prowadzony przez przedsiębiorcę po uzyskaniu zezwolenia Głównego Inspektora Farmaceutycznego.
3. Obrót hurtowy prekursorami kategorii 1 może być prowadzony przez przedsiębiorcę po uzyskaniu zezwolenia Głównego Inspektora Farmaceutycznego.
4. Przedsiębiorcy, o których mowa w ust. 1 i 2, są obowiązani:
 - 1) prowadzić dokumentację dotyczącą posiadanych środków odurzających, substancji psychotropowych lub ich preparatów;
 - 2) przechowywać w komorach przeładunkowych posiadane środki odurzające, substancje psychotropowe lub ich preparaty w sposób zabezpieczający przed kradzieżą lub zniszczeniem.
- 4a. Przedsiębiorcy, o których mowa w ust. 3, są obowiązani:
 - 1) prowadzić dokumentację dotyczącą posiadanych prekursorów kategorii 1;
 - 2) przechowywać w komorach przeładunkowych posiadane prekursory kategorii 1 w sposób zabezpieczający przed kradzieżą lub zniszczeniem.
5. Zezwolenia, o których mowa w ust. 1–3, mogą być wydane po stwierdzeniu przez wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego, że przedsiębiorca występujący o wydanie zezwolenia zapewnia warunki obrotu uniemożliwiające użycie środków odurzających, substancji psychotropowych lub prekursorów objętych zezwoleniem przez osoby nieupoważnione lub do celów innych niż określone w wydanym zezwoleniu.
6. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki i tryb wydawania oraz cofania zezwoleń, o których mowa w ust. 1 i 2, treść wniosku o wydanie tych zezwoleń, a także szczegółowe obowiązki podmiotów posiadających te zezwolenia, w szczególności w zakresie przechowywania środków objętych zezwoleniem, wydawania tych środków jednostkom uprawnionym oraz prowadzenia dokumentacji dotyczącej ich posiadania i obrotu nimi, a także w zakresie warunków, jakie podmiot musi spełniać w celu przechowywania środków objętych zezwoleniem w komorach przeładunkowych, mając na względzie sprawność postępowania w sprawie udzielenia zezwolenia w tych sprawach.
7. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe obowiązki przedsiębiorców posiadających zezwolenia, o których mowa w ust. 3, w szczególności w zakresie przechowywania środków objętych zezwoleniem, wydawania tych środków jednostkom uprawnionym oraz prowadzenia dokumentacji dotyczącej ich posiadania i obrotu nimi, a także w zakresie warunków, jakie podmiot musi spełniać w celu przechowywania środków objętych zezwoleniem w komorach przeładunkowych, mając na względzie sprawność postępowania w sprawie udzielania zezwoleń.

Art. 41.

1. Obrót detaliczny środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i prekursorami będącymi produktami leczniczymi prowadzą apteki i punkty apteczne, zapewniając odpowiednie warunki ich przechowywania uniemożliwiające dostęp osób nieuprawnionych do tych środków i substancji.
2. Preparaty zawierające środki odurzające lub substancje psychotropowe są wydawane z apteki wyłącznie na podstawie specjalnie oznakowanej recepty albo zapotrzebowania, z zastrzeżeniem ust. 4.
3. Do podmiotów, o których mowa w ust. 1, stosuje się art. 40 ust. 4.
4. Preparaty zawierające środki odurzające grupy II-N lub substancje psychotropowe grup III-P i IV-P mogą być wydawane z apteki na podstawie recept innych niż określone w ust. 2, a preparaty zawierające środki odurzające grupy III-N mogą być wydawane z apteki bez recepty.
5. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowe warunki przechowywania przez apteki środków odurzających, substancji psychotropowych, prekursorów kategorii 1 i preparatów zawierających te środki lub substancje oraz sposób prowadzenia dokumentacji w zakresie ich posiadania i obrotu, uwzględniając zabezpieczenie tych substancji przed dostępem osób trzecich;

- 2) szczegółowe warunki wystawiania recept i zapotrzebowań na preparaty zawierające środki odurzające lub substancje psychotropowe, wzory tych dokumentów oraz wydawania tych preparatów z aptek, uwzględniając warunki bezpieczeństwa dystrybucji preparatów.

Art. 42.

1. Preparaty zawierające środki odurzające grup I-N, II-N i III-N lub substancje psychotropowe grup II-P, III-P i IV-P, które zostały dopuszczone do obrotu jako produkty lecznicze na podstawie przepisów prawa farmaceutycznego, może posiadać, w celach medycznych oraz do badań klinicznych, po uzyskaniu zgody wojewódzkiego inspektora farmaceutycznego, zakład opieki zdrowotnej niemający apteki szpitalnej, zakład leczniczy dla zwierząt oraz lekarz, lekarz dentyista lub lekarz weterynarii, prowadzący praktykę lekarską, a także inny podmiot, którego działalność wymaga posiadania i stosowania tych preparatów.
2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, wzór wniosku o uzyskanie zgody na posiadanie w celach medycznych preparatów zawierających środki odurzające i substancje psychotropowe oraz wzór wniosku o uzyskanie zgody na posiadanie preparatów stosowanych w badaniu klinicznym, rodzaje preparatów i ich ilości, a także grupy środków odurzających i substancji psychotropowych stosowanych w badaniu klinicznym, jakie mogą posiadać podmioty, o których mowa w ust. 1, szczególne warunki zaopatrywania, przechowywania tych preparatów oraz prowadzenia dokumentacji w zakresie ich posiadania i stosowania, a także rodzaje podmiotów, których działalność wymaga posiadania i stosowania preparatów, o których mowa w ust. 1, uwzględniając zabezpieczenie tych substancji przed niewłaściwym użyciem.

Art. 43.

1. Przedsiębiorca i inna jednostka organizacyjna, którzy uzyskali zezwolenia, o których mowa w art. 35 ust. 1 i 2 lub art. 40 ust. 1 i 2, lub pozwolenia, o których mowa w art. 37 ust. 3–5, są obowiązani do składania Głównemu Inspektorowi Farmaceutycznemu sprawozdań z działalności określonej w zezwoleniu lub pozwoleniu.
2. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczególne warunki, tryb oraz terminy składania sprawozdań, o których mowa w ust. 1, uwzględniając niezbędne dane, jakie powinny zawierać.

Art. 44.

1. Nadzór nad wytwarzaniem, przetwarzaniem, przerobem, przechowywaniem, obrotem i niszczeniem środków odurzających, substancji psychotropowych oraz prekursorów kategorii 1 sprawuje wojewódzki inspektor farmaceutyczny właściwy ze względu na siedzibę przedsiębiorcy – przez kontrolę realizacji obowiązków wynikających z rozporządzenia 273/2004, rozporządzenia 111/2005 i przepisów ustawy, z wyłączeniem przedsiębiorców, o których mowa w art. 35 ust. 1, nad którymi nadzór w powyższym zakresie sprawuje Główny Inspektor Farmaceutyczny przez inspektorów do spraw wytwarzania.
2. Nadzór nad prekursorami kategorii 2 i 3 sprawuje państwowy powiatowy inspektor sanitarny właściwy ze względu na siedzibę wytwórcy, importera lub innego podmiotu wprowadzającego do obrotu – poprzez kontrolę realizacji obowiązków nałożonych na producenta, importera lub inny podmiot wprowadzający do obrotu wynikających z ustawy, rozporządzenia 273/2004 i rozporządzenia 111/2005 oraz wydawania pozwoleń – na zasadach i w trybie określonych w przepisach o Państwowej Inspekcji Sanitarnej, rozporządzeniu 273/2004 i rozporządzeniu 111/2005.
3. Organem właściwym do występowania do krajów trzecich z powiadomieniem przed wywozem w zakresie prekursorów kategorii 2 i 3, o którym mowa w art. 11 ust. 1 i 2 rozporządzenia 111/2005, jest Główny Inspektor Sanitarny.
4. Inspektor do spraw Substancji Chemicznych prowadzi rejestr producentów, importerów i innych podmiotów wprowadzających do obrotu prekursorów kategorii 2, uwzględniający dane, o których mowa w art. 3 ust. 6 rozporządzenia 273/2004, oraz powiadamia o zgłoszeniu właściwego państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.
5. Minister właściwy do spraw zdrowia przekazuje Komisji Europejskiej informacje, o których mowa w art. 13 i 16 rozporządzenia 273/2004 i art. 32 rozporządzenia 111/2005.
6. Minister Obrony Narodowej sprawuje nadzór nad przerobem, przechowywaniem, obrotem oraz zapasami środków odurzających i substancji psychotropowych w podległych jednostkach organizacyjnych – na zasadach i w trybie określonych w przepisach, o których mowa w ust. 1 i 2.
7. Minister właściwy do spraw wewnętrznych sprawuje nadzór nad przerobem, przechowywaniem, obrotem oraz zapasami prekursorów grupy kategorii 2 i 3 w podległych jednostkach organizacyjnych – na zasadach i w trybie określonych w przepisach, o których mowa w ust. 2.
8. Podmioty, które w ramach swojej działalności posiadają zepsute, sfałszowane środki odurzające, substancje psychotropowe lub prekursorów kategorii 1, ich mieszaniny, również jako składniki produktów leczniczych lub którym upłynął termin ważności, niszczą te substancje w sposób określony w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 9.
9. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, szczególne warunki i tryb postępowania ze środkami odurzającymi, substancjami psychotropowymi i prekursorami kategorii 1, ich mieszaninami, produktami leczniczymi, zepsutymi, sfałszowanymi lub którym upłynął termin ważności, zawierającymi w swoim składzie środki odurzające, substancje psychotropowe lub prekursorów kategorii 1, uwzględniając w szczególności wymogi zabezpieczenia przed ich niewłaściwym użyciem, sposoby niszczenia tych środków w zależności od ich rodzaju i ilości oraz podmioty obowiązane do pokrywania kosztów związanych z niszczeniem tych środków.

Art. 44a.

Do kontroli działalności gospodarczej przedsiębiorcy, o której mowa w art. 35, 36 i 40, stosuje się przepisy rozdziału 5 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.).

Art. 44b.

Zakazuje się wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych.

Art. 44c.

1. W przypadku stwierdzenia wytwarzania lub wprowadzania do obrotu środka zastępczego lub produktu, co do którego zachodzi podejrzenie, że jest on środkiem zastępczym, właściwy państwowy inspektor sanitarny stosuje odpowiednio przepisy art. 27c ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2011 r. Nr 212, poz. 1263, z późn. zm.).
2. Główny Inspektor Sanitarny informuje opinię publiczną o wydaniu decyzji, o której mowa w art. 27c ust. 1 ustawy wymienionej w ust. 1.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02	04	01	08	01	X		
				03							
				04							
	06			X							
	07										
	10			X							
	11										
	10					02			02		

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

USTAWA
z dnia 20 marca 2009 r.
o bezpieczeństwie imprez masowych
(t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 611, 628, 829)

Wyciąg

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa:

- 1) zasady postępowania konieczne do zapewnienia bezpieczeństwa imprez masowych;
- 2) warunki bezpieczeństwa imprez masowych;
- 3) zasady i tryb wydawania zezwoleń na przeprowadzanie imprez masowych;
- 4) zasady gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa imprez masowych;
- 5) zasady odpowiedzialności organizatorów za szkody wyrządzone w związku ze zorganizowaniem imprez masowych.

Art. 2.

Przepisów ustawy nie stosuje się do nieodpłatnych imprez masowych organizowanych na terenach zamkniętych będących w trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez: Ministra Obrony Narodowej, Ministra Sprawiedliwości oraz ministrów właściwych: do spraw wewnętrznych, do spraw oświaty i wychowania, do spraw szkolnictwa wyższego oraz do spraw kultury fizycznej, jeżeli jednostki te są organizatorami imprezy masowej w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 3.

Ikroć w ustawie jest mowa o:

- 1) imprezie masowej – należy przez to rozumieć imprezę masową artystyczno-rozrywkową, masową imprezę sportową, w tym mecz piłki nożnej, o których mowa w pkt 2–4, z wyjątkiem imprez:
 - a) organizowanych w teatrach, operach, operetkach, filharmoniach, kinach, muzeach, bibliotekach, domach kultury i galeriach sztuki lub w innych podobnych obiektach,
 - b) organizowanych w szkołach i placówkach oświatowych przez zarządzających tymi szkołami i placówkami,
 - c) organizowanych w ramach współzawodnictwa sportowego dzieci i młodzieży,
 - d) sportowych organizowanych dla sportowców niepełnosprawnych,
 - e) sportu powszechnego o charakterze rekreacji ruchowej, ogólnodostępnym i nieodpłatnym, organizowanych na terenie otwartym,
 - f) zamkniętych organizowanych przez pracodawców dla ich pracowników – jeżeli rodzaj imprezy odpowiada przeznaczeniu obiektu lub terenu, gdzie ma się ona odbyć;
- 2) imprezie masowej artystyczno-rozrywkowej – należy przez to rozumieć imprezę o charakterze artystycznym, rozrywkowym lub zorganizowane publiczne oglądanie przekazu telewizyjnego na ekranach lub urządzeniach umożliwiających uzyskanie obrazu o przekątnej przekraczającej 3 m, która ma się odbyć:
 - a) na stadionie, w innym obiekcie niebędącym budynkiem lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na których liczba udostępniionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000,
 - b) w hali sportowej lub w innym budynku umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, w których liczba udostępniionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 500;
- 3) masowej imprezie sportowej – należy przez to rozumieć imprezę masową mającą na celu współzawodnictwo sportowe lub popularyzowanie kultury fizycznej, organizowaną na:
 - a) stadionie lub w innym obiekcie niebędącym budynkiem, na którym liczba udostępniionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000, a w przypadku hali sportowej lub innego budynku umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej – nie mniej niż 300,
 - b) terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, na którym liczba udostępniionych przez organizatora miejsc dla osób wynosi nie mniej niż 1000;
- 4) meczu piłki nożnej – należy przez to rozumieć masową imprezę sportową mającą na celu współzawodnictwo w dyscyplinie piłki nożnej, organizowaną na stadionie lub w innym obiekcie sportowym, na którym liczba udostępniionych przez organizatora miejsc dla osób, ustalona zgodnie z przepisami prawa budowlanego oraz przepisami dotyczącymi ochrony przeciwpożarowej, wynosi nie mniej niż 1000;
- 5) imprezie masowej podwyższonego ryzyka – należy przez to rozumieć imprezę masową, w czasie której, zgodnie z informacją o przewidywanych zagrożeniach lub dotychczasowymi doświadczeniami dotyczącymi zachowania osób uczestniczących, istnieje obawa wystąpienia aktów przemocy lub agresji;

- 6) czasie trwania imprezy masowej – należy przez to rozumieć okres od chwili udostępnienia obiektu lub terenu uczestnikom imprezy masowej do chwili opuszczenia przez nich tego obiektu lub terenu;
 - 7) liczbie miejsc dla osób na imprezie masowej – należy przez to rozumieć liczbę udostępnionych przez organizatora miejsc na stadionie, w innym obiekcie niebędącym budynkiem, hali sportowej albo w innym budynku lub na terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej, ustaloną na podstawie przepisów prawa budowlanego i przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej;
 - 8) instytucjach zagranicznych – należy przez to rozumieć podmioty zagraniczne i międzynarodowe, w tym w szczególności wchodzące w ich skład narodowe punkty informacyjne, właściwe do zapobiegania i zwalczania przejawów przemocy i chuligaństwa w czasie masowych imprez sportowych, w tym meczów piłki nożnej, na podstawie Europejskiej konwencji w sprawie przemocy i ekscesów widzów w czasie imprez sportowych, a w szczególności meczów piłki nożnej, sporządzonej w Strasburgu dnia 19 sierpnia 1985 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 129, poz. 625) oraz decyzji Rady 2002/348/JHA z dnia 25 kwietnia 2002 r. dotyczącej bezpieczeństwa w związku z meczami piłki nożnej o charakterze międzynarodowym (Dz. Urz. WE L 121 z 08.05.2002, str. 1–3; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 04, str. 237–239);
 - 9) organizatorze – należy przez to rozumieć osobę prawną, osobę fizyczną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, przeprowadzającą imprezę masową;
 - 10) regulaminie obiektu (terenu) – należy przez to rozumieć przepisy wydane przez właściciela, posiadacza, użytkownika lub zarządzającego obiektem lub terenem, zawierające zasady wstępu na teren lub obiekt, w tym osób małoletnich, zasady zachowania się osób obecnych w obiekcie lub na terenie i korzystania przez nie z obiektu lub terenu oraz ze znajdujących się tam urządzeń, a także określające miejsca nieprzeznaczone dla publiczności;
 - 11) kierownikowi do spraw bezpieczeństwa – należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez organizatora, reprezentującą go w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczestnikom imprezy masowej;
 - 12) służbie informacyjnej – należy przez to rozumieć osoby podlegające kierownikowi do spraw bezpieczeństwa, wyznaczone przez organizatora, w tym spikera zawodów sportowych;
 - [13] służbie porządkowej – należy przez to rozumieć osoby podlegające kierownikowi do spraw bezpieczeństwa, wyznaczone przez organizatora, legitymujące się ważną licencją pracownika ochrony fizycznej, o której mowa w art. 26 lub 27 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.¹⁾);]
- (Nowe brzmienie pkt 13 w art. 3 wchodzi w życie z dn. 1.01.2014 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 829).
- <13) służbie porządkowej – należy przez to rozumieć osoby podlegające kierownikowi do spraw bezpieczeństwa, wyznaczone przez organizatora, wpisane na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej, o której mowa w art. 26 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.³⁾);>**
- 14) terenie umożliwiającym przeprowadzenie imprezy masowej – należy przez to rozumieć wydzielony, odpowiednio oznaczony teren na otwartej przestrzeni, spełniający warunki higieniczno-sanitarne odpowiadające wymaganiom przewidzianym prawem oraz posiadający infrastrukturę zapewniającą bezpieczne przeprowadzenie imprezy masowej, na którym do określenia liczby miejsc przyjmuje się przelicznik 0,5 m² na osobę;
 - 15) terenie zamkniętym – należy przez to rozumieć teren zamknięty w rozumieniu przepisów prawa budowlanego lub teren będący w trwałym zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez: Ministra Obrony Narodowej, Ministra Sprawiedliwości oraz ministrów właściwych: do spraw wewnętrznych, do spraw oświaty i wychowania, do spraw szkolnictwa wyższego oraz do spraw kultury fizycznej;
 - 16) zabezpieczeniu imprezy masowej – należy przez to rozumieć ogół skoordynowanych przedsięwzięć podejmowanych w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w związku z imprezą masową;
 - 17) zakazie zagranicznym – należy przez to rozumieć zakaz stadionowy, nałożony przez uprawnione do tego podmioty innych państw, o którym informację przekazano Komendantowi Głównemu Policji;
 - 18) zezwoleniu – należy przez to rozumieć zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej wydane, w drodze decyzji, przez wójta, burmistrza albo prezydenta miasta właściwych ze względu na miejsce przeprowadzenia imprezy masowej;
 - 19) dokumencie potwierdzającym tożsamość – należy przez to rozumieć dowód osobisty, tymczasowe zaświadczenie tożsamości, paszport, prawo jazdy, legitymację szkolną lub studencką, dokument stwierdzający tożsamość cudzoziemca albo inny dokument potwierdzający tożsamość zaopatrzonej w wizerunek twarzy i adres zamieszkania osoby.

Art. 4.

Postępowanie w sprawach określonych w ustawie, z wyłączeniem art. 14, prowadzi się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267), jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Rozdział 2

Bezpieczeństwo imprez masowych

Art. 5.

1. Za bezpieczeństwo imprezy masowej w miejscu i w czasie jej trwania odpowiada jej organizator.
2. Bezpieczeństwo imprezy masowej obejmuje spełnienie przez organizatora wymogów w zakresie:

- 1) zapewnienia bezpieczeństwa osobom uczestniczącym w imprezie;
 - 2) ochrony porządku publicznego;
 - 3) zabezpieczenia pod względem medycznym;
 - 4) zapewnienia odpowiedniego stanu technicznego obiektów budowlanych wraz ze służącymi tym obiektom instalacjami i urządzeniami technicznymi, w szczególności przeciwpożarowymi i sanitarnymi.
3. Obowiązek zabezpieczenia imprezy masowej spoczywa na organizatorze, a w zakresie określonym w tej ustawie i innych przepisach także na: wójcie, burmistrzu, prezydencie miasta, wojewodzie, Policji, Państwowej Straży Pożarnej i innych jednostkach organizacyjnych ochrony przeciwpożarowej, służbach odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek publiczny na obszarach kolejowych, służbie zdrowia, a w razie potrzeby także innych właściwych służbach i organach.
4. Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia, minimalne wymagania dotyczące zabezpieczenia pod względem medycznym imprezy masowej, mając na uwadze liczbę uczestników imprezy, jej rodzaj, a także zapewnienie bezpieczeństwa jej uczestników.

Art. 6.

1. Organizator zapewnia:
 - 1) spełnienie wymogów określonych, w szczególności, w przepisach prawa budowlanego, w przepisach sanitarnych i przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej;
 - 2) udział służb porządkowych, służb informacyjnych oraz kierującego tymi służbami kierownika do spraw bezpieczeństwa;
 - 3) pomoc medyczną;
 - 4) zaplecze higieniczno-sanitarne;
 - 5) wyznaczenie dróg ewakuacyjnych oraz dróg umożliwiających dojazd pojazdom służb ratowniczych i Policji;
 - 6) warunki do zorganizowania łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy masowej;
 - 7) sprzęt ratowniczy i gaśniczy oraz środki gaśnicze niezbędne do zabezpieczenia imprezy masowej w zakresie działań ratowniczo-gaśniczych;
 - 8) wydzielone pomieszczenia dla służb kierujących zabezpieczeniem imprezy masowej.
2. Liczebność służby porządkowej oraz służby informacyjnej określa się w następujący sposób:
 - 1) w przypadku imprezy masowej niebędącej imprezą masową podwyższonego ryzyka – co najmniej 10 członków służb: porządkowej i informacyjnej na 300 osób, które mogą być obecne na imprezie masowej, i co najmniej 1 członek służby porządkowej lub służby informacyjnej na każde następne 100 osób, przy czym nie mniej niż 20% ogólnej liczby członków służb stanowią członkowie służby porządkowej;
 - 2) w przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka – co najmniej 15 członków służb: porządkowej i informacyjnej na 200 osób, które mogą być obecne na imprezie masowej, i co najmniej 2 członków służb: porządkowej lub informacyjnej na każde następne 100 osób, przy czym nie mniej niż 50% ogólnej liczby członków służb stanowią członkowie służby porządkowej.
- 2a. Jeżeli regulamin imprezy masowej artystyczno-rozrywkowej przewiduje zmienną liczbę uczestników tej imprezy, liczebność służby porządkowej oraz służby informacyjnej na tej imprezie ustala się zgodnie z zasadami określonymi w ust. 2, przy czym organizator może ustalać liczebność tych służb proporcjonalnie do liczby osób obecnych na imprezie zgłoszonej w harmonogramie udostępnienia obiektu lub terenu uczestnikom imprezy masowej oraz w harmonogramie opuszczania przez nich tego obiektu lub terenu.
3. Organizator opracowuje i udostępnia osobom uczestniczącym w imprezie masowej regulamin obiektu (terenu) oraz regulamin imprezy masowej zawierający warunki uczestnictwa i zasady zachowania się osób na niej obecnych.
4. Organizator opracowuje instrukcję postępowania w przypadku powstania pożaru lub innego miejscowego zagrożenia w miejscu i w czasie imprezy masowej.
5. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, zakres niezbędnych elementów instrukcji, o której mowa w ust. 4, biorąc pod uwagę zapewnienie bezpieczeństwa imprezy masowej.

Art. 7.

W przypadku organizacji imprezy masowej zakwalifikowanej jako impreza masowa podwyższonego ryzyka liczby udostępnionych przez organizatora miejsc dla osób wynoszą nie mniej niż:

- 1) 300 – dla stadionu, innego obiektu niebędącego budynkiem lub terenu umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej;
- 2) 200 – dla hali sportowej lub innego budynku umożliwiającego przeprowadzenie imprezy masowej;
- 3) 200 – dla meczu piłki nożnej.

Art. 8.

1. Osoby uczestniczące w imprezie masowej są obowiązane zachowywać się w sposób niezagrażający bezpieczeństwu innych osób, a w szczególności przestrzegać postanowień regulaminu obiektu (terenu) i regulaminu imprezy masowej.
2. Zabrania się wnoszenia na imprezę masową i posiadania przez osoby w niej uczestniczące broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów, materiałów wybuchowych, wyrobów pirotechnicznych, materiałów pożarowo niebezpiecznych, napojów alkoholowych, środków odurzających lub substancji psychotropowych, z zastrzeżeniem art. 8a.

Art. 8a.

1. Na imprezie masowej, z wyłączeniem imprezy masowej podwyższonego ryzyka, dozwolone są sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych zawierających nie więcej niż 3,5% alkoholu.
2. Sprzedaż, podawanie i spożywanie napojów alkoholowych mogą odbywać się wyłącznie w miejscach do tego wyznaczonych.
3. Sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych mogą być prowadzone wyłącznie przez podmioty posiadające zezwolenie, o którym mowa w art. 181 ust. 4 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356).
4. Niedozwolona jest sprzedaż napojów alkoholowych w twardych opakowaniach, w szczególności wykonanych ze szkła, metalu lub tworzyw sztucznych, które wykorzystane niezgodnie z ich przeznaczeniem mogą stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego.
5. Do wniosku o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej organizator dołącza informację o rozmieszczeniu miejsc i czasie, w których będą sprzedawane, podawane lub spożywane napoje alkoholowe.

Art. 9.

Organizator lub podmiot przez niego uprawniony podczas sprzedaży biletów wstępu na imprezę masową może zażądać od kupującego okazania dokumentu potwierdzającego jego tożsamość, z zastrzeżeniem art. 15 ust. 1.

Art. 10.

Organizator masowej imprezy sportowej, innej niż wymieniona w rozdziale 3, może odmówić na nią wstępu i przebywania osobie, której dane znajdują się w bazie danych, o której mowa w art. 37 pkt 2, lub objętej zakazem klubowym lub zakazem zagranicznym.

Art. 11.

1. Organizator jest uprawniony do utrwalania przebiegu imprezy masowej, a w szczególności zachowania osób w niej uczestniczących, za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.
2. Materiały zgromadzone podczas utrwalania przebiegu imprezy masowej, mogące stanowić dowody pozwalające na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia lub dowody mogące mieć znaczenie dla toczących się takich postępowań, organizator niezwłocznie przekazuje prokuratorowi rejonowemu właściwemu ze względu na miejsce przeprowadzonej imprezy masowej lub właściwemu terytorialnie komendantowi powiatowemu mu, rejonowemu) Policji, w razie potrzeby z wnioskiem o wszczęcie postępowania karnego lub z wnioskiem o ukaranie, chyba że sam zawiadomi o przestępstwie albo wystąpi z wnioskiem o ukaranie w sprawach o wykroczenia.
3. Zgromadzone podczas utrwalania przebiegu imprezy masowej materiały, niezawierające dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia lub dowodów mających znaczenie dla toczących się takich postępowań, organizator przechowuje po zakończeniu imprezy masowej przez okres co najmniej 60 dni, a następnie komisyjnie je niszczy.
4. Wojewoda w uzgodnieniu z komendantem wojewódzkim (Komendantem Stołecznym) Policji i z komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, oraz po zasięgnięciu opinii właściwego polskiego związku sportowego, sporządza wykaz stadionów, obiektów lub terenów, na których utrwalanie przebiegu imprezy masowej za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk jest obowiązkowe. Umieszczenie w wykazie określonego stadionu, obiektu lub terenu następuje w drodze decyzji administracyjnej.
5. Komendant wojewódzki (Komendant Stołeczny) Policji oraz komendant wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej mogą złożyć do wojewody wniosek w sprawie umieszczenia stadionu, obiektu lub terenu w wykazie, o którym mowa w ust. 4, w przypadku sformułowania takiej konkluzji w opinii, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2.
6. W decyzji, o której mowa w ust. 4, określa się w szczególności termin, od którego utrwalanie przebiegu imprezy masowej za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk jest obowiązkowe.
7. Od decyzji, o której mowa w ust. 4, przysługuje odwołanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.
8. Organizator imprezy masowej przeprowadzanej na stadionie, w obiekcie lub na terenie, o których mowa w ust. 4, oraz organizator imprezy masowej podwyższonego ryzyka utrwalają przebieg tej imprezy, a w szczególności zachowania osób, za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.
9. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, sposób utrwalania przebiegu imprezy masowej, uwzględniając jej rodzaj, miejsca na stadionie, w obiekcie lub na terenie, o których mowa w ust. 4, podlegające obowiązkowej rejestracji obrazu i dźwięku oraz minimalne wymagania techniczne dla urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, umożliwiające wykorzystanie zarejestrowanego obrazu i dźwięku w postępowaniu dowodowym w stosunku do osób zakłócających porządek podczas imprezy masowej oraz imprez masowych podwyższonego ryzyka prowadzonych na stadionach, w obiektach i na terenach niewyszczególnionych w wykazie, o którym mowa w ust. 4, jak również sposób przechowywania materiałów, o których mowa w ust. 3, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia efektywnego rozpoznawania zagrożeń i identyfikowania sprawców zakłóceń porządku publicznego w miejscu i w czasie trwania imprezy masowej.
10. Kontrolę przestrzegania warunków określonych w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 9, sprawuje wojewoda poprzez coroczne:
 - 1) porównanie parametrów technicznych urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk zainstalowanych na stadionie, w obiekcie lub na terenie, o których mowa w ust. 4, z minimalnymi wymogami technicznymi określonymi w rozporządzeniu, o którym mowa w ust. 9;
 - 2) sprawdzanie stanu technicznego urządzeń, o których mowa w pkt 1.

Art. 12.

1. Wojewoda może, w drodze decyzji administracyjnej, nałożyć na organizatora imprezy masowej organizowanej w miejscu nieobjętym wykazem, o którym mowa w art. 11 ust. 4, obowiązek jej utrwalania za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.
2. Przepisy art. 11 ust. 6–8 i 10 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 3 Bezpieczeństwo meczu piłki nożnej

Art. 13.

1. Organizator meczu piłki nożnej zapewnia identyfikację osób uczestniczących w tej imprezie, niezależnie od obowiązków i wymogów, o których mowa w art. 6.
2. Obiekty wykorzystywane do organizacji meczów piłki nożnej wyposaża się w kompatybilne między sobą elektroniczne systemy, służące do: identyfikacji osób, sprzedaży biletów, kontroli przebywania w miejscu i w czasie trwania meczu piłki nożnej, kontroli dostępu do określonych miejsc oraz weryfikacji informacji, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 lit. a–c.
- 2a. Niezależnie od systemów, o których mowa w ust. 2, tworzy się:
 - 1) centralny system identyfikacji uczestników meczów piłki nożnej rozgrywanych w ramach ligi zawodowej;
 - 2) centralny system identyfikacji uczestników meczów piłki nożnej rozgrywanych poza ramami ligi zawodowej.
- 2b. Administratorem danych zgromadzonych w systemie, o którym mowa:
 - 1) w ust. 2a pkt 1 jest podmiot zarządzający rozgrywkami ligi zawodowej;
 - 2) w ust. 2a pkt 2 jest właściwy związek sportowy.
- 2c. Kompatybilność oznacza, iż elektroniczne systemy, o których mowa w ust. 2, muszą być podłączone do systemów, o których mowa w ust. 2a, oraz działać na podstawie numeru identyfikacyjnego nadawanego przez administratora danych zgromadzonych w systemie, o którym mowa w ust. 2a pkt 1 lub pkt 2, po przekazaniu danych, o których mowa w ust. 4 pkt 1–3.
- 2d. Osobie uczestniczącej w meczu piłki nożnej nadaje się wyłącznie jeden numer identyfikacyjny ważny nie dłużej niż 5 lat od dnia wydania. Systemy, o których mowa w ust. 2a, zapewniają, że numery identyfikacyjne nadawane przez administratorów danych, o których mowa w ust. 2b, są zindywidualizowane i niepowtarzalne.
3. Wymagania techniczno-użytkowe systemów, o których mowa w ust. 2, przeznaczonych dla obiektów wykorzystywanych do prowadzenia rozgrywek meczów piłki nożnej w ramach ligi zawodowej oraz systemu, o którym mowa w ust. 2a pkt 1, określa podmiot zarządzający rozgrywkami ligi zawodowej w porozumieniu z właściwym związkiem sportowym.
- 3a. Wymagania techniczno-użytkowe systemów, o których mowa w ust. 2, przeznaczonych dla obiektów wykorzystywanych do prowadzenia rozgrywek meczów piłki nożnej poza ramami ligi zawodowej oraz systemu, o którym mowa w ust. 2a pkt 2, określa właściwy związek sportowy.
4. Zakres przetwarzanych danych identyfikujących osoby uczestniczące w meczu piłki nożnej obejmuje:
 - 1) imię i nazwisko;
 - 2) wizerunek twarzy;
 - 3) numer PESEL, a w razie gdy nie został on nadany – rodzaj, serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
 - 4) numer identyfikacyjny;
 - 5) informację o podmiocie, który wydał numer identyfikacyjny.
5. (uchylony).
6. Do wniosku o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej organizator dołącza oświadczenie o spełnieniu wymogów, o których mowa w ust. 2.
7. Gromadzenie i przetwarzanie danych w systemach, o których mowa w ust. 2 i 2a, ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa osób uczestniczących w meczu piłki nożnej.
8. Zakres danych gromadzonych w systemie, o którym mowa w ust. 2a pkt 1, obejmuje:
 - 1) dane określone w ust. 4,
 - 2) dane, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 lit. a–c,
 - 3) informacje o zastosowanych zakazach klubowych przekazane przez organizatorów imprez masowych – w zakresie, w jakim dane i informacje te dotyczą uczestników meczów piłki nożnej rozgrywanych w ramach ligi zawodowej.
9. Zakres danych gromadzonych w systemie, o którym mowa w ust. 2a pkt 2, obejmuje:
 - 1) dane określone w ust. 4,
 - 2) dane, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 lit. a–c,
 - 3) informacje o zastosowanych zakazach klubowych przekazane przez organizatorów imprez masowych – w zakresie, w jakim dane i informacje te dotyczą uczestników meczów piłki nożnej.
10. Dane do systemów, o których mowa w ust. 2 i 2a, przekazują w zakresie swojej właściwości:
 - 1) właściwy polski związek sportowy;
 - 2) podmiot zarządzający rozgrywkami ligi zawodowej;
 - 3) organizator meczu piłki nożnej;
 - 4) Komendant Główny Policji;

- 5) podmiot uprawniony do dystrybucji biletów.
11. Podmioty przekazujące dane do systemów, o których mowa w ust. 2 i 2a, odpowiedzialne są za kompletność, aktualność oraz prawdziwość przekazywanych danych.
12. Dostęp do danych zgromadzonych w systemach, o których mowa w ust. 2 i 2a, w zakresie swoich kompetencji, posiadają:
 - 1) właściwy polski związek sportowy;
 - 2) podmiot zarządzający rozgrywkami ligi zawodowej;
 - 3) organizator meczu piłki nożnej;
 - 4) podmiot uprawniony do dystrybucji biletów;
 - 5) Policja, w zakresie weryfikacji poprawności informacji o osobach, o których mowa w art. 22 ust. 1 pkt 1 lit. a–c, oraz w związku z prowadzonym postępowaniem przygotowawczym lub czynnościami operacyjno-rozpoznawczymi.
13. Dane zgromadzone w systemach, o których mowa w ust. 2 i 2a, przechowywane są nie dłużej niż przez okres 2 lat od dnia upływu ważności numeru identyfikacyjnego.
14. Dane zgromadzone w systemach, o których mowa w ust. 2 i 2a, podlegają usunięciu, jeżeli:
 - 1) zostały zgromadzone z naruszeniem ustawy;
 - 2) okazały się niekompletne, nieaktualne lub nieprawdziwe;
 - 3) upłynął okres, o którym mowa w ust. 13.

Art. 14.

1. Organizator meczu piłki nożnej może stosować zakaz klubowy, polegający na zakazie uczestniczenia w kolejnych imprezach masowych przeprowadzanych przez organizatora meczu piłki nożnej, nakładany przez tego organizatora na osobę, która dopuściła się naruszenia regulaminu obiektu (terenu) lub regulaminu imprezy masowej.
 - 1a. Zakaz klubowy, o którym mowa w ust. 1, dotyczy również kolejnych imprez masowych przeprowadzanych z udziałem drużyny organizatora rozgrywanych poza siedzibą organizatora, i może być nakładany za naruszenie regulaminu obiektu (terenu) lub regulaminu imprezy masowej prowadzonej z udziałem drużyny tego organizatora.
 2. Okres obowiązywania zakazu klubowego nie może być dłuższy niż 2 lata od dnia jego wydania.
 3. Organizator meczu piłki nożnej, w terminie 7 dni od dnia zastosowania zakazu klubowego, informuje o tym osobę, której ten zakaz dotyczy. Informacja określa okres obowiązywania zakazu uczestnictwa tej osoby.
 4. Od zastosowania przez klub zakazu klubowego, o którym mowa w ust. 1, osobie ukaranej służy prawo do złożenia odwołania do właściwego podmiotu prowadzącego rozgrywkę.
 - 4a. Jeżeli zakaz klubowy, o którym mowa w ust. 1, został zastosowany przez związek sportowy lub podmiot prowadzący rozgrywki jako organizatora meczu piłki nożnej, wówczas osobie ukaranej służy prawo wniesienia do tego podmiotu wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy.
 5. Związek sportowy lub podmiot prowadzący rozgrywki określa formę, tryb i termin złożenia odwołania, o którym mowa w ust. 4, lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy, o którym mowa w ust. 4a, a także tryb i termin ich rozpatrywania, w swoim regulaminie wewnętrznym.
 6. Termin rozpatrzenia odwołania określony w regulaminie, o którym mowa w ust. 5, powinien być wyznaczony tak, aby od daty złożenia odwołania do daty jego rozpatrzenia nie upłynęło więcej niż 14 dni.
 7. (uchylony).
 8. Orzeczenie właściwego podmiotu prowadzącego rozgrywkę wydane na skutek wniesienia odwołania, o którym mowa w ust. 5, jest ostateczne.
 9. Informacja o zastosowanym zakazie klubowym jest przetwarzana w systemach, o których mowa w art. 13 ust. 2 i 2a.

Art. 15.

1. Sprzedaż biletu wstępu na mecz piłki nożnej lub przekazanie innego dokumentu uprawniającego do przebywania na nim określonej osoby następuje po okazaniu dokumentu potwierdzającego tożsamość.
2. Na bilecie wstępu na mecz piłki nożnej lub na innym dokumencie uprawniającym do przebywania na nim umieszcza się dane, o których mowa w art. 13 ust. 4 pkt 1 i 4, a w przypadku braku numeru identyfikacyjnego dane, o których mowa w art. 13 ust. 4 pkt 1 i 3, oraz numer miejsca siedzącego, którego dotyczy ten bilet lub dokument uprawniający do przebywania na meczu.
3. Organizator meczu piłki nożnej lub podmiot przez niego uprawniony do dystrybucji odmawia sprzedaży biletu wstępu lub innego dokumentu uprawniającego do przebywania na nim:
 - 1) osobie, wobec której zostało wydane orzeczenie:
 - a) zakazujące wstępu na imprezę masową,
 - b) zobowiązujące do powstrzymania się od przebywania w miejscach przeprowadzania imprez masowych, wydane przez sąd wobec skazanego w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary pozbawienia wolności albo wobec nieletniego na podstawie art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.³⁾);
[3] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 149, poz. 887 i Nr 191, poz. 1134 oraz z 2012 r. poz. 579.]
 - 2) osobie, wobec której zastosowano zakaz klubowy lub zakaz zagraniczny;
 - 3) osobie, co do której zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w miejscu i w czasie trwania imprezy masowej może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa imprezy masowej.

4. Organizator meczu piłki nożnej obowiązany jest prowadzić sprzedaż biletów wstępu lub przekazywać inne dokumenty uprawniające do przebywania na nim jedynie na miejsca siedzące.

Art. 16.

Wstęp na mecz piłki nożnej osoby małoletniej do lat 13 następuje wyłącznie pod opieką osoby pełnoletniej.

Art. 17.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury fizycznej oraz ministrem właściwym do spraw budownictwa, lokalnego planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa określi, w drodze rozporządzenia, warunki bezpieczeństwa, jakie powinny spełniać stadiony, na których mogą odbywać się mecze piłki nożnej, w szczególności dotyczące:

- 1) rozwiązań technicznych pozwalających na kierowanie przepływem i kontrolę osób uczestniczących w meczach piłki nożnej,
 - 2) wprowadzenia identyfikacji osób uczestniczących w meczach piłki nożnej,
 - 3) ich wyposażenia w infrastrukturę obejmującą, w szczególności zintegrowane stanowiska dowodzenia, sposób rozmieszczenia osób uczestniczących w meczu piłki nożnej, system kontroli wejść i wyjść, zaplecze parkingowe oraz węzły komunikacyjne
- uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa i sprawnego przebiegu imprez masowych oraz bezpieczeństwa osób w nich uczestniczących.

Art. 18.

Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do organizacji masowych imprez sportowych podwyższonego ryzyka.

Rozdział 4

Służby porządkowe i służby informacyjne

Art. 19.

1. Członkowie służby porządkowej działają na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego w czasie i w miejscu trwania imprezy masowej.
 2. Członkowie służby informacyjnej działają na rzecz bezpieczeństwa uczestników imprezy masowej, w szczególności poprzez informowanie ich o przyjętych rozwiązaniach organizacyjnych.
 3. Członkowie służb, o których mowa w ust. 1 i 2, są obowiązani posiadać oznakowanie i ukończone szkolenie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 23.
 - [4. Kierownikiem do spraw bezpieczeństwa może być wyłącznie osoba, która ukończyła szkolenie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 23, a w przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka dodatkowo legitymuje się licencją drugiego stopnia pracownika ochrony fizycznej, o której mowa w art. 27 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia.]*
 - <4. Kierownikiem do spraw bezpieczeństwa może być wyłącznie osoba, która ukończyła szkolenie, o którym mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 23, a w przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka została dodatkowo wpisana na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej, o której mowa w art. 26 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia.>**
- (Nowe brzmienie ust. 4 w art. 19 wchodzi w życie z dn. 1.01.2014 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 829).*

Art. 20.

1. Służby porządkowe i informacyjne są uprawnione do:
 - 1) sprawdzania i stwierdzania uprawnień osób do uczestniczenia w imprezie masowej, a w przypadku stwierdzenia braku takich uprawnień – wezwania ich do opuszczenia imprezy masowej;
 - 2) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości;
 - 3) przeglądania zawartości bagaży i odzieży osób w przypadku podejrzenia, że osoby te wnoszą lub posiadają przedmioty, o których mowa w art. 8 ust. 2;
 - 4) wydawania poleceń porządkowych osobom zakłócającym porządek publiczny lub zachowującym się niezgodnie z regulaminem imprezy masowej lub regulaminem obiektu (terenu), a w przypadku niewykonania tych poleceń – wezwania ich do opuszczenia imprezy masowej;
 - 5) ujęcia, w celu niezwłocznego przekazania Policji, osób stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla dóbr powierzonych ochronie oraz osób dopuszczających się czynów zabronionych.
2. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), służby porządkowe mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a i b, pkt 2 lit. a i pkt 12 lit. a tej ustawy.
3. Użycie środków przymusu bezpośredniego oraz dokumentowanie tego użycia odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.
4. Czynności, o których mowa w ust. 1, powinny być wykonywane w sposób zapewniający poszanowanie godności ludzkiej oraz innych dóbr osobistych osoby, w stosunku do której zostały podjęte.

Art. 21.

1. Kierownik do spraw bezpieczeństwa, członkowie służby porządkowej i służby informacyjnej obowiązani są do noszenia w widocznym miejscu identyfikatora wydanego przez organizatora.
2. Identyfikator zawiera następujące informacje:
 - 1) nazwę wystawcy;
 - 2) numer identyfikacyjny i wizerunek twarzy;
 - 3) termin ważności;
 - 4) pieczęć i podpis wystawcy.
3. Organizator prowadzi ewidencję wydanych identyfikatorów, zawierającą następujące dane:
 - 1) imię i nazwisko oraz numer PESEL członka służby pobierającego identyfikator lub serię i numer dokumentu potwierdzającego tożsamość;
 - 2) podpis członka służby pobierającego identyfikator, datę i godzinę pobrania;
 - 3) numer zaświadczenia o ukończeniu przez członka służby przeszkolenia w zakresie zabezpieczania imprez masowych i dane identyfikujące wystawcę tego zaświadczenia.

Art. 22.

1. Służby porządkowe są obowiązane:
 - 1) odmówić wstępu na imprezę masową:
 - a) osobie, wobec której zostało wydane orzeczenie:
 - zakazujące wstępu na imprezę masową,
 - zobowiązujące do powstrzymania się od przebywania w miejscach przeprowadzania imprez masowych, wydane przez sąd wobec skazanego w związku z warunkowym zawieszeniem wykonania kary po-zbawienia wolności albo wobec nieletniego na podstawie art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich,
 - b) osobie, wobec której został wydany zakaz zagraniczny,
 - c) osobie, wobec której został wydany zakaz klubowy,
 - d) osobie odmawiającej poddania się czynnościom, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1–3,
 - e) osobie znajdującej się pod widocznym wpływem alkoholu, środków odurzających, psychotropowych lub innych podobnie działających środków,
 - f) osobie posiadającej broń lub inne przedmioty, materiały, wyroby, napoje, środki lub substancje, o których mowa w art. 8 ust. 2,
 - g) osobie zachowującej się agresywnie, prowokacyjnie albo w inny sposób stwarzającej zagrożenie dla bezpieczeństwa lub porządku publicznego;
 - 1a) odmówić wstępu na imprezę masową osobie nieposiadającej biletu wstępu lub innego dokumentu uprawniającego do przebywania na imprezie masowej;
 - 2) usunąć z miejsca przeprowadzania imprezy masowej osoby, które swoim zachowaniem zakłócają porządek publiczny lub zachowują się niezgodnie z regulaminem obiektu (terenu) lub regulaminem imprezy masowej;
 - 3) usunąć z miejsca przeprowadzania imprezy masowej osoby, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a–c.
2. Służby informacyjne są obowiązane do:
 - 1) informowania o udogodnieniach oraz wymogach bezpieczeństwa określonych przez organizatora lub służby ratownicze;
 - 2) informowania o umiejscowieniu punktów pomocy medycznej, gastronomicznych i sanitarnych;
 - 3) nadzorowania bezpiecznego wejścia i wyjścia osób uczestniczących w imprezie masowej;
 - 4) niedopuszczania osób uczestniczących w imprezie masowej do miejsc nie-przeznaczonych dla publiczności;
 - 5) niezwłocznego reagowania na incydenty i zagrożenia oraz podejmowania niezbędnych działań zaradczych, w szczególności poprzez informowanie o nich służb porządkowych;
 - 6) obserwowania wszystkich obszarów potencjalnego zagrożenia i przeciwdziałania nadmiernemu zgęszczeniu osób;
 - 7) pilnowania przestrzegania postanowień regulaminu obiektu (terenu) i regulaminu imprezy masowej;
 - 8) reagowania na skargi składane przez osoby uczestniczące w imprezie masowej.
3. W celu realizacji obowiązku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a lub b, organizator lub osoba przez niego upoważniona kieruje zapytanie do właściwego ze względu na miejsce odbywania się imprezy komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji, zgodnie z zasadami określonymi w rozdziale 7.
4. W przypadku gdy działania służby porządkowej, o których mowa w ust. 1, są nieskuteczne, organizator lub kierownik do spraw bezpieczeństwa występuje do Policji o udzielenie pomocy, niezwłocznie potwierdzając ten fakt pisemnym zgłoszeniem.
5. W przypadku gdy impreza masowa jest przeprowadzana na terenach będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej, wystąpienie, o którym mowa w ust. 4, kierowane jest do Żandarmerii Wojskowej.
6. W przypadku, o którym mowa w ust. 4 lub 5, służby porządkowe i służby informacyjne wykonują polecenia Policji lub Żandarmerii Wojskowej. ...

Rozdział 5
Zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej

Art. 24.

Organem wydającym zezwolenie na przeprowadzenie imprezy masowej, zwanym dalej „organem”, jest wójt, burmistrz lub prezydent miasta, właściwy ze względu na miejsce przeprowadzenia imprezy masowej.

Art. 25.

1. W celu przeprowadzenia imprezy masowej organizator, nie później niż na 30 dni przed planowanym terminem jej rozpoczęcia:
 - 1) występuje do organu z wnioskiem o wydanie zezwolenia na przeprowadzenie imprezy masowej;
 - 2) zwraca się do właściwych miejscowo: komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji i komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej, dysponenta zespołów ratownictwa medycznego i państwowego inspektora sanitarnego z wnioskiem o wydanie opinii o nie-zbędnej wielkości sił i środków potrzebnych do zabezpieczenia imprezy masowej, zastrzeżeniach do stanu technicznego obiektu (terenu) oraz o przewidywanych zagrożeniach;
 - 3) powiadamia właściwego miejscowo:
 - a) komendanta oddziału Straży Granicznej, w przypadku przeprowadzania imprezy masowej w strefie nadgranicznej,
 - b) komendanta terenowej jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej, w przypadku przeprowadzania imprezy masowej na terenach będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej.
2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, organizator załącza:
 - 1) dokumentację i informacje, o których mowa w art. 26 ust. 1;
 - 2) program i regulamin imprezy masowej, wraz z informacją o sposobie udostępnienia go uczestnikom imprezy masowej;
 - 3) regulamin obiektu (terenu), wraz z informacją o sposobie udostępnienia go uczestnikom imprezy masowej;
 - 4) pisemną instrukcję określającą zadania służby porządkowej oraz służby informacyjnej;
 - 5) warunki łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy masowej.
3. Właściwi miejscowo: komendant powiatowy (rejonowy, miejski) Policji, komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej, dysponent zespołów ratownictwa medycznego i państwowy inspektor sanitarny wydają opinie, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku o ich wydanie.
4. Opinie, o których mowa w ust. 1 pkt 2, zachowują ważność przez 6 miesięcy od dnia ich wydania.

Art. 26.

1. Organizator do wniosku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1, dołącza:
 - 1) graficzny plan obiektu (terenu), na którym ma być przeprowadzona impreza masowa, wraz z jego opisem, zawierający:
 - a) oznaczenie dróg dojazdu i rozchodzenia się osób uczestniczących w imprezie masowej, dróg ewakuacyjnych i dróg dojazdowych dla pojazdów służb ratowniczych i Policji,
 - b) oznaczenie punktów pomocy medycznej, punktów czerpalnych wody do picia i do celów przeciwpożarowych oraz punktów informacyjnych,
 - c) oznaczenie lokalizacji hydrantów przeciwpożarowych, zaworów, przyłączy wody, gazu i energii elektrycznej oraz innych elementów mających wpływ na bezpieczeństwo użytkowników obiektu lub terenu,
 - d) informacje o rozmieszczeniu służb porządkowych oraz służb informacyjnych, rozmieszczeniu osób uczestniczących w imprezie masowej i ewentualnym rozdzieleniu ich według sektorów oraz o rozmieszczeniu punktów gastronomicznych i sanitariatów;
 - 2) instrukcję, o której mowa w art. 6 ust. 4, z zastrzeżeniem ust. 2;
 - 3) terminarz rozgrywek meczów piłki nożnej lub terminarz innych imprez masowych – w przypadku imprez masowych organizowanych cyklicznie;
 - 4) informację o:
 - a) liczbie miejsc dla osób na imprezie masowej,
 - b) przewidywanych zagrożeniach bezpieczeństwa i porządku publicznego,
 - c) liczbie, organizacji, oznakowaniu, wyposażeniu i sposobie rozmieszczenia służby porządkowej oraz służby informacyjnej;

[5] osobie wyznaczonej na kierownika do spraw bezpieczeństwa, w tym jego dane obejmujące: imię, nazwisko, numer PESEL, numer i datę wydania zaświadczenia o ukończeniu kursu dla kierowników do spraw bezpieczeństwa imprez masowych, a w przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka dodatkowo numer i datę wydania licencji pracownika ochrony fizycznej drugiego stopnia;]

<5> osobie wyznaczonej na kierownika do spraw bezpieczeństwa, w tym jej dane obejmujące: imię, nazwisko, numer PESEL – o ile został nadany, numer i datę wydania zaświadczenia o ukończeniu szkolenia dla kierowników do spraw bezpieczeństwa imprez masowych, a w przypadku imprezy masowej podwyższonego ryzyka dodatkowo numer wpisu na listę kwalifikowanych pracowników ochrony fizycznej;>

(Nowe brzmienie pkt 5 w ust. 1 w art. 26 wchodzi w życie z dn. 1.01.2014 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 829).

- 6) informację o sposobie zapewnienia identyfikacji osób biorących udział w imprezie masowej – w przypadku meczu piłki nożnej lub imprezy masowej podwyższonego ryzyka;
 - 7) informację o zainstalowanych urządzeniach rejestrujących obraz i dźwięk, o których mowa w art. 11;
 - 8) informację o powiadomieniu podmiotów, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 3 – w przypadku przeprowadzania imprezy masowej w strefie nadgranicznej lub na terenach będących w zarządzie jednostek organizacyjnych podległych, podporządkowanych lub nadzorowanych przez Ministra Obrony Narodowej;
 - 9) harmonogram udostępnienia obiektu lub terenu uczestnikom imprezy masowej oraz harmonogram opuszczenia przez nich tego obiektu lub terenu, jeżeli regulamin imprezy masowej przewiduje zmienną liczbę osób w czasie jej trwania.
2. Opinię, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, oraz instrukcję, o której mowa w art. 6 ust. 4, organizator dołącza do wniosku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1, niezwłocznie, jednak nie później niż na 14 dni przed terminem rozpoczęcia imprezy masowej.
 3. W przypadku gdy właściciel, posiadacz, użytkownik obiektu lub zarządzający obiektem, na terenie którego ma być przeprowadzona impreza masowa, rozpoczął jego użytkowanie zgodnie z przepisami prawa budowlanego, a charakter imprezy masowej jest zgodny z przeznaczeniem obiektu, organizator do wniosku, o którym mowa w art. 25 ust. 1 pkt 1, dołącza ważne opinie, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, właściwych miejscowo: komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej i państwowego inspektora sanitarnego.

Art. 27.

Organ może zażądać od organizatora dodatkowej dokumentacji w postaci:

- 1) kopii aktualnych protokołów z kontroli, o których mowa w art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623, z późn. zm.⁴⁾);
[4] Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 32, poz. 159, Nr 45, poz. 235, Nr 94, poz. 551, Nr 135, poz. 789, Nr 142, poz. 829, Nr 185, poz. 1092 i Nr 232, poz. 1377 oraz z 2012 r. poz. 472, 951 i 1256.]
- 2) dokumentu poświadczającego spełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, o którym mowa w art. 53 ust. 1;
- 3) pisemnej zgody na przeprowadzenie imprezy masowej, wydanej przez kierownika jednostki organizacyjnej Lasów Państwowych, parku narodowego lub krajobrazowego – w razie przeprowadzania imprezy na terenach będących w zarządzie tej jednostki.

Art. 28.

1. Właściwy miejscowo komendant powiatowy (rejonowy, miejski) Policji i właściwy miejscowo komendant powiatowy (miejski) Państwowej Straży Pożarnej wydają opinię, o której mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, na podstawie lustracji obiektu (terenu), na którym ma być przeprowadzona impreza masowa, oraz na podstawie przedłożonych przez organizatora dokumentów i informacji, o których mowa w art. 25 ust. 2.
2. Właściwy miejscowo komendant powiatowy (rejonowy, miejski) Policji wydaje opinię dodatkowo na podstawie analizy ryzyka, określającej przewidywane zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego mogące wystąpić w związku z imprezą masową.

Art. 29.

1. Organ wydaje zezwolenie albo odmawia jego wydania w terminie co najmniej 7 dni przed planowanym terminem przeprowadzenia imprezy masowej.
2. Zezwolenie zawiera:
 - 1) nazwę organizatora;
 - 2) określenie rodzaju imprezy masowej;
 - 3) nazwę imprezy masowej;
 - 4) warunki przeprowadzenia imprezy masowej, w tym:
 - a) miejsce jej przeprowadzenia,
 - b) czas jej rozpoczęcia i zakończenia,
 - c) maksymalną liczbę osób, które mogą w niej uczestniczyć,
 - d) liczbę członków służby porządkowej oraz służby informacyjnej, ustaloną zgodnie z art. 6 ust. 2,
 - e) informację o zainstalowaniu urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, o których mowa w art. 11.
3. Organ stwierdza w zezwoleniu, że jest to impreza masowa podwyższonego ryzyka, w przypadku gdy wynika to z:
 - 1) informacji o przewidywanych zagrożeniach, o której mowa w art. 26 ust. 1 pkt 4 lit. b;
 - 2) opinii komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji;
 - 3) wniosku podmiotu zarządzającego rozgrywkami.
4. Organ odmawia wydania zezwolenia w przypadku:
 - 1) niezłożenia przez organizatora opinii, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2, i dokumentów, o których mowa w art. 26;
 - 2) niespełnienia przez organizatora obowiązków i wymogów, o których mowa w art. 6 lub w art. 13 ust. 2.
5. Wydanie zezwolenia lub odmowa jego wydania następuje w drodze decyzji administracyjnej. Kopię decyzji organ przekazuje niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 3 dni od dnia jej wydania, podmiotom wymienionym w art. 25 ust. 1 pkt 2 oraz wojewodzie.
6. Odwołanie organizatora od decyzji, o której mowa w ust. 5, nie wstrzymuje jej wykonania.

Art. 30.

1. Jeżeli imprezy masowe są przeprowadzane przez tego samego organizatora w tych samych obiektach (terenach) umożliwiających przeprowadzenie imprezy masowej, co najmniej 2 razy w roku lub są to imprezy masowe, dla których opracowano terminarz imprez masowych organizowanych cyklicznie, organ wydaje zezwolenie na przeprowadzenie wskazanej przez organizatora liczby imprez masowych lub ich przeprowadzenie w okresie jednego roku.
2. Organizator imprez masowych przeprowadzanych w trybie, o którym mowa w ust. 1, przekazuje na 14 dni przed planowanym terminem ich przeprowadzenia, właściwym ze względu na miejsce przeprowadzenia imprezy masowej komendantom powiatowym (rejonowym, miejskim) Policji i komendantom powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej, dysponentowi zespołów ratownictwa medycznego oraz państwowemu inspektorowi sanitarnemu informacje, o których mowa w art. 25 ust. 2 pkt 2 i 3 i art. 26 ust. 1 pkt 4–6.
3. Zezwolenie, o którym mowa w ust. 1, dotyczące meczu piłki nożnej, wydawane jest na okres wskazany w terminarzu rozgrywek meczów piłki nożnej, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 3.
4. W przypadku zmiany terminu imprezy masowej mającej odbyć się jednorazowo lub według ustalonego terminarza, o którym mowa w art. 26 ust. 1 pkt 3, organizator na 7 dni przed terminem jej rozpoczęcia zawiadamia organ oraz podmioty, o których mowa w art. 25 ust. 1 pkt 2. (...)

Rozdział 8

Odowiedzialność za szkodę w związku z zabezpieczeniem imprezy masowej

Art. 52.

1. Organizator imprezy masowej, na którą wstęp jest odpłatny, odpowiada za szkody obejmujące równowartość zniszczonego lub uszkodzonego mienia, które poniosły Policja, Żandarmeria Wojskowa, straż gminna (miejska), Państwowa Straż Pożarna i inne jednostki ochrony przeciwpożarowej oraz służba zdrowia, w związku z ich działaniami w miejscu i w czasie trwania imprezy masowej.
2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, przedkładają organizatorowi wykaz zniszczonego lub uszkodzonego mienia oraz wysokość poniesionej szkody w terminie 14 dni od dnia zaistnienia szkody.
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, Ministrem Obrony Narodowej, ministrem właściwym do spraw zdrowia oraz ministrem właściwym do spraw kultury fizycznej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb ustalania szkód, o których mowa w ust. 1, oraz tryb występowania o wypłatę odszkodowań, biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia sprawnego szacowania szkód i dokonywania wypłat.

Art. 53.

1. Organizator imprezy masowej, na którą wstęp jest odpłatny, jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone osobom w niej uczestniczącym.
2. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw kultury fizycznej określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc pod uwagę charakter szkód mogących wystąpić w związku z imprezami masowymi.

Rozdział 9

Przepisy karne

Art. 54.

1. Kto nie wykonuje polecenia porządkowego, wydanego na podstawie ustawy, regulaminu obiektu (terenu) lub regulaminu imprezy masowej przez służby po-rządkowe lub służby informacyjne, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.
2. Tej samej karze podlega, kto w czasie trwania:
 - 1) imprezy masowej przebywa w miejscu nieprzeznaczonym dla publiczności;
 - 2) masowej imprezy sportowej przebywa w sektorze innym niż wskazany na bilecie wstępu lub innym dokumencie uprawniającym do przebywania na imprezie masowej i nie opuszcza tego sektora mimo wezwania osoby uprawnionej.

Art. 55.

Kto nie wykonuje polecenia wydanego przez Policję lub Żandarmerię Wojskową, w miejscu i w czasie trwania imprezy masowej, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

Art. 56.

Kto wbrew przepisom ustawy wnosi lub posiada na imprezie masowej napoje alkoholowe, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

Art. 57.

Kto, będąc do tego zobowiązany, nie przekazuje informacji dotyczącej bezpieczeństwa imprezy masowej albo przekazuje informację nieprawdziwą w tym zakresie, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

Art. 57a.

Kto w miejscu i w czasie trwania masowej imprezy sportowej używa elementu odzieży lub przedmiotu w celu uniemożliwienia lub istotnego utrudnienia rozpoznania osoby, podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 2000 zł.

Art. 58.

1. Kto organizuje imprezę masową bez wymaganego zezwolenia lub niezgodnie z warunkami określonymi w zezwoleniu albo przeprowadza ją wbrew wydanemu zakazowi, podlega grzywnie nie mniejszej niż 240 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
2. Kto, organizując imprezę masową, nie zachowuje wymogów i warunków bezpieczeństwa określonych w art. 5 ust. 2 lub w art. 6 ust. 1, podlega grzywnie nie mniejszej niż 180 stawek dziennych.
3. Tej samej karze podlega, kto będąc członkiem służby porządkowej lub służby informacyjnej, przekraczając swoje uprawnienia lub nie dopełniając obowiązków powoduje zagrożenie bezpieczeństwa imprezy masowej.

Art. 59.

1. Kto wnosi lub posiada na imprezie masowej broń, w rozumieniu ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2012 r. poz. 576), wyroby pirotechniczne, materiały pożarowo niebezpieczne lub inne niebezpieczne przedmioty lub materiały wybuchowe, podlega grzywnie nie mniejszej niż 180 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
2. Sąd może orzec przepadek przedmiotów, o których mowa w ust. 1, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.

Art. 60.

1. Kto w czasie trwania masowej imprezy sportowej, w tym meczu piłki nożnej, wdziera się na teren, na którym rozgrywane są zawody sportowe, albo wbrew żądaniu osoby uprawnionej miejsca takiego nie opuszcza, podlega grzywnie nie mniejszej niż 180 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.
- 1a. Kto w czasie trwania imprezy masowej wdziera się na teren obiektu lub na teren, gdzie prowadzona jest impreza masowa albo wbrew żądaniu osoby uprawnionej miejsca takiego nie opuszcza, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
2. Kto w czasie trwania imprezy masowej rzuca przedmiot, mogący stanowić za-grożenie dla życia, zdrowia lub bezpieczeństwa osób przebywających na terenie lub w obiekcie, gdzie odbywa się impreza masowa, albo w inny, równie niebezpieczny sposób zakłóca przebieg tej imprezy, podlega grzywnie nie mniejszej niż 120 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.
3. Karze, o której mowa w ust. 2, podlega ten, kto w czasie i w miejscu trwania imprezy masowej narusza nietykalność cielesną członka służby porządkowej lub służby informacyjnej.
4. Jeżeli sprawca, dopuszczając się czynów określonych w ust. 1–3, używa elementu odzieży lub przedmiotu do zakrycia twarzy celem uniemożliwienia lub utrudnienia rozpoznania jego osoby, podlega grzywnie nie mniejszej niż 240 stawek dziennych, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 61.

Kto w miejscu i w czasie trwania masowej imprezy sportowej prowokuje kibiców do działań zagrażających bezpieczeństwu tej imprezy, podlega grzywnie nie mniejszej niż 180 stawek dziennych albo karze ograniczenia wolności.

Art. 62.

Jeśli sprawca ukarany lub skazany za czyny zabronione, o których mowa w art. 54–61, w ciągu 2 lat od ostatniego ukarania lub skazania, popełnia ponownie podobne umyślne wykroczenie lub przestępstwo, sąd może wymierzyć karę do górnej granicy jej ustawowego zagrożenia zwiększonego o połowę.

Art. 63.

Postępowanie w sprawach o wykroczenia określone w art. 54–57a prowadzi się na podstawie przepisów o postępowaniu przyspieszonym, o którym mowa w rozdziale 15 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2013 r. poz. 395).

Art. 64.

Postępowanie w sprawach o przestępstwa określone w art. 59–61 prowadzi się na podstawie przepisów o postępowaniu przyspieszonym, o którym mowa w rozdziale 54a ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.³⁾), o ile zachodzą przesłanki do rozpoznania sprawy w tym postępowaniu.

Art. 65.

1. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w art. 50, 51, 52a, 124 lub 143 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2013 r. poz. 482), lub o którym mowa w art. 54–56 niniejszej ustawy, popełnione w związku z imprezą masową artystyczno-rozrywkową, sąd może orzec środek karny zakazu wstępu na imprezę masową na okres od 2 do 6 lat.

2. W razie ukarania za wykroczenie, o którym mowa w art. 50, 51, 52a, 124 lub 143 Kodeksu wykroczeń, lub o którym mowa w art. 54–56 niniejszej ustawy, popełnione w związku z masową imprezą sportową, w tym meczem piłki nożnej, sąd orzeka środek karny zakazu wstępu na imprezę masową na okres od 2 do 6 lat.
3. Orzekając zakaz wstępu na imprezę masową za czyn popełniony w związku z masową imprezą sportową, sąd może orzec wobec ukaranego obowiązek stawiennictwa, w czasie trwania imprezy masowej, w jednostce organizacyjnej Policji lub w miejscu określonym przez właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania ukaranego, komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji.
4. Sąd określa rodzaje imprez masowych, których dotyczy obowiązek stawiennictwa, o którym mowa w ust. 3, w szczególności rodzaje meczów piłki nożnej, nazwy klubów sportowych oraz jego zakres terytorialny.
5. Obowiązek, o którym mowa w ust. 3, orzeka się na okres od 6 miesięcy do lat 3, nieprzekraczający okresu, na jaki orzeczono zakaz wstępu na imprezę masową.

Art. 65a.

Sąd może po upływie połowy okresu, na który orzeczono środek karny określony w art. 65 ust. 1 i 2, uznać go za wykonany, jeżeli ukarany przestrzegał porządku prawnego, a środek karny był w stosunku do niego wykonywany przynajmniej przez rok.

Art. 66.

Wobec sprawców przestępstw, o których mowa w art. 59 i 60 niniejszej ustawy, sąd orzeka zakaz wstępu na imprezę masową.

Art. 67.

Zakaz wstępu na imprezę masową, o którym mowa w art. 65, dotyczy również meczu piłki nożnej rozgrywanego przez polską kadrę narodową i polski klub sportowy poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 68.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych, w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określi, w drodze rozporządzenia, sposób wykonywania orzeczonego za wykroczenie albo przestępstwo obowiązku osobistego stawiennictwa w jednostce organizacyjnej Policji lub w miejscu określonym przez właściwego, ze względu na miejsce zamieszkania osoby ukaranej albo skazanej, komendanta powiatowego (rejonowego, miejskiego) Policji, w czasie trwania imprezy masowej, uwzględniając sposób dokumentowania wykonania tego obowiązku.

Rozdział 9a (utracił moc).

Rozdział 10 Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 79.

Traci moc ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 909 oraz z 2007 r. Nr 99, poz. 663 i 665).

Art. 79a.

Przepisy rozdziału 9a obowiązują do dnia 31 grudnia 2012 r.

Art. 80.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2009 r., z tym że art. 13 ust. 1 – w zakresie dotyczącym meczów piłki nożnej organizowanych poza ramami ligi zawodowej – wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2010 r.

Przypisy:

- ¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 i Nr 180, poz. 1112, z 2009 r. Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1496, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 170, poz. 1015 i Nr 171, poz. 1016 oraz z 2012 r. poz. 908.
- ²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 i Nr 180, poz. 1112, z 2009 r. Nr 98, poz. 817, z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 182, poz. 1228 i Nr 229, poz. 1496, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 170, poz. 1015 i Nr 171, poz. 1016, z 2012 r. poz. 908 oraz z 2013 r. poz. 628 i 829.
- ³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208,

poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842, Nr 182, poz. 1228 i Nr 197, poz. 1307, z 2011 r. Nr 48, poz. 245 i 246, Nr 53, poz. 273, Nr 112, poz. 654, Nr 117, poz. 678, Nr 142, poz. 829 i Nr 191, poz. 1135, Nr 217, poz. 1280, Nr 240, poz. 1430, 1431 i 1438 i Nr 279, poz. 1645, z 2012 r. poz. 886, 1091, 1101, 1327, 1426, 1447 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 480.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		07	01		08	01	X
				03			02				
				04			03				
	10			06	X		04				
				07			05				
				10	X		06	X			
				11							

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

USTAWA

z dnia 24 maja 2013 r.

o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej

(Dz. U. z 2013 r. poz. 628)

Rozdział 1 Przepisy ogólne

Art. 1.

Ustawa określa:

- 1) środki przymusu bezpośredniego używane lub wykorzystywane przez uprawnionych, o których mowa w art. 2;
- 2) przypadki używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej;
- 3) zasady używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej;
- 4) postępowanie przed użyciem lub wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego i broni palnej i po ich użyciu lub wykorzystaniu;
- 5) dokumentowanie użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.

Art. 2.

1. Uprawnieni do używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej są:
 - 1) funkcjonariusze Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego;
 - 2) funkcjonariusze Agencji Wywiadu;
 - 3) funkcjonariusze Biura Ochrony Rządu;
 - 4) funkcjonariusze celni;
 - 5) funkcjonariusze Centralnego Biura Antykorupcyjnego;
 - 6) inspektorzy i pracownicy kontroli skarbowej;
 - 7) strażnicy Państwowej Straży Łowieckiej;
 - 8) strażnicy Państwowej Straży Rybackiej;
 - 9) funkcjonariusze Policji;
 - 10) funkcjonariusze i żołnierze Służby Kontrwywiadu Wojskowego;
 - 11) funkcjonariusze Służby Więziennej;
 - 12) funkcjonariusze i żołnierze Służby Wywiadu Wojskowego;
 - 13) strażnicy straży gminnych (miejskich);
 - 14) funkcjonariusze Straży Granicznej;
 - 15) strażnicy Straży Leśnej;
 - 16) strażnicy Straży Marszałkowskiej;
 - 17) funkcjonariusze straży ochrony kolei;
 - 18) funkcjonariusze Straży Parku;
 - 19) żołnierze Żandarmerii Wojskowej lub wojskowych organów porządkowych;
 - 20) pracownicy ochrony uprawnieni do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej na podstawie przepisów ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.);
 - 21) inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego.
2. Uprawnieni do używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego są:
 - 1) członkowie służby porządkowej, o których mowa w ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 611);
 - 2) pracownicy zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich lub młodzieżowych ośrodków wychowawczych.

Art. 3.

Ustawy nie stosuje się do przymusu bezpośredniego lub zasad użycia lub wykorzystania broni palnej, o których mowa w:

- 1) ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 461, z późn. zm.);
- 2) ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356);
- 3) ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.) oraz ustawie z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 12, poz. 67, z późn. zm.) – w zakresie działań podejmowanych wobec statków morskich i powietrznych;
- 4) ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375);
- 5) ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz. U. z 2003 r. Nr 106, poz. 1002, z późn. zm.);
- 6) ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. Nr 234, poz. 1570, z późn. zm.).

Art. 4.

Ilekróć w ustawie jest mowa o:

- 1) broni palnej – należy przez to rozumieć broń palną bojową, o której mowa w ustawie z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji (Dz. U. z 2012 r. poz. 576);
- 2) doprowadzeniu – należy przez to rozumieć czynności podejmowane w celu przemieszczenia:
 - a) osoby zatrzymanej, ujętej lub przymusowo doprowadzanej do właściwych organów lub instytucji w trybie i w przypadkach określonych w przepisach odrębnych,
 - b) cudzoziemca pobranego ze strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia,
 - c) cudzoziemca do granicy Rzeczypospolitej Polskiej albo od tej granicy do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje wydany, lub państwa, w którym następuje przekazanie tego cudzoziemca do innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, na podstawie decyzji właściwego organu,
 - d) cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w przypadku gdy z wnioskiem o zapewnienie doprowadzenia tego cudzoziemca wystąpił przewoźnik;
- 3) konwoju – należy przez to rozumieć przemieszczanie osób lub mienia, w tym:
 - a) osób pobranych z zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub policyjnej izby dziecka,
 - b) osób skazanych lub tymczasowo aresztowanych przekazywanych na podstawie umów międzynarodowych,
 - c) wartości pieniężnych lub innych przedmiotów wartościowych,
 - d) broni, amunicji, materiałów lub środków niebezpiecznych, w tym materiałów wybuchowych, chemicznych lub radioaktywnych,
 - e) uzbrojenia, urządzeń i sprzętu wojskowego,
 - f) środków odurzających lub substancji psychotropowych,
 - g) dokumentów lub materiałów zawierających informacje niejawne,oraz zespół czynności realizowanych w związku z tym przemieszczaniem przez uprawnionego do używania lub wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej;
- 4) obez władaniu – należy przez to rozumieć pozbawienie swobody ruchów lub spowodowanie odwracalnej, krótkotrwałej dysfunkcji kończyn lub zmysłów w celu wyeliminowania zagrożenia ze strony osoby lub zwierzęcia lub przełamania oporu osoby niepodporządkowującej się poleceniom wydawanym na podstawie prawa;
- 5) pododdziale zwartym - należy przez to rozumieć zorganizowaną, jednolicie dowodzoną grupę funkcjonariuszy Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej lub żołnierzy Żandarmerii Wojskowej, wykonującą działania prewencyjne w razie zagrożenia lub zakłócenia bezpieczeństwa albo porządku publicznego;
- 6) użyciu środka przymusu bezpośredniego – należy przez to rozumieć zastosowanie środka przymusu bezpośredniego wobec osoby;
- 7) użyciu broni palnej – należy przez to rozumieć oddanie strzału w kierunku osoby z zastosowaniem amunicji penetracyjnej;
- 8) ważnych obiektach, urządzeniach lub obszarach – należy przez to rozumieć podlegające ochronie:
 - a) obiekty, urządzenia lub obszary:
 - istotne dla bezpieczeństwa lub obronności państwa, nienaruszalności granicy państwowej, bezpieczeństwa ruchu kolejowego, gospodarki lub kultury narodowej,
 - centralnych organów państwowych, wymiaru sprawiedliwości, kontroli skarbowej, przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych albo organizacji międzynarodowych,
 - podlegające ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1712, z późn. zm.) lub ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia,
 - b) obiekty ujęte w jednolitym wykazie obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej, sporządzonym na podstawie art. 5b ust. 7 pkt 1 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz. 590, z późn. zm.), oraz wchodzące w ich skład i powiązane z nimi systemy;
- 9) wykorzystaniu środka przymusu bezpośredniego – należy przez to rozumieć zastosowanie środka przymusu bezpośredniego wobec zwierzęcia albo zastosowanie go w celu zatrzymania, zablokowania lub unieruchomienia pojazdu lub pokonania przeszkody;
- 10) wykorzystaniu broni palnej – należy przez to rozumieć oddanie strzału z zastosowaniem amunicji penetracyjnej w kierunku zwierzęcia, przedmiotu, lub w innym kierunku niestwarzającym zagrożenia dla osoby.

Art. 5.

Uprawniony do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej, zwany dalej „uprawnionym”, może użyć środka przymusu bezpośredniego lub broni palnej lub wykorzystać je do celów określonych w niniejszej ustawie wyłącznie w zakresie realizacji zadań ustawowych podmiotu, w którym pełni służbę albo w którym jest zatrudniony.

Art. 6.

1. Środków przymusu bezpośredniego używa się lub wykorzystuje się je w sposób niezbędny do osiągnięcia celów tego użycia lub wykorzystania, proporcjonalnie do stopnia zagrożenia, wybierając środek o możliwie jak najmniejszej dolegliwości.

2. Broni palnej używa się lub wykorzystuje się ją wyłącznie, jeżeli użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego:
 - 1) okazało się niewystarczające do osiągnięcia celów tego użycia lub wykorzystania lub
 - 2) nie jest możliwe ze względu na okoliczności zdarzenia.

Art. 7.

1. Środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej używa się lub wykorzystuje się je w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę.
2. Od użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej należy odstąpić, gdy cel ich użycia lub wykorzystania został osiągnięty.
3. Środków przymusu bezpośredniego używa się lub wykorzystuje się je z zachowaniem szczególnej ostrożności, uwzględniając ich właściwości, które mogą stanowić zagrożenie życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby.
4. Podejmując decyzję o użyciu lub wykorzystaniu broni palnej, należy postępować ze szczególną rozważą i traktować jej użycie jako środek ostateczny.

Art. 8.

W przypadku gdy uzasadniają to okoliczności zdarzenia, uprawniony może użyć jednocześnie więcej niż jednego środka przymusu bezpośredniego lub wykorzystać jednocześnie więcej niż jeden taki środek, na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

Art. 9.

1. Wobec kobiet o widocznej ciąży, osób, których wygląd wskazuje na wiek do 13 lat, oraz osób o widocznej niepełnosprawności uprawniony może użyć wyłącznie siły fizycznej w postaci technik obezwładnienia.
2. W przypadku, gdy zachodzi konieczność odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie uprawnionego lub innej osoby, a użycie siły fizycznej wobec osoby, o której mowa w ust. 1, jest niewystarczające lub niemożliwe, uprawniony może użyć innych środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej.
3. Użycie środka przymusu bezpośredniego w przypadku, o którym mowa w ust. 2, następuje z uwzględnieniem jego właściwości oraz stanu osoby, wobec której ma być użyty.

Art. 10.

1. W przypadku gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej nastąpiła śmierć osoby bądź nastąpiło zranienie osoby w wyniku użycia lub wykorzystania broni palnej, właściwy przełożony lub osoba pełniąca służbę dyżurną - niezależnie od obowiązków, o których mowa w art. 39 ust. 1 - niezwłocznie zapewnia także uprawnionemu niezbędną pomoc, w szczególności psychologiczną lub prawną.
2. Pomoc prawna, o której mowa w ust. 1, polega na zwrocie kosztów poniesionych na ochronę prawną do wysokości wynagrodzenia jednego obrońcy, określonego w przepisach wydanych na podstawie art. 16 ust. 2 i 3 oraz art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. - Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2009 r. Nr 146, poz. 1188, z późn. zm.), jeżeli postępowanie karne wszczęte przeciwko uprawnionemu o czyn popełniony w związku z użyciem lub wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej, którego następstwem była śmierć osoby bądź zranienie osoby w wyniku użycia lub wykorzystania broni palnej, zostało zakończone prawomocnym wyrokiem u niewinniającym albo orzeczeniem o umorzeniu postępowania z powodu niepopełnienia przestępstwa lub braku ustawowych znamion czynu zabronionego.

Rozdział 2 **Środki przymusu bezpośredniego**

Art. 11.

Środków przymusu bezpośredniego można użyć lub wykorzystać je w przypadku konieczności podjęcia co najmniej jednego z następujących działań:

- 1) wyegzekwowania wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez uprawnionego poleceniem;
- 2) odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby;
- 3) przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do zamachu na życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby;
- 4) przeciwdziałania naruszeniu porządku lub bezpieczeństwa publicznego;
- 5) przeciwdziałania bezpośredniemu zamachowi na ochraniane przez uprawnionego obszary, obiekty lub urządzenia;
- 6) ochrony porządku lub bezpieczeństwa na obszarach lub w obiektach chronionych przez uprawnionego;
- 7) przeciwdziałania zamachowi na nienaruszalność granicy państwowej w rozumieniu art. 1 ustawy z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej;
- 8) przeciwdziałania niszczeniu mienia;
- 9) zapewnienia bezpieczeństwa konwoju lub doprowadzenia;
- 10) ujęcia osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą;
- 11) zatrzymania osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą;
- 12) pokonania biernego oporu;
- 13) pokonania czynnego oporu;
- 14) przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do autoagresji.

Art. 12.

1. Środkami przymusu bezpośredniego są:
 - 1) siła fizyczna w postaci technik:
 - a) transportowych,
 - b) obrony,
 - c) ataku,
 - d) obezwładnienia;
 - 2) kajdanki:
 - a) zakładane na ręce,
 - b) zakładane na nogi,
 - c) zespolone;
 - 3) kaftan bezpieczeństwa;
 - 4) pas obezwładniający;
 - 5) siatka obezwładniająca;
 - 6) kask zabezpieczający;
 - 7) pałka służbowa;
 - 8) wodne środki obezwładniające;
 - 9) pies służbowy;
 - 10) koń służbowy;
 - 11) pociski niepenetracyjne;
 - 12) chemiczne środki obezwładniające w postaci:
 - a) ręcznych miotaczy substancji obezwładniających,
 - b) plecakowych miotaczy substancji obezwładniających,
 - c) granatów łzawiących,
 - d) innych urządzeń przeznaczonych do miotania środków obezwładniających;
 - 13) przedmioty przeznaczone do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej;
 - 14) cela zabezpieczająca;
 - 15) izba izolacyjna;
 - 16) pokój izolacyjny;
 - 17) kolczatka drogowa i inne środki służące do zatrzymywania oraz unieruchamiania pojazdów mechanicznych;
 - 18) pojazdy służbowe;
 - 19) środki przeznaczone do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód, w tym materiały wybuchowe;
 - 20) środki pirotechniczne o właściwościach ogłuszających lub oślniewających.
2. Środki przymusu bezpośredniego, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b–d, pkt 5, 7, 8 i 11–13, można wykorzystać także wobec zwierzęcia, którego zachowanie zagraża bezpośrednio życiu lub zdrowiu uprawnionego lub innej osoby.

Art. 13.

1. Środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a, pkt 2–4 i 6, można użyć także prewencyjnie w celu zapobieżenia ucieczce osoby ujętej, doprowadzanej, zatrzymanej, konwojowanej lub umieszczonej w strzeżonym ośrodku, areszcie w celu wydalenia lub osoby pozbawionej wolności, a także w celu zapobieżenia objawom agresji lub autoagresji tych osób.
2. Środków przymusu bezpośredniego prewencyjnie nie mogą użyć uprawnieni, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20 i ust. 2 pkt 1.

Art. 14.

1. Siły fizycznej można użyć lub wykorzystać ją w przypadkach, o których mowa w art. 11.
2. Używając siły fizycznej lub wykorzystując siłę fizyczną, nie zadaje się uderzeń, chyba że uprawniony działa w celu odparcia zamachu na życie lub zdrowie własne lub innych osób albo na mienie lub przeciwdziała ucieczce.

Art. 15.

1. Kajdanek można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–11, 13 i 14.
2. Kajdanek można użyć także na polecenie sądu lub prokuratora.
3. Kajdanek używa się w celu częściowego unieruchomienia kończyn.
4. Kajdanki zakłada się na ręce trzymane z tyłu.
5. Kajdanek zespolonych lub kajdanek zakładanych na nogi można użyć wyłącznie wobec osób:
 - 1) agresywnych;
 - 2) zatrzymanych w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa z użyciem broni palnej, materiałów wybuchowych lub innego niebezpiecznego narzędzia lub przestępstwa, o którym mowa w art. 115 § 20, art. 148 lub art. 258 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.);
 - 3) pozbawionych wolności.
6. W przypadku prewencyjnego użycia kajdanek lub gdy w ocenie uprawnionego prawdopodobieństwo podjęcia próby ucieczki, stawiania czynnego oporu lub wystąpienia zachowania mogącego zagrażać życiu, zdrowiu lub mieniu jest nieznaczne, kajdanki można założyć na ręce trzymane z przodu.
7. Kajdanek zakładanych na nogi używa się równocześnie z kajdankami zakładanymi na ręce.

Art. 16.

1. Kaftana bezpieczeństwa lub pasa obezwładniającego używa się, jeżeli użycie innych środków przymusu bezpośredniego jest niemożliwe albo może okazać się nieskuteczne, w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 3, 4, 6, 10, 11, 13 i 14.
2. Kaftana bezpieczeństwa lub pasa obezwładniającego jednoczęściowego używa się w celu unieruchomienia rąk.
3. Pasa obezwładniającego wieloczęściowego używa się w celu unieruchomienia osoby.
4. Użycie kaftana bezpieczeństwa lub pasa obezwładniającego nie może utrudniać oddychania lub tamować obiegu krwi.
5. W przypadku użycia kaftana bezpieczeństwa lub pasa obezwładniającego w stosunku do nieletniego lub kobiety o widocznej ciąży, osobie tej należy niezwłocznie zapewnić pomoc medyczną, a dalsze użycie tych środków uzależnia się od opinii osoby udzielającej tej pomocy.

Art. 17.

1. Kasku zabezpieczającego można użyć w przypadku, o którym mowa w art. 11 pkt 14.
2. Kasku zabezpieczającego używa się w celu zapobieżenia samookaleczeniu głowy, po uprzednim założeniu pasa obezwładniającego jednoczęściowego lub kaftana bezpieczeństwa albo kajdanek na ręce trzymane z tyłu.

Art. 18.

1. Siatki obezwładniającej można użyć lub ją wykorzystać, jeżeli użycie innych środków przymusu bezpośredniego jest niemożliwe albo może okazać się nieskuteczne, w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 2–5, 7, 10 i 11.
2. Siatki obezwładniającej używa się w celu unieruchomienia osoby lub wykorzystuje się ją w celu unieruchomienia zwierzęcia.
3. Siatkę obezwładniającą miota się z broni palnej albo innych urządzeń albo zarzuca się ją ręcznie.

Art. 19.

1. Pałki służbowej można użyć lub wykorzystać ją w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–11 i 13.
2. Pałki służbowej nie stosuje się wobec osób:
 - 1) w stosunku do których użyto środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2–5,
 - 2) obezwładnionych wskutek użycia środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 13 – z wyjątkiem dźwigni transportowych stosowanych przy użyciu pałki służbowej.
3. Pałki służbowej używa się do obezwładnienia osoby przez zadanie bólu fizycznego lub do zablokowania kończyn albo wykorzystuje się ją w celu obezwładnienia zwierzęcia.
4. Pałką służbową nie zadaje się uderzeń i pchnięć w głowę, szyję, brzuch i nieumięśnione oraz szczególnie wrażliwe części ciała, z wyjątkiem sytuacji gdy zachodzi konieczność odparcia zamachu stwarzającego bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby.

Art. 20.

1. Wodnych środków obezwładniających można użyć lub je wykorzystać przez zastosowanie urządzeń do tego przeznaczonych, w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1, 2, 4, 8, 12 i 13.
2. Wodnych środków obezwładniających używa się w celu krótkotrwałego obezwładnienia osoby lub wykorzystuje się je w celu krótkotrwałego obezwładnienia zwierzęcia.
3. Wodnych środków obezwładniających można użyć także z dodatkiem środka łzawiącego lub barwiącego.

Art. 21.

1. Psa służbowego można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 2, 5–7, 9–11 i 13.
2. Psa służbowego używa się, gdy ma założony kaganiec, chyba że:
 - 1) został wytresowany do działania bez kagańca;
 - 2) użycie psa służbowego służy do:
 - a) odparcia zamachu na życie lub zdrowie uprawnionego lub innej osoby,
 - b) wykonywania czynności służbowych wobec osób, w stosunku do których użycie broni palnej jest dopuszczalne w przypadkach, o których mowa w:
 - art. 45 pkt 1 lit. a–c, pkt 2 i 3,
 - art. 45 pkt 1 lit. a–c i pkt 2 – gdy uprawnionym jest pracownik ochrony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20.

Art. 22.

1. Konia służbowego można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 2, 4, 7, 8, 12 i 13.
2. Konia służbowego używa się do kontroli przemieszczania się grupy osób, wykorzystując jego masę.

Art. 23.

1. Pocisków niepenetracyjnych miotanych z broni palnej lub urządzeń do tego przeznaczonych można użyć lub wykorzystać je w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 2–5, 7–11 i 13.
2. W przypadku zbiorowego zakłócenia porządku publicznego użycie pocisków niepenetracyjnych poprzedza się strzałem ostrzegawczym lub salwą ostrzegawczą w bezpiecznym kierunku, z wyjątkiem sytuacji, gdy miałyby to

nastąpić w pomieszczeniach, obiektach aresztu śledczego, zakładu karnego, strzeżonego ośrodka lub aresztu w celu wydalenia.

3. Pocisków niepenetracyjnych używa się w celu obezwładnienia osób lub wykorzystuje się w celu obezwładnienia zwierzęcia przez zadanie bólu fizycznego, przy czym nie celuje się w głowę lub szyję.

Art. 24.

1. Chemicznych środków obezwładniających w postaci ręcznych miotaczy substancji obezwładniających, plecakowych miotaczy substancji obezwładniających, granatów łzawiących oraz innych urządzeń przeznaczonych do miotania środków obezwładniających można użyć lub wykorzystać je w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–13.
2. Chemicznych środków obezwładniających używa się lub wykorzystuje się je w celu krótkotrwałego zakłócenia orientacji przestrzennej lub obezwładnienia.
3. Chemicznych środków obezwładniających nie używa się wobec osób, w stosunku do których użyto środków, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2–5 lub 13.

Art. 25.

1. Przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej można użyć lub wykorzystać je w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 2, 3, 5, 7–11 i 13.
2. Przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej używa się w celu krótkotrwałego obezwładnienia osoby lub wykorzystuje się w celu krótkotrwałego obezwładnienia zwierzęcia, jeżeli użycie innych środków przymusu bezpośredniego jest niemożliwe albo może okazać się nieskuteczne.
3. Przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej nie używa się wobec osób, w stosunku do których użyto środków, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2–5.
4. Używając przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, nie celuje się w głowę.
5. Użycie lub wykorzystanie przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej o średniej wartości prądu w obwodzie przekraczającej 10 mA przez uprawnionych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 13, 16, 17, 20 i 21, wymaga dopuszczenia do posiadania tych przedmiotów, w rozumieniu art. 30 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji.

Art. 26.

1. W celi zabezpieczającej można umieścić osobę pozbawioną wolności w celu jej czasowego odosobnienia, w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1-3, 5, 6, 8, 9 i 12-14.
2. Osoba pozbawiona wolności nie może być umieszczona w celi zabezpieczającej na okres dłuższy niż 48 godzin.
3. W celi zabezpieczającej można umieścić więcej niż jedną osobę pozbawioną wolności tylko w przypadku, gdy bezpieczne odosobnienie tych osób w innych pomieszczeniach jest niemożliwe.
4. W przypadku braku możliwości umieszczenia osoby pozbawionej wolności w celi zabezpieczającej można tę osobę umieścić w innym pomieszczeniu zapewniającym odosobnienie.

Art. 27.

1. W izbie izolacyjnej można umieścić nieletniego w celu jego czasowego odosobnienia, w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 2 i 14.
2. Nieletni nie może być umieszczony w izbie izolacyjnej na okres dłuższy niż 48 godzin, a nieletni, który nie ukończył 14 lat, na okres dłuższy niż 12 godzin.
3. Izba izolacyjna jest pomieszczeniem dźwiękochłonnym i monitorowanym.

Art. 28.

Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) warunki, jakim powinna odpowiadać celi zabezpieczająca oraz izba izolacyjna, w tym ich budowę i wyposażenie, minimalną powierzchnię pomieszczeń celi i izb oraz warunki lokalizacji tych pomieszczeń,
- 2) okres przechowywania, sposób archiwizowania lub brakowania dokumentacji dotyczącej osób umieszczonych w celi zabezpieczającej oraz izbie izolacyjnej, a także formy tej dokumentacji,
- 3) warunki oraz organizację umieszczania w celi zabezpieczającej oraz izbie izolacyjnej osób – kierując się potrzebą zapewnienia poszanowania praw osób, które są umieszczane w celi zabezpieczającej lub izbie izolacyjnej.

Art. 29.

1. W pokoju izolacyjnym można umieścić cudzoziemca przebywającego w strzeżonym ośrodku w celu czasowego odosobnienia tego cudzoziemca, w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 3, 4, 6, 8 i 14.
2. Cudzoziemiec nie może być umieszczony w pokoju izolacyjnym na okres dłuższy niż 48 godzin.
3. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) warunki, jakim powinien odpowiadać pokój izolacyjny, w tym jego budowę i wyposażenie, minimalną powierzchnię tego pokoju oraz warunki jego lokalizacji,
 - 2) okres przechowywania, sposób archiwizowania lub brakowania dokumentacji dotyczącej osób umieszczonych w pokoju izolacyjnym, a także formy tej dokumentacji,
 - 3) organizację umieszczania cudzoziemca w pokoju izolacyjnym

- kierując się potrzebą zapewnienia poszanowania praw cudzoziemców, którzy są umieszczani w pokoju izolacyjnym.

Art. 30.

1. Kolczatkę drogową i inne środki służące do zatrzymywania oraz unieruchamiania pojazdów mechanicznych można wykorzystać w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 7, 10 i 11.
2. Do środków, o których mowa w ust. 1, nie zalicza się kolczatek drogowych połączonych z gruntem oraz zintegrowanych ze szlabanem, a także innych przedmiotów umożliwiających zatrzymywanie pojazdów wykorzystywanych na obszarach i w obiektach podlegających ochronie.
3. Środki, o których mowa w ust. 1, wykorzystuje umundurowany uprawniony w celu zatrzymania pojazdu albo unieruchomienia zatrzymanego pojazdu, gdy zachodzi obawa oddalenia się go z miejsca zatrzymania.
4. Wykorzystanie środków, o których mowa w ust. 1, w celu zatrzymania pojazdu poprzedza się:
 - 1) sygnałem do zatrzymania pojazdu danym przez umundurowanego uprawnionego w sposób zrozumiały i widoczny dla kierującego zatrzymywanym pojazdem;
 - 2) wstrzymaniem ruchu drogowego w obu kierunkach w odległości nie mniejszej niż 100 m od środków, o których mowa w ust. 1.
5. W przypadku blokowania drogi oznakowanym pojazdem służbowym można odstąpić od wstrzymania ruchu drogowego.
6. Kolczatki drogowej nie wykorzystuje się w celu zatrzymania pojazdu jednośladowego.

Art. 31.

1. Pojazd służbowy można wykorzystać w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 2, 3, 7 i 9-11, jeżeli porusza się jako:
 - 1) pojazd uprzywilejowany, w rozumieniu ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1137 i 1448);
 - 2) pojazd służbowy jadący w kolumnie pojazdów uprzywilejowanych.
2. Pojazd służbowy wykorzystuje się w celu zatrzymania lub zablokowania innego pojazdu albo pokonania przeszkody.

Art. 32.

1. Środki przeznaczone do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód, w tym materiały wybuchowe, można wykorzystać w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 2, 3, 5, 6, 10, 11 i 14.
2. Środki przeznaczone do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód wykorzystuje się w celu umożliwienia uprawnionym wejścia do pomieszczeń lub innych miejsc, jeżeli:
 - 1) użycie lub wykorzystanie innych środków przymusu bezpośredniego mogłoby powodować zagrożenie życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby lub
 - 2) wejście uprawnionych do pomieszczeń lub innych miejsc jest niemożliwe bez wykorzystania tych środków.

Art. 33.

1. Środków pirotechnicznych o właściwościach ogłuszających lub oślniewających można użyć w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 2, 3, 5, 6, 10, 11 i 14.
2. Do środków pirotechnicznych o właściwościach ogłuszających lub oślniewających zalicza się w szczególności granaty hukowo-błyskowe, także z zawartością gazu łzawiącego, petardy oraz granaty dymne.
3. Środków pirotechnicznych o właściwościach ogłuszających lub oślniewających używa się w celu poprawy bezpieczeństwa podczas wykonywania ustawowych zadań przez uprawnionego, w warunkach stwarzających szczególne zagrożenie życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby.
4. Środki pirotechniczne o właściwościach ogłuszających lub oślniewających służą do ograniczania możliwości działania osób zatrzymywanych przez krótkotrwałe zakłócenie ich orientacji przestrzennej lub odwrócenie ich uwagi od działań uprawnionego, gdy istnieje podejrzenie, że osoby te będą stawiać intensywny opór.

Art. 34.

1. Środków przymusu bezpośredniego można użyć po uprzednim bezskutecznym wezwaniu osoby do zachowania się zgodnego z prawem oraz po uprzedzeniu jej o zamiarze użycia tych środków.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, w przypadku gdy:
 - 1) występuje bezpośrednie zagrożenie życia, zdrowia lub wolności uprawnionego lub innej osoby lub
 - 2) zwłoka groziłaby niebezpieczeństwem dla dobra chronionego prawem, a środków przymusu bezpośredniego używa się prewencyjnie.

Art. 35.

1. Decyzję o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego uprawniony podejmuje samodzielnie.
2. Decyzję o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego przez uprawnionego będącego funkcjonariuszem Służby Więziennej podejmuje:
 - 1) Dyrektor Generalny Służby Więziennej;
 - 2) właściwy miejscowo dyrektor okręgowy Służby Więziennej;
 - 3) właściwy miejscowo dyrektor zakładu karnego;
 - 4) właściwy miejscowo dyrektor aresztu śledczego;
 - 5) właściwy miejscowo kierownik oddziału podległego podmiotom, o których mowa w pkt 1-4;

- 6) właściwy miejscowo komendant ośrodka szkolenia Służby Więziennej;
 - 7) właściwy miejscowo komendant ośrodka doskonalenia kadr Służby Więziennej;
 - 8) osoba zastępująca podmioty, o których mowa w pkt 1-7;
 - 9) funkcjonariusz Służby Więziennej wyznaczony jako dowodzący – w przypadku wykonywania czynności służbowych poza jednostką organizacyjną Służby Więziennej przez kilku funkcjonariuszy;
 - 10) funkcjonariusz Służby Więziennej – wyłącznie w przypadku uśiłowania bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie uprawnionego lub innej osoby, uśiłowania ucieczki przez osobę pozbawioną wolności, a także w pościgu za nią lub osobą, która dokonała bezpośredniego, bezprawnego zamachu na obiekty zakładu karnego lub aresztu śledczego.
3. Decyzję o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego przez uprawnionego będącego pracownikiem zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich lub młodzieżowego ośrodka wychowawczego podejmuje:
 - 1) dyrektor zakładu, schroniska lub ośrodka, w których nieletni jest umieszczony, albo – w razie nieobecności tego dyrektora - zastępujący go pracownik pedagogiczny;
 - 2) inny pracownik zakładu, schroniska lub ośrodka, w których nieletni jest umieszczony – w razie bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie lub zdrowie uprawnionego lub innej osoby.
 4. Decyzję o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3, 4, 6, 8, pkt 12 lit. b-d oraz pkt 14 i 15, podejmują w przypadku:
 - 1) Policji:
 - a) kierownik jednostki organizacyjnej Policji albo osoby przez niego upoważnione, a w razie ich nieobecności – dyżurny jednostki,
 - b) podczas konwoju, doprowadzenia lub wykonywania innych zadań służbowych przez grupę funkcjonariuszy – dowódca konwoju lub grupy funkcjonariuszy wykonującej doprowadzenie lub inne zadania służbowe,
 - c) wobec użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 8 lub pkt 12 lit. b-d, Komendant Główny Policji, właściwy miejscowo komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji albo osoby przez nich upoważnione;
 - 2) Straży Granicznej – Komendant Główny Straży Granicznej, właściwy miejscowo komendant oddziału Straży Granicznej, komendant dywizjonu Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej albo osoby przez nich upoważnione, a w razie ich nieobecności – dyżurny operacyjny lub kierownik zmiany;
 - 3) Biura Ochrony Rządu – szef komórki organizacyjnej albo osoby przez niego upoważnione, a w razie ich nieobecności – oficer operacyjny Biura Ochrony Rządu;
 - 4) Żandarmerii Wojskowej – Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, właściwy miejscowo komendant jednostki organizacyjnej Żandarmerii Wojskowej albo osoby przez nich upoważnione, a w razie ich nieobecności – oficer dyżurny tej jednostki organizacyjnej;
 - 5) wojskowych organów porządkowych – właściwy miejscowo dowódca garnizonu, dowódca jednostki wojskowej albo osoby przez nich upoważnione;
 - 6) Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego – kierownik właściwej jednostki organizacyjnej Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego albo osoby przez niego upoważnione;
 - 7) Służby Kontrwywiadu Wojskowego - kierownik właściwej jednostki organizacyjnej Służby Kontrwywiadu Wojskowego albo osoby przez niego upoważnione, a w razie ich nieobecności – oficer operacyjny Służby Kontrwywiadu Wojskowego;
 - 8) Straży Marszałkowskiej – Komendant Straży Marszałkowskiej lub zastępca Komendanta Straży Marszałkowskiej, a w razie ich nieobecności – dowódca zmiany Straży Marszałkowskiej;
 - 9) kontroli skarbowej - kierownik właściwej miejscowo wyodrębnionej komórki organizacyjnej kontroli skarbowej, o której mowa w art. 11g ust. 1 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214, z późn. zm.).
 5. Decyzję o użyciu środka przymusu bezpośredniego, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 16, podejmuje Komendant Główny Straży Granicznej, właściwy miejscowo komendant oddziału Straży Granicznej, komendant dywizjonu Straży Granicznej, komendant placówki Straży Granicznej, kierownik strzeżonego ośrodka albo osoby przez nich upoważnione, a w razie ich nieobecności - dyżurny operacyjny lub kierownik zmiany.
 6. Decyzję o użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 lub 4, przez uprawnionego będącego funkcjonariuszem Centralnego Biura Antykorupcyjnego podejmuje funkcjonariusz kierujący działaniami, w trakcie których zachodzi konieczność zastosowania tych środków.

Art. 36.

1. W przypadku gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego nastąpiło zranienie osoby lub wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby, uprawniony udziela jej niezwłocznie pierwszej pomocy, a w razie potrzeby zapewnia wezwanie kwalifikowanej pierwszej pomocy lub podmiotów świadczących medyczne czynności ratunkowe.
2. Uprawniony może odstąpić od udzielenia pierwszej pomocy, w przypadku gdy zachodzi jedna z następujących okoliczności:
 - 1) udzielenie tej pomocy może zagrozić życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu uprawnionego lub innej osoby;
 - 2) udzielenie tej pomocy spowodowałoby konieczność zaniechania przez uprawnionego czynności ochronnych wobec osób, ważnych obiektów, urządzeń lub obszarów lub w ramach konwoju lub doprowadzenia;

- 3) udzielenie pomocy osobie poszkodowanej zostało zapewnione przez inne osoby lub podmioty zobowiązane do jej udzielenia.
3. W przypadku odstąpienia od udzielenia pierwszej pomocy lub gdy osoba poszkodowana sprzeciwia się udzieleniu tej pomocy uprawniony zapewnia wezwanie kwalifikowanej pierwszej pomocy lub podmiotów świadczących medyczne czynności ratunkowe.
4. Uprawniony nie może odstąpić od zapewnienia udzielenia medycznych czynności ratunkowych kobiecie ciężarnej, wobec której użyto środków przymusu bezpośredniego.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, uprawniony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20 albo ust. 2 pkt 1, nie może odstąpić od udzielenia pierwszej pomocy, chyba że zachodzi jedna z okoliczności, o których mowa w ust. 2 pkt 1 lub 3.

Art. 37.

1. W przypadku gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego nastąpiło zranienie osoby lub wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo nastąpiła jej śmierć, zranienie albo śmierć zwierzęcia albo zniszczenie mienia, uprawniony:
 - 1) zabezpiecza miejsce zdarzenia, także przed dostępem osób postronnych;
 - 2) ustala świadków zdarzenia;
 - 3) powiadamia o zdarzeniu właściwego przełożonego lub osobę pełniącą służbę dyżurną. 2. Przepisów ust. 1 pkt 1 i 2:
 - 1) nie stosuje się w przypadku zniszczenia mienia na terenie jednostki organizacyjnej Służby Więziennej;
 - 2) można nie stosować, w przypadku gdy:
 - a) zagrożiłoby to życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu uprawnionego lub innej osoby,
 - b) spowodowałoby to konieczność zaniechania przez uprawnionego czynności ochronnych wobec osób, ważnych obiektów, urządzeń lub obszarów lub w ramach konwoju lub doprowadzenia

Art. 38.

1. W przypadku gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego przez uprawnionego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20 albo ust. 2 pkt 1:
 - 1) nastąpiło zranienie osoby,
 - 2) wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby,
 - 3) nastąpiła śmierć osoby,
 - 4) nastąpiło zniszczenie mienia,
 - 5) nastąpiło zranienie lub śmierć zwierzęcia— uprawniony jest obowiązany do podjęcia czynności, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 112, oraz powiadomienia o zdarzeniu właściwej miejscowo jednostki organizacyjnej Policji.
2. Uprawniony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20 albo ust. 2 pkt 1, może odstąpić od podjęcia czynności, o których mowa w art. 37 ust. 1 pkt 1 lub 2, w przypadku gdy ich podjęcie mogłoby zagrozić życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu uprawnionego lub innej osoby.

Art. 39.

1. W przypadku gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego wystąpiły objawy uzasadniające konieczność udzielenia osobie kwalifikowanej pierwszej pomocy lub medycznych czynności ratunkowych albo nastąpiła śmierć tej osoby lub wyrządzona została szkoda w mieniu znacznej wartości, właściwy przełożony lub osoba pełniąca służbę dyżurną niezwłocznie:
 - 1) zapewnia w razie potrzeby wezwanie kwalifikowanej pierwszej pomocy lub podmiotów świadczących medyczne czynności ratunkowe osobom poszkodowanym;
 - 2) zapewnia zabezpieczenie śladów i dowodów użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
 - 3) informuje o tym zdarzeniu właściwą miejscowo jednostkę organizacyjną Policji, a w przypadku gdy środków przymusu bezpośredniego użył uprawniony będący żołnierzem właściwą miejscowo jednostką organizacyjną Żandarmerii Wojskowej.
2. Przełożony uprawnionego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1, 5, 9, 14 albo 19, lub osoba pełniąca służbę dyżurną powiadamia o zdarzeniu, o którym mowa w ust. 1, właściwego miejscowo prokuratora.
3. Niezależnie od obowiązków, o których mowa w ust. 1, przełożony:
 - 1) ustala, czy użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego nastąpiło zgodnie z prawem;
 - 2) niezwłocznie powiadamia właściwego przełożonego.

Art. 40.

1. O użyciu środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, zakładzie poprawczym albo schronisku dla nieletnich dyrektor placówki niezwłocznie powiadamia sędziego rodzinnego sprawującego nadzór nad tą placówką, sąd rodzinny wykonujący środek wychowawczy albo środek poprawczy lub organ, do którego dyspozycji pozostaje nieletni umieszczony w schronisku dla nieletnich.
2. O użyciu środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego w policyjnej izbie dziecka kierownik izby powiadamia sędziego rodzinnego sprawującego nadzór nad wykonywaniem czynności, o których

mowa w art. 37, art. 39 i art. 40 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.), a przypadku, o którym mowa w art. 40a tej ustawy, powiadamia sąd rodzinny, na obszarze właściwości którego znajduje się policyjna izba dziecka.

Art. 41.

Środki przymusu bezpośredniego mogą być użyte lub wykorzystane przez pododdział zwarty.

Art. 42.

1. Zgody na użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty udzielają w przypadku:
 - 1) Policji – Komendant Główny Policji, właściwy miejscowo komendant wojewódzki (Stołeczny) albo osoby przez nich upoważnione;
 - 2) Straży Granicznej – Komendant Główny Straży Granicznej, właściwy miejscowo komendant oddziału Straży Granicznej albo osoby przez nich upoważnione;
 - 3) Służby Więziennej – Dyrektor Generalny Służby Więziennej, właściwy miejscowo dyrektor okręgowy Służby Więziennej, właściwy miejscowo dyrektor zakładu karnego albo aresztu śledczego albo osoby przez nich upoważnione;
 - 4) Żandarmerii Wojskowej – Komendant Główny Żandarmerii Wojskowej, właściwy miejscowo komendant oddziału Żandarmerii Wojskowej albo osoby przez nich upoważnione.
2. Zgody na użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty może udzielić także jego dowódca, gdy zwłoka w użyciu lub wykorzystaniu tych środków groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia uprawnionego, innej osoby lub mienia lub niebezpieczeństwem zamachu na ważne obiekty, urządzenia lub obszary.

Art. 43.

1. Użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty następuje na rozkaz dowódcy tego pododdziału.
2. Bezpośrednio przed wydaniem rozkazu użycia środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty jego dowódca wzywa do zachowania zgodnego z prawem, w szczególności do porzucenia broni lub innego niebezpiecznego przedmiotu lub do zaniechania stosowania przemocy, a następnie uprzedza o możliwości użycia środków przymusu bezpośredniego w przypadku niepodporządkowania się temu wezwaniu.
3. W przypadku braku możliwości nawiązania kontaktu z dowódcą lub w sytuacji zagrażającej życiu lub zdrowiu uprawnionego lub innej osoby uprawniony wchodzący w skład pododdziału zwanego może użyć środków przymusu bezpośredniego lub wykorzystać te środki na zasadach określonych w niniejszej ustawie.
4. Zaprzestanie użycia środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty następuje na rozkaz dowódcy lub niezwłocznie po osiągnięciu zamierzonego celu.

Art. 44.

1. W przypadku, gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty:
 - 1) nastąpiło zranienie osoby,
 - 2) wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby,
 - 3) nastąpiła śmierć osoby,
 - 4) nastąpiło zniszczenie mienia,
 - 5) nastąpiło zranienie lub śmierć zwierzęcia– stosuje się przepisy art. 39.
2. O zdarzeniach, o których mowa w ust. 1 pkt 1-4, dowódca niezwłocznie powiadamia organ lub osobę, która udzieliła zgody na użycie środków przymusu bezpośredniego, albo osobę pełniącą służbę dyżurną, a w przypadku, o którym mowa w art. 42 ust. 2, dowódca pododdziału zwanego powiadamia właściwy podmiot, o którym mowa w art. 42 ust. 1.

Rozdział 3 Broń palna

Art. 45.

Broni palnej można użyć, gdy zaistnieje co najmniej jeden z następujących przypadków:

- 1) konieczność odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na:
 - a) życie, zdrowie lub wolność uprawnionego lub innej osoby albo konieczność przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu,
 - b) ważne obiekty, urządzenia lub obszary albo konieczność przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu,
 - c) mienie, który stwarza jednocześnie bezpośrednie zagrożenie życia, zdrowia lub wolności uprawnionego lub innej osoby, albo konieczność przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do takiego zamachu,

- d) nienaruszalność granicy państwowej przez osobę, która wymusza przekroczenie granicy państwowej przy użyciu pojazdu, broni palnej lub innego niebezpiecznego przedmiotu,
- e) bezpieczeństwo konwoju lub doprowadzenia;
- 2) konieczność przeciwstawienia się osobie:
 - a) niepodporządkowującej się wezwaniu do natychmiastowego porzucenia broni, materiału wybuchowego lub innego niebezpiecznego przedmiotu, którego użycie może zagrozić życiu, zdrowiu lub wolności uprawnionego lub innej osoby,
 - b) która usiłuje bezprawnie odebrać broń palną uprawnionemu lub innej osobie uprawnionej do jej posiadania;
- 3) bezpośredni pościg za osobą, wobec której:
 - a) użycie broni palnej było dopuszczalne w przypadkach określonych w pkt 1 lit. a–d i pkt 2,
 - b) istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełniła przestępstwo, o którym mowa w art. 115 § 20, art. 148, art. 156 § 1, art. 163–165, art. 197, art. 252 i art. 280–282 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny;
- 4) konieczność:
 - a) ujęcia osoby:
 - wobec której użycie broni palnej było dopuszczalne w przypadkach określonych w pkt 1 lit. a–d i pkt 2,
 - wobec której istnieje uzasadnione podejrzenie, że popełniła przestępstwo, o którym mowa w art. 115 § 20, art. 148, art. 156 § 1, art. 163–165, art. 197, art. 252 i art. 280–282 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
 - dokonującej zamachu, o którym mowa w pkt 1 lit. d lub e,
 - jeżeli schroniła się w miejscu trudno dostępnym, a z okoliczności zdarzenia wynika, że może użyć broni palnej lub innego niebezpiecznego przedmiotu,
 - b) ujęcia lub udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej, tymczasowo aresztowanej lub odbywającej karę pozbawienia wolności, jeżeli:
 - ucieczka tej osoby stwarza zagrożenie życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby,
 - istnieje uzasadnione podejrzenie, że osoba ta może użyć materiałów wybuchowych, broni palnej lub innego niebezpiecznego przedmiotu,
 - pozbawienie wolności nastąpiło w związku z uzasadnionym podejrzeniem lub stwierdzeniem popełnienia przestępstwa, o którym mowa w art. 115 § 20, art. 148, art. 156 § 1, art. 163–165, art. 197, art. 252 i art. 280–282 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,
 - c) ujęcia lub udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej, tymczasowo aresztowanej lub odbywającej karę pozbawienia wolności w związku z uzasadnionym podejrzeniem lub stwierdzeniem popełnienia lub przygotowania do popełnienia przestępstwa, o którym mowa w:
 - art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.),
 - art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 621, 627 i 664),
 - art. 5 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 709, z późn. zm.);
- 5) konieczność udaremnienia ucieczki osoby pozbawionej wolności z aresztu śledczego lub zakładu karnego oraz osoby konwojowanej lub doprowadzanej, a także pościg za tą osobą.

Art. 46.

1. Broń palna nie może być użyta lub wykorzystana przez pododdział zwarty.
2. W sytuacji zagrażającej życiu lub zdrowiu uprawnionego lub innej osoby uprawniony wchodzący w skład pododdziału zwartego może użyć broni palnej lub wykorzystać ją na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

Art. 47.

Broń palną można wykorzystać w przypadku konieczności podjęcia co najmniej jednego z następujących działań:

- 1) zatrzymanie pojazdu, jeżeli jego działanie zagraża życiu lub zdrowiu uprawnionego lub innej osoby lub stwarza zagrożenie dla ważnych obiektów, urządzeń lub obszarów;
- 2) pokonanie przeszkody:
 - a) uniemożliwiającej lub utrudniającej ujęcie osoby albo ratowanie życia lub zdrowia uprawnionego, innej osoby lub ratowanie mienia,
 - b) w przypadku naruszenia porządku lub bezpieczeństwa publicznego przez osobę pozbawioną wolności, zatrzymaną lub umieszczoną w strzeżonym ośrodku albo areszcie w celu wydalenia;
- 3) zaalarmowanie lub wezwanie pomocy;
- 4) neutralizacja przedmiotów lub urządzeń mogących stwarzać niebezpieczeństwo wybuchu, powodujących jednocześnie bezpośrednie zagrożenie zdrowia lub życia uprawnionego lub innej osoby;
- 5) unieszkodliwienie zwierzęcia, którego zachowanie zagraża bezpośrednio życiu lub zdrowiu uprawnionego lub innej osoby;
- 6) oddanie strzału ostrzegawczego.

Art. 48.

1. Przed użyciem broni palnej uprawniony podejmuje następujące działania:

- 1) identyfikuje swoją formację albo służbę okrzykiem przez wskazanie jej pełnej nazwy lub ustawowego skrótu, a w przypadku uprawnionego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20 – okrzykiem: „Ochrona!”;
- 2) wzywa osobę do zachowania zgodnego z prawem, a w szczególności do:
 - a) natychmiastowego porzucenia broni lub innego niebezpiecznego przedmiotu, którego użycie może zagrozić życiu, zdrowiu lub wolności uprawnionego lub innej osoby,
 - b) zaniechania ucieczki,
 - c) odstąpienia od użycia przemocy.
2. W przypadku niepodporządkowania się wezwaniom, o których mowa w ust. 1 pkt 2, uprawniony uprzedza o użyciu broni palnej okrzykiem: „Stój, bo strzelam!”, a jeżeli wezwanie to okaże się nieskuteczne, oddaje strzał ostrzegawczy w bezpiecznym kierunku.
3. Od procedury, o której mowa w ust. 1 i 2, lub jej poszczególnych elementów, w szczególności od oddania strzału ostrzegawczego, można odstąpić, jeżeli ich zrealizowanie groziłoby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby.
4. Przed rozpoczęciem konwoju lub doprowadzenia uprawniony uprzedza osobę pozbawioną wolności, w stosunku do której zgodnie z art. 45 pkt 4 lit. b i c możliwe jest użycie broni palnej, o możliwości użycia w stosunku do niej broni palnej w przypadku podjęcia przez nią próby ucieczki.

Art. 49.

1. Do postępowania po użyciu lub wykorzystaniu broni palnej stosuje się przepisy art. 36 ust. 1–4, art. 37 ust. 1 i 2 pkt 2, art. 38 oraz art. 39.
2. W przypadku gdy w wyniku użycia lub wykorzystania broni palnej nastąpiło zranienie osoby lub wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby, uprawniony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20, może odstąpić od udzielenia pierwszej pomocy, jeżeli:
 - 1) udzielenie tej pomocy może zagrozić życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu uprawnionego lub innej osoby;
 - 2) udzielenie pomocy osobie poszkodowanej zostało zapewnione przez inne osoby lub podmioty zobowiązane do jej udzielenia.
3. W przypadku odstąpienia od udzielenia pierwszej pomocy lub gdy osoba poszkodowana sprzeciwia się udzieleniu tej pomocy uprawniony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20, zapewnia wezwanie kwalifikowanej pierwszej pomocy lub podmiotów świadczących medyczne czynności ratunkowe.

Art. 50.

O każdym przypadku użycia lub wykorzystania broni palnej uprawniony niezwłocznie powiadamia przełożonego lub osobę pełniącą służbę dyżurną, a uprawniony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20, także właściwą miejscowo jednostkę organizacyjną Policji.

Rozdział 4

Dokumentowanie użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej

Art. 51.

1. Uprawniony dokumentuje w notatce użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.
2. Uprawniony przekazuje notatkę przełożonemu w przypadku użycia lub wykorzystania:
 - 1) środków przymusu bezpośredniego - gdy skutkiem tego użycia lub wykorzystania było zranienie osoby lub wystąpienie innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo jej śmierć, zranienie albo śmierć zwierzęcia albo zniszczenie mienia;
 - 2) broni palnej – niezależnie od skutku tego użycia lub wykorzystania.
3. W przypadku użycia środka przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego w zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich, młodzieżowym ośrodku wychowawczym lub policyjnej izbie dziecka uprawniony każdorazowo przekazuje przełożonemu notatkę, niezależnie od rodzaju i skutku użycia środka przymusu bezpośredniego.
4. Uprawniony może dokumentować w notatniku służbowym użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej, gdy nie nastąpiły skutki, o których mowa w ust. 2 pkt 1.

Art. 52.

1. Uprawniony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 11, nie dokumentuje prewencyjnego użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, chyba że skutkowało to zranieniem osoby lub wystąpieniem innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo jej śmiercią lub szkodą w mieniu.
2. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty jego dowódca dokumentuje niezwłocznie po zakończeniu działań tego pododdziału, w trakcie których nastąpiło to użycie lub wykorzystanie, sporządzając notatkę, którą przekazuje organowi lub osobie, która udzieliła zgody na użycie tych środków.
3. Uprawniony, o którym mowa w art. 46 ust. 2, dokumentuje użycie broni palnej na zasadach określonych w niniejszej ustawie.

Art. 53.

Po sporządzeniu notatki uprawniony, o którym mowa w art. 2 ust. 1 pkt 20, przekazuje ją w celu umieszczenia w ewidencji, o której mowa w art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia.

Art. 54.

1. W przypadku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, którego skutkiem było zranienie osoby lub wystąpienie innych widocznych objawów zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby albo jej śmierć, zranienie albo śmierć zwierzęcia albo zniszczenie mienia, notatka zawiera:
 - 1) służbowe dane identyfikacyjne uprawnionego;
 - 2) określenie czasu i miejsca użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
 - 3) następujące dane osoby, wobec której użyto środków przymusu bezpośredniego:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) serię i numer dokumentu tożsamości,
 - c) datę urodzenia,
 - d) w przypadku osoby osadzonej w zakładzie karnym albo areszcie śledczym - dane, o których mowa w lit. a i c, oraz imię ojca;
 - 4) określenie celu użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
 - 5) informację o przyczynie użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
 - 6) określenie użytych lub wykorzystanych środków przymusu bezpośredniego i sposób ich użycia;
 - 7) opis czynności zrealizowanych przed użyciem lub wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego i po użyciu lub wykorzystaniu tych środków;
 - 8) opis skutków użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego;
 - 9) informację o udzieleniu pierwszej pomocy i jej zakresie lub zapewnieniu wezwania kwalifikowanej pierwszej pomocy lub podmiotów świadczących medyczne czynności ratunkowe;
 - 10) następujące dane ustalonych świadków zdarzenia:
 - a) imię i nazwisko oraz serię i numer dokumentu tożsamości albo
 - b) służbowe dane identyfikacyjne, jeżeli świadkiem zdarzenia był uprawniony;
 - 11) podpis uprawnionego.
2. Jeżeli uzyskanie danych, o których mowa w ust. 1 pkt 3, było niemożliwe, w notatce podaje się przyczyny ich nieumieszczenia.
3. W przypadku gdy w wyniku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego nie nastąpiły skutki, o których mowa w ust. 1, notatka zawiera tylko informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1-6 i 11 oraz ust. 2.

Art. 55.

1. W przypadku broni palnej do treści notatki stosuje się przepisy:
 - 1) art. 54 ust. 1 i 2, jeżeli notatka dokumentuje użycie broni palnej;
 - 2) art. 54 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 7 i 11, jeżeli notatka dokumentuje wykorzystanie broni palnej.
2. Notatka dokumentująca użycie lub wykorzystanie broni palnej zawiera także określenie nazwy, typu i numeru seryjnego użytej lub wykorzystanej broni palnej oraz rodzaju i ilości użytej amunicji.

Art. 56.

W przypadku użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty do treści notatki sporządzanej przez jego dowódcę stosuje się przepisy art. 54 ust. 1 pkt 1-3, 5, 6, 8, 10 i 11 oraz uwzględnia się w niej:

- 1) informację o organie lub osobie, która udzieliła zgody na użycie tych środków;
- 2) opis postępowania poprzedzającego użycie lub wykorzystanie tych środków;
- 3) określenie sposobu realizacji działań podjętych w sytuacji, gdy wszelka zwłoka w użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia uprawnionego lub innej osoby, mienia lub niebezpieczeństwem dokonania zamachu na ważne obiekty, urządzenia lub obszary;
- 4) informację o liczbie pododdziału zwartego.

Rozdział 5

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 57.

W ustawie z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w dziale IV tytuł rozdziału 4 otrzymuje brzmienie:
„Użycie środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego w zakładzie poprawczym, w schronisku dla nieletnich, młodzieżowym ośrodku, wychowawczym”;
- 2) art. 95a otrzymuje brzmienie:

„Art. 95a.

§ 1. W razie bezskuteczności środków oddziaływania psychologiczno-pedagogicznego, w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1-3, 6, 8, 10 i 12-14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), wobec nieletniego umieszczonego w zakładzie poprawczym, schronisku dla nieletnich lub młodzieżowym ośrodku wychowawczym można użyć środka przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej.

- § 2. Wobec nieletniego umieszczonego w zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich, gdy użycie siły fizycznej jest niewystarczające, w przypadku usiłowania targnięcia się tego nieletniego na życie lub zdrowie własne albo innej osoby, można użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3, 4 lub 15 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.
- § 3. Użycie i dokumentowanie użycia środków przymusu bezpośredniego odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
- 3) uchyla się art. 95b;
- 4) w art. 95c uchyla się § 1.

Art. 58.

W ustawie z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym (Dz. U. z 2009 r. Nr 189, poz. 1471 oraz z 2010 r. Nr 182, poz. 1228 i Nr 200, poz. 1322) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 23 pkt 10 i 11 otrzymują brzmienie:
- „10) noszenia broni palnej krótkiej i broni sygnałowej;
- 11) noszenia kajdanek zakładanych na ręce, ręcznych miotaczy substancji obezwładniających, pałki służbowej i przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej.”;
- 2) w art. 23a:
- a) ust. 1–3 otrzymują brzmienie:
- „1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–3 i 8–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), strażnik Państwowej Straży Rybackiej może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 7, 9, pkt 12 lit. a i pkt 13 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.
2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a i pkt 2 oraz w art. 47 pkt 1, 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, strażnik Państwowej Straży Rybackiej może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
- b) uchyla się ust. 4,
- c) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
- „5. Do wykonywania przez strażnika Państwowej Straży Rybackiej czynności, o których mowa w art. 23, stosuje się odpowiednio przepisy o Policji.”;
- d) uchyla się ust. 7,
- e) ust. 8 otrzymuje brzmienie:
- „8. Na sposób przeprowadzania czynności, o których mowa w art. 23, przysługuje zażalenie do prokuratora.”;
- f) ust. 10 otrzymuje brzmienie:
- „10. Minister właściwy do spraw rybołówstwa w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady i warunki:
- 1) współdziałania Państwowej Straży Rybackiej z Policją – mając na względzie ustawowe zadania tych podmiotów oraz konieczność zapewnienia poprawnej i skutecznej współpracy;
- 2) posiadania, przechowywania i ewidencjonowania broni palnej i sygnałowej oraz amunicji do niej oraz środków przymusu bezpośredniego, a także sprawowania przez Policję nadzoru w tym zakresie nad Strażą – mając na względzie konieczność uniemożliwienia dostępu do broni, amunicji i środków przymusu bezpośredniego osobom trzecim, potrzebę ochrony ewidencji przed uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą, a także zapewnienie efektywnego nadzoru nad Strażą.”.

Art. 59.

W ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, ze zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 16 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 16.
1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–6 i 8–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), policjanci mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1–13 i 17–20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.
2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i e, pkt 2, 3 i pkt 4 lit. a i b oraz w art. 47 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, policjanci mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
- 2) po art. 16 dodaje się art. 16a w brzmieniu:

„Art. 16a.

Wobec nieletniego doprowadzonego do policyjnej izby dziecka, w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–3, 8 i 10–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, policjanci

mogą użyć środka przymusu bezpośredniego, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a i b, pkt 3, 4, 6, 7, pkt 12 lit. a i pkt 13 tej ustawy.”;

3) uchyla się art. 17;

4) w art. 18:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W razie zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub zakłócenia porządku publicznego, zwłaszcza poprzez sprowadzenie:

1) niebezpieczeństwa powszechnego dla życia, zdrowia lub wolności obywateli,

2) bezpośredniego zagrożenia dla mienia w znacznych rozmiarach,

3) bezpośredniego zagrożenia obiektów lub urządzeń ważnych dla bezpieczeństwa lub obronności państwa, siedzib centralnych organów państwowych albo wymiaru sprawiedliwości, obiektów gospodarki lub kultury narodowej oraz przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych albo organizacji międzynarodowych, a także obiektów dozorowanych przez uzbrojoną formację ochronną utworzoną na podstawie odrębnych przepisów,

4) zagrożenia przestępstwem o charakterze terrorystycznym bądź jego dokonania w stosunku do obiektów mających szczególnie znaczenie dla bezpieczeństwa lub obronności państwa, bądź mogącym skutkować niebezpieczeństwem dla życia ludzkiego

– jeżeli użycie oddziałów i pododdziałów Policji okaże się niewystarczające, do pomocy oddziałom i pododdziałom Policji mogą być użyte oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, zwane dalej „Siłami Zbrojnymi”.”,

b) uchyla się ust. 2,

c) ust. 3–5 otrzymują brzmienie:

„3. Użycie Sił Zbrojnych, w przypadkach o których mowa w ust. 1, następuje na podstawie postanowienia Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wydanego na wniosek Prezesa Rady Ministrów.

4. Pomoc, o której mowa w ust. 1, może być udzielona również w formie prowadzonego samodzielnie przez oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych przeciwdziałania zagrożeniu bądź dokonaniu przestępstwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, w przypadku gdy oddziały i pododdziały Policji nie dysponują możliwościami skutecznego przeciwdziałania tym zagrożeniom.

5. W przypadkach niecierpiących zwłoki decyzję o udzieleniu pomocy, o której mowa w ust. 1 i 4, podejmuje Minister Obrony Narodowej, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych, określający zakres i formę pomocy, zawiadamiając o niej niezwłocznie Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej i Prezesa Rady Ministrów.”,

d) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Żołnierzom oddziałów i pododdziałów Sił Zbrojnych kierowanych do pomocy oddziałom i pododdziałom Policji przysługują w zakresie niezbędnym do wykonywania ich zadań, wobec wszystkich osób, uprawnienia policjantów określone w art. 15 i art. 16. Korzystanie z tych uprawnień następuje na zasadach i w trybie określonych dla policjantów.”,

e) w ust. 8 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) sposób koordynowania działań podejmowanych przez Policję i Siły Zbrojne w formie określonej w ust. 1 i 4;”;

5) w art. 18a ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W wypadku, o którym mowa w ust. 1, żołnierzom Żandarmerii Wojskowej przysługują, w zakresie niezbędnym do wykonania ich zadań, wobec wszystkich osób, uprawnienia policjantów określone w art. 15 i art. 16. Korzystanie z tych uprawnień następuje na zasadach i w trybie określonych dla policjantów.”;

6) w art. 18b ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Funkcjonariuszom Straży Granicznej skierowanym do wykonywania zadań służbowych polegających na udzielaniu pomocy Policji przysługują, w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań, uprawnienia policjantów określone w art. 15 ust. 1 pkt 1–3 i 4–5a oraz art. 16, z wyjątkiem uprawnienia do używania lub wykorzystywania wodnych środków obezwładniających. Korzystanie z tych uprawnień następuje na zasadach i w trybie określonych dla policjantów.”;

7) w art. 31 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Osobom, które stosownie do przepisów o powszechnym obowiązku obrony odbywają ćwiczenia w jednostkach organizacyjnych podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych na podstawie przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych, przysługują w zakresie przydzielonych im zadań uprawnienia policjantów określone w art. 15 i art. 16.”.

Art. 60.

W ustawie z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2011 r. Nr 116, poz. 675, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 11 w ust. 1 pkt 2b otrzymuje brzmienie:

„2b) pełnienia wart ochronnych na pokładzie statku powietrznego oraz stosowania niezbędnych środków, łącznie zużyciem środków przymusu bezpośredniego i broni palnej, w celu unieszkodliwienia osoby, która stanowi bezpośrednie zagrożenie bezpieczeństwa lotu, zdrowia lub życia pasażerów lub członków załogi;”;

2) tytuł rozdziału 5 otrzymuje brzmienie:

- „Użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej”;
3) art. 23 otrzymuje brzmienie:

„Art. 23.

1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), funkcjonariusze mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1–7, pkt 9–11, pkt 12 lit. a, c i d, pkt 13 i 16–20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.
 2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1–3 i pkt 4 lit. a i b oraz w art. 47 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusze mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
 3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
- 4) uchyla się art. 24.

Art. 61.

W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2011 r. Nr 41, poz. 214, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) tytuł rozdziału 2a otrzymuje brzmienie:

„Uprawnienia kontroli skarbowej”;

- 2) w art. 11a:

- a) w ust. 1 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) przeprowadzania doprowadzenia, o którym mowa w art. 4 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), lub konwoju, o którym mowa w art. 4 pkt 3 tej ustawy;”;

- b) dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Inspektorzy i pracownicy wykonujący zadania w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa tego doprowadzenia lub konwoju, mają prawo wydawania poleceń określonego zachowania się.”;

- 3) uchyla się art. 11d–11e;

- 4) art. 11f otrzymuje brzmienie:

„Art. 11f.

1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–3 i 8–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, inspektorzy i pracownicy mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 7, pkt 12 lit. a, pkt 13 i 18 tej ustawy, oraz środków przeznaczonych do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód, z wyłączeniem materiałów wybuchowych, lub wykorzystać te środki.
 2. Inspektorzy i pracownicy mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać:
 - 1) w przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a, b, e i pkt 2 oraz art. 47 pkt 1, pkt 2 lit. a i pkt 3–6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej;
 - 2) w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie broni palnej było dopuszczalne w przypadkach określonych w art. 45 pkt 1 lit. a i pkt 2 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej;
 - 3) w celu ujęcia lub udaremnienia ucieczki osoby zatrzymanej, jeżeli ucieczka tej osoby stwarza zagrożenie życia lub zdrowia inspektora, pracownika lub innej osoby lub istnieje uzasadnione podejrzenie, że osoba zatrzymana może użyć materiałów wybuchowych, broni palnej lub innego niebezpiecznego przedmiotu.
 3. W broń palną może być wyposażony, przeszkolony w zakresie związanym z jej używaniem, inspektor 1 pracownik zatrudniony w wyodrębnionej komórce, o której mowa w art. 11 g ust. 1.
 4. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
- 5) w art. 11g ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Uprawnienia, o których mowa w art. 11a ust. 1 pkt 2, 3 i 3a oraz art. 11f ust. 1 i 2, przysługują inspektorom i pracownikom zatrudnionym w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych kontroli skarbowej. Inspektorom i pracownikom tym przysługuje umundurowanie służbowe i broń służbowa. Art. 11f ust. 4 stosuje się odpowiednio.”;
- 6) w art. 37a ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Pracownikom wywiadu skarbowego przysługuje prawo do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego oraz posiadania i użycia lub wykorzystania broni palnej. Art. 11f ust. 1, 2 i 4 oraz przepisy wydane na podstawie art. 11g ust. 4 – w zakresie przydziału broni służbowej – stosuje się odpowiednio.”.

Art. 62.

W ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2011 r. Nr 12, poz. 59, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 47:

- a) w ust. 2 pkt 9 otrzymuje brzmienie:
„9) noszenia broni palnej długiej i krótkiej, kajdanek zakładanych na ręce, pałki służbowej, ręcznego miotacza substancji obezwładniających oraz przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej;”;
- b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–3, 8 i 10–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), strażnik leśny może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 7, 9, pkt 12 lit. a i pkt 13 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.”;
- c) uchyla się ust. 3a,
- d) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:
„4. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a i pkt 2 oraz w art. 47 pkt 1, 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, strażnik leśny może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
5. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
- e) uchyla się ust. 6,
- f) ust. 7 otrzymuje brzmienie:
„7. Do wykonywania przez strażnika leśnego czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 1 13, stosuje się odpowiednio przepisy ustawy o Policji.”;
- 2) w art. 49 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
„3. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady:
 - 1) współdziałania Lasów Państwowych z Policją - mając na względzie ustawowe zadania tych podmiotów oraz konieczność zapewnienia poprawnej i skutecznej współpracy;
 - 2) przydziału, ewidencjonowania i przechowywania w regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych i nadleśnictwie broni i amunicji, środków przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek zakładanych na ręce, pałki służbowej, ręcznych miotaczy substancji obezwładniających i przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej - mając na względzie konieczność uniemożliwienia dostępu do broni, amunicji i środków przymusu bezpośredniego osobom trzecim, potrzebę ochrony ewidencji przed uszkodzeniem, zniszczeniem lub utratą.”.

Art. 63.

W ustawie z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (Dz. U. z 2005 r. Nr 127, poz. 1066, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 39:
 - a) w ust. 2 pkt 10 i 11 otrzymują brzmienie:
„10) noszenia broni palnej bojowej, broni myśliwskiej śrutowej, pałki służbowej i kajdanek zakładanych na ręce;
11) noszenia ręcznego miotacza substancji obezwładniających oraz przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej”;
 - b) ust. 3–5 otrzymują brzmienie:
„3. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–3, 8 i 10–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), strażnik Państwowej Straży Łowieckiej może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 7, 9, pkt 12 lit. a i pkt 13 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.
4. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a i pkt 2 oraz w art. 47 pkt 1, 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, strażnik Państwowej Straży Łowieckiej może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
5. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
 - c) uchyla się ust. 6,
 - d) ust. 7 otrzymuje brzmienie:
„7. Do wykonywania przez strażnika Państwowej Straży Łowieckiej czynności, o których mowa w ust. 2, stosuje się odpowiednio przepisy o Policji.”;
 - e) uchyla się ust. 9;
- 2) w art. 40 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) wykonując zadania, współdziałają z Państwową Strażą Łowiecką i w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–3, 8 i 10–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a tej ustawy, lub wykorzystać te środki. Przy wykonywaniu czynności służbowych stosuje się przepisy art. 39 ust. 2 pkt 1, 5, 6, 9 i 11 oraz ust. 5 i 11;”;

3) w art. 41 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Minister właściwy do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe sposoby ewidencjonowania i przechowywania w siedzibach Państwowej Straży Łowieckiej broni palnej bojowej, broni myśliwskiej śrutowej, amunicji i środków przymusu bezpośredniego. Rozporządzenie powinno określać szczególne wymogi dotyczące przechowywania i ewidencjonowania w siedzibach Państwowej Straży Łowieckiej broni palnej bojowej, broni myśliwskiej śrutowej, amunicji do tej broni oraz środków przymusu bezpośredniego, a także wzory dokumentów niezbędnych do ewidencjonowania broni i amunicji oraz środków przymusu bezpośredniego, ich wydawania i zdania, jak również warunki techniczne, jakim powinien odpowiadać magazyn broni.”

Art. 64.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 214 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. O użyciu środka przymusu bezpośredniego lub broni względem tymczasowo aresztowanego zawiadamia się bezzwłocznie organ, do którego dyspozycji pozostaje aresztowany.”;

2) art. 256 otrzymuje brzmienie:

„Art. 256.

Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego lub użycie broni względem osób pozbawionych wolności reguluje odrębna ustawa.”

Art. 65.

W ustawie z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 36:

a) ust. 1–3 otrzymują brzmienie:

„1. Pracownik ochrony przy wykonywaniu zadań ochrony osób i mienia ma prawo do:

- 1) ustalania uprawnień do przebywania na obszarach lub w obiektach chronionych oraz legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości;
- 2) wezwania osób do opuszczenia obszaru lub obiektu w przypadku stwierdzenia braku uprawnień do przebywania na terenie chronionego obszaru, lub obiektu albo stwierdzenia zakłócania porządku;
- 3) ujęcia w granicach obszarów lub obiektów chronionych lub poza ich granicami osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, a także chronionego mienia, w celu niezwłocznego oddania tych osób Policji;
- 4) użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a, b id, pkt 2 lit. a, pkt 7, 9, pkt 12 lit. a i pkt 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628):
 - a) w granicach chronionych obiektów i obszarów - w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 2, 5, 8, 10 i 13 tej ustawy,
 - b) poza granicami obiektów i obszarów chronionych - w przypadku, o którym mowa w art. 11 pkt 9 tej ustawy;
- 5) użycia lub wykorzystania broni palnej:
 - a) w granicach chronionych obiektów i obszarów - w przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i pkt 2 oraz art. 47 pkt 3 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, z wyłączeniem przypadków przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do zamachów, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c tej ustawy,
 - b) poza granicami obiektów i obszarów chronionych - w przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. e oraz art. 47 pkt 3 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

2. Wewnętrzna służba ochrony lub przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą w zakresie usług ochrony osób i mienia prowadzą ewidencję notatek użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej przez pracowników ochrony.

3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”

b) uchyla się ust. 4;

2) uchyla się art. 37 i art. 38;

3) w art. 39 uchyla się ust. 1.

Art. 66.

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 9 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) użycia broni palnej oraz środków przymusu bezpośredniego,”;

2) w art. 9a w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wyposażenia, w tym środków przymusu bezpośredniego, broni palnej, urządzeń samoczynnie ujawniających i rejestrujących naruszenia przepisów ruchu drogowego, środków technicznych służących do obserwowania i rejestrowania obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, pojazdów,”;

3) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14.

1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–6, 8–10 i 12–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), strażnik może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a, b i d, pkt 2 lit. a, pkt 7, 9, pkt 12 lit. a i pkt 13 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.
2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a, b, e i pkt 2 oraz w art. 47 pkt 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, strażnik może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
3. Wobec zwierzęcia, którego zachowanie zagraża bezpośrednio życiu lub zdrowiu strażnika lub innej osoby, strażnik może wykorzystać także środek przymusu bezpośredniego, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.
4. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;

4) uchyla się art. 14a–14g;

5) art. 14h otrzymuje brzmienie:

„Art. 14h.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw administracji publicznej określi, w drodze rozporządzenia, sposób przechowywania i ewidencjonowania środków przymusu bezpośredniego, uwzględniając potrzebę właściwego zabezpieczenia tych środków i dokumentacji, uniemożliwiającego dostęp osób niepowołanych.”;

6) w art. 15 w ust. 1 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1) broń palną do wykonywania zadań określonych w art. 11 ust. 1 pkt 5 i 9,

2) przedmioty przeznaczone do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, o średniej wartości prądu w obwodzie przekraczającej 10 mA.”;

7) art. 16 otrzymuje brzmienie:

„Art. 16.

1. Dopuszczenie strażnika do wykonywania zadań z bronią palną i przedmiotem przeznaczonym do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, o średniej wartości prądu w obwodzie przekraczającej 10 mA, następuje na wniosek komendanta straży, w drodze decyzji administracyjnej wydanej przez właściwy organ Policji.
2. W zakresie zasad dopuszczenia strażnika do posiadania broni palnej i przedmiotu przeznaczonego do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, stosuje się odpowiednio przepisy art. 30 ustawy z dnia 21 maja 1999 r. o broni i amunicji.”;

8) art. 17 otrzymuje brzmienie:

„Art. 17.

Strażnik, o którym mowa w art. 16, na polecenie właściwego komendanta straży może zostać wyposażony w broń palną na czas wykonywania zadań określonych w art. 11 pkt 5 i 9.”;

9) w art. 18:

a) uchyla się ust. 1–3,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki przydziału broni palnej i amunicji do tej broni oraz warunki przechowywania i ewidencjonowania broni i amunicji przez straż, z uwzględnieniem specyfiki działania straży oraz sposobów uniemożliwienia dostępu do tej broni i amunicji osobom trzecim.”;

10) uchyla się art. 19;

11) art. 20 otrzymuje brzmienie:

„Art. 20.

Na zastosowanie i sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w art. 12 i art. 14, przysługuje zażalenie do prokuratora.”.

Art. 67.

W ustawie z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1712, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 14 otrzymuje brzmienie:

„Art. 14.

1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–6 i 9–13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), funkcjonariusz może użyć środków przymusu bezpośred-

- nego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 5, 7, 9, 11, pkt 12 lit. a, c i d, pkt 13, 17 i 18 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.
2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i e, pkt 2 i pkt 3 lit. a oraz w art. 47 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
 3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
- 2) uchyla się art. 15;
 - 3) w art. 128:
 - a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Przy wykonywaniu zadań w zakresie ochrony, o której mowa w art. 127, strażnikom Straży Marszałkowskiej:

 - 1) przysługują odpowiednio uprawnienia funkcjonariuszy BOR określone w art. 13 ust. 1 pkt 1–5 oraz ust. 2–7, stosowane w okolicznościach i na warunkach określonych w tych przepisach oraz przepisach wydanych na ich podstawie;
 - 2) przysługuje prawo użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 3–5, 7, pkt 12 lit. a i pkt 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, w przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–6 i 8–14 tej ustawy.
 2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i e, pkt 2, pkt 3 lit. a i pkt 4 lit. a oraz w art. 47 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, strażnicy Straży Marszałkowskiej mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.”,
 - b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
 - 4) w art. 129 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Minister właściwy do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki posiadania, ewidencjonowania i przechowywania przez Straż Marszałkowską broni palnej oraz środków przymusu bezpośredniego, z uwzględnieniem specyfiki działania Straży Marszałkowskiej oraz sposobów uniemożliwienia dostępu do broni oraz tych środków osobom trzecim.”.

Art. 68.

W ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 568) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 17 w ust. 1 pkt 15 otrzymuje brzmienie:

„15) używania i wykorzystywania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej na zasadach określonych w art. 42.”;
- 2) w art. 21 ust 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku wykonywania czynności ochronnych, o których mowa w art. 4 ust. 2 pkt 18, Żandarmerii Wojskowej przysługują uprawnienia określone w art. 17 i art. 42 wobec osób stwarzających zagrożenie dla osób ochraniających.”;
- 3) w art. 26a w ust, 3 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) skład, uprawnienia i obowiązki obsługi izby zatrzymań, z uwzględnieniem możliwości używania lub wykorzystywania przez obsługę izby zatrzymań środków przymusu bezpośredniego lub broni palnej w przypadkach i na zasadach określonych w art. 23 i w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628);”;
- 4) art. 42 otrzymuje brzmienie:

„Art. 42.

 1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–6 i 8–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, żołnierze Żandarmerii Wojskowej mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1–5, 7–9, 11, pkt 12 lit. a, c i d, pkt 13 i 17–20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.
 2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i e, pkt 2, 3, pkt 4 lit. a i b oraz w art. 47 pkt 1–3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, żołnierze Żandarmerii Wojskowej mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
 3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
- 5) uchyla się art. 43;
- 6) art. 51 otrzymuje brzmienie:

„Art. 51.

1. Żołnierzom wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby garnizonowej i służby wewnętrznej jednostki wojskowej w związku z wykonywaniem czynności służbowych przysługują uprawnienia określone w art. 17 ust. 1 pkt 1, 2, 4–6, 8, 10 i 11.
2. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–6 i 8–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, żołnierze wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby garnizonowej i służby wewnętrznej jednostki wojskowej w związku z wykonywaniem czynności służbowych mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1–5, 7–9, 11, pkt 12 lit. a, c i d, pkt 13, 17, 19 i 20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.
3. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i e, pkt 2, 3, pkt 4 lit. a i b oraz w art. 47 pkt 1–3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, żołnierze wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby garnizonowej i służby wewnętrznej jednostki wojskowej w związku z wykonywaniem czynności służbowych mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
4. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”

Art. 69.

W ustawie z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2012 r. poz. 1265 oraz z 2013 r. poz. 21 i 567) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 55 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Inspektor ma również prawo do używania i wykorzystywania:
 - 1) środków przymusu bezpośredniego;
 - 2) broni palnej.”;
- 2) art. 57 otrzymuje brzmienie:

„Art. 57.

1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–4, 8, 10 i 12–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), inspektor może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 7, pkt 12 lit. a i pkt 13 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.
 2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a i pkt 2 oraz w art. 47 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, inspektor może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
 3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
- 3) uchyla się art. 58–65;
 - 4) w art. 76a ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. W czasie wykonywania zadań, o których mowa w art. 50, do pracowników Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 55 ust. 1–1b i ust. 2 pkt 1, art. 56, art. 57 ust. 1 i 3, art. 69 ust. 1–3a, art. 70–74, art. 89 ust. 1 i art. 93 ust. 1.”.

Art. 70.

W ustawie z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2010 r. Nr 29, poz. 154, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 24 dodaje się art. 24a w brzmieniu:

„Art. 24a.

1. Funkcjonariusze ABW albo AW mają prawo przeprowadzania doprowadzenia, o którym mowa w art. 4 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), lub konwoju, o którym mowa w art. 4 pkt 3 tej ustawy.
 2. Funkcjonariusze ABW albo AW wykonujący zadania w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju, jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa tego doprowadzenia lub konwoju, mają prawo wydawania poleceń określonego zachowania się.
 3. Do wykonywania zadań w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju stosuje się przepisy art. 25, art. 26 i art. 26b.”;
- 2) art. 25 i art. 26 otrzymują brzmienie:

„Art. 25.

1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–6 i 8–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz ABW może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 7, 9, 11, pkt 12 lit. a i d, pkt 13 i 17–20 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.
2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i e, pkt 2, 3 i pkt 4 lit. a, b i lit. c tiret pierwsze oraz w art. 47 pkt 1, pkt 2 lit. a i pkt 3–6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz ABW może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

Art. 26.

1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–3, 5, 6, 8–10, 12 i 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz AW może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a i b, pkt 7, 9, pkt 12 lit. a, pkt 13 i 18 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.
 2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i e, pkt 2 i pkt 3 lit. a oraz w art. 47 pkt 1 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz AW może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.”;
- 3) po art. 26a dodaje się art. 26b w brzmieniu:

„Art. 26b.

Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej przez funkcjonariuszy ABW i AW oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;

- 4) art. 43 otrzymuje brzmienie;

„Art. 43.

1. Agencje zapewniają ochronę wykorzystywanych przez siebie urządzeń oraz obszarów i obiektów, a także przebywających w nich osób, przez wewnętrzną służbę ochrony.
2. Funkcjonariusze wykonujący zadania w zakresie ochrony, w granicach chronionych obszarów i obiektów mają prawo:
 - 1) ustalania uprawnień osób do przebywania na obszarach lub w obiektach chronionych,
 - 2) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości,
 - 3) wydawania poleceń dotyczących określonego zachowania się w granicach chronionych obszarów i obiektów, w tym ich opuszczenia,
 - 4) ujęcia osób stwarzających bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla chronionego mienia, w celu niezwłocznego oddania tych osób Policji lub innym właściwym organom,
 - 5) dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagaży, a także sprawdzania środków transportu i ładunków,
 - 6) usunięcia pojazdów z miejsca postoju
– jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa chronionych urządzeń, a także obszarów, obiektów oraz przebywających w nich osób.
3. Czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 2, 4 i 6, mogą być wykonywane również w miejscu bezpośrednio sąsiadującym z chronionymi urządzeniami, obszarami lub obiektami, jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia ich bezpieczeństwa lub bezpieczeństwa przebywających w nich osób.
4. Czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 4 i 5, wykonuje się z poszanowaniem dóbr osobistych osoby, w stosunku do której zostały podjęte.
5. Do wykonywania zadań w zakresie ochrony, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 25, art. 26 i art. 26b.”.

Art. 71.

W ustawie z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. Nr 113, poz. 985, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 10 dodaje się art. 10a w brzmieniu:

„Art. 10a.

1. Jeżeli użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przez pododdział zwarty Policji okazało się niewystarczające do osiągnięcia celów tego użycia lub wykorzystania lub nie jest możliwe ze względu na okoliczności zdarzenia, pododdział zwarty Policji może użyć lub wykorzystać broń palną.
2. Polecenie użycia lub wykorzystania broni palnej przez pododdział zwarty Policji wydaje komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji lub Komendant Główny Policji, a w przypadku gdy wszelka zwłoka groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia funkcjonariusza wchodzącego w skład tego pododdziału lub innej osoby - dowódca pododdziału zwartego.
3. Bezpośrednio przed wydaniem rozkazu użycia broni palnej przez pododdział zwarty Policji, dowódca:
 - 1) wzywa do zachowania zgodnego z prawem, w szczególności do porzucenia broni lub niebezpiecznego przedmiotu lub do zaniechania stosowania przemocy,
 - 2) uprzedza o możliwości użycia broni palnej w przypadku niepodporządkowania się temu wezwaniu,
 - 3) wydaje rozkaz oddania strzału ostrzegawczego lub salwy ostrzegawczej w bezpiecznym kierunku.
4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się, gdy wszelka zwłoka groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia funkcjonariusza wchodzącego w skład pododdziału zwartego Policji lub innej osoby.
5. O każdym przypadku użycia lub wykorzystania broni palnej przez pododdział zwarty Policji, jego dowódca niezwłocznie powiadamia przełożonego, który wydał polecenie użycia broni palnej, lub osobę pełniącą służbę dyżurną.
6. Do czynności podejmowanych przez przełożonego po użyciu broni palnej stosuje się przepisy art. 36 ust. 1–4, art. 37 ust. 1 i ust. 2 pkt 2, art. 38 oraz art. 39 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628).

7. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do użycia lub wykorzystania broni palnej przez pododdział zwarty Policji, stosuje się przepisy art. 43 ust. 1, 3 i 4 oraz art. 44 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
- 2) w art. 11:
- a) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej pozostają pod dowództwem przełożonych służbowych i wykonują zadania wyznaczone przez Ministra Obrony Narodowej w uzgodnieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych. Żołnierzom wyznaczonym do tych oddziałów i pododdziałów przysługują, w zakresie niezbędnym do wykonania ich zadań, uprawnienia policjantów określone w art. 15 i art. 16 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, ze zm.).”;
- b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a-3i w brzmieniu:
- „3a. Oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej mogą użyć i wykorzystać środki przymusu bezpośredniego, do użycia i wykorzystania których uprawnieni są żołnierze Żandarmerii Wojskowej wchodzący w skład pododdziału zwartego, o którym mowa w przepisach ustawy z dnia 24 maja 2013 r. ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.
- 3b. Do użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego przez oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się przepisy art. 41–43 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.
- 3c. Oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
- 3d. Zgody na użycie lub wykorzystanie broni palnej przez oddział lub pododdział Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej udziela przełożony służbowy, a w przypadku gdy wszelka zwłoka groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia żołnierza wchodzącego w skład tego oddziału lub pododdziału lub innej osoby – dowódca pododdziału zwartego.
- 3e. Bezpośrednio przed wydaniem rozkazu użycia broni palnej przez oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej ich dowódca:
- 1) wzywa do zachowania zgodnego z prawem, w szczególności do porzucenia broni lub niebezpiecznego przedmiotu lub do zaniechania stosowania przemocy,
 - 2) uprzedza o możliwości użycia broni palnej w przypadku niepodporządkowania się temu wezwaniu,
 - 3) wydaje rozkaz oddania strzału ostrzegawczego lub salwy ostrzegawczej w bezpiecznym kierunku.
- 3f. Przepisu ust. 3e nie stosuje się, gdy wszelka zwłoka groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia żołnierza wchodzącego w skład oddziału lub pododdziału Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej lub innej osoby.
- 3g. O każdym przypadku użycia broni palnej przez oddział i pododdział Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej jego dowódca niezwłocznie powiadamia przełożonego, który wydał polecenie użycia broni palnej, lub osobę pełniącą służbę dyżurną.
- 3h. Do czynności podejmowanych przez przełożonego po użyciu broni palnej stosuje się przepisy art. 36 ust. 1–4, art. 37 ust. 1 i ust. 2 pkt 2, art. 38 oraz art. 39 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.
- 3i. W zakresie nieuregulowanym w ustawie do użycia i wykorzystania broni palnej przez oddziały i pododdziały Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej stosuje się przepisy art. 43 ust. 1, 3 i 4 oraz art. 44 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. ośrodkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”.

Art. 72.

W ustawie z dnia 3 lipca 2002 r. – Prawo lotnicze (Dz. U. z 2012 r. poz. 933, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 115 ust. 4a otrzymuje brzmienie:
- „4a. W przypadku gdy nie jest możliwe podjęcie decyzji przez dowódcę, funkcjonariusz Straży Granicznej wchodzący w skład warty ochronnej na pokładzie statku powietrznego odbywającego lot wysokiego ryzyka, w razie bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa lotu, zdrowia lub życia pasażerów lub członków załogi, w celu unieszkodliwienia osoby niebezpiecznej stosuje niezbędne środki, łącznie z użyciem środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
- 2) w art. 116:
- a) ust. 3–5 otrzymują brzmienie:
- „3. Zakazów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie stosuje się do:
- 1) żołnierzy i funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego oraz funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Policji, Straży Granicznej i Biura Ochrony Rządu, którzy bez zamiaru odbycia lotu, wykonują obowiązki służbowe na pokładzie statku powietrznego pozostającego na lotnisku albo lądowisku;
 - 2) funkcjonariuszy Straży Granicznej pełniących wartę ochronną, o której mowa w art. 186a ust. 1;

- 3) żołnierzy i funkcjonariuszy służb, o których mowa w pkt 1, którzy podczas wykonywania przez nich obowiązków służbowych odbywają lot i odbyli szkolenie w zakresie zasad bezpieczeństwa na pokładzie statku powietrznego w przypadku użycia broni palnej lub środków przymusu bezpośredniego.
 - 4) Żołnierze i funkcjonariusze służb, o których mowa w ust. 3 pkt 1, którzy podczas wykonywania przez nich obowiązków służbowych odbywają lot, mają prawo do użycia na pokładzie statku powietrznego broni palnej lub środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1–4, 7, 11 i 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), na zasadach i w sposób określony w tej ustawie.
 - 5) Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia:
 - 1) szczegółowe warunki wnoszenia broni palnej lub środków przymusu bezpośredniego na pokład statku powietrznego, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa na pokładzie tego statku;
 - 2) organizację i zakres szkolenia, o którym mowa w ust. 3 pkt 3, mając na względzie zapewnienie odpowiedniego poziomu wyszkolenia żołnierzy i funkcjonariuszy, jednolitość programu i formy szkolenia, zakres wiedzy teoretycznej i praktyki niezbędnej do wykonywania obowiązków służbowych na pokładzie statku powietrznego.”
- b) uchyla się ust. 6–8.

Art. 73.

W ustawie z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz. U. z 2007 r. Nr 16, poz. 94, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 60:

- a) w ust. 2 w pkt 5 średnik zastępuje się kropką i uchyla się pkt 6,
- b) ust. 3–7 otrzymują brzmienie:

„3. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–6, 8–10 i 12–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), funkcjonariusz straży ochrony kolei może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 7, 9, pkt 12 lit. a i pkt 13 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

4. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a-c i e, pkt 2 i pkt 3 lit. a oraz w art. 47 pkt 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz straży ochrony kolei może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.

5. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.

6. Na sposób przeprowadzenia czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 1-3 i ust. 3, przysługuje zażalenie do miejscowo właściwego prokuratora w trybie przepisów Kodeksu postępowania karnego.

7. Do wykonywania przez funkcjonariusza straży ochrony kolei czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy o Policji.”;

2) w art. 62 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Minister właściwy do spraw transportu w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych określi, w drodze rozporządzenia, rodzaj i sposoby ewidencjonowania, przechowywania w straży ochrony kolei broni, amunicji i środków przymusu bezpośredniego, z uwzględnieniem specyfiki działania straży ochrony kolei oraz sposobów uniemożliwienia dostępu do tej broni, amunicji i tych środków osobom trzecim.”.

Art. 74.

W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2011 r. Nr 264, poz. 1573 oraz z 2012 r. poz. 589 i 769) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 100i ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Funkcjonariusze innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, należący do eskorty, podczas wykonywania tranzytu drogą powietrzną przez obszar polskiego lotniska, w przypadku:

- 1) zagrożenia bezpośrednim i bezprawnym zamachem na życie, zdrowie lub wolność funkcjonariusza,
- 2) bezpośredniego i poważnego zagrożenia podjęcia przez cudzoziemca ucieczki, okaleczenia siebie lub osób trzecich lub zniszczenia mienia, gdy brak jest funkcjonariuszy Straży Granicznej lub Policji albo w celu ich wsparcia

– są uprawnieni do noszenia środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 2, 7, pkt 12 lit. a i d oraz pkt 13 oraz użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 7, pkt 12 lit. a i d oraz pkt 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), odpowiednio na zasadach dotyczących funkcjonariuszy Straży Granicznej.”;

2) w art. 140 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku gdy zachowanie cudzoziemca, któremu odmówiono wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, uzasadnia przypuszczenie, że może on spowodować zagrożenie bezpieczeństwa w międzynarodowej komunikacji lądowej, lotniczej lub morskiej, komendant właściwej placówki Straży Granicznej, na wniosek upoważnionego przedstawiciela przewoźnika i na koszt przewoźnika, zapewnia doprowadzenie takiego cudzoziemca.”.

Art. 75.

W ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 627) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 109 otrzymuje brzmienie:

„Art. 109.

W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–3, 8 i 10–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), funkcjonariusz Straży Parku może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 7, 9, pkt 12 lit. a i pkt 13 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.”;

2) w art. 110:

a) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a i pkt 2 oraz w art. 47 pkt 1, 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz Straży Parku może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.”;

b) uchyla się ust. 9 i 11;

3) po art. 110 dodaje się art. 110a w brzmieniu:

„Art. 110a.

Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”.

Art. 76.

W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. Nr 104, poz. 709, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 28 dodaje się art. 28a w brzmieniu:

„Art. 28a.

1. Funkcjonariusze SKW i SWW mają prawo przeprowadzania doprowadzenia, o którym mowa w art. 4 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), lub konwoju, o którym mowa w art. 4 pkt 3 tej ustawy.

2. Funkcjonariusze SKW i SWW wykonujący zadania w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju, jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa tego doprowadzenia lub konwoju, mają prawo wydawania poleceń określonego zachowania się.

3. Do wykonywania zadań w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju stosuje się przepisy art. 30–30b.”;

2) art. 30 otrzymuje brzmienie:

„Art. 30.

1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–3, 6, 8, 9, 12 i 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz SKW może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 7, 9, 11, pkt 12 lit. a i d, pkt 13 i 18 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i e, pkt 2 i pkt 4 lit. c tiret trzecie oraz w art. 47 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz SKW może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.”;

3) po art. 30 dodaje się art. 30a i art. 30b w brzmieniu:

„Art. 30a.

1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–3, 5, 6, 8–10, 12 i 13 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz SWW może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, pkt 2 lit. a i b, pkt 7, 9, pkt 12 lit. a, pkt 13 i 18 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.

2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i e, pkt 2 i pkt 3 lit. a oraz w art. 47 pkt 1 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz SWW może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.”.

Art. 30b.

Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej przez funkcjonariuszy SKW i SWW oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;

4) art. 44 otrzymuje brzmienie:

„Art. 44.

1. SKW i SWW zapewniają ochronę wykorzystywanych przez siebie urządzeń oraz obszarów i obiektów, a także przebywających w nich osób, przez wewnętrzną służbę ochrony.

2. Funkcjonariusze wykonujący zadania w zakresie ochrony w granicach chronionych obszarów i obiektów mają prawo:

1) ustalania uprawnień osób do przebywania na obszarach lub w obiektach chronionych,

2) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości,

- 3) wydawania poleceń dotyczących określonego zachowania się w granicach chronionych obszarów i obiektów, w tym ich opuszczenia,
- 4) ujęcia osób stwarzających bezpośrednie zagrożenie życia lub zdrowia ludzkiego, a także zagrożenie dla chronionego mienia, w celu niezwłocznego oddania tych osób Policji lub innym właściwym organom,
- 5) dokonywania kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagaży, a także sprawdzania środków transportu i ładunków,
- 6) usunięcia pojazdów z miejsca postoju
 - jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa chronionych urządzeń, a także obszarów, obiektów oraz przebywających w nich osób.
3. Czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 2, 4 i 6, mogą być wykonywane również w miejscu bezpośrednio sąsiadującym z chronionymi urządzeniami, obszarami lub obiektami, jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia ich bezpieczeństwa lub bezpieczeństwa przebywających w nich osób.
4. Czynności, o których mowa w ust. 2 pkt 4 i 5, wykonuje się z poszanowaniem dóbr osobistych osoby, w stosunku do której zostały podjęte.
5. Do wykonywania zadań w zakresie ochrony, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepisy art. 30–30b.”.

Art. 77.

W ustawie z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2012 r. poz. 621, 627 i 664) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) po art. 14 dodaje się art. 14a w brzmieniu:

„Art. 14a.

1. Funkcjonariusze CBA mają prawo przeprowadzania doprowadzenia, o którym mowa w art. 4 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), lub konwoju, o którym mowa w art. 4 pkt 3 tej ustawy.
2. Funkcjonariusze CBA wykonujący zadania w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju, jeżeli jest to niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa tego doprowadzenia lub konwoju, mają prawo wydawania poleceń określonego zachowania się.
3. Do wykonywania zadań w zakresie przeprowadzania doprowadzenia lub konwoju stosuje się przepisy art. 15.”;

- 2) art. 15 otrzymuje brzmienie:

„Art. 15.

1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–6 i 8–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz CBA może użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1–5, 7, 11, pkt 12 lit. a i d, pkt 13, 18 i 20 tej ustawy, oraz środków przeznaczonych do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód, z wyłączeniem materiałów wybuchowych, lub wykorzystać te środki.
2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a–c i e, pkt 2, 3 i 4 lit. a, b i lit. c tiret drugie oraz w art. 47 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusz CBA może użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;

- 3) uchyla się art. 16;

- 4) w art. 30:

- a) w ust. 2 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej;”;

- b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej, o których mowa w ust. 2 pkt 2a, stosuje się przepisy art. 15.”.

Art. 78.

W ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 611) w art. 20:

- 1) ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:

„2. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), służby porządkowe mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1 lit. a i b, pkt 2 lit. a i pkt 12 lit. a tej ustawy.

3. Użycie środków przymusu bezpośredniego oraz dokumentowanie tego użycia odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;

- 2) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Czynności, o których mowa w ust. 1, powinny być wykonywane w sposób zapewniający poszanowanie godności ludzkiej oraz innych dóbr osobistych osoby, w stosunku do której zostały podjęte.”.

Art. 79.

W ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. Nr 168, poz. 1323, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) tytuł rozdziału 5 otrzymuje brzmienie:
„Użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej”;
- 2) art. 66 otrzymuje brzmienie:
„Art. 66.
1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), funkcjonariusze mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 5, 7, 9, 11, pkt 12 lit. a, pkt 13, 17 i 18 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.
2. Na użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przysługuje zażalenie do prokuratora rejonowego właściwego dla miejsca zdarzenia.
3. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1, 2 i pkt 3 lit. a oraz w art. 47 pkt 1, pkt 2 lit. a, pkt 3, 5 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusze wykonujący czynności związane z realizacją zadań określonych w art. 2 ust. 1 pkt 4–6, pełniący służbę w wyodrębnionych komórkach organizacyjnych Służby Celnej, lub funkcjonariusze upoważnieni przez Szefa Służby Celnej do wykonywania tych zadań mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
4. Funkcjonariusze, o których mowa w ust. 3, nie mogą użyć broni palnej w bezpośrednim pościgu za osobą, wobec której użycie tej broni było dopuszczalne w celu, o którym mowa w art. 45 pkt 1 lit. b i c ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.
5. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
- 3) w art. 67:
 - a) uchyla się ust. 1,
 - b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
„2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, warunki przyznawania środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 66 ust. 1, uwzględniając zakres zadań wykonywanych przez funkcjonariuszy lub rodzaje stanowisk.”;
- 4) uchyla się art. 68 i art. 69;
- 5) w art. 70 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
„1) wykaz wyodrębnionych komórek organizacyjnych, o których mowa w art. 66 ust. 3, uwzględniając konieczność właściwej realizacji zadań określonych w art. 2 ust. 1 pkt 4–6;”;
- 6) art. 71 otrzymuje brzmienie:
„Art. 71.
W przypadku bezpośredniego zagrożenia przejęciem jednostki pływającej przez załogę innego statku przepisy art. 66 ust. 1 i 3–5 stosuje się odpowiednio.”;
- 7) w art. 75b ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Funkcjonariusze, o których mowa w art. 66 ust. 3, mają prawo do obserwowania i rejestrowania, przy użyciu środków technicznych, obrazu zdarzeń w miejscach publicznych oraz dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom – wyłącznie w toku czynności podejmowanych w celu ustalenia sprawców oraz uzyskania dowodów przestępstw lub przestępstw skarbowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 4–6.”;
- 8) w art. 102 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Funkcjonariusz pełniący służbę w wyodrębnionych komórkach, o których mowa w art. 66 ust. 3, albo przewidywany do takiej służby może być poddany testowi sprawności fizycznej, badaniu psychologicznemu lub badaniu psychofizjologicznemu, mającym na celu sprawdzenie jego przydatności do służby na danym stanowisku lub w określonej komórce organizacyjnej.”.

Art. 80.

W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz. U. Nr 79, poz. 523, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 19 otrzymuje brzmienie:
„Art. 19.
1. W przypadkach, o których mowa w art. 11 pkt 1–6, 8, 9 i 11–14 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628), funkcjonariusze mogą użyć środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 12 ust. 1 pkt 1, 2, 4, 6–9, 11, pkt 12 lit. a, c i d oraz pkt 14 tej ustawy, lub wykorzystać te środki.
2. W przypadkach, o których mowa w art. 45 pkt 1 lit. a, b i e, pkt 2, pkt 3 lit. a, pkt 5 oraz w art. 47 pkt 3 i 6 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, funkcjonariusze mogą użyć broni palnej lub ją wykorzystać.
3. Użycie i wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz dokumentowanie tego użycia i wykorzystania odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej.”;
- 2) uchyla się art. 20–22.

Rozdział 6 Przepisy przejściowe i przepis końcowy

Art. 81.

Postępowania wszczęte na podstawie art. 61 ustawy zmienianej w art. 73 i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy prowadzi się w dalszym ciągu na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 82.

Zaświadczenia o ukończeniu szkolenia z zakresu znajomości pokładu statku powietrznego, procedur obowiązujących na pokładzie statku powietrznego, skutków użycia broni palnej lub broni gazowej na pokładzie statku powietrznego, sposobów unieszkodliwienia osoby niebezpiecznej bez użycia broni palnej lub gazowej, wydane na podstawie dotychczasowych przepisów, zachowują ważność na okres, na który zostały wydane.

Art. 83.

Przepisy wykonawcze wydane na podstawie:

- 1) art. 23a ust. 10 ustawy zmienianej w art. 58 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 23a ust. 10 ustawy zmienianej w art. 58, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
 - 2) art. 18 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 59 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 18 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 59, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
 - 3) art. 49 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 62 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 49 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 62, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
 - 4) art. 41 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 63 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 41 ust. 3 ustawy zmienianej w art. 63, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
 - 5) art. 14h i art. 18 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 66 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 14h i art. 18 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 66, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
 - 6) art. 129 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 67 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 129 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 67, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
 - 7) art. 26a ust. 3 ustawy zmienianej w art. 68 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 26a ust. 3 ustawy zmienianej w art. 68, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
 - 8) art. 116 ust. 8 ustawy zmienianej w art. 72 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 116 ust. 5 ustawy zmienianej w art. 72, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
 - 9) art. 62 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 73 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 62 ust. 6 ustawy zmienianej w art. 73, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą,
 - 10) art. 67 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 79 zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 67 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 79, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą
- nie dłużej jednak niż przez 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 84.

Minister właściwy do spraw wewnętrznych, po upływie 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, przedstawi Sejmowi i Senatowi ocenę jej funkcjonowania, w szczególności w zakresie zasadności i skuteczności rozwiązań w niej przewidzianych.

Art. 85.

Ustawa wchodzi w życie z dniem 5 czerwca 2013 r.

Zakres wykorzystania aktu prawnego													
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*		
01	09		02	02	X	04	01	X	08	01	X		
				03	X								
				04	X								
	10			06	X		02			07		X	02
				07	X								
				10	X								
				11	X								

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 26 lipca 2005 r.

w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów

(Dz. U. Nr 141, poz. 1186)

Na podstawie art. 15 ust. 8 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1 Przepisy ogólne

§ 1.

Rozporządzenie określa sposób postępowania oraz wzory dokumentów stosowanych przy wykonywaniu przez policjantów uprawnień określonych w art. 15 ust. 1 pkt 1, 2a, 3, 3a lit. b, pkt 3b, 5, 5a, 6 i 7 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji, zwanej dalej „ustawą”:

- 1) legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości;
- 2) zatrzymywania osób:
 - a) pozbawionych wolności, które na podstawie zezwolenia właściwego organu opuściły areszt śledczy albo zakład karny i w wyznaczonym terminie nie powróciły do niego,
 - b) stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia;
- 3) pobierania od osób wymazu ze słuzówki policzków w celu identyfikacji osób o nieustalonej tożsamości oraz osób usiłujących ukryć swoją tożsamość, jeżeli ustalenie tożsamości w inny sposób nie jest możliwe;
- 4) pobierania materiału biologicznego ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości;
- 5) dokonywania kontroli osobistej, a także przeglądania zawartości bagaży i sprawdzania ładunku w portach i na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego, w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary;
- 6) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, a w przypadku czynności operacyjno-rozpoznawczych i administracyjno-porządkowych podejmowanych na podstawie ustawy – także i dźwięku towarzyszącego tym zdarzeniom;
- 7) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego oraz jednostek gospodarczych prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej, a także zwracania się o niezbędną pomoc do innych jednostek gospodarczych i organizacji społecznych, w zakresie obowiązujących przepisów prawa;
- 8) zwracania się w nagłych wypadkach do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy, w ramach obowiązujących przepisów prawa.

§ 2.

1. Policjant, który przystępuje do czynności służbowych związanych z wykonywaniem uprawnień określonych w § 1 pkt 1–3, 5, 7 i 8, jest obowiązany podać swój stopień, imię i nazwisko w sposób umożliwiający odnotowanie tych danych, a także podstawę prawną i przyczynę podjęcia czynności służbowej.
2. Policjant nieumundurowany przy wykonywaniu uprawnień, o których mowa w ust. 1, innych niż określone w art. 61 ustawy, okazuje ponadto legitymację służbową, a na żądanie osoby, wobec której podjęto wykonywanie tych uprawnień, umożliwia odnotowanie danych w niej zawartych.
3. Po zakończeniu wykonywania czynności służbowych, o których mowa w § 1 pkt 1–3 i 5, policjant ustnie informuje osobę, wobec której czynności te podjęto, o prawie złożenia zażalenia do właściwego miejscowo prokuratora na sposób przeprowadzenia tych czynności.

§ 3.

1. Policjant zwraca się pisemnie lub ustnie do osób posiadających wiedzę specjalistyczną o udzielenie pomocy w wykonaniu czynności służbowych, o których mowa w § 1 pkt 3–5 i 6, jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia prawidłowego rezultatu tych czynności.
2. Jeżeli przedmioty ujawnione w wyniku czynności służbowych, o których mowa w § 1, stwarzają niebezpieczeństwo dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, policjant jest obowiązany, w granicach dostępnych środków, niezwłocznie podjąć czynności ochronne, a w szczególności zabezpieczyć miejsce zagrożone przed dostępem osób postronnych oraz powiadomić dyżurnego właściwej miejscowo jednostki organizacyjnej Policji o konieczności zarządzenia działań usuwających to niebezpieczeństwo.

Rozdział 2 Legitymowanie osób

§ 4.

Policjant ustala tożsamość osoby legitymowanej na podstawie:

- 1) dowodu osobistego;
- 2) paszportu;
- 3) zagranicznego dokumentu tożsamości;

- 4) innego niebudzącego wątpliwości dokumentu zaopatrzonego w fotografię i oznaczonego numerem lub serią;
- 5) oświadczenia innej osoby, której tożsamość została ustalona na podstawie dokumentów, o których mowa w pkt 1–4.

§ 5.

1. W przypadku legitymowania osoby znajdującej się w pojeździe, policjant może, ze względów bezpieczeństwa, żądać opuszczenia pojazdu przez tę osobę oraz inne osoby znajdujące się w pojeździe.
2. W przypadku następującego bezpośrednio po sobie legitymowania z tej samej przyczyny kolejnych osób znajdujących się w pobliżu, policjant umundurowany jednokrotnie wykonuje czynności określone w § 2 ust. 1 i 3, łącznie wobec wszystkich tych osób.

§ 6.

Policjant może odstąpić od legitymowania osoby, która jest mu znana osobiście.

§ 7.

Policjant dokumentuje legitymowanie osoby w notatniku służbowym lub na odpowiednim nośniku technicznym albo w notatce służbowej, określając datę, czas, miejsce i przyczynę legitymowania oraz następujące dane osoby legitymowanej:

- 1) imię (imiona) i nazwisko oraz adres zamieszkania lub pobytu;
- 2) numer PESEL, a w przypadku braku informacji o numerze PESEL: datę i miejsce urodzenia oraz imiona rodziców i nazwisko rodowe;
- 3) rodzaj i cechy identyfikacyjne dokumentu, na podstawie którego ustalono tożsamość osoby legitymowanej.

Rozdział 3 Zatrzymywanie osób

§ 8.

1. Policjant przy zatrzymywaniu osoby jest obowiązany podjąć wobec niej kolejno następujące czynności:
 - 1) określone w § 2 ust. 1;
 - 2) sprawdzić, czy osoba zatrzymywana posiada przy sobie broń lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia albo przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przepadkowi;
 - 3) odebrać broń i przedmioty, o których mowa w pkt 2;
 - 4) wylegitymować osobę zatrzymywaną;
 - 5) poinformować osobę zatrzymaną o zatrzymaniu oraz uprzedzić o obowiązku podporządkowania się wydawanym poleceniom, a także o możliwości użycia środków przymusu bezpośredniego w przypadku niepodporządkowania się wydanym poleceniom;
 - 6) doprowadzić osobę zatrzymaną do jednostki organizacyjnej Policji.
2. W przypadku zatrzymywania osoby, co do której z posiadanych informacji lub okoliczności faktycznych wynika, że może posiadać broń palną lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia albo mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przepadkowi, policjant, przystępując do zatrzymania, poprzedza je okrzykiem „Policja”, a następnie w kolejności:
 - 1) sprawdza, czy osoba zatrzymywana posiada przy sobie broń lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia albo przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przepadkowi;
 - 2) odbiera broń i przedmioty, o których mowa w pkt 1;
 - 3) wykonuje czynności określone w § 2 ust. 1;
 - 4) informuje osobę zatrzymaną o zatrzymaniu oraz uprzedza o obowiązku podporządkowania się wydawanym poleceniom, a także o możliwości użycia środków przymusu bezpośredniego w przypadku niepodporządkowania się wydanym poleceniom;
 - 5) doprowadza osobę zatrzymaną do jednostki organizacyjnej Policji.

§ 9.

1. Policjant jest obowiązany udzielić, w granicach dostępnych środków, pierwszej pomocy medycznej osobie zatrzymanej, która ma widoczne obrażenia ciała lub utraciła przytomność.
2. Osobie zatrzymanej należy zapewnić badanie lekarskie w przypadku:
 - 1) wymienionym w ust. 1;
 - 2) żądania przez osobę zatrzymaną niezwłocznego zbadania przez lekarza;
 - 3) oświadczenia osoby zatrzymanej, że cierpi ona na schorzenia wymagające stałego lub okresowego leczenia, którego przerwanie zagrażałoby życiu lub zdrowiu;
 - 4) gdy z posiadanych przez Policję informacji lub z okoliczności zatrzymania wynika, że osoba zatrzymana jest chora zakaźnie;
 - 5) zatrzymania kobiety ciężarnej.

§ 10.

1. Po doprowadzeniu osoby zatrzymanej do jednostki organizacyjnej Policji policjant wykonuje kolejno następujące czynności:
 - 1) poucza osobę zatrzymaną z powodu stworzenia w sposób oczywisty bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia ludzkiego lub mienia o prawie do:
 - a) wniesienia, w terminie 7 dni, zażalenia na zatrzymanie do sądu rejonowego właściwego dla miejsca zatrzymania,
 - b) wypowiedzenia się co do przyczyn zatrzymania,
 - c) zawiadomienia o zatrzymaniu wskazanej osoby najbliższej oraz pracodawcy, uczelni lub szkoły,
 - d) nawiązania w dostępnej formie kontaktu z adwokatem, a także bezpośrednio z nim rozmowy w obecności policjanta,
 - e) nawiązania w dostępnej formie kontaktu z właściwym urzędem konsularnym lub przedstawicielstwem dyplomatycznym, jeżeli osoba zatrzymana jest cudzoziemcem;
 - 2) wysłuchuje osoby zatrzymanej na okoliczność zatrzymania;
 - 3) sporządza protokół zatrzymania osoby;
 - 4) doręcza osobie zatrzymanej kopię protokołu zatrzymania, za potwierdzeniem odbioru;
 - 5) podejmuje czynności mające na celu realizację praw, o których mowa w pkt 1, jeżeli tego żądała osoba zatrzymana;
 - 6) powiadamia o zatrzymaniu miejscowo właściwego prokuratora,
 - 7) powiadamia dowódcę jednostki wojskowej, w razie powzięcia wiadomości, że osoba zatrzymana jest żołnierzem.
2. Czynności wymienionych w ust. 1 pkt 1 i 5 nie wykonuje się w odniesieniu do osób zatrzymanych pozbawionych wolności, które na podstawie zezwolenia właściwego organu opuściły areszt śledczy albo zakład karny i w wyznaczonym terminie nie powróciły do niego.
3. Jeżeli zachowanie osoby zatrzymanej wskazuje na to, że jest ona pod wpływem alkoholu lub innego podobnie działającego środka albo z innych powodów ma zakłóconą świadomość, czynności określone w ust. 1 pkt 1 i 4 wykonuje się po ustaniu przyczyn zakłócających świadomość osoby zatrzymanej.
4. Wzór protokołu zatrzymania osoby określa załącznik nr 1 do rozporządzenia

§ 11.

Zażalenie na zatrzymanie wniesione przez osobę zatrzymaną niezwłocznie przekazuje się właściwemu ze względu na miejsce zatrzymania sądowi rejonowemu, wraz z kopią protokołu zatrzymania oraz materiałami uzasadniającymi zatrzymanie.

§ 12.

Osobę zatrzymaną umieszcza się w pomieszczeniu jednostki organizacyjnej Policji przeznaczonym dla osób zatrzymanych, z tym że osobę, o której mowa w § 1 pkt 2 lit. a, jedynie na czas trwania przeszkody uniemożliwiającej doprowadzenie do aresztu śledczego lub zakładu karnego, stosownie do art. 253 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.²⁾).

Rozdział 4

Pobieranie od osób wymazu ze śluzówki policzków oraz pobieranie materiału biologicznego ze zwłok ludzkich o niustalonej tożsamości

§ 13.

1. Wymaz ze śluzówki policzków od osób lub materiał biologiczny ze zwłok ludzkich o niustalonej tożsamości pobiera się przy użyciu przeznaczonych specjalnie do tych celów pakietów kryminalistycznych, oznakowanych indywidualnym kodem kreskowym.
2. Z pobrania od osób wymazu ze śluzówki policzków policjant sporządza protokół według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia. W przypadku zastosowania środków przymusu bezpośredniego wobec osoby w celu pobrania wymazu ze śluzówki policzków, fakt ten odnotowuje się w protokole pobrania wymazu.
3. Z pobrania materiału biologicznego ze zwłok ludzkich o niustalonej tożsamości policjant sporządza protokół według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do rozporządzenia.
4. Wymaz ze śluzówki policzków pobrany od osób lub materiał biologiczny pobrany ze zwłok ludzkich o niustalonej tożsamości umieszcza się w pojemniku oznaczonym tym samym kodem kreskowym, jakim został oznaczony pakiet kryminalistyczny użyty do pobrania.
5. Protokoły, o których mowa w ust. 2 i 3, oznacza się tym samym kodem kreskowym, jakim został oznaczony pakiet kryminalistyczny użyty do pobrania.

§ 14.

Pobrania wymazu ze śluzówki policzków od osób dokonuje policjant przeszkolony w tym zakresie albo, na pisemny lub ustny wniosek policjanta, uprawniony pracownik służby zdrowia albo instytucji naukowej lub specjalistycznej powołanej do przeprowadzania badań genetycznych.

§ 15.

1. Policjant prowadzący czynności służbowe w sprawie identyfikacji zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości jest obowiązany podjąć czynności zmierzające do pobrania ze zwłok materiału biologicznego w postaci próbek z tkanek.
2. Próbkę z tkanek ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości pobiera w obecności policjanta uprawniony pracownik służby zdrowia albo instytucji naukowej lub specjalistycznej powołanej do przeprowadzenia badań genetycznych.
3. W przypadkach niecierpiących zwłoki policjant może pobrać ze zwłok ludzkich o nieustalonej tożsamości próbkę z tkanek w postaci włosów z cebulkami oraz częścią dokerzeniową o długości co najmniej 1 cm, jeżeli został przeszkolony w tym zakresie.

Rozdział 5

Kontrola osobista, przeglądanie zawartości bagaży i sprawdzanie ładunków w portach i na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego

§ 16.

1. Policjant przy przeprowadzaniu kontroli osobistej wykonuje kolejno następujące czynności:
 - 1) określone w § 2 ust. 1 lub 2;
 - 2) sprawdza zawartość odzieży osoby kontrolowanej i przedmioty, które znajdują się na jej ciele, nie odsłaniając przykrytej odzieżą powierzchni ciała;
 - 3) sprawdza zawartość podręcznego bagażu oraz innych przedmiotów, które posiada przy sobie osoba kontrolowana;
 - 4) odbiera osobie kontrolowanej posiadaną broń lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia albo przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przepadkowi;
 - 5) legitymuje osobę kontrolowaną.
2. Kontrolę osobistą powinien przeprowadzać policjant:
 - 1) tej samej płci, co osoba kontrolowana;
 - 2) w miejscu niedostępnym w czasie wykonywania kontroli dla osób postronnych.
3. Jeżeli kontrola osobista musi być przeprowadzona niezwłocznie, w szczególności ze względu na okoliczności mogące stanowić zagrożenie dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, może jej dokonać policjant płci odmiennej, także bez zachowania warunku, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, ze szczególnym uwzględnieniem art. 15 ust. 6 ustawy.
4. Osoba poddana kontroli osobistej może przybrać do tej czynności osobę przez siebie wskazaną. Policjant jest obowiązany dopuścić osobę wskazaną do udziału w czynności, chyba że jej obecność utrudniałaby lub uniemożliwiałaby przeprowadzenie czynności.
5. Policjant może przybrać do obecności przy kontroli osobistej osobę trzecią, jeżeli uzna to za konieczne dla uzyskania celu kontroli.

§ 17.

1. Policjant przegląda zawartość bagaży lub sprawdza ładunek znajdujący się w portach, na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, wodnego i powietrznego w obecności posiadacza bagaży lub ładunku albo przedstawiciela przewoźnika, spedytora lub agenta morskiego.
2. Policjant przegląda zawartość bagaży lub sprawdza ładunek przyjęty do przewozu wyłącznie w obecności przedstawiciela przewoźnika, spedytora lub agenta morskiego.
3. W przypadku braku możliwości zapewnienia natychmiastowej obecności osób, o których mowa w ust. 1 i 2, policjant może przejrzeć zawartość bagaży lub sprawdzić ładunek bez ich obecności, jeżeli z posiadanych informacji wynika, że zwłoka może spowodować zagrożenie dla życia, zdrowia ludzkiego lub mienia, lub gdy istnieje uzasadniona obawa zniszczenia bądź utracenia rzeczy mogących stanowić dowód w sprawie albo podlegających zajęciu w postępowaniu karnym.

§ 18.

1. Policjant dokumentuje czynności służbowe, o których mowa w § 16 i 17, w notatniku służbowym, określając datę, czas, miejsce i przyczynę ich przeprowadzenia oraz dane dotyczące osób objętych czynnościami i w nich uczestniczących, a także rodzaj i wynik czynności.
2. Na żądanie osoby poddanej kontroli osobistej albo przedstawiciela właściciela, przewoźnika, spedytora lub agenta morskiego policjant sporządza protokół z przeprowadzonych czynności, którego wzór określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

Rozdział 6

Obserwowanie i rejestrowanie obrazu i dźwięku zdarzeń w miejscach publicznych

§ 19.

Policjant podczas czynności służbowych wykonuje uprawnienie do obserwowania i rejestrowania obrazu lub dźwięku zdarzeń, planowo lub doraźnie oraz w sposób:

- 1) bezpośredni – w przypadku obecności policjantów w miejscu prowadzenia obserwacji i rejestracji obrazu lub dźwięku zdarzeń;
- 2) zdalny – przy użyciu urządzeń teleinformatycznych przekazujących obraz lub dźwięk zdarzeń na odległość;
- 3) jawny lub przy użyciu metod uniemożliwiających osobom nieupoważnionym ustalenie faktu prowadzenia obserwacji i rejestracji.

§ 20.

Policjant dokumentuje czynności służbowe, o których mowa w § 19, stosownie do okoliczności i wyników obserwacji oraz dyspozycji podmiotu decydującego o podjęciu obserwacji, w notatniku służbowym, notatce służbowej, notatce urzędowej, komunikacie, meldunku lub na odpowiednim nośniku technicznym, określając miejsce i czas ich rozpoczęcia i zakończenia oraz rodzaj użytych środków technicznych.

Rozdział 7

Żądanie niezbędnej pomocy oraz zwracanie się o niezbędną lub doraźną pomoc

§ 21.

1. Policjant zwraca się o niezbędną pomoc od instytucji państwowych, organów administracji publicznej oraz jednostek gospodarczych prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej, zgłaszając żądanie udzielenia pomocy do osób pełniących funkcje tych organów albo kierowników tych instytucji lub jednostek gospodarczych albo innych osób upoważnionych do podejmowania decyzji koniecznych do udzielenia żądanej pomocy lub w danym czasie dysponujących możliwościami jej udzielenia.
2. Żądanie, o którym mowa w ust. 1, jest doręczane lub przekazywane drogą elektroniczną przez właściwy organ Policji lub policjanta działającego z upoważnienia tego organu.
3. Żądanie, o którym mowa w ust. 2, powinno zawierać powołanie podstawy prawnej żądania, określenie rodzaju i zakresu niezbędnej pomocy, wskazanie policjanta korzystającego z pomocy oraz pouczenie o odpowiedzialności karnej funkcjonariusza publicznego w razie niedopełnienia obowiązku udzielenia pomocy.

§ 22.

1. Żądanie, o którym mowa w § 21, może być zgłoszone ustnie przez każdego policjanta potrzebującego niezbędnej pomocy:
 - 1) w sytuacjach niecierpiących zwłoki, a zwłaszcza w przypadku wykonywania przez policjanta czynności służbowych w celu ratowania życia, zdrowia lub wolności człowieka albo ochrony mienia oraz w trakcie pościgu za sprawcą czynu zabronionego pod groźbą kary;
 - 2) jeżeli policjant wykonuje czynności służbowe na pisemne polecenie sądu, prokuratora lub organu administracji publicznej.
2. Policjant zgłaszający ustne żądanie udzielenia niezbędnej pomocy powiadamia osobę, do której zgłasza żądanie, o działaniu w sytuacji niecierpiącej zwłoki albo na polecenie sądu, prokuratora lub organu administracji publicznej oraz przekazuje tej osobie informacje określone w § 21 ust. 3.
3. Żądanie zgłoszone ustnie potwierdza się niezwłocznie w sposób określony w § 21 ust. 2.

§ 23.

1. Policjant, zwracając się o udzielenie niezbędnej pomocy do jednostek gospodarczych innych niż wymienione w § 21 ust. 1 lub do organizacji społecznych, kieruje wystąpienie do osób pełniących funkcje kierowników lub członków zarządu w tych jednostkach lub organizacjach albo do innych osób upoważnionych do podejmowania decyzji koniecznych do udzielenia pomocy lub w danym czasie dysponujących możliwościami jej udzielenia.
2. W zakresie formy zwracania się o pomoc, o której mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy § 21 ust. 2 i § 22.

§ 24.

W nagłych wypadkach policjant zwraca się ustnie do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy, powiadamiając tę osobę o nagłym wypadku oraz przekazując jej informacje, o których mowa w § 21 ust. 3.

§ 25.

1. W przypadku wykonywania niejawnych czynności służbowych policjant uprzedza każdą osobę udzielającą pomocy w ramach tych czynności o obowiązku zachowania w tajemnicy faktu udzielenia pomocy i wszelkich szczegółów z tym związanych oraz o odpowiedzialności karnej w razie nieuprawnionego ujawnienia informacji stanowiących tajemnicę państwową lub służbową, pobierając na tę okoliczność pisemne oświadczenie sporządzone własnoręcznie przez osobę udzielającą pomocy, jeżeli pozwalają na to okoliczności wykonywania czynności służbowych. O konieczności złożenia takiego oświadczenia policjant uprzedza przed skorzystaniem z pomocy tej osoby.
2. O wystąpieniu okoliczności uniemożliwiających pobranie oświadczenia, o którym mowa w ust. 1, policjant informuje swojego bezpośredniego przełożonego raportem, wskazującym osobę udzielającą pomocy oraz zakres informacji, jakie zostały tej osobie udostępnione.

§ 26.

Po zakończeniu czynności służbowych policjant składa bezpośredniemu przełożonemu szczegółowy raport zawierający informację o wystąpieniu z żądaniem lub zwróceniu się o udzielenie pomocy.

§ 27.

1. Policjant jest obowiązany sporządzić pisemne pokwitowanie na użyzione w ramach pomocy rzeczy lub dokumenty.
2. Pokwitowanie powinno zawierać:
 - 1) stopień, imię i nazwisko policjanta oraz jego numer identyfikacyjny, a także określenie jednostki organizacyjnej Policji, w której pełni on służbę;
 - 2) miejsce, datę i godzinę przejęcia rzeczy lub dokumentu;

- 3) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres właściciela (posiadacza) rzeczy lub dokumentu;
 - 4) opis rzeczy lub dokumentu z uwzględnieniem ewentualnych uszkodzeń, a w odniesieniu do pojazdu – z podaniem marki, typu, modelu, numeru rejestracyjnego, ilości paliwa w zbiorniku oraz przebiegu według wskazań liczników zainstalowanych w pojeździe;
 - 5) pouczenie o prawie do odszkodowania z tytułu uszkodzenia lub zniszczenia rzeczy lub dokumentu;
 - 6) określenie miejsca i, w miarę możliwości, terminu zwrotu rzeczy lub dokumentu;
 - 7) podpisy policjanta oraz właściciela (posiadacza) rzeczy lub dokumentu albo innej osoby upoważnionej do dysponowania rzeczą lub dokumentem.
3. Pokwitowanie, o którym mowa w ust. 1, sporządza się w 2 egzemplarzach: przeznaczonych dla właściciela (posiadacza) używanej rzeczy lub dokumentu oraz do akt sprawy, w ramach której nastąpiło udzielenie pomocy.
 4. W przypadkach uzasadnionych koniecznością niezwłocznego działania, w szczególności w celu ratowania życia, zdrowia ludzkiego lub mienia albo prowadzenia pościgu za sprawcą czynu zabronionego pod groźbą kary, policjant może odstąpić od wydania pisemnego pokwitowania i ustnie poinformować właściciela (posiadacza) rzeczy lub dokumentu o danych określonych w ust. 2 pkt 1, 5 i 6.
 5. Jeżeli w pokwitowaniu nie określono terminu zwrotu rzeczy lub dokumentu oraz w sytuacji, o której mowa w ust. 4, policjant jest obowiązany zwrócić rzecz lub dokument niezwłocznie po wykonaniu czynności służbowych albo po ustaniu potrzeby dalszego korzystania z rzeczy lub dokumentu.

§ 28.

1. Zwrot rzeczy lub dokumentu odbywa się protokolarnie w terminie i miejscu uzgodnionym z właścicielem (posiadaczem).
2. Protokół zwrotu rzeczy lub dokumentu powinien zawierać:
 - 1) stopień, imię i nazwisko policjanta dokonującego zwrotu oraz określenie jednostki organizacyjnej Policji, w której pełni on służbę;
 - 2) miejsce, datę i godzinę zwrotu rzeczy lub dokumentu;
 - 3) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres właściciela (posiadacza) albo osoby upoważnionej do odbioru rzeczy lub dokumentu;
 - 4) opis stanu rzeczy lub dokumentu przed i po użyciu przez policjanta, ze wskazaniem ewentualnych uszkodzeń powstałych w trakcie użycia, a w odniesieniu do pojazdu – z podaniem marki, typu, modelu, numeru rejestracyjnego, szacunkowej ilości paliwa oraz przebiegu według wskazań liczników zainstalowanych w pojeździe;
 - 5) oświadczenie osoby, o której mowa w pkt 3, o stanie odbieranej rzeczy lub dokumentu;
 - 6) podpisy policjanta dokonującego zwrotu rzeczy lub dokumentu oraz osoby, o której mowa w pkt 3.
3. W razie zgłoszenia przez osobę, o której mowa w ust. 2 pkt 3, zastrzeżeń co do określonych w protokole danych dotyczących stopnia uszkodzenia albo zużycia rzeczy lub dokumentu, jednostka organizacyjna Policji dokonująca zwrotu, o ile nie uwzględniono tych zastrzeżeń, powołuje rzeczoznawcę w celu ich rozpatrzenia.

Rozdział 8 Przepisy końcowe

§ 29.

Formularze protokołów według wzorów określonych w dotychczasowych przepisach mogą być stosowane przez okres 5 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.

§ 30.

Tracą moc:

- 1) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2005 r. w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień Policji oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach (Dz. U. Nr 25, poz. 204);
- 2) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 1996 r. w sprawie szczegółowego trybu korzystania przez policjantów z pomocy instytucji państwowych, organów administracji rządowej i samorządu terytorialnego, jednostek gospodarczych i organizacji społecznych oraz osób (Dz. U. Nr 107, poz. 501).

§ 31.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przypisy:

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 176, poz. 1457 i Nr 200, poz. 1688, z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609, Nr 192, poz. 1873 i Nr 210, poz. 2036 z 2004 r. Nr 171, poz. 1800, Nr 179, poz. 1842, Nr 210, poz. 2135, Nr 273, poz. 2703 i Nr 277, poz. 2742 oraz z 2005 r. Nr 10, poz. 70.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1083, z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 60, poz. 701 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 111, poz. 1194, z 2002 r. Nr 74, poz. 676 i Nr 200, poz. 1679, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 142, poz. 1380 i Nr 179, poz. 1750 oraz z 2004 r. Nr 93, poz. 889, Nr 210, poz. 2135, Nr 240, poz. 2405, Nr 243, poz. 2426 i Nr 273, poz. 2703.

WZÓR

ZAPOZNAŁEM SIĘ

.....
(pieczęć i podpis przełożonego)**PROTOKÓŁ ZATRZYMANIA OSOBY**.....
(imię i nazwisko osoby zatrzymanej)

..... (znak sprawy)
..... (nazwa jednostki organizacyjnej Policji prowadzącej sprawę)

na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 2a lub/i 3* ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.).

Czas zatrzymania osoby:
(godzina, minuta, dzień, miesiąc, rok)

Miejsce zatrzymania:
(miejsce czynności – adres lub inne określenie miejsca zatrzymania albo nazwa jednostki organizacyjnej Policji)

Zatrzymania dokonał: Z
(stopień, imię i nazwisko policjanta) (nazwa jednostki organizacyjnej Policji)

Miejsce i czas sporządzania protokołu:
(miejscowość, godzina, minuta, dzień, miesiąc, rok)

Osoby uczestniczące w czynności:
(charakter obecności, np. tłumacz, protokolant, inny)

Zatrzymany(a)
(imię i nazwisko) (nazwisko rodowe)

syn/córka
(nazwisko rodowe matki)

zamieszkały(a) w
(adres)

Tożsamość zatrzymanego(ej) ustalono na podstawie

.....
(nazwa, seria, data wydania, dr dokumentu tożsamości oraz nazwa organu wydającego)

....., numer PESEL

.....
(ewentualnie odnotowanie braku dokumentu tożsamości; oświadczenia lub oświadczenia innych osób)

* Niepotrzebne skreślić.

Rysopis
(cechy rysopisowe i znaki szczególne, np. przybliżony wiek, płeć, kolor oczu, włosów, wzrost, blizny, tatuaże i inne)

.....
.....
.....
.....

Przyczyna(y) zatrzymania
(szczegółowo opisać przyczynę zatrzymania, w szczególności wskazać, na czym polegało

.....
stworzenie w sposób oczywisty bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia)

.....
.....
.....

Oświadczenie zatrzymanego

Zostałem(am) pouczone(a) o przysługującym mi na mocy art. 244 § 2, art. 245, 246 § 1 i 2 lub art. 612 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.)* prawie: wniesienia do Sądu w, w terminie 7 dni od zatrzymania, zażalenia, w którym mogę się domagać zbadania zasadności, legalności (nie dotyczy osoby, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji) oraz prawidłowości zatrzymania; żądania: umożliwienia wypowiedzenia się co do przyczyn zatrzymania; powiadomienia o zatrzymaniu osoby najbliższej, pracodawcy, uczelni lub szkoły; kontaktu z adwokatem i bezpośredniej z nim rozmowy w obecności policjanta (nie dotyczy osoby, o której mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji); nawiązania kontaktu z urzędem konsularnym lub przedstawicielstwem dyplomatycznym oraz na podstawie art. 15 ust. 7 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji o prawie złożenia zażalenia do miejscowo właściwego prokuratora na sposób przeprowadzenia zatrzymania

.....
(podpis zatrzymanego(ej))

Po pouczeniu zatrzymany(a) oświadczył(a), co następuje:

.....
.....

Oświadczenie osoby w związku z zatrzymaniem:

.....
.....

Oświadczenia zatrzymanego(ej) o stanie zdrowia, z uwzględnieniem opisu i przyczyn ewentualnych obrażeń:

.....
.....

Zatrzymany(a) był(a) nie był(a) badany(a) przez lekarza

Powód badania/odstąpienia od badania*:

Omówienie skreśleń i poprawek:

.....

Zgłoszone przez osoby uczestniczące w czynności zarzuty co do treści protokołu oraz oświadczenie policjanta prowadzącego czynność:

Do protokołu załączono:

(liczba i rodzaj załączników)

Czynność zakończono:

(godzina, minuta, dzień, miesiąc, rok)

Protokół osobiście odczytałem/odczytano mi*

.....
(podpis policjanta) *(podpis osoby uczestniczącej w czynności)* *(podpis zatrzymanego(ej))*

Kopię niniejszego protokołu otrzymałem(am)

(podpis zatrzymanego(ej))

O zatrzymaniu zawiadomiono Prokuratora w

w dniu o godzinie telefonicznie/drogą teleinformatyczną*.
(dzień, miesiąc, rok) *(godzina, minuta)*

Zatrzymanego(ą)

zwolniono/przekazano do dyspozycji Sądu* w

w dniu o godzinie
(dzień, miesiąc, rok) *(godzina, minuta)* *(pozycja książki zatrzymań)*

.....
(podpis osoby przybranej, tłumacza, protokolanta)

.....
(podpis policjanta)

WZÓR

**PROTOKÓŁ POBRANIA WYMAZU
ZE ŚLUZÓWKI POLICZKÓW** OD OSOBY O NIEUSTALONEJ TOŻSAMOŚCI OD OSOBY USIŁUJĄCEJ UKRYĆ SWOJĄ TOŻSAMOŚĆ.....
(znak sprawy).....
(nazwa jednostki organizacyjnej Policji prowadzącej sprawę)

na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 3a lit. b ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.).

Miejsce i czas rozpoczęcia czynności
(miejsowość, godzina, minuta, dzień, miesiąc, rok)Rysopis osoby, od której pobrano wymaz:
(cechy rysopisowe i znaki szczególne, np. przybliżony wiek,.....
płeć, kolor włosów, oczu, wzrost, blizny, tatuaże i inne)

Dane personalne i adresowe podane przez osobę, od której pobrano wymaz:

Wymaz pobrany przez:

.....
(stopień, imię i nazwisko policjanta)Z
(nazwa jednostki organizacyjnej Policji)

Osoby uczestniczące w czynności:

.....
(charakter obecności, np. protokolant, tłumacz, stenograf, inny)

Środki przymusu bezpośredniego: zastosowano/nie zastosowano*

.....
(opis zastosowanych środków przymusu bezpośredniego)

Sposób zabezpieczenia próbki

miejsce na umieszczenie kodu
kreskowego pakietu kryminalistycznego

Sposób zapakowania próbki:

Omówienie skreśleń i poprawek:

* Niepotrzebne skreślić.

Zgłoszone przez osoby uczestniczące w czynności zarzuty co do treści protokołu oraz oświadczenie policjanta przeprowadzającego czynność:

.....

Do protokołu załączono:

.....

(liczba i rodzaj załączników)

Czynność zakończono:

.....

(dzień, miesiąc, rok, godzina)

.....
(podpis policjanta dokonującego pobrania wymazu)

.....
(podpis osoby, od której pobrano wymaz)

Oświadczenie osoby, od której pobrano wymaz:

Zostałem(am) poinformowany(a) o przysługującym mi na mocy art. 15 ust. 7 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji prawie złożenia zażalenia do miejscowo właściwego prokuratora na sposób przeprowadzenia czynności.

.....

(podpis osoby, od której pobrano wymaz)

Podpisy innych osób biorących udział w czynności:

1. 2. 3. 4.

WZÓR

*(pieczęć instytucji, w której dokonano pobrania)***PROTOKÓŁ POBRANIA MATERIAŁU
BIOLOGICZNEGO ZE ZWŁOK LUDZKICH***(znak sprawy)*

na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 3b ustawy z dnia
6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7,
poz. 58, z późn. zm.).

(nazwa jednostki organizacyjnej Policji prowadzącej sprawę)

Miejsce i czas rozpoczęcia czynności
(miejscowość, godzina, minuta, dzień, miesiąc, rok)

Rodzaj miejsca, w którym znajdują się zwłoki:
*(np. prosektorium ze wskazaniem nazwy i adresu, miejsce publiczne,
inne miejsce i adres miejsca)*

Rodzaj pobranego materiału biologicznego:
(np. krew, cebulki włosów, inna tkanka)

Materiał biologiczny pobrany przez:
(imię, nazwisko, zawód pobierającego materiał)

w obecności:
(charakter obecności, np. protokolant, tłumacz)

Nazwa organu polecającego pobranie:
(wskazać jednostkę organizacyjną Policji, prokuraturę, sąd)

Sposób zabezpieczenia próbki

*miejsce na umieszczenie kodu
kreskowego pakietu kryminalistycznego*

Sposób zapakowania próbki:
.....
.....

Omówienie skreśleń i poprawek:

Zgłoszone przez osoby uczestniczące w czynności zarzuty co do treści protokołu oraz oświadczenie policjanta
przeprowadzającego czynność:
.....
.....

Do protokołu załączono:
(liczba i rodzaj załączników)

Czynność zakończono:
(dzień, miesiąc, rok, godzina, minuta)

(podpis/pieczęć pobierającego próbkę)

Podpisy policjanta i innych osób biorących udział w czynności:

1. 2. 3. 4.

WZÓR

PROTOKÓŁ

- KONTROLI OSOBISTEJ
- PRZEGLĄDANIA ZAWARTOŚCI BAGAŻU
- SPRAWDZANIA ŁADUNKU

.....
(znak sprawy)

.....
(nazwa jednostki organizacyjnej Policji prowadzącej sprawę)

na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.).

Miejsce i czas rozpoczęcia czynności:
(miejscowość, godzina, minuta, dzień, miesiąc, rok)

Czynności dokonał: Z
(stopień, imię i nazwisko policjanta) (nazwa jednostki organizacyjnej Policji)

w obecności: osoby wskazanej przez osobę, która jest poddawana kontroli osobistej, właściciela bagażu lub ładunku, przedstawiciela przewoźnika, spedytora, agenta morskiego, osoby przybranej przez policjanta*

.....
(imię i nazwisko osoby, seria i nr oraz data wydania dokumentu tożsamości albo odnotowanie braku dokumentu tożsamości;

.....
oświadczenia lub oświadczenia innych osób)

.....
(imię i nazwisko osoby podlegającej kontroli osobistej, właściciela bagażu/ładunku*) (nazwisko rodowe)

syn/córka
(nazwisko rodowe matki)

zamieszkały(a) w
(adres)

Tożsamość osoby ustalono na podstawie

....., numer PESEL
(nazwa, seria, data wydania, numer dokumentu tożsamości oraz nazwa organu wydającego)

.....
(ewentualnie odnotowanie braku dokumentu tożsamości; oświadczenia lub oświadczenia innych osób)

* Niepotrzebne skreślić.

Przyczyna dokonania czynności i jej przebieg:
(uwzględnić rodzaj, oznaczenie, ilość ładunku/liczbę bagaży*)

.....
.....
.....

W wyniku przeprowadzonej czynności znaleziono/nie znaleziono* następujące(ych) przedmioty(ów):

.....
.....
.....
.....
.....
.....

Czynności podjęte w związku ze znalezieniem przedmiotów:

.....
.....
.....

Omówienie skreśleń i poprawek:

.....
.....
.....

Zgłoszone przez osoby uczestniczące w czynności zarzuty co do treści protokołu oraz oświadczenia policjanta prowadzącego czynność:

.....
.....

Czynność zakończono:
(godzina, minuta, dzień, miesiąc, rok)

.....
(podpis policjanta)

.....
(podpis osoby przybranej)

.....
(podpis osoby, wobec której czynność została przeprowadzona)

Oświadczenie osoby, wobec której czynność została przeprowadzona:

Zostałem(am) poinformowany(a) o przysługującym mi na mocy art. 15 ust. 7 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji prawie złożenia zażalenia do miejscowo właściwego prokuratora na sposób przeprowadzenia czynności.

.....
(podpis osoby, wobec której przeprowadzono czynności)

Kopię niniejszego protokołu otrzymałem(am) w dniu 20..... r. o godz.

.....
(podpis osoby, której wydano kopię protokołu)

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02	X	04	01		08	01	
				03	X						
				04	X						
				06	X		02				
				07	X						
				10	X						
				11	X						

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 13 września 2011 r.

w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”

(Dz. U. Nr 209, poz. 1245)

Na podstawie art. 9d ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) procedurę „Niebieskie Karty”, zwaną dalej „procedurą”;
- 2) wzory formularzy „Niebieska Karta” wypełniane przez przedstawicieli podmiotów realizujących procedurę.

§ 2.

1. Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, zwanej dalej „ustawą”, w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
2. Wzór formularza „Niebieska Karta – A” stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.
3. W przypadku braku możliwości wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” z uwagi na nieobecność osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, stan jej zdrowia lub ze względu na zagrożenie jej życia lub zdrowia, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje niezwłocznie po nawiązaniu bezpośredniego kontaktu z tą osobą lub po ustaniu przyczyny uniemożliwiającej jego wypełnienie.
4. W przypadku gdy nawiązanie bezpośredniego kontaktu z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest niewykonalne, wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje bez udziału tej osoby.

§ 3.

Wszczynając procedurę, podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

§ 4.

Rozmowę z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przeprowadza się w warunkach gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności tej osoby oraz zapewniających jej bezpieczeństwo.

§ 5.

1. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, zwane dalej „działaniami”, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
2. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka, są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej „osobą najbliższą”.
3. Działania z udziałem dziecka, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności psychologa.

§ 6.

1. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B”.
2. Wzór formularza „Niebieska Karta – B” stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 125, poz. 842 oraz z 2011 r. Nr 149, poz. 887.

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071, z 2003 r. Nr 111, poz. 1061, Nr 121, poz. 1142, Nr 179, poz. 1750, Nr 199, poz. 1935 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889 i Nr 243, poz. 2426, z 2005 r. Nr 86, poz. 732, Nr 90, poz. 757, Nr 132, poz. 1109, Nr 163, poz. 1363, Nr 178, poz. 1479 i Nr 180, poz. 1493, z 2006 r. Nr 190, poz. 1409, Nr 218, poz. 1592 i Nr 226, poz. 1648, z 2007 r. Nr 89, poz. 589, Nr 123, poz. 850, Nr 124, poz. 859 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 90, poz. 560, Nr 122, poz. 782, Nr 171, poz. 1056, Nr 173, poz. 1080 i Nr 214, poz. 1344, z 2009 r. Nr 62, poz. 504, Nr 63, poz. 533, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323, Nr 190, poz. 1474, Nr 201, poz. 1540 i Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 40, poz. 227 i 229, Nr 98, poz. 625 i 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 152, poz. 1018 i 1021, Nr 182, poz. 1228, Nr 225, poz. 1474 i Nr 240, poz. 1602 oraz z 2011 r. Nr 17, poz. 78, Nr 24, poz. 130, Nr 39, poz. 202, Nr 48, poz. 245, Nr 72, poz. 381, Nr 94, poz. 549, Nr 117, poz. 678, Nr 133, poz. 767, Nr 160, poz. 964 i Nr 191, poz. 1135.

3. Jeżeli osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, jest dziecko, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.
4. Formularz „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.

§ 7.

1. Przekazanie wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego następuje niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury.
2. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” pozostawia się u wszczynającej procedurę.

§ 8.

1. Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania, przekazuje go członkom zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.
2. Na posiedzeniu członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonują analizy sytuacji rodziny i wypełniają formularz „Niebieska Karta – C”.
3. Wzór formularza „Niebieska Karta – C” stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia.
4. Na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej nie zaprasza się dziecka.
5. Niestawiennictwo osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie wstrzymuje prac zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.
6. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta – D” w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.
7. Wzór formularza „Niebieska Karta – D” stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 9.

1. Jeżeli w trakcie działań dokonywanych przez przedstawiciela podmiotu, o którym mowa w art. 9d ust. 2 ustawy, zachodzi podejrzenie, że osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie, wypełnia się formularz „Niebieska Karta – A” w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia i przesyła go do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego.
2. Jeżeli zachodzi podejrzenie, że osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie w trakcie działań dokonywanych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą, wypełnia się formularz „Niebieska Karta – C” w zakresie niezbędnym do udokumentowania nowego zdarzenia.

§ 10.

1. Wszystkie działania są dokumentowane.
2. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa dokumenty, o których mowa w ust. 1, są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.

§ 11.

W ramach procedury pracownik socjalny jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:

- 1) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 2) udziela kompleksowych informacji o:
 - a) możliwościach uzyskania pomocy, w szczególności psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej, oraz wsparcia, w tym o instytucjach i podmiotach świadczących specjalistyczną pomoc na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie,
 - b) formach pomocy dzieciom doznającym przemocy w rodzinie oraz o instytucjach i podmiotach świadczących tę pomoc,
 - c) możliwościach podjęcia dalszych działań mających na celu poprawę sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 4) zapewnia osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb, schronienie w całodobowej placówce świadczącej pomoc, w tym w szczególności w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) może prowadzić rozmowy z osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, na temat konsekwencji stosowania przemocy w rodzinie oraz informuje te osoby o możliwościach podjęcia leczenia lub terapii i udziale w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

§ 12.

W ramach procedury przedstawiciel gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych podejmuje działania, o których mowa w § 11 pkt 1–3 i 5.

§ 13.

W ramach procedury funkcjonariusz Policji:

- 1) udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, niezbędnej pomocy, w tym udziela pierwszej pomocy;
- 2) organizuje niezwłocznie dostęp do pomocy medycznej, jeżeli wymaga tego stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
- 3) podejmuje, w razie potrzeby, inne niezbędne czynności zapewniające ochronę życia, zdrowia i mienia osób, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, włącznie z zastosowaniem na podstawie odrębnych przepisów w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, środków przymusu bezpośredniego i zatrzymania;
- 4) przeprowadza, o ile jest to możliwe, z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, rozmowę, w szczególności o odpowiedzialności karnej za znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, oraz wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do zachowania zgodnego z prawem i zasadami współżycia społecznego;
- 5) przeprowadza na miejscu zdarzenia, w przypadkach niecierpiących zwłoki, czynności procesowe w niezbędnym zakresie, w granicach koniecznych do zabezpieczenia śladów i dowodów przestępstwa;
- 6) podejmuje działania mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym występować w rodzinie, w szczególności składa systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w zależności od potrzeb określonych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą.

§ 14.

1. W ramach procedury przedstawiciel ochrony zdrowia każdorazowo udziela osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, informacji o możliwościach uzyskania pomocy i wsparcia oraz o uprawnieniu do uzyskania bezpłatnego zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie.
2. Jeżeli stan zdrowia osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, wymaga przewiezienia jej do podmiotu leczniczego, formularz „Niebieska Karta – A” wypełnia przedstawiciel podmiotu leczniczego, do którego osoba ta została przewieziona.
3. Przedstawicielem ochrony zdrowia uprawnionym do działań jest osoba wykonująca zawód medyczny, w tym lekarz, pielęgniarka, położna i ratownik medyczny.

§ 15.

W ramach procedury przedstawiciel oświaty:

- 1) podejmuje działania, o których mowa w § 11 pkt 2 lit. a i c oraz pkt 3 i 5;
- 2) diagnozuje sytuację i potrzeby osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w tym w szczególności wobec dzieci;
- 3) udziela kompleksowych informacji rodzicowi, opiekunowi prawnemu, faktycznemu lub osobie najbliższej o możliwościach pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej i pedagogicznej oraz wsparcia rodzinie, w tym o formach pomocy dzieciom świadczonych przez instytucje i podmioty w zakresie specjalistycznej pomocy na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

§ 16.

1. W ramach procedury członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej:
 - 1) udzielają pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
 - 2) podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań;
 - 3) zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;
 - 4) opracowują indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, i jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych;
 - 5) rozstrzygają o braku zasadności podejmowania działań.
2. Indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, oraz podmioty, o których mowa w art. 9d ust. 2 ustawy, w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby oraz jej rodziny.
3. Indywidualny plan pomocy może ulegać zmianie w zależności od potrzeb i sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w szczególności w sytuacjach, o których mowa w § 9 ust. 2.

§ 17.

1. Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej.
2. Spotkania z osobami, co do których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie, oraz osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, nie mogą być organizowane w tym samym miejscu i czasie.

3. Członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w szczególności:
 - 1) diagnozują sytuację rodziny, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą;
 - 2) przekazują informacje o konsekwencjach popełnianych czynów;
 - 3) motywują do udziału w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych;
 - 4) przeprowadzają rozmowę pod kątem nadużywania alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków;
 - 5) przekazują informacje o koniecznych do zrealizowania działaniach w celu zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie.
4. Jeżeli osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, nadużywa alkoholu, członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej kierują tę osobę do gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

§ 18.

1. Zakończenie procedury następuje w przypadku:
 - 1) ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo
 - 2) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.
2. Zakończenie procedury wymaga udokumentowania w formie protokołu podpisanego przez przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego, który powinien zawierać:
 - 1) dane dotyczące osób, wobec których realizowana była procedura;
 - 2) datę rozpoczęcia i zakończenia procedury;
 - 3) opis podjętych działań w ramach procedury.
3. O zakończeniu procedury powiadamia się podmioty uczestniczące w procedurze po jej zakończeniu.

§ 19.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

WZÓR NIEBIESKA KARTA – A¹⁾

.....
(miejscowość, data)

.....
(pieczęć podmiotu, o którym mowa
w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.
o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
wypełniającego formularz „Niebieska Karta – A”)

I. DANE OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:
2. Imiona rodziców:
3. Miejsce zamieszkania:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:

ulica: numer domu: numer mieszkania:

numer telefonu:
4. Aktualny adres pobytu:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:

ulica: numer domu: numer mieszkania:

numer telefonu:

II. INFORMACJA DOTYCZĄCA ZGŁOSZENIA PODEJRZENIA STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Zgłaszający:

osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

.....

.....

.....
2. Zgłaszający:

inna osoba (np. rodzic, opiekun prawny, opiekun faktyczny, osoba najbliższa, świadek):

.....

.....

.....

- 1) imię i nazwisko:
- 2) miejsce zamieszkania:

kod pocztowy: miejscowość: województwo:

ulica: numer domu: numer mieszkania:

numer telefonu:

III. DANE OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:
2. Miejsce zamieszkania:
 kod pocztowy: miejscowość: województwo:
 ulica: numer domu: numer mieszkania:
 numer telefonu:
3. Stosunek pokrewieństwa z osobą, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:

IV. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, ZACHOWYWAŁA SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

Formy przemocy w rodzinie	Wobec dorosłych			Wobec dzieci		
	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
Stosowała przemoc fizyczną, w tym:						
popychanie						
uderzanie						
wykręcanie rąk						
duszenie						
kopanie						
spoliczkowanie						
inne (podać jakie)						
Uszkodzenia ciała, w tym:						
zasinienia						
zadrapania						
krwawienia						
oparzenia						
inne (podać jakie)						
Stosowała przemoc psychiczną, w tym:						
izolację						
wyzwiska						
ośmieszanie						
groźby						
kontrolowanie						
ograniczanie kontaktów						
krytykowanie						
poniżanie						
demoralizację						
ciągłe niepokojenie						
inne (podać jakie)						
Stosowała przemoc seksualną, w tym:						
zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych						
Inny rodzaj zachowań, w tym:						
niszczenie/uszkodzenie mienia						
zabór/przywłaszczenie mienia						
groźba karalna/znieważenie						
zmuszanie do picia alkoholu						
zmuszanie do zażywania środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz niezleconych przez lekarza leków						
inne działające na szkodę najbliższych (podać jakie)						

* Na przykład: żony, męża, partnera, partnerki, matki, ojca, córki, syna.

V. OD JAK DAWNA TE ZACHOWANIA MAJĄ MIEJSCE

.....

VI. ZACHOWANIE

Zachowanie się osoby	Osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie		Osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie	
	TAK	NIE	TAK	NIE
trudność nawiązania kontaktu				
spokojny/-na				
placzliwy/-wa				
zastraszony/-na				
unika rozmów				
agresywny/-na				
stawia opór Policji				

VII. OPIS MIEJSCA ZDARZENIA

(np. szkody, zniszczone sprzęty, nieporządek, rozbite szkło, uszkodzone drzwi, brud, ślady krwi, ślady spożywania alkoholu, wyczuwalna woń alkoholu, inne)

.....

VIII. ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE

Świadek I

- Imię i nazwisko:
- Miejsce zamieszkania:
 kod pocztowy: miejscowość: województwo:
 ulica: numer domu: numer mieszkania:
 numer telefonu:

Świadek II

- Imię i nazwisko:
- Miejsce zamieszkania:
 kod pocztowy: miejscowość: województwo:
 ulica: numer domu: numer mieszkania:
 numer telefonu:

Świadek III

- Imię i nazwisko:
- Miejsce zamieszkania:
 kod pocztowy: miejscowość: województwo:
 ulica: numer domu: numer mieszkania:
 numer telefonu:

IX. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, BYŁA JUŻ KIEDYKOLWIEK KARANA ZA PRZESTĘPSTWO Z UŻYCIEM PRZEMOCY LUB GROŹBY JEJ UŻYCIA:
 TAK NIE NIE USTALONO

X. CZY W STOSUNKU DO OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, SĄD ZASTOSOWAŁ DOZÓR KURATORA SĄDOWEGO:
 TAK NIE NIE USTALONO

XI. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, NADUŻYWA ALKOHOLU:
 TAK NIE NIE USTALONO

XII. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, NADUŻYWA ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH LUB LEKÓW:
 TAK NIE NIE USTALONO

XIII. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, BYŁA LECZONA PSYCHIATRYCZNIE:
 TAK NIE NIE USTALONO

XIV. CZY OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, POSIADA BRONŃ:
 TAK NIE NIE USTALONO

XV. CZY W ZWIĄZKU ZE STOSOWANIEM PRZEMOCY W RODZINIE BYŁY PODEJMOWANE NASTĘPUJĄCE DZIAŁANIA:

- powiadamywanie i interwencje Policji
- powiadomienie prokuratury
- zatrzymanie
- dozór Policji
- wydanie zakazu kontaktowania się z określonymi osobami
- wydanie zakazu zbliżania się do określonych osób
- wydanie postanowienia o obowiązku opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym
- tymczasowe aresztowanie
- wszczęcie postępowania karnego lub innego postępowania sądowego (jakiego? np. rozwodowego, rodzinnego)
- poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego
- odebranie dziecka w razie bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia w związku z przemocą w rodzinie
- zobowiązanie do poddania się leczeniu odwykowemu (w stosunku do kogo?)
- leczenie innych uzależnień (jakich, w stosunku do kogo?)
- zobowiązanie do uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych (nałożone przez kogo?)
- udzielono pomocy medycznej
- inne działania (jakie?)
-

XVI. DZIAŁANIA PODJĘTE PRZEZ POLICJĘ

Działania podjęte przez Policję	Osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie		Osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie	
	TAK	NIE	TAK	NIE
pouczenie				
środki przymusu bezpośredniego (jakie?).....				
badanie na zawartość alkoholu w organizmie (wynik)	 (wynik)	
izba wytrzeźwień				
policyjne pomieszczenia dla osób zatrzymanych/do wytrzeźwienia				
policyjne pomieszczenia dla osób zatrzymanych				
policyjna izba dziecka				

XVII. DANE DOTYCZĄCE RODZINY

Inne osoby pozostające we wspólnym gospodarstwie z osobą, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie:

Lp.	Imię i nazwisko	Stosunek pokrewieństwa	Wiek	Czym się zajmuje*
1				
2				
3				
4				

* Zawód, miejsce pracy, w przypadku dzieci - szkoła/klasa.

XVIII. INFORMACJE DOTYCZĄCE STANU ZDROWIA OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Stan psychiczny:
 - pobudzony/-na
 - agresywny/-na
2. Porozumiewanie się:
 - chętnie nawiązuje kontakt
 - małomówny/-na
 - krzyczy
 - odmawia odpowiedzi na zadawane pytania
 - porozumiewa się niewerbalnie (np. językiem migowym, gestami, piktogramami itp.)
 -

Reakcja na osobę towarzyszącą (szczególnie ważne w przypadku dzieci):

-
-
3. Rodzaje uszkodzeń:
skaleczenia	ślady nakłucia	ślady ugryzienia
otarcia naskórka	siniaki	krwawienia
ślady oparzenia	zwichnięcia	złamania kości
4. Stan higieny:
Skóra:	czysta	brudna
	wysuszona	odmrożona
	odparzona	odleżyny
	pieluszkowe zapalenie skóry	
Włosy:	czyste	brudne
	wszawica	łysienie/włosy powyrywane
	ciemieniucha	
5. Inne objawy podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie/zaniedbania:
strój brudny/nieadekwatny do pory roku	waga/wzrost nieadekwatne do wieku
rozwój nieadekwatny do wieku	wyniszczenie organizmu
odwodnienie	ponawianie zgłoszeń do lekarza
niekorzystanie z pomocy lekarza mimo przewlekłej choroby	
niestosowanie się do wcześniejszych zaleceń lekarskich	
6. Obrażenia i objawy spójne z wersją przedstawioną przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:
TAK	NIE
7. W przypadku dziecka obrażenia i objawy spójne również z wersją przedstawioną przez rodzica lub opiekuna prawnego lub opiekuna faktycznego:
TAK	NIE
8. Konieczność przeprowadzenia konsultacji specjalistycznej:
TAK	NIE
9. Podjęte leczenie:
przyjęto na oddział szpitalny (jaki?)	
skierowano do szpitala (jakiego?)	
udzielono pomocy ambulatoryjnej	odesłano do domu
inne (jakie?)	
10. Poinformowano o możliwości otrzymania zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z przemocą w rodzinie na podstawie rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 22 października 2010 r. w sprawie wzoru zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 201, poz. 1334).
TAK	NIE
11. Wydano zaświadczenie lekarskie:
TAK	NIE
12. Wydano skierowanie na badanie lekarskie:
TAK	NIE
13. Wydano zwolnienie lekarskie od pracy:
TAK	NIE

XIX. PODJĘTE DZIAŁANIA INTERWENCYJNE

1. Działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie:
powiadomienie Policji	udzielenie pomocy socjalnej
udzielenie pomocy medycznej	
(w przypadku przemocy seksualnej należy działać zgodnie z procedurą postępowania Policji i placówki medycznej)	
inne (jakie?)	
2. Działania zmierzające do zapewnienia bezpieczeństwa osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, poprzez zapewnienie jej miejsca w placówce całodobowej:
specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
ośrodku wsparcia
ośrodku interwencji kryzysowej
domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży
szpitalu
innych (jakich?)
3. Działania zmierzające do udzielenia pomocy dzieciom
-
-
-

4. Przekazanie informacji organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego

.....
.....
.....

5. Inne (jakie?)

.....
.....
.....

XX. WNIOSKI PRZEDSTAWICIELA PODMIOTU WYPEŁNIAJĄCEGO FORMULARZ

.....
.....
.....
.....
.....

XXI. DODATKOWE INFORMACJE

.....
.....
.....
.....
.....

.....
(podpis przedstawiciela podmiotu wypełniającego formularz „Niebieska Karta – A”)

.....
(data wpływu formularza „Niebieska Karta – A” do przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego)

¹ Części I-XV, XVII i XIX-XXI wypełniają przedstawiciele wszystkich pomiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Część XVI dodatkowo wypełnia przedstawiciel Policji. Część XVIII dodatkowo wypełnia przedstawiciel ochrony zdrowia.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

WZÓR

NIEBIESKA KARTA – B

POUCZENIE DLA OSÓB DOTKNIĘTYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE

Co to jest przemoc w rodzinie?

Przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Kto może być ofiarą przemocy w rodzinie?

- współmałżonkowie
- partnerzy w związkach nieformalnych
- dzieci
- osoby starsze
- osoby niepełnosprawne

Najczęstsze formy przemocy w rodzinie to:

Przemoc fizyczna:

- bicie, popychanie, kopanie, duszenie, bicie przedmiotami, parzenie, policzkowanie...

Przemoc psychiczna:

- wyśmiewanie, szydzenie, lżenie, okazywanie braku szacunku, poddawanie stałej krytyce, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi...

Przemoc seksualna:

- wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi...

Inny rodzaj zachowań:

- zmuszanie do oddawania uzyskiwanych środków finansowych, uniemożliwienie podjęcia pracy, niezaspakajanie podstawowych potrzeb materialnych...

- niszczenie rzeczy osobistych
- demolowanie mieszkania
- wynoszenie sprzętów domowych i ich sprzedawanie
- pozostawianie bez opieki osoby, która z powodu choroby, niepełnosprawności bądź wieku nie może samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb
- zmuszanie do picia alkoholu
- zmuszanie do zażywania środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków

PAMIĘTAJ!!!

Prawo zabrania stosowania przemocy i krzywdzenia swoich bliskich. Jeżeli Ty lub ktoś z Twoich bliskich jest ofiarą przemocy ze strony osoby najbliższej, nie wstydź się prosić o pomoc. Prawo stoi po Twojej stronie! Jeżeli doznajesz takich zachowań, powiadom:

- Policję, dzwoniąc na numer 997 lub 112,
- prokuraturę.

Policjant ma obowiązek:

- * **zapewnienia bezpieczeństwa** (art. 15a ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji - policjanci, wykonując czynności, mają prawo zatrzymywania sprawców przemocy w rodzinie stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego);
- * **przekazania informacji o interweniujących policjantach** (stopień, imię i nazwisko oraz numer identyfikacyjny policjantów, nazwa i siedziba jednostki, w której pełnią służbę);
- * **przekazania, na wniosek sądu lub prokuratury, dokumentacji policyjnej** jako dowodów w postępowaniu;
- * **uczestniczenia, na wniosek sądu, jako świadkowie** w sprawie karnej.

Prokurator w toku postępowania przygotowawczego ma prawo do:

- * oddania podejrzanego pod dozór Policji z zakazem kontaktowania się z pokrzywdzonym;
- * oddania podejrzanego pod dozór Policji zamiast zastosowania tymczasowego aresztowania, pod warunkiem że oskarżony w wyznaczonym terminie opuści lokal zajmowany wspólnie z pokrzywdzonym oraz określi miejsce swojego pobytu;
- * nakazania podejrzanemu opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym – jeżeli zachodzi uzasadniona obawa, że oskarżony ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zwłaszcza gdy popełnieniem takiego przestępstwa groził.

Polskie prawo ściga sprawców przestępstw przeciwko osobom bliskim za:

- znęcanie się fizyczne lub psychiczne nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – art. 207 k.k.;
- uderzenie człowieka lub naruszenie jego nietykalności cielesnej w inny sposób – art. 217 k.k. (ściganie przestępstwa odbywa się z oskarżenia prywatnego);
- pozbawienie człowieka wolności – art. 189 k.k.;
- groźenie innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, jeżeli groźba wzbudza w zagrożonym uzasadnioną obawę, że będzie spełniona – art. 190 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- wzbudzanie u innej osoby uzasadnionego okolicznościami poczucia zagrożenia lub naruszenie jej prywatności poprzez uporczywe nękanie – art. 190a § 1 k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- stosowanie przemocy lub groźby bezprawnej, w celu zmuszenia innej osoby do określonego działania, zaniechania lub znoszenia określonego stanu – art. 191 k.k.;
- utrwalanie wizerunku nagiej osoby lub osoby w trakcie czynności seksualnej, przez użycie wobec niej przemocy, groźby bezprawnej lub podstępny, albo rozpowszechnienie wizerunku nagiej osoby lub w trakcie czynności seksualnej bez jej zgody – art. 191a k.k. (ściganie na wniosek pokrzywdzonego);
- doprowadzenie innej osoby do obcowania płciowego przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem (zgwałcenie) oraz doprowadzenie w ten sam sposób innej osoby do poddania się innej czynności seksualnej lub wykonania takiej czynności – art. 197 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego); /UWAGA! Przystępstwo to popełnia również małżonek, który dopuszcza się zgwałcenia współmałżonka!;/
- spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci: pozbawienia człowieka wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia bądź innego ciężkiego kalectwa, ciężkiej choroby nieuleczalnej lub długotrwałej, choroby realnie zagrażającej życiu, trwałej choroby psychicznej, całkowitej lub znacznej trwałej niezdolności do pracy w zawodzie lub trwałego, istotnego zespzczenia lub zniekształcenia ciała – art. 156 k.k.;
- spowodowanie naruszenia czynności narządu ciała lub rozstroju zdrowia, w wyniku którego pokrzywdzonym jest osoba najbliższa – art. 157 § 1 i 2 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- uporczywe uchylanie się od wykonania ciężącego z mocy ustawy lub orzeczenia sądowego obowiązku opieki przez nielożenie na utrzymanie osoby najbliższej lub innej osoby i przez to narażanie jej na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych (uchylanie się od obowiązku alimentacyjnego) – art. 209 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego, organu opieki społecznej lub innego właściwego organu);
- kradzież lub kradzież z włamaniem na szkodę osoby najbliższej – art. 278 k.k. i art. 279 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);

- niszczenie, uszkodzenie cudzej rzeczy lub czynienie jej niezdatną do użytku – art. 288 k.k. (ścigane na wniosek pokrzywdzonego);
- porzucenie wbrew obowiązкови troszczenia się o małoletniego poniżej lat 15 albo o osobę nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny – art. 210 k.k.;
- uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego poniżej lat 15 albo osoby nieporadnej ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, wbrew woli osoby powołanej do opieki lub nadzoru – art. 211 k.k.;
- obcowanie płciowe z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszczenie się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadzenie jej do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania – art. 200 k.k.;
- rozpijanie małoletniego, przez dostarczanie mu napoju alkoholowego, ułatwianie jego spożycia, lub nakłanianie go do spożycia takiego napoju – art. 208 k.k.

Masz też prawo do złożenia na Policji lub w prokuraturze zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa przez osobę, która krzywdzi Ciebie i Twoją rodzinę.

PAMIĘTAJ!!!

Sprawca przemocy wobec bliskich, gdy czuje się bezkarny, prawdopodobnie nie zmieni się, będzie dalej stosował przemoc, bez względu na składane obietnice; następnym razem może być znacznie gorzej.

Jeżeli jednak zaufasz jego deklaracjom o zmianie zachowania wobec Ciebie/Twojej rodziny i zechcesz się wycofać, pamiętaj, że złożone przez Ciebie dotychczas zeznania nie będą mogły być wykorzystane przez prawne instytucje działające po to, aby Ci pomóc. Dlatego zanim podejmiesz taką decyzję, zastanów się i skonsultuj ją z psychologiem, terapeutą lub inną osobą pomagającą ofiarom przemocy w rodzinie, np. w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy rodzinie, ośrodku interwencji kryzysowej.

PAMIĘTAJ!!!

Zahamowanie przemocy w rodzinie jest możliwe - możesz z nią walczyć i uzyskać pomoc dla siebie i swoich bliskich.

Jak to możliwe?

Zrób dwa kroki:

1. Krok pierwszy - zanotuj przebieg zdarzenia (pamięć bywa zawodna):

Kto Cię skrzywdził? (imię i nazwisko)

Kim jest dla Ciebie sprawca przemocy w rodzinie? (Podać kto - mąż, żona, partner, partnerka, ojciec, matka, brat, siostra, syn, córka, inne)

Kiedy to się stało? data godzina miejsce

Na czym polegała przemoc? (awantura, krzyk, lżenie, bicie, kopanie, rzucanie sprzętami, niszczenie sprzętów, bicie dzieci, groźby pobicia, groźby zabicia, wyrzucanie z domu, inne – podać jakie?)

Kto widział, słyszał przebieg zdarzenia?

Kto interweniował? (imię i nazwisko policjanta, jego numer służbowy, jednostka)

Czy po raz pierwszy Policja interweniuje w Twoim domu w takiej sprawie?

TAK

NIE

Jak często dochodzi do przemocy w Twoim domu? (raz w miesiącu, raz na tydzień, częściej)

Kiedy to się wydarzyło poprzednim razem?

Czy przemocy w rodzinie towarzyszy picie alkoholu?

TAK

NIE

Czy zawsze krzywdzi Cię ten sam sprawca?

TAK

NIE

Czy sprawca był już karany sądownie za czyn podobny?

TAK

NIE

Czy wobec sprawcy sąd zastosował dozór kuratora sądowego?

TAK

NIE

2. Krok drugi - do kogo możesz zwrócić się o pomoc?

Czy kiedykolwiek korzystałeś/korzystałaś z pomocy instytucji lub organizacji obowiązanych do udzielania pomocy?

TAK

NIE

Jeżeli: "TAK", to z pomocy jakich instytucji lub organizacji?

Jeżeli: „NIE”, to poniżej podajemy Ci nazwy instytucji i organizacji, z których pomocy możesz skorzystać i się do nich zwrócić:

* **Ośrodki pomocy społecznej** - pomogą Ci w sprawach socjalnych, bytowych i prawnych.

- * **Powiatowe centra pomocy rodzinie** - pomogą Ci w zakresie prawnym, socjalnym, terapeutycznym lub udzielą informacji na temat instytucji lokalnie działających w tym zakresie w Twojej miejscowości.
- * **Ośrodki interwencji kryzysowej** - zapewnią schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- * **Ośrodki wsparcia** - zapewnią schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, udzielą Ci pomocy i wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej.
- * **Specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie** - zapewnią bezpłatne schronienie Tobie i Twojej rodzinie, gdy jesteś ofiarą przemocy w rodzinie, oraz udzielą Ci specjalistycznej pomocy, w tym: pomocy psychologicznej, prawnej, socjalnej, terapeutycznej i medycznej, oraz wsparcia w przezwyciężeniu sytuacji kryzysowej, a także opracują plan pomocy.
- * **Prokuratura, Policja** - możesz tam złożyć zawiadomienie o przestępstwie znęcania się popełnionym na Twoją szkodę lub na szkodę Twoich bliskich i poprosić o udzielenie podstawowej informacji prawnej.
- * **Sąd rodzinny i opiekuńczy** - możesz tam złożyć pozew w sprawach rodzinnych lub wnioski dotyczący spraw opiekuńczych Twoich dzieci.
- * **Ochrona zdrowia** - możesz tam uzyskać zaświadczenie lekarskie o doznanych obrażeniach, poprosić o pomoc lekarską, spytać o adresy specjalistycznych poradni lekarskich.
- * **Komisje rozwiązywania problemów alkoholowych** - jeżeli przemoc w Twoim domu towarzyszy picie alkoholu, możesz zwrócić się do nich z wnioskiem o skierowanie sprawcy przemocy na leczenie odwykowe lub uzyskać inną pomoc związaną z nadużywaniem przez niego alkoholu.

Na Twoim terenie funkcjonują lokalne placówki udzielające pomocy ofiarom przemocy w rodzinie:

Lp.	Nazwa instytucji/organizacji	Adres instytucji/organizacji	Telefon	Adres mailowy

Możesz zadzwonić również pod numery telefonów:

- * **Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 801 12 00 02** (płatny pierwszy impuls, linia czynna od poniedziałku do soboty w godzinach 8⁰⁰-22⁰⁰, w niedziele i święta w godzinach 8⁰⁰-16⁰⁰), **tel. (22) 666 28 50 - dyżur prawny** (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17⁰⁰-21⁰⁰), **Poradnia e-mailowa:** niebieskalinia@niebieskalinia.info.
- * **Policyjnego Telefonu Zaufania tel. 800 120 226** (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach od 9³⁰ do 15³⁰, od godz. 15³⁰ do 9³⁰ włączony jest automat).

WAŻNE

Na skutek wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” informacja dotycząca Twojej sytuacji rodzinnej zostanie przekazana przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego, który podejmie dalsze działania.

Zawsze możesz wzywać Policję na interwencję, poinformować prokuraturę oraz zwrócić się o pomoc do podmiotu/organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Możesz również poprosić dzielnicowego, aby przyszedł do Twojego domu i udzielił stosownej pomocy i niezbędnych informacji.

ZAŁĄCZNIK Nr 3

WZÓR NIEBIESKA KARTA – C

.....
(miejscowość, data)

I. DANE BEZ ZMIAN

- 1) osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie
- 2) osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie

II. WERYFIKACJA DANYCH OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:
2. Imiona rodziców:
3. Miejsce zamieszkania:
kod pocztowy: miejscowość: województwo:
ulica: numer domu: numer mieszkania:
numer telefonu:

4. Aktualny adres pobytu:
kod pocztowy: miejscowość: województwo:
ulica: numer domu: numer mieszkania:
numer telefonu:

III. WERYFIKACJA DANYCH OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:
2. Miejsce zamieszkania:
kod pocztowy: miejscowość: województwo:
ulica: numer domu: numer mieszkania:
numer telefonu:
3. Stopień pokrewieństwa ze zgłaszającą/-cym:

IV. DIAGNOZA SYTUACJI OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE

1. Sytuacja rodzinna:
.....
.....
.....
2. Sytuacja zawodowa:
.....
.....
.....
3. Sytuacja ekonomiczna:
.....
.....
.....
4. Sytuacja mieszkaniowa:
.....
.....
.....
5. Sytuacja zdrowotna:
.....
.....
.....
6. Sytuacja dzieci (rodzinna, edukacyjna, wychowawcza, zdrowotna itp.):
.....
.....
.....

V. INDYWIDUALNY PLAN POMOCY DLA OSOBY, CO DO KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE JEST DOTKNIĘTA PRZEMOCĄ W RODZINIE, W ZAKRESIE DZIAŁAŃ PRZEDSTAWICIELI:

1. Jednostki organizacyjnej pomocy społecznej:
praca socjalna, w tym cykliczne wizyty w środowisku
poinformowanie o warunkach korzystania ze świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej
wskazanie na możliwość skorzystania z pomocy psychologicznej, prawnej oraz w formie poradnictwa – medycznego, zawodowego i rodzinnego
skierowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, do placówki dla ofiar przemocy w rodzinie, w szczególności do specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie
skierowanie dzieci do placówki opiekuńczo-wychowawczej wsparcia dziennego (np. świetlicy, klubu, ogniska wychowawczego)
powiadomienie sądu rodzinnego i opiekuńczego o sytuacji dzieci
inne (jakie?)
.....
.....

2. Gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych:
 - skierowanie do udziału w grupach wsparcia dla osób współuzależnionych
 - poinformowanie o możliwościach prawnych dotyczących zobowiązania poddania osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, do poddania się leczeniu odwykowemu
 - skierowanie do udziału w grupie terapeutycznej
 - skierowanie do udziału w grupie samopomocowej
 - inne (jakie?)
 -
 -

3. Policji:
 - systematyczne wizyty sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, odbywające się ...
 -
 - (podać częstotliwość wizyt uzgodnioną
przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą)
 - poinformowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, że znęcanie się fizyczne i psychiczne jest przestępstwem, i przedstawienie aspektów odpowiedzialności karnej
 - poinformowanie o możliwości przeprowadzenia badania lekarskiego
 - wszczęcie postępowania przygotowawczego
 - wystąpienie do prokuratora z wnioskiem o zastosowanie właściwych środków zapobiegawczych
 - inne (jakie?)
 -
 -

4. Oświaty:
 - objęcie dziecka/dzieci pomocą psychologiczno-pedagogiczną w przedszkolu, szkole lub innej placówce, odpowiednio w formie:
 - klasy terapeutycznej
 - zajęć rozwijających uzdolnienia
 - zajęć dydaktyczno-wyrównawczych
 - zajęć specjalistycznych: korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym
 - zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniem kształcenia i kariery zawodowej - w przypadku uczniów gimnazjum i szkół ponadgimnazjalnych
 - porad i konsultacji
 - objęcie rodziców/opiekunów pomocą psychologiczno-pedagogiczną w formie: porad, konsultacji, warsztatów lub szkoleń
 - pomoc materialna i jej rodzaj: wypoczynek wakacyjny, dożywianie, stypendium szkolne, zasiłek szkolny
 - konsultacja w poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, skierowanie do pomocy terapeutycznej
 - poinformowanie sądu rodzinnego i opiekuńczego o sytuacji dziecka
 - poinformowanie rodzica/opiekuna o możliwości uzyskania pomocy oferowanej przez placówki opiekuńczo-wychowawcze wsparcia dziennego
 - inne (jakie?)
 -
 -

5. Ochrony zdrowia:
 - skierowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, do lekarza podstawowej opieki zdrowotnej ze wskazaniem co do dalszych ewentualnych konsultacji medycznych
 - skierowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na konsultacje psychiatryczne
 - skierowanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, do lekarza w celu uzyskania zaświadczenia lekarskiego o ustaleniu przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie
 - inne (jakie?)
 -
 -
 -
 -

6. Pozostałych członków zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej:
 -
 -

WZÓR
NIEBIESKA KARTA - D

.....
(miejscowość, data)

I. DANE OSOBY, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE

1. Imię i nazwisko:
2. Data i miejsce urodzenia:, w
3. Stan cywilny:
4. Miejsce zamieszkania:
kod pocztowy: miejscowość: województwo:
ulica: numer domu: numer mieszkania:
numer telefonu:
5. Aktualny adres pobytu:
kod pocztowy: miejscowość: województwo:
ulica: numer domu: numer mieszkania:
numer telefonu:
6. Miejsce pracy/źródło utrzymania:

II. CZY ZDARZA SIĘ, ŻE OSOBA, WOBEC KTÓREJ ISTNIEJE PODEJRZENIE, ŻE STOSUJE PRZEMOC W RODZINIE, ZACHOWUJE SIĘ W NASTĘPUJĄCY SPOSÓB:

Formy przemocy w rodzinie	Wobec dorosłych			Wobec dzieci		
	TAK	NIE	wobec kogo*	TAK	NIE	wobec kogo*
Stosowała przemoc fizyczną, w tym:						
popychanie						
uderzanie						
wykręcanie rąk						
duszenie						
kopanie						
spoliczkowanie						
inne (podać jakie)						
Uszkodzenia ciała, w tym:						
zasinienia						
zadrapania						
krwawienia						
oparzenia						
inne (podać jakie)						
Stosowała przemoc psychiczną, w tym:						
izolację						
wyzwiska						
ośmieszanie						
groźby						
kontrolowanie						
ograniczanie kontaktów						
krytykowanie						
poniżanie						
demoralizację						
ciągłe niepokojenie						
inne (podać jakie)						
Stosowała przemoc seksualną, w tym:						
zmuszanie do obcowania płciowego i innych czynności seksualnych						
Inny rodzaj zachowań, w tym:						

niszczenie/uszkodzenie mienia						
zabór/przywłaszczenie mienia						
groźba karalna/znieważenie						
zmuszanie do picia alkoholu						
zmuszanie do zażywania środków odurzających lub substancji psychotropowych oraz niezleconych przez lekarza leków						
inne działające na szkodę najbliższych (podać jakie)						

* Na przykład: żony, męża, partnera, partnerki, matki, ojca, córki, syna.

III. OD JAK DAWNA TE ZACHOWANIA MAJĄ MIEJSCE

.....
.....
.....

IV. CZY SĄ ŚWIADKOWIE STOSOWANIA PRZEMOCY W RODZINIE:

TAK NIE NIE USTALONO

V. CZY BYŁ/BYŁA PAN/PANI JUŻ KIEDYKOLWIEK KARANY/KARANA ZA PRZESTĘPSTWO Z UŻYCIEM PRZEMOCY LUB GROźBY JEJ UŻYCIA:

TAK NIE NIE USTALONO

VI. CZY WOBEC PANA/PANI SĄD ZASTOSOWAŁ DOZÓR KURATORA SĄDOWEGO:

TAK NIE NIE USTALONO

VII. CZY NADUŻYWA PAN/PANI ALKOHOLU:

TAK NIE NIE USTALONO

- od jak dawna i jak często?
- kiedy ostatnio?

.....
.....
.....

VIII. CZY NADUŻYWA PAN/PANI ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH LUB LEKÓW:

TAK NIE NIE USTALONO

- od jak dawna i jak często?
- kiedy ostatnio?

.....
.....

IX. CZY KIEDYKOLWIEK BYŁ/BYŁA PAN/PANI PODDANY/PODDANA LECZENIU ODWYKOWEMU? KIEDY OSTATNIO I JAKIEGO UZALEŻNIENIA DOTYCZYŁO LECZENIE:

(od alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub leków)

.....
.....

X. CZY W ZWIĄZKU Z TYMI ZACHOWANIAMI MIAŁY MIEJSCE:

- powiadomienie i interwencje Policji
- powiadomienie prokuratury
- wszczęcie postępowania karnego lub innego postępowania sądowego (jakiego? np. rozwodowego, rodzinnego)
- poddanie wykonywania władzy rodzicielskiej stałemu nadzorowi kuratora sądowego
- zobowiązanie do leczenia odwykowego
- zobowiązanie do uczestnictwa w oddziaływaniach korekcyjno-edukacyjnych
- interwencja i pomoc innej instytucji (jakiej?)
- inne (jakie?)

XI. CZY MIAŁ/MIAŁA PAN/PANI INNE PROBLEMY W ZWIĄZKU Z NADUŻYWANIEM ALKOHOLU, ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH, SUBSTANCJI PSYCHOTROPOWYCH LUB LEKÓW:

- konflikty z prawem
- kłopoty w pracy
- inne (jakie?).....
- wykroczenia w ruchu drogowym
- pobyty w izbie wytrzeźwień

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

z dnia 15 listopada 2000 r.

w sprawie uzbrojenia Policji

(Dz. U. z 2001 r. Nr 14, poz. 139, z późn. zm.)

Na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2000 r. Nr 101, poz. 1092) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Na uzbrojenie Policji składają się:

- 1) broń palna: pistolety, rewolwery, broń gładkolufowa, pistolety maszynowe, karabinki, karabiny, karabiny maszynowe i granatniki,
- 2) ⁽¹⁾ przedmioty przeznaczone do miotania chemicznych i wodnych środków obezwładniających: pistolety i rewolwery gazowe, miotacze gazu, miotacze wody, wyrzutnie granatów i pocisków łzawiących,
- 3) ⁽²⁾ wyrzutnie pocisków: gumowych, ogłuszających, ośniewających i śrutowych oraz wyrzutnie siatek obezwładniających,
- 4) przedmioty do odstrzeliwania amunicji alarmowej i sygnałowej,
- 5) noże wojskowe, szturmowe, spadochronowe i nurka,
- 6) pałki służbowe zwykłe, wielofunkcyjne, teleskopowe, szturmowe i obezwładniające,
- 7) ⁽³⁾ amunicja do broni palnej oraz pociski do przedmiotów i wyrzutni, o których mowa w pkt 2-4,
- 8) granaty i materiały wybuchowe,
- 9) środki chemiczne,
- 10) ⁽⁴⁾ urządzenia techniczne w postaci:
 - a) paralizatorów elektrycznych,
 - b) kajdanek szczękowych, kajdanek jednorazowych oraz kajdanek zespolonych przeznaczonych do zakładania na ręce i nogi,
 - c) prowadnic,
 - d) kaftanów bezpieczeństwa,
 - e) pasów i siatek obezwładniających,
 - f) kolczatek drogowych i innych przeszkód umożliwiających zatrzymanie pojazdu.

2. Materiały, o których mowa w ust. 1 pkt 7–9, przydziela się zgodnie z przyznanym uzbrojeniem.

§ 2.

Wzory i typy broni składającej się na uzbrojenie Policji oraz normy należności uzbrojenia zespołowego i indywidualnego ustala Komendant Główny Policji.

§ 3.

Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8 sierpnia 1991 r. w sprawie uzbrojenia Policji (Dz. U. Nr 81, poz. 361 i z 1993 r. Nr 101, poz. 465).

§ 4.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przypisy:

- ¹⁾ § 1 ust. 1 pkt 2 zmieniony przez § 1 pkt 1 rozporządzenia z dnia 19 lipca 2005 r. (Dz.U.2005.135.1142) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 22 lipca 2005 r.
- ²⁾ § 1 ust. 1 pkt 3 zmieniony przez § 1 pkt 1 rozporządzenia z dnia 19 lipca 2005 r. (Dz.U.2005.135.1142) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 22 lipca 2005 r.
- ³⁾ § 1 ust. 1 pkt 7 zmieniony przez § 1 pkt 2 rozporządzenia z dnia 19 lipca 2005 r. (Dz.U.2005.135.1142) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 22 lipca 2005 r.
- ⁴⁾ § 1 ust. 1 pkt 10 dodany przez § 1 pkt 3 rozporządzenia z dnia 19 lipca 2005 r. (Dz.U.2005.135.1142) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 22 lipca 2005 r.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01		08	01	
		03		X							
		04		X							
		06									
		07									
		10									
		11									
							02			02	

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

z dnia 18 października 2001 r.

w sprawie rozkładu czasu służby policjantów

(Dz. U. Nr 131, poz.1471)

Na podstawie art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2000 r. Nr 101, poz. 1092 oraz z 2001 r. Nr 41, poz. 465, Nr 81, poz. 877, Nr 100, poz. 1084, Nr 106, poz. 1149, Nr 110, poz. 1189, Nr 123, poz. 1353 i Nr 125, poz. 1367) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) tygodniowy oraz dzienny wymiar czasu służby policjantów,
- 2) przypadki przedłużania czasu służby policjantów ponad ustaloną normę,
- 3) zmianowy rozkład czasu służby policjantów,
- 4) sposób pełnienia przez policjantów dyżurów domowych,
- 5) warunki i tryb udzielania policjantom czasu wolnego od służby lub przyznawania rekompensaty pieniężnej,
- 6) grupy policjantów zwolnionych z pełnienia służby w porze nocnej, niedziele i święta.

§ 2.

Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) ustawa – ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- 2) przełożony właściwy w sprawach osobowych – przełożonego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ustawy,
- 3) jednostka organizacyjna Policji – komendę, komisariat, komisariat specjalistyczny, oddział prewencji i pododdział antyterrorystyczny, Wyższą Szkołę Policji, szkołę policyjną i ośrodek szkolenia Policji,
- 4) kierownik komórki organizacyjnej – dyrektora biura (inspektoratu, laboratorium), naczelnika zarządu, naczelnika wydziału (inspektoratu, laboratorium), naczelnika sekcji, kierownika sekcji, kierownika izby dziecka, kierownika referatu, kierownika ogniwa, kierownika posterunku Policji, kierownika rewiru dzielnicowych, dyrektora instytutu, kierownika zakładu, redaktora naczelnego, kierownika studium, dyrektora biblioteki, kierownika biblioteki, dowódcę kompanii, dowódcę plutonu.

§ 3.

1. W jednostkach organizacyjnych Policji wprowadza się rozkład czasu służby:
 - 1) zmianowy – na stanowiskach służbowych, na których wymaga się pełnienia służby w systemie zmianowym lub w sposób ciągły,
 - 2) podstawowy – na pozostałych stanowiskach służbowych.
2. Rozkład czasu służby, o którym mowa w ust. 1, wprowadza w podległych jednostkach organizacyjnych Policji przełożony właściwy w sprawach osobowych.

§ 4.

1. Policjant w zmianowym rozkładzie czasu służby pełni służbę na zmiany trwające po 8 godzin, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przełożony właściwy w sprawach osobowych może wprowadzić pełnienie służby na zmiany trwające po 12 godzin na dobę.
3. Godziny rozpoczęcia i zakończenia służby w zmianowym rozkładzie czasu służby ustala przełożony właściwy w sprawach osobowych.
4. W zmianowym rozkładzie czasu służby, o którym mowa w ust. 1, po 8 godzinach służby policjantowi udziela się co najmniej 10 godzin czasu wolnego. Po pięciu kolejnych służbach pełnionych w porze nocnej policjantowi udziela się 48 godzin czasu wolnego.
5. W zmianowym rozkładzie czasu służby, o którym mowa w ust. 2, po 12 godzinach służby policjantowi udziela się 24 godziny czasu wolnego, a jeżeli pełnił służbę w porze nocnej, policjantowi udziela się 48 godzin czasu wolnego.
6. Policjant, do którego obowiązków należy kierowanie pojazdem samochodowym, może pełnić służbę do 12 godzin na dobę, w tym kierować pojazdem nie więcej niż 10 godzin.
7. Do czasu służby trwającej 8 godzin wlicza się 20 minut przerwy, a do służby trwającej 12 godzin wlicza się 45 minut przerwy, z zastrzeżeniem ust. 8.
8. Policjantowi pełniącemu służbę w niekorzystnych warunkach atmosferycznych czas przerw można przedłużyć do 45 minut w służbie trwającej 8 godzin oraz do 60 minut w służbie trwającej 12 godzin. Czas przerw ustala policjant nadzorujący pełnienie służby.

§ 5.

1. W podstawowym rozkładzie czasu służby policjant pełni służbę przez 8 godzin dziennie od poniedziałku do piątku, w godzinach od 8¹⁵ do 16¹⁵, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Przełożony właściwy w sprawach osobowych może wprowadzić inne godziny rozpoczęcia i zakończenia służby:
 - 1) w podległej jednostce organizacyjnej Policji,

- 2) w niektórych komórkach organizacyjnych,
 - 3) na niektórych stanowiskach służbowych,
- jeżeli jest to uzasadnione warunkami lokalnymi lub wymaga tego szczególnie charakter wykonywanych zadań.
3. Do czasu służby wlicza się 20 minut przerwy. Przepis § 4 ust. 8 stosuje się odpowiednio.

§ 6.

1. Przełożony właściwy w sprawach osobowych może ustalić dniem wolnym od służby dzień przypadający między dniami wolnymi od służby i wyznaczyć dniem służby najbliższą sobotę. Jeżeli sobota przypada po wolnym od służby piątku lub przed wolnym od służby poniedziałkiem, przełożony właściwy w sprawach osobowych wyznaczy dniem służby sobotę następną.
2. Przełożony właściwy w sprawach osobowych o ustaleniu dnia wolnego od służby oraz o sobocie wyznaczonej dniem służby informuje wyższego przełożonego, a Komendant Główny Policji – ministra właściwego do spraw wewnętrznych. Informację należy przekazać co najmniej z 14-dniowym wyprzedzeniem.
3. Przełożony właściwy w sprawach osobowych lub upoważniony przez niego kierownik komórki organizacyjnej ustala harmonogram służby w dni tygodnia niebędące dniami służby w jednostce organizacyjnej Policji w niektórych komórkach organizacyjnych i na niektórych stanowiskach służbowych, jeżeli służba w te dni jest niezbędna ze względu na szczególnie charakter wykonywanych zadań lub interes społeczny. Przepis § 9 stosuje się odpowiednio.

§ 7.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach przełożony właściwy w sprawach osobowych lub upoważniony przez niego kierownik komórki organizacyjnej może ustalić indywidualny rozkład czasu służby policjanta w ramach normy czasu służby, o której mowa w art. 33 ust. 2 ustawy.

§ 8.

1. Przedłużenie czasu służby policjanta może nastąpić w szczególności ze względu na konieczność:
 - 1) wykonania rozpoczętych czynności: dochodzeniowo-śledczych, operacyjno-rozpoznawczych oraz administracyjno-porządkowych, jeżeli nie mogą one zostać przerwane,
 - 2) zapewnienia ciągłości służby na stanowiskach, na których wymagane jest utrzymanie pełnienia służby w sposób ciągły,
 - 3) realizacji innych spraw niecierpiących zwłoki.
2. Przedłużenie czasu służby następuje na polecenie kierownika komórki organizacyjnej, w której policjant pełni służbę. O wydanym poleceniu kierownik zawiadamia przełożonego właściwego w sprawach osobowych.

§ 9.

1. Za przedłużony czas służby przekraczający normę określoną w art. 33 ust. 2 ustawy policjantowi udziela się w tym samym wymiarze czasu wolnego, z zastrzeżeniem § 10.
2. W okresie rozliczeniowym każde 8 godzin przekraczające normę określoną w art. 33 ust. 2 ustawy jest równoważne jednemu dniowi wolnemu.
3. W zamian za służbę pełnioną w dniu wolnym od służby policjant otrzymuje dzień wolny w innym dniu tygodnia.
4. Na wniosek policjanta czas wolny może być udzielony w okresie bezpośrednio poprzedzającym urlop wypoczynkowy lub po jego zakończeniu.
5. Czas wolny w zamian za służbę pełnioną poza rozkładem czasu służby policjant jest obowiązany wykorzystać do dnia zwolnienia ze służby, a przełożony właściwy w sprawach osobowych ma obowiązek mu to zapewnić.
6. Przełożony właściwy w sprawach osobowych prowadzi ewidencję czasu służby policjantów przy pomocy wskazanych przez niego kierowników komórek organizacyjnych. Ewidencję czasu służby udostępnia się policjantowi na jego żądanie.

§ 10.

1. Rekompensatę pieniężną przyznaje się policjantowi wykonującemu w czasie przekraczającym normę określoną w art. 33 ust. 2 ustawy zadania wymienione w porozumieniu, o którym mowa w art. 13 ust. 4a ustawy.
2. Rekompensata pieniężna przysługuje policjantowi za każdą pełną godzinę służby pełnionej na warunkach określonych w ust. 1.
3. Stawkę godzinową rekompensaty, jeżeli nie określa jej porozumienie, o którym mowa w ust. 1, ustala się, dzieląc łączną kwotę środków finansowych przewidzianych na rekompensaty przez łączną liczbę godzin służby, do pełnienia której zobowiązuje to porozumienie.
4. Rekompensatę pieniężną wypłaca się z dołu, w ciągu 20 dni od terminu przekazania środków finansowych na ten cel przez zarząd powiatu lub gminy, na podstawie wykazu dodatkowych należności, zatwierdzonego przez właściwego komendanta powiatowego (miejskiego) Policji określonego w porozumieniu, o którym mowa w ust. 1.

§ 11.

Nie uważa się za czas służby czasu niezbędnego – nie dłuższego niż 30 minut – do bezpośredniego przygotowania do służby i jej zdania, a w szczególności przyjęcia lub zdania dokumentacji z przebiegu służby, uzbrojenia i wyposażenia.

§ 12.

Przepisy rozporządzenia stosuje się do policjanta pełniącego służbę na stanowisku nauczyciela akademickiego w zakresie wynikającym z wykonywania obowiązków dydaktycznych i naukowych określonych w planach studiów i programach nauczania w zakresie nieuregulowanym w odrębnych przepisach.

§ 13.

Rozkład czasu służby policjanta skierowanego do Wyższej Szkoły Policji, szkoły policyjnej lub ośrodka szkolenia Policji jest określony programem nauczania i regulaminem studiów lub programem szkolenia.

§ 14.

1. Przełożony właściwy w sprawach osobowych lub upoważniony przez niego kierownik komórki organizacyjnej może wyznaczyć policjanta do pełnienia dyżuru domowego, jeżeli wymagają tego potrzeby służby. Do pełnienia dyżuru domowego nie można wyznaczyć policjanta bezpośrednio po zakończeniu służby pełnionej w porze nocnej.
2. W czasie dyżuru domowego policjant przebywa w miejscu zamieszkania lub innym miejscu uzgodnionym z kierownikiem komórki organizacyjnej, o którym mowa w ust. 1.
3. Policjant może pełnić dyżur domowy nie więcej niż cztery razy w miesiącu, nie więcej niż raz w niedzielę lub święto. Czas trwania jednego dyżuru nie może przekroczyć 16 godzin, a czas trwania wszystkich dyżurów w miesiącu łącznie 48 godzin.
4. Za czas dyżuru domowego nie udziela się czasu wolnego, chyba że policjant na polecenie przełożonego wykonywał w tym czasie czynności służbowe. Za czas wykonywania czynności służbowych udziela się czasu wolnego. Przepis § 9 stosuje się odpowiednio.

§ 15.

1. Wymiar czasu służby ulega zmniejszeniu o liczbę godzin usprawiedliwionej nieobecności policjanta w służbie w okresie rozliczeniowym określonym przez ustawę.
2. Po okresie usprawiedliwionej nieobecności w służbie policjant podejmuje służbę w pierwszym dniu, który zgodnie z harmonogramem jest jego dniem służby, chyba że kierownik komórki organizacyjnej jednostki organizacyjnej Policji zarządzi inaczej.

§ 16.

Ze służby w porze nocnej w godzinach od 22⁰⁰ do 6⁰⁰ oraz w niedziele i święta zwalnia się policjanta:

- 1) kobietę w ciąży,
- 2) będącego jedynym opiekunem dziecka w wieku do lat ośmiu lub osoby wymagającej stałej opieki.

§ 17.

Przepisy rozporządzenia mają zastosowanie do ustalania czasu służby policjantów od dnia 24 maja 2001 r.

§ 18.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01	X	08	01	
				03						02	
				04							
				06							
				07							
				10							
				11	X						

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

z dnia 7 czerwca 2002 r.

w sprawie urlopów policjantów

(Dz. U. Nr 81, poz. 740, z późn. zm.)

Na podstawie art. 86 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676 i Nr 81, poz. 731) zarządza się, co następuje:

**Rozdział 1
Przepisy ogólne**

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) szczegółowe zasady przyznawania policjantom urlopów oraz tryb postępowania w tych sprawach,
- 2) wymiar płatnych urlopów dodatkowych dla policjantów, którzy pełnią służbę w warunkach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia albo osiągnęli określony wiek lub staż służby, albo gdy jest to uzasadnione szczególnymi właściwościami służby,
- 3) wymiar płatnego urlopu zdrowotnego oraz okolicznościowego, a także urlopu bezpłatnego z ważnych przyczyn.

§ 2.

Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) ustawa – ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- 2) jednostka organizacyjna Policji – komendę, komisariat, komisariat specjalistyczny, oddział prewencji i pododdział antyterrorystyczny, Wyższą Szkołę Policji, szkołę policyjną i ośrodek szkolenia Policji,
- 3) przełożony właściwy w sprawach osobowych – Komendanta Głównego Policji, komendanta wojewódzkiego (stołecznego) Policji, komendanta powiatowego (miejskiego) Policji, Komendanta Wyższej Szkoły Policji oraz komendanta szkoły policyjnej.

§ 3.

1. Do okresu służby policjanta, od którego zależy prawo do pierwszego urlopu wypoczynkowego, wlicza się okresy poprzedniego zatrudnienia, a także inne okresy, jeżeli odrębne przepisy tak stanowią.
2. Policjantowi, który przed przyjęciem do służby w Policji wykorzystał urlop wypoczynkowy za dany rok w części lub w wymiarze niższym niż przysługujący w Policji albo otrzymał ekwiwalent pieniężny za niewykorzystany urlop wypoczynkowy przysługujący w wymiarze niższym niż przysługujący w Policji, przysługuje w roku przyjęcia do służby urlop uzupełniający.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, urlopu wypoczynkowego udziela się nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy służby w Policji.

§ 4.

1. Urlop wypoczynkowy nie może rozpoczynać się ani kończyć w dniu wolnym od służby.
2. Dni wolnych od służby, wynikających z podstawowego rozkładu czasu służby, zgodnie z przepisami w sprawie rozkładu czasu służby policjantów, nie wlicza się do urlopu wypoczynkowego.
3. Terminem rozpoczęcia urlopu wypoczynkowego przez policjanta pełniącego służbę w zmianowym rozkładzie czasu służby, w rozumieniu przepisów, o których mowa w ust. 2, jest najbliższy dzień planowanej służby.

§ 5.

1. Urlopy wypoczynkowe powinny być udzielane zgodnie z planem urlopów. Plan urlopów ustala kierownik jednostki organizacyjnej Policji lub upoważniony przez niego kierownik komórki organizacyjnej, w uzgodnieniu z właściwą organizacją związku zawodowego policjantów, biorąc pod uwagę wnioski policjantów i konieczność zapewnienia normalnego toku służby.
2. Plan urlopów, o którym mowa w ust. 1, należy sporządzić do końca roku poprzedzającego rok objęty tym planem. Plan urlopów podaje się niezwłocznie do wiadomości policjantów w sposób przyjęty w jednostce organizacyjnej Policji.
3. Urlopu wypoczynkowego udziela kierownik jednostki organizacyjnej Policji lub upoważniony przez niego kierownik komórki organizacyjnej.
4. Policjanta należy zawiadomić o terminie urlopu wypoczynkowego nie później niż na miesiąc przed jego rozpoczęciem.

§ 6.

1. Policjantowi nie udziela się urlopu wypoczynkowego w okresie:
 - 1) czasowej niezdolności do służby wskutek choroby,
 - 2) zwolnienia od zajęć służbowych,
 - 3) zawieszenia w czynnościach służbowych.
2. Jeżeli policjant nie może rozpocząć urlopu wypoczynkowego w ustalonym terminie z powodu czasowej niezdolności do służby wskutek choroby, urlopu zdrowotnego, zwolnienia od zajęć służbowych z powodu konieczności osobistego sprawowania opieki nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny, odosobnienia w związku z chorobą zakaźną lub urlopu macierzyńskiego, urlop ten należy przesunąć na inny termin.

3. Część urlopu wypoczynkowego niewykorzystaną z powodu czasowej niezdolności do służby wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną należy udzielić policjantowi w późniejszym terminie.
4. Na wniosek policjanta urlopu wypoczynkowego udziela się bezpośrednio po urlopie macierzyńskim lub po urlopie udzielonym na warunkach urlopu macierzyńskiego.

§ 7.

Na wniosek policjanta urlop wypoczynkowy może być podzielony na części, z tym że co najmniej jedna część urlopu powinna obejmować nie mniej niż 14 kolejnych dni kalendarzowych.

§ 8.

Policjantowi skierowanemu do szkoły lub na przeszkolenie albo na studia w kraju lub do akademii lub innych szkół (kursów) urlopu wypoczynkowego za dany rok kalendarzowy należy udzielić przed rozpoczęciem szkolenia lub nauki, jeżeli czas trwania szkolenia uniemożliwiłby udzielenie urlopu zgodnie z przepisami art. 83 ust. 4 ustawy.

Rozdział 2 Urlopy dodatkowe

§ 9.

1. Wymiar corocznego płatnego urlopu dodatkowego dla policjantów, którzy osiągnęli określony staż służby, wynosi:
 - 1) 5 dni roboczych – dla mających 15-letni staż służby,
 - 2) 9 dni roboczych – dla mających 20-letni staż służby,
 - 3) 13 dni roboczych – dla mających 25-letni staż służby.
2. Do stażu służby, o którym mowa w ust. 1, zalicza się również okresy innej służby, traktowane jako równorzędne ze służbą w Policji, w rozumieniu przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.
3. Policjant nabywa prawo do pierwszego urlopu, o którym mowa w ust. 1, z dniem osiągnięcia wymaganego stażu służby.

§ 10.

1. Wymiar corocznego płatnego urlopu dodatkowego dla policjantów, którzy osiągnęli określony wiek i co najmniej 10-letni staż służby, wynosi:
 - 1) 5 dni roboczych – po ukończeniu 40 lat życia,
 - 2) 9 dni roboczych – po ukończeniu 45 lat życia,
 - 3) 13 dni roboczych – po ukończeniu 55 lat życia.
2. Policjant nabywa prawo do pierwszego urlopu dodatkowego, z tytułu osiągnięcia określonego wieku, w dniu wystąpienia łącznie obu warunków, o których mowa w ust. 1.

§ 11.

1. Wymiar corocznego płatnego urlopu dodatkowego dla policjantów, którzy pełnią służbę w warunkach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia, wynosi:
 - 1) 5 dni roboczych, jeżeli służba jest wykonywana w:
 - a) pomieszczeniach pozbawionych stałego naturalnego oświetlenia lub w pomieszczeniach, w których ze względów technologicznych lub ze względu na rodzaj wykonywanej służby stosowane jest wyłącznie sztuczne oświetlenie,
 - b) warunkach narażenia na promieniowanie ultrafioletowe lub podczerwone,
 - c) pomieszczeniach zamkniętych, w których utrzymuje się stała temperatura efektywna powyżej 25°C lub poniżej 10°C,
 - d) warunkach narażenia na działanie pyłów niewywołujących zwłóknienia tkanki płucnej,
 - e) warunkach narażenia na działanie substancji toksycznych niekumulujących się w organizmie,
 - f) warunkach narażenia na wibrację ogólną,
 - 2) 9 dni roboczych, jeżeli służba jest wykonywana w:
 - a) pomieszczeniach zlokalizowanych poniżej poziomu otaczającego terenu – zgodnie z przepisami w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy,
 - b) warunkach narażenia na hałas,
 - c) warunkach nadmiernego obciążenia wysiłkiem fizycznym co najmniej 2.000 kcal dla mężczyzn i 1.200 kcal dla kobiet lub wymagających wymuszonej pozycji ciała,
 - d) warunkach narażenia na działanie pyłów wywołujących zwłóknienie tkanki płucnej,
 - e) warunkach narażenia na działanie substancji toksycznych kumulujących się w organizmie,
 - f) warunkach ręcznego kierowania ruchem na skrzyżowaniach i ciągach komunikacyjnych o dużym jego natężeniu,
 - g) warunkach ciągłego napięcia i koncentracji przy nagrywaniu i odtwarzaniu zapisów magnetycznych w styczności ze zmiennym natężeniem i zakresem fal dźwiękowych, a także przy nasłuchu radiowym,
 - 3) 13 dni roboczych, jeżeli służba jest wykonywana:
 - a) w warunkach narażenia na promieniowanie jonizujące,
 - b) w warunkach narażenia na działanie pól elektromagnetycznych wysokiej częstotliwości w zakresie od 0,1 do 300.000 MHz w strefie zagrożenia,
 - c) w warunkach narażenia na działanie substancji i czynników rakotwórczych, których wykaz określają odrębne przepisy,

- d) przy fizycznym zwalczaniu terroryzmu,
 - e) przy konserwowaniu, magazynowaniu, transporcie i stosowaniu materiałów wybuchowych, łatwo palnych i samozapalnych,
 - f) przy prowadzeniu prób broni, amunicji, materiałów wybuchowych oraz prac doświadczalnych z materiałami wybuchowymi,
 - g) podczas prowadzenia badań materiałów czynnych biologicznie,
 - h) pod ziemią.
2. Policjant nabywa prawo do pierwszego urlopu dodatkowego, o którym mowa w ust. 1, po upływie roku służby w warunkach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia.

§ 12.

1. Służbę określoną w § 11 ust. 1 pkt 1 lit. d) i e) oraz pkt 2 lit. b), d) i e) uważa się za pełnioną w warunkach szkodliwych dla zdrowia, jeżeli w miejscu pełnienia służby są przekroczone najwyższe dopuszczalne stężenia i natężenia czynników szkodliwych dla zdrowia określone w odrębnych przepisach, stwierdzone przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej i inne laboratoria uprawnione na podstawie Kodeksu pracy do badania i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.
2. Służbę określoną w § 11 ust. 1 pkt 1 lit. a)–c) i f), pkt 2 lit. a), c), f) i g) oraz pkt 3 lit. a) i c) –h) uważa się za pełnioną w warunkach szkodliwych lub uciążliwych dla zdrowia, jeżeli jest pełniona przez co najmniej 80 godzin w miesiącu, natomiast służbę określoną w § 11 ust. 1 pkt 3 lit. b) – przez połowę dopuszczalnego czasu przebywania w strefie zagrożenia.
3. Oceny warunków uciążliwości lub szkodliwości dla zdrowia uprawniających do uzyskania urlopu dodatkowego, dokonuje komisja powołana przez przełożonego właściwego w sprawach osobowych z udziałem przedstawicieli służby medycyny pracy, związku zawodowego policjantów oraz służby bhp.
4. Przełożony właściwy w sprawach osobowych przyznaje policjantowi urlop dodatkowy na podstawie oceny, o której mowa w ust. 3.
5. Przerwa w służbie, w szczególności z powodu choroby, urlopu, zwolnienia od zajęć służbowych czy wynikająca z potrzeb służby, trwająca nie dłużej niż 3 miesiące w ciągu roku, wliczana jest do okresu uprawniającego do nabycia prawa do urlopu dodatkowego określonego w § 11 ust. 1.
6. Policjantowi pełniącemu służbę na stanowisku, na którym występują warunki uciążliwości lub szkodliwości dla zdrowia uprawniające do uzyskania urlopu dodatkowego w różnym wymiarze, przysługuje jeden urlop w wymiarze korzystniejszym.

§ 13.

1. W razie zbiegu uprawnień do urlopu dodatkowego z różnych tytułów policjant ma prawo do jednego urlopu dodatkowego w wymiarze najkorzystniejszym.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w razie zbiegu uprawnień do urlopu dodatkowego określonego w § 11 z uprawnieniami do urlopów dodatkowych określonych w § 9 i 10.

§ 14.

1. Prawo do kolejnych urlopów dodatkowych policjant nabywa w każdym następnym roku kalendarzowym.
2. Policjantowi, który nie wykorzystał urlopu dodatkowego w danym roku kalendarzowym, urlopu tego należy udzielić w ciągu pierwszych 3 miesięcy następnego roku.

§ 15.

Policjantowi, który wykorzystał urlop dodatkowy przysługujący za dany rok kalendarzowy, a następnie nabył w ciągu tego roku prawo do urlopu dodatkowego w wyższym wymiarze, przysługuje urlop uzupełniający.

§ 16.

Urlopy dodatkowe określone w § 9 i 10 mogą być dzielone na dwie części z wyjątkiem urlopów dodatkowych, których wymiar wynosi 5 dni.

§ 17.

Do udzielania policjantom urlopów dodatkowych stosuje się odpowiednio przepisy § 4–6 i § 8.

Rozdział 3 Urlop okolicznościowy

§ 18.

Policjantowi można udzielić płatnego urlopu okolicznościowego z tytułu:

- 1) przeniesienia służbowego,
- 2) podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego,
- 3) ważnych spraw osobistych i rodzinnych.

§ 19.

1. Policjantowi przeniesionemu z urzędu, jeżeli z przeniesieniem wiąże się zmiana miejsca zamieszkania, przysługuje płatny urlop okolicznościowy, o którym mowa w § 18 pkt 1, w wymiarze od 3 do 5 dni roboczych. Urlop okolicznościowy może być dzielony na części.

2. Urlopu okolicznościowego z tytułu przeniesienia służbowego udziela przełożony właściwy w sprawach osobowych, biorąc pod uwagę położenie nowego miejsca zamieszkania policjanta, jego warunki rodzinne oraz inne okoliczności mające bezpośredni wpływ na przeniesienie.

§ 20.

1. Policjantowi podnoszącemu kwalifikacje zawodowe i wykształcenie ogólne poza jednostkami organizacyjnymi Policji na podstawie skierowania przełożonego właściwego w sprawach osobowych, przysługuje płatny urlop okolicznościowy, o którym mowa w § 18 pkt 2, w wymiarze urlopu szkoleniowego określonego w przepisach prawa pracy w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego dorosłych.
2. Policjantowi podnoszącemu kwalifikacje zawodowe i wykształcenie ogólne poza jednostkami organizacyjnymi Policji bez skierowania, przełożony właściwy w sprawach osobowych może udzielić płatnego urlopu okolicznościowego, o którym mowa w § 18 pkt 2, w wymiarze urlopu szkoleniowego określonego w przepisach prawa pracy w sprawie zasad i warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego dorosłych, jeżeli przemawia za tym interes służby, a w szczególności gdy poziom i kierunek kształcenia jest zbieżny z wymaganiami na zajmowanym lub planowanym do objęcia stanowisku służbowym.

§ 20a. ⁽¹⁾

1. ⁽²⁾ Policjantowi skierowanemu na studia pierwszego stopnia albo studia drugiego stopnia, albo studia podyplomowe do Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie przysługuje płatny urlop okolicznościowy, o którym mowa w § 18 pkt 2, w wymiarze:
 - 1) jednego dnia roboczego na przygotowanie się do złożenia każdego egzaminu przeprowadzanego po zakończeniu przedmiotu;
 - 2) 21 dni roboczych w ostatnim roku studiów pierwszego stopnia lub studiów drugiego stopnia, albo 7 dni roboczych w ostatnim semestrze studiów podyplomowych, na przygotowanie pracy dyplomowej albo podyplomowej lub przygotowanie się i przystąpienie do złożenia egzaminu dyplomowego albo podyplomowego, jeżeli program tych studiów to przewiduje.
2. Urlopów, o których mowa w ust. 1, nie udziela się na egzamin poprawkowy i komisyjny oraz na poprawianie lub ponowne przygotowanie pracy dyplomowej odrzuconej przez promotora.

§ 21. ⁽³⁾

1. Policjantowi odbywającemu szkolenie zawodowe podstawowe albo szkolenie zawodowe dla absolwentów szkół wyższych w systemie samokształcenia kierowanego przełożony właściwy w sprawach osobowych może udzielić płatnego urlopu okolicznościowego, o którym mowa w § 18 pkt 2, w wymiarze jednego dnia roboczego w celu przygotowania się do złożenia każdego egzaminu.
2. Policjantowi skierowanemu do złożenia egzaminu oficerskiego przysługuje płatny urlop okolicznościowy, o którym mowa w § 18 pkt 2, w wymiarze czterech dni roboczych w celu przygotowania się do złożenia egzaminu.
3. Urlopów, o których mowa w ust. 1 i 2, nie udziela się na przystąpienie do złożenia egzaminu poprawkowego, egzaminu komisyjnego, egzaminu końcowego poprawkowego, egzaminu końcowego komisyjnego oraz w przypadku ponownego przystąpienia do złożenia egzaminu oficerskiego.

§ 22.

1. Policjantowi przysługuje urlop okolicznościowy w wymiarze:
 - 1) 2 dni – w razie zawarcia związku małżeńskiego przez policjanta, urodzenia się dziecka policjantowi, zgonu i pogrzebu małżonka, dziecka, ojca, matki, ojczyma lub macochy policjanta,
 - 2) 1 dnia – w razie zawarcia związku małżeńskiego przez dziecko policjanta, zgonu i pogrzebu siostry, brata, teściowej, teścia, babki, dziadka oraz innej osoby pozostającej na utrzymaniu policjanta albo pod jego bezpośrednią opieką.
2. Urlopu, o którym mowa w ust. 1, nie udziela się, jeżeli wskazany przez policjanta termin nie pozostaje w bezpośrednim związku ze zdarzeniem uzasadniającym jego udzielenie.
3. Urlop, o którym mowa w ust. 1, przysługuje także w razie zbiegu z prawem do urlopu z innego tytułu lub zwolnieniem od zajęć służbowych, o którym mowa w odrębnych przepisach.
4. Kierownik jednostki organizacyjnej Policji lub upoważniony przez niego kierownik komórki organizacyjnej może udzielić policjantowi urlopu okolicznościowego dla załatwienia ważnych spraw osobistych lub rodzinnych innych niż wymienione w ust. 1, w wymiarze nieprzekraczającym pięciu dni roboczych w ciągu roku kalendarzowego.

Rozdział 4 Inne urlopy

§ 23.

1. Policjantowi w służbie stałej można udzielić płatnego urlopu zdrowotnego w celu przeprowadzenia zaleconego leczenia w wymiarze nieprzekraczającym jednorazowo 6 miesięcy. Łączny wymiar urlopu w okresie całej służby nie może przekroczyć 18 miesięcy.
2. Urlopu zdrowotnego udziela przełożony właściwy w sprawach osobowych na podstawie orzeczenia komisji lekarskiej, o której mowa w art. 26 ust. 1 ustawy.
3. Policjanta, o którym mowa w ust. 1, do komisji lekarskiej kieruje przełożony właściwy w sprawach osobowych na wniosek lekarza lub samego policjanta.

§ 24.

Przełożony właściwy w sprawach osobowych może udzielać policjantowi urlopu bezpłatnego z ważnych przyczyn, jeżeli nie zakłóci to toku służby, w wymiarze do 12 miesięcy, z zastrzeżeniem § 25.

§ 25.

Policjantowi, który wyjeżdża wspólnie z małżonkiem:

- 1) oddelegowanym do pełnienia zadań służbowych poza Policją za granicą albo
- 2) przeniesionym do wykonywania obowiązków służbowych w placówce zagranicznej Rzeczypospolitej Polskiej, w rozumieniu przepisów o służbie zagranicznej,

udziela się urlopu bezpłatnego na czas trwania oddelegowania małżonka lub wykonywania przez niego obowiązków służbowych w placówce zagranicznej.

§ 26.

Przełożony właściwy w sprawach osobowych, który udzielił urlopu bezpłatnego, może ze względu na ważny interes służby odwołać policjanta z tego urlopu w każdym czasie po uprzednim pisemnym zawiadomieniu na co najmniej 30 dni przed przewidywanym terminem podjęcia służby.

§ 27.

1. Urlop bezpłatny trwający nie dłużej niż jeden miesiąc nie ogranicza uprawnień policjanta do urlopów wypoczynkowy i dodatkowy.
2. W razie korzystania przez policjanta z urlopu bezpłatnego dłuższego niż jeden miesiąc, urlopy wypoczynkowy i dodatkowy ulegają skróceniu o 1/12 za każdy miesiąc urlopu bezpłatnego, nie więcej jednak niż za 12 miesięcy. Jeżeli urlopy za ten rok zostały już wykorzystane, skróceniu ulegają urlopy za następny rok kalendarzowy.
3. Urlopy wypoczynkowy i dodatkowy nie przysługują za rok kalendarzowy objęty w całości urlopem bezpłatnym.

Rozdział 5 Przepisy przejściowe i końcowe

§ 28.

1. Do policjanta skierowanego przed dniem wejścia w życie rozporządzenia na studia zaoczne, wieczorowe lub eksternistyczne w szkole wyższej nadzorowanej przez Ministra Obrony Narodowej, korzystającego ze zwolnienia od zajęć służbowych w wymiarze określonym w przepisach dotyczących urlopów szkoleniowych żołnierzy zawodowych, do czasu ukończenia nauki, stosuje się dotychczasowe przepisy, jeżeli są korzystniejsze.
2. Do policjanta korzystającego przed dniem wejścia w życie rozporządzenia ze zwolnienia od zajęć służbowych w związku z podnoszeniem kwalifikacji zawodowych i wykształcenia ogólnego, do czasu ukończenia nauki, stosuje się dotychczasowe przepisy, jeżeli są korzystniejsze.

§ 29.

Traci moc zarządzenie nr 29 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 czerwca 1997 r. w sprawie przebiegu służby, praw i obowiązków policjantów, zawieszania w czynnościach służbowych oraz zaliczania okresów służby i pracy do wysługi lat uwzględnianej przy ustalaniu wzrostu uposażenia zasadniczego (Dz. Urz. MSWiA Nr 5, poz. 49) w zakresie uregulowanym niniejszym rozporządzeniem.

§ 30.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Przypisy:

¹⁾ § 20a dodany przez § 1 pkt 1 rozporządzenia z dnia 22 marca 2004 r. (Dz.U.2004.50.492) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 6 kwietnia 2004 r.

²⁾ § 20a ust. 1:

- zmieniony przez § 1 rozporządzenia z dnia 27 czerwca 2005 r. (Dz.U.2005.126.1059) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 26 lipca 2005 r.

- zmieniony przez § 1 pkt 1 rozporządzenia z dnia 8 października 2009 r. (Dz.U.2009.172.1340) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 30 października 2009 r.

³⁾ § 21 zmieniony przez § 1 pkt 2 rozporządzenia z dnia 8 października 2009 r. (Dz.U.2009.172.1340) zmieniającego nin. rozporządzenie z dniem 30 października 2009 r.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01	X	08	01	
				03							
				04							
				06							
				07							
				10							
				X							

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾

z dnia 20 maja 2009 r.

w sprawie umundurowania policjantów

(Dz. U. Nr 90, poz. 738, z późn. zm.)

Na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 2-4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1 Przepis ogólny

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) umundurowanie, dystynkcje i znaki identyfikacyjne policjantów;
- 2) zasady i sposób noszenia umundurowania oraz orderów, odznaczeń, medali i odznak;
- 3) normy umundurowania.

Rozdział 2 Umundurowanie policjantów

§ 2.

Umundurowanie policjantów składa się z ubiorów: służbowego, wyjściowego, galowego i ćwiczebnego.

§ 3.

1. Wzory ubioru służbowego policjanta określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.
2. Wzory ubioru wyjściowego policjanta określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.
3. Wzór ubioru galowego policjanta określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.
4. Wzory ubioru ćwiczebnego policjanta określa załącznik nr 4 do rozporządzenia.

§ 4.

1. Beret w kolorze granatowym, z wizerunkiem orła, noszą policjanci pododdziałów antyterrorystycznych Policji i komórek minersko-pirotechnicznych:
 - 1) z oznakami stopni – do ubioru służbowego i wyjściowego;
 - 2) bez oznak stopni – do ubioru ćwiczebnego.
2. Beret nosi się lekko przechylony na prawe ucho. Dolna jego krawędź powinna znajdować się na wysokości około 4 cm nad brwią. Prawą krawędź denka beretu opuszcza się w dół nieco ku tyłowi, tak aby nie przysłaniała ucha.

§ 5.

1. Czapka gabardynowa jest w kolorze błękitnoszarym z otokiem w kolorze ciemnoniebieskim. Z przodu na czapce znajduje się wizerunek orła w kolorze srebrnym, z napisem „POLICJA”, haftowany metodą mechaniczną, na szarobłękitnym tle. Na czapkę policjanci komórek organizacyjnych ruchu drogowego nakładają pokrowiec w kolorze białym. Rozmiar czapki powinien odpowiadać obwodowi głowy. Rondo czapki powinno zawierać usztywniacz, zapewniający regularny owal. Czapkę nosi się prosto nałożoną na głowę. Krawędź daszka powinna znajdować się na wysokości około 3 cm nad linią brwi.
2. Czapka letnia służbowa z daszkiem typu sportowego jest w kolorze ciemnogrnatowym. Z przodu na czapce umieszcza się wizerunek orła w kolorze srebrnym z napisem „POLICJA”, haftowany metodą mechaniczną, na ciemnogrnatowym tle. Na klinach bocznych czapki w ich dolnej części są umieszczone odbłaskowe napisy „POLICJA” w kolorze srebrnym, wykonane metodą wgrzewania w materiał. Czapkę letnią nosi się prosto nałożoną na głowę. Krawędź daszka powinna znajdować się na wysokości około 3 cm nad linią brwi.
3. Czapka ćwiczebna z daszkiem typu sportowego jest w kolorze czarnym. Z przodu na czapce znajduje się wizerunek orła w kolorze srebrnym z napisem „POLICJA”, haftowany metodą mechaniczną, na czarnym tle. Czapkę ćwiczebną nosi się prosto nałożoną na głowę. Krawędź daszka powinna znajdować się na wysokości około 3 cm nad linią brwi.
4. Czapka zimowa służbowa typu sportowego jest wykonana z polaru w kolorze ciemnogrnatowym z wykończeniem z dzianiny w tym samym kolorze. Z przodu na czapce umieszcza się wizerunek orła w kolorze srebrnym z napisem „POLICJA”, haftowany metodą mechaniczną, na ciemnogrnatowym tle. Czapka posiada dosztyt nusznik z polaru, który w zależności od warunków atmosferycznych może być wysunięty lub schowany do wnętrza. Czapkę zimową nosi się prosto nałożoną na głowę. Dolna krawędź czapki powinna znajdować się na wysokości około 3 cm nad linią brwi.

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 216, poz. 1604).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 57, poz. 390, Nr 120, poz. 818, Nr 140, poz. 981 i Nr 165, poz. 1170, z 2008 r. Nr 86, poz. 521, Nr 171, poz. 1065 i Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Nr 62, poz. 504 i Nr 85, poz. 716.

§ 6.

1. Guziki zewnętrzne do przedmiotów umundurowania z wizerunkiem orła są wykonane z tworzywa sztucznego w kolorze błękitnoszarym lub czarnym.
2. Guziki wewnętrzne kryte są wykonane bez wizerunku orła.

§ 7.

1. Kurtka gabardynowa wyjściowa jest w kolorze błękitnoszarym, jednorzędowa z wykładanym kołnierzem i klapami, zapinana z przodu na cztery guziki. Na ramionach kurtki są umieszczone naramienniki. Kurtka męska ma naszyte na piersiach i po bokach poniżej linii pasa kieszenie nakładane z fałdkami i klapkami. Kurtka damska ma tylko kieszenie dolne cięte z klapkami. Rękawy są gładkie bez mankietów. Długość kurtki powinna być taka, aby w pozycji siedzącej dolna jej krawędź sięgała do płaszczyzny siedzenia, a krawędź rękawów do nasady kciuka. Kurtkę nosi się z koszulą wyjściową i krawatem.
2. Kurtka gabardynowa galowa jest w kolorze błękitnoszarym, dwurzędowa z wykładanym kołnierzem i klapami. Na ramionach kurtki są umieszczone naramienniki. Po bokach kurtki poniżej linii pasa są kieszenie cięte wykończone patkami. Rękawy są gładkie bez mankietów. Długość kurtki powinna być taka, aby w pozycji siedzącej dolna jej krawędź sięgała do płaszczyzny siedzenia, a krawędź rękawów do nasady kciuka. Kurtkę galową nosi się z koszulą wyjściową i krawatem.
3. Kurtka służbowa letnia jest w kolorze ciemnognatowym. Kurtka jest zapinana na zamek błyskawiczny kryty podwójną plisą zapinaną na napy. Kurtka posiada dopinany na zamek błyskawiczny kaptur z daszkiem. W szwach bocznych kurtki znajdują się rozcięcia zapinane na zamek błyskawiczny, przystosowane do wkładania i wyjmowania broni służbowej. Na ramionach kurtki są umieszczone naramienniki. Na lewej i prawej piersi wszyte są kieszenie wpuszczane, zapinane na zamki błyskawiczne, przykryte karczkiem stanowiącym patki kieszeni. Dół patek jest wykończony wypustką odblaskową w kolorze srebrnym. Na dole kurtki umieszczone są symetrycznie kieszenie wpuszczane z patkami zapinanymi taśmą samoszczepną. Patki są wykończone taśmą wypustową odblaskową w kolorze srebrnym. Na lewym rękawie, w górnej części, naszyta jest kieszeń z mieszkami i klapką zapinaną taśmą samoszczepną. Na plecach i na patce górnej lewej kieszeni umieszczony jest odblaskowy napis „POLICJA” w kolorze srebrnym, wykonany metodą wgrzewania w materiał.
4. Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru jest w kolorze ciemnognatowym. Kurtka jest zapinana na zamek błyskawiczny, kryty podwójną plisą zapinaną na napy. Kurtka posiada dopinany na zamek błyskawiczny kaptur z daszkiem. W szwach bocznych kurtki znajdują się rozcięcia zapinane na zamek błyskawiczny, przystosowane do wkładania i wyjmowania broni służbowej. Na ramionach kurtki są umieszczone naramienniki. Na lewej i prawej piersi są naszyte kieszenie nakładane z patką, zapinane taśmą samoszczepną. Dół patek jest wykończony wypustką odblaskową w kolorze srebrnym. Na dole przodu kurtki są naszyte dwie kieszenie nakładane z patkami zapinanymi na napy. Na lewym rękawie pomiędzy łokciem a barkiem jest naszyta kieszeń nakładana z patką zapinaną taśmą samoszczepną, z wykończeniem wypustką odblaskową. Na plecach i patce lewej górnej kieszeni umieszczony jest odblaskowy napis „POLICJA” w kolorze srebrnym, wykonany metodą wgrzewania w materiał. Na patkach kieszeni i dole kurtki są przyszyte od wewnątrz listwy z taśmami odblaskowymi, które po odpięciu zwiększają widoczność policjanta. Ocieplacz z polaru posiada naszyte naramienniki i może stanowić samodzielny element umundurowania. Ocieplacz po odpięciu rękawów może być używany jako kamizelka.
5. Kurtka ćwiczebna z podpinką i kamizelką jest wykonana z tkaniny nieprzemakalnej w kolorze czarnym. Kurtka jest zapinana z przodu na zamek błyskawiczny przykryty listwą zapinaną na napy. Kurtka posiada dwie boczne kieszenie. Na ramionach kurtki są umieszczone naramienniki. Kołnierz jest z tkaniny zasadniczej, a do niego jest dopinany podkołnierz z dzianiny i kaptur. Na plecach znajduje się napis „POLICJA” w kolorze czarnym na żółtym odblaskowym tle. Kamizelka jest wykonana z pikowanej włókniny z nakładanymi z przodu kieszeniami, zapinana na zamek błyskawiczny, kołnierz jest wykonany z dzianiny. Na plecach jest naszyty foliowany napis „POLICJA” w kolorze czarnym na żółtym odblaskowym tle.

§ 8.

1. Kamizelka ostrzegawcza jest wykonana z dzianiny z elementami odblaskowymi w kolorze żółtym, zapinana z przodu na klamrę zaciskową. Na górnej części pleców jest naszyty duży napis „POLICJA” w kolorze czarnym na żółtym odblaskowym tle. Dopuszcza się uzupełnienie napisu o drugi człon z nazwą specjalizacji lub funkcji. Na górnym lewym przodzie jest naszyty napis „POLICJA” w kolorze czarnym na żółtym odblaskowym tle, na prawym górnym przodzie – pas z taśmą odblaskowej. W dolnej części kamizelki na całym obwodzie są dwa pasy z taśmą odblaskowej.
2. Kamizelkę, o której mowa w ust. 1, nosi się na przedmiotach umundurowania służbowego i ćwiczebnego w trakcie wykonywania zadań na drogach, w celu poprawienia widoczności policjanta.
3. Kamizelkę, o której mowa w ust. 1, można nosić na przedmiotach umundurowania służbowego i ćwiczebnego w trakcie wykonywania zadań innych niż wymienione w ust. 2, w celu poprawienia widoczności policjanta.
4. Dopuszcza się noszenie przez policjanta kamizelki, o której mowa w ust. 1, do ubioru cywilnego podczas wykonywania zadań służbowych.

§ 9.

1. Koszula służbowa i koszula służbowa letnia są w kolorze ciemnognatowym. Na lewym rogu kołnierzyka znajduje się napis „POLICJA” w kolorze srebrnym, haftowany metodą mechaniczną. Na ramionach koszul są umieszczone naramienniki. Na przodach koszul są naszyte dwie nakładane kieszenie z patkami zapinanymi na

guzik. Nad lewą kieszenią jest umieszczony odblaskowy napis „POLICJA” w kolorze srebrnym, wykonany metodą wgrzewania w materiał. Koszule nosi się bez krawata.

2. Koszula wyjściowa jest w kolorze białym. Do kurtki wyjściowej lub galowej nosi się koszulę z krawatem, tak aby górna krawędź kołnierzyka wystawała nieco ponad kołnierz kurtki.
3. Koszulę wyjściową letnią w kolorze białym nosi się z krawatem. Na ramionach koszuli są umieszczone naramienniki. Na przodach koszuli są naszyte nakładane dwie kieszenie z patkami. Dopuszcza się noszenie spinki do krawata w kolorze srebrnym.
4. Koszulka polo z krótkim rękawem jest w kolorze ciemnogrnatowym. Kołnierz jest wykonany z dzianiny bawełnianej, zapięcie na 3 guziki. Na ramionach są umieszczone naramienniki. Z przodu po lewej stronie jest naszyta kieszeń zewnętrzna z patką zapinaną na guzik. Na plecach, nad patką kieszeni i na obu rękawach znajduje się napis „POLICJA” w kolorze srebrnym.
5. Koszulka z krótkim rękawem T-shirt jest wykonana z dzianiny bawełnianej w kolorze ciemnogrnatowym. Na plecach, obu rękawach i na wysokości odpowiadającej lewej górnej kieszeni jest umieszczony napis „POLICJA” w kolorze srebrnym.
6. Koszulka z krótkim rękawem i napisem „POLICJA” jest w kolorze czarnym. Napis „POLICJA” umieszczony na plecach jest w kolorze żółtym.

§ 10.

Krawat w kolorze granatowym nosi się wiązany podwójnym węzłem. Węzeł powinien ściśle przylegać do kołnierzyka koszuli.

§ 11.

Kombinezon ochronny letni, dwuczęściowy, w kolorze czarnym jest wykonany z tkaniny nieprzemakalnej. Bluza ma kryte zapięcie przodu na zamek błyskawiczny. Na przodach znajdują się kieszenie nakładane z patkami, dwie na piersiach i dwie w dolnej części bluzy. Na patce górnej lewej kieszeni naszyty jest mały odblaskowy napis „POLICJA”. Na ramionach są naszyte naramienniki. Dół bluzy i rękawów jest wykończony ściągaczem. W bokach bluzy są zamki błyskawiczne. Kaptur jest dopinany na guziki. Na plecach znajduje się napis „POLICJA” na żółtym odblaskowym tle. Spodnie typu ogrodniczki na szelki, w przodzie jest zamek błyskawiczny, w szwach bocznych – dwie kieszenie. Na prawym boku na wysokości uda jest naszyta kieszeń z patką. Na wysokości kolan dokoła nogawek naszyta jest taśma odblaskowa w kolorze żółtym. Dół nogawek jest prosty. Kombinezon ochronny letni nosi się do ubioru ćwiczebnego w czasie niesprzyjających warunków atmosferycznych.

§ 12.

Mundur ćwiczebny wykonany jest z tkaniny w kolorze czarnym. Bluza ma zapięcie jednorzędowe kryte. W pasie na plecach jest zmarszczona guma. Na ramionach bluzy są umieszczone naramienniki. Na przodach są naszyte cztery kieszenie, dwie na piersiach i dwie w dolnej części bluzy. W bokach poniżej pasa znajdują się dwie kieszenie zapinane na zamek błyskawiczny. Rękawy są zakończone mankietami. Na lewym rękawie są dwie małe kieszenie z patkami. Na patce górnej kieszeni jest naszyty emblemat z napisem "POLICJA" w kolorze czarnym na żółtym odblaskowym tle. Na plecach bluzy jest naszyty napis „POLICJA” w kolorze czarnym na żółtym odblaskowym tle. Spodnie na szelki mają dwie cięte boczne kieszenie. Na nogawkach są naszyte po dwie kieszenie z przodu i z tyłu. Dół nogawek spodni jest zakończony tunelem z gumą. Mundur ćwiczebny składa się z bluzy i spodni w tym samym odcieniu. Bluzę nosi się z kołnierzem i klapami wyłożonymi. Długość bluzy powinna być taka, aby w pozycji siedzącej dolna krawędź sięgała do płaszczyzny siedzenia, a krawędź rękawów do nasady dłoni. Spodnie nosi się włożone do butów.

§ 13.

1. Obuwie jest koloru czarnego. Wierzchy obuwia nie mogą być ozdobnie wyszywane, wytłaczane ani dziurkowane.
2. Półbuty męskie wyjściowe są z przodu sznurowane.
3. Półbuty służbowe są sznurowane. Cholewki półbutów są zakończone kołnierzem, wypełnionym pianką, a podeszwy półbutów są antypoślizgowe.
4. Trzewiki służbowe, z cholewkami okrywającymi do połowy łydki nóg, są z przodu sznurowane.
5. Trzewiki-botki ocieplane męskie, z cholewkami okrywającymi kostki nóg, są zapinane na zamki błyskawiczne umieszczone w bokach cholewek od wewnętrznych stron nóg.
6. Półbuty damskie wyjściowe są bez zapięcia. Obcas typu „słupek” powinien mieć wysokość od 5 do 7 cm.
7. Trzewiki-botki ocieplane damskie, z cholewkami okrywającymi kostki nóg, są zapinane na zamki błyskawiczne umieszczone w bokach cholewek od wewnętrznych stron nóg.
8. Buty z wysokimi cholewami są bez zapięcia.

§ 14.

Płaszcz wyjściowy całoroczny jest w kolorze błękitnoszarym, dwurzędowy z wykładanym kołnierzem i wyłogami. Ma wydłużony karczek z przodu i z tyłu. Płaszcz jest zapinany na trzy guziki. Na ramionach są umieszczone naramienniki. Rękawy gładkie są zakończone patką. Pasek w płaszczu jest zapinany z przodu na klamerkę. Płaszcz całoroczny nosi się do ubioru wyjściowego i galowego. Odległość od podstawy do dolnej krawędzi płaszcza powinna wynosić, w zależności od wzrostu, 42–52 cm. Dolna granica odległości odnosi się do niskiego, a górna – do wysokiego wzrostu. Rękawy płaszcza powinny zakrywać rękawy kurtki, nie sięgając przy opuszczonej ręce dalej niż do nasady palców dłoni. Klamra po zapięciu paska powinna znajdować się na wysokości linii guzików płaszcza.

§ 15.

1. Pas główny w kolorze czarnym jest wykonany z tkaniny syntetycznej. Pas składa się z dwóch elementów: pasa właściwego i pasa wewnętrznego, który zapobiega przesuwaniu się elementów wyposażenia umieszczonych na pasie właściwym. Pas główny nosi się zawsze do ubioru służbowego, ćwiczebnego i wyjściowego z koszulą letnią:
 - 1) w podtrzymywaczach spodni – do ubioru służbowego, ubioru ćwiczebnego – przy występowaniu w spodniach ćwiczebnych z koszulką z krótkim rękawem i napisem „POLICJA” oraz przy występowaniu w koszuli letniej wyjściowej;
 - 2) w podtrzymywaczach kurtek – na kurtce ćwiczebnej z podpinką i kamizelką oraz na mundurze ćwiczebnym.
2. Policjanci, którzy pełnią służbę w komórkach organizacyjnych właściwych do spraw ruchu drogowego, noszą pas główny skórzany w kolorze białym.
3. Pasek do spodni w kolorze czarnym z tkaniny syntetycznej nosi się w podtrzymywaczach spodni.

§ 16.

Półgolf jest w kolorze ciemnogniatowym. Na ściągaczu pod szyją jest umieszczony napis „POLICJA” w kolorze srebrnym, wykonany metodą haftu komputerowego. Półgolf jest przeznaczony do użytkowania w okresie jesienno-zimowym jako ocieplenie pod kurtkę lub sweter.

§ 17.

Rajstopy damskie są koloru beżowego.

§ 18.

Rękawiczki skórzane letnie i zimowe są koloru czarnego. Rękawiczki zimowe są ocieplane.

§ 19.

1. Spodnie służbowe letnie do półbutów są w kolorze ciemnogniatowym. Nogawki spodni są szerokie i proste. W przednich częściach nogawek znajdują się kieszenie boczne (skośne) wpuszczane, a z tyłu kieszeń wpuszczana z wypustką zapinaną na guzik. Wzdłuż szwów bocznych na całej długości jest wszyta lamówka odblaskowa w kolorze srebrnym.
2. Spodnie służbowe letnie do trzewików są w kolorze ciemnogniatowym. Na dole spodni jest wszyta patka umożliwiająca regulację szerokości dołu nogawek. Wzdłuż szwów bocznych na całej długości spodni jest wszyta lamówka odblaskowa w kolorze srebrnym. W przedniej części spodni na wysokości kolan znajdują się wzmocnienia z tkaniny zasadniczej. Na bokach nogawek są naszyte kieszenie z patkami zapinanymi na napy. Na patkach jest umieszczony napis „POLICJA” w kolorze srebrnym.
3. Spodnie służbowe zimowe są w kolorze ciemnogniatowym. Spodnie mają odpinaną podpinkę. Wzdłuż szwów bocznych na całej długości jest wszyta lamówka odblaskowa w kolorze srebrnym. Na bokach nogawek są naszyte kieszenie z patkami zapinanymi na napy. Na patkach jest umieszczony napis „POLICJA” w kolorze srebrnym.
4. Spodnie wyjściowe i letnie są w kolorze ciemnogniatowym, bez mankietów. Szerokość nogawek u dołu uzależniona jest od rozmiaru spodni, czyli długości i obwodu pasa. W przednich częściach nogawek kieszenie boczne są z wypustką. W prawej tylnej części nogawki jest cięta kieszeń z klapką zapinaną na guzik. W pasek spodni są wszyte podtrzymywacze. Po bokach paska są naszyte ściągacze zapinane na guzik. Spodnie powinny sięgać z tyłu dolną krawędzią nogawek 2–2,5 cm powyżej obcasa.
5. Spodnie wyjściowe generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji mają przy bocznych szwach naszyte lampasy o szerokości 2,5 cm każdy i wypustki w kolorze ciemnoniebieskim. Dolna krawędź nogawek powinna sięgać 2–2,5 cm powyżej obcasa.
6. Spodnie noszone do butów z cholewami – bryczesy, dla generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji, są w kolorze ciemnogniatowym. Przy bocznych szwach są naszyte lampasy o szerokości 2,5 cm każdy i wypustki w kolorze ciemnoniebieskim.
7. Spódnice w kolorze ciemnogniatowym zakłada się do ubioru wyjściowego i galowego. Dolna krawędź spódnicy powinna sięgać między 5 cm powyżej kolan a 5 cm poniżej kolan.

§ 20.

Sweter w kolorze ciemnogniatowym jest wykonany z dzianiny, wzmocniony tkaniną na barkach i łokciach. Z tej samej tkaniny są naszyte naramienniki oraz kieszeń z patką na lewej piersi. Na patce jest umieszczony napis „POLICJA” w kolorze srebrnym. Sweter nosi się wyłożony na pas do ubioru służbowego. W okresie zimowym może być noszony jako element ocieplający pod okrycia wierzchnie.

§ 21.

Szalik letni i zimowy w kolorze ciemnoniebieskim nosi się pod płaszczem, tak aby jego górna krawędź wystawała nieco ponad kołnierz. W zależności od warunków atmosferycznych szalik zimowy może zakrywać całkowicie odsłoniętą część piersi między klapami płaszcza.

§ 22.

Skarpetki letnie i zimowe są koloru czarnego lub ciemnogniatowego.

§ 23.

1. Sznur galowy jest koloru srebrnomatowego. Nosi się go na prawym ramieniu, przypinając do guzika przszytego w tym celu pod naramiennikiem kurtki wyjściowej lub galowej.
2. Sznur galowy generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji składa się z:

- 1) pojedynczego sznura w kształcie pętli przewieszono przez ramię pod naramiennikiem i ułożonego pionowo pod pachą rękawa;
- 2) splecionego odcinka w formie warkocza z dwoma pojedynczymi sznurkami po obu jego stronach, zakończonego metalowym wisiorkiem, ułożonego na prawym przodzie kurtki wyjściowej i przypiętego do drugiego od góry guzika przodu;
- 3) splecionego odcinka w formie warkocza zakończonego metalowym wisiorkiem, przewieszono od naramiennika przez tył kurtki wyjściowej pod prawą pachę rękawa i przypiętego na górny guzik przodu.
3. Sznur galowy oficera starszego Policji i oficera młodszego Policji składa się z:
 - 1) pojedynczego sznura w kształcie pętli przewieszono przez ramię pod naramiennikiem i ułożonego pionowo pod pachą rękawa;
 - 2) splecionego odcinka w formie warkocza z jednym pojedynczym sznurkiem na dole warkocza, zakończonego metalowym wisiorkiem, ułożonego na prawym przodzie kurtki wyjściowej i przypiętego do górnego guzika przodu kurtki wyjściowej.
4. Sznur galowy aspiranta Policji tworzy spleciony odcinek w formie warkocza i ułożony przy nim jeden pojedynczy sznurek, zakończony metalowym wisiorkiem i przypięty do górnego guzika przodu kurtki wyjściowej.
5. Sznur galowy podoficera Policji tworzy spleciony odcinek w formie warkocza zakończony metalowym wisiorkiem, przypięty do górnego guzika przodu kurtki wyjściowej.
6. Do kurtki galowej generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji, oficera starszego Policji, oficera młodszego Policji, aspiranta Policji i podoficera Policji nosi się sznury galowe, o których mowa w ust. 2–5.
7. Do kurtki galowej części (odcinki) sznura galowego zakończone metalowymi wisiorkami przypina się do guzika przyszytego pod lewą klapą kurtki za pomocą małej pętli, na wysokości górnych guzików, tak aby ułożone pionowo metalowe wisiorki znajdowały się na środku między dwoma rzędami guzików.

Rozdział 3 **Dystynkcje i znaki identyfikacyjne policjantów**

§ 24.

Policjanci na ubiorach umundurowania oraz na nakryciach głowy noszą dystynkcje i znaki identyfikacyjne.

§ 25.

1. Dystynkcje do ubioru:
 - 1) służbowego i ćwiczebnego są wykonane haftem mechanicznym w kolorze srebrnym na pochawkach w kolorze granatowym;
 - 2) wyjściowego i galowego są haftowane ręcznie bajorkiem w kolorze matowosrebrnym bezpośrednio na naramiennikach lub haftem mechanicznym w kolorze srebrnym na pochawkach w kolorze granatowym.
2. Wzory dystynkcji określa załącznik nr 5 do rozporządzenia.

§ 26.

1. Dystynkcje umieszcza się na:
 - 1) naramiennikach:
 - a) kurtki:
 - służbowej letniej,
 - służbowej zimowej z podpinką i ocieplaczem z polaru,
 - gabardynowej wyjściowej,
 - gabardynowej galowej,
 - ćwiczebnej z podpinką i kamizelką,
 - b) płaszcza wyjściowego całorocznego,
 - c) kombinezonu ochronnego letniego,
 - d) swetra służbowego,
 - e) koszuli:
 - służbowej,
 - służbowej letniej,
 - wyjściowej letniej,
 - f) koszulki polo z krótkim rękawem,
 - g) ocieplacza z polaru;
 - 2) taśmie otokowej czapki gabardynowej;
 - 3) berecie noszonym przez policjanta pododdziału antyterrorystycznego i komórki minersko-pirotechnicznej.
2. Na daszku czapki gabardynowej:
 - 1) oficerowie starsi Policji oraz generałowie Policji noszą dwa galony o szerokości 6 mm naszyte obok siebie w odległości 6 mm od krawędzi daszka, na całej długości łuku daszka;
 - 2) oficerowie młodsi Policji noszą jeden galon o szerokości 6 mm naszyty w odległości 6 mm od krawędzi daszka, na całej długości łuku daszka.
3. Policjanci pododdziałów antyterrorystycznych Policji i komórek minersko-pirotechnicznych noszą dystynkcje na beretach w następujący sposób:
 - 1) podoficerowie Policji i aspiranci Policji noszą takie same dystynkcje jak na taśmie otokowej czapki gabardynowej;

- 2) oficerowie młodszy Policji noszą jeden pasek na lewej stronie beretu, o długości 3 cm i o szerokości 5 mm, umieszczony pod kątem 45° w stosunku do dolnej krawędzi beretu, oraz odpowiednią ilość gwiazdek w zależności od posiadanego stopnia; gwiazdki rozmieszcza się w linii prostej nad środkiem paska – prostopadle do jego położenia; pierwszą gwiazdkę umieszcza się w odległości 5 mm od paska do podstawy jej ramion, drugą i następne w odległości 5 mm od wierzchołka ramienia pierwszej gwiazdki do kąta własnego ramion drugiej gwiazdki;
- 3) oficerowie starszy Policji noszą dwa paski o długości 3 cm i szerokości 5 mm w odstępie 4 mm oraz odpowiednią ilość gwiazdek, w zależności od posiadanego stopnia; sposób rozmieszczania pasków i gwiazdek jest taki sam jak dla oficerów młodszych Policji.

§ 27.

1. Na nakryciach głowy policjanta umieszcza się wizerunek orła policyjnego haftowany metodą mechaniczną.
2. Wzór wizerunku orła policyjnego określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 28.

1. Znakami identyfikacyjnymi policjanta są:
 - 1) znak identyfikacji indywidualnej;
 - 2) znak identyfikacji imiennej;
 - 3) znak rodzaju służby Policji;
 - 4) znak generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji;
 - 5) napis „POLICJA”.
2. Znak identyfikacji indywidualnej obejmuje napis „POLICJA” i numer identyfikacyjny policjanta wyrażony cyframi arabskimi. Nosi się go na środku lewej górnej kieszeni ubioru służbowego i ćwiczebnego, z wyjątkiem okoliczności występowania w szyku zwartym.
3. Znak identyfikacji imiennej obejmujący pierwszą literę imienia oraz nazwisko policjanta nosi się na:
 - 1) elementach ubioru służbowego: koszuli służbowej, koszuli służbowej letniej, koszulce polo z krótkim rękawem. Dopuszcza się noszenie oznaczenia identyfikacji imiennej na ubiorze galowym, wyjściowym lub ćwiczebnym, z wyjątkiem okoliczności występowania w szyku zwartym. Oznaczenie nosi się po prawej stronie klatki piersiowej, a na części ubioru wyposażonego w górne kieszenie – bezpośrednio nad prawą kieszenią. Znak identyfikacji imiennej jest tabliczką metalową o wymiarach 13 x 80 mm, w kolorze granatowym, z zapięciem umożliwiającym przyleganie identyfikatora do tkaniny wierzchniej, np. klipsy. Litery i ramka jest w kolorze starego srebra. Czcionka liter: Arial – 20 punktów, krój czcionki jednoelementowy, półgruby;
 - 2) kurtce służbowej letniej, kurtce służbowej zimowej z podpinką i ocieplaczem z polaru, swetrze oraz ocieplaczu z polaru, jeśli występuje jako samodzielny element ubioru służbowego. Znak identyfikacji imiennej nosi się po prawej stronie klatki piersiowej, a na części ubioru wyposażonego w górne kieszenie – na patce prawej kieszeni. Jest wykonany w postaci prostokąta z czarnej taśmy szpexowej o wymiarach 130 x 25 mm, mocowanej do tkaniny wierzchniej za pomocą rzepa. Litery w kolorze srebrnym są wykonane metodą haftu komputerowego.
4. Policjant-kobieta nosi znaki identyfikacyjne, o których mowa w ust. 3 pkt 1, na kurtce wyjściowej na wysokości odpowiadającej położeniu kieszeni w kurtce wyjściowej policjanta.
5. Znak rodzaju służby Policji nosi się na kołnierzu kurtki wyjściowej oraz na lewym rękawie kurtki galowej, kurtki służbowej letniej i kurtki służbowej zimowej z podpinką z polaru.
6. Znak generalnego inspektora Policji i nadinspektora Policji nosi się na kołnierzu kurtki wyjściowej.
7. Znak identyfikacyjny „POLICJA” policjanci noszą na:
 - 1) górnej części lewego rękawa płaszcza całorocznego i kurtki galowej – w kolorze granatowym z umieszczonym w łuku napisem „POLICJA” w kolorze srebrnym;
 - 2) umundurowaniu ćwiczebnym – w kształcie prostokąta w kolorze żółtym z napisem „POLICJA” w kolorze czarnym.
8. Sposób umieszczenia na ubiorze policjanta znaków: identyfikacji indywidualnej, identyfikacji imiennej, „POLICJA” i znaku rodzajów służb Policji określa załącznik nr 7 do rozporządzenia.
9. Wzory znaków identyfikacyjnych policjanta określa załącznik nr 8 do rozporządzenia.

Rozdział 4

Zasady i sposób noszenia umundurowania oraz orderów, odznaczeń, medali i odznak

§ 29.

Ubiór służbowy nosi się w czasie wykonywania obowiązków służbowych, z zastrzeżeniem § 32 ust. 1 pkt 2.

§ 30.

1. Ubiór wyjściowy nosi się:
 - 1) podczas wystąpień w charakterze przedstawiciela Policji na oficjalnych spotkaniach lub uroczystościach, jeżeli nie zachodzi konieczność występowania w ubiorze wyjściowym ze sznurem galowym;
 - 2) przy meldowaniu się przełożonym po przybyciu do nowej jednostki organizacyjnej Policji lub przed odejściem na inne stanowisko służbowe.
2. Policjanci mogą nosić ubiór wyjściowy bez sznura galowego w czasie pełnienia służby w:
 - 1) Komendzie Głównej Policji;

- 2) Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, szkołach policyjnych i ośrodkach szkolenia Policji, jeżeli nie występują w szykach zwartych i na placach ćwiczeń;
- 3) jednostkach organizacyjnych Policji, jeżeli służbę pełnią w pomieszczeniach biurowych;
- 4) jednostkach policji sądowej.

§ 31.

1. Ubiór wyjściowy ze sznurem galowym lub ubiór galowy z odznaczeniami, medalami i odznakami nosi się podczas:
 - 1) uroczystości w dniach świąt państwowych;
 - 2) uroczystości wręczania sztandarów, orderów i odznaczeń, zaprzysiężenia, mianowania na stopień lub ślubowania policjantów;
 - 3) ⁽¹⁾ innych ważnych uroczystości na polecenie Komendanta Głównego Policji, komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji, Komendanta-rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, komendanta szkoły policyjnej lub dyrektora instytutu badawczego.
2. Ubiór wyjściowy ze sznurem galowym, z baretkami orderów, odznaczeń i medali, gdy nie ma obowiązku noszenia pełnych odznak, oraz z innymi odznakami policjanci mogą nosić podczas:
 - 1) uroczystych przedstawiień w teatrach, salach koncertowych i oficjalnych spotkań, jeżeli w tym zakresie nie zostały wydane inne polecenia;
 - 2) uroczystości rodzinnych oraz w innych okolicznościach, w których w środowisku cywilnym przyjęty jest zwyczajowo strój wieczorowy, jeżeli policjant występuje w umundurowaniu;
 - 3) uczestniczenia w uroczystościach pogrzebowych policjantów lub pracowników z udziałem policyjnych asyst honorowych.
3. ⁽²⁾ Komendant Główny Policji, komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji, Komendant-rektor Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, komendant szkoły policyjnej lub dyrektor instytutu badawczego mogą zarządzić noszenie ubioru wyjściowego ze sznurem galowym i ubioru galowego również w innych okolicznościach niż określone w ust. 1.

§ 32.

1. Ubiór ćwiczebny nosi się:
 - 1) na zajęciach szkoleniowych i ćwiczebnych – w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie, szkołach policyjnych i ośrodkach szkolenia Policji oraz oddziałach prewencji Policji i pododdziałach antyterrorystycznych Policji, a także w jednostkach organizacyjnych Policji podczas odbywania doskonalenia zawodowego;
 - 2) w czasie pełnienia służby – w pododdziałach antyterrorystycznych Policji;
 - 3) w czasie wykonywania zadań o charakterze specjalnym na polecenie kierownika jednostki organizacyjnej Policji;
 - 4) w czasie szkolenia osób powołanych na ćwiczenia do jednostek organizacyjnych Policji.
2. Komendant Główny Policji, w przypadkach szczególnie uzasadnionych, może zezwolić na noszenie przez policjantów ubioru ćwiczebnego w czasie wykonywania obowiązków służbowych innych niż wymienione w ust. 1.

§ 33.

Użytkowane przedmioty umundurowania powinny być należycie dopasowane, czyste i wyprasowane.

§ 34.⁽³⁾

1. Przedmioty umundurowania wchodzące w skład ubiorów, o których mowa w § 3, policjanci noszą, z uwzględnieniem okresu letniego trwającego od dnia 1 maja do dnia 31 października i okresu zimowego trwającego od dnia 1 listopada do dnia 30 kwietnia, zgodnie z zestawami przedmiotów umundurowania, stanowiącymi załącznik nr 9 do rozporządzenia.
2. Dopuszcza się noszenie przedmiotów umundurowania stosownie do warunków atmosferycznych, niezależnie od okresów wymienionych w ust. 1.
3. Decyzję w sprawie noszenia przedmiotów umundurowania stosownie do warunków atmosferycznych podejmuje kierownik jednostki organizacyjnej Policji w stosunku do podległych funkcjonariuszy.

§ 35.

Dopuszcza się noszenie przez policjantów umundurowanych:

- 1) okularów przeciwsłonecznych i zdrowotnych z przyciemnionymi szklami;
- 2) symbolu żałoby według zasad określonych w praktykowanym przez policjanta obrządku religijnym;
- 3) odznaczeń specjalistycznych (specjalności zawodowych).

§ 36.

Zabrania się policjantom:

- 1) noszenia przedmiotów umundurowania niezgodnie z obowiązującym zestawem przedmiotów umundurowania albo niezgodnie z ich przeznaczeniem;
- 2) noszenia przedmiotów umundurowania o nieestetycznym wyglądzie lub o znacznym stopniu ich zużycia;
- 3) noszenia przedmiotów umundurowania w połączeniu z przedmiotami ubioru cywilnego;
- 4) samowolnego dokonywania przeróbek, poprawek i zniekształcania przedmiotów umundurowania.

§ 37.

Ordery, odznaczenia, medale i odznaki nosi się, z zastrzeżeniem § 39, na wstążkach na lewej stronie piersi od prawej do lewej strony, w kolejności określonej w przepisach ustanawiających order, odznaczenie, medal lub

odznakę. Ordery i odznaczenia państw obcych nosi się w sposób określony przez te państwa, odpowiednio po orderach i odznaczeniach polskich.

§ 38.

Ordery i odznaczenia zawieszają się na wstążkach o długości 6–6,5 cm każda. Górna krawędź wstążek wszystkich orderów i odznaczeń powinna tworzyć równą linię poziomą.

§ 39.

1. Na kurtce wyjściowej ordery i odznaczenia nosi się na wysokości 3,5 cm powyżej klapy górnej kieszeni, w następujący sposób:
 - 1) jeden order lub odznaczenie – nad środkiem kieszeni;
 - 2) od dwóch do czterech orderów lub odznaczeń – w jednym rzędzie bez przerw między wstążkami, z tym że przy ilości trzech i więcej – wstążkę pierwszego orderu lub odznaczenia podkłada się do odpowiedniej szerokości niezbędnej dla zachowania symetrii pod klapę kurtki;
 - 3) od pięciu do ośmiu orderów lub odznaczeń – w jednym rzędzie, tak aby zajęły szerokość czterech wstążek umieszczonych obok siebie, przy czym wstążkę drugiego i kolejnych orderów lub odznaczeń podkłada się częściowo pod wstążkę poprzedniego orderu lub odznaczenia;
 - 4) powyżej ośmiu orderów lub odznaczeń – umieszcza się tylko w dwóch rzędach maksymalnie po sześć w rzędzie, w taki sposób, aby górny rząd krył wstążki dolnego rzędu w całości, a odznaczenia dolnego rzędu – do połowy.
2. Na kurtce galowej ordery i odznaczenia nosi się na wysokości odpowiadającej miejscu powyżej górnej kieszeni w kurtce wyjściowej policjanta.
3. Policjant-kobieta nosi ordery i odznaczenia na kurtce wyjściowej na wysokości odpowiadającej miejscu powyżej górnej kieszeni w kurtce wyjściowej policjanta.

§ 40.

1. Odznaki policyjne i medale nosi się w następujący sposób:
 - 1) „Zasłużony Policjant” – na lewej stronie piersi, po orderach, medalach i odznaczeniach nadanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz Medalu za Zasługi dla Policji;
 - 2) „Absolwent Szkoły” – na środku prawej górnej kieszeni kurtki wyjściowej;
 - 3) „Instruktor Wyszczolenia Policyjnego” – na prawej górnej kieszeni kurtki wyjściowej;
 - 4) „Policyjna Odznaka Sprawności Fizycznej” – na prawym brzegu patki prawej górnej kieszeni kurtki wyjściowej;
 - 5) odznakę zwycięzcy konkursu lub turnieju z wiedzy i sprawności zawodowej – centralnie między wyłogiem a wszyciem rękawa kurtki wyjściowej, 5 cm nad górną krawędzią lewej górnej kieszeni, w taki sposób, aby oś podłużna odznaki tworzyła z tą krawędzią kąt 60°;
 - 6) „Pilot Lotnictwa Policji” – centralnie między wyłogiem a wszyciem rękawa kurtki wyjściowej, na wysokości wycięcia wyłogu na lewej stronie piersi, lub centralnie nad lewą kieszenią koszuli wyjściowej;
 - 7) „Mechanik Lotnictwa Policji” – centralnie między wyłogiem a wszyciem rękawa kurtki wyjściowej, na wysokości wycięcia wyłogu na lewej stronie piersi, lub centralnie nad lewą kieszenią koszuli wyjściowej.
2. Policjant-kobieta nosi odznaki, o których mowa w ust. 1 pkt 2–5, na kurtce wyjściowej na wysokości odpowiadającej położeniu kieszeni w kurtce wyjściowej policjanta.
3. Spośród odznak, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, nosi się odznakę najwyższego stopnia, a w przypadku posiadania przez policjanta więcej niż jednej odznaki, o której mowa w ust. 1 pkt 5, nosi się jedną w zależności od uznania policjanta.
4. Oznaki szkolne noszą słuchacze Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie – na naramiennikach kurtek i płaszczy. Oznaką szkolną jest naramiennik obszyty dookoła, z wyjątkiem wszycia przy rękawie, sznurkiem plecionym koloru srebrnomatowego o średnicy 3 mm.

§ 41.

Odznaki inne niż wymienione w § 40 ust. 1 nosi się w sposób określony w przepisach ustanawiających te odznaki.

§ 42.

1. Na prawej górnej kieszeni kurtki policjant może nosić, z zastrzeżeniem ust. 2, najwyżej dwie odznaki, w następujący sposób:
 - 1) jedną odznakę – na środku między guzikiem klapy a dolną krawędzią prawej górnej kieszeni;
 - 2) dwie odznaki – rozmieszczone na środku wysokości między guzikiem klapy a dolną krawędzią prawej kieszeni w jednej linii poziomej, w odstępnie 3 cm; jeżeli jedna z odznak ma kształt wydłużony poziomo, to odznaki nosi się na środku kieszeni w linii pionowej, przy czym odznakę wydłużoną nosi się tuż pod odznaką pierwszą.
2. W zależności od uznania policjanta i okoliczności można nosić jedną wybraną odznakę organizacji społecznych, zawodowych lub sportowych na klapie prawej górnej kieszeni, na wysokości guzika, na środku lewej połowy klapy. Jeżeli wielkość odznaki organizacji społecznych przekroczy wymiary 3,5 cm x 3,5 cm, nosi się ją w sposób określony w ust. 1 pkt 1.

§ 43.

1. W przypadkach gdy nie ma obowiązku noszenia orderów, odznaczeń, medali i odznak, nosi się ich baretki wykonane ze wstążki barwy przewidzianej dla danego orderu, odznaczenia, medalu lub odznaki. Długość baretki

równa się szerokości wstążki stosowanej w najniższej klasie danego orderu lub odznaczenia. Szerokość baretki wynosi 8 mm. Baretki nakłada się na podkładkę sukienną koloru czarnego. Podkładka powinna być o 2 mm dłuższa i szersza od baretki.

2. Policjanci noszą baretki wszystkich orderów i odznaczeń nadanych przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w kolejności określonej w przepisach ustanawiających dany order lub odznaczenie. W odniesieniu do pozostałych nosi się baretki każdego odznaczenia, medalu lub odznaki najwyższego stopnia.
3. Baretki nosi się na kurtkach galowych i wyjściowych na lewej stronie piersi od prawej do lewej strony w linii poziomej.
4. W jednym rzędzie nosi się nie więcej niż trzy baretki umieszczone obok siebie bez przerw między nimi. Dolny rząd baretok powinien być umieszczony bezpośrednio nad klapą górnej kieszeni kurtki wyjściowej, przy czym:
 - 1) pojedynczą baretkę umieszcza się symetrycznie nad środkiem kieszeni;
 - 2) od dwóch do trzech baretok umieszcza się w jednym rzędzie obok siebie symetrycznie nad środkiem kieszeni;
 - 3) więcej niż trzy baretki umieszcza się w dwóch lub więcej rzędach bezpośrednio jeden pod drugim, w każdym rzędzie po trzy baretki:
 - a) w rzędzie dolnym mniej niż trzy baretki nosi się w taki sposób, aby znajdowały się one pod środkiem bezpośredniego rzędu górnego,
 - b) gdy klapa kurtki zakrywa całkowicie pierwszą baretkę najwyższego orderu lub odznaczenia górnego rzędu, wówczas nosi się w tym rzędzie tylko dwie baretki umieszczone w taki sposób, aby były one widoczne.
5. Baretki nosi się do wysokości kołnierza z wyłogiem (wycięcia), przy czym w przypadku posiadania ponad sześciu rzędów baretok – dwa dolne rzędy mogą być wykonane z czterech i więcej baretok do całkowitego wypełnienia przestrzeni nad klapą lewej górnej kieszeni a wyłogiem. Lewą krawędź zestawu baretok, składającego się z sześciu i więcej rzędów, należy umieszczać ukosem – równoległe do wszycia rękawa, przy czym każdy rząd baretok powinien być wysunięty o 1–1,5 mm w stosunku do poprzedniego.
6. Policjant-kobieta nosi baretki na kurtce wyjściowej na wysokości odpowiadającej miejscu nad klapą górnej kieszeni w kurtce wyjściowej policjanta.

Rozdział 5

Normy umundurowania

§ 44.

Policjanci są obowiązani do posiadania kompletu umundurowania zapewniającego wykonywanie obowiązków służbowych.

§ 45.

1. Policjanci otrzymują umundurowanie i rozliczani są z przedmiotów umundurowania, zgodnie z normami umundurowania.
2. ⁽⁴⁾ Normy umundurowania określa załącznik nr 10 do rozporządzenia, z tym że dla policjantów zwolnionych od obowiązku wykonywania zadań służbowych określonych w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 1996 r. w sprawie trybu udzielania urlopu bezpłatnego i zwolnień od pracy pracownikom pełniącym z wyboru funkcje w związkach zawodowych oraz zakresu uprawnień przysługujących pracownikom w czasie urlopu bezpłatnego i zwolnień od pracy (Dz. U. Nr 71, poz. 336) okres używalności przedmiotów umundurowania w nim wskazanych wydłuża się o czas trwania zwolnienia.

§ 46.⁽⁵⁾

Przedmioty umundurowania ubioru służbowego, wyjściowego i galowego policjantów mianowanych na stałe nie podlegają zwrotowi, z zastrzeżeniem § 50 ust. 1.

§ 47.

Przedmioty umundurowania wydane policjantom mianowanym w służbie przygotowawczej i kandydackiej podlegają zwrotowi, z wyjątkiem przedmiotów wydawanych jednorazowo.

§ 48.

1. Policjantom można wydać na połowę okresu używalności używane przedmioty umundurowania, jeżeli posiadają one wartość użytkową.
2. Policjantom można wydać przedmioty umundurowania przed upływem okresu ich używalności w przypadku:
 - 1) utraty wartości użytkowej przedmiotu lub jego utraty powstałej z przyczyn niezależnych od policjanta:
 - a) w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych lub wypadkiem losowym,
 - b) wskutek stwierdzonych wad produkcyjnych;
 - 2) utraty wartości użytkowej przedmiotu lub jego utraty powstałej z winy policjanta;
 - 3) innym niż określony w pkt 1 i 2 – po uiszczeniu jego wartości według cen detalicznych obowiązujących w dniu wydania nowego przedmiotu.
3. Policjantom wydaje się nowe umundurowanie lub jego część:
 - 1) bezpłatnie, z przyjęciem okresu używalności od dnia jego wydania, na podstawie raportu policjanta zaopiniowanego przez kierownika komórki organizacyjnej, w której policjant pełni służbę, w przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 1;
 - 2) odpłatnie, w przypadkach, o których mowa w ust. 2 pkt 2, po wpłaceniu równowartości według ceny detalicznej obowiązującej w dniu wydania umundurowania, pomniejszonej o stopień amortyzacji wydanego uprzednio przedmiotu.

4. Policjantom, którzy na podstawie odrębnych przepisów mogą w czasie służby nosić ubranie cywilne, w przypadku utraty przedmiotu lub jego wartości użytkowej można, zgodnie z zasadą określoną w ust. 3 pkt 1, wypłacić równowartość pieniężną odpowiadającego mu przedmiotu umundurowania, obliczoną według aktualnej ceny detalicznej.

§ 49.

1. Okres używalności przedmiotów umundurowania wydawanych w naturze liczy się od dnia ich wydania policjantowi.
2. Okres używalności dystynkcji, znaków identyfikacyjnych, wizerunków orła oraz znaków rodzajów służb Policji równy jest okresowi używalności przedmiotów umundurowania, do których zostały one wydane.

§ 50.

1. ⁽⁶⁾ Policjanci mianowani na stałe w przypadku zwolnienia ze służby nie zwracają przedmiotów umundurowania, z wyjątkiem przedmiotów ubioru służbowego wydanych w naturze, których okres używalności nie upłynął, oraz przedmiotów ubioru ćwiczebnego.
2. Policjanci mianowani na okres służby przygotowawczej i kandydackiej w przypadku zwolnienia ze służby są obowiązani zwrócić przedmioty umundurowania, z wyjątkiem przedmiotów wydawanych jednorazowo.
3. Obowiązek określony w ust. 1 i 2 nie dotyczy rodzin zmarłych policjantów.

§ 51.

Policjanci przenoszeni do innych jednostek Policji zabierają ze sobą przedmioty umundurowania ubioru służbowego, wyjściowego, galowego i ćwiczebnego.

§ 52.

Policjantom zawieszonym w czynnościach służbowych wstrzymuje się na okres tego zawieszenia wydawanie nowych przedmiotów umundurowania, które należałyby się im w związku z upływem okresu używalności przedmiotów dotychczas użytkowanych.

§ 53.

1. Policjantom w okresie urlopu bezpłatnego lub wychowawczego trwającego powyżej sześciu miesięcy nie przysługuje zaopatrzenie mundurowe.
2. Policjantom po zakończeniu urlopu bezpłatnego lub wychowawczego zalicza się na poczet należności przedmioty umundurowania, których okres używalności nie upłynął do miesiąca rozpoczęcia tego urlopu.

Rozdział 6 Przepisy przejściowe i końcowe

§ 54.

Do dnia 31 grudnia 2014 r. dopuszcza się noszenie przez policjantów:

- 1) umundurowania, którego wzór określa załącznik nr 1 do rozporządzenia wymienionego w § 55 niniejszego rozporządzenia;
- 2) pasa głównego skórzanego, o którym mowa w § 5 ust. 1 pkt 8 oraz § 8 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia wymienionego w § 55 niniejszego rozporządzenia, zamiast pasa głównego w kolorze czarnym, o którym mowa w § 15 ust. 1 niniejszego rozporządzenia;
- 3) w okresie letnim, w zestawie ubioru ćwiczebnego policjanta, koszuli służbowej letniej do spodni wchodzących w skład munduru ćwiczebnego;
- 4) ubioru ćwiczebnego w czasie pełnienia służby:
 - a) patrolowo-interwencyjnej,
 - b) w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych,
 - c) w komórkach interwencyjnych,
 - d) w komórkach konwojowych, z wyjątkiem wykonywania konwojów do sądu lub prokuratury,
 - e) przez przewodników psów służbowych,
 - f) patrolowej w ramach pododdziału alarmowego przez policjantów oddziałów prewencji Policji.

§ 55.

Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 listopada 2001 r. w sprawie umundurowania policjantów (Dz. U. z 2002 r. Nr 3, poz. 29, z 2003 r. Nr 8, poz. 101 oraz z 2007 r. Nr 80, poz. 544 i Nr 210, poz. 1533).

§ 56.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

WZORY UBIORU SŁUŻBOWEGO POLICJANTA

Ubiór policjanta w koszuli służbowej

Ubiór policjanta w koszuli służbowej letniej

Ubiór policjanta w koszulce polo z krótkim rękawem

Ubiór policjanta w koszulce z krótkim rękawem T-shirt

Ubiór policjanta w kurtce służbowej letniej

Ubiór policjanta w kurtce służbowej letniej

Ubiór policjanta w kurtce służbowej zimowej
z podpinką i ocieplaczem z polaru

Ubiór policjanta w kurtce służbowej zimowej
z podpinką i ocieplaczem z polaru
(z podniesionym kapturem)

Ubiór policjanta w swetrze służbowym

Ubiór policjanta w ocieplaczu od kurtki służbowej zimowej

Ubiór policjanta w półgolfie

WZORY UBIORU WYJŚCIOWEGO POLICJANTA

Ubiór policjanta-kobiety w kurtce wyjściowej

Ubiór policjanta w kurtce wyjściowej

Ubiór policjanta-kobiety w koszuli letniej wyjściowej

Ubiór policjanta w koszuli letniej wyjściowej

Ubiór policjanta w płaszczu wyjściowym

ZAŁĄCZNIK NR 3

WZORY UBIORU GALOWEGO POLICJANTA

Ubiór policjanta w kurtce galowej

WZORY UBIORU ĆWICZEBNEGO POLICJANTA

Ubiór policjanta w kurtce ćwiczebnej

Ubiór policjanta w mundurze ćwiczebnym

Ubiór policjanta w koszulce z krótkim rękawem

**WZORY DYSTYNKCJI
DYSTYNKCJE NA NARAMIENNIKACH**

Korpus generałów Policji

generalny inspektor Policji

nadinspektor Policji

Korpus oficerów starszych Policji

inspektor Policji

młodszy inspektor Policji

podinspektor Policji

Korpus oficerów młodszych Policji

nadkomisarz Policji

komisarz Policji

podkomisarz Policji

Korpus aspirantów Policji

aspirant sztabowy Policji

starszy aspirant Policji

aspirant Policji

młodszy aspirant Policji

Korpus podoficerów Policji

sierżant sztabowy Policji

starszy sztabowy Policji

sierżant Policji

Korpus szeregowych Policji

starszy posterunkowy

posterunkowy

DYSTYNKJCJE NA CZAPKACH

Korpus generałów Policji

generalny inspektor Policji

nadinspektor Policji

Korpus oficerów starszych Policji

inspektor Policji

młodszy inspektor Policji

podinspektor Policji

Korpus oficerów młodszych Policji

nadkomisarz Policji

komisarz Policji

podkomisarz Policji

Korpus aspirantów Policji

aspirant sztabowy Policji

starszy aspirant Policji

aspirant Policji

młodszy aspirant Policji

Korpus podoficerów Policji

sierżant sztabowy Policji

starszy sztabowy Policji

sierżant Policji

Korpus szeregowych Policji

starszy posterunkowy

posterunkowy

ZAŁĄCZNIK NR 6

WZÓR WIZERUNKU ORŁA POLICYJNEGO DYSTYNKCJE NA NARAMIENNIKACH

Korpus generałów Policji

Wzór wizerunku orła na nakryciach głowy

Do czapki ćwiczebnej i beretu

Do czapki gabardynowej

Do czapki letniej i zimowej

ZAŁĄCZNIK NR 7

SPOSÓB UMIESZCZENIA NA UBIORZE POLICJANTA ZNAKÓW: IDENTYFIKACJI INDYWIDUALNEJ, IDENTYFIKACJI IMIENNEJ, „POLICJA” I ZNAKU RODZAJÓW SŁUŻB POLICJI

Sposób umieszczenia znaku
identyfikacji indywidualnej

Sposób umieszczenia znaku
identyfikacji imiennej

Sposób umieszczenia napisu
„POLICJA” na koszuli

Sposób umieszczenia napisu „POLICJA”
na kołnierzyku koszuli służbowej
i koszuli służbowej letniej

Fragment klapki kurtki wyjściowej z umieszczeniem znaku generalnego inspektora i nadinspektora Policji

Fragment klapki kurtki wyjściowej z umieszczeniem znaku rodzaju służby

Sposób umieszczenia na rękawie kurtki galowej znaku „POLICJA” oraz znaku rodzaju służby

ZAŁĄCZNIK NR 8

WZORY ZNAKÓW IDENTYFIKACYJNYCH POLICJANTA

Wzór znaku identyfikacji indywidualnej policjanta

Wzór znaku identyfikacji imiennej noszonej na koszuli służbowej, koszuli służbowej letniej, koszulce polo z krótkim rękawem oraz na elementach ubioru wyjściowego, galowego lub ćwiczebnego

Wzór znaku identyfikacji imiennej noszonej na kurtce służbowej letniej, kurtce służbowej zimowej z podpinką i ocieplaczem z polaru, swetrze oraz ocieplaczu z polaru (jeśli występuje jako samodzielny element ubioru służbowego)

WZORY ZNAKÓW RODZAJÓW SŁUŻB POLICJI,
ZNAKÓW GENERALNEGO INSPEKTORA I NADINSPEKTORA POLICJI
ORAZ ZNAKU „POLICJA”

Do kurtki wyjściowej

Służba kryminalna

Służba prewencyjna
(z wyłączeniem komórek
organizacyjnych ruchu drogowego)

Służba prewencyjna
(komórki organizacyjne ruchu
drogowego)

Służba wspomagająca,
Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie,
szkoły policyjne i ośrodki szkolenia
Policji

Oddział prewencji i pododdziały
antyterrorystyczne

Policja sądowa

Do kurtki galowej, kurtki służbowej letniej i kurtki służbowej zimowej z podpinką z polaru

Służba kryminalna

Służba wspomagająca,
Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie,
szkoły policyjne i ośrodki szkolenia Policji

Służba prewencyjna
(z wyłączeniem komórek organizacyjnych
ruchu drogowego)

Służba prewencyjna
(komórki organizacyjne ruchu drogowego)

Oddział prewencji i pododdziały
antyterrorystyczne

Policja sądowa

Wzór znaków do elementów ubioru służbowego

Wzór znaków do umundurowania ćwiczebnego i do kombinezonu letniego

Znak generalnego inspektora i nadinspektora Policji

Wzór znaku do kurtki galowej i płaszcza wyjściowego całorocznego

ZAŁĄCZNIK NR 9

ZESTAWY PRZEDMIOTÓW UMUNDUROWANIA
Ubiór służbowy policjanta w okresie letnim

Tabela nr 1

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubioru			
		1	2	3	4
1	Czapka letnia służbowa	x	x	x	x
2	Koszula letnia służbowa	x			
3	Koszula służbowa		x		
4	Koszulka polo z krótkim rękawem			x	
5	Koszulka T-shirt				x
6	Spodnie służbowe letnie do trzewików			x	x
7	Spodnie służbowe letnie do półbutów	x	x		
8	Kurtka służbowa letnia	x	x	x	x

9	Półbuty służbowe	x	x		
10	Trzewiki służbowe			x	x
11	Pas główny	x	x	x	x

Uwagi:

1. W zależności od warunków atmosferycznych do ubioru służbowego nosi się sweter, ocieplacz z polaru od kurtki służbowej zimowej lub kurtkę służbową letnią.
2. Koszulę służbową i koszulę służbową letnią można nosić w zestawie ze spodniami służbowymi letnimi do trzewików oraz z trzewikami służbowymi.
3. Koszulkę polo z krótkim rękawem i koszulkę T-shirt można nosić w zestawie ze spodniami służbowymi letnimi do półbutów oraz z półbutami służbowymi.
4. Policjanci komórek organizacyjnych ruchu drogowego zamiast czapki letniej służbowej mogą nosić czapkę gabardynową z pokrowcem w kolorze białym.

Ubiór służbowy policjanta w okresie zimowym

Tabela nr 2

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubioru		
		1	2	3
1	Czapka zimowa służbowa	x	x	x
2	Koszula służbowa	x		
3	Półgolf		x	
4	Sweter			x
5	Spodnie zimowe do trzewików	x	x	x
6	Trzewiki służbowe	x	x	x
7	Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru	x	x	x
8	Pas główny	x	x	x
9	Rękawiczki zimowe skórzane	x	x	x

Uwaga:

Policjanci komórek organizacyjnych ruchu drogowego zamiast czapki zimowej służbowej mogą nosić czapkę gabardynową z pokrowcem w kolorze białym.

Ubiór wyjściowy policjanta - bez sznura galowego

Tabela nr 3

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubioru			Uwagi
		w okresie zimowym	w okresie letnim		
		1	2	3	
1	Czapka gabardynowa	x	x	x	
2	Płaszcz wyjściowy całoroczny lub kurtka	x	x	-	
3	Kurtka gabardynowa wyjściowa	x	x	-	
4	Koszula wyjściowa	x	x	-	
5	Koszula wyjściowa letnia	-	-	x	
6	Spodnie wyjściowe	x	x	x	spódnica dla kobiet
7	Krawat	x	x	x	
8	Szalik	x	x	-	w zestawie 2-letni
9	Rękawiczki	x	x	-	w zestawie 2-letnie
10	Trzewiki-botki ocieplane	x	-	-	
11	Półbuty wyjściowe	-	x	x	

Uwagi:

1. Policjanci pododdziałów honorowych oraz pocztów sztandarowych noszą do kurtki wyjściowej pas główny skórzany lub pas główny skórzany z koalicijką. Na kurtce dolna krawędź pasa powinna znajdować się 5-7 cm powyżej bioder, a środek klamry na linii guzików.
2. W okresie letnim w przypadku występowania w koszuli wyjściowej letniej nosi się pas główny.
3. Dopuszcza się noszenie przez kobiety do ubioru wyjściowego spodni wyjściowych.

Ubiór wyjściowy policjanta – ze sznurem galowym

Tabela nr 4

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubioru		Uwagi
		w okresie zimowym	w okresie letnim	
		1	2	
1	Czapka gabardynowa	x	x	
2	Kurtka gabardynowa wyjściowa	x	x	
3	Koszula wyjściowa	x	x	
4	Spodnie wyjściowe	x	x	spódnica dla kobiet
5	Krawat	x	x	
6	Rękawiczki	x	x	nie nosi się w pomieszczeniach zamkniętych
7	Półbuty	x	x	
8	Sznur galowy	x	x	

Uwagi:

1. W razie potrzeby na czas dojazdu (dojścia) do miejsca uroczystości zezwala się na noszenie w składzie ubioru płaszcz wyjściowego całorocznego.
2. Dopuszcza się noszenie przez kobiety do ubioru wyjściowego spodni wyjściowych.

Ubiór galowy policjanta

Tabela nr 5

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubioru		Uwagi
		w okresie zimowym	w okresie letnim	
		1	2	
1	Czapka gabardynowa	x	x	
2	Kurtka gabardynowa galowa	x	x	
3	Koszula wyjściowa	x	x	
4	Spodnie wyjściowe	x	x	spódnica dla kobiet
5	Krawat	x	x	
6	Rękawiczki	x	x	nie nosi się w pomieszczeniach zamkniętych
7	Półbuty	x	x	
8	Sznur galowy	x	x	

Uwagi:

1. W razie potrzeby na czas dojazdu (dojścia) do miejsca uroczystości zezwala się na noszenie w składzie ubioru płaszcz wyjściowego całorocznego.
2. Dopuszcza się noszenie przez kobiety do ubioru galowego spodni wyjściowych.

Ubiór ćwiczebny policjanta

Tabela nr 6

Lp.	Nazwa przedmiotu	Zestawy ubioru			
		w okresie zimowym		w okresie letnim	
		1	2	3	4
1	Czapka zimowa	x	-	-	-
2	Czapka ćwiczebna	-	x	x	x
3	Kurtka ćwiczebna z podpinką i kamizelką	x	x	-	-
4	Bluza ćwiczebna	x	x	x	-
5	Spodnie ćwiczebne	x	x	x	x
6	Koszulka z krótkim rękawem i napisem „POLICJA”	-	x	x	x
7	Półgolf	x	-	-	-
8	Rękawiczki skórzane	x	x	-	-

9	Trzewiki służbowe	x	x	x	x
10	Pas główny	x	x	x	x
11	Kombinezon ochronny letni	-	-	x	x

Uwagi:

1. W celu zachowania jednolitości ubioru zezwala się na noszenie w okresie zimowym jako ocieplacza ubrania treningowego pod mundurem ćwiczebnym.
2. Kamizelka od kurtki ćwiczebnej może być używana w okresie letnim jako ocieplacz, noszona na elementach ubioru służbowego.

ZAŁĄCZNIK Nr 10

NORMY UMUNDUROWANIA POLICJANTÓW

Norma umundurowania nr 1

dotycząca ubioru służbowego, wyjściowego i galowego dla policjantów-mężczyzn mianowanych na stałe

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	3	
2	Czapka zimowa służbowa	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
3	Czapka letnia służbowa	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
4	Płaszcz wyjściowy całoroczny	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
5	Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru	kpl.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
6	Kurtka służbowa letnia	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
7	Kombinezon ochronny letni	kpl.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
8	Kurtka gabardynowa galowa	szt.	1	5	
9	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	4	
10	Spodnie wyjściowe	szt.	1	3	
11	Spodnie służbowe letnie do półbutów	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
12	Spodnie służbowe letnie do trzewików	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
13	Spodnie służbowe zimowe	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
14	Spodnie letnie	szt.	1	3	
15	Sweter służbowy	szt.	1	2	
16	Półgolf	szt.	2	2	
17	Krawat	szt.	2	2	
18	Szalik letni	szt.	1	2	
19	Szalik zimowy	szt.	1	3	
20	Rękawiczki zimowe skórzane	para	1	3	
21	Rękawiczki letnie skórzane	para	1	3	
22	Ubranie treningowe (dres)	kpl.	1	3	
23	Oznaki stopnia i służby	kpl.	1		do każdego przedmiotu według zasad określonych w rozporządzeniu
24	Baretki	kpl.	1		
25	Koszula służbowa	szt.	2	2	
26	Koszula służbowa letnia	szt.	2	2	
27	Koszula wyjściowa	szt.	1	2	
28	Koszula wyjściowa letnia	szt.	1	2	
29	Koszulka polo z krótkim rękawem	szt.	2	2	
30	Koszulka z krótkim rękawem T-shirt	szt.	2	2	
31	Bielizna termoaktywna zimowa	kpl.	2	3	
32	Bielizna termoaktywna letnia	kpl.	2	3	
33	Podkoszulka (koszulka) gimnastyczna	szt.	1	2	
34	Spodenki gimnastyczne	szt.	1	2	
35	Skarpetki letnie	para	2	1	
36	Skarpetki zimowe	para	2	1	

37	Ręcznik frotte	szt.	2	2	
38	Trzewiki służbowe	para	1	3 ¹ /4/7 ²)	
39	Trzewiki-botki ocieplane	para	1	3	
40	Półbuty służbowe	para	1	3 ¹ /4/7 ²)	
41	Półbuty wyjściowe	para	1	2	
42	Pantofle gimnastyczne	para	1	2	
43	Sznur galowy	szt.	1	6	
44	Pas główny	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
45	Pasek do spodni	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
46	Teczka skórzana	szt.	1	6	
47	Gwizdek	szt.	1	2	
48	Spinka do krawata	szt.	1	3	

¹) Dotyczy policjantów pełniących służbę w komórkach ruchu drogowego, patrolowo-interwencyjnych, konwojowych, w policji sądowej, w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, dzielnicowych, dyżurnych i przewodników psów służbowych.

²) Dotyczy policjantów służby kryminalnej i wspomagającej działalność Policji w zakresie organizacyjnym, logistycznym i technicznym.

Uwagi:

1. Podoficer Policji i aspirant Policji mianowany na stopień oficerski Policji otrzymuje z dniem mianowania:
 - sznur galowy oficera,
 - daszek do czapki gabardynowej wyjściowej.
2. Szeregowy Policji i podoficer Policji mianowany na stopień aspiranta Policji otrzymuje z dniem mianowania sznur galowy aspiranta.
3. Nadkomisarz Policji mianowany na stopień podinspektora Policji otrzymuje z dniem mianowania daszek do czapki gabardynowej wyjściowej.
4. Policjanci mianowani na kolejny stopień policyjny otrzymują komplet dystynkcji do ubioru wyjściowego i służbowego.

Norma umundurowania nr 2
dotycząca ubioru służbowego, wyjściowego i galowego dla policjantów-kobiet mianowanych na stałe

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	3	
2	Czapka zimowa służbowa	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
3	Czapka letnia służbowa	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
4	Płaszcz wyjściowy całoroczny	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
5	Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru	kpl.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
6	Kurtka służbowa letnia	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
7	Kombinezon ochronny letni	kpl.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
8	Kurtka gabardynowa galowa	szt.	1	5	
9	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	4	
10	Spodnie wyjściowe lub spódnica	szt.	1	3	
11	Spodnie służbowe letnie do półbutów	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
12	Spodnie służbowe letnie do trzewików	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
13	Spodnie służbowe zimowe	szt.	1	3 ¹ /4/7 ²)	
14	Spodnie letnie lub spódnica	szt.	1	3	
15	Sweter służbowy	szt.	1	2	
16	Półgolf	szt.	2	2	
17	Krawat	szt.	2	2	
18	Szalik letni	szt.	1	2	
19	Szalik zimowy	szt.	1	3	
20	Rękawiczki zimowe skórzane	para	1	3	
21	Rękawiczki letnie skórzane	para	1	3	
22	Ubranie treningowe (dres)	kpl.	1	3	
23	Oznaki stopnia i służby	kpl.	1		do każdego przedmiotu według zasad określonych w rozporządzeniu
24	Baretki	kpl.	1		

25	Koszula służbowa	szt.	2	2	
26	Koszula służbowa letnia	szt.	2	2	
27	Koszula wyjściowa	szt.	1	2	
28	Koszula wyjściowa letnia	szt.	1	2	
29	Koszulka polo z krótkim rękawem	szt.	2	2	
30	Koszulka z krótkim rękawem T-shirt	szt.	2	2	
31	Bielizna termoaaktywna zimowa	kpl.	2	3	
32	Bielizna termoaaktywna letnia	kpl.	2	3	
33	Podkoszulka (koszulka) gimnastyczna	szt.	1	2	
34	Spodenki gimnastyczne	szt.	1	2	
35	Skarpetki letnie	para	2	1	
36	Skarpetki zimowe	para	2	1	
37	Rajstopy letnie	szt.	2	1	
38	Rajstopy zimowe	szt.	2	1	
39	Ręcznik frotte	szt.	2	2	
40	Trzewiki służbowe	para	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
41	Trzewiki-botki ocieplane	para	1	3	
42	Półbuty służbowe	para	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
43	Półbuty wyjściowe	para	1	2	
44	Pantofle gimnastyczne	para	1	2	
45	Sznur galowy	szt.	1	6	
46	Pas główny	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
47	Pasek do spodni	szt.	1	3 ¹⁾ /4/7 ²⁾	
48	Teczka skórzana	szt.	1	6	
49	Gwizdek	szt.	1	2	
50	Spinka do krawata	szt.	1	3	

¹⁾ Dotyczy policjantów pełniących służbę w komórkach ruchu drogowego, patrolowo-interwencyjnych, konwojowych, w policji sądowej, w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, dzielnicowych, dyżurnych i przewodników psów służbowych.

²⁾ Dotyczy policjantów służby kryminalnej i wspomagającej działalność Policji w zakresie organizacyjnym, logistycznym i technicznym.

Uwagi:

1. Podoficer Policji i aspirant Policji mianowany na stopień oficerski Policji otrzymuje z dniem mianowania:
 - sznur galowy oficera,
 - daszek do czapki gabardynowej wyjściowej.
2. Nadkomisarz Policji mianowany na stopień podinspektora Policji otrzymuje z dniem mianowania daszek do czapki gabardynowej wyjściowej.
3. Szeregowy Policji i podoficer Policji mianowany na stopień aspiranta Policji otrzymuje z dniem mianowania sznur galowy aspiranta.
4. Policjanci mianowani na kolejny stopień policyjny otrzymują komplet dystynkcji do ubioru wyjściowego i służbowego.

**Norma umundurowania nr 3
dotycząca ubioru służbowego, wyjściowego i galowego dla nadinspektora Policji
i generalnego inspektora Policji**

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	3	
2	Czapka zimowa służbowa	szt.	1	4	
3	Czapka letnia służbowa	szt.	1	4	
4	Plaszcz wyjściowy całoroczny	szt.	1	4	
5	Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru	kpl.	1	4	
6	Kurtka służbowa letnia	szt.	1	4	
7	Kombinezon ochronny letni	kpl.	1	4	
8	Kurtka gabardynowa galowa	szt.	1	5	
9	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	4	
10	Spodnie wyjściowe z lampasami	szt.	1	3	spódnica dla kobiet

11	Spodnie letnie z lampasami	szt.	1	3	spódnica dla kobiet
12	Spodnie gabardynowe do butów z lampasami (bryczesy)	szt.	1	3	
13	Spodnie służbowe letnie do półbutów	szt.	1	4	
14	Spodnie służbowe letnie do trzewików	szt.	1	4	
15	Spodnie służbowe zimowe	szt.	1	4	
16	Sweter służbowy	szt.	1	2	
17	Półgolf	szt.	2	2	
18	Krawat	szt.	2	2	
19	Szalik letni	szt.	1	2	
20	Szalik zimowy	szt.	1	3	
21	Rękawiczki skórzane letnie	para	1	3	
22	Rękawiczki skórzane zimowe	para	1	3	
23	Ubranie treningowe (dres)	kpl.	1	3	
24	Oznaki stopnia i służby, baretki	kpl.	1		do każdego przedmiotu według zasad określonych w rozporządzeniu
25	Koszula służbowa	szt.	2	2	
26	Koszula służbowa letnia	szt.	2	2	
27	Koszula wyjściowa	szt.	2	2	
28	Koszula wyjściowa letnia	szt.	2	2	
29	Koszulka polo z krótkim rękawem	szt.	2	2	
30	Koszulka z krótkim rękawem T-shirt	szt.	2	2	
31	Bielizna termoaktywna zimowa	kpl.	2	3	
32	Bielizna termoaktywna letnia	kpl.	2	3	
33	Podkoszulka (koszulka) gimnastyczna	szt.	1	2	
34	Spodenki gimnastyczne	szt.	1	2	
35	Skarpetki letnie	para	2	1	
36	Skarpetki zimowe	para	2	1	
37	Ręcznik frotté	szt.	2	2	
38	Buty z cholewami	para	1	2	
39	Trzewiki botki ocieplane	para	1	2	
40	Trzewiki służbowe	para	1	4	
41	Półbuty służbowe	para	1	4	
42	Półbuty wyjściowe	para	1	2	
43	Pantofle gimnastyczne	para	1	2	
44	Sznur galowy nadinspektora	szt.	1	6	
45	Pas główny	szt.	1	4	
46	Pasek do spodni	szt.	1	4	
47	Teczka skórzana	szt.	1	6	
48	Spinka do krawata	szt.	1	3	

Uwagi:

- Oficer Policji mianowany na stopień nadinspektora Policji otrzymuje jednorazowo:
 - czapkę gabardynową,
 - plaszcz całoroczny,
 - kurtkę gabardynową galową lub wyjściową,
 - kurtkę gabardynową wyjściową z tkaniny „Adria”,
 - spodnie do butów z lampasami z tkaniny „Adria” (bryczesy),
 - spodnie wyjściowe z lampasami z tkaniny „Adria”,
 - sznur galowy nadinspektora,
 - buty z cholewami.
- Nadinspektorowi Policji i generalnemu inspektorowi Policji przysługują oznaki stopnia i służby haftowane bajorkiem.
- Oficer Policji kobieta mianowana na stopień nadinspektora i generalnego inspektora Policji otrzymuje dodatkowo przedmioty wymienione w normie umundurowania nr 2 w lp. 37 i 38.

Norma umundurowania nr 4
dotycząca ubioru służbowego dla policjantów-mężczyzn mianowanych na okres służby przygotowawczej

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	3	
2	Czapka zimowa służbowa	szt.	1	4	
3	Czapka letnia służbowa	szt.	1	4	
4	Plaszcz wyjściowy całoroczny	szt.	1	4	
5	Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru	kpl.	1	4	
6	Kurtka służbowa letnia	szt.	1	4	
7	Kombinezon ochronny letni	kpl.	1	4	
8	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	4	
9	Spodnie wyjściowe	szt.	1	3	
10	Spodnie służbowe letnie do półbutów	szt.	1	4	
11	Spodnie służbowe letnie do trzewików	szt.	1	4	
12	Spodnie służbowe zimowe	szt.	1	4	
13	Sweter służbowy	szt.	1	3	
14	Półgolf	szt.	2	3	
15	Krawat	szt.	1	jednorazowo	
16	Szalik zimowy	szt.	1	jednorazowo	
17	Rękawiczki zimowe skórzane	para	1	jednorazowo	
18	Ubranie treningowe (dres)	kpl.	1	3	
19	Oznaki stopnia i służby	kpl.	1		do każdego przedmiotu według zasad określonych w rozporządzeniu
20	Koszula służbowa	szt.	2	jednorazowo	
21	Koszula służbowa letnia	szt.	2	jednorazowo	
22	Koszula wyjściowa	szt.	1	jednorazowo	
23	Koszulka polo z krótkim rękawem	szt.	2	jednorazowo	
24	Koszulka z krótkim rękawem T-shirt	szt.	2	jednorazowo	
25	Bielizna termoaktywna zimowa	kpl.	2	jednorazowo	
26	Bielizna termoaktywna letnia	kpl.	2	jednorazowo	
27	Podkoszulka (koszulka) gimnastyczna	szt.	2	jednorazowo	
28	Spodenki gimnastyczne	szt.	2	jednorazowo	
29	Skarpetki zimowe	para	4	jednorazowo	
30	Skarpetki letnie	para	4	jednorazowo	
31	Ręcznik frotté	szt.	3	3	
32	Trzewiki służbowe	para	1	4	
33	Trzewiki-botki ocieplane	para	1	3	
34	Półbuty służbowe	para	1	4	
35	Półbuty wyjściowe	para	1	3	
36	Pantofle gimnastyczne	para	1	jednorazowo	
37	Pas główny	szt.	1	6	
38	Pasek do spodni	szt.	1	6	
39	Gwizdek	szt.	1	jednorazowo	

Uwagi:

1. Policjanci przeniesieni na stałe do innej jednostki zabierają ze sobą przedmioty umundurowania określone w normie.
2. Policjanci mianowani na kolejny stopień policyjny otrzymują komplet dystynkcji do ubioru służbowego i kurtki gabardynowej wyjściowej.
3. W przypadku mianowania na stałe policjanci nie zwracają przedmiotów wymienionych w normie umundurowania oraz otrzymują przedmioty ubioru wyjściowego i galowego określone w normie umundurowania nr 1 w lp.: 8, 14, 18, 21, 28, 43, 46 - w ilości 1 szt.

Norma umundurowania nr 5
dotycząca ubioru służbowego dla policjantów-kobiet mianowanych na okres służby przygotowawczej

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	3	
2	Czapka zimowa służbowa	szt.	1	4	
3	Czapka letnia służbowa	szt.	1	4	
4	Plaszcz wyjściowy całoroczny	szt.	1	4	
5	Kurtka służbowa zimowa z podpinką i ocieplaczem z polaru	kpl.	1	4	
6	Kurtka służbowa letnia	szt.	1	4	
7	Kombinezon ochronny letni	kpl.	1	4	
8	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	4	
9	Spodnie wyjściowe lub spódnica	szt.	1	3	
10	Spodnie służbowe letnie do półbutów	szt.	1	4	
11	Spodnie służbowe letnie do trzewików	szt.	1	4	
12	Spodnie służbowe zimowe	szt.	1	4	
13	Sweter służbowy	szt.	1	3	
14	Półgolf	szt.	2	3	
15	Krawat	szt.	1	jednorazowo	
16	Szalik zimowy	szt.	1	jednorazowo	
17	Rękawiczki zimowe skórzane	para	1	jednorazowo	
18	Ubranie treningowe (dres)	kpl.	1	3	
19	Oznaki stopnia i służby	kpl.	1		do każdego przedmiotu według zasad określonych w rozporządzeniu
20	Koszula służbowa	szt.	2	jednorazowo	
21	Koszula służbowa letnia	szt.	2	jednorazowo	
22	Koszula wyjściowa	szt.	1	jednorazowo	
23	Koszulka polo z krótkim rękawem	szt.	2	jednorazowo	
24	Koszulka z krótkim rękawem T-shirt	szt.	2	jednorazowo	
25	Bielizna termoaktywna zimowa	kpl.	2	jednorazowo	
26	Bielizna termoaktywna letnia	kpl.	2	jednorazowo	
27	Podkoszulka (koszulka) gimnastyczna	szt.	2	jednorazowo	
28	Spodenki gimnastyczne	szt.	2	jednorazowo	
29	Skarpetki zimowe	para	4	jednorazowo	
30	Skarpetki letnie	para	4	jednorazowo	
31	Rajstopy letnie	szt.	2	jednorazowo	
32	Rajstopy zimowe	szt.	2	jednorazowo	
33	Ręcznik frotté	szt.	3	3	
34	Trzewiki służbowe	para	1	4	
35	Trzewiki-botki ocieplane damskie	para	1	3	
36	Półbuty służbowe	para	1	4	
37	Półbuty wyjściowe	para	1	3	
38	Pantofle gimnastyczne	para	1	jednorazowo	
39	Pas główny	szt.	1	6	
40	Pasek do spodni	szt.	1	6	
41	Gwizdek	szt.	1	jednorazowo	

Uwagi:

1. Policjanci przeniesieni na stałe do innej jednostki zabierają ze sobą przedmioty umundurowania określone w normie.
2. Policjanci mianowani na kolejny stopień policyjny otrzymują komplet dystynkcji do ubioru służbowego i kurtki gabardynowej wyjściowej.
3. W przypadku mianowania na stałe policjanci nie zwracają przedmiotów wymienionych w normie umundurowania oraz otrzymują przedmioty ubioru wyjściowego i galowego określone w normie umundurowania nr 2 w lp.: 8, 14, 18, 21, 28, 45, 48 - w ilości 1 szt.

Norma umundurowania nr 6
dotycząca ubioru służbowego dla policjantów-mężczyzn mianowanych na okres służby kandydackiej

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1	Czapka zimowa służbowa	szt.	1	4	
2	Kombinezon ochronny letni	kpl.	1	4	
3	Sweter służbowy	szt.	1	4	
4	Półgolf	szt.	2	jednorazowo	
5	Rękawiczki zimowe skórzane	para	1	jednorazowo	
6	Ubranie treningowe (dres)	kpl.	1	3	
7	Oznaki stopnia i służby	kpl.	1		do każdego przedmiotu według zasad określonych w rozporządzeniu
8	Koszulka polo z krótkim rękawem	szt.	2	jednorazowo	
9	Bielizna termoaktywna letnia	kpl.	1	jednorazowo	
10	Bielizna termoaktywna zimowa	kpl.	1	jednorazowo	
11	Podkoszulka (koszulka) gimnastyczna	szt.	2	jednorazowo	
12	Spodenki gimnastyczne	szt.	2	jednorazowo	
13	Skarpety zimowe	para	4	jednorazowo	
14	Skarpety letnie	para	4	jednorazowo	
15	Ręcznik frotté	szt.	3	3	
16	Trzewiki służbowe	para	1		na okres służby
17	Pantofle gimnastyczne	para	1	jednorazowo	
18	Pas główny	szt.	1	6	
19	Pasek do spodni	szt.	1	6	
20	Gwizdek	szt.	1	jednorazowo	

Uwagi:

1. Policjanci mianowani na kolejny stopień policyjny otrzymują komplet dystynkcji do ubioru służbowego.
2. Policjanci przeniesieni na stałe do innej jednostki zabierają ze sobą przedmioty umundurowania określone w normie.

Norma umundurowania nr 7
dla policjantów różnych służb

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
I. Dla policjantów członków orkiestr					
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	2	
2	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	2	
3	Spodnie wyjściowe	szt.	1	2	
4	Spodnie typu narciarskiego	szt.	1	2	
5	Płaszcz wyjściowy całoroczny	szt.	1	2	
6	Krawat	szt.	1	2	
7	Koszula wyjściowa	szt.	1	1	
8	Szalik zimowy	szt.	1	2	
9	Trzewiki służbowe nieocieplane	para	1	2	
10	Półbuty	para	1	2	
11	Pas główny skórzany	szt.	1	2	
12	Sznur galowy oficera	szt.	1	2	
13	Szelki do spodni	szt.	1	2	
14	Rękawiczki letnie białe	para	2	2	
15	Łapki na kule rękawów	para	2	2	

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Ilość	Okres używalności w latach	Uwagi
1	2	3	4	5	6
II. Dla policjantów motocyklowej eskorty honorowej					
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	3	
2	Kask biały z osłoną twarzy	szt.	1	3	
3	Kombinezon skórzany	kpl.	1	3	
4	Buty motocyklisty	para	1	3	
5	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	3	
6	Spodnie typu narciarskiego	szt.	1	3	
7	Spodnie bryczesy	szt.	1	3	
8	Koszula wyjściowa	szt.	2	2	
9	Pas biały z poprzeczką	szt.	1	3	
10	Rękawice motocyklisty	para	1	3	
III. Dla policjantów pododdziałów honorowych oraz pocztów sztandarowych					
1	Czapka gabardynowa	szt.	1	2	
2	Kurtka gabardynowa wyjściowa	szt.	1	1	
3	Spodnie wyjściowe	szt.	1	2	
4	Spodnie typu narciarskiego	szt.	1	1	
5	Spodnie do butów	szt.	1	3	tylko dla policjantów w służbie stałej
6	Płaszcz wyjściowy całoroczny	szt.	1	2	
7	Krawat	szt.	1	1	
8	Koszula wyjściowa	szt.	2	1	
9	Szalik zimowy	szt.	1	3	
10	Trzewiki na podszwie skórzanej	para	1	2	
11	Buty z cholewkami	para	1	3	tylko dla policjantów w służbie stałej
12	Półbuty wyjściowe	para	1	1	
13	Pas główny skórzany	szt.	1	1	
14	Pas główny skórzany z koalicijką	szt.	1	3	tylko dla policjantów w służbie stałej
15	Sznur galowy oficera	szt.	1	3	
16	Szelki do spodni	szt.	1	1	
17	Rękawiczki skórzane zimowe	para	1	2	
18	Rękawiczki skórzane letnie	para	1	2	

**Norma umundurowania nr 8
dotycząca ubioru ćwiczebnego dla policjantów**

Lp.	Przedmiot	Jednostka miary	Pododdziały antyterrorystyczne i komórki minersko-pirotechniczne		Centralne Biuro Śledcze		Oddziały prewencji oraz Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, szkoły policyjne i ośrodki		Pozostałe jednostki organizacyjne Policji	
			ilość	okres używalności w latach	ilość	okres używalności w latach	ilość	okres używalności w latach	ilość	okres używalności w latach
1	Beret w kolorze granatowym	szt.	1	3	-	-	-	-	-	-
2	Czapka zimowa antyterrorysty	szt.	1	2	1	2	-	-	-	-
3	Czapka ćwiczebna (czarna)	szt.	1	2	1	2	1	do zużycia (3)	1	do zużycia (3)

4	Kurtka ćwiczebna z podpinką i kamizelką (czarna)	kpl.	1	do zużycia (4)	1	do zużycia (4)	1	do zużycia (3)	1	do zużycia (4)
5	Mundur ćwiczebny (czarny)	kpl.	1	do zużycia (1)	1	do zużycia (1)	1	do zużycia (1)	1	do zużycia (3)
6	Kombinezon antyterrorysty	szt.	2	2	-	-	-	-	-	-
7	Kombinezon	szt.	-	-	1	2	-	-	-	-
8	Koszulka z krótkim rękawem i napisem „POLICJA”	szt.	1	2	1	2	1	2	1	jednorazowo
9	Zasobnik osobisty	szt.	-	-	1	do zużycia (6)	1	do zużycia (6)	1	do zużycia (6)
10	Trzewiki specjalne	para	1	2	1	2	-	-	-	-
11	Oznaki stopnia i emblematy	kpl.	1	zgodnie z przepisami rozporządzenia	1	zgodnie z przepisami rozporządzenia	1	zgodnie z przepisami rozporządzenia	1	zgodnie z przepisami rozporządzenia

Uwagi:

1. Policjantom w służbie kandydackiej nie przysługuje zasobnik osobisty.
2. Policjanci przeniesieni na stałe do innej jednostki oraz policjanci kierowani na przeszkolenie do szkół Policji zabierają ze sobą posiadane przedmioty ubioru ćwiczebnego.
3. Policjantom oddziałów prewencji Policji przysługują 2 kpl. umundurowania – czapka ćwiczebna (czarna) i mundur ćwiczebny (czarny), w tym policjantom służby kandydackiej przysługuje przynajmniej 1 kpl. w kat. I.
4. W podzestawie „Pozostałe jednostki organizacyjne Policji” koszulka z krótkim rękawem i napisem „POLICJA” wydawana jest jednorazowo tylko dla nowo przyjętych policjantów.
5. Policjantom nadzorującym zadania pododdziałów antyterrorystycznych i komórek minersko-pirotechnicznych przysługuje beret w kolorze granatowym – 1 szt. na 3 lata.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01	X	08	01	
				03							
				04							
				06							
				07							
				10							
				11	X						

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI¹⁾**

z dnia 7 września 2010 r.

**w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych
przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców
i inne jednostki organizacyjne**

(Dz. U. z 2010 r. Nr 166, poz. 1128, z późn. zm.)

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz. U. z 2005 r. Nr 145, poz. 1221, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) ustawa – ustawę z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia;
- 2) wartości pieniężne:
 - a) krajowe i zagraniczne znaki pieniężne,
 - b) czeki, z wyjątkiem czeków zakreślonych, skasowanych lub opatrzonych indosem pełnomocniczym, zawierającym wzmiankę „wartość do inkasa”, „należność do inkasa” lub inną o podobnym charakterze,
 - c) weksle, z wyjątkiem weksli opatrzonych indosem pełnomocniczym zawierającym wzmiankę „wartość do inkasa” lub inną o podobnym charakterze,
 - d) inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę,
 - e) złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i perły, a także platynę i inne metale z grupy platynowców, z wyjątkiem przedmiotów będących muzealiami w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach (Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.³⁾);
- 3) transport wartości pieniężnych – przewożenie lub przenoszenie wartości pieniężnych poza obiektami przedsiębiorcy lub innej jednostki organizacyjnej;
- 4) konwojowany transport wartości pieniężnych – przewożenie lub przenoszenie wartości pieniężnych ochraniających przez konwojentów poza obiektami przedsiębiorcy lub innej jednostki organizacyjnej;
- 5) jednostka obliczeniowa – 120-krotność przeciętnego wynagrodzenia w poprzednim kwartale, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 oraz z 2010 r. Nr 40, poz. 224 i Nr 134, poz. 903);
- 6) klasa odporności na włamanie – przyjęte we właściwej Polskiej Normie klasyfikacyjne oznaczenie odporności pomieszczeń lub urządzeń na włamanie;
- 7) posterunki doraźne – posterunki wystawiane w miejscu, które wymaga ochrony natychmiastowej i tymczasowej;
- 8) konwojent – osobę posiadającą licencję pracownika ochrony fizycznej, ochraniającą transport wartości pieniężnych, wyposażoną w broń palną bojową, środki ochrony osobistej oraz środki łączności;
- 9) środki łączności wewnętrznej – środki służące do nawiązywania łączności w obrębie chronionego obiektu lub między członkami konwoju;
- 10) środki łączności zewnętrznej – środki służące do nawiązywania łączności z podmiotami zewnętrznymi;
- 11) środki ochrony osobistej – wyposażenie kuloodporne składające się co najmniej z kamizelki i hełmu;
- 12) pojemnik specjalistyczny – pojemnik służący do transportu wartości pieniężnych, wyposażony w urządzenia utrudniające jego zabór, wykorzystujące działanie paralizatora elektrycznego, alarmu akustycznego, sygnału dymnego lub uszkadzające zawartość pojemnika z zachowaniem możliwości identyfikacji papierowych wartości pieniężnych;
- 13) pojemnik bezpieczny – pojemnik wykonany ze stopu metali używany w celu ochrony zawartości przed włamaniem;
- 14) osoba transportująca – osobę przenoszącą lub przewożącą wartości pieniężne;
- 15) bankowozy – pojazdy samochodowe przeznaczone do transportu wartości pieniężnych, oznaczone w zależności od konstrukcji i zabezpieczenia technicznego jako typy: A, B i C;
- 16) pojazdy ubezpieczające – pojazdy samochodowe przeznaczone do przewożenia konwojentów ochraniających pojazdy samochodowe przewożące wartości pieniężne;
- 17) pomieszczenie – wydzieloną część budynku o określonej klasie odporności na włamanie, służącą do przechowywania wartości pieniężnych;

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej - sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 listopada 2007 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 216, poz. 1604).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2006 r. Nr 104, poz. 708, z 2008 r. Nr 171, poz. 1055 i Nr 180, poz. 1112, z 2009 r. Nr 98, poz. 817 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568, z 2005 r. Nr 64, poz. 565 oraz z 2007 r. Nr 136, poz. 956.

18) urządzenie – urządzenie mechaniczne o określonej klasie odporności na włamanie, służące do przechowywania i transportu wartości pieniężnych.

§ 2.

1. Wartości pieniężne przechowywane w budynkach lub pomieszczeniach znajdujących się w granicach obszarów i obiektów umieszczonych w ewidencji, o której mowa w art. 5 ust. 5 ustawy, lub na terenie jednostek, w których utworzono wewnętrzną służbę ochrony zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy, chroni się przez zastosowanie ochrony fizycznej lub zabezpieczenia technicznego.
2. W przypadku przechowywania wartości pieniężnych przekraczających 0,2 jednostki obliczeniowej w budynkach lub pomieszczeniach znajdujących się poza obszarami i obiektami umieszczonymi w ewidencji, o której mowa w art. 5 ust. 5 ustawy, zapewnia się co najmniej zabezpieczenie techniczne tych budynków lub pomieszczeń.

§ 3.

1. Zabezpieczenie techniczne wartości pieniężnych podczas ich przechowywania i transportu następuje przez zastosowanie:
 - 1) pomieszczeń i urządzeń;
 - 2) pojazdów samochodowych przewożących wartości pieniężne;
 - 3) elektronicznych systemów zabezpieczeń budynków, pomieszczeń, urządzeń oraz pojazdów samochodowych.
2. Wymagania dla elektronicznych systemów zabezpieczeń budynków, pomieszczeń i urządzeń określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.
3. Wyrażone w jednostkach obliczeniowych limity wartości pieniężnych przechowywanych lub transportowanych w pomieszczeniach i urządzeniach określa załącznik nr 2 do rozporządzenia.
4. W przypadku przechowywania wartości pieniężnych w urządzeniach spełniających funkcję automatów kasjerskich pod nadzorem osób obsługujących te urządzenia w czasie godzin pracy jednostki organizacyjnej, limity określone w tablicy 4 załącznika nr 2 do rozporządzenia mogą być zwiększone trzykrotnie.
5. Zainstalowane w budynkach lub pomieszczeniach Narodowego Banku Polskiego przeznaczonych do przechowywania wartości pieniężnych systemy sygnalizacji włamania i napadu powinny być podłączone do najbliższej jednostki organizacyjnej Policji pełniącej służbę całodobowo lub do jednostki organizacyjnej Policji monitorującej systemy alarmowe, wskazanej przez właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji. Szczegółowe warunki podłączenia określa umowa zawarta między Prezesem Narodowego Banku Polskiego a Komendantem Głównym Policji.

§ 4.

1. W budynkach i pomieszczeniach, o których mowa w § 2 ust. 1, w razie wystąpienia trwającej dłużej niż 12 godzin niesprawności systemów sygnalizacji włamania i napadu lub systemów transmisji alarmu, do czasu usunięcia niesprawności wprowadza się ochronę fizyczną lub zwiększa ilość posterunków ochrony fizycznej budynków i pomieszczeń co najmniej o jeden jednoosobowy uzbrojony posterunek doraźny.
2. Jeżeli niesprawność systemów alarmowych, o których mowa w ust. 1, wystąpiła poza godzinami pracy chronionej jednostki albo spodziewany czas naprawy wykracza poza te godziny, na posterunku doraźnym służbę pełni co najmniej 2 uzbrojonych pracowników ochrony fizycznej, jeżeli w chronionej jednostce organizacyjnej nie występuje stała ochrona fizyczna. Jeżeli występuje taka ochrona, na posterunku doraźnym służbę może pełnić jeden uzbrojony pracownik ochrony fizycznej.
3. Pracowników ochrony, o których mowa w ust. 1 i 2, wyposaża się w niezbędne środki łączności zewnętrznej lub wewnętrznej, stosownie do warunków wykonywania ochrony fizycznej.

§ 5.

Transport wartości pieniężnych nieprzekraczających 0,2 jednostki obliczeniowej nie wymaga ochrony fizycznej i zabezpieczenia technicznego.

§ 6.

1. Wartości pieniężne powyżej 1 jednostki obliczeniowej transportuje się bankowozem.
2. Transport wartości pieniężnych powyżej 1 jednostki obliczeniowej może być wykonywany bez użycia bankowozu, jeżeli brak jest możliwości dojazdu bankowozem do miejsca, z którego wartości pieniężne są pobierane lub do którego są dostarczane.
3. Złoto, srebro i platyna, w tym wyroby z tych metali używane do celów technologicznych, jeśli ich gabaryty uniemożliwiają użycie bankowozu, mogą być transportowane innym pojazdem samochodowym z zastosowaniem systemu lokalizacji, z zastrzeżeniem § 9 ust. 5.

§ 7.

1. Wartości pieniężne powyżej 24 jednostek obliczeniowych są transportowane bankowozem typu A.
2. Transport wartości pieniężnych do 8 jednostek obliczeniowych z użyciem bankowozu typu C, wyposażonego w pojemniki specjalistyczne co najmniej klasy D, może być wykonywany przez nieuzbrojonego licencjonowanego pracownika ochrony fizycznej, bez udziału konwojenta.
3. Bankowozem typu C mogą być transportowane wyłącznie wartości pieniężne umieszczone w pojemnikach specjalistycznych lub innych urządzeniach, o których mowa w pkt 1 ppkt 1 załącznika nr 5 do rozporządzenia.

§ 8.

Transport wartości pieniężnych nieprzekraczających 1 jednostki obliczeniowej może być wykonywany przez osobę transportującą bez udziału konwojenta, pod warunkiem użycia pojemnika specjalistycznego w odpowiedniej klasie zabezpieczenia, z uwzględnieniem wymagań określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

§ 9.

1. Konwojowany transport wartości pieniężnych jest chroniony co najmniej przez:
 - 1) jednego konwojenta – przy transporcie wartości pieniężnych powyżej 1 do 8 jednostek obliczeniowych, z zastrzeżeniem § 7 ust. 2;
 - 2) dwóch konwojentów – przy transporcie wartości pieniężnych powyżej 8 do 24 jednostek obliczeniowych;
 - 3) trzech konwojentów – przy transporcie wartości pieniężnych powyżej 24 do 50 jednostek obliczeniowych;
 - 4) czterech konwojentów – przy transporcie wartości pieniężnych powyżej 50 jednostek obliczeniowych.
2. Konwojent nie może przenosić wartości pieniężnych lub kierować bankowozem.
3. Osoba transportująca nie może jednocześnie kierować bankowozem i wykonywać zadań konwojenta.
4. Osoba kierująca bankowozem nie może jednocześnie wykonywać zadań osoby transportującej lub konwojenta.
5. Przy transporcie wartości pieniężnych powyżej 24 jednostek obliczeniowych bankowozem typu A należy do transportu przydzielić pojazd ubezpieczający.
6. W przypadku transportowania wartości pieniężnych kolumną pojazdów samochodowych, w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym, należy do transportu przydzielić dwa pojazdy ubezpieczające, po jednym z przodu i z tyłu kolumny, ustalając liczebność grupy konwojowej po dwóch konwojentów na pojazd ubezpieczający i po jednym konwojencie na każdy pojazd przewożący wartości pieniężne.
7. Dopuszcza się możliwość używania bankowozów typu A i B jako pojazdów ubezpieczających.

§ 10.

1. Wymagania techniczne bankowozów określają załączniki do rozporządzenia:
 - 1) załącznik nr 3 – wymagania techniczne dla bankowozu typu A;
 - 2) załącznik nr 4 – wymagania techniczne dla bankowozu typu B;
 - 3) załącznik nr 5 – wymagania techniczne dla bankowozu typu C.
2. Ogólne wymagania techniczne pojazdu ubezpieczającego określa załącznik nr 6 do rozporządzenia.

§ 11.

Jednostki organizacyjne Narodowego Banku Polskiego oraz jednostki organizacyjne produkujące znaki pieniężne mogą dodatkowo wzmacniać ochronę transportów wartości pieniężnych przez funkcjonariuszy Policji. Sposób współdziałania z Policją oraz odpłatność w zakresie takiego wzmacniania określa umowa zawarta z Komendantem Głównym Policji przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego lub kierownika jednostki organizacyjnej produkującej znaki pieniężne.

§ 12.

1. Przedsiębiorcy i kierownicy innych jednostek organizacyjnych wykorzystują do przechowywania lub transportowania wartości pieniężnych pomieszczenia i urządzenia posiadające:
 - 1) wydany przez uprawnioną jednostkę certyfikującą certyfikat zgodności albo wydaną przez producenta lub importera deklarację zgodności, potwierdzające zgodność z zasadniczymi lub szczegółowymi wymaganiami w rozumieniu przepisów o systemie oceny zgodności - jeżeli dla danego wyrobu wymagania takie zostały ustalone;
 - 2) wydane przez jednostkę certyfikującą akredytowaną przez Polskie Centrum Akredytacji poświadczenie zgodności z odpowiednimi Polskimi Normami – jeżeli dla danego wyrobu nie ustalono wymagań, o których mowa w pkt 1.
2. Pomieszczenia i urządzenia, o których mowa w ust. 1, powinny być oznaczone tabliczką znamionową lub innym trwałym oznaczeniem, wydanym przez jednostkę certyfikującą, które zawiera następujące dane:
 - 1) nazwę wyrobu;
 - 2) nazwę producenta lub dystrybutora wyrobu (według certyfikatu lub deklaracji zgodności);
 - 3) oznaczenie typu lub nazwę modelu;
 - 4) numer fabryczny i rok produkcji;
 - 5) klasę odporności;
 - 6) numer certyfikatu, deklaracji lub poświadczenia zgodności;
 - 7) masę wyrobu;
 - 8) nazwę jednostki certyfikującej.
3. Urządzenia stosowane w elektronicznym systemie zabezpieczeń, dla których jest wymagana klasyfikacja, powinny posiadać odpowiednie do wymaganej klasyfikacji certyfikaty lub deklaracje zgodności w rozumieniu przepisów o systemie oceny zgodności, zaś elektroniczny system zabezpieczeń powinien posiadać wydane przez dostawcę poświadczenie zgodności z wymogami określonymi w niniejszym rozporządzeniu.
4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do instalowanych w pojazdach samochodowych urządzeń posiadających świadectwo homologacji, wydane w trybie przewidzianym przepisami w sprawie homologacji typu pojazdów oraz przedmiotów ich wyposażenia lub części składowych.

§ 13.

Do opancerzonych pojazdów samochodowych spełniających wymagania, o których mowa w:

- 1) pkt 1 ppkt 2 i 3 załącznika nr 3 do rozporządzenia,
 - 2) pkt 1 ppkt 1 i 2 załącznika nr 4 do rozporządzenia,
 - 3) pkt 1 ppkt 1 i 2 załącznika nr 6 do rozporządzenia
- stosuje się odpowiednio homologację typu pojazdu o kodzie nadwozia SB (samochód opancerzony).

§ 14.

1. Pojazdy samochodowe spełniające na podstawie dotychczasowych przepisów o ochronie osób i mienia warunki techniczne pojazdów specjalnych (bankowozów) lub pojazdów przystosowanych do przewozu wartości pieniężnych oraz pojazdy używane dotychczas jako pojazdy ubezpieczające mogą być do czasu wyrejestrowania wykorzystywane do transportu wartości pieniężnych, z zastosowaniem dotychczasowych limitów jednostek obliczeniowych i wymaganej liczby konwojentów.
2. Przepis ust. 1 stosuje się również do pojazdów samochodowych wydanych nabywcy po dniu wejścia w życie rozporządzenia, jeżeli ich nabycie nastąpiło na podstawie umowy sprzedaży zawartej przed tym dniem.
3. Systemy sygnalizacji włamania i napadu, wykonane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia według normy PN-93/E-08390 w klasie co najmniej SA3, mogą być nadal wykorzystywane do zabezpieczenia przechowywanych lub transportowanych wartości pieniężnych, z tym że wymiana centrali elektronicznego systemu zabezpieczeń na inny typ lub model jest traktowana na równi z wykonaniem nowego systemu zabezpieczeń, który powinien spełniać wymagania określone w rozporządzeniu.
4. Użytkowane dotychczas w systemach telewizji dozorowej urządzenia do rejestracji dynamicznej obrazów z kamer, które nie spełniają wymogów określonych w niniejszym rozporządzeniu, mogą być nadal stosowane, jednak nie dłużej niż 36 miesięcy od dnia wejścia w życie rozporządzenia.
5. Tabliczki znamionowe umieszczone w pomieszczeniach i na urządzeniach przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia zachowują ważność, jeżeli jest możliwe odczytanie z nich co najmniej:
 - 1) nazwy wyrobu;
 - 2) klasy odporności;
 - 3) numeru certyfikatu zgodności lub certyfikatu typu;
 - 4) nazwy jednostki certyfikującej.

§ 15.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia⁴⁾.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

WYMAGANIA DLA ELEKTRONICZNYCH SYSTEMÓW ZABEZPIECZEŃ

1. Podczas przechowywania lub transportowania wartości pieniężnych do zabezpieczenia budynków, pomieszczeń i urzędzeń stosuje się następujące elektroniczne systemy zabezpieczeń:
 - 1.1. Systemy sygnalizacji włamania i napadu;
 - 1.2. Systemy telewizji dozorowej;
 - 1.3. Systemy kontroli dostępu;
 - 1.4. Systemy transmisji alarmu.
2. W przypadku przechowywania wartości pieniężnych systemy sygnalizacji włamania i napadu oraz systemy transmisji alarmu są traktowane jako podstawowe, zaś systemy telewizji dozorowej oraz systemy kontroli dostępu jako uzupełniające.
3. Elektroniczne systemy zabezpieczeń powinny być wykonywane według wymagań określonych w Polskich Normach. Dopuszcza się wykonywanie elektronicznych systemów zabezpieczeń według innych zasad, jeżeli:
 - a) nie ma Polskich Norm i wykonywany system jest niesprzeczny z wymaganiami niniejszego rozporządzenia albo
 - b) wykonywane systemy zabezpieczeń nie są sprzeczne z Polskimi Normami i wymaganiami niniejszego rozporządzenia.
4. Systemy sygnalizacji włamania i napadu według normy PN-EN 50131-1 powinny być wykonywane, odpowiednio do oszacowanego ryzyka, w następujących stopniach zabezpieczenia:
 - 4.1. Stopień 1: Ryzyko małe;
 - 4.2. Stopień 2: Ryzyko małe do średniego;
 - 4.3. Stopień 3: Ryzyko średnie do wysokiego;
 - 4.4. Stopień 4: Ryzyko wysokie.

⁴⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 14 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad i wymagań, jakim powinna odpowiadać ochrona wartości pieniężnych przechowywanych i transportowanych przez przedsiębiorców i inne jednostki organizacyjne (Dz. U. Nr 129, poz. 858 oraz z 2000 r. Nr 17, poz. 221), które utraciło moc z dniem 11 lipca 2010 r. na podstawie art. 36 pkt 7 ustawy z dnia 7 maja 2009 r. o uchyleniu lub zmianie niektórych upoważnień do wydawania aktów wykonawczych (Dz. U. Nr 98, poz. 817).

5. Określa się następujące rodzaje czynności, jakie powinien wykrywać system sygnalizacji włamania i napadu w zależności od stopnia zabezpieczenia:
 - 5.1. Stopień 1:
 - otwarcie drzwi do chronionego obszaru,
 - poruszanie się w chronionym obszarze (pułapkowo).
 - 5.2. Stopień 2:
 - otwarcie drzwi, okien i innych zamknięć chronionego obszaru,
 - poruszanie się w chronionym obszarze (pułapkowo).
 - 5.3. Stopień 3:
 - otwarcie drzwi, okien i innych zamknięć chronionego obszaru,
 - penetrację drzwi, okien i innych zamknięć chronionego obszaru bez ich otwierania,
 - poruszanie się w chronionym obszarze (pułapkowo),
 - atak na urządzenia lub miejsca szczególnie zagrożone.
 - 5.4. Stopień 4:
 - otwarcie drzwi, okien i innych zamknięć chronionego obszaru,
 - penetrację drzwi, okien i innych zamknięć chronionego obszaru bez ich otwierania,
 - penetrację ścian, sufitów i podłóg,
 - poruszanie się w chronionym obszarze (pułapkowo),
 - atak na urządzenia i miejsca szczególnie zagrożone.
6. System sygnalizacji włamania i napadu powinien być wykonany co najmniej w 2. stopniu zabezpieczenia i zapewniać identyfikację użytkowników włączających i wyłączających system lub jego część.
7. System alarmowy sygnalizacji włamania i napadu podzielony na podsystemy może zawierać w każdym podsystemie części składowe odpowiadające różnym stopniom zabezpieczenia.
8. Stopień zabezpieczenia podsystemu powinien być taki jak najniższy stopień zabezpieczenia zawartej w nim części składowej.
9. Części składowe wykorzystywane wspólnie przez więcej niż jeden podsystem powinny odpowiadać stopniowi zabezpieczenia podsystemu o najwyższym stopniu.
10. W zależności od poziomu ryzyka systemy sygnalizacji włamania i napadu należy uzupełniać o systemy telewizji dozorowej oraz o systemy kontroli dostępu.
11. Obraz z kamer systemu telewizji dozorowej stosowanego w zabezpieczeniach należy rejestrować.
12. Urządzenia do rejestracji obrazu z kamer muszą być zabezpieczone przed zniszczeniem oraz dostępem osób nieupoważnionych.
13. Rejestracja dynamiczna obrazów z kamer z miejsc szczególnie zagrożonych, w których polu widzenia występuje ruch lub jest wywołany alarm, powinna odbywać się z częstotliwością nie mniejszą niż 3 klatki na sekundę, z rozdzielczością nie mniejszą niż 400 linii telewizyjnych. Rejestracja obrazu z kamer mających kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa powinna odbywać się z częstotliwością nie mniejszą niż 5 klatek na sekundę, z zachowaniem określonych powyżej parametrów jakości zapisu.
14. Obrazy statyczne z kamer mogą być rejestrowane z częstotliwością mniejszą niż 3 klatki na sekundę (w czasie dozoru związanego z przechowywaniem lub transportowaniem wartości pieniężnych rejestruje się obrazy z częstotliwością nie mniejszą niż 1 klatka na sekundę). Wywołanie alarmu lub zmiana sceny ze statycznej na dynamiczną musi spowodować zwiększenie częstotliwości zapisu do wartości ustalonej dla rejestracji dynamicznej.
15. Czas przechowywania zarejestrowanego zapisu należy ustalić, biorąc pod uwagę charakter chronionego obiektu oraz rodzaje występujących zagrożeń, ale nie może być on krótszy niż 14 dni.
16. W przypadku wykrycia lub uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego zapis z tym związany należy zarchiwizować w sposób niezmnijający jego jakości. Dotyczy to również zawartości pamięci zdarzeń centrali systemu sygnalizacji włamania i napadu oraz kontroli dostępu, w przypadku występowania związku pomiędzy zawartością pamięci tych urządzeń a czynem zabronionym. Zawartość pamięci powinna być zabezpieczona, a następnie komisyjnie odczytana i zarchiwizowana. Materiałowi archiwalnemu należy nadać kategorię archiwalną dokumentacji dla ochrony zakładu pracy (mienia), zgodnie z zasadami postępowania z materiałami archiwalnymi.
17. Nośnik, na którym dokonano zapisu archiwalnego, powinien być zabezpieczony przed działaniem szkodliwych czynników zewnętrznych, uszkodzeniami oraz dostępem osób nieuprawnionych. Gdy nie ma możliwości należytego zabezpieczenia przed działaniem szkodliwych czynników zewnętrznych, zapis należy zwielokrotnić i zabezpieczyć w dwóch różnych miejscach, z tym że nie mogą one znajdować się w tym samym budynku.
18. W przypadku instalacji systemu kontroli dostępu należy zapewnić zarejestrowanie zdarzeń przynajmniej z okresu 30 dni.
19. Stopień zabezpieczenia uzyskany przez system może być utrzymany pod warunkiem wykonywania systematycznej konserwacji oraz dokonywania niezbędnych napraw. Konserwacja powinna odbywać się w okresach przewidzianych właściwymi dla danego systemu normami technicznymi, a gdy nie ustalono takich norm – nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy.
20. Przedsiębiorca lub kierownik jednostki organizacyjnej, w której są przechowywane wartości pieniężne, jest odpowiedzialny za wdrożenie konserwacji, o której mowa w pkt 19, niezwłocznie po zainstalowaniu systemu.

21. Wszelkie zdarzenia utrwalone przez system, czynności konserwacyjne, uszkodzenia, przypadki nieprawidłowego działania systemu oraz naprawy powinny być rejestrowane w Książce Elektronicznego Systemu Zabezpieczeń, przechowywanej w chronionym obiekcie.
22. Książka Elektronicznego Systemu Zabezpieczeń powinna zawierać co najmniej następujące informacje:
 - 1) nazwę systemu;
 - 2) nazwę i lokalizację obiektu chronionego;
 - 3) nazwę i dane kontaktowe: instalującego system, konserwującego system oraz chroniącego dany obiekt;
 - 4) datę i opis zdarzenia lub czynności, o których mowa w pkt 21, datę i opis działań podjętych po zdarzeniach i uszkodzeniach oraz podpisy osób dokonujących poszczególnych wpisów;
 - 5) dotyczące rozszerzenia systemu lub wymiany elementów składowych systemu.

Załącznik nr 2 dostępny na stronie internetowej sejmu.

ZAŁĄCZNIK Nr 3

OGÓLNE WYMAGANIA TECHNICZNE DLA BANKOWOZU TYPU A

1. Bankowóz typu A musi spełniać co najmniej następujące ogólne wymagania techniczne:
 - 1) konstrukcja z wyodrębnionym przedziałem ładunkowym;
 - 2) przedział osobowy z pięcioma miejscami do siedzenia oraz osłona zbiornika paliwa, wykonane w klasie FB 5 zgodnie z normą PN-EN 1522 (zbiornik paliwa, ściany boczne) i co najmniej FB4 zgodnie z normą PN-EN 1522 (podłoga, dach);
 - 3) oszklenie przedziału osobowego wykonane w klasie BR 5 zgodnie z normą PN-EN 1063, bez możliwości otwierania;
 - 4) wyposażenie w system klimatyzacji i wentylacji wnętrza;
 - 5) przedział ładunkowy wzmocniony blachą stalową, co najmniej gatunku "45" o grubości 1 mm według PN-EN 10083-1, tylko z jednymi drzwiami zewnętrznymi (w szczególności w postaci drzwi tylnych dwuskrzydłowych z blokadą ryglowania jednego skrzydła przez drugie i możliwością mocowania do ścian przedziału w położeniu otwartym) z zawiasami o sworzniach zabezpieczonych przed wybiciem oraz wyposażonymi w dodatkowy zamek, co najmniej w klasie A, zgodnie z normą PN-EN 1300;
 - 6) pokrycie i wyłożenie powierzchni ścian, podłogi i sufitu oraz urządzeń i osprzętu wewnątrz przedziału ładunkowego o stopniu palności B=0 według PN-ISO 3795 (lub równoważnego dokumentu);
 - 7) wyposażenie przedziału ładunkowego w oświetlenie;
 - 8) drzwi zewnętrzne z systemem centralnego blokowania oraz sygnalizacją ich niedomknięcia i odblokowania. Odblokowanie i zablokowanie drzwi z zewnątrz pojazdu z użyciem pilota radiowego lub urządzenia równoważnego, otwierającego tylko jedne drzwi i zamykającego równocześnie wszystkie drzwi pojazdu. Możliwość blokowania i odblokowania poszczególnych drzwi z tablicy rozdzielczej pojazdu. Co najmniej 3 drzwi w przedziale osobowym albo wyposażenie kabiny kierowcy oraz przedziału przeznaczonego do przewozu osób w wyjścia w postaci drzwi, okien lub włazów, umożliwiających w razie konieczności wyjście na zewnątrz (w ilości określonej w przepisach dotyczących warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia);
 - 9) wyposażenie w immobiliser spełniający wymagania dyrektywy Rady nr 74/61/EWG z dnia 17 grudnia 1973 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich w zakresie urządzeń zabezpieczających pojazdy silnikowe przed bezprawnym użyciem (Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 2, str. 49), zwaną dalej „dyrektywą 74/61/EWG”, lub Regulaminu nr 116 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych – Jednolite wymagania techniczne dotyczące ochrony pojazdów silnikowych przed bezprawnym użyciem, zwanego dalej „regulaminem nr 116 EKG ONZ”;
 - 10) wyposażenie w monitorowany z zewnątrz system lokalizacji satelitarnej i system sygnalizacji napadu.
2. Komora silnika powinna mieć automatyczny system gaśniczy oraz zbiornik paliwa wykonany w sposób zabezpieczający przed wybuchem.
3. Bankowóz typu A powinien być wyposażony w modułowy samochodowy system alarmowy, spełniający wymagania dyrektywy 74/61/EWG lub regulaminu nr 116 EKG ONZ, posiadający co najmniej następujące właściwości:
 - 1) funkcję „panika” włączaną i wyłączaną jednym przyciskiem pilota radiowego i dodatkowym wyłącznikiem wewnątrz przedziału osobowego;
 - 2) rezerwowe zasilanie;
 - 3) dodatkową syrenę alarmową;
 - 4) czujniki ochrony wnętrza;
 - 5) blokadę pracy silnika;
 - 6) tryb serwisowy;
 - 7) sygnalizację alarmową wszystkimi światłami kierunkowskazów.
4. Bankowóz typu A powinien być wyposażony w system transmisji alarmu przekazujący co najmniej informacje o:
 - 1) położeniu i prędkości pojazdu;
 - 2) otwarciu i zamknięciu drzwi przedziału ładunkowego i osobowego;
 - 3) stanie alarmowania samochodowego systemu alarmowego;

- 4) włączeniu i wyłączeniu silnika pojazdu.
5. Urządzenia elektroniczne i elektryczne zamontowane w pojeździe powinny spełniać w zakresie kompatybilności elektromagnetycznej wymagania dyrektywy Rady nr 72/245/EWG z dnia 20 czerwca 1972 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do tłumienia zakłóceń radioelektrycznych wywoływanych przez silniki z zapłonem iskrowym stosowane w pojazdach silnikowych (Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 1, str. 226) lub regulaminu nr 10 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych – Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów w zakresie kompatybilności elektromagnetycznej.
6. Dodatkowa instalacja elektryczna pojazdu (po zabudowie) powinna spełniać wymagania normy PN-S 76021 (rodzaje i zakres badań według punktu 4.1.b tablica 2 kolumna 4 tej normy).
7. Koła pojazdu powinny być wykonane z wkładkami masywowymi lub w innej konstrukcji umożliwiającej po przebicium opony dalszą jazdę przez 15 km z prędkością 50 (+/-5) km/godz.
8. W bankowozie typu A nie dopuszcza się stosowania instalacji gazowej.

ZAŁĄCZNIK Nr 4

OGÓLNE WYMAGANIA TECHNICZNE DLA BANKOWOZU TYPU B

1. Bankowóz typu B musi być wyposażony w:
 - 1) szyby wykonane w klasie co najmniej BR2, według normy PN-EN 1063 (lub w równoważnej klasie), bez możliwości ich otwierania;
 - 2) przedział osobowy wykonany w klasie co najmniej FB 2 według normy PN-EN 1522 (lub w równoważnej klasie);
 - 3) drzwi zewnętrzne z systemem centralnego blokowania oraz sygnalizacją ich niedomknięcia i odblokowania. Do odblokowania i zablokowania drzwi pojazdu z zewnątrz należy używać pilota radiowego lub urządzenia równoważnego. Pilot lub urządzenie równoważne powinny otwierać tylko jedne drzwi oraz zamykać równocześnie wszystkie drzwi pojazdu. System centralnego blokowania powinien umożliwiać blokowanie i odblokowanie poszczególnych drzwi z tablicy rozdzielczej pojazdu. Pojazd powinien mieć co najmniej 3 drzwi w przedziale osobowym albo kabinę kierowcy oraz przedział przeznaczony do przewozu osób, wyposażone w wyjścia w postaci drzwi, okien lub włazów umożliwiających w razie konieczności wyjście na zewnątrz, w ilości określonej w przepisach dotyczących warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia;
 - 4) system klimatyzacji i wentylacji wnętrza;
 - 5) immobiliser spełniający wymagania dyrektywy Rady nr 74/61/EWG z dnia 17 grudnia 1973 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich w zakresie urządzeń zabezpieczających pojazdy silnikowe przed bezprawnym użyciem (Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 2, str. 49), zwanej dalej „dyrektywą 74/61/EWG”, lub Regulaminu nr 116 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych - Jednolite wymagania techniczne dotyczące ochrony pojazdów silnikowych przed bezprawnym użyciem, zwanego dalej „regulaminem nr 116 EKG ONZ”;
 - 6) wydzielony przedział do przewozu wartości pieniężnych z oświetleniem oraz:
 - a) urządzeniem do przechowywania wartości pieniężnych klasy co najmniej I według PN-EN 1143-1 lub PN-EN 1143-2, przytwierdzonym trwale do pojazdu, posiadającym dodatkowo zamek czasowy lub
 - b) z pojemnikiem specjalistycznym osadzonym w specjalnym stojaku, przytwierdzonym trwale do pojazdu, lub
 - c) wydzielonym przedziałem ładunkowym, wykonanym z łączonej w sposób trwały blachy stalowej o grubości minimum 1 mm, z odrębnymi drzwiami z zamkiem wykonanym co najmniej w klasie A według PN-EN 1300, z trzypunktowym ryglowaniem drzwi;
 - 7) modułowy samochodowy system alarmowy, spełniający wymagania dyrektywy 74/61/EWG lub regulaminu nr 116 EKG ONZ oraz regulaminu nr 97 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych - Jednolite przepisy dotyczące homologacji systemów alarmowych pojazdów oraz pojazdów w zakresie ich systemów alarmowych (Dz. Urz. UE L z 2008 r. Nr 351, poz. 1, str. 1), posiadający co najmniej następujące właściwości:
 - a) funkcję „panika” włączaną i wyłączaną jednym przyciskiem pilota radiowego i dodatkowym wyłącznikiem wewnątrz przedziału osobowego,
 - b) rezerwowe zasilanie,
 - c) dodatkową syrenę alarmową,
 - d) czujniki ochrony przedziału osobowego,
 - e) blokadę pracy silnika,
 - f) tryb serwisowy,
 - g) sygnalizację alarmową wszystkimi światłami kierunkowskazów;
 - 8) monitorowany z zewnątrz system lokalizacji satelitarnej i system sygnalizacji napadu;
 - 9) system transmisji alarmu przekazujący informacje co najmniej o:
 - a) położeniu pojazdu,
 - b) prędkości pojazdu,

- c) otwarciu i zamknięciu drzwi przedziału ładunkowego i osobowego,
 - d) stanie alarmowania samochodowego systemu alarmowego,
 - e) włączeniu i wyłączeniu silnika.
2. Urządzenia elektroniczne i elektryczne zamontowane w pojeździe powinny spełniać, w zakresie kompatybilności elektromagnetycznej, wymagania dyrektywy Rady nr 72/245/EWG z dnia 20 czerwca 1972 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do tłumienia zakłóceń radioelektrycznych wywoływanych przez silniki z zapłonem iskrowym stosowane w pojazdach silnikowych (Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 1, str. 226) lub regulaminu nr 10 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych – Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów w zakresie kompatybilności elektromagnetycznej.
 3. Dodatkowa instalacja elektryczna pojazdu (po zabudowie) powinna spełniać wymagania normy PN-S 76021 (rodzaje i zakres badań według punktu 4.1.b tablica 2 kolumna 4 tej normy).
 4. Koła pojazdu powinny być wykonane z wkładkami masywowymi lub w innej konstrukcji umożliwiającej po przebieciu opony dalszą jazdę przez 15 km z prędkością 50 (+/-5) km/godz.
 5. W bankowozie typu B nie dopuszcza się stosowania instalacji gazowej.

ZAŁĄCZNIK Nr 5

OGÓLNE WYMAGANIA TECHNICZNE DLA BANKOWOZU TYPU C

1. Bankowóz typu C powinien być wyposażony w:
 - 1) pojemniki specjalistyczne co najmniej klasy „D” w stojakach przytwierdzonych trwale do elementów konstrukcyjnych nadwozia umożliwiających mocowanie i wyjmowanie pojemników przez osoby uprawnione albo urządzenia do przechowywania wartości pieniężnych co najmniej I klasy według normy PN-EN 1143-1 lub PN-EN 1143-2;
 - 1a) szyby wykonane w klasie co najmniej BR1, według normy PN-EN 1063 (lub w klasie równoważnej), bez możliwości ich otwierania;
 - 2) immobiliser spełniający wymagania dyrektywy Rady nr 74/61/EWG z dnia 17 grudnia 1973 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich w zakresie urządzeń zabezpieczających pojazdy silnikowe przed bezprawnym użyciem (Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 2, str. 49), zwanej dalej „dyrektywą 74/61/EWG”, lub Regulaminu nr 116 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych - Jednolite wymagania techniczne dotyczące ochrony pojazdów silnikowych przed bezprawnym użyciem, zwanego dalej „regulaminem nr 116 EKG ONZ”;
 - 3) modułowy samochodowy system alarmowy spełniający wymagania dyrektywy 74/61/EWG lub regulaminu nr 116 EKG ONZ, posiadający co najmniej następujące właściwości:
 - a) funkcję „panika” włączaną i wyłączaną jednym przyciskiem pilota radiowego i dodatkowym wyłącznikiem wewnątrz przedziału osobowego,
 - b) rezerwowe zasilanie,
 - c) dodatkową syrenę alarmową,
 - d) czujniki ochrony wnętrza,
 - e) blokadę pracy silnika,
 - f) tryb serwisowy,
 - g) sygnalizację alarmową wszystkimi światłami kierunkowskazów;
 - 4) monitorowany z zewnątrz system lokalizacji satelitarnej i system sygnalizacji napadu;
 - 5) system transmisji alarmu przekazujący co najmniej informacje o:
 - a) położeniu i prędkości pojazdu,
 - b) otwarciu i zamknięciu drzwi przedziału ładunkowego i osobowego,
 - c) stanie alarmowania samochodowego systemu alarmowego,
 - d) włączeniu i wyłączeniu silnika pojazdu;
 - 6) oświetlenie przedziału z pojemnikami.
2. Urządzenia elektroniczne i elektryczne zamontowane w pojeździe powinny spełniać, w zakresie kompatybilności elektromagnetycznej, wymagania dyrektywy Rady nr 72/245/EWG z dnia 20 czerwca 1972 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do tłumienia zakłóceń radioelektrycznych wywoływanych przez silniki z zapłonem iskrowym stosowane w pojazdach silnikowych Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 1, str. 226) lub regulaminu nr 10 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych – Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów w zakresie kompatybilności elektromagnetycznej.
3. Dodatkowa instalacja elektryczna pojazdu (po zabudowie) powinna spełniać wymagania normy PN-S 76021 (rodzaje i zakres badań według punktu 4.1.b tablica 2 kolumna 4 tej normy).
4. W bankowozie typu C nie dopuszcza się stosowania instalacji gazowej.

OGÓLNE WYMAGANIA TECHNICZNE POJAZDU UBEZPIECZAJĄCEGO

1. Pojazd samochodowy ubezpieczający musi być wyposażony co najmniej w:
 - 1) szyby wykonane w klasie co najmniej BR2 według normy PN-EN 1063 (lub w równoważnej klasie), bez możliwości ich otwierania;
 - 2) przedział osobowy wykonany w klasie co najmniej FB 2 według normy PN-EN 1522 (lub w równoważnej klasie);
 - 3) drzwi przedziału osobowego z mechanizmem centralnego blokowania;
 - 4) system klimatyzacji i wentylacji wnętrza;
 - 5) immobiliser spełniający wymagania dyrektywy Rady nr 74/61/EWG z dnia 17 grudnia 1973 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich w zakresie urządzeń zabezpieczających pojazdy silnikowe przed bezprawnym użyciem (Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 2, str. 49), zwanej dalej „dyrektywą 74/61/EWG”, lub Regulaminu nr 116 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych – Jednolite wymagania techniczne dotyczące ochrony pojazdów silnikowych przed bezprawnym użyciem, zwanego dalej „regulaminem nr 116 EKG ONZ”;
 - 6) moduły samochodowy system alarmowy spełniający wymagania dyrektywy 74/61/EWG lub regulaminu nr 116 EKG ONZ, posiadający co najmniej następujące właściwości:
 - a) funkcję „panika” włączaną i wyłączaną jednym przyciskiem pilota radiowego i dodatkowym wyłącznikiem wewnątrz przedziału osobowego,
 - b) rezerwowe zasilanie,
 - c) dodatkową syrenę alarmową,
 - d) czujniki ochrony wnętrza,
 - e) blokadę pracy silnika,
 - f) tryb serwisowy,
 - g) sygnalizację alarmową wszystkimi światłami kierunkowskazów;
 - 7) monitorowany z zewnątrz system lokalizacji satelitarnej i sygnalizacji napadu;
 - 8) system transmisji alarmu przekazujący informacje co najmniej o:
 - a) położeniu pojazdu,
 - b) prędkości pojazdu,
 - c) otwarciu i zamknięciu drzwi przedziału ładunkowego i osobowego,
 - d) stanie alarmowania samochodowego systemu alarmowego,
 - e) włączeniu i wyłączeniu silnika.
2. Urządzenia elektroniczne i elektryczne zamontowane w pojeździe powinny spełniać, w zakresie kompatybilności elektromagnetycznej, wymagania dyrektywy Rady nr 72/245/EWG z dnia 20 czerwca 1972 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw Państw Członkowskich odnoszących się do tłumienia zakłóceń radioelektrycznych wywoływanych przez silniki z zapłonem iskrowym stosowane w pojazdach silnikowych (Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 13, t. 1, str. 226) lub regulaminu nr 10 Europejskiej Komisji Gospodarczej Organizacji Narodów Zjednoczonych – Jednolite przepisy dotyczące homologacji pojazdów w zakresie kompatybilności elektromagnetycznej.
3. Dodatkowa instalacja elektryczna pojazdu (po zabudowie) powinna spełniać wymagania normy PN-S 76021 (rodzaje i zakres badań według punktu 4.1 .b tablica 2 kolumna 4 tej normy).
4. Koła pojazdu powinny być wykonane z wkładkami masywowymi lub w innej konstrukcji umożliwiającej po przebicium opony dalszą jazdę przez 15 km z prędkością 50 (+/-5) km/godz.
5. W pojazdach ubezpieczających nie dopuszcza się stosowania instalacji gazowej.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01	X	08	01	
				03							
				04							
				06							
				07							
				10							
						02			02		
				11							

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH¹

z dnia 4 czerwca 2012 r.

w sprawie pomieszczeń przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych i policyjnych izb dziecka, regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach, pokojach i izbach oraz sposobu postępowania z zapisami obrazu z tych pomieszczeń, pokoi i izb

(Dz. U. z 2012 r. poz. 638)

Na podstawie art. 15 ust. 10 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 627) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1 Przepis ogólny

§ 1.

Rozporządzenie określa:

- 1) warunki, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia w jednostkach organizacyjnych Policji dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, zakres prowadzonej dokumentacji oraz wzory dokumentów wchodzących w jej skład;
- 2) warunki, jakim powinny odpowiadać pokoje przejściowe w jednostkach organizacyjnych Policji, tymczasowe pomieszczenia przejściowe oraz policyjne izby dziecka;
- 3) regulamin pobytu osób w pomieszczeniach, pokojach i izbach, o których mowa w pkt 1 i 2;
- 4) sposób przechowywania i niszczenia zapisów obrazu z pomieszczeń, pokoi i izb, o których mowa w pkt 1 i 2, oraz udostępniania tych zapisów uprawnionym podmiotom, a także warunki właściwego zabezpieczenia utrwalonego obrazu przed utratą, zniekształceniem lub nieuprawnionym ujawnieniem.

Rozdział 2

Warunki, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia w jednostkach organizacyjnych Policji dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia

§ 2.

1. Pomieszczenie w jednostce organizacyjnej Policji dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, zwane dalej „pomieszczeniem”, znajduje się na kondygnacji parterowej lub wyższej budynku.
2. Pomieszczenie może być usytuowane poniżej kondygnacji parterowej w przypadku spełnienia następujących warunków:
 - 1) zapewnienia oświetlenia naturalnego;
 - 2) wyposażenia w izolację przeciwwilgociową.

§ 3.

Ze względu na liczbę osób, które mogą być umieszczone w pomieszczeniu, lub liczbę pokoi wchodzących w jego skład, pomieszczenie może być podzielone na oddziały, jeżeli istnieje możliwość zapewnienia właściwej obsługi pomieszczenia, kontroli zachowania osób w nim umieszczonych oraz bezpieczeństwa osób w nim przebywających.

§ 4.

1. W skład pomieszczenia wchodzi:
 - 1) pokój dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia;
 - 2) pokój do przygotowania lub podgrzewania posiłków oraz zmywania naczyń;
 - 3) magazyn do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu oraz bielizny pościelowej;
 - 4) pokój sanitarny służący do utrzymania higieny osobistej, w tym umywalnia, natrysk i toaleta.
2. W skład pomieszczenia mogą wchodzić:
 - 1) szatnia dla obsługi pomieszczenia;
 - 2) pokój do przeprowadzania i dokumentowania czynności służbowych z udziałem osoby umieszczonej w pomieszczeniu;
 - 3) pokój dyżurnego zmiany – w przypadku gdy w skład pomieszczenia wchodzi więcej niż jeden oddział;
 - 4) pokój dla obsługi pomieszczenia.
3. Nie wymaga się wydzielenia w pomieszczeniu pokoju do przygotowania lub podgrzewania posiłków oraz zmywania naczyń – w przypadku dostaw gotowych posiłków w naczyniach jednorazowych.

¹ Minister Spraw Wewnętrznych kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 248, poz. 1491).

§ 5.

Jeżeli ze względów technicznych nie jest możliwe wydzielenie w pomieszczeniu pokoju, magazynu lub szatni, o których mowa odpowiednio w § 4 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2 pkt 1, dopuszcza się ich usytuowanie poza pomieszczeniem.

§ 6.

Wejście do pomieszczenia i wyjście z niego wyposaża się w stalową kratę oraz drzwi o wzmocnionej konstrukcji z zamkami mechanicznymi lub elektronicznymi.

§ 7.

1. Pomieszczenie musi spełniać następujące warunki:
 - 1) mieć ściany o odporności mechanicznej nie niższej niż mur wykonany z cegły pełnej na zaprawie cementowej, o grubości co najmniej 25 centymetrów, pokryte powłoką lub okładziną zmywalną, odporną na działanie wilgoci oraz preparatów czyszcząco-dezynfekujących;
 - 2) mieć punkty świetlne zabezpieczone przed uszkodzeniem, przewody doprowadzające napięcie elektryczne położone podtynkowo oraz elektryczne gniazda wtykowe zainstalowane w niezbędnych miejscach.
2. Na ścianie korytarza, przy drzwiach wejściowych do pokoju dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, może być zamocowana półka służąca do stawiania naczyń z posiłkami.

§ 8.

1. Pokój dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia musi mieć:
 - 1) powierzchnię przypadającą na jedną osobę nie mniejszą niż 3 m²;
 - 2) podłogę trwałą i zmywalną, odporną na działanie wilgoci oraz preparatów czyszczących i dezynfekujących;
 - 3) okno uchylne w grubości muru o powierzchni nie mniejszej niż 1:8 w stosunku do powierzchni podłogi, z zainstalowaną na zewnątrz kratą z prętów lub płaskowników stalowych, a od wewnątrz siatką stalową; w przypadku wentylacji mechanicznej oraz okna nieotwieralnego o konstrukcji antywłamaniowej dopuszcza się odstąpienie od instalowania siatki stalowej wewnętrznej;
 - 4) wentylację zapewniającą dostateczny dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych, a także odpowiednie do czytania i pisania oświetlenie; włączniki oświetlenia zlokalizowane są poza pokojem;
 - 5) przyciski do wzywania obsługi pokoju; system wzywania obsługi pokoju zasilany jest bezpiecznym napięciem elektrycznym;
 - 6) drzwi o wzmocnionej konstrukcji z dwiema zasuwami i zamkiem mechanicznym lub elektronicznym oraz łańcuchem zabezpieczającym, otwierane na zewnątrz, wyposażone w wizjer zapewniający widoczność, zabezpieczony od strony pokoju szkłem hartowanym, a z drugiej strony – ruchomą zasłoną;
 - 7) w wyposażeniu jednoosobowe prycze lub materace wolno leżące, pokryte zmywalną tkaniną, oraz stoły, taborety lub ławy bez ostrych krawędzi, przymocowane do podłogi lub ściany.
2. Drzwi do pokoju dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia mogą być wyposażone w drzwiczki służące do podawania posiłków oraz zakładania kajdanek osobom w nim umieszczonym, posiadające zabezpieczenia uniemożliwiające ich otwarcie od wewnątrz pokoju.

§ 9.

Pokój do przygotowania lub podgrzewania posiłków oraz zmywania naczyń musi spełniać warunki sanitarne i być wyposażony w sprzęt kuchenny, zgodnie z przepisami w sprawie bezpieczeństwa żywności i żywienia oraz higieny środków spożywczych.

§ 10.

Magazyn do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu oraz bielizny pościelowej musi mieć wyodrębnione części przeznaczone do przechowywania:

- 1) rzeczy osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia;
- 2) rzeczy chorych zakaźnie osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia;
- 3) czystej bielizny pościelowej;
- 4) brudnej bielizny pościelowej.

§ 11.

1. Pokój sanitarny służący do utrzymania higieny osobistej musi być ogrzewany, oświetlony, wentylowany oraz wyposażony w urządzenia zgodnie z przepisami dotyczącymi pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w budynkach zamieszkania zbiorowego, o których mowa w przepisach w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.
2. Instalację dostarczającą wodę do pokoju sanitarnego służącego do utrzymania higieny osobistej wyposaża się w urządzenie umożliwiające regulację temperatury i strumienia wody, zabezpieczone przed dostępem osób umieszczonych w pomieszczeniu.
3. Drzwi w umywalniach, natryskach i toaletach wyposaża się w szybę z nietłukącego się materiału lub w szybę zabezpieczoną obustronnie siatką stalową lub powłoką uniemożliwiającą jej rozbitcie.
4. Drzwi do pokoju sanitarnego służącego do utrzymania higieny osobistej mogą spełniać warunki, o których mowa w ust. 3.

§ 12.

Pokój dyżurnego zmiany wyposaża się w instalację telefoniczną.

§ 13.

1. Pomieszczenie wyposaża się w instalację alarmową sygnalizującą dyżurnemu jednostki organizacyjnej Policji zagrożenie życia i zdrowia osób w nim przebywających.
2. W skład instalacji, o której mowa w ust. 1, wchodzi punkty alarmowe umieszczone:
 - 1) na ścianach lub w podłogach korytarzy pomieszczenia, w szczególności przy drzwiach do pokoi dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia;
 - 2) w pokoju dyżurnego zmiany;
 - 3) w magazynie do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu oraz bielizny pościelowej.
3. W skład instalacji, o której mowa w ust. 1, mogą wchodzić:
 - 1) przenośne urządzenia alarmowe uruchamiane przez obsługę pomieszczenia;
 - 2) punkty alarmowe umieszczone w pokoju sanitarnym służącym do utrzymania higieny osobistej, w pokoju dla obsługi pomieszczenia lub w szatni dla obsługi pomieszczenia.
4. Drzwi oraz okna w pomieszczeniu mogą być wyposażone w urządzenia sygnalizujące ich otwarcie.

§ 14.

Pomieszczenie może być wyposażone w urządzenia monitorujące, w tym służące również do obserwowania i rejestrowania obrazu, działające w systemie całodobowym.

§ 15.

1. Do przekazywania, odtwarzania i utrwalania obrazu w pomieszczeniu może służyć system telewizji przemysłowej.
2. System telewizji przemysłowej składa się z:
 - 1) zestawu kamerowego CCTV z odpowiednim obiektywem i wyposażeniem pomocniczym;
 - 2) urządzenia sterującego i transmisyjnego, multipleksera oraz dzielnika obrazu;
 - 3) monitora i urządzenia przetwarzającego sygnały wizyjne na obraz wyświetlany na ekranie;
 - 4) urządzenia rejestrującego obraz wraz ze znacznikiem czasu umożliwiającym dokładne określenie godziny i daty utrwalonego obrazu zgodnie z czasem lokalnym.
3. Zestaw kamerowy CCTV może być zainstalowany w:
 - 1) pokoju dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia;
 - 2) pokoju do przygotowywania lub podgrzewania posiłków oraz zmywania naczyń;
 - 3) magazynie do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu oraz bielizny pościelowej;
 - 4) pokoju sanitarnym służącym do utrzymania higieny osobistej;
 - 5) korytarzu;
 - 6) szatni dla obsługi pomieszczenia;
 - 7) pokoju do przeprowadzania i dokumentowania czynności służbowych z udziałem osoby umieszczonej w pomieszczeniu;
 - 8) pokoju dyżurnego zmiany lub pokoju dla obsługi pomieszczenia.
4. Do przekazywania obrazu z części pokoju sanitarnego służącego do utrzymania higieny osobistej, w szczególności z natrysków i toalet, należy stosować zestaw kamerowy CCTV wyposażony w funkcję uniemożliwiającą ukazywanie intymnych części ciała osoby umieszczonej w pomieszczeniu oraz wykonywania przez nią intymnych czynności fizjologicznych.
5. Do utrwalania obrazu w systemie telewizji przemysłowej można wykorzystać urządzenia elektroniczne typu analogowego lub cyfrowego, w szczególności magnetowid, zestaw kamerowy CCTV oraz rejestrator cyfrowy.

§ 16.

1. Regulamin pobytu osób w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia określa załącznik nr 1 do rozporządzenia.
2. Kopię regulaminu, o którym mowa w ust. 1, oraz wykaz instytucji stojących na straży praw człowieka umieszcza się w pokoju dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, w sposób uniemożliwiający ich zniszczenie lub dokonanie przy ich pomocy zamachu na zdrowie człowieka.

Rozdział 3 **Zakres dokumentacji prowadzonej w pomieszczeniu**

§ 17.

1. W pomieszczeniu prowadzi się następującą dokumentację:
 - 1) książkę przebiegu służby w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, której wzór stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia;
 - 2) książkę ewidencji osób umieszczonych w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, której wzór stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia;
 - 3) książkę wizyt lekarskich, której wzór stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia;
 - 4) kwity depozytowe, których wzór stanowi załącznik nr 5 do rozporządzenia;

- 5) kartę zapoznania z regulaminem pobytu osób umieszczonych w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, której wzór stanowi załącznik nr 6 do rozporządzenia.
2. W pomieszczeniu prowadzi się ewidencję następującej dokumentacji:
 - 1) nakazów przyjęcia, przekazania i zwolnienia osób zatrzymanych, na podstawie których osoby te są odpowiednio przyjmowane, przekazywane i zwalniane z pomieszczenia; wzór nakazu przyjęcia, przekazania i zwolnienia osoby zatrzymanej stanowi załącznik nr 7 do rozporządzenia;
 - 2) nakazów wydania osób zatrzymanych, na podstawie których osoby te są wydawane do czynności służbowych; wzór nakazu wydania osoby zatrzymanej stanowi załącznik nr 8 do rozporządzenia;
 - 3) kopii protokołów zatrzymania osoby;
 - 4) kopii protokołów doprowadzenia osoby w celu wytrzeźwienia, wraz z wynikiem badania zawartości alkoholu w organizmie wskazującym na stan nietrzeźwości osoby;
 - 5) kopii wniosków prokuratora o zastosowanie tymczasowego aresztowania osoby zatrzymanej;
 - 6) zaświadczeń lekarskich wymaganych przy przyjęciu osoby doprowadzonej w celu wytrzeźwienia do pomieszczenia; wzór zaświadczenia lekarskiego stanowi załącznik nr 9 do rozporządzenia;
 - 7) dokumentacji medycznej osoby przyjętej do pomieszczenia.
3. Dokumentację, o której mowa w ust. 1 pkt 1-3, można prowadzić w postaci elektronicznej, w sposób uniemożliwiający uszkodzenie lub zniszczenie danych w niej zawartych.
4. W przypadku stwierdzenia w dokumentacji, o której mowa w ust. 1 pkt 1-3, błędnych zapisów uzupełnia się te zapisy nowym wpisem z adnotacją opisującą przyczynę i zakres zmiany dokonanego wpisu.

§ 18.

1. Dokumentem wymaganym do przyjęcia osoby zatrzymanej do pomieszczenia jest kopia protokołu zatrzymania osoby oraz nakaz przyjęcia osoby zatrzymanej.
2. Dokumentem dodatkowo wymaganym do przyjęcia do pomieszczenia:
 - 1) osoby posiadającej widoczne obrażenia ciała jest notatka służbowa dotycząca okoliczności ich powstania albo raport – jeśli wynika to z odrębnych przepisów, sporządzone przez wykonującego doprowadzenie lub konwój;
 - 2) osoby doprowadzonej w celu wytrzeźwienia albo osoby zatrzymanej, której zgodnie z przepisami w sprawie badań lekarskich osób zatrzymanych udzielono niezwłocznie pierwszej pomocy medycznej lub którą poddano niezbędnym badaniom lekarskim, jest zaświadczenie lekarskie o istnieniu lub braku przeciwwskazań medycznych do umieszczenia jej w pomieszczeniu.

§ 19.

1. Dokumentem wymaganym do wydania albo przekazania osoby zatrzymanej z pomieszczenia jest odpowiednio nakaz wydania osoby zatrzymanej albo nakaz przekazania osoby zatrzymanej.
2. Dokumentem wymaganym do zwolnienia osoby zatrzymanej z pomieszczenia jest nakaz zwolnienia osoby zatrzymanej albo zarządzenie sądu albo polecenie sądu lub prokuratora.

§ 20.

Dokumentem wymaganym do pobytu w pomieszczeniu osoby zatrzymanej, przekazanej do dyspozycji sądu, jest kopia wniosku prokuratora o zastosowanie tymczasowego aresztowania tej osoby, zawierająca datę i godzinę jego złożenia w sądzie.

§ 21.

1. Nakaz przyjęcia, przekazania, wydania, zwolnienia osoby zatrzymanej lub kopia wniosku prokuratora o zastosowanie tymczasowego aresztowania tej osoby mogą zostać przesłane telefaksem lub pocztą elektroniczną.
2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, dyżurny jednostki organizacyjnej Policji telefonicznie potwierdza u wystawcy nakazu lub wniosku fakt jego sporządzenia i odnotowuje to na odwrocie nakazu lub wniosku przesłanego telefaksem lub wydruku nakazu lub wniosku przesłanego pocztą elektroniczną.

§ 22.

W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w dokumentacji, o której mowa w § 17 ust. 2 pkt 1-6, czynności przyjmowania, zwalniania, wydawania i przekazywania osób wstrzymuje się do czasu usunięcia tych nieprawidłowości.

Rozdział 4

Warunki, jakim powinny odpowiadać pokoje przejściowe w jednostkach organizacyjnych Policji

§ 23.

1. Pokój przejściowy w jednostce organizacyjnej Policji znajduje się na kondygnacji parterowej lub wyższej budynku, w miejscu wyznaczonym przez kierownika tej jednostki.
2. Pokój przejściowy musi być usytuowany lub zabezpieczony w sposób uniemożliwiający kontakt osób postronnych z osobami w nim umieszczonymi.

§ 24.

1. Pokój przejściowy musi mieć:

- 1) ściany spełniające wymogi, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 1, albo wykonane z kraty stalowej, zabezpieczone zainstalowaną od wewnątrz siatką stalową;
 - 2) drzwi spełniające wymogi, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 6, albo wykonane z kraty stalowej z zainstalowaną od wewnątrz siatką stalową oraz zamkiem mechanicznym lub elektronicznym;
 - 3) punkty świetlne zabezpieczone przed uszkodzeniem;
 - 4) w wyposażeniu stół oraz taborety lub ławy bez ostrych krawędzi, przymocowane do podłogi lub ściany;
 - 5) podłogę, wentylację, oświetlenie i przyciski do wzywania obsługi pokoju, spełniające wymogi, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 2, 4 i 5.
2. Drzwi w pokoju przejściowym mogą być wyposażone w:
- 1) urządzenia sygnalizujące ich otwarcie oraz
 - 2) drzwiczki służące do zakładania kajdanek osobom w nich umieszczonym, wyposażone w zabezpieczenia uniemożliwiające ich otwarcie od wewnątrz pokoju.
3. Pokój przejściowy może mieć okno spełniające wymogi, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 3.

§ 25.

Pokój przejściowy może być wyposażony w urządzenia monitorujące, w tym służące również do obserwowania i rejestrowania obrazu, działające w systemie całodobowym.

§ 26.

Do przekazywania, odtwarzania i utrwalania obrazu w pokoju przejściowym może służyć system telewizji przemysłowej, o którym mowa w § 15 ust. 1. Przepis § 15 ust. 5 stosuje się odpowiednio.

§ 27.

1. Regulamin pobytu osób w pokoju przejściowym określa załącznik nr 10 do rozporządzenia.
2. Kopię regulaminu, o którym mowa w ust. 1, oraz wykaz instytucji stojących na straży praw człowieka umieszcza się w pokoju przejściowym, w sposób uniemożliwiający ich zniszczenie lub dokonanie przy ich pomocy zamachu na zdrowie człowieka.

Rozdział 5

Warunki, jakim powinny odpowiadać tymczasowe pomieszczenia przejściowe

§ 28.

1. Tymczasowe pomieszczenie przejściowe znajduje się na kondygnacji parterowej.
2. Tymczasowe pomieszczenie przejściowe musi być usytuowane lub zabezpieczone w sposób uniemożliwiający kontakt osób postronnych z osobami w nim umieszczonymi.

§ 29.

1. W tymczasowym pomieszczeniu przejściowym wyodrębnia się:
 - 1) miejsca dla osób zatrzymanych;
 - 2) miejsce do przeprowadzania i dokumentowania czynności służbowych z udziałem osób w nim umieszczonych;
 - 3) miejsce do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu.
2. Tymczasowe pomieszczenie przejściowe musi mieć:
 - 1) wejście i wyjście zabezpieczone drzwiami lub kratą stalową, wyposażone w zamek mechaniczny lub elektroniczny;
 - 2) ściany spełniające wymogi, o których mowa w § 7 ust. 1 pkt 1, lub wykonane z kraty stalowej i zabezpieczone zainstalowaną od wewnątrz siatką stalową;
 - 3) podłogę trwałą i zmywalną;
 - 4) oświetlenie;
 - 5) dopływ powietrza i odpowiednią do pory roku temperaturę, według norm określonych dla pomieszczeń mieszkalnych;
 - 6) dostęp do pokoi sanitarnych służących do utrzymania higieny osobistej.

§ 30.

Tymczasowe pomieszczenie przejściowe może być wyposażone w urządzenia monitorujące, w tym służące również do obserwowania i rejestrowania obrazu, działające w systemie całodobowym.

§ 31.

Do przekazywania, odtwarzania i utrwalania obrazu w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym może służyć system telewizji przemysłowej, o którym mowa w § 15 ust. 1. Przepisy § 15 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

§ 32.

1. Regulamin pobytu osób w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym określa załącznik nr 11 do rozporządzenia.
2. Kopię regulaminu, o którym mowa w ust. 1, oraz wykaz instytucji stojących na straży praw człowieka umieszcza się w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym, w sposób uniemożliwiający ich zniszczenie lub dokonanie przy ich pomocy zamachu na zdrowie człowieka.

Rozdział 6

Warunki, jakim powinny odpowiadać policyjne izby dziecka

§ 33.

1. Policyjna izba dziecka, zwana dalej „izbą”, znajduje się na kondygnacji parterowej lub wyższej budynku.
2. W skład izby wchodzi:
 - 1) sypialnia dla nieletnich;
 - 2) pokój dyżurnego izby;
 - 3) pokój kierownika izby;
 - 4) pokój personelu izby;
 - 5) świetlica;
 - 6) jadalnia;
 - 7) pokój izolacyjny przeznaczony dla nieletnich nietrzeźwych lub stwarzających swoim zachowaniem zagrożenie dla zdrowia lub życia własnego lub innych osób;
 - 8) pokój sanitarny służący do utrzymania higieny osobistej, w tym umywalnie, natryski i toalety;
 - 9) pokój do przygotowania lub podgrzewania posiłków oraz zmywania naczyń;
 - 10) magazyn do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu oraz bielizny pościelowej;
 - 11) miejsce do rekreacji nieletnich na świeżym powietrzu, wydzielone, zabezpieczone w sposób uniemożliwiający nieletniemu ucieczkę oraz kontaktowanie się z osobami postronnymi, w szczególności zamknięte ogrodzenie o wysokości co najmniej 3 m.
3. W skład izby może wchodzić:
 - 1) szatnia dla personelu izby;
 - 2) pokój do przeprowadzania i dokumentowania czynności służbowych z udziałem nieletniego;
 - 3) izolatka sanitarna przeznaczona dla nieletnich chorych zakaźnie.
4. Nie wymaga się wydzielenia w izbie pokoju do przygotowania lub podgrzewania posiłków oraz zmywania naczyń - w przypadku dostaw gotowych posiłków w naczyniach jednorazowych.
5. Jeżeli ze względów technicznych nie jest możliwe wydzielenie w izbie pokoju, magazynu lub szatni, o których mowa w ust. 2 pkt 9 i 10 oraz w ust. 3 pkt 1, dopuszcza się ich usytuowanie poza izbą.

§ 34.

Izba powinna spełniać warunki, o których mowa w § 6 i § 7 ust. 1.

§ 35.

1. Sypialnia dla nieletnich musi spełniać warunki, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 1-6, i posiadać jednoosobowe łóżka bez ostrych krawędzi lub materace.
2. Sypialnia dla nieletnich może być wyposażona w szafki na rzeczy osobiste.
3. Pokój dyżurnego wyposaża się w instalację telefoniczną.
4. Pokój kierownika izby, dyżurnego izby oraz pokój personelu izby wyposaża się w urządzenia i sprzęt biurowy.
5. Pokój sanitarny służący do utrzymania higieny osobistej, pokój do przygotowania lub podgrzewania posiłków oraz zmywania naczyń oraz magazyn do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu oraz bielizny pościelowej muszą spełniać wymogi określone w § 9-11.

§ 36.

1. Świetlicę wyposaża się w:
 - 1) stół i krzesła;
 - 2) sprzęt audiowizualny;
 - 3) sprzęt do gier i zabaw;
 - 4) podręczną biblioteczkę.
2. Świetlica może być wyposażona w materiały dydaktyczne.

§ 37.

1. Izbę wyposaża się w instalację alarmową sygnalizującą dyżurnemu najbliższej jednostki organizacyjnej Policji zagrożenie życia i zdrowia osób przebywających w izbie.
2. Instalację, o której mowa w ust. 1, stanowią:
 - 1) dzwonki alarmowe i punkty świetlne, znajdujące się w pokoju dyżurnego izby oraz dyżurnego jednostki organizacyjnej Policji lub w innym miejscu, z którego sygnał alarmowy zostanie niezwłocznie odebrany;
 - 2) przyciski dzwonek alarmowych umieszczone:
 - a) w pokoju kierownika izby, w pokoju personelu izby i w pokoju dyżurnego izby,
 - b) na ścianach lub podłodze korytarza, w szczególności przy drzwiach sypialni, izolatki sanitarnej i pokoju izolacyjnego,
 - c) w świetlicy, jadalni, pokoju sanitarnym oraz miejscu do rekreacji na świeżym powietrzu,
 - d) w magazynie do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu oraz bielizny pościelowej.
3. W skład instalacji, o której mowa w ust. 1, mogą wchodzić przenośne urządzenia alarmowe uruchamiane przez osoby wykonujące zadania w izbie.

4. Drzwi oraz okna w izbie mogą być wyposażone w urządzenia sygnalizujące ich otwarcie.

§ 38.

Izba może być wyposażona w urządzenia monitorujące, w tym służące również do obserwowania i rejestrowania obrazu, działające w systemie całodobowym.

§ 39.

1. Do przekazywania, odtwarzania i utrwalania obrazu w izbie może służyć system telewizji przemysłowej, o którym mowa w § 15 ust. 1.
2. Zestaw kamerowy CCTV może być zainstalowany w:
 - 1) sypialni dla nieletnich;
 - 2) pokoju do przygotowania lub podgrzewania posiłków oraz zmywania naczyń;
 - 3) pokoju sanitarnym służącym do utrzymania higieny osobistej;
 - 4) korytarzu, świetlicy, pokoju izolacyjnym, izolatce sanitarnej i magazynie do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu oraz bielizny pościelowej;
 - 5) pokoju dyżurnego izby;
 - 6) pokoju kierownika izby;
 - 7) pokoju personelu izby;
 - 8) pokoju do przeprowadzania i dokumentowania czynności służbowych z udziałem nieletniego;
 - 9) miejscu do rekreacji nieletnich na świeżym powietrzu.
3. Przepisy § 15 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

§ 40.

1. Regulamin pobytu w izbie określa załącznik nr 12 do rozporządzenia.
2. Kopię regulaminu, o którym mowa w ust. 1, oraz wykaz instytucji stojących na straży praw nieletnich umieszcza się w sypialni dla nieletnich, świetlicy, pokoju izolacyjnym i izolatce sanitarnej, w sposób uniemożliwiający ich zniszczenie lub dokonanie przy ich pomocy zamachu na zdrowie człowieka.

Rozdział 7

Sposób przechowywania i niszczenia zapisów obrazu z pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych oraz policyjnych izb dziecka oraz udostępniania ich uprawnionym podmiotom, a także warunki właściwego zabezpieczenia utrwalonego obrazu przed utratą, zniekształceniem lub nieuprawnionym ujawnieniem

§ 41.

1. Zapis obrazu z pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych oraz policyjnych izb dziecka przechowywany jest przez okres co najmniej 30 dni, nie dłużej jednak niż 60 dni od dnia jego zarejestrowania, o ile nie zostanie on zabezpieczony jako dowód w sprawie w ramach toczącego się postępowania.
2. Zapisany obraz przechowuje się w ramach jego archiwizacji, na nośniku, który:
 - 1) zapewnia możliwość wiernego odczytywania zarejestrowanego obrazu w urządzeniach produkowanych przez różnych producentów, przeznaczonych do tego rodzaju nośników;
 - 2) jest dostosowany do przechowywania w temperaturze od 18°C do 22°C przy wilgotności względnej od 40% do 50%.
3. Archiwizacji zapisanego obrazu oraz jego prawidłowego zabezpieczenia przed utratą, zniekształceniem lub nieuprawnionym ujawnieniem dokonuje osoba wyznaczona przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji.
4. Z czynności archiwizowania zapisanego obrazu sporządza się protokół, który zawiera:
 - 1) datę i miejsce sporządzenia archiwizacji;
 - 2) imię i nazwisko osoby wykonującej archiwizację;
 - 3) czas rozpoczęcia i zakończenia zapisu obrazu;
 - 4) numer identyfikacyjny nadany nośnikowi z danymi archiwalnymi;
 - 5) inne dane dotyczące dokonywanej archiwizacji.

§ 42.

1. Zapis obrazu z pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoi przejściowych, tymczasowych pomieszczeń przejściowych oraz policyjnych izb dziecka jest niszczone, po upływie terminu jego przechowywania, o którym mowa w § 41 ust. 1.
2. Zniszczenia zapisu obrazu dokonuje osoba wyznaczona przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji.
3. Zniszczenie zapisu obrazu następuje poprzez usunięcie go z nośnika, na którym został zarejestrowany, w sposób uniemożliwiający jego odzyskanie. Jeżeli nośnika nie można wykorzystać ponownie, należy go zniszczyć. Z czynności tych sporządza się protokół.

§ 43.

Zapisany obraz jest udostępniany przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji na pisemny wniosek uprawnionego podmiotu.

Rozdział 8 **Przepisy przejściowe i końcowe**

§ 44.

Dopuszcza się prowadzenie dokumentacji służbowej według wzorów dotychczasowych do wyczerpania ich zapasów, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2013 r.

§ 45.

Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia².

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

REGULAMIN POBYTU OSÓB W POMIESZCZENIACH DLA OSÓB ZATRZYMANYCH LUB DOPROWADZONYCH W CELU WYTRZEŻWIENIA

§ 1.

1. Osobę przyjmowaną do pomieszczenia niezwłocznie informuje się o:
 - 1) przysługujących jej prawach i ciężących na niej obowiązkach poprzez zapoznanie jej z niniejszym regulaminem. Osoba przyjmowana do pomieszczenia potwierdza zapoznanie się z regulaminem pobytu poprzez złożenie podpisu w karcie zapoznania z regulaminem pobytu osób w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia;
 - 2) wyposażeniu pomieszczenia w urządzenia monitorujące, w tym służące również do obserwowania i rejestrowania obrazu – w przypadku ich zainstalowania.
2. Osobie nieznającej języka polskiego przyjmowanej do pomieszczenia zapewnia się możliwość porozumiewania się w sprawach dotyczących pobytu w pomieszczeniu za pośrednictwem tłumacza.
3. Jeżeli kontakt z osobą przyjmowaną do pomieszczenia jest utrudniony z uwagi na zakłócenie jej świadomości, czynności, o których mowa w ust. 1, należy wykonać po ustaniu przyczyny odstąpienia od realizacji tego obowiązku.
4. Jeżeli z uwagi na utrudniony kontakt z osobą zatrzymaną spowodowany zakłóceniem jej świadomości nie została ona zaznajomiona z przysługującymi jej z tytułu zatrzymania uprawnieniami wynikającymi z kodeksu postępowania karnego lub innych ustaw, zaznajomienia tego należy dokonać po ustaniu przyczyny odstąpienia od realizacji tego obowiązku. Osoba zatrzymana potwierdza fakt zaznajomienia się z przysługującymi jej uprawnieniami poprzez złożenie podpisu w protokole zatrzymania osoby.

§ 2.

Osobę zatrzymaną umieszczoną w pomieszczeniu należy zwolnić:

- 1) gdy ustała przyczyna zatrzymania;
- 2) na polecenie lub zarządzenie sądu;
- 3) na polecenie prokuratora;
- 4) przed upływem 48 godzin od chwili zatrzymania, chyba że w tym czasie została ona przekazana do dyspozycji sądu, wraz z wnioskiem o zastosowanie tymczasowego aresztowania;
- 5) jeżeli w ciągu 24 godzin od jej przekazania do dyspozycji sądu nie doręczono jej postanowienia o zastosowaniu wobec niej tymczasowego aresztowania.

§ 3.

Osobę doprowadzoną w celu wytrzeźwienia należy zwolnić:

- 1) z chwilą wytrzeźwienia, jednak nie później niż przed upływem 24 godzin od chwili doprowadzenia;
- 2) na podstawie zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego, że dalszy pobyt osoby w pomieszczeniu może spowodować zagrożenie dla jej życia lub zdrowia.

§ 4.

1. Przyjmowaną do pomieszczenia osobę zatrzymaną poddaje się badaniom lekarskim i udziela się jej niezbędnej pomocy medycznej w przypadkach i na zasadach określonych w przepisach w sprawie badań lekarskich osób zatrzymanych przez Policję.
2. Przyjmowaną do pomieszczenia osobę doprowadzaną w celu wytrzeźwienia poddaje się niezwłocznie badaniu lekarskiemu, w wyniku którego lekarz stwierdza:
 - 1) brak przeciwwskazań medycznych do przebywania tej osoby w pomieszczeniu albo
 - 2) wystąpienie przeciwwskazań medycznych do przebywania tej osoby w pomieszczeniu oraz konieczność skierowania jej do podmiotu leczniczego, albo

² Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 13 października 2008 r. w sprawie pomieszczeń w jednostkach organizacyjnych Policji przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia oraz regulaminu pobytu w tych pomieszczeniach (Dz. U. Nr 192, poz. 1187 oraz z 2011 r. Nr 186, poz. 1106), które utraciło moc na podstawie art. 11 ustawy z dnia 31 sierpnia 2011 r. o zmianie ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 217, poz. 1280).

- 3) odmowę poddania się badaniu lekarskiemu oraz brak przesłanek do skierowania tej osoby do podmiotu leczniczego, albo
 - 4) odmowę poddania się badaniu lekarskiemu oraz wystąpienie przesłanek do skierowania tej osoby do podmiotu leczniczego lub
 - 5) rodzaj leków, jakie musi zażywać ta osoba, oraz sposób ich dawkowania.
3. Okoliczności, o których mowa w ust. 2, potwierdza się zaświadczeniem lekarskim.
 4. Sytuacja, o której mowa w ust. 2 pkt 3, nie stanowi przesłanki uzasadniającej odstąpienie od przyjęcia osoby doprowadzanej w celu wytrzeźwienia do pomieszczenia.
 5. W sytuacji, o której mowa w ust. 2 pkt 2 i 4, przewiezienie osoby doprowadzanej w celu wytrzeźwienia do podmiotu leczniczego odbywa się specjalnym środkiem transportu sanitarnego.
 6. Przebieg i wyniki badań lekarskich przeprowadzonych w pomieszczeniu lekarz dokumentuje w książce wizyt lekarskich.

§ 5.

1. Osoba przyjmowana do pomieszczenia:
 - 1) podaje swoje imię i nazwisko, imię ojca, datę i miejsce urodzenia, informacje o miejscu zameldowania lub pobytu oraz o stanie zdrowia;
 - 2) przekazuje do depozytu:
 - a) środki płatnicze i przedmioty wartościowe, w szczególności obrączkę, sygnet, pierścionek i zegarek,
 - b) dokumenty tożsamości, środki łączności oraz urządzenia techniczne służące do rejestrowania i odtwarzania informacji,
 - c) przedmioty, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa w pomieszczeniu, w szczególności przedmioty posiadające ostre krawędzie lub zakończenie, środki służące do obezwładniania, dopuszczone do obrotu produkty lecznicze oraz alkohol, a także sznurowadła, pasek, szalik oraz zapalniczki i zapalniczkę, inne przedmioty, których wymiary lub ilość naruszają ustalony porządek bądź bezpieczeństwo pobytu w pomieszczeniu.
2. Osobę przyjmowaną do pomieszczenia oraz w nim umieszczoną poddaje się szczegółowemu sprawdzeniu w celu odebrania rzeczy, o których mowa w ust. 1 pkt 2. Sprawdzenia tej osoby oraz odzieży na niej w warunkach zapewniających poszanowanie jej intymności dokonuje w miarę możliwości policjant tej samej płci.

§ 6.

1. Przedmioty, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2, wpisuje się z oznaczeniem cech indywidualnych do kwitu depozytowego. Kwit depozytowy podpisuje osoba przyjmowana do pomieszczenia oraz policjant, który zdeponował przedmioty w nim wyszczególnione.
2. Odmowę lub niemożność złożenia podpisu przez osobę przyjmowaną do pomieszczenia odnotowuje się w kwicie depozytowym, wskazując na obecność przy tej czynności funkcjonariusza wykonującego doprowadzenie lub konwój, którą poświadcza się złożeniem przez niego podpisu.
3. Osobie umieszczonej w pomieszczeniu, z zastrzeżeniem ust. 4, umożliwia się rozporządzanie przekazanymi do depozytu przedmiotami, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2, jeżeli nie zostały zatrzymane lub zajęte w drodze zabezpieczenia bądź egzekucji administracyjnej, a osoba ta ukończyła 18 lat i upoważniła pisemnie wskazaną przez siebie osobę do odbioru tych przedmiotów w miejscu ich zdeponowania.
4. Przedmiotów, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2, nie można przekazać osobie umieszczonej w pomieszczeniu.

§ 7.

Osoba przyjęta do pomieszczenia zajmuje wskazany przez policjanta odpowiadającego za funkcjonowanie pomieszczenia lub pełniącego służbę w pomieszczeniu pokój dla osób zatrzymanych bądź doprowadzonych w celu wytrzeźwienia i miejsce wyznaczone do spania, przy czym:

- 1) osoby odmiennej płci umieszcza się oddzielnie;
- 2) osób doprowadzonych w celu wytrzeźwienia nie umieszcza się w pokoju wspólnie z osobami trzeźwymi;
- 3) osób, które nie ukończyły 18 lat, nie umieszcza się w pokoju wspólnie z pełnoletnimi.

§ 8.

Osobę przyjętą do pomieszczenia informuje się o konieczności:

- 1) przestrzegania niniejszego regulaminu;
- 2) wykonywania poleceń policjanta pełniącego służbę w pomieszczeniu;
- 3) przestrzegania ciszy nocnej w godzinach od 22⁰⁰ do 6⁰⁰, a w dni świąteczne do godziny 7⁰⁰;
- 4) przestrzegania zasad współżycia społecznego;
- 5) dbania o higienę osobistą i czystość pomieszczenia;
- 6) korzystania z wyposażenia pomieszczenia zgodnie z jego przeznaczeniem;
- 7) niezwłocznego powiadomienia obsługi pomieszczenia o wystąpieniu zagrożenia życia lub zdrowia człowieka, zniszczeniu wyposażenia pomieszczenia lub innym, groźnym w skutkach zdarzeniu.

§ 9.

1. Osoba przyjęta do pomieszczenia korzysta z własnej odzieży, bielizny i obuwia.

2. Jeżeli przedmioty, o których mowa w ust. 1, nie nadają się do użytku lub jeżeli ich używanie jest niedopuszczalne ze względów higienicznych, osoba zatrzymana lub doprowadzona w celu wytrzeźwienia może otrzymać nieodpłatnie potrzebną odzież, bieliznę i obuwie. Decyzję w tym zakresie podejmuje osoba wyznaczona przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji, w którego dyspozycji pozostaje pomieszczenie.
3. Ubranie zastępcze wydaje się przyjmowanej do pomieszczenia osobie zatrzymanej, tymczasowo aresztowanej lub skazanej, w związku z:
 - 1) popełnieniem przez nią lub podejrzeniem popełnienia przez nią przestępstwa o charakterze terrorystycznym, przestępstwa ze szczególnym okrucieństwem lub przestępstwa z użyciem broni palnej lub materiałów wybuchowych;
 - 2) jej udziałem lub podejrzeniem jej udziału w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym.
4. Ubranie zastępcze wydaje się przyjmowanej do pomieszczenia osobie zatrzymanej, której ubranie zostało zabezpieczone jako dowód w prowadzonym postępowaniu.
5. Osobie umieszczonej w pomieszczeniu udostępnia się nieodpłatnie środki czystości niezbędne do utrzymania przez nią higieny osobistej, w tym w szczególności mydło i ręcznik, na czas potrzebny do ich użycia.
6. Podczas ciszy nocnej, a także gdy jest to uzasadnione w innej porze dnia, osobie zatrzymanej udostępnia się do indywidualnego użytkownika materac, podglówek, koc (w porze jesienno-zimowej dwa koce) oraz pościel – dwa prześcieradła i powłoczkę.

§ 10.

1. Osobie umieszczonej w pomieszczeniu zapewnia się:
 - 1) posiłek, w tym co najmniej jeden gorący, wydawany trzy razy dziennie oraz napoje w celu zaspokojenia pragnienia, przy czym:
 - a) wartość energetyczna posiłków wydawanych w ciągu doby wynosi nie mniej niż 60% normy szkolnej SZ określonej w przepisach w sprawie przypadków otrzymywania przez policjanta wyżywienia oraz norm tego wyżywienia, ale nie mniej niż 2600 kcal, a w przypadku kobiet w ciąży i osób w wieku poniżej 18 lat – 75% tej normy, ale nie mniej niż 3200 kcal,
 - b) w przypadku gdy posiłki dla osób zatrzymanych są przygotowywane w zakładach karnych i aresztach śledczych podległych Ministrowi Sprawiedliwości, stosuje się normy wartości energetycznej określone w przepisach w sprawie określenia wartości dziennej normy wyżywienia oraz rodzaju diet wydawanych osobom osadzonym w zakładach karnych i aresztach śledczych,
 - c) z zastrzeżeniem lit. d, posiłki wydaje się po upływie minimum 5 godzin od chwili umieszczenia osoby zatrzymanej w pomieszczeniu, w następujących godzinach i proporcjach:
 - w godzinach 7⁰⁰-8⁰⁰ śniadanie – w ilości odpowiadającej 30% wartości energetycznej posiłków określonej w lit. a,
 - w godzinach 12⁰⁰-14⁰⁰ obiad – w ilości odpowiadającej 40% wartości energetycznej posiłków określonej w lit. a,
 - w godzinach 18⁰⁰-19⁰⁰ kolacja – w ilości odpowiadającej 30% wartości energetycznej posiłków określonej w lit. a,
 - d) osoba konwojowana z zagranicy, w ciągu 2 godzin od przyjęcia do pomieszczenia otrzymuje posiłek w ilości odpowiadającej 30% wartości energetycznej posiłków określonej w lit. a, jeżeli przyjęcie do pomieszczenia nastąpiło pomiędzy godziną 18⁰⁰ a 8⁰⁰, a osoba ta nie otrzymała posiłku, o którym mowa w lit. c,
 - e) osoba zatrzymana ma prawo otrzymania pierwszego odpowiedniego posiłku w sytuacji, gdy będzie przekazana lub wydana do konwoju lub doprowadzenia i nie będzie miała możliwości spożycia posiłków w godzinach określonych w lit. c,
 - f) w sytuacji, gdy wymaga tego stan zdrowia osoby, otrzymuje ona posiłki z uwzględnieniem diety według wskazań lekarza;
 - 2) wyłącznie napój w celu zaspokojenia pragnienia - w przypadku osoby doprowadzonej w celu wytrzeźwienia;
 - 3) możliwość korzystania z opieki lekarskiej;
 - 4) możliwość korzystania z urządzeń sanitarnych i środków czystości niezbędnych do utrzymania higieny osobistej;
 - 5) możliwość posiadania takich przedmiotów kultu religijnego, których właściwości nie będą stanowić zagrożenia dla bezpieczeństwa osób przebywających w pomieszczeniu;
 - 6) możliwość wykonywania praktyk religijnych i korzystania z usług religijnych w sposób niezakłócający porządku i bezpieczeństwa osób przebywających w pomieszczeniu;
 - 7) możliwość korzystania z prasy;
 - 8) możliwość zakupu z własnych środków pieniężnych wyrobów tytoniowych, prasy oraz przedmiotów osobistego użytku służących do utrzymania higieny osobistej i posiadania ich w pokoju, pod warunkiem że przedmioty te oraz ich opakowania nie stanowią zagrożenia dla porządku lub bezpieczeństwa osób przebywających w pomieszczeniu;
 - 9) możliwość palenia tytoniu w miejscu do tego wyznaczonym zgodnie z przepisami w sprawie szczegółowych warunków używania wyrobów tytoniowych na terenie obiektów oraz w środkach przewozu osób podlegających ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, jeśli nie utrudnia to wykonywania przez policjantów obowiązków służbowych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osób przebywających w pomieszczeniu;

- 10) możliwość otrzymywania:
- a) po skontrolovaniu ich w jej obecności - paczek z przedmiotami osobistego użytku, w szczególności odzieżą, obuwiem, środkami opatrunkowymi i higienicznymi,
 - b) przepisanych przez lekarza leków, które mogą być udostępniane jedynie za zgodą lekarza i według ustaleń z nim dokonanych; leki osobie przebywającej w pomieszczeniu wydaje lekarz lub policjant według ustaleń dokonanych z lekarzem;
- 11) możliwość składania próśb, skarg i wniosków do policjanta odpowiadającego za funkcjonowanie pomieszczenia i kierownika jednostki organizacyjnej Policji, w którego dyspozycji pozostaje to pomieszczenie.
2. Zakup przedmiotów, o których mowa w ust. 1 pkt 8, zapewnia się w miarę posiadanych możliwości za pośrednictwem policjanta, nie częściej jednak niż raz dziennie.
 3. Gorącego posiłku nie wydaje się osobie zatrzymanej w sytuacji, o której mowa w ust. 1 pkt 1 lit. d i e.

§ 11.

Od osoby doprowadzonej w celu wytrzeźwienia przyjmuje się opłatę za doprowadzenie i pobyt w pomieszczeniu, w wysokości określonej w przepisach w sprawie trybu doprowadzania i przyjmowania osób nietrzeźwych do izb wytrzeźwień, jednostek Policji, innych placówek utworzonych lub wskazanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz zwalniania z tych izb, jednostek i placówek.

§ 12.

1. Osobie zwalnianej z pomieszczenia przekazuje się rzeczy przyjęte do depozytu.
2. Środków płatniczych i przedmiotów nie wydaje się z depozytu, jeżeli zostały zatrzymane lub zajęte w drodze zabezpieczenia bądź egzekucji administracyjnej.
3. W przypadku zwalniania osoby z pomieszczenia w celu jej przekazania, środki, dokumenty tożsamości, urządzenia techniczne i przedmioty, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 2, z wyjątkiem sznurowadeł, paska i szalika, przejmuje na czas doprowadzenia lub konwoju policjant realizujący to doprowadzenie lub konwój.

ZAŁĄCZNIK Nr 2

WZÓR

.....
(stempel nagłówkowy)

KSIĄŻKA PRZEBIEGU SŁUŻBY W POMIESZCZENIU PRZEZNACZONYM DLA OSÓB ZATRZYMANÝCH LUB DOPROWADZONYCH W CELU WYTRZEŻWIENIA

Liczba kart
Założono w dniu
Zakończono w dniu

Lp.	Data i godzina	Przebieg służby	Uwagi
1	2	3	4

WZÓR

.....
(stempel nagłówkowy)

**KSIĄŻKA EWIDENCJI OSÓB
UMIESZCZONYCH W POMIESZCZENIU PRZEZNACZONYM DLA OSÓB ZATRZYMANÝCH
LUB DOPROWADZONYCH W CELU WYTRZEŻWIENIA**

Liczba kart

Założono w dniu

Zakończono w dniu

Lp.	Dane osoby przyjętej do pomieszczenia					Nr pokoju	Decyzja o objęciu szczególnym nadzorem (TAK/NIE*)
	nazwisko i imię	imię ojca	data i miejsce urodzenia	adres miejsca zamieszkania lub zameldowania	nazwa, seria i numer dokumentu tożsamości lub numer PESEL		
1	2	3	4	5	6	7	8

* Niepotrzebne skreślić.

WZÓR

(strona 1)

(strona 2)

.....
 (stempel nagłówekowy)
 (miejsowość, data, godzina)

.....
 (miejsowość, data, godzina)

POTWIERDZENIE ODBIORU DEPOZYTU

Egz. nr Ja, niżej podpisany
 (imię i nazwisko osoby, której zwrócono depozyt)

KWIT DEPOZYTOWY NR

potwierdzam odbiór z magazynu depozytowego przed-
 miotów wymienionych w pozycjach:

Wykaz przedmiotów odebranych od:

.....
 (nazwisko i imię, imię ojca, data urodzenia osoby przyjętej
 do pomieszczenia)

.....
 (czytelny podpis osoby, której
 zwrócono przyjęte do depozytu rzeczy)

i przyjętych do depozytu:

Powód niepotwierdzenia odbioru depozytu przez osobę,
 której zwrócono depozyt^{*)}:

.....

Depozyt zwrócono w obecności:
 (czytelny podpis wykonują-
 cego doprowadzenie lub
 konwój lub innej osoby)

.....

.....

.....

.....

.....

Razem pozycji słownie

.....
 (miejsowość, data, godzina)

.....
 (czytelny podpis policjanta
 przyjmującego depozyt)
 (podpis osoby, której odebrano
 depozyt)

POTWIERDZENIE PRZYJĘCIE DEPOZYTU

Ja, niżej podpisany
 (stopień, imię i nazwisko przyjmującego depozyt)

Powód niepodpisania kwitu depozytowego przez osobę,
 której odebrano depozyt^{*)}:

potwierdzam przejęcia przedmiotów z magazynu depo-
 zytowego, wymienionych w pozycjach:

Depozyt przyjęto i kwit depozytowy sporządzono
 w obecności:

.....
 (czytelny podpis wykonującego
 doprowadzenie lub konwój)

.....

(czytelny podpis wykonującego doprowadzenie lub konwój)

^{*)} Jeżeli nie dotyczy – skreślić.

WZÓR

**KARTA ZAPOZNANIA Z REGULAMINEM POBYTU OSÓB UMIESZCZONYCH W
 POMIESZCZENIACH DLA OSÓB ZATRZYMANÝCH LUB DOPROWADZONYCH W CELU
 WYTRZEŻWIENIA**

Lp.	Nazwisko i imię	Data i godzina	Podpis	Lp.	Nazwisko i imię	Data i godzina	Podpis

WZÓR

.....
 (stempel nagłówkowy)
Ważny w dniu wystawienia

.....
 (miejscowość, data)

**NAKAZ WYDANIA
 OSOBY ZATRZYMANEJ**

Nakazuję wydać

.....
 (imię i nazwisko, imię ojca, data i miejsce urodzenia osoby zatrzymanej)
 w celu przeprowadzenia z jej udziałem czynności służbowych.
 Do przejścia zatrzymanego upoważniam:

.....
 (stopień lub stanowisko, imię i nazwisko oraz nr legitymacji służbowej przejmującej osobę zatrzymaną)

.....
 (podpis i pieczęć kierownika komórki organizacyjnej
 lub jednostki organizacyjnej Policji albo kierownika komórki
 organizacyjnej lub jednostki organizacyjnej innego
 uprawnionego podmiotu, do dyspozycji którego pozostaje
 osoba zatrzymana, albo ich zastępców bądź dyżurnego
 jednostki organizacyjnej Policji albo dyżurnego innego
 uprawnionego podmiotu)

1. Osobę zatrzymaną przejąłem w dniu r. o godz.

.....
 (czytelny podpis przejmującej osobę zatrzymaną)

2. Osobę zatrzymaną przyjąłem do pomieszczenia w dniu r. o godz.

.....
 (czytelny podpis policjanta przyjmującego osobę zatrzymaną do
 pomieszczenia dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych
 w celu wytrzeźwienia)

WZÓR

.....
 (pieczęć podmiotu leczniczego)

.....
 (miejscowość, data i godzina)

ZAŚWIADCZENIE LEKARSKIE

.....
 (imię i nazwisko, imię ojca, data i miejsce urodzenia osoby badanej)
 Stwierdzam*):

brak przeciwwskazań medycznych do przebywania ww. osoby w pomieszczeniu;
 wystąpienie przeciwwskazań medycznych do przebywania ww. osoby w pomieszczeniu oraz konieczność skierowania jej do podmiotu leczniczego;
 odmowę poddania się przez ww. osobę badaniu lekarskiemu oraz brak przesłanek do skierowania tej osoby do podmiotu leczniczego;
 odmowę poddania się przez ww. osobę badaniu lekarskiemu oraz wystąpienie przesłanek do skierowania jej do podmiotu leczniczego;
 że ww. osoba musi zażywać niżej wymienione leki w następujący sposób:

.....

.....
 (podpis i pieczęć lekarza wystawiającego zaświadczenie)

* Właściwe pole zaznaczyć symbolem „X”.

REGULAMIN POBYTU OSÓB UMIESZCZONYCH W POKOJU PRZEJŚCIOWYM**§ 1.**

1. Osobę umieszczaną w pokoju przejściowym bezzwłocznie informuje się o:
 - 1) przysługujących jej prawach i ciążących na niej obowiązkach poprzez zapoznanie jej z niniejszym regulaminem. Osoba przyjmowana do pokoju przejściowego potwierdza zapoznanie się z regulaminem pobytu poprzez złożenie podpisu w karcie zapoznania z regulaminem pobytu osób w pokoju przejściowym;
 - 2) wyposażeniu pokoju przejściowego w urządzenia monitorujące, w tym służące również do obserwowania i rejestrowania obrazu - w przypadku ich zainstalowania.
2. Osoba może przebywać w pokoju przejściowym nie dłużej niż 6 godzin od momentu jej umieszczenia.
3. Umieszczonej w pokoju przejściowym osobie nieznającej języka polskiego zapewnia się możliwość porozumiewania się w sprawach dotyczących pobytu w pokoju przejściowym za pośrednictwem tłumacza.
4. Jeżeli kontakt z osobą umieszczaną w pokoju przejściowym jest utrudniony z uwagi na zakłócenie jej świadomości, czynności, o których mowa w ust. 1, należy wykonać po ustaniu przyczyny odstąpienia od realizacji tego obowiązku.
5. Jeżeli z uwagi na utrudniony kontakt z osobą zatrzymaną, spowodowany zakłóceniem jej świadomości, nie została ona zaznajomiona z przysługującymi jej z tytułu zatrzymania uprawnieniami wynikającymi z kodeksu postępowania karnego lub innych ustaw, zaznajomienia tego należy dokonać po ustaniu przyczyny odstąpienia od realizacji tego obowiązku. Osoba zatrzymana potwierdza fakt zaznajomienia się z przysługującymi jej uprawnieniami poprzez złożenie podpisu w protokole zatrzymania osoby.

§ 2.

1. Osoba umieszczana w pokoju przejściowym:
 - 1) podaje swoje imię i nazwisko, imię ojca, datę i miejsce urodzenia, informacje o miejscu zameldowania lub pobytu oraz o stanie zdrowia;
 - 2) przekazuje do depozytu:
 - a) środki płatnicze i przedmioty wartościowe, w szczególności obrączkę, sygnet, pierścionek i zegarek,
 - b) dokumenty tożsamości, środki łączności oraz urządzenia techniczne, służące do rejestrowania i odtwarzania informacji,
 - c) przedmioty, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa w pokoju przejściowym, w szczególności przedmioty posiadające ostre krawędzie lub zakończenie, środki służące do obezwładniania, dopuszczone do obrotu produkty lecznicze oraz alkohol, a także sznurowadła, pasek, szalik oraz zapalniczki i zapalniczkę, inne przedmioty, których wymiary lub ilość naruszają ustalony porządek bądź bezpieczeństwo pobytu w pokoju przejściowym.
2. Osobę umieszczoną w pokoju przejściowym oraz w nim przebywającą poddaje się szczegółowemu sprawdzeniu w celu odebrania rzeczy, o których mowa w ust. 1 pkt 2. Sprawdzenia tej osoby oraz odzieży na niej w warunkach zapewniających poszanowanie jej intymności dokonuje w miarę możliwości policjant tej samej płci.

§ 3.

1. Przedmioty, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, wpisuje się z oznaczeniem cech indywidualnych do kwitu depozytowego. Kwit depozytowy podpisuje osoba przyjmowana do pokoju przejściowego oraz policjant, który zdeponował przedmioty w nim wyszczególnione.
2. Odmowę lub niemożność złożenia podpisu przez osobę umieszczaną w pokoju przejściowym odnotowuje się w kwicie depozytowym, wskazując na obecność przy tej czynności innego policjanta, którą poświadcza się złożeniem przez niego podpisu.
3. Osobie umieszczonej w pokoju przejściowym, z zastrzeżeniem ust. 4, umożliwia się rozporządzenie przekazanymi do depozytu przedmiotami, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, jeżeli nie zostały zatrzymane lub zajęte w drodze zabezpieczenia bądź egzekucji administracyjnej, a osoba ta ukończyła 18 lat i upoważniła pisemnie wskazaną przez siebie osobę do odbioru tych przedmiotów w miejscu ich zdeponowania.
4. Przedmiotów, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, nie można przekazać osobom umieszczonym w pokoju przejściowym.

§ 4.

Osoba umieszczona w pokoju przejściowym zajmuje wskazane przez policjanta sprawującego nad nią nadzór miejsce, przy czym osoby:

- 1) odmiennej płci umieszcza się oddzielnie;
- 2) doprowadzone w celu wytrzeźwienia umieszcza się oddzielnie od osób trzeźwych;
- 3) które nie ukończyły 18 lat, umieszcza się oddzielnie od osób pełnoletnich.

§ 5.

Osobę umieszczoną w pokoju przejściowym informuje się o konieczności:

- 1) przestrzegania niniejszego regulaminu;
- 2) wykonywania poleceń policjanta sprawującego nad nią nadzór;

- 3) przestrzegania zasad współżycia społecznego;
- 4) dbania o higienę osobistą i czystość pokoju przejściowego;
- 5) korzystania z wyposażenia pokoju przejściowego zgodnie z jego przeznaczeniem;
- 6) niezwłocznego powiadomienia policjanta o wystąpieniu zagrożenia życia lub zdrowia człowieka, zniszczeniu wyposażenia pokoju przejściowego lub innym, groźnym w skutkach zdarzeniu.

§ 6.

Osoba umieszczona w pokoju przejściowym korzysta z własnej odzieży, bielizny i obuwia.

§ 7.

Osobie umieszczonej w pokoju przejściowym zapewnia się możliwość:

- 1) korzystania z opieki lekarskiej;
- 2) korzystania z urządzeń sanitarnych i środków czystości niezbędnych do utrzymania przez nią higieny osobistej;
- 3) palenia tytoniu w miejscu do tego wyznaczonym zgodnie z przepisami w sprawie szczegółowych warunków używania wyrobów tytoniowych na terenie obiektów oraz w środkach przewozu osób podlegających ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, jeśli nie utrudnia to wykonywania przez policjantów obowiązków służbowych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osób przebywających w pokoju przejściowym;
- 4) zażywania przepisanych przez lekarza leków, które mogą być udostępniane jedynie za zgodą lekarza i według ustaleń z nim dokonanych; leki osobie umieszczonej w pokoju przejściowym wydaje lekarz lub policjant według ustaleń dokonanych z lekarzem;
- 5) składania próśb, skarg i wniosków za pośrednictwem policjanta sprawującego nad nią nadzór do kierownika jednostki organizacyjnej Policji, w którego dyspozycji pozostaje ten pokój.

§ 8.

1. Osobie zwalnianej z pokoju przejściowego przekazuje się rzeczy przyjęte do depozytu.
2. Środków płatniczych i przedmiotów nie wydaje się z depozytu, jeżeli zostały zatrzymane lub zajęte w drodze zabezpieczenia bądź egzekucji administracyjnej.
3. W przypadku zwalniania osoby z pokoju przejściowego w celu przekazania, środki, dokumenty tożsamości, urządzenia techniczne i przedmioty, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, z wyjątkiem sznurowadeł, paska i szalika, przejmuje na czas doprowadzenia lub konwoju policjant realizujący to doprowadzenie lub konwój.

ZAŁĄCZNIK Nr 11

REGULAMIN POBYTU OSÓB W TYMCZASOWYM POMIESZCZENIU PRZEJŚCIOWYM

§ 1.

1. Osobę umieszczaną w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym informuje się o:
 - 1) przysługujących jej prawach i ciążących na niej obowiązkach poprzez zapoznanie jej z niniejszym regulaminem. Osoba przyjmowana do tymczasowego pomieszczenia przejściowego potwierdza zapoznanie się z regulaminem pobytu poprzez złożenie podpisu w karcie zapoznania z regulaminem pobytu osób w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym;
 - 2) wyposażeniu tymczasowego pomieszczenia przejściowego w urządzenia monitorujące, w tym służące również do obserwowania i rejestrowania obrazu - w przypadku ich zainstalowania.
2. Osoba może przebywać w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym nie dłużej niż 8 godzin.
3. Osoby przyjętej do tymczasowego pomieszczenia przejściowego na czas wykonywania dalszych czynności służbowych nie umieszcza się w pokoju przejściowym.
4. Umieszczonej w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym osobie nieznającej języka polskiego zapewnia się możliwość porozumiewania się w sprawach dotyczących pobytu w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym za pośrednictwem tłumacza.
5. Jeżeli kontakt z osobą umieszczaną w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym jest utrudniony z uwagi na zakłócenie jej świadomości, czynności, o których mowa w ust. 1, należy wykonać po ustaniu przyczyny odstąpienia od realizacji tego obowiązku.
6. Jeżeli z uwagi na utrudniony kontakt z osobą zatrzymaną spowodowany zakłóceniem jej świadomości nie została ona zaznajomiona z przysługującymi jej z tytułu zatrzymania uprawnieniami wynikającymi z kodeksu postępowania karnego lub innych ustaw, zaznajomienia tego należy dokonać po ustaniu przyczyny odstąpienia od realizacji tego obowiązku. Osoba zatrzymana potwierdza fakt zaznajomienia się z przysługującymi jej uprawnieniami poprzez złożenie podpisu w protokole zatrzymania osoby.

§ 2.

1. Osoba umieszczana w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym:
 - 1) podaje swoje imię i nazwisko, imię ojca, datę i miejsce urodzenia, informacje o miejscu zameldowania lub pobytu oraz o stanie zdrowia;
 - 2) przekazuje do depozytu:

- a) środki płatnicze i przedmioty wartościowe, w szczególności obrączkę, sygnet, pierścionek i zegarek,
 - b) dokumenty tożsamości, środki łączności oraz urządzenia techniczne służące do rejestrowania i odtwarzania informacji,
 - c) przedmioty, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym, w szczególności przedmioty posiadające ostre krawędzie lub zakończenie, środki służące do obezwładniania, dopuszczone do obrotu produkty lecznicze oraz alkohol, a także sznurowadła, pasek, szalik oraz zapalki i zapalniczkę, inne przedmioty, których wymiary lub ilość naruszają ustalony porządek bądź bezpieczeństwo pobytu w pomieszczeniu.
2. Osobę umieszczaną w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym oraz w nim przebywającą poddaje się szczegółowemu sprawdzeniu w celu odebrania rzeczy, o których mowa w ust. 1 pkt 2. Sprawdzenia tej osoby oraz odzieży na niej w warunkach zapewniających poszanowanie jej intymności dokonuje w miarę możliwości policjant tej samej płci.

§ 3.

1. Przedmioty, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, wpisuje się z oznaczeniem cech indywidualnych do kwitu depozytowego. Kwit depozytowy podpisuje osoba umieszczana w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym oraz policjant, który zdeponował przedmioty w nim wyszczególnione.
2. Odmowę lub niemożność złożenia podpisu przez osobę umieszczaną w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym odnotowuje się w kwicie depozytowym, wskazując na obecność przy tej czynności innego policjanta, którą poświadcza się złożeniem przez niego podpisu.
3. Osobie umieszczonej w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym, z zastrzeżeniem ust. 4, umożliwia się rozporządzanie przekazanymi do depozytu przedmiotami, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, jeżeli nie zostały zatrzymane lub zajęte w drodze zabezpieczenia bądź egzekucji administracyjnej, a osoba ta ukończyła 18 lat i upoważniła pisemnie wskazaną przez siebie osobę do odbioru tych przedmiotów w miejscu ich zdeponowania.
4. Przedmiotów, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, nie można przekazać osobom umieszczonym w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym.

§ 4.

Osobę umieszczoną w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym informuje się o konieczności:

- 1) przestrzegania niniejszego regulaminu;
- 2) wykonywania poleceń policjanta sprawującego nad nią nadzór;
- 3) przestrzegania zasad współżycia społecznego;
- 4) dbania o higienę osobistą i czystość tymczasowego pomieszczenia przejściowego;
- 5) niezwłocznego powiadomienia policjanta o wystąpieniu zagrożenia życia lub zdrowia człowieka, zniszczeniu wyposażenia tymczasowego pomieszczenia przejściowego lub innym, groźnym w skutkach zdarzeniu.

§ 5.

Osoba umieszczona w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym korzysta z własnej odzieży, bielizny i obuwia.

§ 6.

Osobie umieszczonej w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym zapewnia się możliwość:

- 1) korzystania z opieki lekarskiej;
- 2) korzystania z urządzeń sanitarnych i środków czystości niezbędnych do utrzymania przez nią higieny osobistej;
- 3) palenia tytoniu w miejscu do tego wyznaczonym zgodnie z przepisami w sprawie szczegółowych warunków używania wyrobów tytoniowych na terenie obiektów oraz w środkach przewozu osób podlegających ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, jeśli nie utrudnia to wykonywania przez policjantów obowiązków służbowych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osób przebywających w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym;
- 4) zażywania przepisanych przez lekarza leków, które mogą być udostępniane jedynie za zgodą lekarza i według ustaleń z nim dokonanych; leki osobie umieszczonej w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym wydaje lekarz lub policjant według ustaleń dokonanych z lekarzem;
- 5) składania próśb, skarg i wniosków za pośrednictwem policjanta sprawującego nad nią nadzór do kierownika jednostki organizacyjnej Policji, w którego dyspozycji pozostaje to pomieszczenie;
- 6) otrzymania napoju w celu zaspokojenia pragnienia.

§ 7.

1. Osobie zwalnianej z tymczasowego pomieszczenia przejściowego przekazuje się rzeczy przyjęte do depozytu.
2. Środków płatniczych i przedmiotów nie wydaje się z depozytu, jeżeli zostały zatrzymane lub zajęte w drodze zabezpieczenia bądź egzekucji administracyjnej.
3. W przypadku zwalniania osoby z tymczasowego pomieszczenia przejściowego w celu przekazania, przedmioty, o których mowa w § 2 ust. 1 pkt 2, z wyjątkiem sznurowadeł, paska i szalika, przejmuje na czas trwania doprowadzenia lub konwoju wyznaczony policjant, który przekazuje je osobie uprawnionej w miejscu docelowym doprowadzenia lub konwoju.

REGULAMIN POBYTU W IZBIE

§ 1.

1. Po przyjęciu nieletniego do izby kierownik izby lub wyznaczony przez niego policjant bezzwłocznie przeprowadza z nieletnim rozmowę, w trakcie której:
 - 1) informuje go o:
 - a) przysługujących mu prawach i ciążących na nim obowiązkach,
 - b) szczegółowym porządku dnia,
 - c) wyposażeniu izby w urządzenia monitorujące, w tym służące również do obserwowania i rejestrowania obrazu – w przypadku ich zainstalowania;
 - 2) zapoznaje go z niniejszym regulaminem.
2. Nieletni potwierdza fakt zaznajomienia go z informacjami i regulaminem, o których mowa w ust. 1, poprzez złożenie podpisu w karcie zapoznania z prawami i obowiązkami nieletnich w policyjnej izbie dziecka, szczegółowym porządkiem dnia w policyjnej izbie dziecka, regulaminem pobytu nieletnich w policyjnej izbie dziecka, z informacją o wyposażeniu policyjnej izby dziecka w urządzenia monitorujące.
3. Nieletniemu nieznającemu języka polskiego zapewnia się możliwość porozumiewania się w sprawach dotyczących pobytu w izbie za pośrednictwem tłumacza.
4. Jeżeli kontakt z nieletnim przyjmowanym do pomieszczenia jest utrudniony z uwagi na zakłócenie świadomości, czynności, o których mowa w ust. 1, należy wykonać po ustaniu przyczyny odstąpienia od realizacji tego obowiązku.
5. Jeżeli z uwagi na utrudniony kontakt z zatrzymanym nieletnim spowodowany zakłóceniem jego świadomości nie został on zaznajomiony z przysługującymi mu z tytułu zatrzymania uprawnieniami wynikającymi z kodeksu postępowania karnego lub innych ustaw, zaznajomienia tego należy dokonać po ustaniu przyczyny odstąpienia od realizacji tego obowiązku. Zatrzymany nieletni potwierdza fakt zaznajomienia się z przysługującymi mu uprawnieniami poprzez złożenie podpisu w protokole zatrzymania nieletniego.
6. Szczegółowy porządek dnia, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 lit. b, z uwzględnieniem zajęć wychowawczo-opiekuńczych, kulturalno-oświatowych, sportowo-rekreacyjnych, prac porządkowych, poobiedniego wypoczynku w sypialniach oraz ciszy nocnej określa kierownik izby.

§ 2.

Umieszczonego w izbie nieletniego zwalnia się lub przekazuje rodzicom lub opiekunom:

- 1) w przypadku ustania przyczyny zatrzymania;
- 2) na polecenie sądu rodzinnego;
- 3) w przypadku niepowiadomienia sądu rodzinnego o zatrzymaniu nieletniego w ciągu 24 godzin;
- 4) gdy w ciągu 72 godzin od chwili zatrzymania nie ogłoszono nieletniemu postanowienia o umieszczeniu go w schronisku dla nieletnich lub tymczasowym umieszczeniu go w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, rodzinie zastępczej zawodowej, placówce opiekuńczo-wychowawczej albo zakładzie leczniczym lub domu pomocy społecznej.

§ 3.

Przyjmowanego do izby nieletniego poddaje się badaniom lekarskim i udziela się mu niezbędnej pomocy medycznej w przypadkach i na zasadach określonych w przepisach w sprawie badań lekarskich osób zatrzymanych przez Policję.

§ 4.

1. Przy przyjęciu do izby nieletni:
 - 1) podaje swoje imię i nazwisko, imię ojca, datę i miejsce urodzenia, informacje o miejscu zameldowania lub pobytu oraz o stanie zdrowia;
 - 2) przekazuje do depozytu:
 - a) środki płatnicze i przedmioty wartościowe, w szczególności obrączkę, sygnet, pierścionek i zegarek,
 - b) dokumenty tożsamości, środki łączności oraz urządzenia techniczne służące do rejestrowania i odtwarzania informacji,
 - c) przedmioty, które mogą stanowić zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa w izbie, w szczególności przedmioty posiadające ostre krawędzie lub zakończenie, środki służące do obezwładniania, dopuszczone do obrotu produkty lecznicze oraz alkohol, a także sznurowadła, pasek, szalik oraz zapałki i zapalniczkę, inne przedmioty, których wymiary lub ilość naruszają ustalony porządek bądź bezpieczeństwo pobytu w izbie.
2. Nieletni podlega szczegółowemu sprawdzeniu w celu odebrania rzeczy, o których mowa w ust. 1 pkt 2. Sprawdzenia nieletniego oraz odzieży na nim w warunkach zapewniających poszanowanie jego intymności dokonuje w miarę możliwości policjant tej samej płci.

§ 5.

1. Przedmioty, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2, wpisuje się z oznaczeniem cech indywidualnych do kwitu depozytowego. Kwit depozytowy podpisuje nieletni przyjmowany do izby oraz policjant, który zdeponował przedmioty w nim wyszczególnione.

2. Odmowę lub niemożność złożenia podpisu przez nieletniego przyjmowanego do izby odnotowuje się w kwicie depozytowym, wskazując na obecność przy tej czynności innego policjanta, którą poświadcza się złożeniem przez niego podpisu.
3. Nieletniemu umieszczonemu w izbie, z zastrzeżeniem ust. 4, umożliwia się rozporządzenie przekazanymi do depozytu przedmiotami, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2, jeżeli nie zostały zatrzymane lub zajęte w drodze zabezpieczenia bądź egzekucji administracyjnej, a nieletni ukończył 18 lat i upoważnił pisemnie wskazaną przez siebie osobę do odbioru tych przedmiotów w miejscu ich zdeponowania.
4. Przedmiotów, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2, nie można przekazać nieletniemu umieszczonemu w izbie.
5. Przedmioty, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2, jeżeli nie zostały zatrzymane lub zajęte w drodze zabezpieczenia bądź egzekucji administracyjnej, można wydać rodzicowi lub opiekunowi nieletniego.

§ 6.

Nieletni zajmuje wskazane przez kierownika izby lub wyznaczoną przez niego osobę miejsce w sypialni, przy czym:

- 1) nieletnich odmiennej płci umieszcza się oddzielnie;
- 2) nieletniego, który nie ukończył 18 lat, nie umieszcza się w pokoju wspólnie z pełnoletnim.

§ 7.

1. Na czas pobytu w izbie nieletni otrzymuje nieodpłatnie odzież, bieliznę i obuwie, odpowiednie do pory dnia i roku, o ile własna odzież nieletniego nie nadaje się do użytku lub jeśli jej używanie jest niedopuszczalne ze względów higienicznych. Decyzję w tym zakresie podejmuje kierownik izby lub wyznaczona przez niego osoba.
2. Nieletni otrzymuje nieodpłatnie środki czystości niezbędne do utrzymania przez niego higieny osobistej, w tym w szczególności mydło i ręcznik, na czas potrzebny do ich użycia.
3. Podczas ciszy nocnej, a także gdy jest to uzasadnione w innej porze dnia, nieletni otrzymuje pidżamę. Do indywidualnego użytkownika nieletniemu udostępnia się materac, podgłówek, koc (w porze jesienno-zimowej – dwa koce) oraz pościel - dwa prześcieradła i powłoczkę.

§ 8.

1. Nieletniemu umieszczonemu w izbie zapewnia się:
 - 1) posiłek, w tym co najmniej jeden gorący, wydawany trzy razy dziennie oraz napoje w celu zaspokojenia pragnienia, przy czym:
 - a) wartość energetyczna posiłków wydawanych w ciągu doby wynosi nie mniej niż 60% normy szkolnej SZ określonej w przepisach w sprawie przypadków otrzymywania przez policjanta wyżywienia oraz norm tego wyżywienia, ale nie mniej niż 2600 kcal, a w przypadku nieletnich w wieku poniżej 18 lat – 75% tej normy, ale nie mniej niż 3200 kcal,
 - b) wysokość norm wskazanych w lit. a zwiększa się o 50% na wniosek lekarza lub w przypadku gdy nieletni jest doprowadzany lub w trakcie konwoju trwającego ponad 6 godzin,
 - c) wysokość norm wskazanych w lit. a zwiększa się o 70% w dni świąteczne i ustawowo wolne od pracy oraz w Dniu Dziecka,
 - d) z zastrzeżeniem lit. e, posiłki wydaje się po upływie minimum 5 godzin od chwili umieszczenia nieletniego w izbie, w następujących godzinach i proporcjach:
 - w godzinach 7⁰⁰-8⁰⁰ śniadanie – w ilości odpowiadającej 30% wartości energetycznej posiłków określonej w lit. a,
 - w godzinach 12⁰⁰-14⁰⁰ obiad – w ilości odpowiadającej 40% wartości energetycznej posiłków określonej w lit. a,
 - w godzinach 18⁰⁰-19⁰⁰ kolacja – w ilości odpowiadającej 30% wartości energetycznej posiłków określonej w lit. a,
 - e) nieletni konwojowany z zagranicy, w ciągu 2 godzin od przyjęcia do izby otrzymuje posiłek w ilości odpowiadającej 30% wartości energetycznej posiłków określonej w lit. a, jeżeli przyjęcie do izby nastąpiło pomiędzy godziną 18⁰⁰ a 8⁰⁰, a nieletni nie otrzymał posiłku, o którym mowa w lit. d,
 - f) nieletni ma prawo otrzymania pierwszego odpowiedniego posiłku w sytuacji, gdy będzie przekazany lub wydany do konwoju lub doprowadzenia i nie będzie miał możliwości spożycia posiłków w godzinach określonych w lit. d,
 - g) w sytuacji, gdy wymaga tego stan zdrowia nieletniego, otrzymuje on posiłki z uwzględnieniem diety według wskazań lekarza;
 - 2) możliwość korzystania z opieki lekarskiej;
 - 3) możliwość korzystania z urządzeń sanitarnych i środków czystości niezbędnych do utrzymania przez niego higieny osobistej;
 - 4) możliwość posiadania takich przedmiotów kultu religijnego, których właściwości nie będą stanowić zagrożenia dla bezpieczeństwa w izbie;
 - 5) możliwość wykonywania praktyk religijnych i korzystania z posług religijnych w sposób niezakłócający porządku i bezpieczeństwa w izbie;
 - 6) możliwość palenia tytoniu w miejscu do tego wyznaczonym zgodnie z przepisami w sprawie szczegółowych warunków używania wyrobów tytoniowych na terenie obiektów oraz w środkach przewozu osób podlegają-

- cych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, jeżeli ukończył on 18 lat oraz jeśli nie utrudnia to wykonywania przez policjantów obowiązków służbowych mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa osób przebywających w izbie;
- 7) możliwość otrzymywania - po skontrolowaniu w jego obecności - paczek z przedmiotami osobistego użytku, w szczególności odzieżą, obuwiem, środkami opatrunkowymi i higienicznymi, przepisаныmi przez lekarza lekami, które mogą być udostępniane jedynie za zgodą lekarza i według ustaleń z nim dokonanych;
 - 8) możliwość składania próśb, skarg i wniosków do kierownika izby lub wyznaczonego przez niego policjanta;
 - 9) możliwość odwiedzin rodziców, obrońcy lub opiekuna - za zgodą sądu, kierownika izby lub policjanta prowadzącego sprawę;
 - 10) możliwość korzystania, z zastrzeżeniem ust. 2, z zajęć ruchowych na świeżym powietrzu przez minimum 1 godzinę dziennie, w przypadku przebywania w izbie ponad 24 godziny;
 - 11) możliwość korzystania z prasy, środków audiowizualnych, podręcznej literatury, sprzętu sportowego i świetlicowego;
 - 12) warunki do poszanowania godności osobistej;
 - 13) warunki do ochrony przed przemocą fizyczną, psychiczną oraz wszelkimi przejawami okrucieństwa.
2. W przypadku złych warunków atmosferycznych kierownik izby może podjąć decyzję o przeprowadzeniu dla nieletnich zajęć ruchowych na świetlicy.

§ 9.

1. Nieletniego umieszczonego w izbie informuje się o konieczności:
 - 1) przestrzegania niniejszego regulaminu;
 - 2) wykonywania poleceń policjanta lub pracownika wykonującego zadania w izbie;
 - 3) przestrzegania ciszy nocnej w godzinach 22⁰⁰-6⁰⁰, a w dni świąteczne do godziny 7⁰⁰;
 - 4) przestrzegania zasad współżycia społecznego;
 - 5) dbania o higienę osobistą i czystość pomieszczeń;
 - 6) korzystania z wyposażenia pomieszczeń zgodnie z jego przeznaczeniem;
 - 7) niezwłocznego powiadomienia personelu izby o wystąpieniu zagrożenia życia lub zdrowia człowieka, zniszczeniu wyposażenia izby lub innym groźnym w skutkach zdarzeniu;
 - 8) brania udziału w zajęciach wychowawczo-opiekuńczych, kulturalno-oświatowych, sportowo-rekreacyjnych oraz pracach porządkowych na terenie izby.
2. Jeżeli przemawiają za tym względy ochrony nieletnich przed wzajemną demoralizacją, zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt 8, w miarę możliwości techniczno-organizacyjnych odbywają się w oddzielnych grupach – w zależności od charakteru czynu, jaki popełnił nieletni, oraz stopnia jego demoralizacji.
3. Program i metody zajęć, o których mowa w ust. 1 pkt 8, oraz metody wychowawcze stosowane wobec nieletniego muszą być zindywidualizowane, zmierzać do poznania nieletniego i jego środowiska, rozwijania jego zainteresowań, a także umiejętności współżycia w zespole.

§ 10.

1. Nieletniego będącego w stanie po spożyciu alkoholu lub pod wpływem podobnie działającego środka lub nieletniego stwarzającego swoim zachowaniem zagrożenie dla zdrowia lub życia własnego lub innej osoby do czasu ustania przyczyny tego stanu umieszcza się w pokoju izolacyjnym.
2. Zachowanie nieletniego umieszczonego w pokoju izolacyjnym podlega szczególnemu nadzorowi policjantów pełniących służbę w izbie.
3. W przypadku szczególnie agresywnego zachowania nieletniego umieszczonego w pokoju izolacyjnym należy niezwłocznie wezwać lekarza. Dalszy sposób postępowania ze szczególnie agresywnie zachowującym się nieletnim jest uzależniony od zaleceń lekarskich.
4. Nieletniego wykazującego objawy choroby zakaźnej umieszcza się w izolatce sanitarnej i niezwłocznie informuje się o tym lekarza. Dalszy sposób postępowania z nieletnim chorym zakaźnie jest uzależniony od zaleceń lekarskich.
5. Decyzję o umieszczeniu nieletniego w pomieszczeniu izolacyjnym albo izolatce sanitarnej podejmuje kierownik izby lub osoba przez niego upoważniona.

§ 11.

O przypadkach nagłego zachorowania nieletniego bądź wystąpienia niebezpieczeństwa utraty życia lub ciężkiego uszczerbku na zdrowiu kierownik izby lub wyznaczona przez niego osoba niezwłocznie powiadamia właściwy sąd rodzinny.

§ 12.

W izbie jako środki oddziaływania wychowawczego stosuje się ustną pochwałę lub upomnienie.

§ 13.

Nieletni może być nagradzany za:

- 1) właściwą postawę i zachowanie;
- 2) aktywne uczestnictwo w zajęciach i pracach na terenie izby;
- 3) wzorowe przestrzeganie szczegółowego porządku dnia i regulaminu izby.

§ 14.

Upomnienie stosuje się wobec nieletniego naruszającego obowiązujący w izbie szczegółowy porządek dnia i regulamin oraz przejawiającego niewłaściwą postawę i zachowanie.

§ 15.

O niewłaściwej postawie i zachowaniu nieletniego kierownik izby jest obowiązany poinformować pisemnie właściwy sąd rodzinny.

§ 16.

1. Nieletniemu zwalnianemu z izby przekazuje się dokumenty, środki płatnicze i przedmioty przyjęte do depozytu.
2. Środków płatniczych i przedmiotów nie wydaje się z depozytu, jeżeli zostały zatrzymane lub zajęte w drodze zabezpieczenia bądź egzekucji administracyjnej.
3. W przypadku zwalniania osoby z tymczasowego pomieszczenia przejściowego w celu przekazania, środki, dokumenty tożsamości, urządzenia techniczne i przedmioty, o których mowa w § 4 ust. 1 pkt 2, z wyjątkiem sznuradeł, paska i szalika, przejmuje na czas doprowadzenia lub konwoju policjant realizujący to doprowadzenie lub konwój.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01	X	08	01	
				03							
				04							
				06			02	X		02	
				07							
				10							
				11							

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI**

z dnia 13 września 2012 r.

w sprawie badań lekarskich osób zatrzymanych przez Policję

(Dz. U. z 2012 r. poz. 1102)

Na podstawie art. 15 ust. 9 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Osobie zatrzymanej przez Policję, zwanej dalej „osobą zatrzymaną”, udziela się niezwłocznie pierwszej pomocy lub kwalifikowanej pierwszej pomocy w przypadku, gdy osoba ta znajduje się w stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego, określonego w przepisach o państwowym ratownictwie medycznym.
2. Policjant niezwłocznie podejmuje działania zmierzające do skutecznego powiadomienia dyspozytora medycznego o stanie nagłego zagrożenia zdrowotnego osoby zatrzymanej i postępuje zgodnie z przekazanymi przez niego informacjami.
3. Osobę zatrzymaną poddaje się badaniu lekarskiemu w przypadku, gdy:
 - 1) osoba ta oświadcza, że cierpi na schorzenia wymagające stałego lub okresowego leczenia, którego przerwanie powodowałoby zagrożenie życia lub zdrowia, żąda przeprowadzenia badania lekarskiego lub posiada widoczne obrażenia ciała niewskazujące na stan nagłego zagrożenia zdrowotnego;
 - 2) z posiadanych przez Policję informacji lub z okoliczności zatrzymania wynika, że osobą zatrzymaną jest:
 - a) kobieta w ciąży,
 - b) kobieta karmiąca piersią,
 - c) osoba chora zakaźnie,
 - d) osoba z zaburzeniami psychicznymi,
 - e) nieletni po spożyciu alkoholu lub innego, podobnie działającego środka.

§ 2.

Badanie lekarskie osoby zatrzymanej przeprowadza lekarz udzielający jej świadczeń zdrowotnych na miejscu lub lekarz najbliższego podmiotu wykonującego działalność leczniczą, właściwego ze względu na stan zdrowia tej osoby.

§ 3.

1. Przewiezienie osoby zatrzymanej do najbliższego podmiotu leczniczego w celu przeprowadzenia badania lekarskiego zapewnia Policja.
2. Jeżeli osoba zatrzymana, o której mowa w § 1 ust. 3 pkt 2 lit. d, dopuszcza się zamachu na życie lub zdrowie człowieka lub w sposób gwałtowny niszczy lub uszkadza przedmioty znajdujące się w jej otoczeniu, przewiezienie tej osoby do najbliższego podmiotu leczniczego następuje specjalistycznym środkiem transportu sanitarnego.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 oraz w § 1 ust. 1 i ust. 3 pkt 2 lit. c, przewóz osoby zatrzymanej specjalistycznym środkiem transportu sanitarnego następuje w obecności policjanta, jeżeli wynika to z decyzji osoby kierującej akcją prowadzenia medycznych czynności ratunkowych.

§ 4.

1. Badanie lekarskie osoby zatrzymanej przeprowadza się niezwłocznie, w miarę możliwości przed innymi oczekującymi osobami.
2. Decyzję o obecności policjanta w trakcie badania lekarskiego osoby zatrzymanej podejmuje lekarz wykonujący to badanie.

§ 5.

1. Po przeprowadzeniu badania lekarskiego osoby zatrzymanej lekarz stwierdza:
 - 1) brak przeciwwskazań medycznych do przebywania tej osoby w pomieszczeniu przeznaczonym dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoju przejściowym, tymczasowym pomieszczeniu przejściowym, policyjnej izbie dziecka, areszcie śledczym, zakładzie karnym, schronisku dla nieletnich lub zakładzie poprawczym albo
 - 2) wystąpienie przeciwwskazań medycznych do przebywania tej osoby w policyjnym pomieszczeniu przeznaczonym dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoju przejściowym, tymczasowym pomieszczeniu przejściowym, policyjnej izbie dziecka, areszcie śledczym, zakładzie karnym, schronisku dla nieletnich lub zakładzie poprawczym oraz konieczność skierowania jej do podmiotu leczniczego.
2. W przypadkach, o których mowa w ust. 1, lekarz może stwierdzić wskazania do stosowania leków i ich dawkowania.
3. Okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, stwierdza się w zaświadczeniu, którego wzór jest określony w załączniku do rozporządzenia.
4. W sytuacji, o której mowa w ust. 1 pkt 2, lekarz podejmuje decyzję, czy przewiezienie osoby zatrzymanej do podmiotu leczniczego nastąpi policyjnym środkiem transportu czy specjalistycznym środkiem transportu sanitarnego.

§ 6.

Policjant niezwłocznie informuje dyżurnego komendy powiatowej (miejskiej, rejonowej) Policji lub komisariatu specjalistycznego Policji, w których obszarze działania przebywa osoba zatrzymana, o każdym przypadku:

- 1) udzielenia osobie zatrzymanej pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy, poddania osoby zatrzymanej badaniu lekarskiemu lub wykonania medycznych czynności ratunkowych;
- 2) odmowy osoby zatrzymanej na udzielenie jej pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy, na poddanie się badaniu lekarskiemu lub medycznym czynnościom ratunkowym albo zachowania tej osoby uniemożliwiającego dokonanie takich czynności oraz sporządza na tę okoliczność notatkę urzędową; w notatce tej odnotowuje się w szczególności imię i nazwisko lekarza, w obecności którego nastąpiła odmowa, albo fakt, że odmowa nastąpiła podczas nieobecności lekarza.

§ 7.

1. Dyżurny, o którym mowa w § 6, dokumentuje w policyjnych systemach informatycznych, a w przypadku braku takiej możliwości – w książce przebiegu służby, każdy przypadek:
 - 1) udzielenia osobie zatrzymanej pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy, poddania osoby zatrzymanej badaniu lekarskiemu lub wykonania medycznych czynności ratunkowych;
 - 2) odmowy osoby zatrzymanej na udzielenie jej pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy, na poddanie się badaniu lekarskiemu lub medycznym czynnościom ratunkowym albo zachowania tej osoby uniemożliwiającego dokonanie takich czynności.
2. Książka przebiegu służby, o której mowa w ust. 1, może być prowadzona w postaci elektronicznej.

§ 8.

Brak zgody osoby zatrzymanej na udzielenie jej pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy, na przeprowadzenie badania lekarskiego lub wykonanie medycznych czynności ratunkowych nie stanowi przeszkody w umieszczeniu tej osoby w pomieszczeniu przeznaczonym dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoju przejściowym, tymczasowym pomieszczeniu przejściowym, policyjnej izbie dziecka, areszcie śledczym, zakładzie karnym, schronisku dla nieletnich lub zakładzie poprawczym.

§ 9.

Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 czerwca 2002 r. w sprawie badań lekarskich osób zatrzymanych przez Policję (Dz. U. Nr 97, poz. 880).

§ 10.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych kieruje działem administracji rządowej - sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 248, poz. 1491).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 627, 664, 908 i 951.

ZAŁĄCZNIK

WZÓR

.....
(pieczęć podmiotu leczniczego)

.....
(miejscowość, data i godzina)

ZASWIADCZENIE LEKARSKIE

.....
(imię i nazwisko, imię ojca, data i miejsce urodzenia osoby badanej)

Stwierdzam:

- brak przeciwwskazań medycznych do przebywania ww. osoby w pomieszczeniu przeznaczonym dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoju przejściowym, tymczasowym pomieszczeniu przejściowym, policyjnej izbie dziecka, areszcie śledczym, zakładzie karnym, schronisku dla nieletnich lub zakładzie poprawczym;
- wystąpienie przeciwwskazań medycznych do przebywania ww. osoby w policyjnym pomieszczeniu przeznaczonym dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoju przejściowym, tymczasowym pomieszczeniu przejściowym, policyjnej izbie dziecka, areszcie śledczym, zakładzie karnym, schronisku dla nieletnich lub zakładzie poprawczym oraz konieczność skierowania jej do podmiotu leczniczego;
- wskazania do stosowania leków i ich dawkowania:

.....
.....
.....
.....

.....

.....
 (podpis i pieczęć lekarza wystawiającego zaświadczenie)

We właściwe pole wpisać znak „x”.

Zakres wykorzystania aktu prawnego												
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	
01	09		02	02		04	01		08	01		
				03						02		
				04			02				02	
				06	X							
				07								
				10	X							
				11								

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH¹⁾**

z dnia 14 maja 2013 r.

**w sprawie szczegółowych praw i obowiązków oraz przebiegu służby policjantów
(Dz. U. z 2013 r. poz. 644)**

Na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, ze zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

**Rozdział 1
Przepisy ogólne**

§ 1.

Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) ustawa – ustawę z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji;
- 2) jednostka organizacyjna Policji – komendę, komisariat, komisariat specjalistyczny, oddział i samodzielny pododdział prewencji Policji, pododdział antyterrorystyczny Policji, Wyższą Szkołę Policji w Szczytnie, szkołę policyjną, ośrodek szkolenia Policji i instytut badawczy;
- 3) komórka organizacyjna właściwa w sprawach osobowych – komórkę organizacyjną właściwą do spraw kadr w Komendzie Głównej Policji, Komendzie Stołecznej Policji, komendzie wojewódzkiej Policji, komendzie powiatowej, miejskiej i rejonowej Policji, instytucie badawczym, Wyższej Szkole Policji w Szczytnie oraz szkole policyjnej;
- 4) sprawy osobowe – sprawy związane z nawiązaniem, zmianą i rozwiązaniem stosunku służbowego oraz wynikającymi z jego treści prawami i obowiązkami policjantów;
- 5) przełożony właściwy w sprawach osobowych – przełożonego, o którym mowa w art. 32 ust. 1 ustawy;
- 6) bezpośredni przełożony – osobę zajmującą stanowisko kierownicze bezpośrednio wyższe od stanowiska zajmowanego przez policjanta, poczynając od stanowiska kierownika rewiru dzielnicowych (równorzędnego) lub dowódcy plutonu;
- 7) droga służbowa – tryb zwracania się policjanta w sprawie osobowej lub innej sprawie wynikającej ze stosunku służbowego do przełożonego uprawnionego do jej załatwienia za pośrednictwem bezpośredniego przełożonego;
- 8) ustanie stosunku służbowego - rozwiązanie stosunku służbowego w związku ze zwolnieniem policjanta ze służby lub jego śmiercią.

§ 2.

1. Policjant składa wniosek w sprawie osobowej drogą służbową, z wyjątkiem przypadków określonych w odrębnych przepisach.
2. Bezpośredni przełożony przesyła w terminie 7 dni wyższemu przełożonemu wniosek w sprawie osobowej wraz z opinią dotyczącą sposobu jej załatwienia, jeżeli nie jest właściwy do załatwienia tej sprawy.
3. Jeżeli policjant składa osobiście pisemny wniosek w sprawie osobowej, przyjmujący wniosek potwierdza jego otrzymanie, umieszczając na oryginale i na kopii datę jego otrzymania oraz czytelny podpis.
4. O sposobie załatwienia wniosku w sprawie osobowej należy zawiadomić policjanta w terminie 30 dni od dnia jego złożenia, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.

§ 3.

1. Sprawy osobowe policjantów dotyczą w szczególności:
 - 1) przyjęcia do służby w Policji oraz zwolnienia z tej służby;
 - 2) mianowania, wyznaczenia lub powołania na stanowisko służbowe, zwolnienia lub odwołania z tego stanowiska oraz należnego na nim uposażenia;
 - 3) skracania okresu służby przygotowawczej policjanta, zwalniania go z odbywania tej służby lub przedłużania okresu tej służby;
 - 4) okresowego opiniowania policjantów;
 - 5) przenoszenia lub delegowania do czasowego pełnienia służby w innej miejscowości;
 - 6) delegowania do pełnienia służby poza granicami państwa;
 - 7) oddelegowania do pełnienia zadań służbowych poza Policją;
 - 8) powierzania pełnienia obowiązków służbowych na innym stanowisku w tej samej miejscowości;
 - 9) zawieszania w czynnościach służbowych;
 - 10) mianowania na stopnie policyjne, obniżania stopni policyjnych i ich przywracania;
 - 11) udzielania zezwolenia na podjęcie zajęcia zarobkowego poza służbą;
 - 12) udzielania urlopów i zwolnienia od zajęć służbowych;

¹⁾ 1) Minister Spraw Wewnętrznych kieruje działem administracji rządowej – sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 248, poz. 1491).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371, z 2012 r. poz. 627, 664, 908, 951 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 628. Dziennik Ustaw – 2 – Poz. 644

- 13) ustalania prawa do nagrody rocznej;
- 14) udzielania wyróżnień, przyznawania nagród motywacyjnych oraz wykonywania kar dyscyplinarnych.
2. Kierownik komórki organizacyjnej właściwej w sprawach osobowych albo osoba wyznaczona przez przełożonego właściwego w sprawach osobowych przygotowuje sprawy osobowe do załatwienia lub zaopiniowania przez przełożonego właściwego w sprawach osobowych.
3. Sprawy osobowe załatwia się na piśmie w formie rozkazu personalnego, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej.
4. Formy rozkazu personalnego nie stosuje się do udzielania urlopów i zwolnienia od zajęć służbowych.

Rozdział 2

Szczegółowe prawa i obowiązki policjantów

§ 4.

1. Policjantowi przysługuje zwolnienie od zajęć służbowych w razie konieczności osobistego sprawowania opieki nad:
 - 1) dzieckiem do ukończenia 8 lat w przypadku:
 - a) nieprzewidzianego zamknięcia żłobka, przedszkola lub szkoły, do której dziecko uczęszcza,
 - b) porodu lub choroby małżonka stale opiekującego się dzieckiem, jeżeli poród lub choroba uniemożliwia temu małżonkowi sprawowanie opieki,
 - c) pobytu małżonka policjanta stale opiekującego się dzieckiem w zamkniętym zakładzie opieki zdrowotnej;
 - 2) chorym dzieckiem do ukończenia 14 lat;
 - 3) małżonkiem, rodzicami, teściami, dziadkami, wnukami, rodzeństwem oraz dziećmi w wieku ponad 14 lat (własnymi lub małżonka, przysposobionymi lub przyjętymi na wychowanie w ramach rodziny zastępczej), jeżeli pozostają we wspólnym gospodarstwie domowym z policjantem w okresie sprawowania opieki.
2. Zwolnienie od zajęć służbowych przysługuje przez okres niezbędny do osobistego sprawowania opieki, nie dłużej jednak niż:
 - 1) 60 dni w roku kalendarzowym - jeżeli opieka jest sprawowana nad dziećmi, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2;
 - 2) 14 dni w roku kalendarzowym – jeżeli opieka jest sprawowana nad innymi członkami rodziny, o których mowa w ust. 1 pkt 3.
3. Podstawę udzielenia zwolnienia od zajęć służbowych stanowi:
 - 1) w przypadku wymienionym w ust. 1 pkt 1 lit. a – pisemne oświadczenie policjanta;
 - 2) w przypadkach wymienionych w ust. 1 pkt 1 lit. b i c – zaświadczenie lekarskie o porodzie, chorobie lub pobycie małżonka w zamkniętym zakładzie opieki zdrowotnej;
 - 3) w przypadkach wymienionych w ust. 1 pkt 2 i 3 – zaświadczenie lekarskie o konieczności osobistego sprawowania opieki nad chorym członkiem rodziny.

§ 5.

1. Łączny okres zwolnienia od zajęć służbowych w przypadku konieczności osobistego sprawowania opieki nad dziećmi i innymi członkami rodziny nie może przekroczyć 60 dni w roku kalendarzowym.
2. Przepisy ust. 1 i § 4 ust. 2 stosuje się niezależnie od liczby dzieci i innych członków rodziny wymagających opieki. W razie wykorzystania części zwolnienia od zajęć służbowych przez jedno z rodziców, drugiemu przysługuje tylko zwolnienie uzupełniające.

§ 6.

Jeżeli oboje rodzice pełnią służbę w Policji, z uprawnienia do zwolnienia od zajęć służbowych z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem może korzystać jedno z nich. Przepis stosuje się odpowiednio do opiekunów dziecka.

§ 7.

Policjanta oddającego honorowo krew zwalnia się z zajęć służbowych na czas oznaczony przez stację krwiodawstwa w celu oddania krwi oraz na czas niezbędny do przeprowadzenia zleconych przez stację krwiodawstwa okresowych badań lekarskich, jeżeli nie mogą one być wykonane w czasie wolnym od służby.

§ 8.

Policjantowi wychowującemu przynajmniej jedno dziecko w wieku do 14 lat przysługuje w ciągu roku kalendarzowego zwolnienie od zajęć służbowych w wymiarze 2 dni.

§ 9.

Policjanta zwalnia się od zajęć służbowych w przypadku wezwania do stawienia się przed organem właściwym w sprawach powszechnego obowiązku obrony, Policją, prokuraturą, organem prowadzącym postępowanie administracyjne, sądowe lub w sprawie o wykroczenie - w charakterze strony lub świadka - w postępowaniu prowadzonym przed tymi organami.

§ 10.

1. Policjantowi podnoszącemu kwalifikacje zawodowe i wykształcenie ogólne poza jednostkami organizacyjnymi Policji, na podstawie skierowania przełożonego właściwego w sprawach osobowych, przysługuje zwolnienie od

zajęć służbowych z części dnia służby nieprzekraczające 5 godzin tygodniowo, jeżeli czas służby nie pozwala na punktualne przybycie na zajęcia.

2. Policjantowi podnoszącemu kwalifikacje zawodowe i wykształcenie ogólne poza jednostkami organizacyjnymi Policji bez skierowania przełożony właściwy w sprawach osobowych może udzielić zwolnienia od zajęć służbowych z części dnia służby w wymiarze i na warunkach, o których mowa w ust. 1, jeżeli przemawia za tym interes służby, a w szczególności gdy poziom i kierunek kształcenia odpowiada wymaganiom na stanowisku służbowym zajmowanym przez policjanta lub planowanym do objęcia.

§ 11.

Policjant przed rozpoczęciem urlopu wypoczynkowego i dodatkowego jest obowiązany pisemnie zawiadomić bezpośredniego przełożonego o przewidywanym miejscu pobytu i sposobie nawiązania z nim kontaktu podczas urlopu.

§ 12.

Policjant zawieszony w czynnościach służbowych jest obowiązany stawić się w jednostce organizacyjnej Policji na wezwanie przełożonego właściwego w sprawach osobowych, kierownika jednostki organizacyjnej Policji, w której pełni służbę, albo osób przez nich wyznaczonych.

§ 13.

Policjant jest obowiązany niezwłocznie, jednakże nie później niż w terminie 7 dni od zaistnienia zdarzenia, poinformować w pisemnym raporcie drogą służbową przełożonego właściwego w sprawach osobowych o:

- 1) zmianie lub ustaleniu pisowni nazwiska lub imienia;
- 2) zmianie stanu cywilnego;
- 3) wszczęciu i zakończeniu postępowania karnego lub postępowania karnego skarbowego przeciwko niemu, małżonkowi lub dzieciom pozostającym na jego utrzymaniu;
- 4) ukaraniu za wykroczenie;
- 5) utracie uprawnienia lub prawa wykonywania zawodu lub czynności, które pozostają w bezpośrednim związku z zajmowanym stanowiskiem służbowym;
- 6) zmianie adresu miejsca zamieszkania;
- 7) urodzeniu się dziecka, przysposobieniu dziecka lub przyjęciu dziecka na wychowanie;
- 8) innych przypadkach, jeżeli przepisy odrębne tak stanowią.

§ 14.

1. Policjant podlega badaniom określonym w przepisach o służbie medycyny pracy w zakresie i terminie wskazanym przez przełożonego właściwego w sprawach osobowych.
2. Policjant skierowany do komisji lekarskiej podległej ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych, zwanej dalej „komisją lekarską”, w celu określenia stanu zdrowia oraz ustalenia zdolności fizycznej i psychicznej do służby jest obowiązany bez zbędnej zwłoki poddać się badaniom lekarskim zleconym przez komisję lekarską.
3. Przełożony właściwy w sprawach osobowych umożliwia policjantowi dostęp do badań, o których mowa w ust. 1 i 2.

§ 15.

1. Policjant jest obowiązany uprzedzić bezpośredniego przełożonego o niemożności stawienia się do służby lub spóźnieniu z przyczyny z góry wiadomej lub możliwej do przewidzenia oraz określić przewidywany czas trwania nieobecności.
2. W razie niestawienia się do służby lub spóźnienia z innej przyczyny niż określona w ust. 1, policjant jest obowiązany poinformować bezpośredniego przełożonego tego samego dnia o przyczynie nieobecności w służbie i przewidywanym czasie jej trwania lub przyczynie spóźnienia.
3. W razie zaistnienia przyczyny uniemożliwiającej dopełnienie obowiązku, o którym mowa w ust. 2, policjant jest obowiązany poinformować o przyczynie nieobecności w służbie i przewidywanym czasie jej trwania lub przyczynie spóźnienia niezwłocznie po ustaniu tej przyczyny.
4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1-3, policjant jest obowiązany poinformować bezpośredniego przełożonego osobiście lub za pośrednictwem innej osoby, używając środka łączności lub drogą pocztową. Za datę przekazania informacji drogą pocztową uważa się datę stempla pocztowego.

§ 16.

Policjant w służbie kandydackiej może opuścić miejsce służbowego zakwaterowania po uzyskaniu zezwolenia bezpośredniego przełożonego.

§ 17.

1. Podstawę usprawiedliwienia nieobecności w służbie z powodu choroby stanowi zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby, które policjant przekazuje bezpośrednio przełożonemu nie później niż w terminie 7 dni od dnia zaprzestania służby z powodu choroby.
2. W razie zaistnienia przyczyny uniemożliwiającej dopełnienie obowiązku, o którym mowa w ust. 1, policjant jest obowiązany przekazać zaświadczenie lekarskie o czasowej niezdolności do służby z powodu choroby niezwłocznie po ustaniu tej przyczyny.

§ 18.

1. Policjant rozlicza się z otrzymanego wyposażenia oraz obowiązków służbowych w przypadkach:
 - 1) zwolnienia ze służby;
 - 2) przeniesienia do pełnienia służby w innej miejscowości lub innej jednostce organizacyjnej Policji;
 - 3) delegowania do pełnienia służby poza granicami państwa;
 - 4) oddelegowania do pełnienia zadań służbowych poza Policją;
 - 5) zawieszenia w czynnościach służbowych;
 - 6) udzielenia urlopu wychowawczego lub bezpłatnego;
 - 7) innych niż wymienione w pkt 1-6, wynikających z potrzeb służby.
2. Potwierdzeniem rozliczenia się z otrzymanego wyposażenia i obowiązków służbowych jest karta obiegu.
3. Z obowiązku, o którym mowa w ust. 1, policjanta rozlicza bezpośredni przełożony, który w karcie obiegu określa zakres i termin rozliczenia.
4. Po bezskutecznym upływie terminu rozliczenia w przypadku, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, rozliczenia dokonuje bezpośredni przełożony policjanta.

Rozdział 3 **Przebieg służby policjantów**

§ 19.

1. Nawiązanie, zmiana i rozwiązanie stosunku służbowego następuje przez wydanie rozkazu personalnego odpowiednio o mianowaniu, wyznaczeniu lub powołaniu na stanowisko służbowe, przeniesieniu, zwolnieniu lub odwołaniu z tego stanowiska albo o zwolnieniu ze służby.
2. Do postępowania w sprawach osobowych dotyczących nawiązania, zmiany i rozwiązania stosunku służbowego w zakresie nieuregulowanym rozporządzeniem stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 20.

1. Rozkaz personalny o mianowaniu policjanta na stanowisko służbowe powinien w szczególności zawierać:
 - 1) oznaczenie przełożonego właściwego w sprawach osobowych;
 - 2) datę wydania rozkazu personalnego;
 - 3) podstawę prawną;
 - 4) stopień policyjny, nazwisko i imię policjanta, imię ojca oraz numer identyfikacyjny;
 - 5) datę zwolnienia z dotychczas zajmowanego stanowiska służbowego oraz datę mianowania na nowe stanowisko służbowe;
 - 6) nazwę stanowiska służbowego oraz jednostki organizacyjnej Policji;
 - 7) grupę zaszerzegowania stanowiska służbowego oraz przyznane dodatki do uposażenia, a także wysokość miesięcznych stawek uposażenia zasadniczego i dodatków do uposażenia, jeżeli mają one charakter uznaniowy;
 - 8) uzasadnienie faktyczne i prawne mianowania na stanowisko służbowe;
 - 9) pouczenie o przysługujących policjantowi środkach odwoławczych;
 - 10) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby wydającej rozkaz personalny.
2. W przypadku mianowania na stanowisko służbowe w związku z nawiązaniem stosunku służbowego rozkaz personalny o mianowaniu na to stanowisko powinien także określać:
 - 1) datę, od której liczy się początek służby;
 - 2) podstawę mianowania na stopień policyjny.
3. W przypadku mianowania policjanta na stanowisko służbowe bez zmiany składników uposażenia przepisu ust. 1 pkt 7 nie stosuje się.
4. Do rozkazu personalnego o przeniesieniu policjanta na niższe stanowisko służbowe albo powołaniu na stanowisko służbowe przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 21.

1. Kierownik komórki organizacyjnej Policji właściwej w sprawach osobowych lub upoważniona przez niego osoba zapoznaje policjanta nowo przyjętego do służby z przepisami określającymi prawa i obowiązki oraz odpowiedzialność dyscyplinarną policjantów, a także przepisami w sprawie szczegółowych praw i obowiązków oraz przebiegu służby policjantów.
2. Kierownik jednostki organizacyjnej Policji lub upoważniony przez niego kierownik komórki organizacyjnej miejsca pełnienia służby policjanta zapoznaje go z przepisami regulującymi sposób pełnienia służby.
3. Policjant potwierdza fakt zapoznania się z przepisami, o których mowa w ust. 1 i 2, czytelnym podpisem oraz datą. Potwierdzenie włącza się do akt osobowych policjanta.

§ 22.

Rozkaz personalny o zwolnieniu policjanta ze służby powinien w szczególności zawierać:

- 1) oznaczenie przełożonego właściwego w sprawach osobowych;
- 2) datę wydania rozkazu personalnego;
- 3) podstawę prawną i datę zwolnienia ze służby;
- 4) stopień policyjny, nazwisko i imię policjanta, imię ojca oraz numer identyfikacyjny;

- 5) nazwę stanowiska służbowego oraz jednostki organizacyjnej Policji;
- 6) uzasadnienie faktyczne i prawne zwolnienia ze służby;
- 7) pouczenie o przysługujących policjantowi środkach odwoławczych;
- 8) podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby uprawnionej do wydania rozkazu personalnego.

§ 23.

Kopię rozkazu personalnego wraz z potwierdzeniem jego doręczenia włącza się do akt osobowych policjanta.

§ 24.

Przełożony właściwy w sprawach osobowych po otrzymaniu ostatecznego orzeczenia komisji lekarskiej o trwałej niezdolności do służby policjanta niezwłocznie zwalnia go od zajęć służbowych na okres do dnia zwolnienia ze służby.

Rozdział 4 Świadectwo służby i opinia o służbie

§ 25.

1. Przełożony właściwy w sprawach osobowych lub osoba przez niego upoważniona wydaje świadectwo służby bezpośrednio policjantowi albo osobie przez niego upoważnionej na piśmie, w dniu zwolnienia ze służby. Odbierający świadectwo służby potwierdza ten fakt na kopii czytelnym podpisem oraz datą.
2. Jeżeli wydanie świadectwa służby w dniu zwolnienia ze służby nie jest możliwe, przełożony właściwy w sprawach osobowych nie później niż w ciągu 7 dni od dnia zwolnienia ze służby przesyła je policjantowi albo osobie przez niego upoważnionej, za pośrednictwem poczty lub doręcza w inny sposób.
3. Świadectwo służby zawiera informacje niezbędne do ustalenia uprawnień wynikających ze stosunku służbowego i uprawnień z ubezpieczenia społecznego, dotyczące:
 - 1) charakteru służby (kandydacka, kontraktowa, przygotowawcza lub stała) oraz okresu jej pełnienia, a także nazwę jednostki organizacyjnej Policji;
 - 2) zajmowanego ostatnio stanowiska służbowego lub pełnionych funkcji;
 - 3) ustania stosunku służbowego, w tym podstawy prawnej zwolnienia ze służby;
 - 4) liczby dni urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego wykorzystanego przez policjanta, przysługującego za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek służbowy;
 - 5) okresu korzystania z urlopu bezpłatnego i podstawy prawnej jego udzielenia;
 - 6) urlopu wychowawczego wykorzystanego w okresie służby oraz okresu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem po zwolnieniu ze służby ze względu na ważny interes służby albo likwidację jednostki organizacyjnej Policji lub jej reorganizację połączoną ze zmniejszeniem obsady etatowej, jeżeli przeniesienie do innej jednostki lub na niższe stanowisko nie jest możliwe, a także przysługujących z tego tytułu uprawnień na podstawie art. 44a ustawy;
 - 7) wykorzystania w roku kalendarzowym, w którym ustał stosunek służbowy, zwolnienia od zajęć służbowych, o którym mowa w § 8;
 - 8) potrąceń z uposażenia na zasadach określonych w art. 127 ustawy;
 - 9) okresu otrzymywania świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 117 ust. 3 ustawy;
 - 10) uprawnień związanych z przywróceniem do służby na podstawie art. 42 ust. 1 ustawy;
 - 11) uprawnień przysługujących policjantowi na podstawie art. 44 ust. 2 ustawy.
4. W świadectwie służby zamieszcza się także informacje o wysokości i składnikach uposażenia oraz o uzyskanych kwalifikacjach, jeżeli policjant złożył w tej sprawie pisemny wniosek co najmniej 7 dni przed zwolnieniem ze służby. W razie złożenia wniosku już po zwolnieniu ze służby wydaje się nowe świadectwo służby w terminie 7 dni od dnia złożenia tego wniosku.
5. Kopię świadectwa służby przechowuje się w aktach osobowych policjanta. W uzasadnionych przypadkach przełożony, o którym mowa w ust. 1, wydaje odpis tego świadectwa.
6. Wzór formularza świadectwa służby stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia.

§ 26.

Świadectwo służby wydaje się bez względu na rozliczenie się policjanta z obowiązków służbowych.

§ 27.

Przełożony właściwy w sprawach osobowych w przypadku ustania stosunku służbowego z powodu śmierci policjanta niezwłocznie wydaje świadectwo służby i włącza je do akt osobowych policjanta. Świadectwo służby wydaje się członkowi rodziny policjanta, o którym mowa w art. 77 ust. 1 ustawy, lub osobie będącej spadkobiercą policjanta, na ich pisemny wniosek.

§ 28.

1. Policjant zwolniony ze służby może złożyć wniosek o sprostowanie świadectwa służby w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania. Wniosek składa się przełożonemu właściwemu w sprawach osobowych, który wydał świadectwo służby.

2. Przełożony właściwy w sprawach osobowych, uwzględniając wniosek o sprostowanie świadectwa służby, wydaje nowe świadectwo służby w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku. Odmowa sprostowania świadectwa służby wymaga pisemnego uzasadnienia.

§ 29.

Przełożony właściwy w sprawach osobowych w przypadkach, o których mowa w § 25 ust. 4 i § 28 ust. 2, najpóźniej w dniu wydania nowego świadectwa służby, usuwa z akt osobowych policjanta poprzednio sporządzone świadectwo służby i niszczy je wraz z wcześniej wydanym egzemplarzem.

§ 30.

Przełożony właściwy w sprawach osobowych w przypadku zmiany rozkazu personalnego o zwolnieniu ze służby wydaje nowe świadectwo służby, jeżeli zmiany te mają wpływ na treść wcześniej wydanego świadectwa. Przepisy § 25 ust. 1, § 27 oraz § 29 stosuje się odpowiednio.

§ 31.

1. Na pisemny wniosek policjanta kierownik komórki organizacyjnej właściwej w sprawach osobowych lub upoważniona przez niego osoba przygotowuje niezwłocznie, w oparciu o akta osobowe policjanta, opinię o służbie, zwaną dalej „opinią”.
2. Wzór opinii stanowi załącznik nr 2 do rozporządzenia.
3. Opinię wydaje przełożony właściwy w sprawach osobowych.
4. Opinia powinna w szczególności zawierać:
 - 1) stopień, imię, nazwisko, imię ojca, datę i miejsce urodzenia;
 - 2) okres służby;
 - 3) kwalifikacje i wykształcenie;
 - 4) nazwę jednostki organizacyjnej Policji i ostatnio zajmowane stanowisko służbowe oraz ocenę wywiązywania się z obowiązków służbowych;
 - 5) szczególne osiągnięcia zawodowe, nagrody i wyróżnienia, a także ordery i odznaczenia uzyskane w okresie służby;
 - 6) naruszenia dyscypliny służbowej i kary, które nie zostały zatarte;
 - 7) pouczenie o prawie do złożenia odwołania.

§ 32.

1. Policjant, który nie zgadza się z treścią opinii, może w terminie 7 dni od daty otrzymania opinii wnieść na piśmie odwołanie do wyższego przełożonego za pośrednictwem przełożonego właściwego w sprawach osobowych, który wydał opinię. W przypadku wydania opinii przez Komendanta Głównego Policji, od opinii takiej służy odwołanie do ministra właściwego do spraw wewnętrznych.
2. Przełożony właściwy w sprawach osobowych, który wydał opinię, może uwzględnić odwołanie i wydać nową opinię. W przypadku nieuwzględnienia odwołania przełożony przesyła je wyższemu przełożonemu wraz z opinią oraz własnym stanowiskiem w sprawie.
3. Wyższy przełożony w terminie miesiąca od dnia wniesienia odwołania:
 - 1) uwzględni odwołanie i uchyli opinię w całości lub w części oraz nakazuje przełożonemu właściwemu w sprawach osobowych, który wydał zaskarżoną opinię, wydanie nowej opinii, określając w pisemnym wystąpieniu, jakie okoliczności należy wziąć pod uwagę przy jej wydaniu, albo
 - 2) nie uwzględni odwołania.
4. Odmowa uwzględnienia odwołania wymaga pisemnego uzasadnienia.
5. W przypadku wydania nowej opinii przełożony właściwy w sprawach osobowych, który wydał opinię, niszczy poprzednio sporządzoną opinię.

Rozdział 5 Przepisy końcowe

§ 33.

Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 września 2002 r. w sprawie szczegółowych praw i obowiązków oraz przebiegu służby policjantów (Dz. U. Nr 151, poz. 1261).

§ 34. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych kieruje działem administracji rządowej - sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych (Dz. U. Nr 248, poz. 1491).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371, z 2012 r. poz. 627, 664, 908, 951 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 628.

WZÓR

.....
 (nazwa i adres jednostki organizacyjnej Policji)

.....
 (miejsce i data)

.....
 (nr REGON - PKD)

ŚWIADECTWO SŁUŻBY

1. Stwierdza się, że
 (imię i nazwisko)
 imiona rodziców
 urodzony(a)
 (data i miejsce urodzenia)
 pełnił(a) służbę (kandydacką, kontraktową, przygotowawczą lub stałą) w Policji

 (nazwa jednostki organizacyjnej Policji, w której policjant ostatnio pełnił służbę)
 w okresie od do
2. W dniu zwolnienia ze służby:

 (zajmowane ostatnio stanowisko lub pełnione funkcje)
3. Stosunek służbowy ustał w wyniku:
 - 1) zwolnienia ze służby
 (podstawa prawna zwolnienia ze służby)
 - 2) śmierci
4. W okresie służby:
 - 1) wykorzystał(a) urlop wypoczynkowy lub dodatkowy w wymiarze:

 (liczba dni urlopu wypoczynkowego lub dodatkowego wykorzystanego przez policjanta, przysługującego za rok kalendarzowy, w którym ustał stosunek służbowy)
 - 2) korzystał(a) z urlopu bezpłatnego:

 (okres trwania urlopu bezpłatnego i podstawa prawna jego udzielenia)
 - 3) korzystał(a) z urlopu wychowawczego:

 (okres trwania urlopu wychowawczego; w razie likwidacji jednostki organizacyjnej Policji podać okres tego urlopu przypadającego po jej likwidacji)
 - 4) wykorzystał(a) zwolnienie od służby przewidziane w § 8 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 maja 2013 r. w sprawie szczegółowych praw i obowiązków oraz przebiegu służby policjantów:

 (liczba dni zwolnienia wykorzystanego w roku kalendarzowym, w którym ustał stosunek służbowy)
5. Informacja o zajęciu uposażenia:

 (tytuł prawny)

 (wysokość potrąconych kwot)

6. Pozostałe informacje:

POUCZENIE

Policjant w terminie 7 dni od dnia otrzymania świadectwa służby może złożyć wniosek do przełożonego właściwego w sprawach osobowych, który wydał świadectwo, o sprostowanie tego świadectwa.

.....
 (pieczęć i podpis przełożonego właściwego w sprawach osobowych
 lub osoby przez niego upoważnionej)

WZÓR

.....
(nazwa i adres jednostki organizacyjnej Policji).....
(miejscowość i data)**OPINIA O SŁUŻBIE**

1. Opiniowany(a)
(stopień, imię i nazwisko)
- imię ojca
- urodzony(a)
(data i miejsce urodzenia)
- pełnił(a) służbę w Policji w okresie od do
2. Kwalifikacje i wykształcenie (wymienić jakie, ze szczególnym uwzględnieniem uzyskanych w okresie służby)
-
-
-
-
3. Ostatnio pełnił(a) służbę w
(nazwa jednostki organizacyjnej Policji)
- na stanowisku
(nazwa stanowiska służbowego)
4. Ocena wywiązywania się z obowiązków służbowych na ostatnio zajmowanym stanowisku, w szczególności na podstawie ostatniej opinii służbowej
-
-
-
-
-
-
-
5. Szczególne osiągnięcia zawodowe, nagrody i wyróżnienia, ordery i odznaczenia uzyskane w okresie służby
-
-
-
-
-
-
-
6. Naruszenia dyscypliny służbowej i kary (niezatarłe w dniu zwolnienia ze służby)
-
-
-
7. Inne informacje dotyczące przebiegu służby (na żądanie opiniowanego)
-
-
-
-
-

POUCZENIE

Opiniowany(a) w terminie 7 dni od daty otrzymania opinii ma prawo wnieść odwołanie do wyższego przełożonego, za pośrednictwem wydającego opinię.

.....
(pieczęć i podpis przełożonego właściwego
w sprawach osobowych
lub osoby przez niego upoważnionej)

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01	X	08	01	
				03						02	X
				04							
				06							
				07							
				10							
				11	X						

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ZARZĄDZENIE NR 805
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 31 grudnia 2003 r.

w sprawie „Zasad etyki zawodowej policjanta”

(Dz. Urz. KGP z 2004 r. Nr 1, poz. 3)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58 z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Mając na uwadze znaczenie problematyki moralnej w wykonywaniu zawodu policjanta i jego służebną wobec społeczeństwa rolę, a także konieczność wzmocnienia oraz uzupełnienia obowiązków i praw policjanta wynikających z demokratycznie stanowionego prawa, wprowadza się „Zasady etyki zawodowej policjanta” stanowiące załącznik do zarządzenia.

§ 2.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2004 r.

ZAŁĄCZNIK

ZASADY ETYKI ZAWODOWEJ POLICJANTA

§ 1.

1. Zasady etyki zawodowej policjanta wynikają z ogólnych wartości i norm moralnych uwzględniających specyfikę zawodu policjanta.
2. Obowiązkiem policjanta jest przestrzeganie zasad etyki zawodowej.

§ 2.

W sytuacjach nieuregulowanych przepisami prawa lub nieujętych w niniejszych zasadach etyki zawodowej policjant powinien kierować się zasadami współżycia społecznego i postępować tak, aby jego działania mogły być przykładem praworządności i prowadziły do pogłębiania społecznego zaufania do Policji.

§ 3.

Policjant powinien wykonywać czynności służbowe według najlepszej woli i wiedzy, z należytą uczciwością, rzetelnością, wykazując się odpowiedzialnością, odwagą i ofiarnością.

§ 4.

Policjant we wszystkich swoich działaniach ma obowiązek poszanowania godności ludzkiej oraz przestrzegania i ochrony praw człowieka, w szczególności wyrażający się w:

- 1) respektowaniu prawa każdego człowieka do życia;
- 2) zakazie inicjowania, stosowania i tolerowania tortur bądź niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania.

§ 5.

Policjant, podejmując decyzję o użyciu broni palnej lub zastosowaniu środków przymusu bezpośredniego, powinien zachować szczególną rozwagę i stale mieć na uwadze charakter tych środków.

§ 6.

Postępowanie policjanta w kontaktach z ludźmi powinna cechować życzliwość oraz bezstronność wykluczająca uprzedzenia rasowe, narodowościowe, wyznaniowe, polityczne, światopoglądowe lub wynikające z innych przyczyn.

§ 7.

Policjant powinien przestrzegać zasad poprawnego zachowania, kultury osobistej i dbać o schludny wygląd.

§ 8.

Wykonując zadania służbowe, policjant powinien dostosowywać swoje zachowanie do sytuacji i cech osób uczestniczących w zdarzeniu, w szczególności wieku, płci, narodowości i wyznania, a także uwzględniać uzasadnione potrzeby tych osób.

§ 9.

W trakcie wykonywania czynności służbowych policjant powinien zachować szczególną wrażliwość i takt w stosunku do ofiar przestępstwa lub innego zdarzenia, udzielać im możliwie wszechstronnej pomocy, a także dbać o zachowanie dyskrecji.

§ 10.

Zawiadamiając osobę o zamachu na jej dobra lub przekazując najbliższej rodzinie wiadomość dotyczącą osoby bliskiej, która stała się ofiarą przestępstwa lub innego zdarzenia, policjant powinien zachować takt.

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 153, poz. 1271, Nr 176, poz. 1457 i Nr 200, poz. 1688 oraz z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609, Nr 192, poz. 1873 i Nr 210, poz. 2036.

§ 11.

Policjant jako funkcjonariusz publiczny powinien wystrzegać się korupcji w każdej postaci oraz zwalczać wszelkie jej przejawy.

§ 12.

Policjant nie może wykorzystywać swojego zawodu do celów prywatnych, a w szczególności nie może wykorzystywać informacji uzyskanych w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych ani uzyskiwać informacji do tych celów przy użyciu służbowych metod.

§ 13.

Policjant powinien zachować dyskrecję w odniesieniu do informacji mogących zaszkodzić społecznie pojętemu dobru służby lub dobremu imieniu osób uczestniczących w czynnościach podejmowanych przez policjanta.

§ 14.

Stosunek policjanta do innych policjantów powinien być oparty na przestrzeganiu zasad poprawnego zachowania, poszanowania godności, a także tolerancji w zakresie nienaruszającym porządku prawnego.

§ 15.

Policjant powinien w miarę możliwości udzielać pomocy innym policjantom w realizacji zadań służbowych oraz wspierać w rozwiązywaniu ich problemów osobistych.

§ 16.

Przełożony powinien dawać podwładnym przykład nienagannego zachowania, w szczególności nie powinien nadużywać stanowiska, funkcji, stopnia policyjnego w celu poniżenia podległego policjanta.

§ 17.

Przełożony powinien zapewnić podległym policjantom właściwe warunki wykonywania zadań i rozwoju zawodowego oraz dbać o atmosferę pracy i dobre stosunki międzyludzkie.

§ 18.

Kierując działaniami podległych policjantów, przełożony powinien wydawać jasne i zrozumiałe polecenia oraz inspirować i motywować ich do działania.

§ 19.

Przełożony, oceniając podległych policjantów, jest zobowiązany kierować się jasno określonymi i znanymi im kryteriami oraz sprawiedliwością i obiektywizmem.

§ 20.

Przełożony powinien wysłuchać podwładnego w sprawach zawodowych i osobistych oraz udzielić mu wsparcia bądź pomocy, z zachowaniem dyskrecji.

§ 21.

Policjant powinien rzetelnie wykonywać polecenia przełożonego oraz odnosić się do niego z szacunkiem.

§ 22.

Policjant powinien stale doskonalić i uzupełniać swoją wiedzę oraz umiejętności zawodowe, a także dbać o sprawność fizyczną.

§ 23.

Policjant powinien dbać o społeczny wizerunek Policji jako formacji, w której służy i podejmować działania służące budowaniu zaufania do niej.

§ 24.

Policjant nie powinien akceptować, tolerować ani lekceważyć zachowań policjantów naruszających prawo lub zasady etyki zawodowej.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09	X	02	02	X	04	01	X	08	01	
				03	X						
				04	X						
				06	X						
				07	X						
				10	X						
				11	X		02	X		X	

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ZARZĄDZENIE Nr 213
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 28 lutego 2007 r.

w sprawie metod i form przygotowania i realizacji zadań Policji w przypadkach zagrożenia życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego

(Dz. Urz. KGP Nr 5, poz. 49)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

1. Zarządzenie określa:
 - 1) formy organizacyjne działań policyjnych stosowane w trakcie realizacji zadań związanych z obsługą sytuacji kryzysowych w rozumieniu zarządzenia;
 - 2) kompetencje policjantów dowodzących działaniami policyjnymi;
 - 3) tryb tworzenia sztabów na potrzeby działań policyjnych i ich zadania;
 - 4) zasady opracowywania planów dowódców działań policyjnych.
2. Przepisy zarządzenia dotyczące komendantów wojewódzkich Policji odnoszą się również do Komendanta Stołecznego Policji, a przepisy dotyczące komendantów powiatowych Policji – do komendantów miejskich i rejonowych Policji.

§ 2.

Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) dowodzenie – ukierunkowana, celowa działalność dowódcy, realizowana w ramach działań policyjnych, zapewniająca wysoką zdolność sił i środków Policji do osiągnięcia celu tych działań oraz charakteryzująca się szczególnie sprawnym, jednoosobowym podejmowaniem decyzji i ponoszeniem za nie odpowiedzialności, precyzyjnym rozdziałem i kontrolą przebiegu czynności;
- 2) dowódca akcji/operacji – Komendant Główny Policji, komendant wojewódzki Policji, komendant powiatowy Policji, ich zastępcy, lub inny policjant wyznaczony przez kierownika jednostki Policji właściwej terytorialnie dla miejsca zdarzenia posiadający predyspozycje i doświadczenie w dowodzeniu;
- 3) dowódca interwencji – wyznaczony dowódca patrolu lub inny policjant wyznaczony przez dyżurnego lub kierownika jednostki właściwej terytorialnie dla miejsca zdarzenia;
- 4) sztab – ogniwo pomocnicze dowódcy, utworzone decyzją właściwego kierownika jednostki Policji w celu wspomagania dowodzenia;
- 5) plan działania dowódcy – dokument określający cele i organizację działań policyjnych, rodzaj i sposób wykonywania szczegółowych zadań, użyte do działań siły i środki Policji oraz określający podległość służbową oraz zasady współdziałania i koordynacji w trakcie działań;
- 6) sytuacja kryzysowa – zdarzenie sprowadzające niebezpieczeństwo dla życia i zdrowia ludzi lub mienia, spowodowane bezprawnymi zamachami naruszającymi te dobra lub klęską żywiołową, charakteryzujące się możliwością utraty kontroli nad przebiegiem wydarzeń albo eskalacji zagrożenia, w których do ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego niezbędne jest użycie większej liczby policjantów, w tym zorganizowanych w oddziały lub pododdziały, w tym uzbrojone;
- 7) interwencja – szybkie włączenie się policjanta lub policjantów w tok zdarzenia naruszającego normy prawne lub zasady współżycia społecznego i podjęcie działań zmierzających do ustalenia charakteru, rodzaju i okoliczności powstałego zdarzenia oraz przedsięwzięć ukierunkowanych na przywrócenie naruszonego porządku prawnego lub zasad współżycia społecznego;
- 8) akcja policyjna – zwana dalej „akcją” – zespół przedsięwzięć organizacyjnych, taktycznych i materiałowo-technicznych podejmowanych w sytuacjach kryzysowych, w celu zapobieżenia lub likwidacji stanu zagrażającego życiu i zdrowiu ludzi lub ich mieniu albo bezpieczeństwa i porządku publicznego, a z rodzaju sytuacji kryzysowej i towarzyszących okoliczności wynika, że nie jest możliwe podjęcie skutecznych działań przy użyciu sił i środków pozostających aktualnie w dyspozycji właściwej komendy powiatowej Policji;
- 9) operacja policyjna – zwana dalej „operacją” – zespół przedsięwzięć organizacyjnych, taktycznych i materiałowo-technicznych podejmowanych w sytuacjach kryzysowych, w celu zapobieżenia lub likwidacji stanu zagrażającego życiu i zdrowiu ludzi lub ich mieniu albo bezpieczeństwa i porządku publicznego, w przypadku gdy zdarzenie obejmuje swoim zasięgiem obszar więcej niż jednej komendy wojewódzkiej Policji lub komendy powiatowej Policji albo w sytuacji prowadzenia działań przedłużających się w czasie, do prowadzenia których nie-

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 176, poz. 1457 i Nr 200, poz. 1688, z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609, Nr 192, poz. 1873 i Nr 210, poz. 2036, z 2004 r. Nr 171, poz. 1800, Nr 179, poz. 1842, Nr 210, poz. 2135, Nr 273, poz. 2703 i Nr 277, poz. 2742, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 164, poz. 1365, Nr 169, poz. 1411 i Nr 250, poz. 2116 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 144, poz. 1043 i Nr 158, poz. 1122.

zbędne jest wsparcie siłami i środkami oraz zapleczem logistycznym wykraczającym poza potencjał właściwej komendy wojewódzkiej Policji lub komendy powiatowej Policji.

§ 3.

Określa się następujący katalog sytuacji kryzysowych w rozumieniu zarządzenia:

- 1) imprezy masowe o podwyższonym ryzyku;
- 2) zgromadzenia i uroczystości publiczne wysokiego ryzyka, w szczególności z udziałem osób podlegających ochronie w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 1–4 ustawy z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1712, z późn. zm.²⁾);
- 3) blokady dróg oraz okupacje obiektów;
- 4) zorganizowane działania pościgowe;
- 5) akty terroru;
- 6) zbiorowe naruszenie bezpieczeństwa i porządku publicznego, w szczególności z przyczyn społecznych, ekonomicznych, politycznych i religijnych;
- 7) klęski żywiołowe, których skutki mogą doprowadzić do niepokojów społecznych;
- 8) inne sytuacje mogące spowodować zagrożenie życia i zdrowia ludzi lub mienia, a także dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, charakteryzujące się możliwością utraty kontroli nad przebiegiem wydarzeń albo eskalacji zagrożenia, do przeciwdziałania lub likwidacji których niezbędne jest użycie większej liczby policjantów, w tym zorganizowanych w oddziały lub pododdziały Policji, w tym uzbrojone.

§ 4.

Ustala się następujące formy organizacyjne działań policyjnych:

- 1) interwencje;
- 2) akcje;
- 3) operacje.

§ 5.

1. W przypadku zaistnienia zdarzenia naruszającego normy prawne i zasady współżycia społecznego lub w sytuacji istnienia prawdopodobieństwa takiego zdarzenia, bezpośrednio w rejonie tego zdarzenia podejmuje się interwencję przy użyciu sił i środków znajdujących się aktualnie w dyspozycji dyżurnego właściwej terytorialnie jednostki Policji.
2. Do dowodzenia interwencją uprawnieni są w kolejności:
 - 1) policjant, który przybył na miejsce zdarzenia jako pierwszy;
 - 2) dowódca patrolu lub policjant wyznaczony przez dyżurnego lub kierownika jednostki Policji właściwej terytorialnie dla miejsca zdarzenia.

§ 6.

1. W przypadku zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w § 5 ust. 1, a z jego rodzaju i towarzyszących okoliczności wynika, że nie jest możliwe podjęcie skutecznej interwencji przy użyciu dostępnych sił i środków, podejmuje się akcję zarządzaną przez komendanta powiatowego Policji.
2. Dowodzenie akcją, w szczególności, polega na:
 - 1) ocenie zagrożenia poprzez ustalenie jego rodzaju i przewidywanego rozwoju;
 - 2) określeniu oraz koncentracji sił i środków niezbędnych do usunięcia zagrożenia;
 - 3) zorganizowaniu stacjonarnego lub ruchomego stanowiska dowodzenia;
 - 4) zorganizowaniu łączności na potrzeby dowodzenia, współdziałania i alarmowania;
 - 5) wyznaczeniu zadań dla policjantów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych elementów akcji oraz koordynowaniu i kontrolowaniu przebiegu akcji;
 - 6) wyznaczeniu policjanta uprawnionego do kontaktów ze środkami masowego przekazu w zakresie przebiegu akcji;
 - 7) współdziałaniu ze służbami specjalistycznymi i instytucjami właściwymi dla rodzaju zdarzenia oraz z właściwymi terytorialnie organami administracji publicznej;
 - 8) przygotowywaniu i przekazywaniu właściwemu przełożonemu meldunków o sytuacji i realizowanych działaniach.
3. Do dowodzenia akcją uprawnieni są w kolejności:
 - 1) komendant powiatowy Policji właściwy terytorialnie dla miejsca zdarzenia lub jego zastępca;
 - 2) inny policjant wyznaczony przez komendanta powiatowego Policji właściwego terytorialnie dla miejsca zdarzenia posiadający predyspozycje i doświadczenie w zakresie dowodzenia akcjami policyjnymi.
4. Komendant powiatowy zarządzający akcją może podjąć decyzję o utworzeniu sztabu, stosując odpowiednio przepisy określające organizację sztabu dowódcy operacji oraz jego zadania.
5. Dopuszcza się podział akcji na odcinki związane z różnymi zdarzeniami, jeżeli są one jednocześnie ukierunkowane na realizację celu głównego akcji, a odcinka na pododcinki ukierunkowane na realizację celu odcinka.

§ 7.

1. Komendant Główny Policji zarządza operację, gdy zdarzenie obejmuje swoim zasięgiem obszar więcej niż jednej komendy wojewódzkiej Policji lub istnieje duże prawdopodobieństwo takiego zagrożenia oraz podczas dzia-

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 210, poz. 2135 oraz z 2006 r. Nr 104, poz. 708 i poz. 711.

- łań na terenie właściwej komendy wojewódzkiej Policji, przedłużających się w czasie, w przypadku potrzeby wsparcia sił i środków oraz zaplecza logistycznego wykraczającego poza potencjał właściwej komendy wojewódzkiej Policji.
2. Komendant wojewódzki Policji zarządza operację, gdy zdarzenie obejmuje swoim zasięgiem obszar więcej niż jednej komendy powiatowej Policji lub istnieje duże prawdopodobieństwo takiego zagrożenia albo podczas działań na terenie właściwej komendy powiatowej Policji, przedłużających się w czasie, w warunkach narastania potrzeb wsparcia sił i środków oraz zaplecza logistycznego spoza potencjału właściwej komendy powiatowej Policji.
 3. Operację policyjną może również zarządzić komendant powiatowy Policji, gdy zdarzenie obejmuje swoim zasięgiem obszar więcej niż jednej podległej jednostki Policji lub istnieje duże prawdopodobieństwo takiego zagrożenia albo w sytuacji działań przedłużających się w czasie, w warunkach narastania potrzeb wsparcia sił i środków niebędących w jego dyspozycji oraz zaplecza logistycznego spoza potencjału właściwej komendy powiatowej Policji.
 4. W ramach jednej operacji można prowadzić podoperacje, związane z różnymi zdarzeniami, jeżeli są one jednocześnie ukierunkowane na realizację celu głównego operacji. W ramach podoperacji dopuszcza się podział na odcinki, ukierunkowane na realizację celu podoperacji oraz pododcinki ukierunkowane na realizację celu odcinka.
 5. Dowodzenie operacją w szczególności polega na:
 - 1) ocenie zagrożenia poprzez ustalenie jego rodzaju i przewidywanego rozwoju;
 - 2) określeniu oraz koncentracji sił i środków niezbędnych do usunięcia zagrożenia;
 - 3) określeniu zadań i organizacji sztabu dowódcy operacji, zgodnie z wzorem określonym w załączniku nr 1 do zarządzenia;
 - 4) zorganizowaniu systemów łączności i obiegu informacji;
 - 5) wyznaczeniu dowódców podoperacji i określeniu ich zadań;
 - 6) koordynowaniu przygotowania zaplecza logistycznego, medycznego i technicznego;
 - 7) nadzorowaniu i koordynowaniu przebiegu operacji zgodnie z planem działania dowódcy;
 - 8) wyznaczeniu policjanta uprawnionego do kontaktów ze środkami masowego przekazu w zakresie przebiegu operacji;
 - 9) współdziałaniu ze służbami specjalistycznymi i instytucjami właściwymi dla rodzaju zdarzenia oraz z właściwymi terytorialnie organami administracji publicznej;
 - 10) przygotowywaniu i przekazywaniu właściwemu przełożonemu meldunków o sytuacji i realizowanych działaniach.
 6. Do dowodzenia operacją uprawnieni są w kolejności:
 - 1) Komendant Główny Policji, komendant wojewódzki Policji i komendant powiatowy Policji lub ich zastępcy;
 - 2) oficer Policji wyznaczony przez jedną z osób, o których mowa w pkt 1, posiadający przeszkolenie, predyspozycje i doświadczenie w zakresie dowodzenia.
 7. W sytuacji podziału operacji na podoperacje, na dowódcę podoperacji wyznacza się policjanta posiadającego predyspozycje i doświadczenie w dowodzeniu.
 8. Przepis ust. 7 ma odpowiednie zastosowanie przy podziale akcji i podoperacji na odcinki i pododcinki.
 9. Zarządzenie operacji następuje na podstawie pisemnej decyzji komendanta, o którym mowa w ust. 6 pkt 1, z wyłączeniem okoliczności, o których mowa w § 9, określającej w szczególności:
 - 1) cel operacji;
 - 2) dowódcę operacji, zastępcę dowódcy operacji do spraw taktyki działań oraz ich podstawowe zadania;
 - 3) sztab dowódcy operacji;
 - 4) ewentualne przekazanie kompetencji dowódcy operacji do podjęcia decyzji i wydania polecenia w zakresie stosowania środków przymusu bezpośredniego przez pododdziały Policji;
 - 5) polecenia podległym kierownikom jednostek i komórek organizacyjnych w zakresie realizacji zadań na potrzeby operacji określonych przez dowódcę operacji.

§ 8.

1. Operacja jest realizowana według planu działania dowódcy operacji.
2. Podstawą przygotowania planu działania dowódcy operacji może być wcześniej sformułowana koncepcja, zatwierdzana przez przełożonego dowódcy operacji, której podstawowe elementy określa załącznik nr 2 do zarządzenia.
3. Plan działania dowódcy operacji, przygotowany przez szefa sztabu dowódcy operacji, zatwierdzany jest przez dowódcę operacji.
4. Zasady opracowywania planu działania dowódcy operacji zostały określone w załączniku nr 3 do zarządzenia.
5. Przepisy ust. 1–4 stosuje się odpowiednio do akcji.

§ 9.

1. Realizacja akcji i operacji w przypadku nagle zaistniałego zdarzenia, uniemożliwiającego przygotowanie działań, polega na:
 - 1) rozpoczęciu działań na podstawie ustnej decyzji właściwego komendanta wojewódzkiego Policji lub komendanta powiatowego Policji - w przypadku operacji niezwłocznie potwierdzonej pisemnie;
 - 2) prowadzeniu działań na podstawie planu działania dowódcy akcji/operacji, dostosowanego do charakteru zdarzenia i opracowanego według zasad określonych w § 8 ust. 4.

2. Elementy planu, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, mogą zostać ograniczone do elementów gwarantujących osiągnięcie celu akcji/operacji.

§ 10.

W celu koordynacji działań związanych z przygotowaniem i realizacją zadań w przypadkach zagrożenia życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego dopuszcza się opracowanie planów przedsięwzięć przez właściwą terytorialnie komendę wojewódzką Policji.

§ 11.

Ilekoć w treści zarządzenia nr 24 Komendanta Głównego Policji z dnia 10 listopada 1998 r. w sprawie realizacji przez Policję zadań w warunkach katastrof naturalnych i awarii technicznych (Dz. Urz. KGP z 1999 r. Nr 7, poz. 36) jest mowa o „sztabie kryzysowym”, należy przez to rozumieć „sztab” w rozumieniu przepisów niniejszego zarządzenia.

§ 12.

1. Traci moc zarządzenie nr 18 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 listopada 2000 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań Policji w przypadkach zagrożenia życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego (Dz. Urz. KGP z 2001 r. Nr 1, poz. 2).
2. Tracą moc przepisy rozkazu nr 13 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 sierpnia 1995 r. w sprawie taktyki działania pododdziałów zwartych Policji w sytuacji zagrożenia lub naruszenia porządku publicznego oraz pościgu za niebezpiecznym przestępcą w zakresie treści uregulowanych niniejszym zarządzeniem.

§ 13.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

ZADANIA I ORGANIZACJA sztabu dowódcy operacji policyjnej

Część I

Zasady ogólne powoływania sztabu

1. Sztab dowódcy operacji powoływany jest na podstawie pisemnej decyzji właściwego kierownika jednostki Policji na czas prowadzenia działań w formie operacji policyjnej.
2. Powołanie sztabu polega na rozbudowie organizacyjnej istniejącego etatowego wojewódzkiego (powiatowego) sztabu kierownika jednostki o dodatkowe zespoły (stanowiska) specjalistów ze służby kryminalnej, prewencyjnej i wspomagającej, na potrzeby konkretnych działań.
3. W przypadku organizowania sztabu na potrzeby działań prowadzonych na obszarze komendy powiatowej Policji, w której nie funkcjonuje wyodrębniona etatowa komórka sztabowa, sztab dowódcy operacji organizowany jest na bazie komórki prewencyjnej właściwej jednostki Policji.
4. Liczba osób wyznaczonych do pracy w sztabie powinna zapewniać ciągłość realizacji zadań w czasie prowadzenia długotrwałych działań.

Część II

Główne zadania sztabu dowódcy operacji

1. Zbieranie, selekcja i analizowanie informacji dotyczących planowanych i prowadzonych działań oraz wypracowywanie na ich podstawie wniosków i prognoz rozwoju sytuacji.
2. Określanie sił i środków niezbędnych do usunięcia zagrożenia.
3. Przygotowanie dowódcy operacji szczegółowych propozycji wariantów działań.
4. Przekazywanie podległym siłom decyzji dowódcy operacji.
5. Przygotowanie stanowisk dowodzenia dowódcy operacji.
6. Sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań przez podległe siły na etapie planowania działań.
7. Sprawowanie nadzoru nad osiągnięciem pełnej gotowości podległych sił do działań.
8. Sprawowanie nadzoru i koordynowanie wykonania zadań przez podległe siły podczas prowadzenia działań.
9. Koordynowanie zabezpieczenia logistycznego i medycznego operacji.
10. Współdziałanie ze służbami (instytucjami) pozapolicyjnymi uczestniczącymi w działaniach.
11. Przygotowywanie okresowych i doraźnych meldunków.
12. Opracowanie raportu końcowego z przeprowadzonej operacji.

Część III

Organizacja sztabu dowódcy operacji

1. Organizacja sztabu powinna być odpowiednio dostosowana do rodzaju prowadzonych działań.
2. Skład kierownictwa sztabu (wariant):
 - 1) Szef sztabu – naczelnik etatowego sztabu komendy wojewódzkiej Policji. Szefem sztabu powoływanego w komendzie powiatowej Policji jest kierownik etatowej komórki sztabowej, a w jednostkach, w których nie ma tej komórki – kierownik komórki prewencji.

- 2) Zastępca szefa sztabu – kierownik komórki organizacyjnej jednostki Policji odpowiedzialny za realizację głównych zadań podczas prowadzonych działań, w zależności od ich rodzaju.
- 3) Kierownicy zespołów funkcjonalnych sztabu – osoby wyznaczone w decyzji kierownika jednostki o powołaniu sztabu, odpowiedzialne za realizację zadań przez podległe im zespoły.
3. Skład zespołów (stanowisk) funkcjonalnych sztabu (wariant):
 - 1) Zespół rozpoznania i analiz – przedstawiciele służb prewencyjnych i kryminalnych, komórek: postępowań administracyjnych, techniki operacyjnej, obserwacji, prasowej, zespołu psychologów, itp.
 - 2) Zespół taktyczny – przedstawiciele komórek: sztabowych, prewencji, ruchu drogowego, dochodzeniowo-śledczych, Centralnego Biura Śledczego, techniki kryminalistycznej, negocjatorzy, itp.
 - 3) Zespół łączności i informatyki – przedstawiciele komórki łączności i informatyki,
 - 4) Zespół logistyki – przedstawiciele komórek: zaopatrzenia, transportu, inwestycji i remontów, finansów, itp.
 - 5) Zespół obsługi – przedstawiciele komórek zaopatrzenia, transportu, prezydialnych, kancelarii tajnych.

Część IV

Zadania poszczególnych ogniw sztabu

1. Zadania szefa sztabu:
 - 1) Zorganizowanie i kierowanie pracą sztabu.
 - 2) Zorganizowanie systemu obiegu informacji w związku z prowadzonymi działaniami i bieżące informowanie dowódcy operacji o sytuacji.
 - 3) Przygotowywanie dokumentów decyzyjnych dowódcy operacji, dotyczących działań podległych sił.
 - 4) Przygotowywanie okresowych i doraźnych meldunków dla dowódcy operacji.
 - 5) Przekazywanie podjętych decyzji siłom podległym i współdziałającym.
 - 6) Współdziałanie ze służbami i podmiotami, których funkcjonowanie może wpłynąć na sprawność działań.
 - 7) Realizacja innych zadań zleconych przez dowódcę operacji.
 - 8) Opracowanie raportu końcowego, zawierającego analizę przeprowadzonych działań wraz z wnioskami i jego przedłożenie dowódcy operacji.
2. Zadania zastępcy szefa sztabu:
 - 1) Bezpośredni nadzór nad pracą zespołu taktycznego w zakresie merytorycznego przygotowania dokumentów decyzyjnych oraz przygotowania raportu końcowego z prowadzonych działań.
 - 2) Wykonywanie zadań zleczonych przez szefa sztabu.
 - 3) Zastępowanie szefa sztabu podczas jego nieobecności.
3. Zadania zespołu rozpoznania i analiz:
 - 1) Zadanie główne: pozyskiwanie z wszystkich dostępnych źródeł informacji związanych ze zdarzeniem oraz prognozowanie rozwoju sytuacji – dla potrzeb zespołu taktycznego.
 - 2) Zadania szczegółowe:
 - a) przetwarzanie (zbieranie, analizowanie, selekcja, przekazywanie) informacji związanych z sytuacją,
 - b) określanie zadań dla podległych sił w zakresie uzyskiwania wszelkich dostępnych informacji istotnych z punktu widzenia prowadzonych działań, w tym z wykorzystaniem osobowych źródeł informacji i baz danych,
 - c) przygotowywanie dla potrzeb zespołu taktycznego danych, na podstawie uzyskanych informacji, do wykorzystania przy opracowywaniu wariantów działania dowódcy operacji,
 - d) budowa portretu psychologicznego osoby lub grupy osób, wobec których prowadzone są działania policyjne,
 - e) zorganizowanie dokumentowania przebiegu działań, w tym w sposób niejawnny,
 - f) podejmowanie przedsięwzięć w sytuacjach traumatycznych powstałych w wyniku działań sił policyjnych,
 - g) przygotowywanie informacji o realizowanych działaniach oraz komunikatów dla środków masowego przekazu i apeli do ludności,
 - h) współpraca z innymi organami (służbami) w zakresie pozyskiwania informacji mogących wpływać na przebieg działań,
 - i) udział w opracowywaniu meldunków i informacji o prowadzonych działaniach,
 - j) udział w opracowaniu raportu końcowego z prowadzonych działań.
4. Zadania zespołu taktycznego:
 - 1) Zadanie główne: określenie taktyki prowadzenia działań oraz wykorzystania sił i środków.
 - 2) Zadania szczegółowe:
 - a) określanie wariantów taktyki działania oraz planowanie użycia sił i środków do realizacji zadań,
 - b) określanie potrzeb jednostek uczestniczących w działaniach oraz przygotowywanie danych do projektów decyzji,
 - c) przygotowywanie decyzji, rozkazów i zarządzeń dowódcy operacji i przekazywanie ich wykonawcom,
 - d) koordynowanie i nadzorowanie realizacji przekazanych zadań,
 - e) organizowanie stanowisk dowodzenia dowódcy operacji,
 - f) współdziałanie z innymi podmiotami (służbami) w zakresie przygotowania i realizacji przyjętej taktyki działania,
 - g) organizowanie i prowadzenie przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie konfliktu bez konieczności stosowania rozwiązań siłowych,

- h) koordynowanie i prowadzenie czynności dowodowo-wykrywczych na potrzeby postępowań przygotowawczych,
 - i) zlecenie przeprowadzania badań kryminalistycznych,
 - j) prowadzenie dokumentacji działań (w tym dziennika działań i map roboczych) oraz wykonywanie innych dokumentów sztabowych,
 - k) opracowywanie meldunków o aktualnej sytuacji oraz o działaniach prowadzonych przez jednostki i siły podległe i przydzielone,
 - l) opracowanie raportu końcowego, zawierającego analizę przeprowadzonych działań wraz z wnioskami.
5. Zadania zespołu łączności i informatyki:
- 1) Zadanie główne: zbudowanie i utrzymanie systemu łączności zapewniającego sprawne dowodzenie i współdziałanie w realizacji przyjętej taktyki działań.
 - 2) Zadania szczegółowe:
 - a) opracowanie schematu organizacji łączności dowodzenia, współdziałania, alarmowania i powiadamiania oraz zorganizowanie systemu łączności na potrzeby operacji,
 - b) zapewnienie funkcjonowania policyjnych systemów łączności, w tym ich współdziałania z systemami łączności innych organów i służb,
 - c) zabezpieczenie potrzeb sztabu i sił biorących udział w działaniach w techniczne środki łączności i informatyki,
 - d) zapewnienie łączności i funkcjonowania informatycznych baz danych dla potrzeb stanowisk dowodzenia,
 - e) udział w opracowaniu raportu końcowego.
6. Zadania zespołu logistycznego:
- 1) Zadanie główne: zorganizowanie i zapewnienie wsparcia logistycznego operacji.
 - 2) Zadania szczegółowe:
 - a) zabezpieczenie logistyczne sił uczestniczących w działaniach w zakresie materiałowo-technicznym, medycznym i finansowym,
 - b) koordynacja przedsięwzięć związanych z uzupełnieniem potrzeb i odpoczynkiem zaangażowanych sił i środków,
 - c) udział w organizowaniu pomocy materiałowej dla poszkodowanej ludności,
 - d) udział w opracowaniu raportu końcowego.
7. Zadania zespołu obsługi sztabu:
- 1) Zadanie główne: zapewnienie warunków do pracy sztabu.
 - 2) Zadania szczegółowe:
 - a) prowadzenie spraw związanych z obiegiem dokumentów, ich ewidencjonowaniem, przechowywaniem i udostępnianiem,
 - b) zaopatrywanie sztabu w wydawnictwa topograficzne,
 - c) zapewnienie obsługi techniczno-biurowej oraz kwatermistrzowskiej sztabu,
 - d) uporządkowanie i skompletowanie po zakończeniu działań całej dokumentacji sztabu, zgodnie z obowiązującymi zasadami archiwizacji.

Załącznik nr 2 i nr 3 dostępny na stronie internetowej Komendy Głównej Policji.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01		08	01	
				03							
				04							
				06							
				07							
				10	X						
				11							

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ZARZĄDZENIE Nr 768
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 14 sierpnia 2007 r.

**w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów pełniących
służbę patrolową oraz koordynacji działań o charakterze prewencyjnym**

(Dz. Urz. KGP Nr 15, poz. 119, z późn. zm.)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, Nr 57 poz. 390, Nr 120, poz. 818 i Nr 140, poz. 981) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1.

1. Zarządzenie określa:
 - 1) formy i metody wykonywania zadań w zakresie ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego przez policjantów pełniących służbę patrolową, a w szczególności: organizację służby patrolowej i sposób pełnienia służby patrolowej;
 - 2) przedsięwzięcia i warunki współpracy służb Policji oraz podmiotów pozapolicyjnych działających w celu poprawy stanu bezpieczeństwa, warunki koordynacji ich prac – na potrzeby działań zewnętrznych – z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Zarządzenie nie narusza odrębnych uregulowań, w szczególności, w zakresie organizacji i pełnienia służby przez policjantów: na drogach, morzu terytorialnym, morskich wodach wewnętrznych i wodach śródlądowych oraz na pokładach statków powietrznych.
3. Przepisy zarządzenia dotyczące komendanta powiatowego Policji i komendy powiatowej Policji stosuje się odpowiednio do komendanta miejskiego Policji i komendy miejskiej Policji oraz komendanta rejonowego Policji i komendy rejonowej Policji.
4. Przepisy zarządzenia dotyczące oddziałów prewencji Policji stosuje się odpowiednio do samodzielnych pododdziałów prewencji Policji.

§ 2.

Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) organizacja służby patrolowej – zespół czynności polegających w szczególności na analizowaniu i planowaniu służby, przygotowaniu policjantów do służby, w tym ich rozmieszczeniu w terenie oraz koordynacji i nadzoru wykonywania tej służby w celu realizacji zadań ustawowych Policji;
- 2) służba patrolowa lub patrolowanie – wykonywanie zadań służbowych przez policjanta lub grupę policjantów w patrolu pieszym lub z wykorzystaniem środka transportu służącego do przemieszczania się w określonym rejonie zagrożenia, rejonie odpowiedzialności, na wyznaczonej trasie patrolowej lub w określonym miejscu zagrożonym;
- 3) działania zewnętrzne – działania patrolowe, obchodowe i podstawowe czynności operacyjno-rozpoznawcze, wykonywane przez Policję lub wspólnie z podmiotami pozapolicyjnymi, na zasadach określonych w odrębnych przepisach;
- 4) rejon zagrożenia – określony obszar terenu, charakteryzujący się szczególnym nasileniem przestępstw, wykroczeń lub występowaniem innych zjawisk patologii społecznej;
- 5) trasa patrolowa – odcinek drogi łączący rejony i miejsca zagrożone, ważniejsze obiekty, posterunki lub inne punkty i miejsca wynikające z bieżących potrzeb służby;
- 6) miejsce zagrożone – obiekt lub niewielki obszar, które według aktualnego rozpoznania, wymagają systematycznego nadzoru i kontroli policyjnej ze względu na występowanie przestępstw, wykroczeń lub innych zjawisk patologii społecznej;
- 7) rejon odpowiedzialności – obszar wyznaczony na podstawie rejonów zagrożenia, miejsc zagrożonych, rejonów służbowych dzielnicowych oraz innych wskazanych rejonów, w których w miarę możliwości służbę pełni ci sami policjanci, którzy odpowiadają za stan bezpieczeństwa na tym obszarze;
- 8) posterunek – ściśle określone miejsce pełnienia służby patrolowej, w trakcie której realizowane są zadania określone w odrębnym regulaminie opracowanym przez policjanta odpowiedzialnego za organizację służby patrolowej;
- 9) siły wzmocnienia – policjanci skierowani lub oddelegowani do pełnienia służby patrolowej na co dzień realizujący inne zadania służbowe oraz policjanci służby patrolowej skierowani lub delegowani do realizacji zadań poza macierzystą jednostkę;
- 10) system koncentryczny – sposób organizacji służby gwarantujący możliwość doraźnego koncentrowania policjantów i kierowania ich do działań zespołowych;
- 11) zintegrowany system organizacji dyslokacji służby – system oparty na skoordynowanym współdziałaniu jednostek Policji i podmiotów pozapolicyjnych oraz działaniu i współdziałaniu komórek organizacyjnych jednostek Policji w celu realizacji działań zewnętrznych;

- 12) ceduła patrolowa – dokument mający formę graficzno-opisową służący usprawnieniu organizacji służby patrolowej, zawierający charakterystykę rejonów zagrożenia, tras patrolowych, miejsc zagrożonych, rejonów odpowiedzialności oraz zbiór podstawowych informacji wykorzystywanych w trakcie pełnienia służby;
- 13) zadania doraźne – polecenie podjęcia jednorazowych lub przewidzianych do realizacji w krótkim czasie określonych działań wynikających z wniosków wynikających z analizy stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego lub z informacji uzyskanych od służb Policji oraz pochodzących z innych źródeł;
- 14) podmiot pozapolicyjny – inne niż Policja podmioty działające na rzecz zapobiegania popełnianiu przestępstw, wykroczeń oraz zapobiegania innym zjawiskom patologii społecznej.

§ 3.

Służbę patrolową pełnią policjanci:

- 1) komórek:
 - a) patrolowych,
 - b) interwencyjnych,
 - c) patrolowo-interwencyjnych,
 - d) wywiadowczych;
- 2) oddziałów prewencji Policji;
- 3) innych, niż wymienione w pkt 1 i 2, jednostek i komórek organizacyjnych Policji.

§ 4.

1. Podstawowym zadaniem policjantów pełniących służbę patrolową jest przeciwdziałanie popełnianiu przestępstw lub wykroczeń, a w szczególności:
 - 1) zapobieganie wszelkim zachowaniom mogącym stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa osób i mienia lub naruszającym porządek publiczny;
 - 2) zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń w miejscach publicznych;
 - 3) prowadzenie niezbędnych działań profilaktycznych;
 - 4) nawiązywanie i utrzymywanie więzi ze społecznością lokalną w celu tworzenia atmosfery poczucia bezpieczeństwa i współodpowiedzialności za zapobieganie zagrożeniom, o których mowa w pkt 1 i 2.
2. W razie zaistnienia przestępstwa lub wykroczenia policjanci, o których mowa w ust. 1, niezwłocznie podejmują działania zmierzające do ujęcia sprawcy.

§ 5.

Komendant powiatowy Policji i komendant komisariatu Policji odpowiada za prawidłową organizację służby patrolowej, a w szczególności za:

- 1) opracowywanie analiz stanu bezpieczeństwa i porządku na potrzeby dyslokacji służby i, na podstawie wniosków, wyznaczanie miejsc zagrożonych, rejonów zagrożenia, rejonów odpowiedzialności, tras patrolowych oraz określanie celów i sposobów ich realizacji;
- 2) opracowywanie planów dyslokacji służby oraz określanie taktyki działania patroli policyjnych;
- 3) opracowanie i aktualizację ceduł patrolowych;
- 4) sporządzanie przez właściwych kierowników komórek prewencji grafików służby policjantów planowanych do pełnienia służby patrolowej;
- 5) występowanie o przydział sił wzmocnienia;
- 6) określenie systemu nadzoru nad realizacją zadań wykonywanych przez policjantów w służbie patrolowej;
- 7) określenie sposobu współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi oraz współdziałanie z nimi w podejmowaniu działań na rzecz poprawy stanu bezpieczeństwa i porządku w miejscach publicznych zgodnie z zasadami określonymi w odrębnych przepisach.

§ 6.

1. W celu zapewnienia sprawnej i efektywnej organizacji służby patrolowej oraz skutecznego nadzoru nad jej pełnieniem wyznacza się policjanta odpowiedzialnego za organizację tej służby w komendzie powiatowej Policji i, w zależności od potrzeb, w podległych komisariatach Policji.
2. Bezpośredni nadzór nad policjantem, o którym mowa w ust. 1, powierza się:
 - 1) w komendzie powiatowej Policji - kierownikowi właściwej komórki służby prewencyjnej;
 - 2) w komisariatach Policji - kierownikowi, o którym mowa w pkt 1, komendantowi tej jednostki lub jego zastępcy.

§ 7.

Policjant odpowiedzialny za organizację służby patrolowej realizuje w szczególności następujące zadania:

- 1) sporządza analizę stanu bezpieczeństwa i porządku na potrzeby dyslokacji służby wykorzystując informacje przekazywane z komórek realizujących czynności operacyjno-rozpoznawcze i od kierowników komórek służby prewencyjnej, a także pochodzące z innych źródeł, w tym ze środków masowego przekazu, od władz samorządowych i społeczności lokalnej oraz podmiotów pozapolicyjnych;
- 2) określa rejon zagrożenia, rejon odpowiedzialności, miejsca zagrożone i trasy patrolowe w celu odpowiedniego dostosowania i rozmieszczenia sił i środków oraz podjęcia działań w zależności od przewidywanego w danym miejscu i czasie zagrożenia;
- 3) opracowuje i aktualizuje ceduły patrolowe;
- 4) wyznacza zadania doraźne w zakresie służby patrolowej;

- 5) inspiruje jednostki podległe i właściwe komórki organizacyjne do podejmowania przedsięwzięć mających wpływ na wzrost poczucia bezpieczeństwa obywateli;
- 6) na bieżąco monitoruje stan zagrożenia przestępstwami, wykroczeniami i innymi zjawiskami patologii społecznej;
- 7) opracowuje regulamin pełnienia służby patrolowej na posterunku;
- 8) sporządza plan dyslokacji służby uwzględniający rozmieszczenie wszystkich służb policyjnych oraz w miarę możliwości siły i środki podmiotów pozapolicyjnych;
- 9) planuje rozmieszczenie policjantów komórek interwencyjnych w taki sposób, aby w razie potrzeby można było w maksymalnie krótkim czasie skoncentrować wszystkie patrole w jednym miejscu i przemieścić je w miejsce wydarzenia lub interwencji;
- 10) bierze udział we współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi, mającej na celu wymianę informacji przydatnych do opracowania analizy stanu bezpieczeństwa i porządku na potrzeby dyslokacji służby, w tym uwzględniającej podział zadań.

Rozdział 2

Organizacja służby

§ 8.

1. Mając na uwadze efektywne wykorzystanie sił i środków służb Policji oraz rozwój współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi, w tym z samorządem terytorialnym, pełnienie służby patrolowej oraz działania zewnętrzne należy realizować na podstawie zintegrowanego systemu organizacji i dyslokacji służby opierającego się na rejonach odpowiedzialności.
2. Realizacja zadań w ramach zintegrowanego systemu organizacji i dyslokacji służby w szczególności polega na działaniu i współdziałaniu komórek organizacyjnych jednostek Policji, w tym również wspólnie z podmiotami pozapolicyjnymi, poprzez skoordynowane:
 - 1) realizowanie zadań przez policjantów różnych jednostek lub komórek organizacyjnych Policji,
 - 2) pełnienie wspólnych służb patrolowych przez policjantów i przedstawicieli podmiotów wymienionych w § 12 ust. 4,
 - 3) wyznaczenie rejonów odpowiedzialności, w których służbę pełnią odrębnie przedstawiciele poszczególnych podmiotów działających na rzecz zapobiegania popełnianiu przestępstw, wykroczeń oraz zapobiegania innym zjawiskom patologii społecznej,
 - 4) wyznaczenie dla poszczególnych podmiotów ścisłego zakresu kompetencji w określonych obszarach odpowiedzialności.
3. W ramach organizacji i realizacji działań zewnętrznych:
 - 1) organizuje się systematycznie spotkania przedstawicieli Policji z przedstawicielami podmiotów pozapolicyjnych;
 - 2) tworzy się mapy zagrożeń – na podstawie analiz stanu bezpieczeństwa i porządku sporządzanych na potrzeby dyslokacji służb wszystkich podmiotów działających na rzecz zapobiegania popełnianiu przestępstw, wykroczeń oraz zapobiegania zachowaniom aspołecznym;
 - 3) wspólnie planuje się przedsięwzięcia;
 - 4) koordynuje się działania zewnętrzne;
 - 5) dokonuje się wspólnej oceny osiągniętych efektów.

§ 9.

1. Koordynację działań zewnętrznych powierza się zastępcom komendantów, nadzorujących służbę prewencyjną w komendach wojewódzkich i Komendzie Stołecznej Policji oraz w komendach powiatowych Policji, zwanych dalej „koordynatorami”.
2. W przypadku gdy w strukturze etatowej jednostki Policji jest jeden zastępca komendanta, funkcję koordynatora pełni nadzorujący służbę prewencyjną komendant lub jego zastępca.
3. Komendant powiatowy, w zależności od potrzeb może powołać koordynatora w podległych sobie komisariatach Policji.

§ 10.

1. Do zadań koordynatora wojewódzkiego i Stołecznego należy w szczególności:
 - 1) analizowanie stanu bezpieczeństwa i porządku oraz jego zmian na terenie województwa;
 - 2) określanie kierunków działań zewnętrznych;
 - 3) przydzielanie jednostkom podległym sił wzmocnienia oraz sił podmiotów pozapolicyjnych;
 - 4) sprawowanie nadzoru nad koordynatorami powiatowymi oraz ocena efektów działań.
2. Do zadań koordynatora powiatowego należy w szczególności:
 - 1) analizowanie stanu bezpieczeństwa i porządku oraz jego zmian;
 - 2) kierowanie realizacją działań zewnętrznych;
 - 3) pozyskiwanie i efektywne wykorzystanie sił przydzielonych;
 - 4) określanie sposobu i taktyki pełnienia służby;
 - 5) nadzór nad realizacją zadań, w tym poprzez bezpośrednie uczestniczenie;
 - 6) określenie zasad współpracy z podmiotami pozapolicyjnymi;
 - 7) cykliczne opracowywanie analizy stanu bezpieczeństwa i porządku z udziałem podmiotów pozapolicyjnych, dla potrzeb dyslokacji służb, uwzględniającej podział zadań;
 - 8) opracowywanie i aktualizacja zintegrowanych planów dyslokacji służb;

- 9) tworzenie atmosfery współodpowiedzialności za zapobieganie zagrożeniom i poczucie bezpieczeństwa społeczności lokalnej;
 - 10) sprawowanie nadzoru nad koordynatorami w komisariatach Policji, o ile zostali powołani, oraz ocena efektów działań.
3. Przepisy ust. 2 stosuje się odpowiednio w odniesieniu do koordynatora komisariatu Policji.
 4. Koordynator realizuje swoje zadania przy pomocy zespołu zadaniowego, zwanego dalej „zespołem”, w skład którego wchodzi policjanci, w szczególności zajmujący stanowiska kierownicze w służbie prewencyjnej i kryminalnej oraz policjant odpowiedzialny za organizację służby patrolowej.
 5. Zastępca komendanta jednostki nadzorujący służbę kryminalną, na wniosek koordynatora, zapewnia odpowiednią ilość podległych sił i środków w celu skutecznej realizacji działań zewnętrznych.

§ 11.

1. Do głównych zadań zespołu należy:
 - 1) uzyskiwanie informacji od podmiotów pozapolicyjnych, w ramach bezpośrednich kontaktów, na potrzeby realizowanych zadań;
 - 2) przekazywanie koordynatorowi informacji o stanie bezpieczeństwa i oczekiwaniach społecznych;
 - 3) organizacja spotkań przedstawicieli komórek organizacyjnych służby prewencyjnej i kryminalnej w celu wymiany informacji oraz określania kierunków działania;
 - 4) informowanie koordynatora o stanie realizacji zadań;
 - 5) analiza efektów i jakości prowadzonych działań;
 - 6) prowadzenie wspólnych szkoleń w ramach doskonalenia zawodowego w celu wymiany wiedzy i doświadczeń pomiędzy służbami;
 - 7) kreowanie postaw prospołecznych wśród policjantów.
2. Do zadań zespołu w komendzie powiatowej Policji należą zadania, o których mowa w ust. 1 oraz:
 - 1) przygotowywanie analiz stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na potrzeby tworzenia zintegrowanych planów dyslokacji służby;
 - 2) tworzenie planów dyslokacji służby;
 - 3) określenie taktyki pełnienia służby i podziału zadań;
 - 4) bieżący nadzór nad realizacją zadań w terenie, w tym udzielanie pomocy i instruktażu;
 - 5) udział w odprawach policjantów przewidzianych do działań zewnętrznych;
 - 6) zmiana dyslokacji służby w zależności od bieżących potrzeb.
3. Przepisy ust. 2 stosuje się odpowiednio w odniesieniu do zespołu w komisariacie Policji.

§ 12.

1. W granicach właściwości terytorialnej komendy powiatowej Policji można organizować wspólne patrole przemierzające się pojazdami służbowymi przez rejony służbowe kilku komisariatów lub posterunków Policji.
2. W uzasadnionych sytuacjach można organizować wspólne patrole, w tym przemierzające się pojazdami służbowymi przez rejony służbowe kilku komisariatów lub posterunków Policji znajdujących się w granicach właściwości terytorialnej różnych komend powiatowych Policji.
3. W sytuacji określonej w ust. 2 komendanci powiatowi Policji pisemnie uzgadniają warunki współpracy.
4. Służbę patrolową policjanci pełnią samodzielnie lub wspólnie ze strażnikami straży gminnej lub miejskiej, z żołnierzami Żandarmerii Wojskowej, funkcjonariuszami Straży Granicznej, funkcjonariuszami Straży Ochrony Kolei, przedstawicielami instytucji i organizacji społecznych działających na rzecz zapobiegania popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz innych podmiotów realizujących zadania w zakresie bezpieczeństwa i porządku w określonych miejscach - na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
5. Służba patrolowa w strefie nadgranicznej może być pełniona przez patrole w składzie międzynarodowym na zasadach określonych w umowach międzynarodowych.

§ 13.

Służbę patrolową można organizować w formie posterunków stałych lub doraźnych:

- 1) w miejscach lub przy obiektach podlegających szczególnej ochronie, np. ambasad, konsulaty;
- 2) w rejonach odległych od jednostek Policji, które zagrożone są przestępczością lub wykroczeniami;
- 3) gdy jest to uzasadnione potrzebami służby.

§ 14.

1. Służba patrolowa pełniona jest na podstawie planu dyslokacji służby.
2. Plan dyslokacji służby sporządza się, uwzględniając wszystkie komórki komendy powiatowej Policji, a także jednostki podległe, których policjanci pełnią służbę obchodową i patrolową, w tym komórki ruchu drogowego.
3. W planie dyslokacji służby w miarę możliwości należy uwzględnić siły podmiotów pozapolicyjnych oraz siły wzmocnienia.

§ 15.

1. Analiza stanu bezpieczeństwa i porządku na potrzeby dyslokacji służby patrolowej, zwana dalej „analizą”, powinna opierać się na ocenie i monitorowaniu poszczególnych czynników mających wpływ na ten stan, w tym w szczególności:
 - 1) ilości oraz rodzaju popełnionych przestępstw i wykroczeń;
 - 2) miejsca i czasu popełnionych przestępstw i wykroczeń oraz zgłaszanych interwencji;
 - 3) sposobu działania sprawców;

- 4) okoliczności i warunków sprzyjających dokonywaniu przestępstw i wykroczeń;
 - 5) rozpoznania dokonanego przez służby Policji;
 - 6) prawidłowości dotychczasowego rozmieszczenia sił i środków oraz ich efektywności;
 - 7) rozpoznania obiektów strzeżonych, istotnych ze względu na ważny interes społeczny oraz bezpieczeństwo publiczne;
 - 8) bieżących i okresowych informacji na temat poziomu poczucia bezpieczeństwa, opartych na opiniach społeczności lokalnej.
2. Analiza powinna zawierać wnioski wraz z opisem przewidywanych zagrożeń, wskazywać cel, jaki należy uzyskać, pełniąc służbę i określać taktykę działania patroli policyjnych w wyznaczonym rejonie.
 3. Analizę należy sporządzać nie rzadziej, niż raz w miesiącu.

§ 16.

1. Komendant powiatowy Policji w celu zapewnienia gotowości służb jednostki Policji do natychmiastowych działań na rzecz ochrony bezpieczeństwa i porządku może tworzyć komórki interwencyjne.
2. Policjanci komórek interwencyjnych pozostają w stałej dyspozycji dyżurnego jednostki Policji lub innej uprawnionej osoby, która dysponuje nimi stosownie do potrzeb.
3. Policjanci komórek interwencyjnych patrolują określony rejon zagrożony lub przebywają w określonym miejscu zagrożonym, chyba że osoba wymieniona w ust. 2 wydała im inne polecenia.

§ 17.

Do zadań policjantów komórek interwencyjnych należy w szczególności:

- 1) przybycie na miejsce wydarzenia w możliwie najkrótszym czasie od momentu przyjęcia zgłoszenia;
- 2) prowadzenie działań zmierzających do ustalenia i zatrzymania osób podejrzewanych o popełnienie czynu zabronionego i zabezpieczenie miejsca wydarzenia;
- 3) podejmowanie działań mających na celu zapobieganie zdarzeniom naruszającym bezpieczeństwo i porządek publiczny, a w przypadku ich wystąpienia podjęcie natychmiastowych działań zmierzających do jego przywrócenia;
- 4) podejmowanie działań porządkowych oraz innych określonych w odrębnych przepisach w czasie pożarów, katastrof komunikacyjnych i budowlanych, powodzi i innych klęsk żywiołowych;
- 5) podejmowanie działań pościgowych, określonych odrębnymi przepisami, za sprawcami przestępstw i wykroczeń zbiegłymi z miejsca wydarzenia;
- 6) udzielanie w razie potrzeby natychmiastowej pomocy innym policjantom oraz osobom również przy udziale innych powołanych do tego celu podmiotów.

§ 18.

Komendant powiatowy Policji na podstawie wniosków z analiz, zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, może tworzyć komórki wywiadowcze lub organizować służbę policjantów komórek patrolowych bez umundurowania.

§ 19.

Do zadań policjantów, o których mowa w § 18, należy w szczególności:

- 1) rozpoznanie środowisk przestępczych i metod ich działania;
- 2) zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń;
- 3) ujawnianie przestępstw i wykroczeń oraz zatrzymywanie ich sprawców na gorącym uczynku lub w bezpośrednim pościgu.

§ 20.

Policjanci komórek wywiadowczych z zasady pełnią służbę patrolową bez umundurowania, wykorzystując w trakcie jej trwania podstawowe metody pracy operacyjno-rozpoznawczej.

§ 21.

1. Policjanci oddziałów prewencji Policji za zgodą komendanta wojewódzkiego lub Stołecznego Policji pełnią służbę patrolową na terenie działania komend powiatowych Policji, jako siły wzmocnienia.
2. Służbę patrolową pełnią przez policjantów oddziałów prewencji Policji organizuje się według następujących zasad:
 - 1) dowódca oddziału prewencji Policji wyznacza policjantów do pełnienia służby patrolowej;
 - 2) jednostka terenowa wspierana przez oddział prewencji Policji obowiązana jest przygotować ceduły patrolowe oraz w uzgodnieniu z dowódcą określić taktykę pełnienia służby umożliwiającą efektywne jej wykonanie;
 - 3) odprawę do służby patrolowej i rozliczanie ze służby przeprowadza się na terenie działania tej jednostki Policji, gdzie policjanci mają pełnić służbę. Za prawidłowy przebieg odprawy i rozliczenie ze służby odpowiedzialny jest kierownik tej jednostki Policji;
 - 4) za sposób pełnienia służby patrolowej przez policjantów oddziałów prewencji Policji w rejonie wyznaczonego działania oraz realizację zleconych zadań odpowiedzialny jest ich bezpośredni przełożony lub kierownik jednostki Policji, na terenie której pełniona jest służba;
 - 5) pododdziały prewencji Policji kierowane do służby patrolowej mogą posiadać na swoim wyposażeniu dodatkowo sprzęt do działań przywracających naruszony porządek publiczny, bez środków wzmocnienia, o których mowa w odrębnych przepisach.

3. Policjanci pododdziałów alarmowych pełnią służbę patrolową wyłącznie na terenie miasta będącego siedzibą oddziału prewencji Policji lub miejscowości pobliskiej. Służba pełniona jest w systemie koncentrycznym.
4. Najmniejszą komórką organizacyjną samodzielnie kierowaną do służby patrolowej, w skład której wchodzi policjanci służby kandydackiej jest etatowa drużyna pod nadzorem bezpośrednich przełożonych.

§ 22.

1. Komendant powiatowy Policji organizacją pełnienia służby patrolowej może opierać na: rejonach zagrożenia, rejonach odpowiedzialności, miejscach zagrożonych, rejonach dzielnicowych lub innych wskazanych rejonach.
2. Ceduły patrolowe opracowuje się odrębnie dla patroli pieszych i patroli wykorzystujących środki transportu.
3. Ceduła patrolowa składa się z:
 - 1) części stałej zawierającej:
 - a) oznaczenie dokumentu,
 - b) szkic graficzny rejonu z naniesionymi obiektami podlegającymi obowiązkowej ochronie, posterunkami stałymi, punktami blokadowymi, trasą patrolowania,
 - c) wykaz podstawowych aktów prawnych normujących użycie broni palnej, środków przymusu bezpośredniego oraz uprawnienia policjanta,
 - d) dane dotyczące utrzymania łączności radiowej,
 - e) wykaz danych teleadresowych ważniejszych instytucji,
 - f) informację o dzielnicowym obsługującym dany rejon;
 - 2) części wymiennej zawierającej:
 - a) wykaz miejsc i rejonów zagrożonych, uwzględniający czas i rodzaj występujących zagrożeń,
 - b) zadania doraźne do służby, np. wynikające z prowadzonych programów, akcji, operacji,
 - c) wykaz osób poszukiwanych w trybie nadzwyczajnym wraz z dokumentacją fotograficzną,
 - d) inne istotne dane niezbędne do właściwej realizacji zadań jednostki.

§ 23.

Organizacja pełnienia służby patrolowej na podstawie rejonów i miejsc, o których mowa w § 22 ust. 1, polega w szczególności na:

- 1) obejmowaniu patrolowaniem wybranych rejonów i miejsc oraz dostosowaniu do nich form i taktyki pełnienia służby;
- 2) koordynowaniu i dostosowywaniu liczby policjantów kierowanych do służby patrolowej do istniejącego stanu zagrożenia w określonym czasie i wskazanych miejscach;
- 3) kierowaniu do poszczególnych miejsc i rejonów, w miarę możliwości, tych samych policjantów;
- 4) współpracy ze strażami miejskimi lub gminnymi, Żandarmerią Wojskową, Strażą Graniczną, Strażą Ochrony Kolei i innymi podmiotami powołanymi do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku, w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach oraz porozumieniach.

Rozdział 3 Pełnienie służby patrolowej

§ 24.

1. Kierownik komórki właściwej do spraw służby patrolowej lub inny uprawniony policjant dokonuje bieżącego rozmieszczenia sił policyjnych na podległym terenie, dokumentując ten fakt w książce służby.
2. Dopuszcza się dokumentowanie informacji wymienionych w ust. 1 w innej formie, spełniającej wymogi kancelaryjne, przy czym zastosowane rozwiązania muszą zapewnić czytelność i kompletność informacji.

§ 25.

1. Przygotowanie policjantów do służby patrolowej sprawdza się na odprawach lub indywidualnie.
2. Odprawę przeprowadza bezpośredni przełożony policjanta lub inny policjant wyznaczony przez kierownika jednostki Policji posiadający odpowiednią wiedzę i doświadczenie zawodowe, szczególnie z zakresu służby prewencyjnej.
3. Odprawa powinna mieć charakter krótkiego przekazu informacji, w miarę możliwości z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, dotyczącego konkretnych informacji o bieżącej sytuacji związanej ze stanem bezpieczeństwa w rejonie.
4. Odprawa powinna wpływać na wzrost poziomu wiedzy i umiejętności policjantów.
5. W odprawie powinien uczestniczyć policjant służby kryminalnej, który udziela informacji niezbędnych do realizacji działań zewnętrznych, w tym dotyczących współpracy w celu wykrycia sprawców przestępstw i wykroczeń.
6. W sytuacjach szczególnie uzasadnionych dopuszcza się przekazanie informacji, o których mowa w ust. 5, przez prowadzącego odprawę.
7. W sytuacjach szczególnie uzasadnionych bez odprawy mogą rozpoczynać służbę patrolową tylko policjanci posiadający odpowiednie doświadczenie zawodowe w zakresie służby prewencyjnej, którzy uzyskali w tym zakresie zgodę bezpośredniego przełożonego.
8. W sytuacji wymienionej w ust. 7 policjant ma obowiązek zgłoszenia rozpoczęcia i zakończenia pełnienia służby policjantowi odpowiedzialnemu za nadzór nad przebiegiem służby w jednostce nadrzędnej lub dyżurnemu tej jednostki, w zależności od przyjętych rozwiązań organizacyjnych. Fakt ten musi znaleźć odzwierciedlenie w no-

tatniku służbowym policjanta jak i prowadzonej dokumentacji dotyczącej organizacji służby. Zapis zawiera w szczególności: wskazanie stopnia, imienia, nazwiska oraz funkcji przyjmującego informację, uzyskane informacje oraz zadania doraźne.

9. Przebieg służby patrolowej policjanci dokumentują w notatnikach służbowych lub za pomocą nośników elektronicznych.

§ 26.

1. Obowiązkiem prowadzącego odprawę policjantów do służby patrolowej jest:
 - 1) zapoznanie policjantów z aktualnymi wydarzeniami zaistniałymi w rejonie jednostki i poleceniami kierownictwa, a także przekazanie zadań doraźnych oraz określenie sposobu ich wykonania i taktyki działania;
 - 2) wskazanie rejonów i czasu pełnienia w nich służby oraz miejsc i czasu przerw w służbie;
 - 3) przydzielenie cedułów patrolowych;
 - 4) określenie składu patrolu oraz wyznaczenie dowódcy w przypadku patroli wieloosobowych;
 - 5) przekazanie informacji dotyczących dyslokacji sił policyjnych oraz, i w miarę możliwości, sił podmiotów pozapolicyjnych realizujących zadania w rejonie pełnienia służby i bezpośrednio przyległym;
 - 6) określenie i sprawdzenie wyposażenia i uzbrojenia indywidualnego policjantów stosownego do charakteru, czasu i sposobu wykonywanej służby oraz jednolitego umundurowania, zgodnego z obowiązującymi przepisami;
 - 7) przypomnienie o zasadach zachowania bezpieczeństwa przez policjantów podczas wykonywania zadań;
 - 8) zwrócenie uwagi na stan psychofizyczny policjantów;
 - 9) określenie sposobu utrzymywania łączności z dyżurnym jednostki Policji.
2. Prowadzący odprawę dokonuje sprawdzenia znajomości przez policjantów zasad użycia środków przymusu bezpośredniego, broni służbowej oraz podstawowych uprawnień, a także zasad pełnienia służby patrolowej.
3. Przebieg odprawy, treść przekazanych zadań doraźnych oraz sposób ich realizacji prowadzący odprawę wpisuje do książki odpraw.
4. Dopuszcza się dokumentowanie informacji wymienionych w ust. 3 w innej formie, spełniającej wymogi kancelaryjne, w szczególności w przypadku niewielkich etatowo jednostek prowadzenie jednej książki służby i odpraw do służby, przy czym zastosowane rozwiązania muszą zapewnić czytelność i kompletność informacji.
5. Policjanci odnotowują w notatnikach służbowych lub za pomocą nośników elektronicznych zadania doraźne i istotne informacje przekazane przez odprawiającego do służby, jeżeli nie zostały one zawarte w cedułach patrolowych.

§ 27.

1. Prowadzący odprawę, określając taktykę pełnienia służby patrolowej, powinien kierować się w szczególności następującymi zasadami:
 - 1) rozmieszczenie patroli powinno być proporcjonalne i adekwatne do potrzeb i przewidywanego zagrożenia;
 - 2) zastosowane formy pełnienia służby patrolowej powinny gwarantować bezpieczeństwo działania policjanta, a także pozytywnie wpływać na skuteczność i efektywność tej służby.
2. Wykonywanie zadań w patrolu jednoosobowym może być realizowane wyłącznie:
 - 1) przez policjantów posiadających odpowiednie doświadczenie zawodowe, a zwłaszcza pozostających w służbie stałej;
 - 2) w porze dziennej, od świtu do zmroku;
 - 3) przy zapewnieniu w rejonie służby stałej obecności patrolu wspierającego;
 - 4) przy ograniczeniu możliwości samodzielnego podejmowania interwencji domowych, w pomieszczeniach zamkniętych oraz w stosunku do więcej niż dwóch osób.

§ 28.

1. Policjant kierujący pojazdem służbowym przed odprawą do służby patrolowej ma obowiązek sprawdzić wyposażenie pojazdu, jego stan techniczny oraz działanie środków łączności.
2. O stwierdzonych usterkach technicznych pojazdu służbowego, których nie można natychmiast usunąć, lub brakach w jego wyposażeniu policjant natychmiast melduje prowadzącemu odprawę.

§ 29.

1. Policjanci pełniący służbę patrolową mają obowiązek utrzymywania bieżącego kontaktu przy pomocy środków łączności z dyżurnym jednostki Policji.
2. Opuszczenie rejonu pełnienia służby patrolowej może nastąpić wyłącznie na polecenie lub za uprzednią zgodą dyżurnego jednostki Policji lub innej uprawnionej osoby.
3. Zasady utrzymywania łączności pomiędzy policjantami pełniącymi służbę patrolową a dyżurnym jednostki Policji ustala prowadzący odprawę.

§ 30.

Podczas patrolowania policjanci powinni:

- 1) być widoczni w rejonie pełnienia służby, o ile nie określono innej taktyki;
- 2) w każdym przypadku reagować na wezwanie do udzielenia pomocy;
- 3) systematycznie kontrolować wszystkie miejsca zagrożone znajdujące się na trasie patrolu lub w rejonie pełnienia służby;
- 4) pozyskiwać i przyjmować wszystkie informacje na temat występujących zagrożeń w danym rejonie.

§ 31.

1. Policjanci podczas patrolowania miejsc o ograniczonej widoczności przy wejściu do pomieszczeń i podejmowaniu interwencji obowiązani są zachować szczególne środki ostrożności i być przygotowanymi na odparcie zamachu.
2. Policjanci, w razie potrzeby, powinni za pośrednictwem dyżurnego jednostki Policji zwrócić się o zapewnienie im wsparcia innego patrolu, o ile sytuacja umożliwi im takie działanie.

§ 32.

Policjanci w czasie patrolowania przy użyciu samochodu służbowego powinni:

- 1) wykorzystywać pojazd wyłącznie do przemieszczania się pomiędzy rejonami zagrożenia oraz miejscami zagrożonymi, zachowując prędkość umożliwiającą obserwację terenu i osób;
- 2) po opuszczeniu pojazdu pieszo patrolować miejsca zagrożone oraz dokonywać sprawdzeń miejsc i obiektów w rejonach zagrożonych;
- 3) fakt wyjścia z i powrotu do pojazdu zgłosić dyżurnemu jednostki Policji, w której pełnią służbę, o ile mogą zaistnieć trudności w utrzymaniu z nim łączności.

§ 33.

1. Policjanci pełnią służbę patrolową w umundurowaniu określonym w odrębnych przepisach, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W razie potrzeby wynikającej z charakteru wykonywanych zadań służbowych przełożony policjantów, o których mowa w ust. 1, zwalnia ich z obowiązku noszenia umundurowania na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
3. Policjanci obowiązani są posiadać wyposażenie i uzbrojenie zgodne z obowiązującymi przepisami oraz stosowne do charakteru, czasu i sposobu wykonywanej służby, o czym decyduje odprawiający do służby.
4. Dowódca oddziału prewencji Policji uzgadnia z kierownikiem jednostki Policji, w której pełniona będzie służba patrolowa, z odpowiednim wyprzedzeniem umundurowanie, uzbrojenie i wyposażenie do służby podległych mu policjantów.

§ 34.

1. Dowódca patrolu zwraca się do dyżurnego jednostki Policji lub innej uprawnionej osoby o wyrażenie zgody na przerwę w służbie oraz informuje o rozpoczęciu i zakończeniu przerwy.
2. Za zgodą dyżurnego jednostki Policji lub innej uprawnionej osoby policjanci mogą w czasie przerwy opuścić rejon pełnienia służby.
3. W czasie przerwy policjanci pozostają w stałej gotowości do odbioru łączności radiowej.

§ 35.

1. W razie otrzymania informacji o przestępstwie lub wykroczeniu w rejonie pełnienia służby, policjanci meldują o tym fakcie dyżurnemu jednostki Policji, a następnie bezzwłocznie udają się na miejsce wydarzenia.
2. Na hasło „policjant wzywa pomocy” policjanci, w uzgodnieniu z dyżurnym jednostki Policji, udają się do miejsca zagrożenia. Hasła „policjant wzywa pomocy” używa się tylko w sytuacji, gdy zagrożone jest życie lub zdrowie albo wolność policjanta.

§ 36.

Na miejscu wydarzenia policjanci powinni w szczególności:

- 1) udzielić lub spowodować udzielenie pomocy przedlekarskiej osobom, których życiu lub zdrowiu zagraża niebezpieczeństwo;
- 2) uniemożliwić sprawcy kontynuowanie działań naruszających porządek prawny i w miarę możliwości zatrzymać sprawcę;
- 3) podjąć pościg za sprawcą wydarzenia, jeżeli istnieją ku temu warunki;
- 4) zabezpieczyć miejsce wydarzenia przed zatarciem śladów i innych dowodów;
- 5) zebrać możliwie najwięcej informacji o wydarzeniu i jego sprawcach oraz ustalić świadków.

§ 37.

1. Policjanci każdorazowo po zakończeniu służby patrolowej:
 - 1) meldują bezpośrednio przełożonemu, a w razie jego nieobecności, wyznaczonemu przez kierownika jednostki Policji innemu policjantowi odpowiedzialnemu za służbę patrolową, o jej przebiegu oraz wynikach;
 - 2) przekazują osobie, o której mowa w pkt 1, niezbędne dokumenty z wykonanych czynności, w tym informacje o zagrożeniach wskazanych przez mieszkańców oraz o stwierdzonych nieprawidłowościach w zabezpieczeniu infrastruktury w rejonie służbowym;
 - 3) sporządzają i przekazują, zgodnie z obowiązującymi zasadami, informacje uzyskane w drodze realizacji podstawowych metod pracy operacyjnej.
2. ⁽¹⁾ Każdorazowo, po zakończeniu służby, policjant lub wyznaczona przez kierownika jednostki Policji osoba wypełnia kartę efektywności służby policjanta realizującego zadania o charakterze prewencyjnym.
3. ⁽²⁾ Wzór karty efektywności służby policjanta realizującego zadania o charakterze prewencyjnym określa załącznik do zarządzenia.

§ 38.

1. ⁽³⁾ Bezpośredni przełożony policjanta lub inna wyznaczona przez kierownika jednostki Policji osoba sprawuje nadzór nad realizacją czynności, o których mowa w § 37 ust. 2, potwierdzając ten fakt własnoręcznym podpisem w karcie efektywności służby policjanta realizującego zadania o charakterze prewencyjnym.

2. ⁽⁴⁾ Dane zawarte w karcie efektywności służby policjanta realizującego zadania o charakterze prewencyjnym mogą być wprowadzane bezpośrednio do systemów informatycznych.
3. Oceny realizacji zadań przez policjanta i efektów służby dokonuje się bezpośrednio po jej zakończeniu.
4. Przyjęcie dokumentacji służbowej kwituje się w notatniku służbowym policjanta, jeżeli odrębne przepisy nie stanowią inaczej.
5. Jeżeli rozliczenie ze służby nie może być dokonane przez osoby, o których mowa w § 37 ust. 1 pkt 1, dyżurny jednostki Policji za zgodą kierownika jednostki Policji potwierdza w notatniku służbowym policjanta fakt zakończenia służby oraz realizację czynności wymienionych w § 37 ust. 1 pkt 2.
6. W przypadku wymienionym w ust. 5 bezpośredni przełożony policjanta dokonuje niezwłocznie oceny realizacji zadań przez policjanta i efektów służby.

Rozdział 4

Nadzór nad pełnieniem służby patrolowej

§ 39.

1. Komendant wojewódzki i Stołeczny Policji w szczególności odpowiedzialny jest za nadzór nad funkcjonowaniem systemów nadzoru w komendzie wojewódzkiej i Stołecznej Policji, komendach powiatowych Policji i komisariatach Policji
2. Komendant powiatowy Policji i komendant komisariatu Policji odpowiedzialni są odpowiednio za nadzór nad funkcjonowaniem systemów nadzoru w komendzie powiatowej Policji i komisariacie Policji na terenie objętym swoją właściwością.
3. W celu zapewnienia właściwego poziomu nadzoru, poza bezpośrednimi przełożonymi policjantów realizujących służbę patrolową, Komendanci wymienieni w ust. 1 i 2 wyznaczają policjantów upoważnionych do wykonywania czynności nadzorczych.

§ 40.

Celem nadzoru nad pełnieniem służby patrolowej jest:

- 1) identyfikacja trudności w realizacji zadań służbowych w celu podejmowania działań zapobiegawczych,
- 2) dokonywanie oceny, czy taktyka pełnienia służby patrolowej ma wpływ na stan bezpieczeństwa i porządku w rejonie służbowym;
- 3) sprawdzanie znajomości oraz stopnia realizacji zleconych zadań służbowych, a także uzyskiwanych w tej mierze efektów;
- 4) badanie zasadności, warunków i sposobu stosowania środków przymusu bezpośredniego, przede wszystkim broni palnej, przez policjantów;
- 5) sprawdzanie stanu i prawidłowości wyposażenia, uzbrojenia i umundurowania obowiązującego w trakcie wykonywania służby, a także wyglądu zewnętrznego policjantów;
- 6) sprawdzenie inicjatywy i aktywności policjantów w czasie służby;
- 7) reagowanie na stwierdzone w trakcie nadzoru uchybienia poprzez wydawanie wiążących poleceń w celu natychmiastowego ich wyeliminowania.

§ 41.

Czynności wykonywane w ramach nadzoru nad pełnieniem służby patrolowej polegają w szczególności na:

- 1) obecności nadzorującego przy pełnieniu służby przez policjantów i obserwowaniu wykonywania przez nich czynności, a także na bezpośrednim wskazaniu sposobu ich wykonania;
- 2) obserwowaniu czynności wykonywanych przez policjantów z pewnej odległości;
- 3) samodzielnym przejściu lub objeździe określonego rejonu pełnienia służby przez policjantów celem sprawdzenia stanu porządku i bezpieczeństwa publicznego, a także obecności policjantów w określonym miejscu i czasie.

§ 42.

1. Każda czynność wykonana w ramach nadzoru nad służbą patrolową dokumentowana jest w:
 - 1) notatnikach służbowych policjantów, w stosunku do których podejmowane są czynności nadzorcze;
 - 2) książce nadzoru nad służbą przechowywanej przez dyżurnego jednostki Policji.
2. Książka nadzoru nad służbą może być prowadzona dla wszystkich służb jednostki.
3. Zapisy z czynności nadzoru powinny zawierać:
 - 1) datę, czas, miejsce, stopień, imię i nazwisko policjantów;
 - 2) ewentualne uwagi dotyczące pełnienia służby;
 - 3) wydane zalecenia;
 - 4) stopień, imię, nazwisko oraz podpis osoby wykonującej czynności w ramach nadzoru.
4. Uwagi dotyczące pełnienia służby patrolowej, stwierdzone podczas czynności wykonywanych w ramach nadzoru powinny być:
 - 1) wykorzystywane przy ocenie pracy poszczególnych policjantów, a także ich bezpośrednich przełożonych;
 - 2) okresowo analizowane i omawiane na naradach z częścią lub całym stanem osobowym jednostki;
 - 3) wykorzystywane podczas opracowywania planów doskonalenia zawodowego.

§ 43.

Komendant jednostki Policji i dowódca oddziału prewencji Policji określa częstotliwość i formy nadzoru nad wykonywaniem zadań przez poszczególnych policjantów w zależności od ich zdyscyplinowania w służbie, rzetelności, aktywności i umiejętności realizacji zadań i poleceń służbowych, stażu i doświadczenia zawodowego, stopnia

zagrożenia, miejsca w którym pełnią służbę, charakteru przydzielonych zadań oraz spostrzeżeń z poprzednio przeprowadzonych sprawdzeń.

Rozdział 5 Przepisy końcowe

§ 44.

Traci moc zarządzenie nr 494 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów pełniących służbę patrolową (Dz. Urz. KGP Nr 8, poz. 33) oraz decyzja nr 152 Komendanta Głównego Policji z dnia 17 marca 2006 r. w sprawie wprowadzenia zintegrowanego systemu organizacji i dyslokacji służby oraz koordynacji działań zewnętrznych o charakterze prewencyjnym (Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 36 i Nr 10, poz. 64).

§ 45.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 września 2007 roku.

Przypisy:

- ¹⁾ § 37 ust. 2 zmieniony przez § 1 pkt 1 zarządzenia nr 764 z dnia 4 czerwca 2010 r. (Dz.Urz.KGP.2010.7.21) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 6 lipca 2010 r.
- ²⁾ § 37 ust. 3 zmieniony przez § 1 pkt 1 zarządzenia nr 764 z dnia 4 czerwca 2010 r. (Dz.Urz.KGP.2010.7.21) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 6 lipca 2010 r.
- ³⁾ § 38 ust. 1 zmieniony przez § 1 pkt 2 zarządzenia nr 764 z dnia 4 czerwca 2010 r. (Dz.Urz.KGP.2010.7.21) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 6 lipca 2010 r.
- ⁴⁾ § 38 ust. 2 zmieniony przez § 1 pkt 2 zarządzenia nr 764 z dnia 4 czerwca 2010 r. (Dz.Urz.KGP.2010.7.21) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 6 lipca 2010 r.
- ⁵⁾ Załącznik zmieniony przez § 1 pkt 3 zarządzenia nr 764 z dnia 4 czerwca 2010 r. (Dz.Urz.KGP.2010.7.21) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 6 lipca 2010 r.

Załącznik dostępny na stronie internetowej Komendy Głównej Policji.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01		08	01	
				03						02	
				04							
				06							
				07							
				10	X						
				11	X						

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ZARZĄDZENIE Nr 1204
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 12 listopada 2007 r.

w sprawie form i metod działalności prasowo-informacyjnej w Policji

(Dz. Urz. KGP Nr 21, poz. 155, z późn. zm.)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Zarządzenie określa formy i metody prowadzenia działalności prasowo-informacyjnej, w Policji, w szczególności sposób działania rzeczników prasowych i oficerów prasowych oraz udzielania przez nich informacji środkom masowego przekazu.

§ 2.

1. Działalność prasowo-informacyjną w Policji prowadzą, w zakresie swojej właściwości, Komendant Główny Policji, komendanci wojewódzcy Policji, Komendant Stołeczny Policji oraz komendanci powiatowi (miejscy, rejonowi) Policji.
2. Działalność prasowo-informacyjna wykonywana jest za pośrednictwem rzeczników prasowych: Komendanta Głównego Policji i komendantów wojewódzkich (Stołecznego) Policji, oficerów prasowych w komendach powiatowych (miejskich, rejonowych) Policji, działających w imieniu komendantów, o których mowa w ust. 1, oraz innych funkcjonariuszy i pracowników Policji upoważnionych do udzielania informacji.

§ 3.

Rzecznik prasowy Komendanta Głównego Policji wykonuje działalność prasowo-informacyjną w szczególności poprzez:

- 1) informowanie środków masowego przekazu o działaniach podejmowanych przez Komendanta Głównego Policji;
- 2) informowanie środków masowego przekazu o inicjatywach i przedsięwzięciach realizowanych przez komórki organizacyjne Komendy Głównej Policji, w szczególności poprzez przygotowywanie oraz przekazywanie komunikatów prasowych, materiałów fotograficznych, filmowych i dźwiękowych oraz poprzez zamieszczanie przygotowanych materiałów na policyjnych stronach internetowych;
- 3) udzielanie środkom masowego przekazu informacji o problemach i zagadnieniach, dotyczących funkcjonowania Policji oraz odpowiedzi na zgłaszane pytania;
- 4) koordynowanie i udzielanie pomocy merytorycznej w przekazywaniu informacji środkom masowego przekazu przez komórki organizacyjne Komendy Głównej Policji i inne jednostki Policji;
- 5) obsługę prasowo-informacyjną zdarzeń mających charakter ogólnopolski, we współpracy z rzecznikami prasowymi komendantów wojewódzkich Policji, rzecznikiem prasowym Komendanta Stołecznego Policji oraz oficerami prasowymi w komendach powiatowych (miejskich, rejonowych) Policji;
- 6) udzielanie odpowiedzi na krytykę prasową, której poddany jest Komendant Główny Policji i komórki organizacyjne Komendy Głównej Policji;
- 7) udział w szkoleniach z zakresu kontaktów funkcjonariuszy Policji ze środkami masowego przekazu prowadzonych przez komórki organizacyjne właściwe w sprawach szkolenia;
- 8) współuczestniczenie w kształtowaniu strategii i koncepcji działań informacyjnych na terenie kraju, dotyczących przedsięwzięć podejmowanych przez Policję w celu rozwiązywania najważniejszych problemów w zakresie patologii społecznej, zjawisk kryminogennych oraz profilaktyki i kontaktów ze społeczeństwem;
- 9) bieżącą analizę pracy rzeczników prasowych komendantów wojewódzkich Policji oraz rzecznika prasowego Komendanta Stołecznego Policji;
- 10) opiniowanie przedsięwzięć informacyjnych, publicystycznych i promocyjnych o zasięgu ogólnopolskim, których realizację planują jednostki Policji na terenie kraju;
- 11) opiniowanie scenariuszy przedsięwzięć artystycznych, których producenci zwracają się do Policji o udzielenie pomocy w ich realizacji, a pomoc ta wykracza poza ustawowe obowiązki Policji; udzielenie takiej pomocy może nastąpić tylko po uzyskaniu przez właściwego terytorialnie komendanta wojewódzkiego Policji lub Komendanta Stołecznego Policji pozytywnej opinii rzecznika prasowego Komendanta Głównego Policji.

§ 4.

Rzecznicy prasowi komendantów wojewódzkich Policji oraz rzecznik prasowy Komendanta Stołecznego Policji wykonują działalność prasowo-informacyjną w szczególności poprzez:

- 1) informowanie środków masowego przekazu o działaniach podejmowanych przez komendantów wojewódzkich Policji lub Komendanta Stołecznego Policji;
- 2) informowanie środków masowego przekazu o inicjatywach i przedsięwzięciach realizowanych przez komórki organizacyjne odpowiednich komend wojewódzkich Policji lub Komendy Stołecznej Policji oraz podległe im jednostki, w szczególności poprzez przygotowywanie oraz przekazywanie komunikatów prasowych, materiałów

¹⁾ § 11 według numeracji ustalonej przez obwieszczenie z dnia 7 grudnia 2007 r. o sprostowaniu błędu (Dz. Urz. KGP Nr 23, poz. 203).

fotograficznych, filmowych i dźwiękowych oraz poprzez zamieszczanie przygotowanych materiałów na policyjnych stronach internetowych;

- 3) udzielanie środkom masowego przekazu informacji o problemach i zagadnieniach, dotyczących funkcjonariuszy i pracowników Policji, komórek organizacyjnych komend wojewódzkich Policji lub Komendy Stołecznej Policji oraz podległych im jednostek oraz udzielanie odpowiedzi na zgłaszane pytania;
- 4) koordynowanie i udzielanie pomocy merytorycznej w przekazywaniu informacji środkom masowego przekazu przez komórki organizacyjne komend wojewódzkich Policji lub Komendy Stołecznej Policji i jednostek im podległych;
- 5) obsługę prasowo-informacyjną zdarzeń mających charakter regionalny, we współpracy z oficerami prasowymi w komendach powiatowych (miejskich, rejonowych) Policji;
- 6) udzielanie odpowiedzi na krytykę prasową, której poddani są komendanci wojewódzcy Policji, Komendant Stołeczny Policji, komórki organizacyjne komend wojewódzkich Policji lub Komendy Stołecznej Policji oraz podległe im jednostki;
- 7) udział w szkoleniach w zakresie kontaktów funkcjonariuszy i pracowników Policji ze środkami masowego przekazu prowadzonych przez komórki organizacyjne właściwe w sprawach szkolenia;
- 8) współuczestniczenie w kształtowaniu strategii i koncepcji działań informacyjnych na obszarze terytorialnego działania właściwych komendantów, dotyczących przedsięwzięć podejmowanych przez Policję w celu rozwiązywania najważniejszych problemów w zakresie patologii społecznej, zjawisk kryminogennych, profilaktyki i kontaktów ze społeczeństwem;
- 9) informowanie o działaniach terenowych komórek organizacyjnych Komendy Głównej Policji; udzielanie takich informacji wymaga każdorazowo zgody rzecznika prasowego Komendanta Głównego Policji;
- 10) opiniowanie przedsięwzięć informacyjnych, publicystycznych i promocyjnych o zasięgu regionalnym, których realizację planują jednostki Policji na terenie województwa.

§ 5.

Oficerowie prasowi w komendach powiatowych (miejskich, rejonowych) Policji wykonują działalność prasowo-informacyjną w szczególności poprzez:

- 1) informowanie środków masowego przekazu o działaniach podejmowanych przez komendanta powiatowego (miejskiego, rejonowego) Policji;
- 2) informowanie regionalnych środków masowego przekazu o przedsięwzięciach realizowanych przez komórki organizacyjne komendy powiatowej (miejskiej, rejonowej) Policji oraz przez podległe jej jednostki, również poprzez przygotowywanie oraz przekazywanie – w porozumieniu z właściwym terytorialnie rzecznikiem prasowym komendanta wojewódzkiego Policji lub rzecznikiem prasowym Komendanta Stołecznego Policji – komunikatów prasowych, materiałów fotograficznych, filmowych i dźwiękowych oraz poprzez zamieszczanie przygotowanych materiałów na właściwych policyjnych stronach internetowych;
- 3) udzielanie ogólnopolskim oraz zagranicznym środkom masowego przekazu informacji o problemach i zagadnieniach dotyczących funkcjonowania Policji na terenie powiatu (miasta); zakres i forma udzielania takich informacji wymaga każdorazowo akceptacji właściwego terytorialnie rzecznika prasowego komendanta wojewódzkiego Policji lub rzecznika prasowego Komendanta Stołecznego Policji;
- 4) udzielanie odpowiedzi na zgłaszane pytania;
- 5) po uzgodnieniu z właściwym terytorialnie rzecznikiem komendanta wojewódzkiego Policji lub rzecznikiem prasowym Komendanta Stołecznego Policji udzielanie odpowiedzi na krytykę prasową, której poddany jest komendant powiatowy (miejski, rejonowy) Policji, komórki organizacyjne komendy powiatowej (miejskiej, rejonowej) Policji oraz podległe jej jednostki;
- 6) koordynowanie i udzielanie pomocy merytorycznej w przekazywaniu informacji środkom masowego przekazu przez komórki organizacyjne komendy powiatowej (miejskiej, rejonowej) Policji oraz podległe jej jednostki;
- 7) udział w szkoleniach z zakresu kontaktów funkcjonariuszy i pracowników Policji ze środkami masowego przekazu;
- 8) współuczestniczenie w kształtowaniu strategii i koncepcji działań informacyjnych na terenie powiatu (miasta), dotyczących przedsięwzięć podejmowanych przez Policję w celu rozwiązywania najważniejszych problemów w zakresie patologii społecznej, zjawisk kryminogennych, profilaktyki i kontaktów ze społeczeństwem.

§ 6.

Informacji na temat działań Policji mogą udzielać, w granicach swoich kompetencji, również policjanci i pracownicy Policji przygotowani i upoważnieni do tego jednorazowo lub czasowo przez właściwego rzecznika prasowego w uzgodnionym z nim zakresie.

§ 7.

1. Bezpośrednio na miejscu wykonywania czynności funkcjonariusz Policji udziela dziennikarzom informacji na ich wyraźne żądanie i po okazaniu przez nich legitymacji prasowej.
2. Jeśli na miejscu znajduje się kilku funkcjonariuszy Policji, informacji udziela funkcjonariusz Policji, kierujący działaniami lub wyznaczona przez niego osoba.
3. Informacje, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny stanowić jedynie ogólny opis zadania, które wykonuje funkcjonariusz i nie mogą zawierać danych, które posłużyłyby do formułowania sądów o winie uczestników zdarzenia lub do identyfikacji osób uczestniczących w zdarzeniu.

§ 8.

W przypadku szczególnego zainteresowania środków masowego przekazu działaniami Policji, na miejscu zdarzenia powinna znajdować się jedna z osób, o której mowa w § 2 ust. 2.

§ 9.

1. Dowodzący działaniami policyjnymi może, po ustaleniu z osobą, o której mowa w § 2 ust. 2, wyrazić zgodę na dostęp dziennikarzy do miejsca wykonywania czynności w pełnym lub ograniczonym zakresie.
2. Zgoda, o której mowa w ust. 1, nie jest wymagana wobec dziennikarza, zbierającego informacje, nagrywającego dźwięk, fotografującego lub filmującego miejsce wykonywania czynności na terenie ogólnie dostępnym.
3. W przypadku użycia uzbrojonych oddziałów lub pododdziałów Policji dowodzący działaniami policyjnymi może umożliwić dziennikarzom dostęp do miejsca wykonywania czynności po ostrzeżeniu, że funkcjonariusze Policji tych oddziałów lub pododdziałów nie mogą zapewnić dziennikarzom bezpieczeństwa fizycznego.

§ 10.

Traci moc zarządzenie nr 13 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 września 2000 r. w sprawie metod i form działalności prasowo-informacyjnej w Policji.

§ 11.⁽¹⁾

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Przypisy:

¹⁾ § 11 według numeracji ustalonej przez obwieszczenie z dnia 7 grudnia 2007 r. o sprostowaniu błędów (Dz. Urz. KGP Nr 23, poz. 203).

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09	X	02	02		04	01		08	01	
				03						01	
				04							
				06							
				07							
				10							
				11							
							02			02	

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ZARZĄDZENIE Nr 1355
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 20 grudnia 2007 r.

w sprawie metod i form organizowania i prowadzenia przez Policję
pościgów i zorganizowanych działań pościgowych

(Dz. Urz. KGP z 2008 r. Nr 1, poz. 1)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.¹¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1.

Zarządzenie określa metody i formy organizowania i prowadzenia przez Policję pościgów i zorganizowanych działań pościgowych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz poza jej granicami.

§ 2.

Przepisy niniejszego zarządzenia dotyczące komendantów wojewódzkich Policji stosuje się do Komendanta Stołecznego Policji, a dotyczące komendantów powiatowych Policji – do komendantów miejskich i rejonowych Policji.

§ 3.

Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) zorganizowane działania pościgowe – zespół przedsięwzięć organizacyjnych, taktycznych i materiałowo-technicznych podejmowanych w celu realizacji działań związanych z prowadzeniem pościgu krajowego lub pościgu transgranicznego, prowadzonych w formie akcji lub operacji policyjnej;
- 2) pościg – działanie prowadzone w formie interwencji policyjnej, zmierzające do ujęcia osoby ściganej;
- 3) pościg krajowy – pościg lub zorganizowane działania pościgowe prowadzone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zmierzające do ujęcia osoby ściganej;
- 4) osoba ścigana – osoba:
 - a) co do której zachodzą przesłanki do podjęcia działań, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 2, 2a i 3 ustawy o Policji,
 - b) skazana, tymczasowo aresztowana lub zatrzymana, która zbiegła z miejsca izolacji lub konwoju,
 - c) poszukiwana;
- 5) pościg transgraniczny – pościg lub zorganizowane działania pościgowe prowadzone na terytorium co najmniej dwóch państw lub – w przypadku przejścia pościgu od funkcjonariuszy innego państwa – na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 6) pościg bezpośredni – działanie prowadzone na ustalonym kierunku ucieczki osoby ściganej;
- 7) pościg równoległy – działanie prowadzone na drogach przyległych do trasy ucieczki osoby ściganej w celu jej wyprzedzenia, odcięcia drogi lub ujęcia;
- 8) pościg kombinowany – działanie stanowiące połączenie pościgu bezpośredniego i pościgu równoległego;
- 9) działania blokadowe – zespół przedsięwzięć zmierzających do izolacji określonego obszaru, realizowanych poprzez zorganizowanie blokady:
 - a) krajowej,
 - b) wojewódzkiej, która stanowi uzupełnienie blokady krajowej,
 - c) powiatowej, w tym Miasta Stołecznego Warszawy, która stanowi uzupełnienie blokady krajowej i wojewódzkiej;
- 10) blokada – zorganizowany system posterunków blokadowych i obserwacyjne meldunkowych, rozwijanych na odcinku znanego lub prawdopodobnego kierunku ucieczki osoby ściganej lub wokół określonego rejonu;
- 11) posterunek blokadowy – wyznaczone i odpowiednio wyposażone miejsce pełnienia służby, zorganizowane w celu zatrzymania osoby ściganej, poruszającej się pojazdem, w którego skład może wchodzić: posterunek zaporowy, posterunek kontrolno-blokadowy lub posterunek kamuflowany;
- 12) posterunek obserwacyjno-meldunkowy – wyznaczone i odpowiednio wyposażone miejsce pełnienia służby, zorganizowane w celu uzupełnienia blokady, w przypadku gdy niemożliwe lub niecelowe jest wystawienie innych jej elementów;
- 13) posterunek zaporowy – wyznaczone i odpowiednio wyposażone miejsce pełnienia służby na kierunku ustalonej lub domniemanej trasy ucieczki osoby ściganej;
- 14) posterunek kontrolno-blokadowy – wyznaczone i odpowiednio wyposażone miejsce prowadzenia kontroli ruchu drogowego z możliwością dynamicznego przekształcenia w posterunek zaporowy, jeżeli organizowanie posterunku zaporowego nie jest celowe;

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 57, poz. 390, Nr 120, poz. 818, Nr 140, poz. 981 i Nr 165, poz. 1170.

- 15) posterunek kamuflowany – wyznaczone i odpowiednio przygotowane przez Policję miejsce lub sytuacja, zorganizowane w sposób utrudniający identyfikację działań, których celem jest zatrzymanie lub zmniejszenie prędkości ściganego pojazdu;
- 16) zatrzymanie dynamiczne – czynność polegająca na wymuszeniu zatrzymania ściganego pojazdu przez użycie innego pojazdu.

§ 4.

1. W ramach pościgu lub zorganizowanych działań pościgowych można stosować:
 - 1) rozpoznanie – całokształt czynności, których celem jest uzyskanie informacji, niezbędnych do prawidłowej organizacji i przebiegu pościgu lub zorganizowanych działań pościgowych;
 - 2) patrolowanie – pełnienie służby w miejscach możliwego lub przewidywanego pojawienia się osoby ściganej z zadaniem legitymowania, dokonywania kontroli osobistej, przeglądania bagaży i przeszukiwania osób, albo wykonywania innych czynności określonych przez dowódcę.
2. W zorganizowanych działaniach pościgowych prowadzonych przez oddziały i pododdziały Policji stosuje się:
 - 1) okrążenie – działania uniemożliwiające przemieszczanie się osoby ściganej, znajdującej się w określonym obszarze;
 - 2) zasadzkę – ukrycie się policjantów w miejscu, w którym może znaleźć się osoba ścigana;
 - 3) wypad – działania stosowane w celu ujęcia osoby ściganej, znajdującej się w obiekcie lub innym ustalonym miejscu.

Rozdział 2 Pościg krajowy

§ 5.

Pościg krajowy prowadzi się jako:

- 1) pościg bezpośredni, równoległy i kombinowany lub
- 2) posterunki blokadowe.

§ 6.

Podjęcie pościgu krajowego następuje:

- 1) z inicjatywy policjanta, który:
 - a) utrzymuje kontakt wzrokowy z osobą ściganą,
 - b) uzyskał informację o domniemanym kierunku przemieszczania się osoby ściganej,
 - c) bezpośrednio po zaistniałym zdarzeniu ustalił domniemaną drogę ucieczki osoby ściganej;
- 2) na polecenie przełożonego, dyżurnego jednostki Policji lub innego policjanta, dowodzącego zorganizowanymi działaniami pościgowymi.

§ 7.

Policjant prowadzący pościg krajowy powiadamia dyżurnego jednostki Policji o:

- 1) podjęciu pościgu, jego przyczynie, danych umożliwiających identyfikację osoby ściganej, środkach transportu i szybkości jego przemieszczania;
- 2) konieczności użycia sygnałów świetlnych i dźwiękowych;
- 3) kierunku ucieczki i punktach orientacyjnych;
- 4) danych identyfikujących pojazd służbowy w szczególności marka, rodzaj, kolor, numer rejestracyjny, kryptonim radiowy, oraz numer taktyczny;
- 5) czynnościach zmierzających do zatrzymania osoby ściganej lub miejscu jej ukrycia.

§ 8.

Podczas prowadzenia pościgu krajowego należy kierować się zasadami:

- 1) celowości, szybkości, i ciągłości działania;
- 2) prowadzenia systematycznego rozpoznania;
- 3) dostosowywania taktyki i metod działania do bieżącego rozwoju zdarzeń;
- 4) zachowania sprawnego obiegu i wymiany informacji;
- 5) unikania narażania na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub doznania uszczerbku na zdrowiu policjantów prowadzących pościg i osób znajdujących się bezpośrednio w obszarze działań pościgowych;
- 6) wzajemnego ubezpieczenia się policjantów.

§ 9.

W przypadku prowadzenia pościgu krajowego za dwiema lub więcej osobami, należy w pierwszej kolejności dążyć do ujęcia osoby, która:

- 1) swoim zachowaniem bezpośrednio zagraża życiu lub zdrowiu ludzkiemu;
- 2) posiada broń palną lub inne niebezpieczne narzędzia;
- 3) posiada przedmioty pochodzące z przestępstwa;
- 4) znajduje się najbliżej policjanta.

§ 10.

1. Policjant odstępuje od podjęcia pościgu krajowego, a podjęty przerywa w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób trzecich.
2. O odstąpieniu lub przerwaniu pościgu krajowego policjant powiadamia dyżurnego jednostki Policji właściwej dla miejsca przerwania pościgu.

§ 11.

Do czasu wyznaczenia dowódcy akcji lub operacji policyjnej, w ramach której jest prowadzony pościg krajowy, dyżurny jednostki organizacyjnej Policji:

- 1) koordynuje prowadzenie pościgu krajowego;
- 2) utrzymuje stałą łączność z policjantami prowadzącymi pościg krajowy;
- 3) informuje kierownika jednostki organizacyjnej Policji oraz dyżurnego jednostki nadrzędnej o przebiegu pościgu krajowego;
- 4) gromadzi istotne informacje, o osobie ściganej.

Rozdział 3 Pościg transgraniczny

§ 12.

1. Pościg transgraniczny prowadzi się w zakresie i w sposób określony w postanowieniach umów i porozumień międzynarodowych a także przepisach stanowiących przez organizacje międzynarodowe, jeżeli z ratyfikowanej przez Rzeczpospolitą Polską umowy międzynarodowej wynika bezpośrednio stosowanie tych przepisów.
2. Do pościgu transgranicznego stosuje się przepisy dotyczące pościgu krajowego w zakresie w jakim to wynika z postanowień i przepisów, o których mowa w ust. 1, oraz jeżeli przepisy niniejszego rozdziału nie stanowią odmiennie.

§ 13.

1. Policjanci prowadzą pościg transgraniczny poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w umundurowaniu służbowym oraz przy wykorzystaniu służbowych pojazdów oznakowanych.
2. Policjanci prowadzący pościg transgraniczny poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej nie mają wstępu do mieszkań i miejsc niedostępnych publicznie.

§ 14.

W przypadku zgłoszenia bezpośredniego lub telefonicznego ustnego żądania przerwania pościgu transgranicznego, należy żądanie to niezwłocznie potwierdzić w formie pisemnej i przesłać do właściwego organu państwa, którego funkcjonariusze prowadzili pościg na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 15.

1. Zatrzymania osoby ściganej dokonują funkcjonariusze właściwych organów państwa, na terytorium którego pościg transgraniczny jest prowadzony. W przypadku, gdy ci funkcjonariusze nie mogą zareagować dostatecznie szybko, policjanci kontynuujący pościg mogą dokonać ujęcia osoby ściganej.
2. Po ujęciu osoby ściganej, do czasu przybycia funkcjonariuszy właściwych organów państwa, na terytorium którego pościg był prowadzony, policjanci prowadzący pościg przeprowadzają kontrolę tej osoby w celu odebrania jej broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów oraz ochrony dowodów przestępstwa przed ich utratą lub zniekształceniem.
3. Przekazanie osoby ujętej w pościgu transgranicznym funkcjonariuszom właściwych organów państwa, na terytorium którego prowadzono pościg następuje bez zbędnej zwłoki. Wraz z tą osobą przekazuje się odebrane przedmioty.

§ 16.

Podczas prowadzenia pościgu transgranicznego wymiana informacji odbywa się za pośrednictwem służby dyżurnej właściwych jednostek organizacyjnych Policji.

§ 17.

Podczas prowadzenia pościgu transgranicznego policjanci bezzwłocznie i na bieżąco przekazują informacje o sytuacji:

- 1) dyżurnemu jednostki organizacyjnej Policji lub dowódcy akcji lub operacji policyjnej w trakcie pościgu prowadzonego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) właściwemu organowi państwa w trakcie pościgu prowadzonego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 18.

Na polecenie dyżurnego jednostki organizacyjnej Policji lub dowódcy akcji lub operacji policyjnej policjanci przejmują pościg od funkcjonariuszy państwa, którzy prowadzą pościg na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także osobę ujętą wraz z odebranymi przedmiotami.

§ 19.

1. Policjanci prowadzący pościg transgraniczny są zobowiązani:
 - 1) stosować się do przepisów prawa wewnętrznego i poleceń właściwych organów państwa, na terytorium którego prowadzą pościg;
 - 2) okazywać legitymację służbową na każde wezwanie funkcjonariuszy właściwego organu państwa, na terytorium którego prowadzą pościg.
2. Po zakończeniu pościgu policjanci składają właściwemu organowi państwa, na terytorium którego pościg był prowadzony, sprawozdanie z wykonanych czynności.

§ 20.

W przypadku przekroczenia granicy państwowej przez policjantów prowadzących pościg krajowy, dyżurny jednostki organizacyjnej Policji przekazuje dyżurnemu nadrzędnej jednostki organizacyjnej Policji informacje umożliwiające ich identyfikację.

§ 21.

Po otrzymaniu informacji o prowadzeniu przez funkcjonariuszy innego państwa pościgu transgranicznego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dyżurny jednostki organizacyjnej Policji:

- 1) kieruje siły i środki, w celu niezwłocznego przejęcia pościgu;
- 2) przekazuje dyżurnemu nadrzędnej jednostki organizacyjnej Policji informacje umożliwiające identyfikację tych funkcjonariuszy oraz policjantów, przejmujących pościg.

§ 22.

1. Do czasu wyznaczenia dowódcy akcji lub operacji policyjnej, w ramach której jest prowadzony pościg transgraniczny, dyżurny komendy wojewódzkiej Policji:
 - 1) koordynuje prowadzenie pościgu transgranicznego;
 - 2) utrzymuje stałą łączność z jednostkami podległymi prowadzącymi pościg transgraniczny;
 - 3) informuje komendanta wojewódzkiego Policji oraz dyżurnego Komendy Głównej Policji o przebiegu pościgu transgranicznego;
 - 4) gromadzi istotne informacje o osobie ściganej.
2. Dyżurny komendy wojewódzkiej Policji przekazuje informacje związane z pościgiem transgranicznym:
 - 1) funkcjonariuszom innego państwa prowadzącym pościg transgraniczny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a także właściwym organom tego państwa;
 - 2) policjantom prowadzącym pościg transgraniczny poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, a także właściwym organom państwa, na terytorium którego prowadzą pościg transgraniczny.
3. Zakres przekazywanych informacji przez dyżurnego komendy wojewódzkiej Policji obejmuje w szczególności:
 - 1) przyczyną podjęcia pościgu transgranicznego;
 - 2) liczbę osób ściganych, ich rysopis, cechy charakterystyczne, takie jak: ubiór, zachowanie, posiadane przez nie niebezpieczne przedmioty;
 - 3) liczbę, rodzaj i cechy charakterystyczne środków transportu, wykorzystywanych przez osobę ściganą, takie jak: marka, typ i kolor pojazdu, numer rejestracyjny i inne cechy je wyróżniające;
 - 4) kierunek przemieszczania się osoby ściganej, pozycję prowadzących pościg transgraniczny, takie jak: oznaczenie drogi, nazwa miejscowości i inne ważne informacje;
 - 5) liczbę policjantów prowadzących pościg transgraniczny, dane identyfikujące dowódcę grupy pościgowej, charakterystykę ubioru, takie jak: pełne umundurowanie służbowe lub jego elementy, posiadane uzbrojenie, środki techniczne i łączności;
 - 6) przewidywany czas i miejsce przejęcia pościgu;
 - 7) czas i miejsce przewidywanego przekroczenia granicy państwowej;
 - 8) liczbę, rodzaj i cechy charakterystyczne środków transportu, w szczególności marka i typ pojazdu, numer rejestracyjny, sposób oznaczenia lub inne cechy je wyróżniające;
 - 9) cechy identyfikujące funkcjonariuszy, wyznaczonych do przejęcia pościgu transgranicznego.
4. Informacje, o których mowa w ust. 3 pkt 1–5, 7–8 przekazuje się również w formie pisemnej.

§ 23.

Policjant przerywa pościg transgraniczny także na żądanie przedstawiciela właściwego organu państwa, na terytorium którego pościg transgraniczny jest kontynuowany.

Rozdział 4 Zorganizowane działania pościgowe

§ 24.

Zorganizowane działania pościgowe prowadzą jednostki organizacyjne Policji właściwe ze względu na miejsce działania osoby ściganej, a także stwierdzone lub uzasadnione przypuszczenie obecności osoby ściganej.

§ 25.

W ramach zorganizowanych działań pościgowych realizuje się:

- 1) działania blokadowe;
- 2) zatrzymanie dynamiczne.

§ 26.

W zorganizowanych działaniach pościgowych, można podejmować wspólne przedsięwzięcia z innymi podmiotami uprawnionymi do prowadzenia tych działań, z zachowaniem zasad określonych w niniejszym zarządzeniu oraz w odrębnych przepisach.

§ 27.

W celu właściwego przygotowania i realizacji zadań związanych z prowadzeniem zorganizowanych działań pościgowych opracowuje się plany przedsięwzięć, o których mowa w odrębnych przepisach.

§ 28.

Przerwanie lub zaprzestanie zorganizowanych działań pościgowych następuje po wyczerpaniu wszystkich możliwości zatrzymania osoby ściganej, za zgodą lub na polecenie przełożonego, dyżurnego właściwej terytorialnie jednostki organizacyjnej Policji lub dowodzącego tymi działaniami, z wyjątkiem przypadku bezpośredniego zagrożenia życia lub zdrowia osób trzecich.

§ 29.

1. Zorganizowane działania pościgowe prowadzone na obszarze więcej niż jednego województwa koordynuje dyżurny Komendy Głównej Policji lub policjant wyznaczony przez Komendanta Głównego Policji.
2. Na polecenie Komendanta Głównego Policji dyżurny Komendy Głównej Policji kieruje siły i środki do dyspozycji właściwych komendantów wojewódzkich Policji.

§ 30.

1. Zorganizowane działania pościgowe prowadzone na obszarze więcej niż jednego powiatu koordynuje dyżurny komendy wojewódzkiej Policji lub policjant wyznaczony przez komendanta wojewódzkiego Policji.
2. Na polecenie komendanta wojewódzkiego Policji dyżurny komendy wojewódzkiej Policji kieruje siły i środki do dyspozycji właściwych komendantów powiatowych Policji.

§ 31.

Zorganizowane działania pościgowe prowadzone na terenie powiatu koordynuje dyżurny komendy powiatowej Policji lub policjant wyznaczony przez komendanta powiatowego Policji.

§ 32.

Siły i środki przewidziane do zorganizowanych działań pościgowych określa plan działania dowódcy, o którym mowa w odrębnych przepisach.

§ 33.

Dyżurny Komendy Głównej Policji:

- 1) koordynuje zorganizowane działania pościgowe do czasu wyznaczenia dowódcy operacji policyjnej;
- 2) gromadzi i wymienia informacje o przebiegu działań pościgowych z właściwymi dyżurnymi komend wojewódzkich Policji;
- 3) w uzasadnionych przypadkach wymienia informacje z funkcjonariuszami właściwych organów innych państw.

§ 34.

Dyżurny komendy wojewódzkiej Policji:

- 1) kieruje do zorganizowanych działań pościgowych siły i środki z innych jednostek organizacyjnych Policji na terenie województwa, jeżeli czynności prowadzone przez komendy powiatowe Policji nie rokują osiągnięcia celu;
- 2) koordynuje działania komend powiatowych Policji do czasu wyznaczenia przez komendanta wojewódzkiego Policji dowódcy operacji policyjnej;
- 3) informuje na bieżąco o przebiegu działań komendanta wojewódzkiego Policji i dyżurnego Komendy Głównej Policji oraz w zależności od sytuacji dyżurnych sąsiednich komend wojewódzkich Policji i dyżurnych służb współdziałających;
- 4) uzgadnia z rzecznikiem prasowym komendy wojewódzkiej Policji zasadność przekazania środkom masowego przekazu komunikatu informującego o zdarzeniu i prowadzonych zorganizowanych działaniach pościgowych;
- 5) w uzasadnionych przypadkach zwraca się do dyżurnego Komendy Głównej Policji o udzielenie pomocy przez inne komendy wojewódzkie Policji.

§ 35.

Dyżurny komendy powiatowej Policji po otrzymaniu informacji o pościgu krajowym:

- 1) drogą radiową powiadamia o zdarzeniu policjantów pełniących służbę w rejonie zorganizowanych działań pościgowych;
- 2) kieruje siły i środki wsparcia oraz organizuje blokadę;
- 3) kieruje w miejsce zorganizowanych działań pościgowych policjantów celem zebrania dodatkowych informacji o osobie ściganej, używanych środkach transportu, kierunku jej ucieczki, oraz ustalenia świadków zdarzenia, a także zabezpieczenia miejsca zdarzenia;
- 4) informuje o zdarzeniu i podjętych działaniach kierownika jednostki organizacyjnej Policji i dyżurnego nadrzędnej jednostki organizacyjnej Policji;
- 5) jeżeli wymaga, tego charakter zdarzenia wzywa na miejsce zdarzenia wyspecjalizowane służby ratunkowe;
- 6) zawiadamia inne jednostki organizacyjne Policji, oraz placówki Straży Granicznej, o potrzebie zorganizowania blokady, a w przypadku gdy osoby ścigane mogą opuścić rejon podległy jednostce organizacyjnej Policji informuje te jednostki o rodzaju i liczbie zaangażowanych sił i przekazuje im dane umożliwiające jednoznaczny identyfikację policjantów i pojazdów użytych do prowadzenia pościgu, w szczególności kryptonimy radiowe, numery rejestracyjne, znaki taktyczne radiowozów;
- 7) kieruje zorganizowanymi działaniami pościgowymi do czasu wyznaczenia dowódcy akcji lub operacji policyjnej.

§ 36.

Kierownik jednostki organizacyjnej Policji jest odpowiedzialny za stworzenie warunków do sprawnego prowadzenia zorganizowanych działań pościgowych, w tym przez:

- 1) utrzymywanie systemu alarmowania jednostki organizacyjnej Policji i bieżącą jego aktualizację;
- 2) sprawdzanie znajomości u dyżurnych algorytmów postępowania i topografii terenu;
- 3) przygotowanie stanu osobowego jednostki organizacyjnej Policji do prowadzenia działań przez doskonalenie zawodowe policjantów, w tym przewidywanych do objęcia funkcji dowódczych i sztabowych podczas akcji lub operacji policyjnej;
- 4) zapewnienie i utrzymanie sprawnego obiegu informacji;

- 5) nadzór nad systemem łączności, stanem technicznym środków transportu, a także posiadanym wyposażeniem i uzbrojeniem.

§ 37.

1. Wykorzystanie statku powietrznego w zorganizowanych działaniach pościgowych zależy od oceny zasadności jego użycia, oraz panujących warunków atmosferycznych.
2. W zorganizowanych działaniach pościgowych statek powietrzny wykorzystuje się do:
 - 1) prowadzenia rozpoznania i patrolowania oraz koordynacji działań;
 - 2) skrócenia czasu przemieszczenia sił i środków;
 - 3) zorganizowania powietrznego punktu dowodzenia.
3. Przebieg działań z użyciem statku powietrznego rejestruje się za pomocą dostępnych środków technicznych.
4. Podczas lotu dowódca statku powietrznego jest zobowiązany zachować bezpieczną odległość od osoby ściganej, uwzględniając możliwość ostrzelania statku powietrznego.

Rozdział 5 Działania blokadowe

§ 38.

1. Działania blokadowe na podległym terenie może zarządzić:
 - 1) na szczeblu krajowym:
 - a) dyżurny Komendy Głównej Policji,
 - b) dowódca operacji policyjnej Komendy Głównej Policji,
 - c) dyżurny komendy wojewódzkiej Policji,
 - d) dowódca operacji policyjnej komendy wojewódzkiej Policji,
 - e) dyżurny komendy powiatowej Policji,
 - f) dowódca akcji lub operacji policyjnej komendy powiatowej Policji;
 - 2) na szczeblu wojewódzkim:
 - a) dyżurny komendy wojewódzkiej Policji,
 - b) dowódca operacji policyjnej komendy wojewódzkiej Policji,
 - c) dyżurny komendy powiatowej Policji,
 - d) dowódca akcji lub operacji policyjnej komendy powiatowej Policji;
 - 3) na szczeblu powiatowym:
 - a) dyżurny komendy powiatowej Policji,
 - b) dowódca akcji lub operacji policyjnej komendy powiatowej Policji.
2. O zarządzeniu działań blokadowych dyżurny jednostki organizacyjnej Policji niezwłocznie informuje dyżurnego jednostki nadrzędnej.

§ 39.

1. Zadaniem blokady krajowej jest zatrzymanie osoby ściganej przemieszczającej się drogami krajowymi i drogami dojazdowymi do wyznaczonych miejsc przekroczenia granicy państwowej. Blokada krajowa może być zorganizowana wspólnie ze Strażą Graniczną.
2. Blokadę krajową organizuje się na terenie całego kraju, kilku województw lub jednego województwa, a także na określonym kierunku.
3. Rozmieszczenie posterunków blokadowych wchodzących w skład blokady krajowej określa kierownik komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej w sprawach sztabowych na podstawie informacji z komend wojewódzkich Policji.

§ 40.

1. Zadaniem blokady wojewódzkiej jest zatrzymanie osoby ściganej drogami, o których mowa w § 39 ust. 1, nieuwzględnionymi w blokadzie krajowej, oraz wybranymi drogami wojewódzkimi. Blokada wojewódzka może obejmować dyslokację posterunków blokadowych na drogach dojazdowych do granicy Rzeczypospolitej Polskiej, w tym organizowanych wspólnie ze Strażą Graniczną.
2. Dyslokację posterunków blokadowych wchodzących w skład blokady wojewódzkiej określa komendant wojewódzki Policji.

§ 41.

1. Zadaniem blokady powiatowej jest zatrzymanie osoby ściganej drogami, o których mowa w § 39 ust. 1 i § 40 ust. 1, nieuwzględnionymi w blokadzie krajowej i wojewódzkiej, oraz wybranymi drogami powiatowymi.
2. Blokada powiatowa może obejmować:
 - 1) dyslokację posterunków blokadowych na drogach dojazdowych do granicy Rzeczypospolitej Polskiej, w tym wystawianych wspólnie ze Strażą Graniczną;
 - 2) dyslokację posterunków blokadowych na terenie miasta i drogach wyjazdowych z miasta.
3. Dyslokację posterunków wchodzących w skład blokady powiatowej określa komendant powiatowy Policji, a na terenie miasta stołecznego Warszawy – Komendant Stołeczny Policji.

§ 42.

Schematy poglądowe posterunków kontrolno-blokadowych i zaporowych określa załącznik do zarządzenia.

Rozdział 6 Przepisy końcowe

§ 43.

1. Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych Policji na czas prowadzenia działań, o których mowa w zarządzeniu zapewniają wyposażenie policjantów w niezbędne środki, w tym w szczególności:
 - 1) kolczatki drogowe uzbrojenie oraz inne środki przymusu bezpośredniego;
 - 2) hełmy i kamizelki kuloodporne;
 - 3) środki:
 - a) transportu,
 - b) łączności,
 - c) pozoracji;
 - 4) przenośne znaki drogowe, barierki oraz inne środki i urządzenia;
 - 5) sprzęt oświetleniowy i rozgłaszający;
 - 6) plany i mapy;
 - 7) inny sprzęt specjalistyczny.
2. Jednostki i komórki organizacyjne Policji powinny posiadać środki, o których mowa w ust. 1, odpowiednio do zakresu ich działania.
3. Kierownicy jednostek i komórek organizacyjnych Policji, na podstawie odrębnych przepisów, określają ilość środków, o którym mowa w ust. 1, miejsce ich przechowywania oraz zasady ich alarmowego użycia.

§ 44.

Kierownik komórki organizacyjnej właściwej w sprawach sztabowych Komendy Głównej Policji sprawuje nadzór nad realizacją zadań, o których mowa w niniejszym zarządzeniu.

§ 45.

1. Komendanci wojewódzcy i powiatowi Policji dostosują dokumentację jednostek Policji do wymogów zarządzenia w terminie dwóch miesięcy od dnia jego wejścia w życie.
2. Kierownik komórki organizacyjnej właściwej w sprawach sztabowych Komendy Głównej Policji, w terminie dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie zarządzenia, opracuje plan rozmieszczenia posterunków wchodzących w skład blokady krajowej.

§ 46.

Traci moc zarządzenie nr 833 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 lipca 2004 r. w sprawie organizowania i prowadzenia przez Policję działań pościgowych (Dz. Urz. Nr 17, poz. 107).

§ 47.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 21 grudnia 2007 r.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01		08	01	
				03							
				04							
				06	X						
				07							
				10	X						
				02				02			
				11							

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ZARZĄDZENIE Nr 360
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 26 marca 2009 r.

w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń

(Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 29, z późn. zm.)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1.

1. ⁽¹⁾ Zarządzenie reguluje metody i formy wykonywania przez policjantów czynności służbowych w zakresie konwojowania i doprowadzania osób oraz wzmacniania konwojów wartości pieniężnych lub muzealiów.
2. Czynności służbowe w zakresie konwojów i doprowadzeń mają na celu ochronę osób lub przedmiotów przed zamachem lub jakimkolwiek innym nieuprawnionym działaniem skutkującym zagrożeniem życia i zdrowia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego.
3. Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:
 - 1) ⁽²⁾ **konwój** – zespół czynności związanych z przemieszczaniem osoby konwojowanej albo wartości pieniężnych lub muzealiów;
 - 2) **konwój etapowy** – system zbiorowego przemieszczania osób konwojowanych;
 - 3) **doprowadzenie** – zespół czynności związanych z przemieszczaniem osoby pozbawionej wolności do siedziby jednostki organizacyjnej Policji lub innego miejsca wskazanego przepisami prawa lub określonego przez uprawniony organ;
 - 4) ⁽³⁾ **osoba konwojowana** – osoba pobrana z zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich lub innego ośrodka dla nieletnich, a także osoba skazana lub tymczasowo aresztowana przekazywana w ramach umów międzynarodowych;
 - 5) ⁽⁴⁾ **osoba wymagająca szczególnego nadzoru** – osoba pozbawiona wolności (zatrzymana, tymczasowo aresztowana, lub skazana) w związku z przestępstwem o charakterze terrorystycznym, udziałem w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym, uprowadzeniem statku powietrznego lub morskiego, wzięciem lub przetrzymywaniem zakładników albo innym przestępstwem popełnionym ze szczególnym okrucieństwem, z użyciem broni palnej lub materiałów wybuchowych;
 - 6) **komórka konwojowa** – wydział konwojowy komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji lub Komendy Głównej Policji;
 - 7) **konwojent** – policjant wykonujący konwój;
 - 8) ⁽⁵⁾ **wartości pieniężne** – krajowe i zagraniczne znaki pieniężne, czeki, weksle i inne dokumenty zastępujące w obrocie gotówkę (z wyjątkiem czeków zakreślonych, skasowanych lub opatrzonych indosem pełnomocniczym, zawierającym wzmiankę „wartość do inkasa”, „należność do inkasa” lub inną o podobnym charakterze) oraz weksli opatrzonych indosem pełnomocniczym, zawierającym wzmiankę „wartość do inkasa” lub inną o podobnym charakterze), złoto, srebro i wyroby z tych metali, kamienie szlachetne i perły, a także metale z grupy platynowców (iryd, osm, rod, ruten, pallad i platyna);
 - 9) ⁽⁶⁾ **muzealia** – przechowywane w zbiorach muzealnych rzeczy stanowiące zabytki będące świadectwami minionych epok bądź zdarzeń, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową;
 - 10) **depozyt** – przedmioty będące w posiadaniu osoby konwojowanej lub doprowadzanej;
 - 11) **depozyt zastrzeżony** – przedmioty wartościowe oraz przedmioty, które swoimi cechami lub właściwościami stwarzają zagrożenie dla bezpieczeństwa konwoju lub doprowadzenia;
 - 12) ⁽⁷⁾ **wydarzenie nadzwyczajne** – zdarzenie z udziałem osoby konwojowanej lub doprowadzanej skutkujące:
 - a) zabójstwem lub usiłowaniem zabójstwa,
 - b) samobójstwem lub usiłowaniem samobójstwa,
 - c) zgonem z przyczyn naturalnych,
 - d) ucieczką osoby konwojowanej lub doprowadzanej albo usiłowaniem uwolnienia tej osoby,
 - e) zamachem na życie lub zdrowie osób uczestniczących w konwoju lub na konwojowane wartości pieniężne lub muzealia.

§ 2. ⁽⁸⁾

1. W przypadku, gdy osoba doprowadzana do zakładu karnego lub aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich lub innego ośrodka dla nieletnich, nie posiada dokumentu tożsamości, kierownik jednostki organizacyjnej Policji właściwy ze względu na miejsce zatrzymania osoby lub policjant upoważniony przez tego kierownika sporządza stwierdzenie tożsamości według wzoru określonego w załączniku nr 1 do zarządzenia.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 57, poz. 390, Nr 120, poz. 818, Nr 140, poz. 981 i Nr 165, poz. 1170, z 2008 r. Nr 86, poz. 521, Nr 171, poz. 1065 i Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 22, poz. 120.

2. W przypadku konwojowania osoby przejętej w ramach umów międzynarodowych i nieposiadającej dokumentu tożsamości, stwierdzenie tożsamości sporządza kierownik jednostki organizacyjnej Policji właściwej ze względu na miejsce przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej lub policjant upoważniony przez tego kierownika.
3. Stwierdzenie tożsamości należy dołączyć do dokumentacji przekazywanej z osobą konwojowaną lub doprowadzaną.

§ 3.

1. ⁽⁹⁾ Osobie, która jest konwojowana lub doprowadzana, udziela się niezwłocznie pierwszej pomocy medycznej lub poddaje niezbędnym badaniom lekarskim w przypadku, gdy osoba ta znajduje się w stanie zagrażającym jej życiu lub zdrowiu, a w szczególności, gdy:
 - 1) jest kobietą w widocznej ciąży;
 - 2) ma widoczne obrażenia ciała lub utraciła przytomność albo z posiadanych informacji lub okoliczności wynika, że może być chora zakaźnie;
 - 3) oświadcza, że cierpi na schorzenia wymagające stałego lub okresowego leczenia;
 - 4) żąda udzielenia jej pierwszej pomocy medycznej i przeprowadzenia niezbędnych badań lekarskich.
2. ⁽¹⁰⁾ W sytuacji, o której mowa w ust. 1, konwój lub doprowadzenie realizuje się po uprzednim zbadaniu osoby konwojowanej lub doprowadzanej przez lekarza, udokumentowanym zaświadczeniem lekarskim o braku przeciwwskazań medycznych do umieszczenia w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia albo skierowania do innego zakładu opieki zdrowotnej celem wykonania badania diagnostycznego lub podjęcia leczenia.
3. Użycie środków przymusu bezpośredniego oraz broni palnej podczas konwojów lub doprowadzeń następuje na zasadach określonych w odrębnych przepisach.
4. W policyjnych środkach transportu w trakcie wykonywania konwoju lub doprowadzenia osoby, obowiązuje zakaz palenia tytoniu.

Rozdział 2 Wykonywanie konwojów osób

§ 4. ⁽¹¹⁾

1. Konwój osób wykonują policjanci z komórki konwojowej właściwej ze względu na miejsce pobytu osoby konwojowanej.
2. W przypadku braku możliwości realizacji konwoju zleconego przez sąd lub prokuratora, kierownik komórki konwojowej, o której mowa w ust. 1, występuje do właściwego komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji z wnioskiem o skierowanie do wykonania konwoju policjantów z innych komórek lub jednostek organizacyjnych Policji.
3. Jeżeli nie ma możliwości realizacji konwoju w sposób określony w ust. 2, należy o tym niezwłocznie powiadomić telefonicznie właściwy sąd lub prokuratora, a następnie przesłać pisemną informację o powodach niewykonania konwoju.
4. Konwoje osób mogą wykonywać również policjanci z innych komórek organizacyjnych Policji, w ramach prowadzonych czynności postępowania karnego, karnego skarbowego lub postępowania w sprawach nieletnich.

§ 5.

1. ⁽¹²⁾ Konwoje wykonuje się na podstawie:
 - 1) pisemnego polecenia sądu, które zostało wysłane do jednostki organizacyjnej Policji nie później niż 14 dni przed datą czynności sądowej;
 - 2) pisemnego polecenia prokuratora, przesłanego do właściwej jednostki organizacyjnej Policji w terminie umożliwiającym zorganizowanie konwoju.
2. Polecenia wykonania konwoju, które zostały dostarczone w terminach krótszych, niż określone w ust. 1, mogą być realizowane po wcześniejszych uzgodnieniach, jeżeli uzgodnienia te wskazują na obiektywne okoliczności uzasadniające wyjątkową pilność konwoju.

§ 6.

1. Konwój wykonuje dwóch lub większa liczba policjantów, z użyciem policyjnego środka transportu lub publicznej komunikacji kolejowej.
2. W uzasadnionych przypadkach konwój może być wykonany pieszo przez jednego policjanta lub większą liczbę policjantów.
3. W przypadku stwierdzenia w zaświadczeniu, o którym mowa w § 3 ust. 2, że stan zdrowia osoby badanej nie pozwala na jej transportowanie w sposób określony w ust. 1 lub 2, konwój powinien być wykonany z użyciem odpowiedniego środka transportu sanitarnego oraz z zapewnioną na czas przewozu obsługą medyczną.
4. ⁽¹³⁾ Decyzję o liczbie konwojentów wykonujących konwój podejmuje kierownik komórki organizacyjnej Policji realizującej konwój lub wyznaczony przez niego policjant.

§ 7. ⁽¹⁴⁾

1. Konwojenci powinni posiadać wyposażenie i uzbrojenie odpowiednie do istniejącego zagrożenia bezpieczeństwa konwoju, a w szczególności broń palną, kajdanki, ręczny miotacz gazu lub pieprzu oraz opatrunek osobisty.
2. Policyjny środek transportu wykorzystywany do konwoju osób powinien być wyposażony w środki ochrony indywidualnej przed zakażeniami chorobami zakaźnymi

3. Za właściwe wyposażenie i uzbrojenie konwojentów jest odpowiedzialny policjant przeprowadzający odprawę, do służby.

§ 8.

1. Kierownik realizującej konwój komórki organizacyjnej Policji albo wyznaczony przez niego policjant, podczas organizacji konwoju jest obowiązany w szczególności:
 - 1) ustalić w aktualnym miejscu pobytu osoby konwojowanej, czy nie zaistniały nagle przeszkody w realizacji konwoju;
 - 2) zgromadzić wszelkie dostępne informacje, mogące mieć wpływ na bezpieczeństwo konwoju, w tym informacje o dotychczasowym zachowaniu się osoby konwojowanej w aktualnym miejscu pobytu;
 - 3) określić na podstawie informacji, o których mowa w pkt 2, siły i środki niezbędne do bezpiecznego wykonania konwoju;
 - 4) pisemnie powiadomić kierowników komórek konwojowych usytuowanych na trasie konwoju o ewentualnej możliwości przejścia osób konwojowanych w drodze powrotnej;
 - 5) przeprowadzić bezpośrednio przed rozpoczęciem konwoju odprawę z konwojentami.
2. Przeprowadzający odprawę, o której mowa w ust. 1 pkt 5, jest obowiązany w szczególności:
 - 1) wyznaczyć skład konwoju oraz dowódcę konwoju;
 - 2) przekazać dowódcy konwoju niezbędną dokumentację oraz informacje o osobach konwojowanych (również w drodze powrotnej);
 - 3) sprawdzić konwojentów w zakresie wyposażenia, uzbrojenia i umundurowania, a także znajomości przepisów o wykonywaniu konwojów oraz użyciu przez policjantów broni palnej i środków przymusu bezpośredniego;
 - 4) przekazać konwojentom wszelkie informacje, które mogą mieć wpływ na przebieg wykonywanego konwoju;
 - 5) potwierdzić przeprowadzenie odprawy w książce lub w protokole odpraw do służby konwojowej oraz sprawdzić, czy konwojenci udokumentowali przeprowadzenie odprawy w notatnikach służbowych.
3. W przypadku wykonywania przez tych samych policjantów kilku następujących po sobie konwojów w jednym dniu, odprawę można przeprowadzić bezpośrednio przed rozpoczęciem pierwszego z tych konwojów.
4. W przypadku wykonywania konwoju w czasie, w którym policjant odpowiadający za przeprowadzenie odprawy nie pełni służby, odprawę można przeprowadzić odpowiednio wcześniej, a wyposażenie, uzbrojenie i umundurowanie konwojentów sprawdza bezpośrednio przed rozpoczęciem konwoju policjant wyznaczony przez kierownika komórki organizacyjnej Policji wykonującej konwój.

§ 9.

1. Dowódca konwoju odpowiada za przebieg i sposób wykonania konwoju, a w szczególności:
 - 1) sprawdza zabezpieczenia w środku transportu lub wyznacza konwojenta do tego sprawdzenia;
 - 2) sprawdza tożsamość osób konwojowanych oraz zgodność depozytów zastrzeżonych z otrzymaną dokumentacją;
 - 3) przydziela konwojentom osoby konwojowane ze wskazaniem tych, wobec których należy stosować wzmożone środki ostrożności;
 - 4) poleca konwojentom założyć osobom konwojowanym kajdanki lub prowadnice, zgodnie z określonymi w odrębnych przepisach zasadami stosowania tych środków przymusu bezpośredniego;
 - 5) poleca konwojentom sprawdzać osoby konwojowane w celu ewentualnego znalezienia i odebrania przedmiotów, które swoimi właściwościami mogą spowodować zagrożenie dla życia i zdrowia lub bezpieczeństwa konwoju, a w szczególności:
 - a) podczas przejmowania osób konwojowanych,
 - b) po zakończeniu widzenia lub innej czynności związanej z kontaktem osób konwojowanych z innymi osobami,
 - c) po wyjściu osób konwojowanych z toalety,
 - d) po każdorazowej utracie kontaktu wzrokowego z osobami konwojowanymi;
 - 6) nadzoruje przemieszczanie depozytów zastrzeżonych oraz pokwitowanie ich przejścia przy przekazywaniu osób konwojowanych;
 - 7) sprawdza, czy osoby konwojowane otrzymały prowiant w przypadkach konwojów, których czas trwania przekracza 8 godzin;
 - 8) zgłasza każdy wjazd konwoju na obszar województwa i wyjazd z tego obszaru dyżurnym właściwych komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji;
 - 9) informuje bezpośredniego przełożonego, dostępnymi środkami łączności, o każdorazowej zmianie trasy konwoju;
 - 10) przed wyprowadzeniem osób konwojowanych ze środków transportu zapoznaje się z topografią budynku sądu lub prokuratury oraz z drogami dojścia do sali rozpraw, pokoju przesłuchań lub pomieszczeń albo miejsc przeznaczonych dla osób konwojowanych oraz sprawdza stan i zabezpieczenie techniczne tych pomieszczeń i miejsc;
 - 11) przekazuje uprawnionym osobom w miejscu docelowym konwoju informacje o zachowaniu się osoby konwojowanej, które mogą mieć wpływ na bezpieczeństwo wykonywania czynności procesowych lub pobytu konwojowanego w miejscach wyznaczonych przez uprawniony organ.
2. Dowódcy konwoju zabrania się bez uzasadnionej przyczyny:
 - 1) zatrzymywać konwój lub zmieniać trasę konwoju;
 - 2) wykonywać lub zlecać konwojentom wykonywanie czynności niezwiązanych z konwojowaniem.

§ 10.

1. Dowódca konwoju może odstąpić od wykonania konwoju lub odmówić przyjęcia depozytu osoby konwojowanej, jeżeli:
 - 1) podczas przejmowania osoby konwojowanej ujawniono nieznane wcześniej okoliczności mogące mieć negatywny wpływ na prawidłowy przebieg konwoju lub bezpieczeństwo uczestników konwoju;
 - 2) rozmiary lub właściwości depozytu uniemożliwiają prawidłowe wykonanie konwoju albo stwarzają zagrożenie dla życia lub zdrowia osób konwojowanych lub konwojentów.
2. O odstąpieniu od wykonania konwoju dowódca konwoju niezwłocznie informuje bezpośredniego przełożonego, który powiadamia o odstąpieniu organ zlecający konwój.
3. Czynności, o których mowa w ust. 1, dowódca konwoju dokumentuje notatką służbową przekazywaną bezpośredniemu przełożonemu.

§ 11.

1. Konwojent jest obowiązany:
 - 1) potwierdzić odprawę poprzedzającą konwój oraz opisać przebieg konwoju w notatniku służbowym;
 - 2) wykonywać polecenia dowódcy konwoju;
 - 3) sprawdzać osoby konwojowane w sytuacjach, o których mowa w § 9 ust. 1 pkt 5;
 - 4) sprawdzać przed wejściem osób konwojowanych do toalet, czy nie znajdują się tam przedmioty mogące spowodować zagrożenie dla życia i zdrowia człowieka lub bezpieczeństwa konwoju;
 - 5) pouczyć osoby konwojowane, w jakich sytuacjach jest prawnie dozwolone użycie wobec tych osób broni palnej i środków przymusu bezpośredniego;
 - 6) obserwować zachowanie się osoby konwojowanej w celu zapobieżenia wydarzeniom nadzwyczajnym z udziałem tych osób;
 - 7) uniemożliwić kontakty osób konwojowanych z osobami postronnymi bez pisemnej zgody uprawnionych podmiotów;
 - 8) uniemożliwić kontakty wzajemne osób konwojowanych w przypadku wydania takiego polecenia przez podmioty uprawnione.
2. Konwojentowi nie wolno:
 - 1) pozostawiać osoby konwojowane bez nadzoru i udzielać osobom postronnym informacji o konwoju lub osobach konwojowanych;
 - 2) zdejmować osobom konwojowanym kajdanki lub prowadnice bez zgody dowódcy konwoju i przykuwać się kajdankami do osób konwojowanych;
 - 3) podejmować czynności niezwiązane z wykonywaniem konwoju.

§ 12.

1. Nie wolno konwojować w jednym przedziale policyjnego środka transportu:
 - 1) osób różnej płci;
 - 2) nieletnich i dorosłych;
 - 3) osób, które uprawniony podmiot polecił izolować względem siebie.
2. W przypadku wykonywania konwoju przystosowanym do tego policyjnym środkiem transportu, konwojent po wprowadzeniu osób konwojowanych do wnętrza środka transportu i zamknięciu drzwi zajmuje miejsce w przedziale dla konwojenta, a dowódca konwoju zajmuje miejsce obok kierowcy.
3. ⁽¹⁵⁾ W sytuacji zagrożenia życia lub zdrowia osób konwojowanych albo uzasadnionej obawy zaistnienia innego wydarzenia nadzwyczajnego, konwojenci po przekazaniu broni palnej dowódcy konwoju, mogą wejść do przedziału dla osób konwojowanych i przebywać w nim w trakcie konwoju, pod warunkiem utrzymywania stałej łączności z dowódcą konwoju.
4. W przypadku wykonywania konwoju samochodem osobowym, osobę konwojowaną umieszcza się na tylnym siedzeniu, a konwojent zajmuje miejsce obok osoby konwojowanej za kierowcą.
5. W przypadku wykonywania konwoju koleją, konwojenci po wejściu do przedziału zajmują miejsca przy oknie i drzwiach, natomiast osoby konwojowane umieszcza się pośrodku, w miarę możliwości tyłem do kierunku jazdy.
6. ⁽¹⁶⁾ Wprowadzanie i wyprowadzanie osób konwojowanych ze środka transportu odbywa się pojedynczo.
7. Kierownik każdej jednostki organizacyjnej Policji powiadomiony o przybyciu konwoju, o którym mowa w ust. 5, jest obowiązany do udzielenia dowódcy konwoju wszelkiej pomocy związanej z wykonywaniem konwoju.

§ 13.

1. W czasie wykonywania konwoju wszelką korespondencję związaną z konwojem prowadzi się z użyciem hasła „konwój”.
2. W przypadku zaistnienia wydarzenia nadzwyczajnego, wypadku, kolizji lub awarii pojazdu, którym realizowany jest konwój, dowódca konwoju wzywa pomocy hasłem „konwój wzywa pomocy”.
3. Dyżurny jednostki organizacyjnej Policji, na której terenie działania doszło do sytuacji określonej w ust. 2, jest obowiązany natychmiast udzielić dowódcy konwoju niezbędnej pomocy.

Rozdział 3 **Wykonywanie konwojów o zwiększonym zagrożeniu bezpieczeństwa**

§ 14.

Konwojami o zwiększonym zagrożeniu bezpieczeństwa są konwoje:

- 1) w odniesieniu, do których uzyskano informacje wskazujące na możliwość:
 - a) podjęcia przez osoby konwojowane próby ucieczki, czynnej napaści na konwojentów albo zamachu na życie lub zdrowie własne względnie innej osoby konwojowanej,
 - b) ⁽¹⁷⁾ dokonania zamachu na konwój,
 - c) zaistnienia innego zdarzenia mającego negatywny wpływ na bezpieczeństwo konwoju;
- 2) osób wymagających szczególnego nadzoru;
- 3) osób wzbudzających duże zainteresowanie środków masowego przekazu.

§ 15.

1. Przy wykonywaniu konwojów o zwiększonym zagrożeniu bezpieczeństwa należy stosować odpowiednie do rodzaju zagrożenia następujące wzmoczone środki ostrożności:
 - 1) ⁽¹⁸⁾ wyznaczenie do wykonania konwoju większej liczby policjantów, udział w konwoju policjantów przeszkolonych w zakresie podejmowania interwencji wobec osób agresywnych i niebezpiecznych, udział policjantów z pododdziałów antyterrorystycznych;
 - 2) ⁽¹⁹⁾ wyposażenie konwojentów w broń maszynową, kamizelki kuloodporne, hełmy kuloodporne lub paralizatory elektryczne;
 - 3) wykonywanie konwoju z użyciem psów służbowych, większej liczby pojazdów, pojazdu opancerzonego lub policyjnego transportu lotniczego;
 - 4) zakładanie kajdanek zespolonych przeznaczonych do zakładania na ręce i nogi, pasów obezwładniających lub kaftanów bezpieczeństwa osobom konwojowanym, wobec których stosowanie tych środków przymusu bezpośredniego jest prawnie dopuszczalne;
 - 5) zakładanie osobom konwojowanym kamizelek i hełmów kuloodpornych;
 - 6) ograniczenie do niezbędnego minimum liczby osób mających dostęp do informacji o organizacji i wykonywaniu konwoju;
 - 7) wyznaczenie dodatkowych policjantów do zabezpieczenia trasy konwoju oraz miejsc czynności procesowych z udziałem osób konwojowanych.
2. ⁽²⁰⁾ Konwoje o zwiększonym zagrożeniu bezpieczeństwa wykonuje się na podstawie pisemnego polecenia sądu lub prokuratora albo kierownika komórki organizacyjnej Policji wykonującej konwój lub wyznaczonego przez niego policjanta.

§ 16. ⁽²¹⁾

1. Konwoje o zwiększonym zagrożeniu bezpieczeństwa realizowane są na podstawie planu konwoju, w oparciu o informacje, o których mowa w § 8 ust. 1 pkt 2.
2. Plan konwoju sporządza policjant wyznaczony przez kierownika komórki organizacyjnej Policji wykonującej konwój.
3. Plan konwoju powinien zawierać informacje o:
 - a) osobach konwojowanych,
 - b) zadaniach dla dowódcy konwoju i konwojentów,
 - c) sposobie postępowania konwojentów w przypadku zaistnienia wydarzenia nadzwyczajnego, wypadku, kolizji lub awarii pojazdu,
 - d) przebiegu trasy głównej i zapasowej konwoju oraz środkach transportu,
 - e) czasie realizacji konwoju, miejscach przerw w konwoju,
 - f) sposobie utrzymywania łączności z jednostkami organizacyjnymi Policji znajdującymi się na trasie konwoju,
 - g) innych okolicznościach uznanych za istotne dla bezpieczeństwa konwoju.
4. W przypadku konwojowania osób mających uczestniczyć w czynnościach procesowych plan konwoju powinien zawierać również informacje dotyczące ochrony budynku sądu lub prokuratury, tras przemieszczania się konwoju wewnątrz tego budynku i określać sposób współpracy konwojentów z policjantami i innymi podmiotami ochraniającymi sąd lub prokuraturę.
5. Plan konwoju zatwierdza i przekazuje dowódcy konwoju kierownik komórki organizacyjnej Policji wykonującej konwój lub wyznaczony przez niego policjant.
6. Nadanie planowi konwoju klauzuli tajności następuje według zasad określonych w przepisach o ochronie informacji niejawnych.

§ 17.

1. W przypadku, gdy konwój o zwiększonym zagrożeniu bezpieczeństwa jest wykonywany z użyciem większej liczby pojazdów, obowiązuje następujący sposób postępowania:
 - 1) przy dwóch pojazdach środków transportu, w którym przebywają osoby konwojowane jest zabezpieczany przez pojazd jadący za nim;
 - 2) przy trzech pojazdach środków transportu, w którym przebywają osoby konwojowane, porusza się w kolumnie pomiędzy dwoma pozostałymi pojazdami i jest przez nie zabezpieczany;
 - 3) dowódca konwoju utrzymuje łączność z wyznaczonymi konwojentami znajdującymi się w pozostałych pojazdach wchodzących w skład kolumny konwojowej.

§ 18. ⁽²²⁾

1. O terminie wykonania konwoju o zwiększonym zagrożeniu bezpieczeństwa należy niezwłocznie powiadomić telegramem dyżurnych komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji właściwych terytorialnie ze względu na przebieg trasy konwoju.
2. Telegram, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać niezbędne informacje o środkach transportu, którymi wykonywany jest konwój, oraz o możliwościach nawiązania kontaktu z dowódcą konwoju, a także może zawierać wnioski o ochronę trasy przejazdu konwoju w zakresie określonym w § 1 ust. 2.
3. Za powiadomienie, o którym mowa w ust. 1, jest odpowiedzialny policjant wyznaczony przez kierownika komórki organizacyjnej Policji wykonującej konwój.

Rozdział 4 Wykonywanie konwojów etapowych

§ 19.

1. Tworzy się:
 - 1) centralny punkt wymiany osób konwojowanych etapowo – w Komendzie Miejskiej Policji w Piotrkowie Trybunalskim;
 - 2) sektorowe punkty wymiany osób konwojowanych etapowo – w Komendach Wojewódzkich Policji w: Bydgoszczy, Katowicach, Kielcach, Poznaniu, Wrocławiu oraz w Komendzie Stołecznej Policji;
 - 3) sektory konwojów etapowych:
 - a) sektor pierwszy – obejmujący terytorium województwa łódzkiego;
 - b) sektor drugi – obejmujący terytoria województw kujawsko-pomorskiego, pomorskiego i warmińsko-mazurskiego;
 - c) sektor trzeci – obejmujący terytoria województw lubelskiego, mazowieckiego, podlaskiego oraz obszar działania Komendy Stołecznej Policji;
 - d) sektor czwarty – obejmujący terytoria województw świętokrzyskiego i podkarpackiego;
 - e) sektor piąty – obejmujący terytoria województw śląskiego i małopolskiego;
 - f) sektor szósty – obejmujący terytoria województw dolnośląskiego i opolskiego;
 - g) sektor siódmy – obejmujący terytoria województw lubuskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego.
2. Centralny i sektorowe punkty wymiany osób konwojowanych etapowo tworzy się w policyjnych pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia. Punkty te powinny spełniać warunki określone w odrębnych przepisach.
3. Można korzystać z punktów noclegowych dla osób konwojowanych etapowo, które zostały utworzone przez dyrektorów zakładów karnych i aresztów śledczych.

§ 20.

1. Właściwi komendanci wojewódzcy Policji i Komendant Stołeczny Policji są obowiązani wyznaczyć w wydziałach konwojowych policjantów do pełnienia funkcji:
 - 1) centralnego koordynatora konwojów etapowych – w Komendzie Wojewódzkiej Policji w Łodzi, odpowiedzialnego za funkcjonowanie systemu konwojów etapowych i pełniącego jednocześnie funkcję koordynatora sektorowego w sektorze pierwszym;
 - 2) koordynatorów sektorowych konwojów etapowych w Komendach Wojewódzkich Policji w: Bydgoszczy (koordynatora sektora drugiego), Komendzie Stołecznej Policji (koordynatora sektora trzeciego), Kielcach (koordynatora sektora czwartego), Katowicach (koordynatora sektora piątego), Wrocławiu (koordynatora sektora szóstego) oraz w Poznaniu (koordynatora sektora siódmego), odpowiedzialnych za prawidłowe funkcjonowanie konwojów etapowych w poszczególnych sektorach;
 - 3) koordynatorów terenowych konwojów etapowych w Komendach Wojewódzkich Policji w: Białymstoku, Gdańsku, Gorzowie Wielkopolskim, Krakowie, Lublinie, Olsztynie, Opolu, Radomiu, Rzeszowie i Szczecinie, odpowiedzialnych za prawidłowe funkcjonowanie konwojów etapowych na terytorium danego województwa.
2. Komendanci, o których mowa w ust. 1, są obowiązani:
 - 1) zapewnić koordynatorom dostęp do stanowisk komputerowych umożliwiających przesyłanie policyjną pocztą elektroniczną wykazów „ETAP” oraz dostęp do informacji przetwarzanych w prowadzonej przez Centralny Zarząd Służby Więziennej Centralnej Bazie Danych Osób Pozbawionych Wolności Noe. NET;
 - 2) udzielać konwojentom niezbędnej pomocy w przypadku uszkodzenia lub awarii środka transportu albo w razie zaistnienia wydarzenia nadzwyczajnego, uniemożliwiającego kontynuację konwoju;
 - 3) zapewnić odpowiednio zabezpieczone pomieszczenia przeznaczone do przekazywania osób konwojowanych etapowo.

§ 21.

1. Koordynatorzy sektorowi wspólnie z koordynatorami terenowymi wyznaczają:
 - 1) trasy konwojów do sektorowych i centralnego punktu wymiany osób konwojowanych etapowo;
 - 2) punkty przyjęć i przekazania osób konwojowanych w jednostkach organizacyjnych Policji usytuowanych przy trasach konwojów do sektorowych i centralnego punktu wymiany osób konwojowanych etapowo.
2. Komórki konwojowe jednostek organizacyjnych Policji usytuowanych na obrzeżach sektorów, na wniosek właściwego kierownika komórki konwojowej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji mogą być przyporządkowane do innych sektorów, niż określone w § 19 ust. 1 pkt 3.

3. Koordynator sektora, do którego została przyporządkowana komórka konwojowa w trybie określonym w ust. 2, informuje o tym centralnego koordynatora konwojów etapowych oraz pozostałych koordynatorów sektorowych.
4. Koordynatorzy sektorowi i terenowi sporządzają i przesyłają policyjną pocztą elektroniczną lub faksem w sieci policyjnego systemu telekopiowego Polifax, wykazy „ETAP”, w których umieszczają następujące informacje:
 - 1) imię i nazwisko osób przewidzianych do konwoju etapowego;
 - 2) nazwa organu zlecającego konwoj oraz sygnatura akt sprawy, w związku z którą następuje konwojowanie;
 - 3) miejsce rozpoczęcia i miejsce docelowego przekazania osób konwojowanych.
5. Konwoje z sektorów do centralnego punktu wymiany osób wykonywane są w każdą środę, a przekazywanie osób konwojowanych w centralnym punkcie wymiany odbywa się w godzinach 12⁰⁰–15⁰⁰ w dniach wykonywania konwojów etapowych.
6. W przypadku, gdy wtorek, środa lub czwartek jest dniem ustawowo wolnym od pracy, centralny koordynator konwojów etapowych, za zgodą komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji nadzorującej realizację zadań konwojowych, może z czternastodniowym wyprzedzeniem, przesunąć o jeden dzień wykonanie konwoju do centralnego punktu wymiany osób lub go odwołać.
7. Łączny czas trwania konwoju etapowego nie może przekroczyć trzech dni.
8. Osoby konwojowane etapowo przekazuje się również w miejscach, o których mowa w ust. 1 pkt 2, w czasie określonym przez właściwego koordynatora sektorowego.
9. W punktach noclegowych, o których mowa w § 19 ust. 3, umieszcza się osoby konwojowane ujęte w wykazie transportowym sporządzonym w jednostce penitencjarnej. Osoby nie ujęte w tym wykazie należy umieścić w policyjnym pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia.

§ 22.

1. Do obowiązków centralnego koordynatora konwojów etapowych należy:
 - 1) współpraca z koordynatorami sektorowymi w zakresie ustalania terminów przekazywania wykazów „ETAP” oraz sporządzanie zbiorczych wykazów „ETAP” z podziałem na sektory, do których będą przekazane osoby konwojowane, a także przesyłanie tych wykazów w dniach poprzedzających realizację konwojów do koordynatorów sektorowych;
 - 2) współpraca z koordynatorami sektorowymi i dyżurnymi komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji, w zakresie eliminacji przyczyn uniemożliwiających kontynuację konwojów etapowych;
 - 3) informowanie komórki właściwej do spraw konwojowych Komendy Głównej Policji o nieprawidłowościach w funkcjonowaniu konwojów etapowych;
 - 4) przesyłanie informacji, o których mowa w ust. 2 pkt 7, do komórki właściwej do spraw konwojowych Komendy Głównej Policji.
2. Do obowiązków koordynatora sektorowego konwojów etapowych należy:
 - 1) organizacja terminowego wykonywania konwojów do centralnego punktu wymiany osób;
 - 2) ustalanie z koordynatorami terenowymi terminów przekazywania wykazów „ETAP” oraz przyjmowanie i weryfikacja tych wykazów pod względem miejsc docelowych konwojów;
 - 3) sporządzanie wykazów „ETAP” z podziałem na sektory, do których będą przekazane osoby konwojowane oraz przesyłanie tych wykazów w dniu poprzedzającym realizację konwoju do centralnego koordynatora konwojów etapowych;
 - 4) przekazywanie wykazów „ETAP” do właściwych koordynatorów terenowych, w dniu poprzedzającym realizację konwoju etapowego;
 - 5) zapewnianie sprawnego przekazywania osób konwojowanych oraz sprawdzanie dokumentacji osób konwojowanych;
 - 6) informowanie dyrektora aresztu śledczego lub zakładu karnego, w którym utworzono punkt noclegowy, o liczbie osób przewidzianych do umieszczenia na nocleg oraz przewidywanym czasie przejścia ich do dalszego konwoju;
 - 7) współdziałanie z centralnym koordynatorem konwojów etapowych, a w tym informowanie centralnego koordynatora o występujących nieprawidłowościach w funkcjonowaniu konwojów etapowych oraz przesyłanie półrocznych zestawień o liczbie osób przetransportowanych wewnątrz sektorów;
 - 8) współdziałanie z właściwymi terytorialnie dyżurnymi komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji oraz koordynatorami terenowymi w zakresie eliminacji przyczyn uniemożliwiających kontynuację konwojów etapowych.
3. Do obowiązków koordynatora terenowego konwojów etapowych należy:
 - 1) organizacja terminowego wykonywania konwojów do sektorowych punktów wymiany osób konwojowanych lub do wyznaczonych punktów przyjęć i przekazania, usytuowanych przy trasach konwojów do centralnego punktu wymiany osób konwojowanych;
 - 2) przyjmowanie z jednostek organizacyjnych Policji usytuowanych na obszarze koordynowanym, informacji o liczbie osób planowanych do konwojów etapowych oraz weryfikowanie tych informacji pod względem docelowego miejsca osadzenia osób konwojowanych;
 - 3) opracowywanie wykazów „ETAP” z podziałem na sektory, do których będą przekazywane osoby konwojowane, oraz przesyłanie tych wykazów w dniu poprzedzającym wykonanie konwoju do właściwego koordynatora sektorowego;
 - 4) sprawdzanie dokumentacji niezbędnej do przyjęcia osób konwojowanych w miejscach docelowych oraz zaopatrzenia osób konwojowanych w prowiant;

- 5) współpraca z koordynatorami sektorowymi oraz z właściwymi terytorialnie dyżurnymi komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji, w zakresie eliminacji przyczyn uniemożliwiających kontynuację konwojów.

Rozdział 5

Wykonywanie konwojów osób przekazywanych w ramach umów międzynarodowych

§ 23.

1. Konwoje osób skazanych lub tymczasowo aresztowanych przekazywanych w ramach umów międzynarodowych wykonywane są na podstawie:
 - 1) wniosku Ministra Sprawiedliwości, sądu okręgowego lub prokuratury okręgowej;
 - 2) informacji otrzymanej z komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej w sprawach międzynarodowej współpracy Policji.
2. Konwoje, o których mowa w ust. 1, organizowane i realizowane są przez komórkę konwojową Komendy Głównej Policji, z zastrzeżeniem § 24 ust. 3.
3. W przypadku państw niegraniczących z Rzeczpospolitą Polską przekazania i przejęcia osób w ramach umów międzynarodowych odbywają się w portach lotniczych w ramach konwojów wykonywanych na pokładach statków powietrznych.
4. W przypadku państw graniczących z Rzeczpospolitą Polską przekazania lub przejęcia osób w ramach umów międzynarodowych odbywają się na drogowych przejściach granicznych albo w ramach konwojów wykonywanych na pokładach statków powietrznych, jeżeli jest to konieczne dla bezpieczeństwa osób konwojowanych.
5. Po przejęciu lub przekazaniu osób konwojowanych należy wypełnić protokół przekazania/przejęcia osoby ściąganej, sporządzony według wzoru określonego w załączniku nr 2 do zarządzenia. Protokół ten należy niezwłocznie przekazać do sądu lub prokuratora, zlecającego przejęcie lub przekazanie.
6. W przypadku przejęcia osoby konwojowanej należy również wypełnić kartę przejęcia osoby, sporządzoną według wzoru określonego w załączniku nr 3 do zarządzenia. Kartę tę dołącza się do dokumentacji związanej z osadzeniem osoby konwojowanej w areszcie śledczym lub zakładzie karnym.
7. O przejęciu w ramach umów międzynarodowych osoby poszukiwanej listem gończym należy niezwłocznie powiadomić komórkę organizacyjną służby kryminalnej prowadzącą poszukiwania.

§ 24.

1. Po otrzymaniu wniosku lub informacji w sprawie przejęcia osoby w ramach konwoju realizowanego na pokładach statków powietrznych, komórka do spraw konwojowych Komendy Głównej Policji podejmuje działania w celu wykonania konwoju, a w szczególności:
 - 1) dokonuje niezbędnych szczegółowych ustaleń dotyczących przejęcia, w komórce organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej do spraw międzynarodowej współpracy Policji;
 - 2) wskazuje do wykonania konwoju policjantów przeszkolonych w zakresie konwojowania osób na pokładach statków powietrznych;
 - 3) występuje do Komendanta Głównego Policji z wnioskiem o wyrażenie zgody na wykonanie konwoju przy wykorzystaniu statku powietrznego.
2. Wykonywanie przez policjantów konwojów osób na pokładach statków powietrznych realizowane jest na zasadach uregulowanych w odrębnych przepisach.
3. Przekazanie lub przejęcie, na drogowych przejściach granicznych lub punktach kontaktowych, wykonuje na wniosek komórki konwojowej Komendy Głównej Policji, komórka konwojowa komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwa ze względu na miejsce przejęcia lub przekazania osoby konwojowanej.
4. O planowanym konwoju należy powiadomić jednostkę organizacyjną Straży Granicznej właściwą dla miejsca przejęcia lub przekazania osoby konwojowanej.

Rozdział 6

Sposób postępowania konwojentów w sądach, prokuraturach oraz w zakładach leczniczych

§ 25.

1. Dowódca konwoju zgłasza w sekretariacie sądu przybycie konwoju oraz przekazuje posiadaną korespondencję kierownikowi tego sekretariatu.
2. Osoby konwojowane należy umieścić w pomieszczeniu specjalnie dla nich przeznaczonym lub w miejscu wskazanym przez kierownika sekretariatu sądu, z zachowaniem odpowiednich warunków bezpieczeństwa.
3. W czasie oczekiwania na rozprawę nie wolno dopuścić do porozumiewania się osób konwojowanych z osobami postronnymi lub do przekazywania osobom konwojowanym jakichkolwiek rzeczy, z wyjątkiem wskazanych w piśmym zarządzeniu sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu sądu.
4. W przypadkach, o których mowa w § 14 pkt 1, dowódca konwoju jest obowiązany:
 - 1) poinformować sędziego przewodniczącego rozprawy lub posiedzenia sądu o zastosowaniu wobec osób konwojowanych wzmoczonych środków ostrożności oraz zachowaniu osób konwojowanych podczas konwoju;
 - 2) zwrócić się do sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu sądu z ustnym wnioskiem o:
 - a) niewyrażanie zgody na widzenia oraz dostarczanie osobom konwojowanym przez osoby postronne żywności lub papierosów,
 - b) ⁽²³⁾ nakazanie stosowania wobec osób konwojowanych podczas ich udziału w czynnościach procesowych, odpowiednich do rodzaju zagrożenia środków przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek, kajdanek zespolonych lub prowadnicy;

- 3) wpisać do notatnika służbowego decyzje podjęte przez sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu sądu w sprawie wniosków, o których mowa w pkt 2.

§ 26.

1. Osoby konwojowane wprowadza się do sali rozpraw w następujący sposób:
 - 1) w przypadku konwojowania jednej osoby przez jednego konwojenta do sali rozpraw najpierw wchodzi osoba konwojowana, a za nią konwojent;
 - 2) w przypadku konwojowania jednej osoby przez dwóch konwojentów do sali rozpraw najpierw wchodzi konwojent, za nim osoba konwojowana, a następnie dowódca konwoju;
 - 3) w przypadku konwojowania kilku osób lub konwoju o zwiększonym zagrożeniu bezpieczeństwa, decyzję o sposobie wprowadzenia na salę rozpraw podejmuje dowódca konwoju.
2. Dowódca konwoju może określić inny niż określony w ust. 1 sposób wprowadzania osób konwojowanych do sali rozpraw, jeżeli w jego ocenie wymagają tego szczególne okoliczności zaistniałe w budynku sądu.
3. ⁽²⁴⁾ Przed wprowadzeniem osób konwojowanych na salę rozpraw dowódca konwoju lub wyznaczony konwojent podejmuje czynności mające na celu zapobieżenie wydarzeniu nadzwyczajnemu, a w szczególności zamyka otwarte i nieokratowane okna znajdujące się w sali rozpraw oraz sprawdza, czy na ławie oskarżonych lub w innym miejscu przeznaczonym dla osób konwojowanych albo w pobliżu nie ma przedmiotów, które ze względu na swoje właściwości mogą zagrażać bezpieczeństwu uczestników rozprawy.
4. ⁽²⁵⁾ Po wejściu do sali rozpraw konwojenci nie zdejmują czapek służbowych i zajmują miejsca przy wejściu i wyjściu z ławy oskarżonych lub z innego miejsca przeznaczonego dla osób konwojowanych oraz w miarę możliwości na przemian z osobami konwojowanymi.
5. W przypadku, gdy rozprawa odbywa się w specjalnie przygotowanej sali z odizolowaną ławą oskarżonych, dopuszczalne jest inne niż określone w ust. 4 rozmieszczenie osób konwojowanych, które należy uprzednio uzgodnić z sędzią przewodniczącym rozprawie lub posiedzeniu.
6. Dowódca konwoju może ustalić szczególny sposób rozmieszczenia osób konwojowanych, jeżeli zastosowanie ust. 4 nie jest możliwe z przyczyn technicznych albo niewskazane ze względu na bezpieczeństwo uczestników rozprawy lub posiedzenia sądu.
7. ⁽²⁶⁾ Zdjęcie osobie konwojowanej kajdanek, kajdanek zespolonych lub prowadnicy, następuje na polecenie sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu sądu, po zajęciu miejsc na ławie oskarżonych lub w innym miejscu przeznaczonym dla osób konwojowanych. Decyzję w tym zakresie dokumentuje się w notatniku służbowym.

§ 27.

1. W czasie rozprawy lub posiedzenia sądu, konwojenci obowiązani są:
 - 1) wykonywać polecenia sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu sądu, wydane w związku z postępowaniem sądowym;
 - 2) wstawać w czasie wejścia i wyjścia sądu z sali rozpraw, ogłaszania wyroku, zwracania się do sądu lub odpowiadania na pytania sądu;
 - 3) asystować z zachowaniem szczególnej ostrożności osobom konwojowanym wzywanych przez sąd do stołu sędziowskiego.
2. W czasie rozprawy lub posiedzenia sądu konwojentom nie wolno naruszać powagi sądu oraz komentować składanych wyjaśnień, zeznań, opinii lub przebiegu rozprawy.
3. W przypadku zakłócenia przebiegu rozprawy sądowej lub posiedzenia sądu, dowódca konwoju na polecenie sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu podejmuje czynności przywracające porządek na sali rozpraw lub posiedzenia, a jeżeli podjęte czynności nie są skuteczne lub w ocenie dowódcy konwoju ich podjęcie nie będzie wystarczające, należy zastosować procedurę określoną w § 13 ust. 2.

§ 28.

1. ⁽²⁷⁾ W przypadku uchylenia przez sąd tymczasowego aresztowania lub wydania wyroku uniewinniającego, osobę konwojowaną należy natychmiast zwolnić, a dokumenty stanowiące podstawę zwolnienia, pobrane z sekretariatu sądu, przekazać do właściwej jednostki penitencjarnej.
2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania, jeżeli osoba konwojowana jest jednocześnie tymczasowo aresztowana lub odbywa karę pozbawienia wolności lub odbywa zastępczą karę pozbawienia wolności w innej sprawie.
3. Przewiezienie osoby zwolnionej w przypadku określonym w ust. 1 do jednostki penitencjarnej, w której osoba zwolniona przebywała przed rozpoczęciem konwoju, może nastąpić jedynie na pisemną prośbę tej osoby.
4. Po ogłoszeniu wyroku skazującego na karę pozbawienia wolności bez zawieszenia jej wykonania, konwojenci wraz z osobami konwojowanymi udają się do pomieszczenia przeznaczonego dla osób konwojowanych lub do miejsca wskazanego przez kierownika sekretariatu sądu, a dowódca konwoju pobiera z sekretariatu sądu dokumentację niezbędną do osadzenia osoby konwojowanej w jednostce penitencjarnej.

§ 29.

1. Widzenie z osobą konwojowaną umożliwia się jedynie osobom wskazanym w zezwalającym na widzenie zarządzeniu sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu sądu.
2. Dowódca konwoju jest obowiązany sprawdzić tożsamość osoby, która uzyskała wymagane zezwolenie na widzenie z osobą konwojowaną, a także nie dopuścić do przekazania osobie konwojowanej jakichkolwiek przedmiotów bez zgody sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu sądu.

3. Widzenie odbywa się w obecności konwojentów, a w przypadku próby przekazania osobie konwojowanej jakichkolwiek przedmiotów bez zgody, o której mowa w ust. 2, konwojenci przerywają widzenie, a dowódca konwoju informuje o tym sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu.
4. Dowódca konwoju może wstrzymać udzielenie widzenia w przypadku braku warunków umożliwiających jego bezpieczny przebieg, o czym należy niezwłocznie powiadomić sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu sądu w celu podjęcia w tym zakresie ostatecznej decyzji, a przebieg wydarzeń opisać w notatniku służbowym.

§ 30.

1. Przekazanie osobie konwojowanej żywności lub papierosów może nastąpić tylko za pośrednictwem konwojenta i na zarządzenie sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu sądu, w ilości określonej w tym zarządzeniu.
2. Przed przekazaniem osobie konwojowanej przesyłki z żywnością lub papierosami należy w obecności osoby dostarczającej sprawdzić, czy w przesyłce nie znajdują się inne przedmioty, a w przypadku ujawnienia takich przedmiotów, odmawia się przekazania żywności lub papierosów, o czym należy niezwłocznie powiadomić sędziego, o którym mowa w ust. 1.

§ 31.

1. ⁽²⁸⁾ Po przybyciu konwoju do prokuratury stosuje się odpowiednio § 25, 28, 29 i 30.
2. Zdjęcie osobie konwojowanej kajdanek lub prowadnicy następuje w pokoju przesłuchań, jeżeli takie polecenie wyda prokurator.
3. Po wprowadzeniu osoby konwojowanej do pokoju przesłuchań, konwojenci wychodzą na korytarz i oczekują przed drzwiami wejściowymi do pokoju przesłuchań na zakończenie czynności procesowych, chyba że prokurator zdecyduje o pozostaniu konwojentów w pokoju przesłuchań.

§ 32.

1. Po przybyciu konwoju do zakładu opieki zdrowotnej w celu wykonania badania lekarskiego lub zabiegu medycznego należy:
 - 1) ustalić z lekarzem dyżurnym lub inną osobą wyznaczoną do wykonania badania albo zabiegu, sposób postępowania wobec osoby konwojowanej zapewniający bezpieczne przeprowadzenie niezbędnych czynności medycznych, a w tym pozostawienie założonych kajdanek, kajdanek zespolonych lub prowadnicy oraz przeprowadzenie badania lub zabiegu w obecności konwojenta, jeżeli nie ma w tym zakresie przeciwwskazań natury medycznej;
 - 2) poinformować osobę wyznaczoną do wykonania badania lub zabiegu o ewentualnym zagrożeniu bezpieczeństwa ze strony osoby konwojowanej oraz konieczności uniemożliwienia osobie konwojowanej dostępu do narzędzi i przedmiotów medycznych znajdujących się w pomieszczeniu, w którym zostanie wykonane badanie lub zabieg.
2. Dowódca konwoju jest obowiązany zamieścić w notatniku służbowym wpis o przebiegu czynności, o których mowa w ust. 1

§ 33.

1. W przypadku konieczności pozostawienia osoby konwojowanej w zakładzie opieki zdrowotnej, czasowy nadzór nad osobą konwojowaną zapewnia właściwa ze względu na usytuowanie zakładu opieki zdrowotnej komenda powiatowa (miejska, rejonowa) Policji, na ustny wniosek dowódcy konwoju zgłoszony dyżurnemu tej komendy.
2. W sytuacji, o której mowa w ust. 1, dalszy nadzór nad osobą konwojowaną przejmuje komórka konwojowa właściwa ze względu na usytuowanie zakładu opieki zdrowotnej, a kierownik tej komórki konwojowej niezwłocznie podejmuje czynności związane z przejęciem nadzoru.
3. Po pozostawieniu osoby konwojowanej w zakładzie opieki zdrowotnej, należy niezwłocznie opracować plan zabezpieczenia i przekazać policjantom sprawującym nadzór nad osobą konwojowaną.
4. Plan zabezpieczenia powinien określać:
 - 1) tożsamość osoby konwojowanej i istotne dla bezpieczeństwa nadzoru informacje o tej osobie;
 - 2) szczegółowe miejsce oraz sposób sprawowania nadzoru nad osobą konwojowaną;
 - 3) policjantów wyznaczonych do sprawowania nadzoru oraz ich wyposażenie, uzbrojenie i środki łączności;
 - 4) członków personelu medycznego mających dostęp do osoby konwojowanej, wskazanych przez kierownika właściwego oddziału zakładu opieki zdrowotnej.
5. Plan zabezpieczenia sporządza policjant komórki konwojowej, o której mowa w ust. 2, z udziałem policjanta wyznaczonego przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji, o której mowa w ust. 1.
6. Plan zabezpieczenia zatwierdza kierownik komórki konwojowej, o której mowa w ust. 2 lub wyznaczony przez niego policjant.

Rozdział 7

Sposób postępowania podczas doprowadzania osób

§ 34.

1. ⁽²⁹⁾ Doprowadzenia wykonuje się w odniesieniu do:
 - 1) osób przymusowo doprowadzanych na podstawie pisemnego polecenia sądu, prokuratora oraz innych uprawnionych organów;
 - 2) osób zatrzymanych przez policjantów w sytuacjach ustawowo określonych i doprowadzanych w celu:

- a) umieszczenia w pomieszczeniach jednostek organizacyjnych Policji przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzanych w celu wytrzeźwienia albo w policyjnej izbie dziecka,
 - b) poddania badaniom lekarskim lub zabiegom medycznym,
 - c) udziału w czynnościach postępowania karnego, karnego skarbowego, postępowania w sprawach o wykroczenia albo postępowania w sprawach nieletnich,
 - d) osadzenia w jednostce penitencjarnej,
 - e) wytrzeźwienia.
2. Doprowadzenie osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1, wykonują policjanci wyznaczeni przez kierownika właściwej rzeczowo komórki organizacyjnej jednostki Policji wykonującej polecenie sądu, prokuratora lub innego uprawnionego organu.
 3. Doprowadzenie osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2, wykonują policjanci, którzy dokonali zatrzymania lub policjanci wykonujący czynności służbowe, w ramach których następuje doprowadzenie.
 4. ⁽³⁰⁾ Do doprowadzeń stosuje się odpowiednio przepisy rozdziału 1 i 2, z wyłączeniem § 4, 5, 10 i 13, oraz przepisy rozdziału 6 – z tym, że wykonywanie czynności związanych z nadzorem nad osobami, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b, zapewnia komenda powiatowa (miejska, rejonowa) Policji właściwa ze względu na usytuowanie zakładu opieki zdrowotnej.
 5. Odprawę związaną z doprowadzeniem osoby przeprowadza się w ramach odprawy do służby lub bezpośrednio przed wykonaniem doprowadzenia.
 6. Policjanci wykonujący doprowadzenia osób dokumentują przebieg tych czynności w notatnikach służbowych lub w inny sposób ustalony przez bezpośredniego przełożonego.

§ 35. ⁽³¹⁾

1. Doprowadzenia osób, o których mowa w § 34 ust. 1 pkt 1, wykonują, z zastrzeżeniem ust. 4, policjanci z komórek konwojowych, jeżeli miejsce wykonywania czynności związanych z doprowadzeniem lub miejsce docelowe doprowadzenia znajduje się poza obszarem działania komendy powiatowej (miejskiej, rejonowej) Policji, na którym zamieszkuje lub przebywa osoba podlegająca doprowadzeniu.
2. Doprowadzenie cudzoziemca do aresztu w celu wydalenia lub do strzeżonego ośrodka dla cudzoziemców wykonują, z zastrzeżeniem ust. 4, policjanci komórek konwojowych właściwych ze względu na miejsce pobytu cudzoziemca.
3. W sytuacji, o której mowa w ust. 1, kierownik jednostki organizacyjnej Policji, do której wpłynęło polecenie doprowadzenia, lub wyznaczony przez niego policjant niezwłocznie informuje kierownika właściwej miejscowo komórki konwojowej o tym poleceniu oraz powoduje doprowadzenie osoby do siedziby właściwej miejscowo komórki konwojowej i przekazanie policjantom wyznaczonym przez kierownika tej komórki.
4. Doprowadzenia, o których mowa w ust. 1 i 2, realizują policjanci z jednostki organizacyjnej Policji, na terenie działania której przebywa osoba podlegająca doprowadzeniu, jeżeli jest to uzasadnione ekonomicznym wykorzystaniem policyjnych sił i środków. Decyzję w tym zakresie podejmuje kierownik tej jednostki Policji, po uzgodnieniu z kierownikiem właściwej miejscowo komórki konwojowej.

§ 36.

1. Przed rozpoczęciem doprowadzenia policjanci są obowiązani dokładnie sprawdzić, czy osoba doprowadzana posiada przy sobie przedmioty, które ze względu na swe właściwości mogą spowodować zagrożenie dla życia i zdrowia człowieka.
2. ⁽³²⁾ Podczas wcześniej zaplanowanego doprowadzenia osoby należy stosować wzmożone środki ostrożności określone w § 15 ust. 1, jeżeli z posiadanych informacji wynika, że:
 - 1) zachodzi obawa:
 - a) podjęcia przez osobę, doprowadzaną próby ucieczki, dokonania czynnej napaści na policjantów albo zamachu na życie lub zdrowie własne względnie innej osoby doprowadzanej,
 - b) dokonania zamachu w celu uwolnienia osoby doprowadzanej,
 - c) zaistnienia innego zdarzenia mającego negatywny wpływ na bezpieczeństwo osób uczestniczących w doprowadzeniu;
 - 2) doprowadzenie dotyczy osoby wymagającej szczególnego nadzoru;
 - 3) doprowadzenie dotyczy osoby wzbudzającej zainteresowanie środków masowego przekazu.
3. Doprowadzenia, o których mowa w ust. 2, odbywają się na podstawie planu sporządzanego w sposób określony w § 16.

§ 37.

1. Przed rozpoczęciem przymusowego doprowadzenia na polecenie sądu, prokuratora lub innego uprawnionego organu, policjant jest obowiązany:
 - 1) sprawdzić i w razie potrzeby ustalić tożsamość osoby podlegającej doprowadzeniu i poinformować tę osobę o podstawie prawnej doprowadzenia;
 - 2) sprawdzić, czy osoba doprowadzana posiada przy sobie przedmioty mogące stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia policjantów lub innych osób.
2. Policjant doprowadzający osobę uzyskuje od właściwego organu pisemne potwierdzenie wykonania doprowadzenia, wskazujące godzinę, datę i miejsce doprowadzenia. Policjant doprowadzający nadzoruje osobę doprowadzoną do zakończenia czynności urzędowych tylko w przypadku, jeżeli takie polecenie wyda sąd lub prokurator.

§ 38.

1. Należy odstąpić od doprowadzenia w przypadku, jeżeli osoba podlegająca doprowadzeniu:
 - 1) przedstawi zaświadczenie lekarskie, treść którego uzasadnia obawę o pogorszenie stanu zdrowia podczas doprowadzania;
 - 2) zaświadczenie organu samorządowego, że posiada na swoim wyłącznym utrzymaniu dziecko w wieku do 18 lat, członków rodziny wymagających stałej opieki innej osoby lub jest jedyną zdolną do pracy osobą w prowadzonym przez siebie gospodarstwie rolnym z żywym inwentarzem;
 - 3) zaświadczenie lekarskie, stwierdzające, że jest w ciąży trwającej ponad 28 tygodni lub jest matką karmiącą dziecko piersią.
2. W przypadku określonym w ust. 1 policjant niezwłocznie powiadamia telefonicznie organ zarządzający doprowadzenie, a następnie potwierdza to pisemnie.

Rozdział 8⁽³³⁾

Wzmacnianie konwojów wartości pieniężnych lub muzealiów

§ 39.

1. Konwój transportu wartości pieniężnych jest wzmacniany przez Policję na podstawie pisemnego wniosku uprawnionego podmiotu, skierowanego do komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji, właściwego ze względu na miejsce rozpoczęcia konwoju.
2. Podmiotami uprawnionymi do uzyskania wzmocnienia przez Policję konwoju transportu wartości pieniężnych są banki i inne instytucje, które w tym zakresie zawarły umowę z Komendantem Głównym Policji. Policja wzmacnia konwoje wartości pieniężnych w sposób określony w odrębnych przepisach oraz umowach zawartych z Komendantem Głównym Policji.
3. Konwoje muzealiów są organizowane przez właściwe muzea i wykonywane przez pracowników specjalistycznych uzbrojonych formacji ochronnych oraz kurierów muzealnych. Policja wzmacnia konwoje muzealiów w sposób określony w odrębnych przepisach.

§ 40.

1. Wzmocnienie konwojów wartości pieniężnych lub muzealiów zapewnia komórka konwojowa komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwej ze względu na miejsce rozpoczęcia konwoju.
2. Do wzmacniania konwojów wartości pieniężnych lub muzealiów mogą być wyznaczeni również policjanci z innych niż wymieniona w ust. 1 komórek organizacyjnych Policji, jeżeli tak zdecyduje kierownik właściwej jednostki organizacyjnej Policji.

§ 41.

1. Wzmocnienie konwojów wartości pieniężnych lub muzealiów jest wykonywane w oparciu o plan wzmocnienia konwoju zatwierdzany przez kierownika komórki konwojowej lub innej komórki organizacyjnej Policji wykonującej wzmocnienie konwoju, który sporządza policjant wyznaczony przez tego kierownika. Dowódca wzmocnienia konwoju jest obowiązany mieć przy sobie plan wzmocnienia przez cały czas trwania konwoju.
2. Plan wzmocnienia konwoju jest dokumentem niejawnym i powinien zawierać następujące informacje:
 - 1) stopnie, imiona i nazwiska oraz uzbrojenie i wyposażenie dowódcy wzmocnienia konwoju i policjantów wyznaczonych do wzmocnienia;
 - 2) wartość konwojowanych wartości pieniężnych lub muzealiów;
 - 3) termin wykonania konwoju z podaniem dat i godzin planowanego rozpoczęcia i zakończenia;
 - 4) główna i zapasowa trasa przejazdu konwoju oraz miejsca rozpoczęcia i zakończenia konwoju;
 - 5) jednostki organizacyjne Policji znajdujące się na trasie konwoju oraz czas i miejsce (miejsca) odpoczynku konwojentów i policjantów wyznaczonych do wzmocnienia konwoju;
 - 6) rodzaj i ilość oraz numery rejestracyjne środków transportu użytych do wzmocnienia konwoju;
 - 7) środki łączności wewnętrznej i zewnętrznej;
 - 8) zadania dla poszczególnych policjantów wyznaczonych do wzmocnienia konwoju i sposób ich postępowania w przypadku zamachu na konwój albo kolizji lub awarii pojazdu wchodzącego w skład konwoju;
 - 9) czas i miejsce odprawy policjantów wyznaczonych do wzmocnienia konwoju oraz osoba odpowiedzialna za przeprowadzenie odprawy.

§ 42.

1. Policjanci wyznaczeni do wzmocnienia konwoju wartości pieniężnych lub muzealiów otrzymują wyposażenie określone w § 7 ust. 1 oraz dodatkowo broń maszynową, kamizelki kuloodporne oraz hełmy kuloodporne.
2. Liczbę policjantów i pojazdów skierowanych do wzmocnienia konwoju wartości pieniężnych lub muzealiów ustala się w zależności od wartości, rodzaju i ilości konwojowanych przedmiotów, rodzaju pojazdów przewożących te przedmioty oraz przewidywanego zagrożenia bezpieczeństwa konwoju – z tym jednak, że:
 - 1) do wykonania wzmocnienia konwoju jednym pojazdem należy wyznaczyć przynajmniej dwóch policjantów, w tym jednego wyposażonego w broń maszynową;
 - 2) do wykonania wzmocnienia konwoju dwoma pojazdami należy wyznaczyć przynajmniej czterech policjantów, w tym w jednym pojeździe przynajmniej dwóch wyposażonych w broń maszynową.
3. Policjanci uczestniczący we wzmocnieniu konwoju wartości pieniężnych lub muzealiów są obowiązani stosować się do zaleceń dowódcy konwoju, o ile realizacja tych zaleceń nie koliduje ze względami bezpieczeństwa konwoju.

4. W przypadku zamachu na wzmacniany przez Policję konwój wartości pieniężnych lub muzealiów albo w razie awarii lub udziału w wypadku względnie kolizji pojazdu wchodzącego w skład konwoju lub wzmocnienia konwoju, sposób postępowania wszystkich osób uczestniczących w konwoju określa policjant wyznaczony jako dowódca wzmocnienia.
5. Podczas wzmacniania konwoju wartości pieniężnych lub muzealiów stosuje się odpowiednio przepisy § 13, 15, 17 i 43.

Rozdział 9

Sposób postępowania policjantów w przypadku zaistnienia wydarzenia nadzwyczajnego

§ 43.

1. W przypadku zaistnienia wydarzenia nadzwyczajnego, dowódca konwoju lub policjant odpowiedzialny za wykonanie doprowadzenia podejmuje działania zmierzające do eliminacji zagrożenia, a w szczególności:
 - 1) wzywa pomocy hasłem "konwój wzywa pomocy" oraz niezwłocznie powiadamia dyżurnego jednostki organizacyjnej Policji, na której terytorialnym zasięgu działania nastąpiło wydarzenie nadzwyczajne;
 - 2) dowodzi obroną konwoju, zapewnia osobom poszkodowanym pierwszą pomoc i w miarę możliwości organizuje działania pościgowe;
 - 3) dokonuje niezbędnych czynności zabezpieczających miejsce wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 4) niezwłocznie po zakończeniu czynności na miejscu wydarzenia nadzwyczajnego sporządza szczegółową notatkę służbową z jego przebiegu i podjętych działań, którą przekazuje bezpośrednio przełożonemu i dyżurnemu jednostki organizacyjnej Policji właściwej terytorialnie dla miejsca wydarzenia nadzwyczajnego.

§ 44.

1. Przyczyny i okoliczności wydarzeń nadzwyczajnych są wyjaśniane przez policjantów wyznaczonych przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji wykonującej konwój lub doprowadzenie.
2. ⁽³⁴⁾ Sporządzony w celu wyjaśnienia, o którym mowa w ust. 1, meldunek z przebiegu wydarzenia nadzwyczajnego przesyła się przed upływem 7 dni od daty zaistnienia wydarzenia nadzwyczajnego do komórki konwojowej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji.
3. Meldunek, o którym mowa w ust. 2, powinien zawierać następujące informacje:
 - 1) czas, miejsce oraz rodzaj wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 2) nazwa komórki jednostki organizacyjnej Policji, której policjanci wykonywali konwój lub doprowadzenie;
 - 3) stopień, imię i nazwisko dowódcy konwoju i konwojentów lub policjantów wykonujących doprowadzenie, ich przydział służbowy, staż służby oraz przeszkolenie zawodowe;
 - 4) dane personalne osoby konwojowanej lub doprowadzanej, podmiot zarządzający konwój lub doprowadzenie oraz określenie sprawy, w związku z którą wykonywano konwój lub doprowadzenie;
 - 5) informacje dotyczące przeprowadzenia odprawy;
 - 6) szczegółowy opis przebiegu wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 7) czynności podjęte po zaistnieniu wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 8) policjanci i inne osoby uczestniczące w czynnościach na miejscu wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 9) ewentualne naruszone przepisy służbowe i wnioski wyciągnięte wobec policjantów winnych naruszenia;
 - 10) planowane przedsięwzięcia zmierzające do wyeliminowania w przyszłości podobnych wydarzeń nadzwyczajnych.
4. Przyczyny i okoliczności wydarzenia nadzwyczajnego analizowane są przez wyznaczonych policjantów komórki konwojowej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji, którzy są obowiązani:
 - 1) ⁽³⁵⁾ na podstawie informacji zawartych w treści meldunku, o którym mowa w ust. 3, opracować analizę i przedłożyć do akceptacji kierownikowi komórki konwojowej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji przed upływem 14 dni od czasu zaistnienia wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 2) po akceptacji przesłać kopię do komórki organizacyjnej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwej do spraw kontroli.
5. ⁽³⁶⁾ Kierownik komórki konwojowej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji niezwłocznie przesyła kopię zaakceptowanej analizy do komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej do spraw prewencji.

§ 45. ⁽³⁷⁾

1. W przypadku zaistnienia wydarzenia nadzwyczajnego podczas wykonywania konwoju lub doprowadzenia przez policjantów z komórek organizacyjnych Komendy Głównej Policji, Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Centrum Szkolenia Policji w Legionowie lub szkoły policyjnej, przyczyny i okoliczności wydarzenia nadzwyczajnego analizują policjanci wyznaczeni przez kierownika komórki organizacyjnej wykonującej konwój lub doprowadzenie.
2. Analizę, o której mowa w ust. 1, po akceptacji przez kierownika komórki organizacyjnej realizującej konwój lub doprowadzenie przesyła się do komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej do spraw prewencji.

Rozdział 10

Dokumentowanie konwojowania oraz doprowadzania osób

§ 46. ⁽³⁸⁾

1. W komórkach konwojowych komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji w szczególności prowadzi się i przechowuje następującą dokumentację:
 - 1) książkę służby konwojowej, sporządzaną według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do zarządzenia;

- 2) terminarz konwojów;
 - 3) plany konwojów;
 - 4) książkę odpraw;
 - 5) książkę doprowadzeń osób, sporządzaną według wzoru stanowiącego załącznik nr 5 do zarządzenia.
2. W komórkach organizacyjnych Policji, w których wykonuje się konwoje osób w ramach prowadzonych przez te komórki postępowań karnych, karnych skarbowych lub postępowań w sprawach nieletnich, prowadzi się i przechowuje dokumentację, o której mowa w ust. 1 pkt 3 i 4. Kierownik komórki organizacyjnej Policji może podjąć decyzję o dodatkowym prowadzeniu dokumentacji, o której mowa w ust. 1 pkt 1.
 3. W innych niż wymienione w ust. 1 komórkach organizacyjnych Policji, sposób dokumentowania doprowadzeń osób określa kierownik komórki lub jednostki organizacyjnej Policji.
 4. Kierownik jednostki organizacyjnej Policji może podjąć decyzję o prowadzeniu wspólnej dla całej jednostki organizacyjnej Policji dokumentacji dotyczącej konwojów, o których mowa w ust. 2; z wyłączeniem komórek konwojowych komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji.
 5. Dopuszcza się prowadzenie dokumentacji, o której mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 5, w formie elektronicznej.
 6. Dopuszcza się prowadzenie dokumentacji, o której mowa w ust. 1 pkt 4, w formie protokołu odpraw do służby konwojowej.

§ 47.

1. Terminarze, o których mowa w § 46 ust. 1 pkt 2, sporządza się odrębnie dla poszczególnych miesięcy, w formie umieszczanych w teczках zbiorów otrzymanych poleceń wykonania konwojów i doprowadzeń, numerowanych kolejno według daty wykonania konwoju lub doprowadzenia. Dopuszcza się prowadzenie tych terminarzy w innej formie.
2. W książce służby konwojowej oraz książce doprowadzeń osób w rubryce „uwagi” odnotowuje się w szczególności:
 - 1) informacje dotyczące zaistniałego wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 2) uwagi dotyczące sposobu wykonania konwoju lub doprowadzenia,
 - 3) inne informacje mające wpływ na prawidłowe wykonywanie konwojów i doprowadzeń osób.

Rozdział 11 Postanowienia końcowe

§ 48.

Tracą moc:

- 1) rozkaz nr 2/95 Komendanta Głównego Policji z dnia 3 kwietnia 1995 r. w sprawie wykonywania przez policjantów służby konwojowej, zmieniony rozkazem nr 12/95 Komendanta Głównego Policji z dnia 22 sierpnia 1995 r.;
- 2) wytyczne nr E-IV-201/95 Zastępcy Komendanta Głównego Policji z dnia 1 czerwca 1995 r. w sprawie zorganizowania i wykonywania przez policjantów konwojów etapowych.

§ 49.

Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia podpisania, z wyjątkiem przepisów rozdziału 4, które wchodzi w życie po upływie 60 dni od dnia podpisania.

²⁾ Podstawą prawną takiego badania jest § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 października 2003 r. w sprawie szczegółowych zasad, zakresu i trybu udzielania świadczeń zdrowotnych osobom pozbawionym wolności przez zakłady opieki zdrowotnej dla osób pozbawionych wolności (Dz. U. Nr 204, poz. 1985).

Wzór stwierdzenia tożsamości

.....
(pieczęć nagłówkowa jednostki organizacyjnej Policji).....
(miejsowość, data)zdjęcie
osoby,
której toż-
samość
jest
stwierdza-

STWIERDZENIE TOŻSAMOŚCI

W wyniku podjętych przez Policję czynności identyfikacyjnych stwierdzono, że osoba figurująca na zdjęciu to.....

.....
(imię i nazwisko)

s./c.* i z d.

ur. w..... PESEL.....
(dzień, miesiąc, rok) (dotyczy obywateli polskich)zamieszkały (ła)*.....
(miejsowość).....
(kod pocztowy).....
(województwo).....
(powiat).....
(gmina)Obywatelstwo
(dotyczy cudzoziemców)Wyżej wymieniony (na) pozostaje w dyspozycji
(nazwa organu dysponującego)do sprawy nr AFIS
(sygnatura akt) (dotyczy osób zarejestrowanych w bazie danych AFIS)sporządził:
(stopień, imię i nazwisko).....
(czytelny podpis kierownika jednostki organizacyjnej Policji lub upoważnionego policjanta)

* – niepotrzebne skreślić,

** – pieczęć nagłówkowa jednostki organizacyjnej Policji

Wzór protokołu przekazania/przejęcia osoby ściganej

PROTOKÓŁ (PRZEKAZANIA, PRZEJĘCIA)* OSOBY ŚCIGANEJ
RECORD (OF HANDOVER, OF TAKEOVER)* OF A WANTED PERSON.....
(miejsce, data, godzina / place, date, time).....
(imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby (przekazującej, przejmującej) */ (name, surname and position (of person handing over, of person taking over)*

Przekazuje, przejmuje* / (Hands over to, takes over from)*:

.....
(imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby (przekazującej, przejmującej) */ (name, surname and position (of person handing over, of person taking over,)*

z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na terytorium*/(from the territory of the Republic of Poland to the territory of);

z terytorium _____ na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej */(from the territory of _____ to the territory of the Republic of Poland);

na podstawie:

- 1) art. 593 ,* art. 602 § 1 Kodeksu postępowania karnego /(by virtue of article 593,* article 602 § 1 of the Code of Criminal Procedure) oraz na podstawie postanowienia o ekstradycji Ministra Sprawiedliwości Rzeczypospolitej Polskiej */(by virtue of the decision on extradition of the Minister of Justice of the Republic of Poland);
- 2) art. 607a ,* art. 607k Kodeksu postępowania karnego /(by virtue of article 607a,* article 607k of the Code of Criminal Procedure) ^{oraz} na podstawie europejskiego nakazu aresztowania wydanego przez */ (by virtue of the European Arrest Warrant issued by)

.....
(organ wydający europejski nakaz aresztowania, sygnatura akt)*, data /(body issuing the European Arrest Warrant, file reference number, date)
ściganego /(the wanted):

.....
(imię i nazwisko osoby ściganej, data i miejsce urodzenia osoby ściganej) / (name and surname of the wanted person, date and place of birth of the wanted person)

.....
(imiona rodziców osoby ściganej, narodowość) / (names of parents the wanted person, nationality)

którego tożsamość została stwierdzona na podstawie następującego dokumentu / (whose identity was established based on the following document):

.....
Przekazany, przejęty)* depozyt wartościowy / (To hand over, to take over)* expensive deposit:
.....
.....
.....

.....
(podpis osoby przejmującej / (Signature of person taking over)

.....
(podpis osoby przekazującej / (Signature of person handing over)

.....
* niewłaściwe skreślić

Załącznik nr 3

Wzór karty przejęcia osoby

.....
(pieczęć nagłówkowa jednostki organizacyjnej Policji)

KARTA PRZEJĘCIA OSOBY

W dniu **o godz.**

..... **dokonał przejęcia**
(stopień, imię i nazwisko oraz nazwa jednostki organizacyjnej Policji)

.....s./c.*.....urodzonego (ej)*
(imię, nazwisko)

w **zam.**

Przejęcia dokonano
(miejsce przekazania i nazwa państwa przekazującego)

Osoba przejęta przebywa w dyspozycji
(nazwa organu dysponującego)

do sprawy
(sygnatura akt)

.....
(podpis policjanta dokonującego przejęcia)

* Niepotrzebne skreślić

Wzór książki służby konwojowej
(wzór okładki i tabeli zamieszczonej na kolejnych kartkach książki)

KSIĄŻKA SŁUŻBY KONWOJOWEJ

Lp.	Organ zlecający konwój	Sygnatura akt	Imię i nazwisko osoby konwojowanej	Wykonanie konwoju	
				skąd	dokąd

Skład konwoju		Data i godzina rozpoczęcia konwoju	Data i godzina zakończenia konwoju	Liczba przejechanych kilometrów podczas realizacji zadań konwojowych	Liczba przepracowanych godzin podczas realizacji zadań konwojowych	Stopień, imię i nazwisko rozliczającego konwój	Uwagi
Stopień, imię i nazwisko dowódcy konwoju	Stopień, imię i nazwisko konwojenta						

Wzór książki doprowadzeń osób
(wzór okładki i tabeli zamieszczonej na kolejnych kartkach książki)

KSIĄŻKA DOPROWADZEŃ OSÓB

Lp.	Organ zlecający doprowadzenie	Sygnatura akt	Imię i nazwisko osoby doprowadzanej	Nazwa komórki, stopień, imię i nazwisko wykonującego doprowadzenie

Miejsce rozpoczęcia doprowadzenia	Miejsce zakończenia doprowadzenia	Data i godzina rozpoczęcia doprowadzenia	Data i godzina zakończenia doprowadzenia	Liczba przejechanych kilometrów podczas realizacji zadań	Liczba przepracowanych godzin podczas realizacji zadań	Liczba przekazanych osób w celu doprowadzenia	Uwagi

Przypisy:

- 1) § 1 ust. 1 zmieniony przez § 1 pkt 1 lit. a) zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 2) § 1 ust. 3 pkt 1 zmieniony przez § 1 pkt 1 lit. b) tiret pierwsze zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 3) § 1 ust. 3 pkt 4 zmieniony przez § 1 pkt 1 lit. b) tiret drugie zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 4) § 1 ust. 3 pkt 5 zmieniony przez § 1 pkt 1 lit. b) tiret drugie zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 5) § 1 ust. 3 pkt 8 zmieniony przez § 1 pkt 1 lit. b) tiret trzecie zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 6) § 1 ust. 3 pkt 9 zmieniony przez § 1 pkt 1 lit. b) tiret trzecie zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 7) § 1 ust. 3 pkt 12 zmieniony przez § 1 pkt 1 lit. b) tiret czwarte zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 8) § 2 zmieniony przez § 1 pkt 2 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 9) § 3 ust. 1 zmieniony przez § 1 pkt 3 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 10) § 3 ust. 2 zmieniony przez § 1 pkt 3 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 11) § 4 zmieniony przez § 1 pkt 4 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 12) § 5 ust. 1 zmieniony przez § 1 pkt 5 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 13) § 6 ust. 4 zmieniony przez § 1 pkt 6 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 14) § 7 zmieniony przez § 1 pkt 7 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 15) § 12 ust. 3 zmieniony przez § 1 pkt 8 lit. a) zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 16) § 12 ust. 6 zmieniony przez § 1 pkt 8 lit. b) zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 17) § 14 pkt 1 lit. b) zmieniona przez § 1 pkt 9 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 18) § 15 ust. 1 pkt 1 zmieniony przez § 1 pkt 10 lit. a) zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 19) § 15 ust. 1 pkt 2 zmieniony przez § 1 pkt 10 lit. a) zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 20) § 15 ust. 2 zmieniony przez § 1 pkt 10 lit. b) zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 21) § 16 zmieniony przez § 1 pkt 11 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 22) § 18 zmieniony przez § 1 pkt 12 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 23) § 25 ust. 4 pkt 2 lit. b) zmieniona przez § 1 pkt 13 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 24) § 26 ust. 3 zmieniony przez § 1 pkt 14 lit. a) zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 25) § 26 ust. 4 zmieniony przez § 1 pkt 14 lit. a) zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 26) § 26 ust. 7 zmieniony przez § 1 pkt 14 lit. b) zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- 27) § 28 ust. 1 zmieniony przez § 1 pkt 15 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.

- ²⁸⁾ § 31 ust. 1 zmieniony przez § 1 pkt 16 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- ²⁹⁾ § 34 ust. 1 zmieniony przez § 1 pkt 17 lit. a) zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- ³⁰⁾ § 34 ust. 4 zmieniony przez § 1 pkt 17 lit. b) zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- ³¹⁾ § 35 zmieniony przez § 1 pkt 18 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- ³²⁾ § 36 ust. 2 zmieniony przez § 1 pkt 19 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- ³³⁾ Rozdział 8 zmieniony przez § 1 pkt 20 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- ³⁴⁾ § 44 ust. 2 zmieniony przez § 1 pkt 21 lit. a) zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- ³⁵⁾ § 44 ust. 4 pkt 1 zmieniony przez § 1 pkt 21 lit. b) zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- ³⁶⁾ § 44 ust. 5 zmieniony przez § 1 pkt 21 lit. c) zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- ³⁷⁾ § 45 zmieniony przez § 1 pkt 22 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.
- ³⁸⁾ § 46 zmieniony przez § 1 pkt 23 zarządzenia nr 1471 z dnia 3 grudnia 2009 r. (Dz.Urz.KGP.2009.16.83) zmieniającego nin. zarządzenie z dniem 12 stycznia 2010 r.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01	X	08	01	
				03							
				04							
				06			02	X		02	
				07							
				10							
				11							

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ZARZĄDZENIE Nr 1619
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 3 listopada 2010 r.

**w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów
w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich
oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich**

(Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 64)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1
Przepisy ogólne

§ 1.

Zarządzenie określa:

- 1) metody i formy wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich;
- 2) działania podejmowane przez policjantów na rzecz małoletnich.

§ 2.

Ilekróć w zarządzeniu jest mowa o:

- 1) komendancie wojewódzkim Policji i komendzie wojewódzkiej Policji – należy przez to rozumieć także Komendanta Stołecznego Policji i Komendę Stołeczną Policji;
- 2) komendancie powiatowym Policji i komendzie powiatowej Policji – należy przez to rozumieć także komendanta miejskiego Policji i komendę miejską Policji oraz komendanta rejonowego Policji i komendę rejonową Policji;
- 3) komendancie komisariatu Policji i komisariacie Policji – należy przez to rozumieć także komendanta komisariatu specjalistycznego Policji i komisariat specjalistyczny Policji;
- 4) małoletnich – należy przez to rozumieć osoby przed ukończeniem lat osiemnastu, które nie zawarły małżeństwa przed ukończeniem tego wieku i nie mają pełnej zdolności do czynności prawnych;
- 5) nieletnich – należy przez to rozumieć osoby, o których mowa w art. 1 § 2 pkt 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178), zwanej dalej „upn”;
- 6) demoralizacji – należy przez to rozumieć stan lub proces polegający na przejawianiu przez nieletniego negatywnych zachowań wymienionych w art. 4 § 1 upn;
- 7) czynnie karalnym – należy przez to rozumieć czyn zabroniony przez ustawę, o którym mowa w art. 1 § 2 pkt 2 upn;
- 8) porze nocnej – należy przez to rozumieć czas pomiędzy godzinami 22.00 a 6.00.

§ 3.

Zadania w zakresie rozpoznawania zjawisk demoralizacji i przestępczości nieletnich wykonują w toku codziennej służby policjanci służby prewencyjnej i kryminalnej.

§ 4.

- 1) Koordynację i nadzór nad realizacją zadań prewencyjnych określonych w zarządzeniu na terenie działania komendy wojewódzkiej Policji sprawuje zastępca komendanta wojewódzkiego Policji właściwy do spraw służby prewencyjnej.
- 2) Koordynację i nadzór nad realizacją zadań prewencyjnych określonych w zarządzeniu na terenie działania komendy powiatowej Policji sprawuje komendant powiatowy Policji lub jego zastępca właściwy do spraw służby prewencyjnej.
- 3) Koordynację i nadzór nad realizacją zadań prewencyjnych określonych w zarządzeniu na terenie działania komisariatu Policji sprawuje komendant komisariatu Policji lub jego zastępca właściwy do spraw służby prewencyjnej.
- 4) Bezpośredni nadzór nad wykonywaniem zadań przez komórkę do spraw nieletnich i patologii sprawuje kierownik tej komórki, a w przypadku samodzielnego stanowiska do spraw nieletnich i patologii, bezpośredni nadzór sprawuje osoba wyznaczona przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji.

§ 5.

1. Policjant, który wykonując czynności służbowe uzyskał informacje o okolicznościach świadczących o demoralizacji nieletniego lub popełnieniu przez niego czynu karalnego, ma obowiązek udokumentowania tej informacji w formie notatki urzędowej oraz meldunku informacyjnego, jeżeli obowiązek jego sporządzenia wynika z przepisów w sprawie prowadzenia w Policji zestawu zbiorów informacji „System Informacji Operacyjnych”.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 57, poz. 390, Nr 120, poz. 818, Nr 140, poz. 981 i Nr 165, poz. 1170, z 2008 r. Nr 86, poz. 521, Nr 171, poz. 1065 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Nr 62, poz. 504, Nr 85, poz. 716, Nr 97, poz. 803, Nr 98, poz. 817, Nr 115, poz. 959, Nr 157, poz. 1241, Nr 168, poz. 1323, Nr 195, poz. 1502, Nr 201, poz. 1540, Nr 206, poz. 1589 i Nr 223, poz. 1777 oraz z 2010 r. Nr 34, poz. 190, Nr 96, poz. 620, Nr 98, poz. 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 164, poz. 1108 i Nr 182, poz. 1228.

2. Dokumentację, o której mowa w ust. 1 należy niezwłocznie przekazać komórce do spraw nieletnich i patologii.
3. Kierownik komórki do spraw nieletnich i patologii lub upoważniona przez niego osoba, która otrzymała notatkę urzędową lub meldunek informacyjny, przekazuje tę notatkę komórce do spraw nieletnich i patologii jednostki organizacyjnej Policji właściwej ze względu na miejsce zamieszkania nieletniego, a meldunek informacyjny komórce właściwej do realizacji informacji.

§ 6.

1. Policjant sporządza protokół zatrzymania nieletniego w przypadku, o którym mowa w art. 40 § 1 upn, gdy należy zatrzymać nieletniego i umieścić:
 - 1) w policyjnej izbie dziecka,
 - 2) w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia w jednostce organizacyjnej Policji, gdy nieletni znajduje się w stanie po użyciu alkoholu lub podobnie działającego środka.
2. Osoby samowolnie przebywające poza zakładem poprawczym lub schroniskiem dla nieletnich umieszcza się w zakładzie lub schronisku, z którego się oddaliły, a jeśli jest to niemożliwe, w policyjnej izbie dziecka. Z czynności tej sporządza się protokół zatrzymania nieletniego.
3. Policjant sporządza protokół zatrzymania nieletniego także w przypadku, gdy zrealizował sądowy nakaz zatrzymania i doprowadzenia nieletniego, samowolnie przebywającego poza młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym lub młodzieżowym ośrodkiem socjoterapii. Policjant przekazuje nieletniego dyrektorowi właściwego ośrodka, odbierając poświadczenie, którego wzór stanowi załącznik nr 1 do zarządzenia.

Rozdział 2

Zadania Policji w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich

§ 7.

W zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich Policja zobowiązana jest w szczególności do:

- 1) wykrywania popełnionych czynów karalnych i ujawniania nieletnich sprawców oraz wykonywania w tym zakresie czynności wynikających z art. 37 upn oraz art. 308 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej „kpk”;
- 2) ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń popełnionych na szkodę małoletnich lub wspólnie z nieletnimi;
- 3) ujawniania źródeł demoralizacji i przestępczości nieletnich;
- 4) ujawniania i rozpoznawania przypadków zaniedbań opiekuńczo-wychowawczych i podejmowania czynności w stosunku do małoletniego oraz jego rodziców lub opiekunów prawnych;
- 5) przekazywania do sądu rodzinnego informacji i materiałów w sprawach małoletnich i nieletnich, wskazujących na potrzebę wszczęcia postępowania przewidzianego w upn lub ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.³⁾);
- 6) podejmowania działań prewencyjnych ukierunkowanych na zapobieganie demoralizacji i przestępczości nieletnich;
- 7) inicjowania i prowadzenia wspólnie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi działań profilaktycznych zmierzających do zapobiegania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz innym negatywnym zjawiskom społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń występujących wśród małoletnich;
- 8) współdziałania z przedstawicielami organów państwowych i samorządowych, organizacji społecznych oraz kościołów i związków wyznaniowych działających na rzecz wspierania małoletnich pokrzywdzonych w wyniku przestępstwa;
- 9) współdziałania z instytucjami i organizacjami zajmującymi się problematyką małoletnich i nieletnich.

§ 8.

Wykrywanie popełnionych przez nieletnich czynów karalnych i ujawnianie ich sprawców oraz ujawnianie nieletnich zagrożonych demoralizacją realizowane jest przez prowadzenie rozpoznania środowisk nieletnich i rodzin

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1999 r. Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 50, poz. 580, Nr 62, poz. 717, Nr 73, poz. 852 i Nr 93, poz. 1027, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 i Nr 106, poz. 1149, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, z 2003 r. Nr 17, poz. 155, Nr 111, poz. 1061 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 51, poz. 514, Nr 69, poz. 626, Nr 93, poz. 889, Nr 240, poz. 2405 i Nr 264, poz. 2641, z 2005 r. Nr 10, poz. 70, Nr 48, poz. 461, Nr 77, poz. 680, Nr 96, poz. 821, Nr 141, poz. 1181, Nr 143, poz. 1203, Nr 163, poz. 1363, Nr 169, poz. 1416 i Nr 178, poz. 1479, z 2006 r. Nr 15, poz. 118, Nr 66, poz. 467, Nr 95, poz. 659, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 141, poz. 1009 i 1013, Nr 167, poz. 1192 i Nr 226, poz. 1647 i 1648, z 2007 r. Nr 20, poz. 116, Nr 64, poz. 432, Nr 80, poz. 539, Nr 89, poz. 589, Nr 99, poz. 664, Nr 112, poz. 766, Nr 123, poz. 849 i Nr 128, poz. 903, z 2008 r. Nr 27, poz. 162, Nr 100, poz. 648, Nr 107, poz. 686, Nr 123, poz. 802, Nr 182, poz. 1133, Nr 208, poz. 1308, Nr 214, poz. 1344, Nr 225, poz. 1485, Nr 234, poz. 1571 i Nr 237, poz. 1651 oraz z 2009 r. Nr 8, poz. 39, Nr 20, poz. 104, Nr 28, poz. 171, Nr 68, poz. 585, Nr 85, poz. 716, Nr 127, poz. 1051, Nr 144, poz. 1178, Nr 168, poz. 1323, Nr 178, poz. 1375, Nr 190, poz. 1474, Nr 206, poz. 1589 oraz z 2010 r. Nr 7, poz. 46, Nr 98, poz. 626, Nr 106, poz. 669, Nr 122, poz. 826, Nr 125, poz. 842.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1972 r. Nr 49, poz. 317, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1986 r. Nr 36, poz. 180, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1998 r. Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 122, poz. 1322, z 2001 r. Nr 128, poz. 1403, z 2003 r. Nr 83, poz. 772 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 162, poz. 1691, z 2007 r. Nr 121, poz. 831, Nr 134, poz. 947 i Nr 192, poz. 1378, z 2008 r. Nr 220, poz. 1431 oraz z 2010 r. Nr 125, poz. 842.

dysfunkcyjnych, co do których istnieje podejrzenie występowania zjawisk takich jak: przestępczość, narkomania, alkoholizm, prostytutka, przemoc w rodzinie, żebractwo, przynależność do subkultur lub grup psychomanipulacyjnych.

§ 9.

Działania profilaktyczne Policji w zakresie zapobiegania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz przeciwdziałania negatywnym zjawiskom występującym wśród małoletnich realizowane są w szczególności przez:

- 1) informowanie władz samorządowych i społeczności lokalnych o występujących na danym terenie zagrożeniach, ze szczególnym uwzględnieniem problematyki małoletnich i nieletnich;
- 2) inspirowanie lokalnych społeczności do działań o charakterze prewencyjnym oraz udział przedstawicieli komórek do spraw nieletnich i patologii w budowaniu lokalnych systemów bezpieczeństwa i tworzenia programów profilaktycznych;
- 3) udział w spotkaniach z małoletnimi, rodzicami, pedagogami oraz przedstawicielami innych podmiotów zajmujących się problematyką zapobiegania patologii społecznej, w tym przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz negatywnym zjawiskom występującym wśród małoletnich;
- 4) uczestnictwo w przedsięwzięciach realizowanych na rzecz poprawy bezpieczeństwa środowisk lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem małoletnich i nieletnich;
- 5) promowanie wśród małoletnich i nieletnich bezpiecznych oraz społecznie pożądanych zachowań.

§ 10.

Działania prewencyjne wobec małoletnich i nieletnich oraz osób wpływających na nich demoralizująco wykonywane są w szczególności przez:

- 1) patrolowanie oraz obchód:
 - a) rejonów szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych,
 - b) miejsc grupowania się małoletnich,
 - c) miejsc, w których odbywają się imprezy o charakterze rekreacyjnym lub rozrywkowym z udziałem małoletnich;
- 2) legitymowanie małoletnich pozostających w porze nocnej bez opieki rodziców lub opiekunów w miejscach i okolicznościach, w których mogą stać się ofiarami, bądź sprawcami przestępstwa lub wykroczenia, a w uzasadnionych przypadkach, przekazywanie ich rodzicom lub opiekunom, za pisemnym poświadczeniem, o którym mowa w § 6 ust. 3;
- 3) ujawnianie wśród nieletnich przypadków uprawiania prostytutki, sprzedaży i udostępniania alkoholu, wyrobów tytoniowych, środków odurzających, substancji psychotropowych lub prekursorów;
- 4) reagowanie na każdą sytuację mogącą spowodować naruszenie dobra małoletniego.

Rozdział 3

Metody i formy wykonywania zadań przez policjantów służby prewencyjnej i kryminalnej w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich

§ 11.

Dzielnicowy w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich zobowiązany jest w szczególności do:

- 1) uzyskiwania i wymiany z komórką do spraw nieletnich i patologii, w przypadku braku komórki do spraw przestępczości nieletnich w służbie kryminalnej, informacji o nieletnich sprawcach czynów karalnych oraz nieletnich, którzy:
 - a) są organizatorami lub przywódcami grup przestępczych,
 - b) oczekują na umieszczenie w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, młodzieżowym ośrodku socjoterapii, schronisku dla nieletnich lub zakładzie poprawczym, albo wobec których sąd orzekł umieszczenie w ośrodku resocjalizacyjnym z warunkowym zawieszeniem na okres próby,
 - c) przebywają na przepustkach z młodzieżowego ośrodka wychowawczego, młodzieżowego ośrodka socjoterapii, schroniska dla nieletnich lub zakładu poprawczego;
- 2) uzyskiwania i wymiany informacji z komórką do spraw nieletnich i patologii o:
 - a) nieletnich wykazujących przejawy demoralizacji oraz stwarzających trudności wychowawcze przejawiające się między innymi ucieczkami z domu,
 - b) małoletnich, którzy ze względu na środowisko rodzinne są szczególnie narażeni na demoralizację lub popełnianie czynów zabronionych,
 - c) rodzinach dysfunkcyjnych oraz sytuacji małoletnich i nieletnich w rodzinach, w których występuje przemoc;
- 3) przeprowadzania rozmów profilaktyczno-ostrzegawczych z nieletnimi zagrożonymi demoralizacją oraz ich rodzicami, opiekunami, rodzeństwem, rówieśnikami lub osobami dorosłymi utrzymującymi z nimi kontakty;
- 4) uczestniczenia w działaniach profilaktycznych realizowanych przez komórkę do spraw nieletnich i patologii;
- 5) bieżącej współpracy w zakresie, o którym mowa w pkt 2 z pracownikami jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, pedagogami szkolnymi, a także kuratorami sądów rodzinnych.

§ 12.

Policjanci wykonujący zadania o charakterze patrolowo-interwencyjnym, policjanci ruchu drogowego oraz dzielnicowi ujawniają nieletnich sprawców czynów karalnych oraz wykazujących przejawy demoralizacji w szczególności w przypadkach podejmowanych interwencji dotyczących:

- 1) popełnionego czynu karalnego;

- 2) używania alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia;
- 3) uprawiania prostytucji;
- 4) żebrania;
- 5) przebywania na wagarach;
- 6) palenia wyrobów tytoniowych;
- 7) posługiwania się wulgaryzmami;
- 8) przemocy w rodzinie;
- 9) przebywania małoletnich bez opieki rodziców lub opiekunów;
- 10) innych zachowań naruszających zasady współżycia społecznego.

§ 13.

Policjanci służby kryminalnej w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich:

- 1) ujawniają:
 - a) nieletnich organizatorów i przywódców grup przestępczych,
 - b) sprawców czynów karalnych;
- 2) rozpoznają:
 - a) środowiska nieletnich sprawców czynów karalnych,
 - b) środowiska pełnoletnich dokonujących czynów zabronionych przy współudziale z nieletnimi;
- 3) współdziałają z komórkami do spraw nieletnich i patologii w celu wymiany doświadczeń i informacji.

Rozdział 4

Zadania policjantów komórek do spraw nieletnich i patologii

§ 14.

Komórki do spraw nieletnich i patologii wykonują zadania w zakresie przedsięwzięć prewencyjnych podejmowanych na rzecz zapobiegania niedostosowaniu społecznemu oraz przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich, a także nadzorują pracę komórek do spraw nieletnich i patologii w jednostkach organizacyjnych Policji niższego szczebla.

§ 15.

Do zadań komórki do spraw nieletnich i patologii komendy wojewódzkiej Policji w szczególności należy:

- 1) koordynowanie i sprawowanie nadzoru nad realizacją zadań przez komórki do spraw nieletnich i patologii funkcjonujące na obszarze działania komendy wojewódzkiej Policji oraz określanie zasad współpracy w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich komórek i jednostek organizacyjnych Policji funkcjonujących na tym obszarze;
- 2) inicjowanie, opracowywanie i wdrażanie programów profilaktycznych ukierunkowanych na zapobieganie przestępczości oraz innym negatywnym zjawiskom społecznym, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń występujących wśród małoletnich i nieletnich;
- 3) utrzymywanie kontaktu z sądami rodzinnymi, organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
- 4) identyfikowanie i analizowanie bieżących zagrożeń oraz występujących zjawisk patologii społecznej na obszarze działania komendy wojewódzkiej Policji;
- 5) dokonywanie sprawdzenia realizacji zadań komórek do spraw nieletnich i patologii jednostek organizacyjnych Policji, funkcjonujących na obszarze działania komendy wojewódzkiej Policji oraz sporządzanie z tych czynności informacji, którą przekazuje się właściwemu przełożonemu;
- 6) sporządzanie, w razie potrzeby, analizy uwzględniającej w szczególności:
 - a) rozmiary, strukturę i uwarunkowania przestępczości nieletnich,
 - b) rozmiary i uwarunkowania demoralizacji nieletnich, przejawiające się zwłaszcza ucieczkami z domów rodzinnych, placówek opiekuńczo-wychowawczych, schronisk dla nieletnich i zakładów poprawczych,
 - c) inicjatywy własne oraz przedsięwzięcia realizowane we współpracy z podmiotami działającymi na rzecz poprawy bezpieczeństwa środowisk lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.

§ 16.

Do zadań komórki do spraw nieletnich i patologii komendy powiatowej Policji w szczególności należy:

- 1) ujawnianie nieletnich sprawców czynów karalnych oraz wykazujących przejawy demoralizacji, a w przypadku braku w strukturach służby kryminalnej komórki do spraw przestępczości nieletnich, także wykonywanie czynności wynikających z art. 37 upn i art. 308 kpk;
- 2) realizacja przedsięwzięć w zakresie zapobiegania demoralizacji i przestępczości nieletnich;
- 3) inicjowanie i udział w budowaniu lokalnych systemów przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa środowisk lokalnych, ze szczególnym uwzględnieniem przestępczości i demoralizacji nieletnich oraz patologii społecznej;
- 4) współpraca z sądami rodzinnymi, placówkami i instytucjami ustawowo lub statutowo powołanymi do zajmowania się problematyką małoletnich i nieletnich oraz samorządami lokalnymi;
- 5) przekazywanie informacji o nieletnich sprawcach czynów karalnych oraz zagrożonych demoralizacją dzielnicowemu odpowiedzialnemu za rejon, w którym nieletni zamieszkuje;
- 6) współdziałanie ze służbą kryminalną w celu rozpoznania osób, środowisk i zdarzeń wpływających demoralizująco na małoletnich i nieletnich;

- 7) zapewnienie przepływu informacji o nieletnich zagrożonych demoralizacją między poszczególnymi komórkami i jednostkami organizacyjnymi Policji;
- 8) prowadzenie wykazu czynności profilaktycznych podjętych w sprawach małoletnich i nieletnich, według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 9) pisemne zawiadamianie rodziców lub opiekunów prawnych małoletniego o fakcie legitymowania go przez Policję, ponieważ pozostawał w porze nocnej bez opieki rodziców lub opiekunów w miejscu i okolicznościach, w których mógł stać się ofiarą, bądź sprawcą przestępstwa lub wykroczenia, gdy nie został przekazany rodzicom lub opiekunom prawnym. Wzór zawiadomienia określa załącznik nr 3 do zarządzenia;
- 10) koordynowanie inicjatyw i przedsięwzięć podejmowanych w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich w jednostkach organizacyjnych Policji funkcjonujących na obszarze działania komendy powiatowej Policji;
- 11) dokonywanie, nie rzadziej niż raz w roku, sprawdzenia realizacji zadań komórek do spraw nieletnich i patologii oraz osób wykonujących zadania na samodzielnym stanowisku do spraw nieletnich i patologii w jednostkach organizacyjnych Policji funkcjonujących na obszarze działania komendy powiatowej Policji oraz sporządzanie z tych czynności informacji, którą przekazuje się właściwemu przełożonemu.

§ 17.

Komórki do spraw nieletnich i patologii komisariatu Policji oraz osoby wykonujące zadania na samodzielnym stanowisku do spraw nieletnich i patologii realizują w szczególności zadania, o których mowa w § 16 pkt 1–9.

§ 18.

W ramach realizacji zadań, o których mowa w zarządzeniu, komórki do spraw nieletnich i patologii oraz osoby wykonujące zadania na samodzielnym stanowisku do spraw nieletnich i patologii prowadzą dokumentację, która w szczególności obejmuje:

- 1) wykaz czynności profilaktycznych podjętych w sprawach małoletnich i nieletnich;
- 2) dokumenty ze współpracy z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
- 3) dokumenty ze szkoleń policjantów obejmujących problematykę małoletnich i nieletnich;
- 4) dokumenty z czynności, o których mowa w § 15 pkt 5 i § 16 pkt 11.

§ 19.

Sprawozdawczość dotycząca realizowanych przez Policję zadań w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich prowadzona jest zgodnie z przepisami w sprawie planowania strategicznego, sprawozdawczości i oceny pracy Policji.

Rozdział 5 Przepisy końcowe

§ 20.

Traci moc zarządzenie nr 590 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich (Dz. Urz. KGP Nr 20, poz. 107 i z 2004 r. Nr 13, poz. 67).

§ 21.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 grudnia 2010 r.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

„WZÓR”

.....
(stempel nagłówkowy, l.dz.)

.....
imię, nazwisko osoby odbierającej
małoletniego/ nieletniego

.....
miejscowość, data

.....
adres zamieszkania

.....
nr tel. kontaktowego

POŚWIADCZENIE

Potwierdzam przejęcie mojego/ mojej*

(syna/córki/podopiecznego (-ej)/wychowanka (-i)* - imię i nazwisko dziecka)

od policjantów z W

(nazwa jednostki)

(miejscowość)

w dniu o godzinie

Zostałem/zostałam zapoznany/zapoznana z przyczynami i okolicznościami podjęcia interwencji Policji wobec mojego (-j) syna/córki/podopiecznego (-j)/wychowanka (-i)*.

Uwagi:

.....
.....
.....

.....
(czytelny podpis osoby odbierającej)

* niepotrzebne skreślić

ZAŁĄCZNIK Nr 2

„WZÓR”

.....
(stempel nagłówkowy, l.dz.)

**WYKAZ CZYNNOŚCI PROFILAKTYCZNYCH PODJĘTYCH W SPRAWACH
MAŁOLETNICH/NIELETNICH***

Lp.	Data	Opis czynności	Uwagi

* niepotrzebne skreślić

ZAŁĄCZNIK Nr 3

„WZÓR”

.....
(stempel nagłówkowy, l.dz.)

Drodzy Rodzice/Opiekunowie* !

1. W trosce o dobro i bezpieczeństwo Państwa dziecka informujemy, że w dniu r. o godz.
Państwa syn/córka/podopieczny (-a)/wychowanek (-ka)*

.....
(imię i nazwisko dziecka, data urodzenia)

Przebywał/a
.....
.....
(określić miejsce, okoliczności)

W związku z zaistniałą sytuacją prosimy Państwa o dołożenie wszelkich starań, aby podobna sytuacja się nie powtórzyła.

.....
(podpis kierownika jednostki/osoby upoważnionej)

* niepotrzebne skreślić

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01		08	01	
				03						02	
				04						03	
				06						04	
				07						05	
				10						06	
11		07		02		X					

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ZARZĄDZENIE Nr 852
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 20 lipca 2011 r.

w sprawie zasad przyznawania i użytkowania broni palnej przez policjantów

(Dz. Urz. KGP z 2011 Nr 6, poz. 38)

Na podstawie art. 71 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

Dział I
Przepisy ogólne

§ 1.

Zarządzenie określa szczegółowe zasady:

- 1) przydzielania broni palnej;
- 2) wydawania broni palnej do celów szkoleniowych;
- 3) posiadania, utrzymania i przechowywania broni palnej;
- 4) postępowania w przypadku utraty broni palnej;
- 5) postępowania w przypadku wywozu broni palnej za granicę;
- 6) nadzoru nad postępowaniem z przydzieloną do celów służbowych bronią palną.

§ 2.

Użyte w zarządzeniu określenia oznaczają:

- 1) jednostka Policji – Komendę Główną Policji, komendę wojewódzką (Stołeczną) Policji, komendę powiatową, miejską lub rejonową Policji, komisariat Policji, komisariat specjalistyczny Policji, Wyższą Szkołę Policji w Szczytnie, szkołę policyjną, ośrodek szkolenia Policji, oddział prewencji Policji, samodzielny pododdział prewencji Policji, samodzielny pododdział antyterrorystyczny Policji;
- 2) jednostka zaopatrująca – komendę wojewódzką (Stołeczną) Policji, Wyższą Szkołę Policji w Szczytnie, szkołę policyjną, ośrodek szkolenia Policji, oddział prewencji Policji, samodzielny pododdział prewencji Policji oraz komórkę organizacyjną Komendy Głównej Policji właściwą w sprawach zaopatrzenia w broń palną;
- 3) jednostka szkoleniowa – Wyższą Szkołę Policji w Szczytnie, szkołę policyjną, ośrodek szkolenia Policji;
- 4) policjant lub pracownik do spraw uzbrojenia – policjanta lub pracownika, któremu powierzono w jednostce Policji prowadzenie gospodarki uzbrojeniem;
- 5) broń palna – służbową broń palną stanowiącą wyposażenie Policji i wprowadzoną na jej uzbrojenie;
- 6) broń palna krótka – broń palną w postaci pistoletów i rewolwerów;
- 7) broń palna indywidualna – broń palną przydzielaną policjantowi zgodnie z normami wyposażenia, w tym broń palną krótką;
- 8) przechowywanie broni palnej – zabezpieczenie broni palnej przed dostępem do niej osób nieuprawnionych oraz utratą i zniszczeniem broni palnej w okresie, gdy nie jest używana do celów służbowych;
- 9) utrata broni palnej – kradzież, zagubienie, przekazanie osobie nieuprawnionej lub zniszczenie uniemożliwiające identyfikację broni palnej.

Dział II
Zasady przyznawania broni palnej

§ 3.

1. Broń palną indywidualną przydziela się policjantom, którzy uzyskali kwalifikacje zawodowe podstawowe.
2. Zasady wydawania broni palnej policjantowi do celów szkoleniowych określa kierownik jednostki Policji.
3. Przydziału policjantowi broni palnej indywidualnej dokonuje się zgodnie z normami wyposażenia na podstawie pisemnego wniosku podpisanego przez przełożonego, o którym mowa w ust. 4. Wzór wniosku stanowi załącznik do zarządzenia.
4. Z wnioskiem o przydział broni palnej indywidualnej, do kierownika komórki organizacyjnej jednostki zaopatrującej, występuje dla policjantów pełniących służbę w:
 - 1) jednostkach Policji na stanowiskach:
 - a) komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji, Komendanta-Rektora Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, komendanta szkoły policyjnej - Komendant Główny Policji lub osoba przez niego upoważniona,
 - b) kierownika komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji - kierownik komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej w sprawach zaopatrzenia w broń palną,

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 57, poz. 390, Nr 120, poz. 818, Nr 140, poz. 981 i Nr 165, poz. 1170, z 2008 r. Nr 86, poz. 521, Nr 171, poz. 1065 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Nr 62, poz. 504, Nr 85, poz. 716, Nr 97, poz. 803, Nr 98, poz. 817, Nr 115, poz. 959, Nr 157, poz. 1241, Nr 168, poz. 1323, Nr 195, poz. 1502, Nr 201, poz. 1540, Nr 206, poz. 1589 i Nr 223, poz. 1777, z 2010 r. Nr 34, poz. 190, Nr 96, poz. 620, Nr 98, poz. 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 164, poz. 1108, Nr 182, poz. 1228, Nr 238, poz. 1578 i Nr 240, poz. 1602 oraz z 2011 r. Nr 53, poz. 273 i Nr 117, poz. 677.

- c) zastępcy komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji, naczelnika wydziału w komendzie wojewódzkiej (Stołecznej) Policji, komendanta powiatowego, miejskiego lub rejonowego Policji, dowódcy oddziału prewencji Policji, dowódcy samodzielnego pododdziału prewencji Policji, dowódcy samodzielnego pododdziału antyterrorystycznego Policji, komendanta komisariatu specjalistycznego Policji, kierownika ośrodka szkolenia Policji – komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji,
 - d) zastępcy kierownika komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji, naczelnika wydziału, kierownika sekcji oraz na jednoosobowym stanowisku służby w komórkach organizacyjnych Komendy Głównej Policji – kierownik komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji,
 - e) pozostałych, do zastępcy naczelnika włącznie w komendach wojewódzkich (Stołecznej) Policji oraz komórkach organizacyjnych Komendy Głównej Policji – naczelnik wydziału;
- 2) komendach powiatowych, miejskich lub rejonowych Policji oraz w podległych komisariatach Policji – odpowiednio komendant powiatowy, miejski lub rejonowy Policji;
 - 3) komisariatach specjalistycznych Policji – komendant komisariatu specjalistycznego Policji;
 - 4) jednostkach szkoleniowych – odpowiednio Komendant-Rektor Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, komendant szkoły policyjnej lub kierownik ośrodka szkolenia Policji albo osoby przez nich upoważnione;
 - 5) oddziałach prewencji Policji – dowódca oddziału prewencji Policji;
 - 6) samodzielnych pododdziałach prewencji Policji - dowódca samodzielnego pododdziału prewencji Policji;
 - 7) samodzielnych pododdziałach antyterrorystycznych Policji – dowódca samodzielnego pododdziału antyterrorystycznego Policji.
5. Termin ważności wniosku o przydział broni palnej indywidualnej, podpisanego przez przełożonego, o którym mowa w ust. 4, wynosi 30 dni.
 6. Przepis ust. 4 pkt 4 stosuje się odpowiednio do policjantów odbywających szkolenie w jednostkach szkoleniowych, jeżeli zachodzi faktyczna potrzeba przydzielenia broni palnej.

§ 4.

1. Przed wydaniem broni palnej indywidualnej sprawdza się wiedzę policjanta w zakresie budowy i zasady funkcjonowania danego rodzaju broni palnej oraz warunków bezpieczeństwa posługiwania się bronią palną.
2. Kierownik jednostki Policji wyznacza osobę do sprawdzenia wiedzy, o której mowa w ust. 1.
3. Osoba, o której mowa w ust. 2, może odstąpić od sprawdzenia wiedzy, o której mowa w ust. 1, jeżeli policjantowi temu przydziela się broń palną indywidualną nie później niż przed upływem 12 miesięcy od dnia ukończenia szkolenia zawodowego podstawowego lub któremu ponownie przydziela się broń palną tego samego typu.
4. W przypadku policjantów odbywających szkolenie w jednostce szkoleniowej, podstawą wydania broni palnej jest zaliczone szkolenie w zakresie obsługi i użycia broni palnej.
5. Sprawdzenie wiedzy, o której mowa w ust. 1, oraz odstąpienie od jej sprawdzenia odnotowuje się na wniosku o przydział broni palnej.
6. W przypadku stwierdzenia niezadawalającego poziomu wiedzy, o której mowa w ust. 1, policjantowi nie wydaje się broni palnej i powiadamia się o tym fakcie przełożonego, który wystąpił z wnioskiem. Przełożony ten zobowiązuje policjanta do uzupełnienia wiedzy, o której mowa w ust. 1 i wskazuje mu ponowny termin przystąpienia do jej sprawdzenia.
7. Przydzieloną policjantowi broń palną indywidualną wymienia się w przypadku jej uszkodzenia w sposób uniemożliwiający naprawę lub zużycia, stosując odpowiednio przepisy § 3.
8. Zmiany typu przydzielonej policjantowi broni palnej indywidualnej można dokonać w przypadku wprowadzenia do użytku służbowego nowego modelu broni palnej lub zmiany charakteru wykonywanych czynności służbowych, stosując odpowiednio przepisy § 3.

§ 5.

1. Policjant zwalniany ze służby lub przenoszony do innej jednostki Policji, zwraca broń palną indywidualną w jednostce zaopatrującej, która ją wydała.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do policjanta:
 - 1) czasowo delegowanego do pełnienia służby w innej miejscowości;
 - 2) przeniesionego do pełnienia służby w innej miejscowości, jeżeli przeniesienie to nie powoduje zmiany jednostki zaopatrującej.
3. Policjant oddelegowany do pełnienia zadań służbowych poza Policją lub przeniesiony do dyspozycji przełożonego właściwego w sprawach osobowych, zwraca broń palną wraz z pozostałym wyposażeniem jednostce zaopatrującej, która ją wydała, najpóźniej w dniu bezpośrednio poprzedzającym to oddelegowanie lub przeniesienie.
4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do policjanta przeniesionego w ramach tej samej jednostki zaopatrującej.

§ 6.

1. Pisemną decyzję o wydaniu policjantowi broni palnej innej niż indywidualna, podejmuje kierownik jednostki Policji, uwzględniając rodzaj wykonywanych przez policjanta zadań.
2. Broń palną, o której mowa w ust. 1, wydaje się na czas wykonywania zadań służbowych do użytkowania policjantom, którzy ukończyli szkolenie dotyczące obsługi i użycia danego typu broni palnej, potwierdzone pisemnym zaświadczeniem oraz po spełnieniu wymagań określonych w § 4.

Dział III **Zasady użytkowania broni palnej**

Rozdział 1 **Postępowanie z przydzieloną bronią palną**

§ 7.

1. Policjant ma obowiązek nosić broń palną krótką podczas pełnienia służby, jeżeli kierownik jednostki Policji nie wyda innego polecenia.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do policjanta zobowiązanego do pełnienia służby bez broni na podstawie odrębnych przepisów.

§ 8.

1. Policjant umundurowany podczas wykonywania czynności służbowych ma obowiązek nosić broń palną krótką w futerale umieszczonym na pasie głównym, w futerale udowym lub kamizelce na oporządzenie, w sposób zapewniający sprawne i szybkie jej dobycie oraz bezpieczne przenoszenie.
2. Policjant pełniący służbę w ubiorze cywilnym ma obowiązek nosić broń palną krótką w miejscu niewidocznym dla otoczenia, w sposób zapewniający sprawne i szybkie jej dobycie oraz bezpieczne przenoszenie, jeżeli kierownik jednostki Policji nie wyda innego polecenia.
3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do policjanta komórki antyterrorystycznej i policjanta wykonującego czynności operacyjno-rozpoznawcze, którzy mogą nosić broń palną w sposób umożliwiający im optymalne jej wykorzystanie podczas wykonywania zadań służbowych.

§ 9.

1. Policjant ma obowiązek:
 - 1) zachować szczególne środki ostrożności, aby broń palna nie dostała się w ręce osób nieuprawnionych;
 - 2) przestrzegać zasad przechowywania broni palnej, o których mowa w § 11-19;
 - 3) broń palną posiadającą bezpiecznik zewnętrzny, nosić zabezpieczoną, bez wprowadzania naboju do komory naboju;
 - 4) systematycznie czyścić i konserwować broń palną, a w przypadku stwierdzenia uszkodzenia tej broni niezwłocznie zawiadomić o tym policjanta lub pracownika do spraw uzbrojenia, w celu dokonania naprawy broni lub jej wymiany.
2. Policjant może nosić broń palną z wprowadzonym nabojem do komory naboju wyłącznie wtedy, gdy zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające takie postępowanie oraz przy zachowaniu szczególnych warunków bezpieczeństwa.
3. Broń palną, o której mowa w ust. 2, należy niezwłocznie rozładować po ustaniu przyczyny jej załadowania przy zachowaniu szczególnych warunków bezpieczeństwa.

§ 10.

1. Zabrania się policjantowi:
 - 1) udostępniania broni palnej osobom nieuprawnionym;
 - 2) dokonywania przeróbek i napraw broni palnej oraz amunicji we własnym zakresie;
 - 3) posiadania przy sobie broni palnej podczas:
 - a) prywatnego udziału w imprezach masowych podwyższonego ryzyka,
 - b) spożywania napojów alkoholowych oraz przyjmowania środków odurzających, środków psychotropowych, środków działających podobnie do alkoholu, a także po ich spożyciu lub przyjęciu,
 - c) leczenia szpitalnego lub sanatoryjnego oraz zwolnienia lekarskiego;
 - 4) posiadania przy sobie broni palnej w innych okolicznościach, niż wymienione w pkt 3, które mogą doprowadzić do jej utraty lub uzyskania do niej dostępu przez osobę nieuprawnioną lub użycia jej w sposób niezgodny z przepisami prawa.
2. W uzasadnionych przypadkach przełożeni, o których mowa w § 3 ust. 4, mogą wyrazić pisemną zgodę na posiadanie przez podległych policjantów broni palnej krótkiej w okolicznościach wymienionych w ust. 1 pkt 3 lit. c, jeżeli jest to uzasadnione ważnymi względami służbowymi.

Rozdział 2 **Przechowywanie broni palnej**

§ 11.

1. Broń palną krótką przechowuje się w miejscu zamieszkania policjanta, jeżeli kierownik jednostki Policji nie wyda innego polecenia.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do policjanta w służbie przygotowawczej oraz osób odbywających ćwiczenia w jednostkach Policji na podstawie przydziałów organizacyjno-mobilizacyjnych, którym przydzielono broń na czas tych ćwiczeń.
3. Kierownik jednostki Policji może wyrazić zgodę na przechowywanie broni palnej krótkiej przez policjanta w służbie przygotowawczej w miejscu zamieszkania wyłącznie w przypadku:
 - 1) braku całodobowej służby dyżurnej w jednostce Policji;
 - 2) pełnienia służby w rejonie znacznie oddalonym od jednostki Policji;

- 3) zamieszkiwania policjanta w rejonie szczególnie zagrożonym, co może mieć negatywny wpływ na bezpieczeństwo własne policjanta lub członków jego rodziny.

§ 12.

1. Jeżeli policjant nie ma możliwości przechowywania broni palnej krótkiej w miejscu zamieszkania lub nie może jej tam przechowywać z innych względów, jest zobowiązany do przechowywania tej broni w jednostce Policji po uprzednim pisemnym powiadomieniu przełożonego, o którym mowa w § 3 ust. 4.
2. Przełożony, o którym mowa w § 3 ust. 4:
 - 1) zapewnia policjantom warunki bezpiecznego przechowywania broni palnej krótkiej w jednostce Policji;
 - 2) wyznacza policjantów odpowiedzialnych za przechowywanie broni palnej krótkiej w danej komórce organizacyjnej jednostki Policji, gdy broń ta ma być przechowywana zbiorowo.

§ 13.

Broń palną inną niż indywidualna, przechowuje się w jednostce Policji, w której funkcjonuje całodobowa służba dyżurna.

§ 14.

1. Broń palną w jednostce Policji chronionej całodobowo przechowuje się, w zależności od posiadanych warunków lokalowych:
 - 1) w pomieszczeniach zajmowanych przez dyżurnego jednostki Policji;
 - 2) w wyznaczonym pomieszczeniu użytkowanym przez komórkę organizacyjną jednostki Policji przystosowanym do przechowywania broni palnej;
 - 3) w pomieszczeniu służbowym policjanta w użytkowanej przez niego indywidualnie szafie metalowej, z tym, że w przypadku użytkowania szafy metalowej przez więcej niż jednego policjanta, broń palną przechowuje się w osobnych skarbczykach lub kasetach metalowych na stałe przytwierdzonych do elementów konstrukcyjnych szafy;
 - 4) w magazynach uzbrojenia oddziałów prewencji Policji, samodzielnych pododdziałów prewencji Policji oraz jednostek szkoleniowych, spełniających warunki określone w odrębnych przepisach.
2. W pomieszczeniach służbowych Policji, a także w pomieszczeniach użytkowanych przez Policję będących w dyspozycji innych podmiotów, które nie są chronione fizycznie, dopuszcza się w uzasadnionych przypadkach przechowywanie broni palnej pod warunkiem, że pomieszczenia te są wyposażone w urządzenia sygnalizujące nieuprawnione wejście oraz posiadają bezpośrednie połączenie tych urządzeń z najbliższą jednostką Policji, w której jest pełniony całodobowy dyżur, a broń palna jest umieszczona w zamykanej i oplombowanej szafie metalowej.
3. W czasie przemieszczania oddziałów i pododdziałów Policji w miejsce działań, jeżeli nie zachodzi potrzeba posiadania broni palnej przy sobie przez policjanta, broń palną można przewozić w przystosowanych do tego skrzyniach metalowych, drewnianych obitych blachą lub innych opakowaniach przystosowanych do jej przechowywania posiadających możliwość plombowania i zamykania na zamki, kłódki, linki lub w podobny sposób, będących pod stałym nadzorem.
4. Policjanci delegowani do pełnienia służby w innej miejscowości, mogą przechowywać broń palną krótką w jednostce Policji właściwej terytorialnie dla miejsca pełnienia służby.

§ 15.

1. Kierownik jednostki Policji określa, w drodze decyzji, szczegółowy sposób przechowywania broni palnej krótkiej przez podległych policjantów.
2. Podstawą do przyjęcia broni palnej krótkiej na przechowanie do pomieszczeń, o których mowa w § 14 ust. 1, jest imienny wykaz policjantów zobowiązanych do przechowywania broni palnej krótkiej w jednostce Policji, sporządzany przez policjantów odpowiedzialnych za zbiorowe przechowywanie broni palnej krótkiej.
3. Wykaz, o którym mowa w ust. 2, opracowuje się do dnia 15 stycznia każdego roku oraz aktualizuje na bieżąco stosownie do zachodzących zmian.
4. Wykaz, o którym mowa w ust. 2, umieszczony w książce wydania broni stanowi podstawę do rozliczenia się z przyjętej na przechowanie broni palnej krótkiej.

§ 16.

1. Broń palną przechowywaną w pomieszczeniu, o którym mowa w § 14 ust. 1 pkt 1, przyjmuje na przechowanie i wydaje policjantom dyżurny jednostki Policji, jego zastępca lub pomocnik.
2. Broń palną przechowywaną w pomieszczeniach, o których mowa w § 14 ust. 1 pkt 2 i 4, przyjmuje na przechowanie i wydaje policjantom wyznaczony policjant lub pracownik odpowiedzialny za przechowywanie broni palnej w jednostce Policji lub danej komórce organizacyjnej jednostki Policji.
3. Każdorazowe wydanie i przyjęcie broni palnej ewidencjonuje się w książce wydania broni, przechowywanej razem z bronią palną.
4. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, w książce wydania broni wpisują:
 - 1) przy wydaniu broni palnej użytkownikowi - rodzaj broni palnej, serię, numer i rok produkcji, liczbę pobranej amunicji, datę i godzinę wydania oraz stopień i nazwisko pobierającego, który dane te potwierdza czytelnym podpisem;
 - 2) przy przyjmowaniu broni palnej na przechowanie - datę, godzinę, uwagi o stanie ogólnym broni palnej i amunicji oraz stopień i nazwisko przyjmującego, który dane te potwierdza czytelnym podpisem.

5. Osoby, o których mowa w ust. 1 i 2, mają obowiązek sprawdzenia codziennie stanu ilościowego broni palnej przechowywanej w danym pomieszczeniu, a w przypadku niedokonania zwrotu w terminie broni palnej przez policjanta lub stwierdzeniu innych nieprawidłowości, niezwłocznie zameldowania o tym fakcie bezpośrednio przełożonemu.
6. Policjanci przechowujący broń palną krótką w miejscu pełnienia służby w użytkowanej przez siebie szafie metalowej oraz policjanci przechowujący broń palną krótką w miejscu zamieszkania:
 - 1) w szczególnie uzasadnionych przypadkach, po uzyskaniu zgody kierownika jednostki Policji lub kierownika komórki organizacyjnej jednostki Policji, mogą tę broń przechowywać w pomieszczeniach, o których mowa w § 14 ust. 1 pkt 1 i 2;
 - 2) zdają tę broń na przechowanie do depozytu w komórce organizacyjnej jednostki Policji odpowiedzialnej za przechowanie broni palnej przed planowanym udaniem się na leczenie szpitalne lub sanatoryjne.
7. W sytuacji gdy policjant nie może osobiście zrealizować obowiązku zdania broni palnej krótkiej, o którym mowa w ust. 6 pkt 2, bezpośredni przełożony policjanta jest odpowiedzialny za zabezpieczenie tej broni palnej przydzielonej policjantowi w celu jej zdania do depozytu.
8. Kierownik jednostki Policji zapewnia warunki do przyjęcia broni palnej na przechowanie u dyżurnego jednostki Policji od:
 - 1) policjantów z innych jednostek Policji, przy czym broń taką przyjmuje się i wydaje w każdym czasie, odnotowując fakt przyjęcia i wydania broni palnej w książce wydania broni, w części odnoszącej się do depozytu;
 - 2) funkcjonariuszy innych służb mundurowych, w tym zagranicznych, współdziałających z Policją na mocy odrębnych przepisów, w tym przepisów Unii Europejskiej lub wiążących Rzeczpospolitą Polską umów międzynarodowych, przy czym broń taką przyjmuje się i wydaje na zasadach obowiązujących w Policji.
9. W przypadku alarmu broń palną można wydawać według uprzednio przygotowanego imiennego wykazu, przechowywanego wraz z książką wydania broni.
10. Jeżeli broń palna jest przechowywana w pomieszczeniu dyżurnego jednostki Policji, to dyżurny ten zdając służbę wpisuje do książki przebiegu służby ilość broni i amunicji przyjętej na przechowanie i wydanej do użytkowania a dyżurny przyjmujący służbę potwierdza własnoręcznym podpisem zgodność danych wpisanych do książki przebiegu służby, weryfikując ilość zdeponowanej broni i amunicji z aktualnym wykazem broni i amunicji znajdującym się w książce przebiegu służby. Dopuszcza się możliwość dokumentowania ilości zdeponowanej broni i amunicji w formie elektronicznej.

§ 17.

1. W pomieszczeniach, o których mowa w § 14 ust. 1 pkt 1 i 2, broń palną przechowuje się w szafach metalowych lub boksach specjalnie przeznaczonych do przechowywania broni palnej.
2. W szafach metalowych oraz boksach, o których mowa w ust. 1, broń palną układa się w stojaki przystosowane do danego rodzaju broni palnej, wyposażone w gniazda oraz zaopatrzone w napisy informujące o liczbie porządkowej na wykazie broni palnej, nazwie, serii i numerze tej broni. W przypadku broni palnej krótkiej wpisuje się dodatkowo stopień oraz imię i nazwisko użytkownika tej broni.
3. Szafy metalowe oraz boksy, o których mowa w ust. 1, powinny być każdorazowo zamykane i plombowane przez wyznaczonego policjanta lub pracownika odpowiedzialnego za przechowywanie broni palnej w jednostce Policji.
4. Klucze do szaf metalowych oraz boksów, o których mowa w ust. 1, przechowuje dyżurny jednostki Policji albo wyznaczony policjant lub pracownik odpowiedzialny za przechowywanie broni palnej w miejscu uniemożliwiającym nieuprawnionym osobom wejście w ich posiadanie.
5. Komplet rezerwowego kluczy, o których mowa w ust. 4, przechowuje dyżurny jednostki Policji w zaplombowanym woreczku lub pojemniku.

§ 18.

1. Broń palna na czas przechowywania powinna być wyjęta z futerału i rozładowana, ze zwolnionym kurkiem, a w przypadku broni bezkurkowej – ze zwolnioną sprężyną iglicy, i z odłączonym magazynkiem, zabezpieczona, technicznie sprawna, kompletna i czysta, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. Broń palną należy przechowywać odbezpieczoną, jeżeli warunki techniczne jej użytkowania tego wymagają.
3. Amunicja do broni palnej powinna być przechowywana w sposób umożliwiający jej szybkie przeliczenie lub wydanie.
4. Zabrania się przechowywania amunicji w magazynkach nabojoych do broni palnej.
5. Od zakazu określonego w ust. 4 można odstąpić, jeżeli względy służbowe wskazują na potrzebę szybkiego pobrania broni palnej gotowej do użycia lub z powodu dużej częstotliwości pobierania broni przez użytkownika.
6. W przypadkach, o których mowa w ust. 5, należy okresowo, w przerwach pomiędzy pobieraniem broni, rozładowywać magazynki w celu zwolnienia napiętej sprężyny donośnika naboju.

§ 19.

1. Broń palną przechowywaną w pomieszczeniach, o których mowa w § 14 ust. 1 pkt 1, 2 i 4, wydaje się policjantom na czas pełnienia służby, a ponadto w przypadku:
 - 1) udziału w zajęciach szkoleniowych z wykorzystaniem broni palnej;
 - 2) zarządzenia alarmu w jednostce Policji;
 - 3) okresowej konserwacji broni palnej.
2. Kierownik jednostki Policji zapewnia miejsce do rozładowania i okresowej konserwacji broni palnej.

3. Policjant przechowujący broń palną krótką w pomieszczeniach, o których mowa w § 14 ust. 1 pkt 1, 2 i 4 jest obowiązany zdać tę broń na przechowanie niezwłocznie po wykonaniu zadań służbowych lub zakończeniu zajęć szkoleniowych, w związku z którymi ta broń była pobrana.

Rozdział 3

Nadzór nad przechowywaniem oraz utrzymaniem broni palnej i amunicji

§ 20.

1. Sprawdzenie stanu ilościowego broni palnej i amunicji oraz przestrzegania przepisów związanych z jej posiadaniem, przechowywaniem, obsługą i zabezpieczeniem przed utraceniem przeprowadzają w jednostce Policji, z zastrzeżeniem ust. 2:
 - 1) dyżurny jednostki Policji – codziennie, w zakresie broni palnej przechowywanej w pomieszczeniu dyżurnego, przy czym wynik sprawdzenia wpisuje on do książki przebiegu służby;
 - 2) policjant odpowiedzialny za przechowywanie broni palnej w jednostce Policji lub komórce organizacyjnej jednostki Policji – codziennie, przy czym w przypadku nieotwierania pomieszczenia lub szafy z bronią palną sprawdza on tylko stan zamknięć i plomb;
 - 3) bezpośredni przełożony policjanta – co najmniej raz na kwartał, w zakresie broni palnej krótkiej;
 - 4) komisja wyznaczona przez kierownika jednostki Policji do sprawdzenia numerów i stanu ilościowego broni palnej – raz w roku.
2. Bezpośredni przełożony policjanta, co najmniej raz na kwartał, przeprowadza w jednostce Policji sprawdzenie broni palnej krótkiej, która przechowywana jest przez policjantów w miejscu zamieszkania, w zakresie faktu jej posiadania, stanu utrzymania oraz ilości amunicji.
3. Przeprowadzenie sprawdzeń, o których mowa w ust. 1 i 2, z wyjątkiem czynności codziennych, odnotowuje się w książce nadzoru nad bronią palną, znajdującej się w miejscu przechowywania broni palnej.

§ 21.

1. Przełożeni, o których mowa w § 3 ust. 4, są obowiązani:
 - 1) szczegółowo wyjaśniać i wykorzystywać do celów szkoleniowych stwierdzone fakty:
 - a) niedbalstwa lub lekkomyślności w noszeniu oraz przechowywaniu broni palnej,
 - b) nieostrożnego lub lekkomyślnego obchodzenia się z bronią palną lub nieuzasadnionego jej użycia, w wyniku którego nastąpiło uszkodzenie ciała lub śmierć osoby,
 - c) utraty broni palnej;
 - 2) wszczynać czynności wyjaśniające lub postępowanie dyscyplinarne w stosunku do policjantów winnych zaniedbań i nieprzestrzegania zasad przyznawania i użytkowania broni palnej;
 - 3) nie przydzielać broni palnej, a przydzieloną niezwłocznie odebrać i uniemożliwić dostęp do niej policjantom:
 - a) których zachowanie budzi uzasadnione podejrzenie, że mogą użyć broni palnej niezgodnie z przepisami lub doprowadzić do jej utraty,
 - b) zawieszonym w czynnościach służbowych,
 - c) w innych uzasadnionych przypadkach, które stwarzają podstawy do podjęcia takiej decyzji.
2. Przełożeni, o których mowa w § 3 ust. 4, są obowiązani nadzorować terminowe zdawanie broni palnej do jednostki Policji, która ją wydała, w przypadku zwolnienia policjanta ze służby lub przeniesienia do innej jednostki Policji.
3. Przełożeni, o których mowa w § 3 ust. 4, oprócz czynności wymienionych w ust. 1 i 2, mogą podejmować inne działania mające na celu skuteczne przeciwdziałanie zjawiskom nieprzestrzegania zasad przechowywania i użytkowania broni palnej.
4. Przełożeni dyscyplinarni są obowiązani zlecać przeprowadzenie czynności wyjaśniających lub wszczynać postępowanie dyscyplinarne w stosunku do policjantów winnych zaniedbań i nieprzestrzegania zasad przyznawania i użytkowania broni palnej.

Rozdział 4

Postępowanie w przypadku utraty broni palnej lub amunicji

§ 22.

1. O utracie broni palnej lub amunicji policjanci są obowiązani niezwłocznie powiadomić dyżurnego najbliższej jednostki Policji, w rejonie której nastąpiło stwierdzenie utraty broni palnej lub amunicji oraz bezpośredniego przełożonego, podając okoliczności utraty, rodzaj broni palnej, jej serię, numer i rok produkcji lub ilość, typ i kaliber utraconej amunicji.
2. Dyżurny jednostki Policji niezwłocznie podejmuje niezbędne czynności zmierzające do odnalezienia broni palnej lub amunicji oraz powiadamia dyżurnego właściwej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji o fakcie utraty broni palnej lub amunicji, podając dane określone w ust. 1.
3. Dyżurny komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji o utracie broni palnej lub amunicji powiadamia dyżurnego Komendy Głównej Policji, a kopię powiadomienia przekazuje kierownikom komórek organizacyjnych komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwym w sprawach kryminalnych, zaopatrzenia oraz kontroli.
4. Niezależnie od powiadomienia, o którym mowa w ust. 1, policjant składa bezpośrednio przełożonemu pisemny raport zawierający szczegółowe dane dotyczące okoliczności utraty broni palnej lub amunicji. Przełożony niezwłocznie przedstawia raport:

- 1) kierownikowi komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji – w przypadku komórek organizacyjnych Komendy Głównej Policji;
 - 2) komendantowi wojewódzkiemu (Stołecznemu) Policji – w przypadku komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji, komendy powiatowej, miejskiej lub rejonowej Policji, komisariatu Policji, komisariatu specjalistycznego Policji, oddziału prewencji Policji, samodzielnego pododdziału prewencji Policji oraz samodzielnego pododdziału antyterrorystycznego Policji;
 - 3) kierownikowi jednostki szkoleniowej – w przypadku Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, szkoły policyjnej i ośrodka szkolenia Policji.
5. Kierownicy jednostek Policji wymienieni w ust. 4, powiadamiają o utracie broni palnej lub amunicji kierownika komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej w sprawach zaopatrzenia w broń palną.

Rozdział 5

Udzielanie pozwoleń na wywóz broni palnej i amunicji za granicę

§ 23.

1. Policjant, po uzyskaniu pozwolenia Komendanta Głównego Policji, może wywieźć poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - 1) broń palną indywidualną i amunicję do niej;
 - 2) broń palną i amunicję służącą do celów szkoleniowych w ramach odbywanych ćwiczeń międzynarodowych;
 - 3) inny sprzęt policyjny służący do miotania amunicji.
2. Przepisów ust. 1 nie stosuje się w sytuacjach wymagających podjęcia czynności o charakterze nagłym, przy realizacji których nie jest możliwe uzyskanie pozwolenia Komendanta Głównego Policji z właściwym wyprzedzeniem czasowym.
3. Z pisemnym wnioskiem o udzielenie pozwolenia na wywóz poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej broni palnej wraz z amunicją w ilości określonej w odrębnych przepisach w sprawie norm należności, w przypadku wyjazdu służbowego występują odpowiednio:
 - 1) kierownik komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji;
 - 2) komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji;
 - 3) kierownik jednostki szkoleniowej.
4. Przepisów ust. 1-3 nie stosuje się w przypadku czynności podejmowanych przez policjantów na podstawie art. 40 i 41 Konwencji wykonawczej do Układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz. Urz. WE L239 z 29.9.2000 r., str. 19, Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 19, t. 2, str. 9 ze zm.), a także art. 145h ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji oraz umów międzynarodowych przewidujących wykonywanie czynności służbowych przez uzbrojonych policjantów.

Dział IV

Przepisy końcowe

§ 24.

Traci moc zarządzenie nr 6 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 maja 2000 r. w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i użytkowania broni palnej przez policjantów (Dz. Urz. KGP Nr 4, poz. 38, z późn. zm.²⁾).

§ 25.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 2011 r.

ZAŁĄCZNIK

WZÓR WNIOSKU O PRYZDZIAŁ BRONI PALNEJ

.....
NAZWA JEDNOSTKI POLICJI

.....
MIEJSCOWOŚĆ, DATA

L. dz.

NAZWA KOMÓRKI ORGANIZACYJNEJ ODPOWIEDZIALNEJ
ZA WYDANIE BRONI PALNEJ

WNIOSEK O PRYZDZIAŁ BRONI PALNEJ

.....
STOPIEŃ, NAZWISKO, IMIĘ, IMIĘ OJCA, IDENTYFIKATOR

.....
RODZAJ I TYP BRONI

.....
PODPIS I PIECZĘĆ PRZEŁOŻONEGO
UPRAWNIONEGO DO PODPISANIA WNIOSKU

²⁾ Zmiany wymienionego zarządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. KGP z 2003 r. Nr 5, poz. 15 i Nr 13, poz. 70, z 2004 r. Nr 16, poz. 95, z 2005 r. Nr 12, poz. 76, z 2008 r. Nr 2, poz. 16 i Nr 13, poz. 81 oraz z 2010 r. Nr 3, poz. 9 i 10.

ww. został poddany sprawdzeniu wiedzy ze znajomości budowy i zasady działania broni oraz warunków bezpieczeństwa
 odstąpiono od sprawdzenia z uwagi na ukończenie szkolenia zawodowego podstawowego
 odstąpiono od sprawdzenia z uwagi na posiadanie tego samego typu broni w dotychczasowym miejscu pełnienia służby

.....
 PODPIS I PIECZĘĆ OSOBY SPRAWDZAJĄCEJ WIEDZĘ

.....
 DATA WYDANIA BRONI

.....
 NAZWA, SERIA I NUMER BRONI, ROK PROD.

.....
 PODPIS WYDAJĄCEGO BRONĀ

.....
 PODPIS POBIERAJĄCEGO BRONĀ

UWAGA - WNIOSEK WAŻNY 30 DNI WRAZ Z LEGITYMACJĄ SŁUŻBOWĄ

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01		08	01	
				03							
				04	X						
				06							
				07							
				10							
				11	X						
							02		02		

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ZARZĄDZENIE Nr 122
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 25 maja 2012 r.

w sprawie ceremoniału policyjnego

(Dz. Urz. KGP z 2012 r. poz. 27)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371) postanawia się, co następuje:

§ 1.

Wprowadza się do użytku służbowego w Policji ceremoniał policyjny, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2.

Traci moc zarządzenie nr 15/98 Komendanta Głównego Policji z dnia 30 lipca 1998 r. w sprawie metod i form organizacji oraz przebiegu uroczystości policyjnych.

§ 3.

Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

ZAŁĄCZNIK

CEREMONIAŁ POLICYJNY

ROZDZIAŁ I

**OGÓLNE ZASADY ORGANIZACJI UROCZYŚCIOŚCI Z UDZIAŁEM POLICYJNEJ ASYSTY
HONOROWEJ**

1. WSTĘP

1. Udział policyjnej asysty honorowej stanowi ważny element oprawy ceremonialnej uroczystości państwowych, policyjnych, patriotycznych i patriotyczno-religijnych. Udział ten ma na celu nadanie odpowiedniej rangi uroczystościom oraz podkreślenie ich podniosłego charakteru.
2. Policyjną asystę honorową podczas uroczystości, o których mowa w pkt 1, mogą zapewnić:
 - 1) kompania reprezentacyjna Policji;
 - 2) kompania honorowa;
 - 3) pododdział honorowy;
 - 4) orkiestra policyjna lub trębacz/werblista;
 - 5) poczet sztandarowy;
 - 6) poczet flagowy;
 - 7) posterunek honorowy z bronią lub posterunek honorowy bez broni;
 - 8) policjanci do składania wieńców;
 - 9) Motocyklowa Asysta Honorowa¹⁾;
 - 10) pododdział konny Policji;
 - 11) szpaler reprezentacyjny z bronią lub bez broni;
 - 12) policjanci do niesienia odznak, orderów i odznaczeń.
3. Podstawą planistyczną przygotowania harmonogramów udziału policyjnej asysty honorowej w uroczystościach w danym roku jest kalendarz świąt państwowych, policyjnych oraz wykaz rocznic wydarzeń historycznych związanych z tradycjami Policji, organizacji działających w środowisku policyjnym.
4. Przy organizowaniu uroczystości poza granicami kraju należy kierować się polskim ceremoniałem policyjnym, z uwzględnieniem – w miarę możliwości – lokalnych zwyczajów i tradycji. Jeżeli uroczystość ma charakter międzynarodowy, a jej organizatorami są organy innego państwa, możliwe jest przyjęcie rozwiązań ceremonialnych charakterystycznych dla organizatora, przy czym nie mogą one być sprzeczne z przepisami obowiązującymi w Policji.
5. Organizator uroczystości państwowej, policyjnej, patriotycznej lub patriotyczno-religijnej kieruje wnioskiem o przydzielenie policyjnej asysty honorowej do właściwego dla miejsca przeprowadzenia uroczystości kierownika jednostki organizacyjnej Policji²⁾ - w terminie umożliwiającym sprawne jej przygotowanie i przeprowadzenie.
6. Decyzję o udziale policyjnej asysty honorowej w uroczystości państwowej podejmuje Komendant Główny Policji, określając formę i skład policyjnej asysty honorowej. Scenariusz uroczystości jest w tym przypadku konsultowany przez organizatora z przedstawicielem Gabinetu Komendanta Głównego Policji.
7. W pozostałych przypadkach, o udziale policyjnej asysty honorowej podczas uroczystości decyduje kierownik jednostki organizacyjnej Policji, określając jej formę i skład, zgodnie z posiadanymi możliwościami i z uwzględnieniem postanowień ceremoniału policyjnego.
8. Za organizację i przebieg uroczystości odpowiada jej organizator. Jest on obowiązany uzgodnić z kierownikiem jednostki organizacyjnej Policji lub jego przedstawicielem szczegółowy scenariusz uroczystości oraz

- formę i zakres udziału w niej policyjnej asysty honorowej. Wzór scenariusza określono w rozdziale VI pkt 2 i 3 ceremoniału.
9. Podstawowym zadaniem kierownika jednostki organizacyjnej Policji, który podejmuje decyzję o przydzieleniu policyjnej asysty honorowej, jest skoordynowanie wykonania zadań związanych z udziałem tej asysty w uroczystości.
 10. Właściwy kierownik jednostki organizacyjnej Policji wyznacza dowódcę uroczystości. Funkcję dowódcy pełni oficer mający odpowiednie kwalifikacje. Dowódca uroczystości powinien mieć wyższy stopień policyjny niż policjanci dowodzeni przez niego podczas uroczystości. Funkcji dowódcy uroczystości nie należy łączyć z funkcją lektora podczas tej samej uroczystości.
 11. Właściwy kierownik jednostki organizacyjnej Policji, z zachowaniem obowiązujących przepisów w sprawie umundurowania policjantów³⁾, określa rodzaj umundurowania, w jakim oficjalna delegacja policyjna, asysta honorowa oraz uczestniczący policjanci występują podczas uroczystości. Podczas uroczystości o charakterze ceremonialnym obowiązuje umundurowanie wyjściowe ze sznurem lub bez.
 12. W zaproszeniu skierowanym do gości spoza Policji można określić wymagania w zakresie ubioru obowiązującego podczas uroczystości.
 13. Przeprowadzenie uroczystości należy poprzedzić rekonesansem z udziałem przedstawicieli organizatora i dowódcy odpowiedzialnego za udział w niej policyjnej asysty honorowej. W trakcie rekonesansu uzgadnia się kwestie dotyczące przygotowania miejsca uroczystości, sposób wystawienia policyjnej asysty honorowej oraz ustawienia uczestników uroczystości, mając na względzie konieczność zapewnienia godnego, sprawnego i bezpiecznego jej przebiegu.
 14. Dowódca wyznacza uczestników policyjnej asysty honorowej ze strony Policji. Określając skład i miejsce wystawienia asysty, należy dążyć do jej właściwego wyeksponowania oraz zapewnienia szacunku symbolom państwowym, religijnym i policyjnym.
 15. Należy zapewnić jednolity rodzaj uzbrojenia policyjnej asysty honorowej. Poczet sztandarowy, który wchodzi w skład asysty honorowej pododdziału wyposażonego w karabinki AKM lub AKMS, występuje bez szabel. Natomiast poczet sztandarowy, który wchodzi w skład asysty honorowej pododdziału wyposażonego w karabiny SKS, występuje z szablami.
 16. Szczegółowe zasady postępowania z flagą państwową Rzeczypospolitej Polskiej, flagą państwową z kirem oraz sztandarem regulują odrębne przepisy⁴⁾. Generalną zasadą przy eksponowaniu flagi państwowej jest jej pierwszeństwo przed innymi flagami. Mając do dyspozycji dwa maszty, flagę państwową podnosi się na prawym maszcie (prawa heraldyczna). W przypadku trzech masztów, najważniejszy jest maszt środkowy; na nim eksponuje się flagę państwową. Przy czterech masztach, najważniejszy jest skrajny maszt prawy, następnie w kolejności drugi, trzeci i czwarty. Przy pięciu masztach najważniejszy jest środkowy, następnie drugi i trzeci (po bokach środkowego) oraz czwarty i piąty (skrajne z obu stron).
 17. W uroczystości mogą uczestniczyć sztandary towarzyszące: policyjne sztandary historyczne, wojskowe, związków zawodowych, środowisk policyjnych, kombatanckich, organizacji pozarządowych, uczelni, szkół itp., które wprowadza się na miejsce uroczystości przed wejściem asysty honorowej, a odprowadza po jej odejściu, chyba że ważne względy organizacyjne przemawiają za innym tokiem postępowania. Policyjne sztandary historyczne podczas uroczystości są noszone przez wyznaczonych policjantów lub policjantów w stanie spoczynku, posiadających upoważnienie organizacji działającej na podstawie przepisów obowiązującego prawa.
 18. Początki sztandarowe niewchodzące w skład kompanii reprezentacyjnej lub honorowej podczas uroczystości policyjnych są ustawiane według następującej kolejności:
 - 1) sztandar Komendy Głównej Policji,
 - 2) sztandary komend wojewódzkich Policji (Komendy Stołecznej Policji);
 - 3) sztandary szkół policyjnych;
 - 4) sztandary komend miejskich (powiatowych, rejonowych) Policji;
 - 5) inne sztandary.
 19. W przypadku uroczystości organizowanej przez Policję na wniosek instytucji lub środowiska spoza Policji, jako pierwszy za kompanią reprezentacyjną lub honorową zajmuje miejsce poczet ze sztandarem organizacji, której uroczystość dotyczy.
 20. Do uczestnictwa w uroczystości z udziałem policyjnej asysty honorowej zaprasza się gości honorowych, którzy zajmują miejsca na trybunie honorowej lub w innym godnym miejscu.
 21. Oprawę muzyczną uroczystości z udziałem policyjnej asysty honorowej zapewnia orkiestra lub muzycy orkiestry (trębacze, werbliści). Utwory muzyczne mogą być wykonywane na żywo lub odtwarzane z nagrań. Repertuar uroczystości stanowią: hymny i pieśni hymniczne, fanfary i sygnały, marsze, piosenki i pieśni o tematyce patriotycznej, których odtwarzanie nie podlega opłatom z tytułu praw autorskich.
 22. Planując udział policyjnej asysty honorowej w uroczystości, można uwzględnić przedsięwzięcia dodatkowe, które zaplanował jej organizator (np. występ artystyczny, koncert). Przedsięwzięcia te mają zazwyczaj charakter nieoficjalny i powinny być przeprowadzone po części oficjalnej, po odprowadzeniu policyjnej asysty honorowej i pocztów sztandarowych z miejsca uroczystości. Uroczystości mogą być komentowane przez lektora. Komentarz dotyczy charakteru i przebiegu uroczystości, informuje o określonej jednostce organizacyjnej Policji itp.

2. UROCZYSTY APEL I UROCZYSTA ZBIÓRKA

1. Uroczysty apel jest zasadniczą formą przeprowadzania uroczystości w jednostkach organizacyjnych Policji. Uroczysty apel organizuje się na placu apelowym jednostki organizacyjnej Policji - w miarę istniejących możliwości – z udziałem całego stanu osobowego jednostki albo w innym godnym miejscu, np. na rynku miejskim, w porozumieniu z władzami administracyjnymi lub samorządowymi z okazji świąt państwowych i policyjnych.
2. Policyjną asystę honorową podczas uroczystego apelu może stanowić kompania honorowa i orkiestra. Do udziału w uroczystym apelu można zaprosić przedstawicieli władz administracyjnych i samorządowych, środowiska policyjnego, duszpasterstwa policyjnego, organizacji pozarządowych, a także pododdziały z innych jednostek organizacyjnych Policji i innych służb oraz młodzież. W uroczystym apelu mogą uczestniczyć sztandary organizacji pozarządowych, środowisk policyjnych, uczelni, szkół i innych partnerów społecznych.
3. Scenariusz uroczystego apelu można wzbogacić o elementy charakterystyczne dla okoliczności jego zorganizowania, np. wręczenie odznaczeń i wyróżnień, aktów mianowania na wyższe stopnie policyjne, dokonanie wpisu w kronice jednostki organizacyjnej Policji. Jeżeli w uroczystym apelu bierze udział przełożony kierownika jednostki organizacyjnej Policji, należy go poprosić o wręczenie odznaczeń i wyróżnień oraz aktów mianowania na wyższe stopnie policyjne. Ponadto, przed lub po zakończeniu uroczystego apelu można zorganizować przedsięwzięcia dodatkowe, np. pokaz musztry paradnej asysty policyjnej, występy artystyczne, wystawy okolicznościowe itp.
4. Odmianą uroczystego apelu jest uroczysta zbiórka. Przeprowadza się ją zazwyczaj w pomieszczeniach, np. w sali odpraw, z udziałem jak największego stanu osobowego. Policyjną asystę honorową podczas uroczystej zbiórki powinien stanowić poczet sztandarowy oraz trębacz. Dopuszcza się również formę odtwarzania sygnału na trąbkę z nośnika dźwięku.

3. PRZEBIEG UROCZYSTEGO APELU

1. Przed rozpoczęciem uroczystego apelu w wyznaczonym miejscu i czasie odbywa się zgrupowanie pododdziałów uczestniczących w uroczystości oraz towarzyszących pocztów sztandarowych, ustawianych zgodnie z zasadami precedencji. Jednocześnie uczestnicy uroczystości zajmują miejsca wyznaczone dla publiczności. Lektor rozpoczyna komentarz nawiązujący do charakteru uroczystości.
2. Jeżeli uroczystość odbywa się przy obiekcie mającym rangę symbolu – pomniku, obelisku, tablicy pamiątkowej – posterunek honorowy jest wystawiany na 15 minut przed jej rozpoczęciem. W wyznaczonym czasie przed rozpoczęciem uroczystości dowódcy wprowadzają pododdziały na plac, po czym dowódzenie przejmuje dowódca uroczystości, wydając komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Pododdziały – SPOCZNIJ!”. Za pododdziałami na plac wchodzi towarzyszące poczty sztandarowe dowodzone przez wyznaczonych policjantów, zajmując określone miejsca. W przypadku gdy na placu znajdują się już pododdziały, wprowadzenie towarzyszących pocztów sztandarowych następuje na komendę dowódcy uroczystości: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Poczty Sztandarowe – WPROWADZIĆ”.
3. Przed rozpoczęciem uroczystości zaproszeni goście zajmują wskazane miejsca zgodnie z zasadami precedencji. Po zajęciu przez gości miejsc, punktualnie w stosunku do przyjętego scenariusza uroczystości, trębacz gra sygnał: Baczość, po czym dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRÓŃ! Prezentuj – BRÓŃ! Na prawo – PATRZ!)”. Orkiestra gra Marsza Powitalnego.
4. Składanie meldunku odbywa się zgodnie z zasadą hierarchiczności. W przypadku gdy dowódca uroczystości składa meldunek, wychodzi w kierunku przybyłego przełożonego lub honorowego gościa, zatrzymując się w chwili, gdy znajdzie się on na wysokości prawego skrzydła szyku. Dowódca uroczystości zatrzymuje się trzy kroki przed przełożonym lub honorowym gościem, oddaje honory i składa meldunek: „Panie/Pani (funkcja), dowódca uroczystości (stopień, imię, nazwisko) melduje gotowość do rozpoczęcia apelu z okazji (nazwa uroczystości)”.
5. Przełożony lub honorowy gość po przyjęciu meldunku wita się z dowódcą uroczystości (nie zdejmuje się rękawiczek). W przypadku gdy dowódca uroczystości posiada szablę – powitanie następuje przez oddanie honorów szablą. Dowódca przepuszcza honorowego gościa i idzie pół kroku za nim po jego prawej stronie. Orkiestra wykonuje Marsza Powitalnego.
6. Honorowy gość wraz z dowódcą uroczystości idą w kierunku sztandaru, zatrzymują się trzy kroki przed sztandarem, oddają honory, przy czym dowódca uroczystości salutuje lub oddaje honory szablą, natomiast cywilny honorowy gość wykonuje skłon głową. Po zwrocie w prawo przechodzą przed pododdziałami. Po dojściu do lewego skrzydła wykonują w prawo zwrot i najkrótszą drogą wychodzą na środek szyku. Po zatrzymaniu stają frontem do pododdziałów, gdy dowódca uroczystości salutuje, orkiestra przerywa grę. Honorowy gość podchodzi do mikrofonu i wita się z policjantami: „Czołem policjanci”. Policjanci odpowiadają: „Czołem, Panie/Pani (stopień/funkcja)”. Dowódca uroczystości odprowadza przełożonego lub honorowego gościa do trybuny honorowej, oddaje honory, wraca i wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRÓŃ! Do nogi – BRÓŃ!) Pododdziały – SPOCZNIJ!”.
7. Po zajęciu przez odbierającego meldunek miejsca na trybunie i przywitaniu się z gośćmi, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRÓŃ! Prezentuj – BRÓŃ!) Na prawo – PATRZ! Poczet flagowy – BACZNOŚĆ! Do podniesienia flagi państwowej – MARSZ!”. Poczet flagowy, w zależności od sytuacji, wychodzi z szyku lub stoi bezpośrednio przy maszcie. W czasie przejścia pocztu, orkiestra gra marsza.

8. W czasie zapinania flagi werblista gra Tremolo. Po zapięciu flagi trębacz gra sygnał Słuchajcie Wszyscy. Dowódca uroczystości wydaje komendę: „Poczet flagowy – flagę państwową – PODNIEŚĆ!”. Poczet flagowy podnosi flagę na maszt, w czasie podnoszenia jest wykonywany lub odtwarzany hymn Rzeczypospolitej Polskiej; dowódca pocztu flagowego i asystujący salutują.
9. Po odegraniu hymnu dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRONŃ! Do nogi – BRONŃ!) Pododdziały – SPOCZNIJ!”. Poczet flagowy przestaje salutować, wykonuje zwrot i pozostaje na miejscu do zakończenia uroczystości, wykonując komendy dowódcy uroczystości.
10. Kierownik jednostki organizacyjnej Policji wita zaproszonych gości. Wystąpienie to może poprzedzać sygnał Słuchajcie Wszyscy, grany przez trębacza lub odtwarzany z nośnika dźwięku.
11. Dalszy przebieg uroczystego apelu jest zgodny ze scenariuszem danej uroczystości.
12. Zaproszeni goście zabierają głos. Do zabrania głosu zaprasza lektor.
13. Jeżeli scenariusz uroczystości przewiduje składanie wieńców i wiązanek, następuje ono po wystąpieniach gości. Kolejność ustawienia delegacji składających wieńce określa organizator uroczystości zgodnie z zasadami precedencji. Każda delegacja ustawia się za policjantem niosącym wieńce. Po ustawieniu delegacji w ustalonej kolejności, trębacz gra sygnał Bacznosc, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRONŃ! Prezentuj – BRONŃ!) Na prawo – PATRZ!”.
14. Werblista gra Tremolo i kończy po złożeniu ostatniego wieńca lub wiązanki. Policjant niosący wieńce, po jego złożeniu - salutuje, wykonuje zwrot w lewo lub prawo i maszeruje do wyznaczonego miejsca. W czasie składania wieńców, lektor może przedstawić każdą delegację i poprosić przewodniczącego o wpis do książki pamiątkowej. Składanie wieńców kończy wykonanie okolicznościowego utworu lub melodii Śpij Kolego lub Cisza (w przypadku uroczystości cywilnej). Po jego odegraniu dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRONŃ! Do nogi – BRONŃ!) Pododdziały – SPOCZNIJ!”, po czym następuje przegrupowanie do defilady, w czasie którego lektor przedstawia dalszy przebieg uroczystości.
15. Dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Do defilady w ugrupowanie marszowe kierunek w prawo – MASZEROWAĆ!”. Po komendzie, dowódcy występują najkrótszą drogą przed swoje pododdziały. Po wystąpieniu wszystkich, dowódca kompanii reprezentacyjnej lub honorowej wydaje komendę „(Na ramię – BRONŃ!) W czwórki, w prawo – ZWROT!” (jeżeli pododdział jest w szyku rozwinętym), po czym wykonuje zwrot, zajmuje miejsce w odległości 3 kroków przed pocztem sztandarowym i wydaje komendę: „Pododdział/kompania, za mną – MARSZ!”. Dowódcy pozostałych pododdziałów wydają kolejno komendę: „Pododdział/kompania, za mną – MARSZ!” i maszerują na miejsce przegrupowania. Dowódca uroczystości może pozostać na miejscu lub przejść do miejsca przegrupowania. W czasie przejścia pododdziałów orkiestra pozostaje na miejscu i gra marsza.
16. W przypadku gdy nie jest przewidziany koncert lub pokaz musztry paradnej, orkiestra opuszcza miejsce uroczystości razem z pododdziałami, wykonując komendy dowódcy kompanii reprezentacyjnej lub honorowej.
17. Koncert lub musztra orkiestry rozpoczyna się po opuszczeniu placu przez ostatni pododdział. Po zakończeniu musztry paradnej orkiestra zajmuje miejsce do rozpoczęcia defilady frontem do trybuny, możliwie blisko poza linią przemarszu pododdziałów.
18. Defilada rozpoczyna się na komendy dowódcy uroczystości albo dowódcy kompanii reprezentacyjnej lub honorowej: „Kompania – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRONŃ!) Za mną – MARSZ!”. Na komendę „Marsz”, orkiestra rozpoczyna grę. Jeżeli dowódca uroczystości prowadzi pododdziały, to po dojściu do trybuny schodzi z linii marszu pododdziałów i salutuje.
19. W odległości 15–20 kroków przed trybuną pododdziały oddają honory na komendę: „BACZNOŚĆ! (krok defiladowy), Na prawo – PATRZ!” (jednoczesny zwrot głowy, z wyjątkiem prawoskrzydłowej pierwszej czwórki). Sztandarowy na komendę „BACZNOŚĆ!” przenosi sztandar z położenia „Na ramię” do postawy „Prezentuj”. Na komendę „Na prawo – PATRZ!” salutuje sztandarem przez pochylenie z jednoczesnym zwrotem głowy w prawą stronę. Asystujący w poczcie sztandarowym z szablami na komendę „Na prawo – PATRZ!” podczas maszerowania zatrzymują szable w chwycie „Na ramię” z jednoczesnym zwrotem głowy. Natomiast poczet sztandarowy asystujący w poczcie sztandarowym bez szabel, na komendę „Na prawo – PATRZ!” wykonują zwrot głowy z jednoczesnym salutowaniem prawą ręką. Po minięciu przez kompanię trybuny dowódca pododdziału wydaje komendę: „BACZNOŚĆ!”. Następuje zwrot głowy na wprost, salutujący przestają salutować, sztandarowy stawia sztandar w pozycji pionowej, asystujący w poczcie z szablami wracają do marszu z szablą. Następnie wydaje komendę: „SPOCZNIJ!”, sztandarowy przenosi sztandar na ramię. Za ostatnim pododdziałem defilują towarzyszące poczty sztandarowe, a po nich orkiestra. W czasie defilady orkiestra gra Warszawiankę. Orkiestra może defilować, wykonując inny marsz.
20. Jeżeli w defiladzie uczestniczy pododdział konny Policji, defiluje on po przejściu orkiestry.
21. Po przejściu orkiestry, dowódca uroczystości składa meldunek honorowemu gościowi o zakończeniu uroczystości: „Panie/Pani (funkcja), dowódca uroczystości (stopień, imię, nazwisko) melduje zakończenie uroczystego apelu”. Lektor informuje o zakończeniu uroczystości i może przekazać inne komunikaty.

4. PRZEBIEG UROCZYSTEJ ZBIÓRKI

1. Przed rozpoczęciem uroczystej zbiórki zaproszeni goście oraz policjanci i pracownicy Policji zajmują wskazane miejsca. Lektor przedstawia program uroczystości i wprowadza w jej tematykę.

2. Uroczystość rozpoczyna dowódca uroczystości, wydając komendę: „Panie, Panowie oficerowie!”. Komendę może poprzedzać sygnał Baczność odegrany przez trębacza lub odtworzony z nośnika dźwięku. Po wydaniu komendy dowódca uroczystości składa meldunek przełożonemu (analogicznie do uroczystego apelu). Jeżeli dalszy ciąg uroczystości następuje niezwłocznie po złożeniu meldunku, dowódca uroczystości wydaje komendy do wprowadzenia sztandaru: „Sztandar (pełna nazwa jednostki) – WPROWADZIĆ!”. Poczet sztandarowy maszeruje na wyznaczone miejsce, zatrzymuje się i oddaje honory. Dowódca pocztu sztandarowego wydaje komendę: „Na prawo – PATRZ! (poczet bez szabel) Prezentuj – BRON!” (poczet z szablami). Dowódca pocztu i asystujący oddają honory szablami, sztandarowy salutuje sztandarem.
3. Trębacz gra Hasło WP. Jeżeli wymagają tego okoliczności lub szczególny charakter uroczystości, może być odtworzony hymn Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Po odegraniu Hasła WP lub hymnu Rzeczypospolitej Polskiej dowódca uroczystości wydaje komendę „Panie, Panowie oficerowie!” W przypadku pocztu sztandarowego z szablami, dowódca pocztu sztandarowego wydaje komendy: „Na ramię broń, do nogi BRON!”. Dowódca uroczystości wydaje komendę „Panie, Panowie oficerowie!”.
5. Kierownik jednostki organizacyjnej Policji wita uczestników uroczystości.
6. Dalszy przebieg uroczystej zbiórki jest zgodny ze scenariuszem danej uroczystości.
7. Po części okolicznościowej zabierają głos zaproszeni goście. Do zabrania głosu zaprasza lektor. Wystąpienia może poprzedzać sygnał Słuchajcie Wszyscy.
8. Jeżeli scenariusz przewiduje dokonanie wpisu w kronice jednostki organizacyjnej Policji, następuje ono po przemówieniach okolicznościowych.
9. Trębacz gra sygnał Baczność. Dowódca uroczystości wydaje komendę: „Panie, Panowie Oficerowie!” Dowódca pocztu sztandarowego wydaje komendę: „Na prawo – PATRZ! (Na ramię – BRON! Prezentuj – BRON!)”. Trębacz gra Hasło WP. Po odegraniu Hasła WP dowódca uroczystości wydaje komendę: „Sztandar – ODPROWADZIĆ!”. Dowódca pocztu sztandarowego wydaje komendy: „Poczet sztandarowy – BACZNOŚĆ! Za mną – MARSZ! (Poczet sztandarowy na ramię – BRON! Za mną – MARSZ!)”.
10. Oficjalną część uroczystości kończy złożenie meldunku przełożonemu przez dowódcę uroczystości.
11. Następuje rozpoczęcie części nieoficjalnej uroczystości: składanie podziękowań i gratulacji, wręczenie kwiatów, wykonanie pamiątkowego zdjęcia itp.

ROZDZIAŁ II UROCZYSTOŚCI POLICYJNE

1. WSTĘP

1. Uroczystości policyjne mogą być organizowane w jednostkach organizacyjnych Policji, a także - w porozumieniu z władzami administracyjnymi lub samorządowymi - w miejscach umożliwiających udział w nich społeczeństwa (w szczególności w miejscach pamięci narodowej).
2. Za organizację uroczystości odpowiada właściwy kierownik jednostki organizacyjnej Policji. W jednostkach organizacyjnych Policji podczas uroczystości policyjnych organizuje się uroczyste apele na placach apelowych lub w innych godnych miejscach, albo uroczyste zbiórki w pomieszczeniach służbowych. Miejsce uroczystości powinno być właściwie przygotowane i udekorowane. Jeżeli istnieje taka możliwość, w uroczystości mogą uczestniczyć sztandary organizacji pozarządowych, środowisk policyjnych, uczelni, szkół i innych partnerów społecznych. Do udziału w każdej uroczystości należy, w miarę możliwości, zaprosić przełożonego, przedstawicieli lokalnych władz administracyjnych i samorządowych, środowiska policyjnego, duszpasterstwa, organizacji pozarządowych oraz młodzież.

2. ŚWIĘTO POLICJI

1. Święto Policji jest obchodzone 24 lipca – w rocznicę powołania w 1919 r. Policji Państwowej w II Rzeczypospolitej Polskiej. Uroczystości z okazji Święta Policji najczęściej odbywają się w formie uroczystego apelu lub zbiórki, z udziałem policyjnej asysty honorowej, w zależności od możliwości jednostki organizacyjnej Policji.
2. W ramach Święta Policji mogą być organizowane m.in.:
 - 1) promocja absolwentów Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie;
 - 2) uroczystość wręczenia odznaczeń i aktów mianowania na wyższe stopnie policyjne;
 - 3) uroczystość wręczenia sztandaru jednostce organizacyjnej Policji;
 - 4) złożenie wieńców i wiązanek przed tablicami i pomnikami poświęconymi pamięci funkcjonariuszy Policji;
 - 5) nabożeństwo w intencji policjantów;
 - 6) apel pamięci;
 - 7) pokaz sprzętu policyjnego;
 - 8) przedsięwzięcia kulturalne.

3. ŚLUBOWANIE POLICYJNE

1. Policjanci składają ślubowanie zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Ślubowanie jest składane na sztandar jednostki organizacyjnej Policji.
2. Złożenie ślubowania następuje podczas uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki w miejscu i terminie ustalonym przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji. W porozumieniu z władzami administracyjnymi lub samorządowymi uroczystość złożenia ślubowania policyjnego może zostać zorganizowana w innym godnym miejscu, np. na rynku miejskim lub przed obiektami pamięci narodowej. W uroczystości powinien uczestniczyć jak największy stan osobowy jednostki organizacyjnej Policji. W uroczystości mogą uczestniczyć również osoby zaproszone przez policjanta składającego ślubowanie.
3. Policyjną asystę honorową podczas ślubowania organizowanego w formie uroczystego apelu stanowi kompania honorowa i orkiestra, a podczas ceremonii organizowanej w formie uroczystej zbiórki – poczet ze sztandarem jednostki organizacyjnej Policji i trębacz.
4. Ślubowanie może mieć charakter indywidualny lub grupowy. W przypadku gdy do ślubowania przystępuje kilku policjantów, uroczystość może zostać zorganizowana w uproszczonym wariantcie, bez obecności pocztu sztandarowego i trębacza, np. w miejscu, gdzie istnieje możliwość prawidłowego wyeksponowania sztandaru jednostki organizacyjnej Policji.
5. Uroczystość do chwili powitania gości przez kierownika jednostki organizacyjnej Policji przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu lub uroczystej zbiórki. Po powitaniu dowódca uroczystości wydaje komendy pocztowi sztandarowemu do wystąpienia przed front szyku: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRON! Prezentuj – BRON!) Na prawo – PATRZ! Poczet sztandarowy przed front szyku – MARSZ!”.
6. Po wystąpieniu pocztu i zajęciu przez niego wyznaczonego miejsca, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Policjanci wyróżnieni złożeniem ślubowania na sztandar, do sztandaru – MARSZ!”, po których czterech wyróżnionych policjantów w kolumnie dwójkowej podchodzi do sztandaru, zatrzymuje się w odległości dwóch kroków przed sztandarem, wykonują zwrot w miejscu, stają przodem do sztandaru w odległości umożliwiającej jego pochylenie w czasie ślubowania i przyjmują postawę zasadniczą.
7. Po zajęciu miejsca przez policjantów wyróżnionych ślubowaniem na sztandar, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały na prawo – PATRZ! Policjanci składający ślubowanie – DO ŚLUBOWANIA!”. Ślubujący zdejmują prawą ręką nakrycia głowy, przekładają do swobodnie opuszczonej lewej ręki i trzymają zwrócone stroną wewnętrzną do siebie, wizerunkiem orła do przodu, kciuk lewej ręki wyciągnięty do przodu, a następnie podnoszą prawą rękę w bok w taki sposób, aby przedramię było skierowane pionowo do góry, z dłońią na wysokości oczu, zwróconą w przód i palcami ułożonymi jak do salutowania.
8. Przyjmujący ślubowanie odczytuje rotę ślubowania, którą ślubujący głośno i wyraźnie powtarzają. Po złożeniu ślubowania dowódca uroczystości wydaje komendę „Po ŚLUBOWANIU!”, po której ślubujący nakładają nakrycia głowy, a następnie wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! Wyróżnieni policjanci do szyku – MARSZ!”.
9. Wyróżnieni policjanci wstępują do szyku, dowódca wydaje komendy: „Pododdziały na prawo – PATRZ! Poczet sztandarowy do szyku – MARSZ!”. Po wstąpieniu pocztu do szyku, dowódca uroczystości wydaje komendy: „Pododdziały – BACZNOŚĆ! (Na ramię – BRON! Do nogi – BRON!) Pododdziały – SPOCZNIJ!”. Po komendach przyjmujący ślubowanie podchodzi do policjanta stojącego na prawym skrzydle pododdziału ślubującego i podaje mu dłoń, wypowiadając formułę: „Witam wszystkich w szeregach Policji”.
10. Policjant odpowiada: „Ku chwale Ojczyzny”, po czym przyjmujący ślubowanie wraca na trybunę.
11. Dalsza część uroczystości przebiega zgodnie ze scenariuszem uroczystego apelu.

Zakres wykorzystania aktu prawnego														
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01		07	01-06	X	08	01	
				03										
				04										
				06										
				07										
				10										
				11										

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ZARZĄDZENIE Nr 125
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 12 czerwca 2012 r.

**w sprawie metod i form wykonywania zadań związanych z pobytem osób zatrzymanych
lub doprowadzonych w pokoju przejściowym**

(Dz. Urz. KGP z 2012 r. poz. 30)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 627) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.
Przepisy ogólne

§ 1.

Zarządzenie określa metody i formy wykonywania zadań związanych z pobytem osób zatrzymanych lub doprowadzonych w pokoju przejściowym, zwanym dalej „pokojem”.

§ 2.

Pokój może być zorganizowany w jednostce organizacyjnej Policji, w której służbę pełni dyżurny, zwanej dalej „jednostką”.

§ 3.

1. Do zadań związanych z pobytem w pokoju osób zatrzymanych lub doprowadzonych należy w szczególności kontrola zachowania osoby umieszczonej w pokoju, zwana dalej „kontrolą”.
2. Kontrolę przeprowadza policjant wyznaczony przez kierownika jednostki, a w przypadku nieobecności kierownika policjant wyznaczony przez dyżurnego tej jednostki.
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki może do przeprowadzenia kontroli wyznaczyć dodatkowo jednego lub więcej policjantów.

§ 4.

1. Kierownik jednostki może kierować pracowników jednostki do wykonywania zadań związanych z obsługą oraz prawidłowym funkcjonowaniem pokoju.
2. Do zadań, o których mowa w ust. 1, wykonywanych przez pracownika należy:
 - 1) obsługa urządzeń monitorujących, z wyjątkiem służących do obserwowania i rejestrowania obrazu - w przypadku, gdy pokój został wyposażony w takie urządzenia;
 - 2) utrzymywanie pokoju i jego wyposażenia w czystości i wymaganym stanie sanitarnym;
 - 3) przeprowadzanie przeglądu wyposażenia pokoju oraz poprawności działania znajdujących się w nim urządzeń, w tym urządzeń wpływających na poziom bezpieczeństwa osób przebywających w pokoju;
 - 4) zgłaszanie nieprawidłowości dotyczących funkcjonowania pokoju policjantowi, o którym mowa w § 3 ust. 2, lub policjantowi, o którym mowa w § 5 ust. 1, lub dyżurnemu jednostki;
 - 5) wykonywanie innych zadań, zleconych przez kierownika jednostki lub osobę przez niego wyznaczoną.

§ 5.

1. Kierownik jednostki lub wyznaczony przez niego policjant sprawuje nadzór nad prawidłowym wykonywaniem zadań związanych z pobytem w pokoju osób zatrzymanych lub doprowadzonych.
2. Komórki organizacyjne komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji właściwe do spraw konwojowych koordynują i nadzorują wykonywanie zadań związanych z pobytem w pokoju osób zatrzymanych lub doprowadzonych.

Rozdział 2.

Bezpieczeństwo pobytu osób zatrzymanych lub doprowadzonych w pokoju oraz kontrola ich zachowania

§ 6.

1. Do pokoju nie wolno wносить przedmiotów, których użycie może stanowić groźbę zamachu na życie lub zdrowie człowieka.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do policjanta, posiadającego środki przymusu bezpośredniego lub broń palną, wchodzącego do pokoju w celu wykonania czynności służbowych z udziałem osoby zatrzymanej lub doprowadzonej.
3. Do pokoju nie mogą wchodzić pracownicy podczas pobytu w nim osoby zatrzymanej lub doprowadzonej.
4. Policjanci lub pracownicy wykonujący zadania w pokoju są obowiązani do zachowania szczególnej ostrożności w celu niedopuszczenia do:
 - 1) zdarzenia z udziałem osoby zatrzymanej lub doprowadzonej, w wyniku którego może nastąpić śmierć, ucieczka lub zamach w celu uwolnienia tej osoby albo zamach na życie lub zdrowie człowieka, skutkujący jego hospitalizacją, zwanego dalej „wydarzeniem nadzwyczajnym”;
 - 2) innego zagrożenia prawidłowego funkcjonowania pokoju.

§ 7.

1. Policjantom wykonującym czynności służbowe z udziałem osoby zatrzymanej lub doprowadzonej zabrania się:
 - 1) pozostawiania osoby zatrzymanej lub doprowadzonej bez nadzoru;
 - 2) udzielania osobom nieuprawnionym informacji o osobach zatrzymanych lub doprowadzonych;
 - 3) wpuszczania do pokoju osób nieuprawnionych, których pobyt nie stanowi realizacji zadań, wynikających z niniejszego zarządzenia lub odrębnych przepisów.
2. Przepis ust. 1 pkt 2–3 stosuje się odpowiednio do pracowników.

§ 8.

1. Drzwi do pokoju, w którym przebywa osoba zatrzymana lub doprowadzona, powinny być otwierane tylko w razie uzasadnionej potrzeby, na czas niezbędny do wykonania zadań służbowych.
2. Każdorazowo przed otwarciem drzwi pokoju, w którym przebywa osoba zatrzymana lub doprowadzona, policjant jest obowiązany sprawdzić przez wizjer lub przez kratę stalową zachowanie tej osoby.
3. Otworzenie drzwi pokoju wraz ze zwolnieniem łańcucha zabezpieczającego następuje w obecności innego policjanta, po uprzednim powiadomieniu dyżurnego jednostki.
4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia osoby zatrzymanej lub doprowadzonej pod warunkiem uprzedniego uruchomienia instalacji alarmowej.

§ 9.

1. Policjant, o którym mowa w § 3 ust. 2, przechowuje klucze do zamków drzwi, o których mowa w § 8 ust. 1.
2. Zabrania się przekazywania kluczy osobom nieuprawnionym, pozostawiania kluczy bez nadzoru lub w zamkach drzwi.

§ 10.

1. Policjant, o którym mowa w § 3 ust. 2, obowiązany jest przeprowadzać kontrolę na bieżąco, przez wizjer lub kratę stalową drzwi pokoju.
2. Kontrolę przeprowadza się nie rzadziej niż co 30 minut.
3. W przypadku, gdy do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa osób zatrzymanych lub doprowadzonych wykorzystywane są działające w systemie całodobowym urządzenia monitorujące, służące do obserwowania i rejestrowania obrazu, kontrola przeprowadzana jest nie rzadziej niż co 60 minut.
4. W przypadku wykonywania czynności służbowych z udziałem osoby zatrzymanej lub doprowadzonej kontrolę przeprowadza policjant wykonujący te czynności. O rozpoczęciu i zakończeniu tych czynności policjant ma obowiązek poinformować policjanta, o którym mowa w § 3 ust. 2.

§ 11.

Do obowiązków policjanta, o którym mowa w § 3 ust. 2, należy w szczególności:

- 1) bezzwłoczne zapoznanie osoby zatrzymanej lub doprowadzonej z regulaminem pobytu osób w pokoju przejściowym oraz przedłożenie tej osobie do podpisu karty zapoznania z regulaminem, której wzór określa załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) poinformowanie osoby zatrzymanej lub doprowadzonej o wyposażeniu pokoju w urządzenia monitorujące, w tym służące również do obserwowania i rejestrowania obrazu – w przypadku, gdy pokój został wyposażony w takie urządzenia;
- 3) przyjęcie depozytu w obecności policjanta wykonującego doprowadzenie lub konwój i wypełnienie kwitu depozytowego, którego wzór określa załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 4) przedłożenie kwitu depozytowego do podpisu osobie zatrzymanej lub doprowadzonej przyjmowanej do pokoju oraz wykonującemu doprowadzenie lub konwój;
- 5) złożenie depozytu w miejscu wskazanym przez kierownika jednostki lub osobę przez niego upoważnioną;
- 6) informowanie o zwolnieniu pokoju pracownika, odpowiedzialnego za wykonywanie zadań, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 2-3;
- 7) niezwłoczne informowanie dyżurnego jednostki o wydarzeniu nadzwyczajnym lub innym zdarzeniu stanowiącym zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa osób zatrzymanych lub doprowadzonych;
- 8) przyjmowanie i terminowe zwalnianie osoby zatrzymanej lub doprowadzonej;
- 9) sprawdzanie osoby zatrzymanej lub doprowadzonej w przypadkach, o których mowa w § 14 ust. 1;
- 10) przyjmowanie zgłoszeń o złym stanie zdrowia osoby zatrzymanej lub doprowadzonej oraz niezwłoczne informowanie o tym dyżurnego jednostki;
- 11) niezwłoczne informowanie dyżurnego jednostki o konieczności poddania badaniom lekarskim osoby zatrzymanej lub doprowadzonej w przypadku podejrzenia, że jest ona chora zakaźnie lub zakażona;
- 12) niezwłoczne informowanie dyżurnego jednostki lub policjanta, w którego dyspozycji pozostaje osoba zatrzymana lub doprowadzona, o wynikającej z decyzji lekarza konieczności jej zwolnienia oraz uzgodnienie dalszego trybu postępowania z tą osobą;
- 13) niezwłoczne informowanie kierownika jednostki lub osoby przez niego upoważnionej, a podczas ich nieobecności dyżurnego jednostki o konieczności zastosowania kaftana bezpieczeństwa lub pasów obojędniających;
- 14) niezwłoczne informowanie osoby, o której mowa w § 5 ust. 1, o stwierdzonych nieprawidłowościach w wyposażeniu i zabezpieczeniu technicznym pokoju oraz o innych nieprawidłowościach mogących stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa przebywających w nim osób;

- 15) wydawanie leków i nadzorowanie ich zażywania przez osobę zatrzymaną lub doprowadzoną w przypadku, gdy wynika to z zaleceń lekarza.

§ 12.

Przyjęcie do pokoju i zwolnienie z niego osoby zatrzymanej lub doprowadzonej, przyczynę jej umieszczenia, nazwisko policjanta, w którego dyspozycji pozostaje ta osoba, kontrolę jej zachowania, czynności, o których mowa w § 10 ust. 2–4, § 11, § 14–16 oraz inne istotne okoliczności policjant, o którym mowa w § 3 ust. 2, dokumentuje w formie określonej przez kierownika jednostki.

§ 13.

1. W przypadku śmierci osoby zatrzymanej lub doprowadzonej policjant, o którym mowa w § 3 ust. 2, uzgadnia z prokuratorem, prowadzącym postępowanie w sprawie śmierci tej osoby, sposób postępowania z jej depozytem.
2. W przypadku ucieczki z pokoju osoby zatrzymanej lub doprowadzonej policjant, o którym mowa w § 3 ust. 2, uzgadnia tryb postępowania z jej depozytem z policjantem, o którym mowa w § 5 ust. 1.

Rozdział 3.

Sprawdzanie osób oraz kontrola pomieszczeń

§ 14.

1. Policjant, o którym mowa w § 3 ust. 2, jest obowiązany sprawdzić odpowiednio osobę zatrzymaną lub doprowadzoną:
 - 1) przed przyjęciem jej do pokoju lub zwolnieniem;
 - 2) po opuszczeniu przez nią pokoju i po powrocie do niego;
 - 3) w przypadku zaginięcia elementu wyposażenia pokoju;
 - 4) w innych sytuacjach uzasadnionych okolicznościami oraz względami bezpieczeństwa.
2. Do sprawdzenia, o którym mowa w ust. 1, można wykorzystać środki techniczne.
3. Sprawdzenie polega na stwierdzeniu czy osoba zatrzymana lub doprowadzona posiada przedmioty, których posiadanie w pokoju jest zabronione, i odebraniu tych przedmiotów w przypadku ich ujawnienia.
4. Sprawdzenia powinien dokonać w miarę możliwości policjant tej samej płci co osoba, wobec której czynność ta jest przeprowadzana.
5. Ujawnione przedmioty należy wpisać do kwitu depozytowego z oznaczeniem ich cech indywidualnych.
6. W przypadku ujawnienia przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie należy niezwłocznie powiadomić policjanta, w którego dyspozycji pozostaje osoba zatrzymana lub doprowadzona i uzgodnić z nim dalszy sposób postępowania z tymi przedmiotami.

§ 15.

1. Policjant, o którym mowa w § 3 ust. 2, lub pracownik, o którym mowa w § 4 ust. 1, obowiązany jest do przeglądu wyposażenia pokoju w celu stwierdzenia poprawności działania znajdujących się w nim urządzeń, w tym urządzeń wpływających na poziom bezpieczeństwa osób przebywających w pokoju. Przegląd przeprowadza się podczas każdej zmiany służby oraz w innych przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa.
2. Przegląd, o którym mowa w ust. 1, polega na sprawdzeniu stanu siatek, krat, okien, drzwi, podłóg, ścian, sufitów, oświetlenia, instalacji przyzywowej lub alarmowej i pozostałego wyposażenia pokoju w celu stwierdzenia czy nie noszą one oznak uszkodzeń lub zmian wskazujących na przygotowywanie ucieczki lub zamachu.
3. W przypadku ujawnienia uszkodzeń lub zmian, o których mowa w ust. 2, policjant, o którym mowa w § 3 ust. 2, lub pracownik, o którym mowa w § 4 ust. 1, obowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym policjanta, o którym mowa w § 5 ust. 1, lub dyżurnego jednostki.
4. Pokój, w którym stan siatek, krat, okien, drzwi, podłóg, ścian, sufitów, oświetlenia, instalacji przyzywowej lub alarmowej i pozostałego wyposażenia nosi oznaki uszkodzeń lub zmian wskazujących na przygotowywanie ucieczki lub zamachu, podlega wyłączeniu z użytkowania do czasu usunięcia tych uszkodzeń lub zmian, jeżeli mogłyby one stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa osób przebywających w tym pokoju lub ułatwić im ucieczkę.
5. W przypadku zaginięcia przedmiotów stanowiących wyposażenie pokoju policjant, o którym mowa w § 3 ust. 2, obowiązany jest niezwłocznie dokonać sprawdzenia osób zatrzymanych lub doprowadzonych, przeprowadzić szczegółowy przegląd pokoju oraz przedsięwziąć czynności mające na celu odnalezienie zaginionych przedmiotów.
6. Jeżeli w pokoju przebywa osoba zatrzymana lub doprowadzona, przeglądu, o którym mowa w ust. 1, dokonuje policjant.

Rozdział 4.

Sposób postępowania w przypadku wydarzenia nadzwyczajnego

§ 16.

1. Policjant, o którym mowa w § 3 ust. 2 oraz w § 10 ust. 4, odpowiednio do rodzaju zagrożenia podejmuje przedsięwzięcia w celu zapobieżenia wydarzeniu nadzwyczajnemu, zwane dalej „wzmocnionymi środkami ostrożności”.
2. Wzmocnione środki ostrożności polegają na użyciu środków przymusu bezpośredniego w postaci:
 - 1) siły fizycznej;
 - 2) kajdanek;

- 3) pasów obezwładniających;
- 4) kaftana bezpieczeństwa.
3. Użycie środków przymusu bezpośredniego następuje na zasadach i w przypadkach określonych w przepisach w sprawie użycia środków przymusu bezpośredniego.
4. Policjant, o którym mowa w § 3 ust. 2 lub § 10 ust. 4, niezwłocznie informuje o zastosowaniu wzmoczonych środków ostrożności policjanta, o którym mowa w § 5 ust. 1, a pod jego nieobecność dyżurnego jednostki.

§ 17.

1. W przypadku wydarzenia nadzwyczajnego policjant, który je ujawnił, jest obowiązany w szczególności do:
 - 1) niezwłocznego podjęcia działań przeciwdziałających dalszym skutkom tego wydarzenia;
 - 2) uruchomienia instalacji alarmowej;
 - 3) udzielenia pierwszej pomocy, jeżeli zachodzi taka potrzeba;
 - 4) zabezpieczenia miejsca wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 5) poinformowania o wydarzeniu dyżurnego jednostki;
 - 6) sporządzenia notatki urzędowej z przebiegu wydarzenia nadzwyczajnego i przekazania jej odpowiednio bezpośrednio przełożonemu lub dyżurnemu jednostki.
2. Policjant, o którym mowa w § 3 ust. 2, jest zobowiązany do zabezpieczenia materiału pochodzącego z zapisu urządzeń monitorujących – w przypadku, gdy pokój został wyposażony w takie urządzenia.

§ 18.

1. Przyczyny i okoliczności wydarzenia nadzwyczajnego wyjaśniane są przez policjantów wyznaczonych przez kierownika jednostki.
2. Z przebiegu czynności, o których mowa w ust. 1, sporządza się meldunek, który przesyła się w terminie 7 dni od daty wydarzenia nadzwyczajnego do komórki, o której mowa w § 5 ust. 2.
3. Meldunek, o którym mowa w ust. 2, w szczególności powinien zawierać następujące informacje:
 - 1) czas, miejsce oraz rodzaj wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 2) nazwę jednostki;
 - 3) stopień, imię i nazwisko oraz staż służby policjanta, o którym mowa w § 3 ust. 2 albo § 10 ust. 4, wykonującego zadania w czasie, w którym doszło do wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 4) dane osoby lub osób uczestniczących w wydarzeniu nadzwyczajnym;
 - 5) szczegółowy opis przebiegu i skutków wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 6) czynności podjęte po wydarzeniu nadzwyczajnym;
 - 7) dane osoby uczestniczącej w czynnościach, o których mowa w pkt 6;
 - 8) wskazanie przepisów służbowych, co do których zachodzi przypuszczenie ich naruszenia;
 - 9) przedsięwzięcia zmierzające do wyeliminowania w przyszłości podobnych wydarzeń nadzwyczajnych.
4. Meldunek, o którym mowa w ust. 2, podlega analizie przez policjantów komórek, o których mowa w § 5 ust. 2. Analizę należy przedłożyć do akceptacji kierownikowi komórki, o której mowa w § 5 ust. 2, w terminie 14 dni od daty wydarzenia nadzwyczajnego.
5. Kopię zaakceptowanej analizy przesyła się do komórki organizacyjnej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwej do spraw kontroli oraz do komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej do spraw konwojowych.

Rozdział 5. Przepis końcowy

§ 19.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu podpisania.

ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK Nr 1

WZÓR KARTA ZAPOZNANIA z regulaminem pobytu osób w pokoju przejściowym

L.p.	Nazwisko i imię	Data i godzina	Podpis	L.p.	Nazwisko i imię	Data i godzina	Podpis

ZAŁĄCZNIK Nr 2

WZÓR

(strona 1)

(strona 2)

.....
 (stempel nagłówkowy)
 (miejsowość, data, godzina)

POTWIERDZENIE ODBIORU DEPOZYTU

Egz. nr Ja, niżej podpisany
 (imię i nazwisko osoby, której zwrócono depozyt)

KWIT DEPOZYTOWY NR

potwierdzam odbiór z magazynu depozytowego przedmiotów wymienionych w pozycjach:

Wykaz przedmiotów odebranych od:

.....
 (nazwisko i imię, imię ojca, data urodzenia osoby przyjętej do pomieszczenia)
 (czytelny podpis osoby, której zwrócono przyjęte do depozytu rzeczy)

i przyjętych do depozytu:
 Powód niepotwierdzenia odbioru depozytu przez osobę, której zwrócono depozyt^{*)}:

.....
 Depozyt zwrócono w obecności:
 (czytelny podpis wykonującego doprowadzenie lub konwój lub innej osoby)

Razem pozycji słownie
 (miejsowość, data, godzina)

POTWIERDZENIE PRZYJĘCIE DEPOZYTU

.....
 (czytelny podpis policjanta przyjmującego depozyt)
 (podpis osoby, której odebrano depozyt)

Ja, niżej podpisany
 (stopień, imię i nazwisko przyjmującego depozyt)

Powód niepodpisania kwitu depozytowego przez osobę, której odebrano depozyt^{*)}:

potwierdzam przejęcia przedmiotów z magazynu depozytowego, wymienionych w pozycjach:

Depozyt przyjęto i kwit depozytowy sporządzono w obecności:
 (czytelny podpis wykonującego doprowadzenie lub konwój)
 (czytelny podpis wykonującego doprowadzenie lub konwój)

^{*)} niepotrzebne skreślić.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01	X	08	01	
				03							
				04							
				06							
				07							
				10							
				11							
							02	X		02	

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ZARZĄDZENIE NR 126 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 12 czerwca 2012 r.

w sprawie metod i form wykonywania zadań związanych z pobytem osób zatrzymanych lub doprowadzonych w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym

(Dz. Urz. KGP z 2012 r., poz. 31)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 627) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1. Przepisy ogólne

§ 1.

Zarządzenie określa metody i formy wykonywania zadań związanych z pobytem osób zatrzymanych lub doprowadzonych w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym, zwanym dalej „pomieszczeniem”.

§ 2.

Przez użyte w zarządzeniu określenie „jednostka” należy rozumieć jednostkę organizacyjną Policji, której kierownik odpowiedzialny jest za właściwą organizację służby w pomieszczeniu.

§ 3.

1. Kontrole zachowania osoby przebywającej w wyodrębnionym w pomieszczeniu miejscu do przeprowadzania i dokumentowania czynności służbowych z udziałem osób w nim umieszczonych prowadzi policjant, wyznaczony przez kierownika jednostki lub upoważnioną przez niego osobę.
2. Kontrole zachowania osoby przebywającej w wyodrębnionym w pomieszczeniu miejscu dla osób zatrzymanych prowadzi policjant, wyznaczony przez kierownika jednostki lub upoważnioną przez niego osobę.
3. W szczególnie uzasadnionych przypadkach kierownik jednostki lub upoważniona przez niego osoba może do przeprowadzenia kontroli, o których mowa w ust. 1 i 2, wyznaczyć dodatkowo jednego lub więcej policjantów.

§ 4.

1. Komendant wojewódzki (Stołeczny) Policji wyznacza jednostkę organizacyjną Policji, której kierownik odpowiedzialny jest za właściwą organizację służby w pomieszczeniu.
2. Kierownik jednostki każdorazowo na czas utworzenia tymczasowego pomieszczenia przejściowego wyznacza policjanta, który sprawuje bezpośredni nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem pomieszczenia.
3. Komórki organizacyjne komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji właściwe do spraw konwojowych koordynują i nadzorują wykonywanie zadań w zakresie organizacji pełnienia służby w pomieszczeniu.

Rozdział 2. Bezpieczeństwo pobytu osób w pomieszczeniu, kontrola ich zachowania oraz pełnienie służby w tym pomieszczeniu

§ 5.

1. Do pomieszczenia nie wolno wносить przedmiotów, których użycie może stanowić groźbę zamachu na życie lub zdrowie człowieka.
2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do policjanta posiadającego środki przymusu bezpośredniego lub broń palną, wchodzącego do pomieszczenia w celu wykonania czynności służbowych z udziałem osoby zatrzymanej lub doprowadzonej.
3. Policjanci wykonujący zadania w pomieszczeniu są obowiązani do zachowania szczególnej ostrożności w celu niedopuszczenia do:
 - 1) zdarzenia z udziałem osoby zatrzymanej lub doprowadzonej, w wyniku którego może nastąpić śmierć, ucieczka lub zamach w celu uwolnienia tej osoby albo zamach na życie lub zdrowie człowieka, skutkujący jego hospitalizacją, zwanego dalej „wydarzeniem nadzwyczajnym”;
 - 2) innego zagrożenia prawidłowego funkcjonowania pomieszczenia.

§ 6.

Policjantom wykonującym czynności służbowe z udziałem osoby zatrzymanej lub doprowadzonej zabrania się:

- 1) pozostawiania osoby zatrzymanej lub doprowadzonej bez nadzoru;
- 2) udzielania osobom nieuprawnionym informacji o osobach zatrzymanych lub doprowadzonych;
- 3) wpuszczania do pomieszczenia osób nieuprawnionych, których pobyt nie stanowi realizacji zadań wynikających z niniejszego zarządzenia lub odrębnych przepisów.

§ 7.

1. Drzwi lub kraty do pomieszczenia powinny być otwierane tylko w razie uzasadnionej potrzeby, na czas niezbędny do wykonania zadań służbowych.
2. Policjant, o którym mowa w § 4 ust. 2, przechowuje klucze do zamków drzwi lub krat, o których mowa w ust. 1.
3. Zabrania się przekazywania kluczy osobom nieuprawnionym, pozostawiania kluczy bez nadzoru lub w zamkach drzwi lub krat.

§ 8.

Do obowiązków policjanta, o którym mowa w § 3 ust. 1, w szczególności należy:

- 1) przejęcie osoby zatrzymanej lub doprowadzonej od policjanta doprowadzającego tę osobę do pomieszczenia;
- 2) odebranie od osoby zatrzymanej lub doprowadzonej w obecności policjanta wykonującego doprowadzenie przedmiotów, których posiadanie w pomieszczeniu jest zabronione;
- 3) wypełnienie kwitu depozytowego, którego wzór określa załącznik nr 1 do zarządzenia, a następnie przedłożenie go do podpisu osobie zatrzymanej lub doprowadzonej przyjmowanej do pomieszczenia oraz wykonującemu doprowadzenie;
- 4) zabezpieczenie depozytu przed utratą lub zniszczeniem poprzez złożenie go w wyodrębnionym w pomieszczeniu miejscu do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu, wskazanym przez policjanta, o którym mowa w § 4 ust. 2;
- 5) bezzwłoczne zapoznanie osoby zatrzymanej lub doprowadzonej z regulaminem pobytu osób w tymczasowym pomieszczeniu przejściowym oraz przedłożenie tej osobie do podpisu karty zapoznania z regulaminem, której wzór określa załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 6) poinformowanie osoby zatrzymanej lub doprowadzonej o wyposażeniu pomieszczenia w urządzenia monitorujące, w tym służące również do obserwowania i rejestrowania obrazu – w przypadku, gdy pomieszczenie zostało wyposażone w takie urządzenia.

§ 9.

Do obowiązków policjanta, o którym mowa w § 3 ust. 2, w szczególności należy ciągłe obserwowanie osoby umieszczonej w wyodrębnionym w pomieszczeniu miejscu przeznaczonym dla osób zatrzymanych i niezwłoczne reagowanie na wszelkie przejawy zagrożenia bezpieczeństwa przebywających tam osób lub zakłócenie w inny sposób porządku w pomieszczeniu.

§ 10.

Do obowiązków policjantów, o których mowa w § 3 ust. 1 i 2, należy ponadto:

- 1) niezwłoczne informowanie policjanta, o którym mowa w § 4 ust. 2, o wydarzeniu nadzwyczajnym lub innym zdarzeniu stanowiącym zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa osób zatrzymanych lub doprowadzonych;
- 2) przyjmowanie zgłoszeń o złym stanie zdrowia osoby zatrzymanej lub doprowadzonej oraz niezwłoczne informowanie o tym dyżurnego jednostki za pośrednictwem policjanta, o którym mowa w § 4 ust. 2;
- 3) niezwłoczne informowanie dyżurnego jednostki za pośrednictwem policjanta, o którym mowa w § 4 ust. 2, o konieczności poddania badaniom lekarskim osoby zatrzymanej lub doprowadzonej w przypadku podejrzenia, że jest ona chora zakaźnie lub zakażona;
- 4) niezwłoczne informowanie kierownika jednostki lub osoby przez niego upoważnionej, a podczas ich nieobecności dyżurnego jednostki, za pośrednictwem policjanta, o którym mowa w § 4 ust. 2, o konieczności zastosowania kaftana bezpieczeństwa lub pasów obojętniających;
- 5) niezwłoczne informowanie policjanta, o którym mowa w § 4 ust. 2, o stwierdzonych nieprawidłowościach w wyposażeniu i zabezpieczeniu technicznym pomieszczenia oraz o innych nieprawidłowościach mogących stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa przebywających w nim osób;
- 6) wydawanie leków i nadzorowanie ich zażywania przez osobę zatrzymaną lub doprowadzoną w przypadku, gdy wynika to z zaleceń lekarza;
- 7) sporządzenie notatki urzędowej z przebiegu służby.

§ 11.

Przyjęcie do pomieszczenia i zwolnienie z niego osoby zatrzymanej lub doprowadzonej, przyczynę jej umieszczenia, nazwisko policjanta, w którego dyspozycji pozostaje ta osoba, kontrole jej zachowania oraz inne istotne okoliczności policjanci, o których mowa w § 3 ust. 1 i 2, dokumentują w formie określonej przez kierownika jednostki.

§ 12.

1. W przypadku śmierci osoby zatrzymanej lub doprowadzonej policjant, o którym mowa w § 4 ust. 2, uzgadnia z prokuratorem prowadzącym postępowanie w sprawie śmierci tej osoby sposób postępowania z jej depozytem.
2. W przypadku ucieczki z pomieszczenia osoby zatrzymanej lub doprowadzonej policjant, o którym mowa w § 3 ust. 1, uzgadnia tryb postępowania z jej depozytem z policjantem, o którym mowa w § 4 ust. 2.

Rozdział 3.

Sprawdzanie osób oraz kontrola pomieszczeń

§ 13.

1. Policjanci, o których mowa w § 3 ust. 1 i 2, są obowiązani sprawdzić osobę zatrzymaną lub doprowadzoną:
 - 1) przed przyjęciem jej do pomieszczenia;

- 2) po opuszczeniu przez nią wyodrębnionego w pomieszczeniu miejsca przeznaczonego dla osób zatrzymanych i po powrocie do niego;
 - 3) po opuszczeniu przez nią wyodrębnionego w pomieszczeniu miejsca do przeprowadzania i dokumentowania czynności służbowych z udziałem osób w nim umieszczonych i po powrocie do niego;
 - 4) w przypadku zaginięcia elementu wyposażenia pomieszczenia;
 - 5) w innych sytuacjach uzasadnionych okolicznościami oraz względami bezpieczeństwa.
2. Do sprawdzenia, o którym mowa w ust. 1, można wykorzystać środki techniczne.
 3. Sprawdzenie polega na stwierdzeniu czy osoba zatrzymana lub doprowadzona posiada przedmioty, których posiadanie w pomieszczeniu jest zabronione, i odebraniu tych przedmiotów w przypadku ich ujawnienia.
 4. Sprawdzenia powinien dokonać w miarę możliwości policjant tej samej płci co osoba, wobec której czynność ta jest przeprowadzana.
 5. Ujawnione przedmioty należy wpisać do kwitu depozytowego z oznaczeniem ich cech indywidualnych.

§ 14.

1. Policjanci, o których mowa w § 3 ust. 1 i 2, obowiązani są do przeglądu wyposażenia odpowiednio wyodrębnionego w pomieszczeniu miejsca dla osób zatrzymanych oraz miejsca do przeprowadzania i dokumentowania czynności służbowych z udziałem osób w nim umieszczonych w celu stwierdzenia poprawności działania znajdujących się w tych miejscach urządzeń, w tym urządzeń wpływających na poziom bezpieczeństwa osób przebywających w pomieszczeniu. Przegląd przeprowadza się przed umieszczeniem osoby zatrzymanej lub doprowadzonej oraz w innych przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa.
2. Przegląd, o którym mowa w ust. 1, polega na sprawdzeniu stanu siatek, krat, drzwi, podłóg, ścian, sufitów, oświetlenia i pozostałego wyposażenia pomieszczenia w celu stwierdzenia czy nie noszą one oznak uszkodzeń lub zmian wskazujących na przygotowywanie ucieczki lub zamachu.
3. W przypadku ujawnienia uszkodzeń lub zmian, o których mowa w ust. 2, policjant, który je ujawnił, obowiązany jest niezwłocznie poinformować o tym policjanta, o którym mowa w § 4 ust. 2, w celu wyłączenia z użytkowania tej części pomieszczenia do czasu usunięcia ujawnionych uszkodzeń lub zmian.
4. W przypadku zaginięcia przedmiotów stanowiących wyposażenie pomieszczenia policjanci, o których mowa w § 3 ust. 1 i 2, są obowiązani niezwłocznie dokonać sprawdzenia osób zatrzymanych lub doprowadzonych, przeprowadzić szczegółowy przegląd pomieszczenia oraz przedsięwziąć czynności mające na celu odnalezienie zaginionych przedmiotów.

Rozdział 4.

Sposób postępowania w przypadku wydarzenia nadzwyczajnego

§ 15.

1. Policjanci, o których mowa w § 3 ust. 1 i 2, odpowiednio do rodzaju zagrożenia podejmują przedsięwzięcia w celu zapobieżenia wydarzeniu nadzwyczajnemu, zwane dalej „wzmocnionymi środkami ostrożności”.
2. Wzmocnione środki ostrożności polegają na użyciu środków przymusu bezpośredniego w postaci:
 - 1) siły fizycznej;
 - 2) kajdanek;
 - 3) pasów obezwładniających;
 - 4) kaftana bezpieczeństwa.
3. Użycie środków przymusu bezpośredniego następuje na zasadach i w przypadkach określonych w przepisach w sprawie użycia środków przymusu bezpośredniego.

§ 16.

W przypadku wydarzenia nadzwyczajnego:

- 1) policjant, który je ujawnił jest obowiązany w szczególności do:
 - a) niezwłocznego podjęcia działań przeciwdziałających dalszym skutkom tego wydarzenia,
 - b) udzielenia pierwszej pomocy, jeżeli zachodzi taka potrzeba,
 - c) zabezpieczenia miejsca wydarzenia nadzwyczajnego,
 - d) sporządzenia notatki urzędowej z przebiegu wydarzenia nadzwyczajnego i przekazania jej za pośrednictwem policjanta, o którym mowa w § 4 ust. 2, dyżurnemu jednostki;
- 2) policjant, o którym mowa w § 4 ust. 2, jest zobowiązany:
 - a) zabezpieczyć materiał pochodzący z zapisu urządzeń monitorujących – w przypadku gdy pomieszczenie zostało wyposażone w takie urządzenia,
 - b) poinformować o wydarzeniu dyżurnego jednostki.

§ 17.

1. Przyczyny i okoliczności wydarzenia nadzwyczajnego wyjaśniane są przez policjantów wyznaczonych przez kierownika jednostki.
2. Z przebiegu czynności, o których mowa w ust. 1, sporządza się meldunek, który przesyła się w terminie 7 dni od daty wydarzenia nadzwyczajnego do komórki, o której mowa w § 4 ust. 3.
3. Meldunek, o którym mowa w ust. 2, w szczególności powinien zawierać następujące informacje:
 - 1) czas, miejsce oraz rodzaj wydarzenia nadzwyczajnego;

- 2) nazwę jednostki;
 - 3) stopień, imię i nazwisko oraz staż służby policjantów, o których mowa w § 3 ust. 1 i 2;
 - 4) dane osoby lub osób uczestniczących w wydarzeniu nadzwyczajnym;
 - 5) szczegółowy opis przebiegu i skutków wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 6) czynności podjęte po wydarzeniu nadzwyczajnym;
 - 7) dane osoby uczestniczącej w czynnościach, o których mowa w pkt 6;
 - 8) wskazanie przepisów służbowych, co do których zachodzi przypuszczenie ich naruszenia;
 - 9) przedsięwzięcia zmierzające do wyeliminowania w przyszłości podobnych wydarzeń nadzwyczajnych.
4. Meldunek, o którym mowa w ust. 2, podlega analizie przez policjantów komórek, o których mowa w § 4 ust. 3. Analizę należy przedłożyć do akceptacji kierownikowi komórki, o której mowa w § 4 ust. 3, w terminie 14 dni od wydarzenia nadzwyczajnego.
5. Kopie zaakceptowanej analizy przesyła się do komórki organizacyjnej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwej do spraw kontroli oraz do komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej do spraw konwojowych.

Rozdział 5. Przepis końcowy

§ 18.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu podpisania.

ZAŁĄCZNIK Nr 1

WZÓR

(strona 1)

(strona 2)

.....
(stempel nagłówkowy)

.....
(miejsowość, data, godzina)

.....
(miejsowość, data, godzina)

POTWIERDZENIE ODBIORU DEPOZYTU

Egz. nr Ja, niżej podpisany
(imię i nazwisko osoby, której zwrócono depozyt)

KWIT DEPOZYTOWY NR

potwierdzam odbiór z magazynu depozytowego przedmiotów wymienionych w pozycjach:

Wykaz przedmiotów przyjętych do depozytu odebranych od:

.....
(nazwisko i imię, imię ojca, data urodzenia osoby przyjętej do pomieszczenia)

.....
(czytelny podpis osoby, której zwrócono przyjęte do depozytu rzeczy)

Powód niepotwierdzenia odbioru depozytu przez osobę, której zwrócono depozyt^{*)}:

Depozyt zwrócono w obecności:
(czytelny podpis wykonującego doprowadzenie lub konwój lub innej osoby)

Razem pozycji słownie

.....
(miejsowość, data, godzina)

.....
(czytelny podpis policjanta przyjmującego depozyt)

.....
(podpis osoby, której odebrano depozyt)

POTWIERDZENIE PRZYJĘCIE DEPOZYTU

Ja, niżej podpisany
(stopień, imię i nazwisko przyjmującego depozyt)

Powód niepodpisania kwitu depozytowego przez osobę, której odebrano depozyt^{*)}:

potwierdzam przejęcia przedmiotów z magazynu depozytowego, wymienionych w pozycjach:

Depozyt przyjęto i kwit depozytowy sporządzono w obecności:

.....
(czytelny podpis wykonującego doprowadzenie lub konwój)

.....
(czytelny podpis wykonującego doprowadzenie lub konwój)

^{*)} niepotrzebne skreślić.

ZARZĄDZENIE Nr 130
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 7 sierpnia 2012 r.

**w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych
lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia**

(Dz. Urz. KGP z dnia 8 sierpnia 2012 r.)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 627 i 664) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.
Przepisy ogólne

§ 1.

Zarządzenie określa metody i formy wykonywania zadań w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, zwanym dalej „pomieszczeniem”.

§ 2.

1. Pomieszczenie może być zorganizowane w jednostce organizacyjnej Policji, w której służba pełniona jest przez dyżurnego całodobowo, w sposób ciągły – zwanej dalej „jednostką”.
2. Kierownik jednostki organizuje służbę w taki sposób, aby w pomieszczeniu pełnił ją co najmniej jeden policjant.
3. Kierownik jednostki lub wyznaczony przez niego policjant, jeśli uzna to za konieczne dla prawidłowego funkcjonowania pomieszczenia, może dodatkowo skierować policjantów do służby w pomieszczeniu.
4. W przypadku, gdy pomieszczenie dzieli się na oddziały, kierownik jednostki organizuje służbę w taki sposób, aby na każdym oddziale pełnił ją co najmniej jeden policjant. Jeżeli w skład pomieszczenia wchodzi więcej niż jeden oddział, dodatkowo służbę pełni dyżurny zmiany.

§ 3.

1. Do służby w pomieszczeniu kieruje się policjantów, którzy ukończyli doskonalenie zawodowe lokalne w zakresie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniu. Policjanci, pełniący służbę w pomieszczeniu powinni przynajmniej raz w roku uczestniczyć w takim doskonaleniu.
2. W jednostce, w której w skład pomieszczenia wchodzi jeden oddział, a służba na stanowisku kierowania pełniona jest co najmniej w obsadzie dwuosobowej, dopuszcza się pełnienie służby w oddziale przez zastępcę dyżurnego jednostki lub policjanta – pomocnika dyżurnego jednostki. Decyzję o tym podejmuje kierownik jednostki.

§ 4.

1. Kierownik jednostki może kierować do pracy w pomieszczeniu pracowników, którzy będą wspomagali policjantów przy wykonywaniu zadań, o których mowa w ust. 2.
2. Do zadań wykonywanych przez pracownika należy:
 - 1) prowadzenie magazynu do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu, zwanego dalej „magazynem depozytowym” oraz magazynu bielizny pościelowej;
 - 2) obsługa urządzeń monitorujących, z wyjątkiem służących do obserwowania i rejestrowania obrazu – w przypadku, gdy pomieszczenie zostało wyposażone w takie urządzenia;
 - 3) przygotowywanie lub podgrzewanie posiłków oraz zmywanie naczyń;
 - 4) utrzymywanie pomieszczenia i jego wyposażenia w czystości i wymaganym stanie sanitarnym;
 - 5) przegląd wyposażenia pomieszczenia oraz poprawności działania znajdujących się w nim urządzeń, w tym urządzeń wpływających na poziom bezpieczeństwa osób przebywających w pomieszczeniu, z zastrzeżeniem § 22 ust. 5;
 - 6) zgłaszanie nieprawidłowości dotyczących funkcjonowania pomieszczenia policjantowi pełniącemu w nim służbę, dyżurnemu jednostki lub bezpośredniemu przełożonemu;
 - 7) archiwizacja dokumentacji prowadzonej i ewidencjonowanej w pomieszczeniu;
 - 8) wykonywanie innych zadań, zleconych przez kierownika jednostki lub wyznaczonego przez niego policjanta.

§ 5.

1. Kierownik jednostki lub wyznaczony przez niego policjant albo dyżurny jednostki sprawuje nadzór nad pełnieniem służby w pomieszczeniu.
2. Komórki organizacyjne komend wojewódzkich (Stołecznej) Policji właściwe do spraw konwojowych koordynują i nadzorują realizację zadań w zakresie organizacji i pełnienia służby w pomieszczeniu.

Rozdział 2. **Prowadzenie dokumentacji służbowej**

§ 6.

Dokumenty wymagane do przyjęcia lub zwolnienia z pomieszczenia osoby zatrzymanej lub doprowadzonej w celu wytrzeźwienia, dokumenty wymagane do przekazania lub wydania osoby zatrzymanej oraz dokumentację medyczną prowadzi się i przechowuje odrębnie dla każdej z tych osób.

§ 7.

1. W książce przebiegu służby w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, zwanej dalej "książką przebiegu służby", policjant pełniący służbę w pomieszczeniu, a w przypadku gdy pomieszczenie dzieli się na oddziały - również dyżurny zmiany odnotowuje przebieg służby, wydarzenia w jej trakcie oraz wykonywanie zadań w pomieszczeniu, w szczególności:
 - 1) rozpoczęcie i zakończenie służby;
 - 2) przyjęcie osoby do pomieszczenia, w tym również w ramach przerwy w konwoju albo doprowadzeniu, wydanie, przekazanie lub zwolnienie osoby z pomieszczenia;
 - 3) zdarzenie w pomieszczeniu z udziałem osoby w nim umieszczonej, skutkujące śmiercią, ucieczką lub zamachem w celu uwolnienia tej osoby albo zamachem na życie lub zdrowie człowieka, skutkującym jego hospitalizacją, zwane dalej „wydarzeniem nadzwyczajnym”;
 - 4) przeniesienie osoby do innego pokoju wraz z podaniem przyczyny przeniesienia;
 - 5) zadania, o których mowa w § 4 ust. 2 pkt 3-6 i 8.
2. W przypadku gdy w skład pomieszczenia wchodzi więcej niż jeden oddział, książkę przebiegu służby prowadzi się odrębnie dla pomieszczenia i oddziałów.

Rozdział 3.

Sposób pełnienia służby i wykonywania zadań w pomieszczeniu

§ 8.

1. Do pomieszczenia nie wolno wносить przedmiotów, których użycie może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia człowieka.
2. Policjanci oraz pracownicy wykonujący w pomieszczeniu zadania zobowiązani są pozostawić poza pomieszczeniem przedmioty, o których mowa w ust. 1, a także odpowiednio zabezpieczoną broń, legitymację służbową, znak identyfikacji indywidualnej i telefon komórkowy.
3. Przepisu ust. 1 i 2 nie stosuje się wobec policjantów oraz innych funkcjonariuszy organów ścigania, wchodzących do pomieszczenia w celu przyjęcia, przekazania lub wydania osoby zatrzymanej, doprowadzonej w celu wytrzeźwienia lub konwojowanej.
4. Kierownik jednostki wyznacza miejsce i sposób przechowywania przedmiotów, o których mowa w ust. 1 i 2.
5. Wykonujący zadania w pomieszczeniu są zobowiązani do zachowania szczególnej ostrożności w celu niedopuszczenia do wydarzenia nadzwyczajnego oraz innego zagrożenia prawidłowego funkcjonowania pomieszczenia.
6. Przedmioty stanowiące wyposażenie pomieszczenia należy zabezpieczyć w sposób uniemożliwiający ich wykorzystanie do wydarzenia nadzwyczajnego.

§ 9.

1. Policjantom pełniącym służbę w pomieszczeniu zabrania się:
 - 1) pozostawiania bez nadzoru osób umieszczonych w pomieszczeniu, które przebywają poza pokojami;
 - 2) opuszczania pomieszczenia bez zgody przełożonego lub dyżurnego jednostki;
 - 3) wpuszczania do pomieszczenia osób nieuprawnionych, których pobyt nie stanowi realizacji zadań wynikających z niniejszego zarządzenia lub odrębnych przepisów;
 - 4) udzielania osobom nieuprawnionym informacji o osobach umieszczonych w pomieszczeniu;
 - 5) umożliwiania kontaktowania się osób umieszczonych w pomieszczeniu z osobami, wobec których zastosowano wzmoczony środek ostrożności, o którym mowa w § 23 ust. 2 pkt 2.
2. Przepis ust. 1 pkt 2-5 stosuje się odpowiednio do pracowników.

§ 10.

1. Wejścia i wyjścia pomieszczeń i oddziałów oraz drzwi do pokoi powinny być zamknięte na klucz, a otwierane tylko w razie uzasadnionej potrzeby, na czas niezbędny do wykonania zadań służbowych.
2. W tym samym czasie nie otwiera się więcej niż jednych drzwi.
3. Każdorazowo przed otwarciem drzwi pokoju, w którym przebywa osoba umieszczona w pomieszczeniu, policjant jest zobowiązany sprawdzić przez wizjer jej zachowanie.
4. W pokoju, w którym przebywa osoba tymczasowo aresztowana, skazana lub zatrzymana w związku z popełnieniem lub podejrzeniem popełnienia przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przestępstwa ze szczególnym okrucieństwem, przestępstwa z użyciem broni palnej lub materiałów wybuchowych, przestępstwa udziału w zorganizowanej grupie przestępczej o charakterze zbrojnym, przestępstwa o charakterze terrorystycznym lub osoba, która przejawia agresję wobec otoczenia, zdradza zamiar dokonania zamachu na zdrowie lub życie człowieka lub zamiar ucieczki, może znajdować się w stanie apatii, zwana dalej „osobą wymagającą szczególnego

nadzoru”, otworenie drzwi wraz ze zwolnieniem łańcucha zabezpieczającego następuje w obecności innego policjanta, po uprzednim powiadomieniu dyżurnego zmiany lub dyżurnego jednostki.

5. Do otworenia drzwi pokoju w godzinach od 22.00 do 06.00 ust. 4 stosuje się odpowiednio.
6. Przepisu ust. 4 i 5 nie stosuje się w przypadku bezpośredniego zagrożenia życia osoby przebywającej w pokoju pod warunkiem uprzedniego uruchomienia instalacji alarmowej.

§ 11.

1. Dyżurny jednostki lub policjant wyznaczony przez kierownika jednostki przechowuje klucze do zamków drzwi i krat, wejść do pomieszczenia i wyjść z niego oraz otwiera i zamyka drzwi i kraty zgodnie z umownymi sygnałami, przekazywanymi przez policjantów pełniących służbę w pomieszczeniu.
2. Klucze, o których mowa w ust. 1, w pomieszczeniu, w którym funkcjonuje więcej niż jeden oddział, mogą być przechowywane w pokoju dyżurnego zmiany, pod warunkiem że jego pokój oddzielony jest stalową kratą od pokoi osób umieszczonych w pomieszczeniu.
3. Zabrania się przekazywania kluczy osobom nieuprawnionym, pozostawiania ich bez nadzoru lub w zamkach drzwi lub krat.

§ 12.

1. Policjant pełniący służbę na oddziale jest zobowiązany kontrolować zachowanie osób umieszczonych w pomieszczeniu na bieżąco, przez wizjer drzwi pokoju.
2. Kontrola, o której mowa w ust. 1, odbywa się nie rzadziej niż co 30 minut, a w stosunku do osoby wymagającej szczególnego nadzoru – nie rzadziej niż co 15 minut.
3. W przypadku gdy do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa osób umieszczonych w pokoju wykorzystywane są działające w systemie całodobowym urządzenia monitorujące, służące do obserwowania i rejestrowania obrazu, kontrola, o której mowa w ust. 1, odbywa się nie rzadziej niż co 60 minut, a w stosunku do osoby wymagającej szczególnego nadzoru – nie rzadziej niż co 30 minut.
4. Decyzję o objęciu z innych przyczyn szczególnym nadzorem osoby umieszczonej w pomieszczeniu może podjąć policjant pełniący służbę w pomieszczeniu, dyżurny zmiany, dyżurny jednostki, kierownik komórki organizacyjnej Policji, do dyspozycji którego osoba pozostaje, kierownik jednostki lub policjant przez niego wyznaczony.
5. Objęcie szczególnym nadzorem odnotowuje się w książce ewidencji osób umieszczonych w pomieszczeniu dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, zwanej dalej „książką ewidencji osób”. W książce przebiegu służby odnotowuje się przyczynę objęcia osoby szczególnym nadzorem oraz stopień, imię i nazwisko policjanta, o którym mowa w ust. 4.
6. Kontrolę oraz zachowanie osób umieszczonych w pomieszczeniu odnotowuje się w książce przebiegu służby.

§ 13.

1. Policjant pełniący służbę w pomieszczeniu może umożliwić przebywanie poza pokojem osoby umieszczonej w pomieszczeniu jedynie w uzasadnionych przypadkach oraz gdy poza pokojami nie przebywa inna taka osoba. W trakcie przebywania osoby poza pokojem policjant jest obowiązany zapewnić stały jej nadzór.
2. Policjant, o którym mowa w ust. 1, może umożliwić przebywanie poza pokojem więcej niż jednej osoby umieszczonej w pomieszczeniu, jeżeli zapewniony jest indywidualny nadzór nad każdą osobą przebywającą poza pokojem.
3. Przebywanie poza pokojem osoby umieszczonej w pomieszczeniu odnotowuje się w książce przebiegu służby.

§ 14.

1. Do obowiązków dyżurnego zmiany w szczególności należy:
 - 1) zapoznanie się z dokumentacją służbową niezwłocznie po rozpoczęciu służby w pomieszczeniu i odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 2) sprawdzenie stanu faktycznego z dokumentacją służbową w odniesieniu do osób umieszczonych w pomieszczeniu oraz ich depozytów i odnotowanie tego w książce przebiegu służby, w tym podanie liczby osób umieszczonych w pomieszczeniu;
 - 3) przydzielanie zadań policjantom pełniącym służbę w pomieszczeniu lub pracownikom oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 4) rozmieszczanie w pomieszczeniu osób do niego przyjętych;
 - 5) informowanie pracowników o zwolnieniu pokoju;
 - 6) niezwłoczne informowanie dyżurnego jednostki o wydarzeniach nadzwyczajnych lub innych zdarzeniach stanowiących zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa osób w nim umieszczonych oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 7) szczegółowe sprawdzanie czy dokumentacja związana z przyjęciem, przekazaniem, wydaniem lub zwolnieniem osoby zatrzymanej jest kompletna i nie zawiera błędów, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w tej dokumentacji niezwłoczne informowanie dyżurnego jednostki oraz odnotowanie tego faktu w książce przebiegu służby;
 - 8) przyjmowanie, przekazywanie, wydawanie i terminowe zwalnianie osób zatrzymanych, doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, tymczasowo aresztowanych lub skazanych oraz odnotowanie tych czynności w książce przebiegu służby i w książce ewidencji osób;
 - 9) odmowa przyjęcia, przekazania, wydania lub zwolnienia osoby zatrzymanej w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w dokumentacji, stanowiącej podstawę przyjęcia, przekazania, wydania lub zwolnienia tej osoby oraz odnotowanie tych czynności w książce przebiegu służby;

- 10) przyjmowanie oraz przekazywanie osób tymczasowo aresztowanych lub skazanych, konwojowanych przez funkcjonariuszy Policji, Służby Więziennej, Straży Granicznej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego lub żołnierzy Żandarmerii Wojskowej na czas trwania przeszkody uniemożliwiającej konwojowanie lub niezbędny ze względów humanitarnych, a także w razie przeszkody uniemożliwiającej doprowadzenie lub przyjęcie tymczasowo aresztowanego albo skazanego do aresztu śledczego lub zakładu karnego oraz w razie nieprzewidzianego lądowania podczas przewozu drogą powietrzną lub nieprzewidzianej przerwy w przewozie inną drogą osoby dostarczanej na zasadach i w warunkach określonych w Rzymskim Statucie Międzynarodowego Trybunału Karnego, sporządzonym w Rzymie dnia 17 lipca 1998 r. (Dz. U. z 2003 r. Nr 78, poz. 708) oraz odnotowanie tych czynności w książce przebiegu służby i w książce ewidencji osób;
 - 11) sprawdzenie osoby w przypadku, o którym mowa w § 21 ust. 1 pkt 1;
 - 12) niezwłoczne zapoznanie osoby przyjmowanej do pomieszczenia z regulaminem pobytu osób w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, przedłożenie jej do podpisu karty zapoznania z tym regulaminem oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 13) zapoznanie umieszczonej w pomieszczeniu osoby zatrzymanej z przysługującymi jej z tytułu zatrzymania uprawnieniami wynikającymi z kodeksu postępowania karnego lub innych ustaw, niezwłocznie po ustaniu przyczyny odstąpienia od realizacji tego obowiązku oraz przedłożenie jej protokołu zatrzymania osoby lub jego kopii w celu potwierdzenia faktu zapoznania się z tymi uprawnieniami poprzez złożenie podpisu;
 - 14) przyjmowanie zgłoszeń o złym stanie zdrowia osób umieszczonych w pomieszczeniu oraz niezwłoczne informowanie o tym dyżurnego jednostki i odnotowanie tych czynności w książce przebiegu służby;
 - 15) niezwłoczne informowanie dyżurnego jednostki o konieczności badania lekarskiego w przypadku podejrzenia, że osoba umieszczona w pomieszczeniu jest chora zakaźnie lub zakażona oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 16) niezwłoczne informowanie dyżurnego jednostki o wynikającej z decyzji lekarza konieczności zwolnienia z pomieszczenia osoby w nim umieszczonej ze względu na jej stan zagrażający życiu lub zdrowiu oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 17) niezwłoczne informowanie kierownika jednostki lub osoby przez niego upoważnionej, a podczas ich nieobecności dyżurnego jednostki o konieczności zastosowania kaftana bezpieczeństwa lub pasów obezwładniających i stosowanie się do poleceń w tym zakresie oraz odnotowanie tych czynności w książce przebiegu służby;
 - 18) informowanie dyżurnego jednostki co najmniej na trzy godziny przed upływem czasu zatrzymania osoby zatrzymanej o upływającym terminie pobytu oraz ustalenie dalszego sposobu postępowania z tą osobą i odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 19) niezwłoczne informowanie osoby, o której mowa w § 5 ust. 1, o stwierdzonych nieprawidłowościach w wyposażeniu i zabezpieczeniu technicznym pomieszczenia oraz o innych nieprawidłowościach mogących stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa przebywających w nim osób i odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 20) przyjmowanie próśb, skarg i wniosków od osób umieszczonych w pomieszczeniu i przekazywanie ich osobie, o której mowa w § 5 ust. 1, oraz odnotowanie tych czynności w książce przebiegu służby.
2. Do obowiązków policjantów pełniących służbę w pomieszczeniu w szczególności należy:
- 1) wykonywanie zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2;
 - 2) wykonywanie poleceń dyżurnego zmiany;
 - 3) niezwłoczne informowanie dyżurnego zmiany o wydarzeniach nadzwyczajnych lub innych zdarzeniach stanowiących zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa osób umieszczonych w pomieszczeniu, a także o stwierdzonych nieprawidłowościach w wyposażeniu i zabezpieczeniu technicznym oraz podejmowanie przedsięwzięć zmierzających do eliminacji ujawnionego zagrożenia i odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 4) przyjmowanie zgłoszeń o złym stanie zdrowia osób umieszczonych w pomieszczeniu oraz niezwłoczne informowanie o tym dyżurnego zmiany i odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 5) niezwłoczne informowanie dyżurnego zmiany o konieczności przeprowadzenia badania lekarskiego w przypadku podejrzenia, że osoba umieszczona w pomieszczeniu jest chora zakaźnie lub zakażona oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 6) niezwłoczne informowanie dyżurnego zmiany o wynikającej z decyzji lekarza konieczności zwolnienia z pomieszczenia osoby umieszczonej w pomieszczeniu ze względu na jej stan zdrowia zagrażający życiu lub zdrowiu oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 7) przyjmowanie próśb, skarg i wniosków od osób umieszczonych w pomieszczeniu oraz przekazywanie ich dyżurnemu zmiany i odnotowanie tych czynności w książce przebiegu służby;
 - 8) sprawdzanie czystości, stanu sanitarnego pomieszczenia i jego wyposażenia;
 - 9) kontrolowanie zachowania osób w pomieszczeniu oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 10) otwieranie i zamykanie wejść, wyjść i przejść w pomieszczeniu, zgodnie z zasadami ustalonymi w niniejszym zarządzeniu;
 - 11) sprawdzanie osób umieszczonych w pomieszczeniu w przypadku, o którym mowa w § 21 ust. 1 pkt 2–5;
 - 12) wydawanie posiłków oraz napojów osobom umieszczonym w pomieszczeniu oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 13) wydawanie leków i nadzorowanie ich zażywania przez osobę umieszczoną w pomieszczeniu, w przypadku gdy wynika to ze wskazań lekarskich oraz odnotowanie tych czynności w książce przebiegu służby.

3. W pomieszczeniu, w skład którego wchodzi jeden oddział, do obowiązków policjanta pełniącego służbę w szczególności należy:
- 1) wykonywanie zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 1, 2 i 4–20 i ust. 2 pkt 8–13;
 - 2) niezwłoczne informowanie dyżurnego jednostki o wydarzeniach nadzwyczajnych lub innych zdarzeniach stanowiących zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa osób w nim umieszczonych, o stwierdzonych nieprawidłowościach w wyposażeniu i zabezpieczeniu technicznym oraz podejmowanie przedsięwzięć zmierzających do eliminacji ujawnionego zagrożenia i odnotowanie tego w książce przebiegu służby.

§ 15.

W przypadku zgłoszenia przez osobę umieszczoną w pomieszczeniu zamiaru wniesienia zażalenia na zatrzymanie, złożenia prośby, skargi lub wniosku, policjant pełniący służbę w pomieszczeniu jest zobowiązany podjąć czynności, mające na celu realizację uprawnień zatrzymanego, a w szczególności udostępnić papier i przyrządy do pisania oraz zapewnić warunki umożliwiające sporządzenie tych pism.

Rozdział 4.

Przyjmowanie, wydawanie, przekazywanie i zwalnianie osób umieszczonych w pomieszczeniu

§ 16.

Policjant przyjmujący osobę do pomieszczenia jest zobowiązany w szczególności:

- 1) sprawdzić zgodność danych osobowych osoby przyjmowanej z danymi zawartymi w dokumentach, stanowiących podstawę jej przyjęcia;
- 2) przeprowadzić rozmowę z:
 - a) wykonującym doprowadzenie lub konwój na temat zachowania osoby przyjmowanej podczas jej zatrzymania, doprowadzenia lub konwoju w celu ustalenia, czy nie wymaga szczególnego nadzoru,
 - b) osobą przyjmowaną w celu uzyskania dodatkowych informacji co do jej stanu zdrowia oraz ewentualnej potrzeby przeprowadzenia badań lekarskich;
- 3) wezwać osobę przyjmowaną do wydania przedmiotów, których posiadanie w pomieszczeniu jest zabronione, a następnie sprawdzić czy nie posiada ona takich przedmiotów;
- 4) przyjąć depozyt w obecności wykonującego doprowadzenie lub konwój i wypełnić kwit depozytowy;
- 5) przedłożyć kwit depozytowy do podpisu osobie przyjmowanej oraz wykonującemu doprowadzenie lub konwój;
- 6) umieścić depozyt w worku lub kopercie opatrzonej imieniem i nazwiskiem osoby przyjmowanej oraz numerem kwitu depozytowego, a następnie złożyć depozyt w magazynie depozytowym;
- 7) udokumentować przyjęcie osoby do pomieszczenia w książce ewidencji osób i w książce przebiegu służby.

§ 17.

Policjant wydający osobę zatrzymaną jest zobowiązany w szczególności:

- 1) zażądać od przejmującego osobę zatrzymaną okazania legitymacji służbowej i sprawdzić zgodność danych w niej zawartych z danymi zawartymi w nakazie wydania;
- 2) sprawdzić czy osoba zatrzymana nie posiada przedmiotów, których posiadanie w pomieszczeniu jest zabronione;
- 3) przedłożyć do podpisu osobie przejmującej osobę zatrzymaną nakaz wydania osoby zatrzymanej;
- 4) odnotować w książce przebiegu służby i w książce ewidencji osób wydanie osoby zatrzymanej oraz jej powrót, a w nakazie wydania osoby zatrzymanej odnotować datę i godzinę powrotu tej osoby do pokoju lub pomieszczenia.

§ 18.

Policjant przekazujący osobę zatrzymaną, tymczasowo aresztowaną lub skazaną jest zobowiązany w szczególności:

- 1) zażądać od przejmującego osobę zatrzymaną okazania legitymacji służbowej i sprawdzić zgodność danych w niej zawartych z danymi zawartymi w nakazie przekazania osoby zatrzymanej, a od przejmującego osobę tymczasowo aresztowaną lub skazaną zażądać legitymacji służbowej i innych dokumentów potwierdzających uprawnienie do przejścia tej osoby;
- 2) sprawdzić czy osoba zatrzymana, tymczasowo aresztowana lub skazana nie posiada przedmiotów, których posiadanie w pomieszczeniu jest zabronione;
- 3) przekazać za pokwitowaniem depozyt oraz:
 - a) zwrócić osobie zatrzymanej, tymczasowo aresztowanej lub skazanej przedmioty, których użycie nie stanowi zagrożenia dla życia lub zdrowia człowieka,
 - b) przekazać przejmującemu dokumenty tożsamości, środki płatnicze, przedmioty wartościowe, środki łączności oraz przedmioty, których użycie może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia człowieka podczas doprowadzenia lub konwoju;
- 4) odnotować w kwicie depozytowym odmowę potwierdzenia odbioru depozytu przez osobę zatrzymaną, tymczasowo aresztowaną lub skazaną, a następnie przedłożyć kwit depozytowy do podpisu przejmującemu osobę zatrzymaną, tymczasowo aresztowaną lub skazaną w celu potwierdzenia zwrotu depozytu;
- 5) odnotować w książce przebiegu służby i w książce ewidencji osób przekazanie osoby zatrzymanej, tymczasowo aresztowanej lub skazanej.

§ 19.

Policjant zwalnający osobę zatrzymaną jest zobowiązany w szczególności:

- 1) sprawdzić czy nie posiada ona przedmiotów, których posiadanie w pomieszczeniu jest zabronione;

- 2) zwrócić osobie zatrzymanej za pokwitowaniem depozyt oraz przedłożyć jej do podpisu kwit depozytowy;
- 3) odnotować w kwicie depozytowym odmowę potwierdzenia odbioru depozytu przez osobę zatrzymaną, a następnie w celu potwierdzenia zwrotu depozytu przedłożyć kwit depozytowy do podpisu osobie, w obecności której nastąpiła odmowa;
- 4) odnotować zwolnienie osoby zatrzymanej w książce przebiegu służby, podając przyczynę zwolnienia oraz w książce ewidencji osób, podając datę i godzinę zwolnienia.

§ 20.

1. W przypadku śmierci osoby przyjętej do pomieszczenia policjant, o którym mowa w § 5 ust. 1, uzgadnia z prokuratorem prowadzącym postępowanie w sprawie śmierci tej osoby sposób postępowania z jej depozytem.
2. W przypadku ucieczki osoby przyjętej do pomieszczenia, policjant pełniący służbę w pomieszczeniu, a w przypadku gdy pomieszczenie dzieli się na oddziały – dyżurny zmiany uzgadnia z policjantem, o którym mowa w § 5 ust. 1, tryb postępowania z pozostawionym w pomieszczeniu depozytem.

Rozdział 5.

Sprawdzanie osób i przegląd wyposażenia pomieszczenia oraz poprawności działania znajdujących się w nim urządzeń

§ 21.

1. Policjant, o którym mowa w § 14, z zastrzeżeniem ust. 4, jest zobowiązany sprawdzić osobę zatrzymaną, doprowadzoną w celu wytrzeźwienia, skazaną lub tymczasowo aresztowaną:
 - 1) przed przyjęciem jej do pomieszczenia, wydaniem, przekazaniem lub zwolnieniem;
 - 2) po opuszczeniu przez nią pokoju i po powrocie do niego;
 - 3) przed przeniesieniem jej do innego pokoju;
 - 4) w przypadku zaginięcia elementu wyposażenia pomieszczenia;
 - 5) w innych sytuacjach uzasadnionych okolicznościami oraz względami bezpieczeństwa.
2. Do sprawdzenia, o którym mowa w ust. 1, można wykorzystać środki techniczne.
3. Sprawdzenie polega na stwierdzeniu, czy osoba umieszczona w pomieszczeniu posiada przedmioty, których posiadanie w pomieszczeniu jest zabronione, i odebraniu tych przedmiotów w przypadku ich ujawnienia.
4. Sprawdzenia powinien dokonać w miarę możliwości policjant tej samej płci co osoba, wobec której czynność ta jest przeprowadzana.
5. Sprawdzenie osoby należy odnotować w książce przebiegu służby, a nazwę lub rodzaj ujawnionych przedmiotów wpisać z oznaczeniem ich cech indywidualnych do kwitu depozytowego.
6. W przypadku ujawnienia przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie należy niezwłocznie powiadomić policjanta, o którym mowa w § 5 ust. 1, w celu uzgodnienia przez niego dalszego sposobu postępowania z tymi przedmiotami z kierownikiem komórki lub jednostki organizacyjnej Policji lub uprawnionego podmiotu, do dyspozycji którego pozostaje osoba umieszczona w pomieszczeniu.

§ 22.

1. Policjant pełniący służbę w pomieszczeniu lub pracownik zobowiązany jest do przeglądu wyposażenia pomieszczenia oraz poprawności działania znajdujących się w nim urządzeń, w tym urządzeń wpływających na poziom bezpieczeństwa osób przebywających w pomieszczeniu. Przegląd przeprowadza się podczas każdej zmiany służby oraz w innych przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa.
2. Przegląd, o którym mowa w ust. 1, polega na sprawdzeniu stanu siatek, krat, okien, drzwi, podłóg, ścian, sufitów, oświetlenia, instalacji przyzywowej lub alarmowej i pozostałego wyposażenia pomieszczenia w celu stwierdzenia czy nie noszą one oznak uszkodzeń lub zmian wskazujących na przygotowywanie ucieczki lub zamachu.
3. W przypadku ujawnienia uszkodzeń lub zmian, o których mowa w ust. 2, policjant pełniący służbę w pomieszczeniu lub pracownik zobowiązany jest niezwłocznie powiadomić policjanta, o którym mowa w § 5 ust. 1, w celu wyłączenia z użytkowania tej części pomieszczenia, w której ujawniono uszkodzenia lub zmiany, do czasu ich usunięcia.
4. W przypadku zaginięcia przedmiotów stanowiących wyposażenie pomieszczenia policjant pełniący służbę w pomieszczeniu zobowiązany jest do niezwłocznego sprawdzenia osób w nim umieszczonych, przeprowadzenia szczegółowego przeglądu pomieszczenia oraz przedsięwzięcia czynności, mających na celu odnalezienie zaginionych przedmiotów.
5. Jeżeli w pokoju przebywa osoba skazana, tymczasowo aresztowana, zatrzymana lub doprowadzona w celu wytrzeźwienia, przegląd, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza policjant.
6. Wykonanie czynności, o których mowa w ust. 1-5, należy odnotować w książce przebiegu służby.

Rozdział 6.

Sposób postępowania w przypadku wydarzenia nadzwyczajnego

§ 23.

1. W celu zapobieżenia wydarzeniu nadzwyczajnemu policjanci, o których mowa w § 14, podejmują przedsięwzięcia odpowiednie do rodzaju zagrożenia, zwane dalej „wzmożonymi środkami ostrożności”.
2. Wzmożone środki ostrożności polegają na:
 - 1) użyciu środków przymusu bezpośredniego;

- 2) umieszczeniu osoby przyjętej do pomieszczenia w pokoju, w którym nie przebywają inne osoby.
3. Policjant pełniący służbę w pomieszczeniu odnotowuje w książce przebiegu służby zastosowanie wzmoczonych środków ostrożności oraz niezwłocznie informuje o tym policjanta, o którym mowa w § 5 ust. 1.

§ 24.

W przypadku ujawnienia wydarzenia nadzwyczajnego policjant wykonujący zadania w pomieszczeniu jest zobowiązany w szczególności do:

- 1) niezwłocznego podjęcia działań przeciwdziałających dalszym skutkom tego wydarzenia;
- 2) uruchomienia instalacji alarmowej;
- 3) udzielenia pierwszej pomocy, jeżeli zachodzi taka potrzeba;
- 4) poinformowania o wydarzeniu dyżurnego jednostki;
- 5) zabezpieczenia miejsca wydarzenia nadzwyczajnego oraz materiału pochodzącego z zapisu urządzeń monitorujących – w przypadku gdy pomieszczenie zostało wyposażone w takie urządzenia;
- 6) sporządzenia notatki urzędowej z przebiegu wydarzenia nadzwyczajnego i przekazania jej bezpośrednio przełożonemu lub dyżurnemu jednostki.

§ 25.

1. Przyczyny i okoliczności wydarzenia nadzwyczajnego wyjaśniane są przez policjantów wyznaczonych przez kierownika jednostki.
2. Z przebiegu czynności, o których mowa w ust. 1, sporządza się meldunek, który przesyła się w terminie 7 dni od daty wydarzenia nadzwyczajnego do komórki, o której mowa w § 5 ust. 2.
3. Meldunek, o którym mowa w ust. 2, w szczególności powinien zawierać następujące informacje:
 - 1) czas, miejsce oraz rodzaj wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 2) nazwę jednostki;
 - 3) stopień, imię i nazwisko oraz staż służby policjanta, o którym mowa w § 14, pełniącego służbę w pomieszczeniu w czasie, w którym doszło do wydarzenia nadzwyczajnego, oraz termin, w którym uczestniczył on w doskonaleniu zawodowym, o którym mowa w § 3 ust. 1;
 - 4) dane osobowe osoby lub osób uczestniczących w wydarzeniu nadzwyczajnym;
 - 5) szczegółowy opis przebiegu i skutków wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 6) czynności podjęte po wydarzeniu nadzwyczajnym;
 - 7) dane osoby uczestniczącej w czynnościach, o których mowa w pkt 6;
 - 8) wskazanie przepisów służbowych, co do których zachodzi przypuszczenie ich naruszenia;
 - 9) przedsięwzięcia zmierzające do wyeliminowania w przyszłości podobnych wydarzeń nadzwyczajnych.
4. Meldunek, o którym mowa w ust. 2, podlega analizie przez policjantów komórek, o których mowa w § 5 ust. 2. Analizę należy przedłożyć do akceptacji kierownikowi komórki, o której mowa w § 5 ust. 2, w terminie 14 dni od daty wydarzenia nadzwyczajnego.
5. Kopię zaakceptowanej analizy przesyła się do komórki organizacyjnej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwej do spraw kontroli oraz do komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej do spraw konwojowych.

Rozdział 7.

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 26.

Traci moc zarządzenie nr 1061 Komendanta Głównego Policji z dnia 2 września 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia (Dz. Urz. KGP Nr 12, poz. 56 i Nr 16, poz. 85), z wyjątkiem § 5 ust. 2, który traci moc z upływem dnia 31 grudnia 2012 r.

§ 27.

Zarządzenie wchodzi w życie w dniu następnym po dniu podpisania, z wyjątkiem § 5 ust. 2, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01	X	08	01	
				03							
				04							
				06							
				07							
				10							
				11							
							02	X		02	

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ZARZĄDZENIE Nr 134
KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 30 października 2012 r.

w sprawie metod i form wykonywania zadań w policyjnej izbie dziecka

(Dz. Urz. KGP z dnia 31 października 2012 r.)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 627, 664, 908 i 951) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.
Przepisy ogólne

§ 1.

Zarządzenie określa metody i formy wykonywania zadań w policyjnej izbie dziecka, zwanej dalej „izbą”.

§ 2.

Kierownik izby, organizując służbę, wyznacza co najmniej jednemu policjantowi w izbie funkcję dyżurnego, zwanym dalej „dyżurnym” i co najmniej jednemu funkcje wychowawcy, zwanym dalej „wychowawcą”.

§ 3.

Do służby w izbie kieruje się policjantów, którzy ukończyli doskonalenie zawodowe lokalne w zakresie metod i form pełnienia służby w izbie. Policjanci pełniący służbę w izbie powinni co najmniej raz w roku uczestniczyć w takim doskonaleniu.

§ 4.

Kierownik izby może kierować do pracy w izbie pracowników, którzy będą wspomagali policjantów przy wykonywaniu następujących zadań:

- 1) prowadzeniu magazynu do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu, zwanego dalej „magazynem depozytowym” oraz magazynu bielizny pościelowej;
- 2) obsłudze urządzeń monitorujących, z wyjątkiem służących do obserwowania i rejestrowania obrazu – w przypadku, gdy izba została wyposażona w takie urządzenia;
- 3) przygotowywaniu lub podgrzewaniu posiłków oraz zmywaniu naczyń;
- 4) wydawaniu posiłków oraz napojów nieletnim umieszczonym w izbie;
- 5) utrzymaniu izby i jej wyposażenia w czystości i wymaganym stanie sanitarnym;
- 6) przeglądzie wyposażenia izby oraz poprawności działania znajdujących się w niej urządzeń, w tym urządzeń wpływających na poziom bezpieczeństwa osób przebywających w izbie, z zastrzeżeniem § 27 ust. 5;
- 7) zgłaszaniu nieprawidłowości dotyczących funkcjonowania izby jej kierownikowi lub wyznaczonemu przez niego policjantowi;
- 8) archiwizacji dokumentacji prowadzonej i ewidencjonowanej w izbie;
- 9) wykonywaniu innych zadań zleconych przez kierownika izby lub wyznaczonego przez niego policjanta.

§ 5.

Kierownik izby, a pod jego nieobecność wyznaczony przez niego policjant, sprawuje nadzór nad pełnieniem służby w izbie.

Rozdział 2
Dokumentacja służbowa

§ 6.

1. W izbie prowadzi się następującą dokumentację:
 - 1) książkę przebiegu służby w policyjnej izbie dziecka, zwanej dalej „książką przebiegu służby”, której wzór określa załącznik nr 1 do zarządzenia;
 - 2) książkę ewidencji nieletnich umieszczonych w policyjnej izbie dziecka, zwanej dalej „książką ewidencji nieletnich”, której wzór określa załącznik nr 2 do zarządzenia;
 - 3) książkę wizyt lekarskich, której wzór określa załącznik nr 3 do zarządzenia;
 - 4) kwity depozytowe, których wzór określa załącznik nr 4 do zarządzenia;
 - 5) kartę zapoznania z prawami i obowiązkami nieletnich w policyjnej izbie dziecka, szczegółowym porządkiem dnia w policyjnej izbie dziecka, regulaminem pobytu nieletnich w policyjnej izbie dziecka, z informacją o wyposażeniu policyjnej izby dziecka w urządzenia monitorujące, której wzór określa załącznik nr 5 do zarządzenia.
2. W izbie prowadzi się ewidencję następującej dokumentacji:
 - 1) nakazów przyjęcia, przekazania i zwolnienia nieletnich, na podstawie których są oni odpowiednio przyjmowani, przekazywani i zwalniani z izby; wzór nakazu przyjęcia, przekazania i zwolnienia nieletniego określa załącznik nr 6 do zarządzenia;

- 2) nakazów wydania nieletnich, na podstawie których są oni wydawani do czynności służbowych; wzór nakazu wydania nieletniego określa załącznik nr 7 do zarządzenia;
 - 3) kopii protokołów zatrzymania nieletniego;
 - 4) poleceń lub zarządzeń sądu albo ich kopii;
 - 5) postanowień sądu o umieszczeniu nieletniego w schronisku dla nieletnich lub tymczasowym umieszczeniu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, rodzinie zastępczej zawodowej albo w szpitalu psychiatrycznym lub innym odpowiednim zakładzie leczniczym lub domu pomocy społecznej albo ich odpisów bądź kopii;
 - 6) dokumentacji medycznej nieletniego przyjętego do izby;
 - 7) korespondencji w sprawie nieletniego.
3. W izbie można prowadzić skorowidz danych osobowych nieletnich w niej umieszczonych lub wcześniej przebywających. Decyzje w tym zakresie podejmuje kierownik izby.
 4. W książce przebiegu służby policjant pełniący służbę w izbie odnotowuje przebieg służby, wydarzenia w jej trakcie oraz wykonywanie zadań w izbie, w szczególności:
 - 1) rozpoczęcie i zakończenie służby;
 - 2) przyjęcie nieletniego do izby, w tym również w ramach przerwy w konwoju albo w doprowadzeniu oraz na polecenie lub zarządzenie sądu, wydanie, przekazanie lub zwolnienie nieletniego z izby;
 - 3) zdarzenie w izbie z udziałem nieletniego w niej umieszczonego, skutkujące śmiercią, ucieczką lub zamachem w celu uwolnienia tego nieletniego albo zamachem na życie lub zdrowie człowieka, skutkującym jego hospitalizacją, zwane dalej „wydarzeniem nadzwyczajnym”;
 - 4) umieszczenie nieletniego w pokoju izolacyjnym lub izolatce sanitarnej wraz z podaniem przyczyny umieszczenia;
 - 5) zadania, o których mowa w § 4 pkt 3–7 i 9.
 5. Dokumentację, o której mowa w ust. 1 pkt 1–3 oraz w ust. 3, można prowadzić w postaci elektronicznej, w sposób uniemożliwiający uszkodzenie lub zniszczenie danych w niej zawartych.
 6. W przypadku stwierdzenia w dokumentacji, o której mowa w ust. 1 pkt 1–3 oraz w ust. 3, błędnych zapisów, uzupełnia się te zapisy nowym wpisem z adnotacją opisującą przyczynę i zakres zmiany dokonanego wpisu.
 7. Dokumentacja, o której mowa w ust. 2 pkt 1–2 oraz 4–5, może zostać przesłana telefaksem lub pocztą elektroniczną.
 8. W przypadku, o którym mowa w ust. 7, dyżurny izby telefonicznie potwierdza u wystawcy nakazu, polecenia, zarządzenia lub postanowienia fakt jego sporządzenia i odnotowuje to na odwrocie nakazu, polecenia, zarządzenia lub postanowienia przesłanego telefaksem lub wydruku nakazu, polecenia, zarządzenia lub postanowienia przesłanego pocztą elektroniczną.
 9. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w dokumentacji, o której mowa w ust. 2 pkt 1–5, czynności przyjmowania, zwalniania, wydawania i przekazywania osób wstrzymuje się do czasu usunięcia tych nieprawidłowości.
 10. Dokumenty, o których mowa w ust. 1 pkt 4 oraz w ust. 2, przechowuje się w teczce akt nieletniego, prowadzonej odrębnie dla każdego nieletniego.

Rozdział 3

Sposób pełnienia służby i wykonywania zadań w izbie

§ 7.

1. Do izby nie wolno wносить przedmiotów, których użycie może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia człowieka.
2. Policjanci oraz pracownicy wykonujący w izbie zadania są zobowiązani pozostawić w miejscu wskazanym przez kierownika izby przedmioty, o których mowa w ust. 1, a także odpowiednio zabezpieczoną broń, legitymację służbową i znak identyfikacji indywidualnej.
3. Przepisu ust. 1 i 2 nie stosuje się wobec policjantów wchodzących do izby w celu przyjęcia, przekazania lub wydania nieletniego.
4. Kierownik izby wyznacza miejsce i sposób przechowywania przedmiotów, o których mowa w ust. 1 i 2.
5. Przedmioty stanowiące wyposażenie izby należy zabezpieczyć w sposób uniemożliwiający ich wykorzystanie do zamachu na życie lub zdrowie człowieka albo ucieczkę nieletniego.

§ 8.

1. Wykonujący zadania w izbie są zobowiązani do zachowania szczególnej ostrożności w celu niedopuszczenia do wydarzenia nadzwyczajnego oraz innego zagrożenia prawidłowego funkcjonowania izby.
2. Policjanci pełniący służbę w izbie mają obowiązek sprawować stały nadzór nad nieletnim przebywającym w izbie.

§ 9.

1. Policjantom pełniącym służbę w izbie zabrania się:
 - 1) pozostawiania bez nadzoru nieletnich umieszczonych w izbie;
 - 2) opuszczania izby bez zgody kierownika lub wyznaczonego przez niego policjanta;
 - 3) wpuszczania do izby osób nieuprawnionych, których pobyt nie stanowi realizacji zadań wynikających z niniejszego zarządzenia lub odrębnych przepisów;

- 4) udzielania osobom nieuprawnionym informacji o nieletnich umieszczonych w izbie;
 - 5) umożliwiania kontaktowania się nieletnich umieszczonych w izbie z nieletnim umieszczonym w pokoju izolacyjnym lub izolatce sanitarnej.
2. Przepis ust. 1 pkt 2–5 stosuje się odpowiednio do pracowników.

§ 10.

1. Wejścia i wyjścia izby oraz drzwi do sypialni dla nieletnich, świetlicy, jadalni, magazynu do przechowywania rzeczy przekazanych do depozytu oraz bielizny pościelowej, szatni dla personelu izby, izolatki sanitarnej i pokoi powinny być zamknięte na klucz, a otwierane tylko w razie uzasadnionej potrzeby, na czas niezbędny do wykonania zadań służbowych.
2. Każdorazowo przed otwarciem drzwi sypialni dla nieletnich, pokoju izolacyjnego lub izolatki sanitarnej, w której przebywa nieletni, policjant jest zobowiązany sprawdzić przez wizjer jego zachowanie.

§ 11.

1. Dyżurny izby przechowuje klucze do zamków drzwi i krat wejść do izby i wyjść z niej oraz otwiera i zamyka drzwi i kraty zgodnie z umownymi sygnałami, przekazywanymi przez wychowawcę.
2. Zabrania się przekazywania kluczy osobom nieuprawnionym, pozostawiania ich bez nadzoru lub w zamkach drzwi i krat.

§ 12.

1. Policjanci pełniący służbę w izbie są zobowiązani na bieżąco kontrolować zachowanie nieletniego w niej umieszczonego.
2. Kontrola zachowania nieletniego przebywającego w sypialni dla nieletnich odbywa się nie rzadziej niż co 30 minut.
3. W przypadku, gdy w sypialni dla nieletnich do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa nieletnich wykorzystywane są działające w systemie całodobowym urządzenia monitorujące, służące do obserwowania i rejestrowania obrazu, kontrola, o której mowa w ust. 2, odbywa się nie rzadziej niż co 60 minut.
4. Kontrola zachowania nieletniego umieszczonego w pokoju izolacyjnym odbywa się nie rzadziej niż co 15 minut.
5. W przypadku, gdy w pokoju izolacyjnym do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa nieletnich wykorzystywane są działające w systemie całodobowym urządzenia monitorujące, służące do obserwowania i rejestrowania obrazu, kontrola, o której mowa w ust. 4, odbywa się nie rzadziej niż co 30 minut.
6. W godzinach od 22.00 do 06.00, kontrola, o której mowa w ust. 2 i 4, odbywa się przez wizjer drzwi sypialni dla nieletnich.
7. Kontrola zachowania nieletniego umieszczonego w izolatce sanitarnej odbywa się według zaleceń lekarskich, nie rzadziej jednak niż co 15 minut.
8. Kontrolę oraz zachowanie nieletnich umieszczonych w izbie w przypadkach, o których mowa w ust. 2–7, odnotowuje się w książce przebiegu służby.

§ 13.

1. Decyzję o umieszczeniu nieletniego w pokoju izolacyjnym albo izolatce sanitarnej podejmuje kierownik izby lub wyznaczony przez niego policjant.
2. Umieszczenie nieletniego w pokoju izolacyjnym albo w izolatce sanitarnej odnotowuje się w książce przebiegu służby oraz w książce ewidencji nieletnich.

§ 14.

1. Do obowiązków kierownika izby w szczególności należy:
 - 1) zapoznanie się z przebiegiem poprzedniej służby niezwłocznie po rozpoczęciu służby w izbie;
 - 2) przydzielanie zadań policjantom pełniącym służbę w izbie lub pracownikowi oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 3) niezwłoczne informowanie dyżurnego jednostki organizacyjnej Policji, w której terytorialnym zasięgu działania znajduje się izba, o wydarzeniach nadzwyczajnych lub innych zdarzeniach stanowiących zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa nieletnich umieszczonych w izbie oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 4) niezwłoczne zapoznanie nieletniego przyjmowanego do izby z regulaminem pobytu w izbie, przysługującymi mu prawami i ciążącymi na nim obowiązkami, szczegółowym porządkiem dnia oraz poinformowanie go o wyposażeniu izby w urządzenia monitorujące, w tym służące również do obserwowania i rejestrowania obrazu - w przypadku ich zainstalowania;
 - 5) niezwłoczne informowanie lekarza o konieczności badania lekarskiego w przypadku uskarżania się nieletniego na zły stan zdrowia, podejrzenia, że jest on chory zakaźnie lub zakażony oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 6) niezwłoczne informowanie jednostki organizacyjnej Policji prowadzącej postępowanie w sprawie nieletniego lub właściwego sądu rodzinnego o wynikającej z decyzji lekarza konieczności zwolnienia nieletniego z izby ze względu na stan jego zdrowia oraz uzgadnianie z tą jednostką lub sądem dalszego trybu postępowania w sprawie i odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 7) niezwłoczne informowanie jednostki organizacyjnej Policji prowadzącej postępowanie w sprawie nieletniego lub właściwego sądu rodzinnego, nie później jednak niż na trzy godziny przed upływającym czasem zatrzymania tego nieletniego o konieczności jego zwolnienia i przekazania go rodzicom lub opiekunom,

w przypadku nieogłoszenia mu w ciągu 72 godzin od chwili zatrzymania postanowienia o umieszczeniu w schronisku dla nieletnich lub tymczasowym umieszczeniu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, rodzinie zastępczej zawodowej, placówce opiekuńczo-wychowawczej albo zakładzie leczniczym lub domu pomocy społecznej, a także uzgadnianie z tą jednostką lub sądem dalszego trybu postępowania w sprawie i odnotowanie tego w książce przebiegu służby;

- 8) informowanie właściwego sądu rodzinnego o nieodebraniu przez dyrektora młodzieżowego ośrodka wychowawczego nieletniego, który samowolnie przebywał poza tym ośrodkiem oraz o upływającym terminie pobytu w izbie tego nieletniego, a także uzgadnianie z tym sądem dalszego trybu postępowania w sprawie i odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 9) informowanie sądu rodzinnego, na obszarze którego właściwości znajduje się izba, o umieszczeniu w izbie nieletniego na czas uzasadnionej przerwy w konwoju lub doprowadzeniu i odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 10) przyjmowanie próśb, skarg i wniosków od nieletnich umieszczonych w izbie oraz odnotowanie tych czynności w książce przebiegu służby.
2. Do obowiązków dyżurnego izby w szczególności należy:
- 1) wykonywanie poleceń kierownika izby;
 - 2) zapoznanie się niezwłocznie po rozpoczęciu służby w izbie z przebiegiem poprzedniej służby;
 - 3) sprawdzenie stanu faktycznego z dokumentacją służbową w odniesieniu do nieletnich umieszczonych w izbie oraz ich depozytów i odnotowanie tego w książce przebiegu służby, w tym podanie liczby nieletnich umieszczonych w izbie;
 - 4) informowanie pracowników o zwolnieniu sypialni dla nieletnich, izolatki sanitarnej lub pokoju izolacyjnego;
 - 5) szczegółowe sprawdzanie czy dokumentacja związana z przyjęciem, przekazaniem, wydaniem lub zwolnieniem nieletniego jest kompletna i nie zawiera błędów, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w tej dokumentacji niezwłoczne informowanie osoby, która ją dostarczyła, o konieczności uzupełnienia tej dokumentacji lub dokonania stosownych sprostowań;
 - 6) przyjmowanie, przekazywanie, wydawanie i terminowe zwalnianie nieletnich oraz odnotowanie tych czynności w książce przebiegu służby i w książce ewidencji nieletnich;
 - 7) odmowa przyjęcia, przekazania, wydania lub zwolnienia nieletniego w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w dokumentacji, stanowiącej podstawę przyjęcia, przekazania, wydania lub zwolnienia nieletniego, oraz odnotowanie tych czynności w książce przebiegu służby;
 - 8) niezwłoczne informowanie kierownika izby o wydarzeniach nadzwyczajnych lub innych zdarzeniach stanowiących zagrożenie dla porządku lub bezpieczeństwa nieletnich w niej umieszczonych, o stwierdzonych nieprawidłowościach w wyposażeniu i zabezpieczeniu technicznym oraz podejmowanie przedsięwzięć zmierzających do eliminacji ujawnionego zagrożenia i odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 9) sprawdzanie czystości, wymaganego stanu sanitarnego izby i jej wyposażenia;
 - 10) kontrola zachowania nieletnich w izbie oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 11) otwieranie i zamykanie wejść, wyjść i przejść w izbie, zgodnie z zasadami ustalonymi w niniejszym zarządzeniu;
 - 12) sprawdzanie nieletnich umieszczonych w izbie w przypadku, o którym mowa w § 25 ust. 1 oraz odnotowanie tego w książce przebiegu służby;
 - 13) odnotowanie w książce przebiegu służby faktu wydania posiłków oraz napojów nieletnim umieszczonym w izbie;
 - 14) wydawanie leków i nadzorowanie ich zażywania przez nieletniego umieszczonego w izbie w przypadku, gdy wynika to z zaleceń lekarza oraz odnotowanie tych czynności w książce przebiegu służby;
 - 15) wykonywanie zadań, o których mowa w ust. 1 pkt 2-10, pod nieobecność kierownika izby.
3. Do obowiązków wychowawcy w szczególności należy:
- 1) wykonywanie poleceń kierownika izby, a pod jego nieobecność dyżurnego izby;
 - 2) zapoznanie się niezwłocznie po rozpoczęciu służby w izbie z przebiegiem poprzedniej służby;
 - 3) prowadzenie z nieletnim zajęć wychowawczo-opiekuńczych, kulturalno-oświatowych, sportowo-rekreacyjnych oraz nadzorowanie nieletnich podczas prac porządkowych na terenie izby;
 - 4) czuwanie nad przestrzeganiem przez nieletnich zasad współżycia społecznego;
 - 5) zapewnienie dbałości o higienę osobistą nieletnich, czystość i porządek w izbie oraz o korzystanie przez nieletnich z wyposażenia izby zgodnie z jego przeznaczeniem;
 - 6) niezwłoczne powiadomianie kierownika izby lub wyznaczonego przez niego policjanta o wystąpieniu zagrożenia życia lub zdrowia człowieka, zniszczeniu wyposażenia izby lub innym groźnym w skutkach zdarzeniu;
 - 7) kontrola zachowania nieletnich w izbie.

§ 15.

W przypadku zgłoszenia przez nieletniego zamiaru wniesienia zażalenia na zatrzymanie, złożenia prośby, skargi lub wniosku, policjant pełniący służbę w izbie jest zobowiązany podjąć czynności, mające na celu realizację uprawnień nieletniego, a w szczególności udostępnić papier i przyrządy do pisania oraz zapewnić warunki umożliwiające sporządzenie tych pism.

Rozdział 4

Przyjmowanie, wydawanie, przekazywanie i zwalnianie nieletnich z izby

§ 16.

1. Zatrzymanego nieletniego przyjmuje się do izby na podstawie kopii protokołu zatrzymania nieletniego.
2. Nieletniego w trakcie samowolnego pobytu poza schroniskiem dla nieletnich, młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym lub zakładem poprawczym przyjmuje się do izby na podstawie kopii protokołu zatrzymania nieletniego lub nakazu przyjęcia, opatrzonego stemplem nagłówkowym jednostki organizacyjnej Policji, w której terytorialnym zasięgu działania ujawniono tego nieletniego, oraz podpisem i stemplem tytułowo-nazwiskowym kierownika tej jednostki lub komórki organizacyjnej albo ich zastępców, a w przypadku ich nieobecności – dyżurnego tej jednostki.
3. Nieletniego przyjmuje się również do izby:
 - 1) na podstawie decyzji dowódcy konwoju lub doprowadzenia;
 - 2) na polecenie lub zarządzenie sądu.
4. Dokumentem dodatkowym wymaganym do przyjęcia do izby nieletniego:
 - 1) posiadającego widoczne obrażenia ciała jest notatka służbowa dotycząca okoliczności ich powstania albo raport – jeśli wynika to z odrębnych przepisów, sporządzone przez wykonującego doprowadzenie lub konwój;
 - 2) któremu zgodnie z przepisami w sprawie badań lekarskich osób zatrzymanych przez Policję udzielono niezwłocznie pierwszej pomocy medycznej lub poddano go niezbędnym badaniom lekarskim jest zaświadczenie lekarskie o istnieniu lub braku przeciwwskazań medycznych do umieszczenia go w izbie.

§ 17.

Policjant przyjmujący nieletniego do izby jest zobowiązany w szczególności:

- 1) sprawdzić zgodność danych osobowych nieletniego przyjmowanego do izby z danymi zawartymi w dokumentach, o których mowa w § 16 ust. 1-2 i 4, w sytuacji, w której przyjęcie nieletniego do izby następuje na podstawie tych dokumentów;
- 2) przeprowadzić rozmowę z:
 - a) wykonującym doprowadzenie lub konwój na temat zachowania przyjmowanego nieletniego podczas jego zatrzymania, doprowadzenia lub konwoju w celu ustalenia, czy nie wymaga on umieszczenia w pokoju izolacyjnym,
 - b) przyjmowanym nieletnim w celu uzyskania informacji na temat całokształtu jego sytuacji życiowej, w szczególności dotyczących stanu zdrowia oraz ewentualnej potrzeby przeprowadzenia badań lekarskich, dotychczasowego stylu życia, sytuacji rodzinnej i materialnej, przemocy w rodzinie, edukacji, przyczyny pobytu w izbie, przejawów demoralizacji;
- 3) wezwać przyjmowanego nieletniego do wydania przedmiotów, których posiadanie w izbie jest zabronione, a następnie sprawdzić czy nie posiada on takich przedmiotów;
- 4) przyjąć depozyt w obecności wykonującego doprowadzenie lub konwój i wypełnić kwit depozytowy;
- 5) przedłożyć kwit depozytowy do podpisu przyjmowanemu nieletniemu oraz wykonującemu doprowadzenie lub konwój;
- 6) umieścić depozyt w worku lub kopercie opatrzonej imieniem i nazwiskiem przyjmowanego nieletniego oraz numerem kwitu depozytowego, a następnie złożyć depozyt w magazynie depozytowym;
- 7) odnotować w:
 - a) książce ewidencji nieletnich – nazwę komórki lub jednostki organizacyjnej Policji albo podmiotu, do dyspozycji którego pozostaje nieletni przyjęty do izby,
 - b) książce przebiegu służby – przeprowadzenie rozmów, o których mowa w pkt 2;
- 8) wydać nieletniemu odzież, bieliznę i obuwie oraz środki czystości niezbędne do utrzymania higieny osobistej.

§ 18.

Dokumentem stanowiącym podstawę wydania nieletniego w celu przeprowadzenia z jego udziałem czynności służbowych jest:

- 1) nakaz wydania opatrzonego stemplem nagłówkowym jednostki organizacyjnej Policji, do dyspozycji której pozostaje nieletni, oraz podpisem i stemplem tytułowo - nazwiskowym kierownika tej jednostki lub komórki organizacyjnej albo ich zastępców, a w przypadku ich nieobecności - dyżurnego tej jednostki, albo
- 2) polecenie lub zarządzenie sądu rodzinnego.

§ 19.

Policjant wydający nieletniego jest zobowiązany w szczególności:

- 1) zażądać od policjanta przejmującego nieletniego okazania legitymacji służbowej i sprawdzić zgodność danych w niej zawartych z danymi zawartymi w nakazie wydania;
- 2) sprawdzić czy nieletni nie posiada przedmiotów, których posiadanie w izbie jest zabronione;
- 3) przedłożyć policjantowi przejmującemu nieletniego nakaz wydania do podpisu;
- 4) odnotować w książce przebiegu służby i w książce ewidencji nieletnich wydanie nieletniego oraz jego powrót, a w nakazie wydania odnotować datę i godzinę powrotu tego nieletniego.

§ 20.

Dokumentem stanowiącym podstawę przekazania nieletniego jest:

- 1) nakaz przekazania opatrzony stemplem nagłówkowym jednostki organizacyjnej Policji, do dyspozycji której pozostaje nieletni, oraz podpisem i stemplem tytułowo - nazwiskowym kierownika tej jednostki lub komórki organizacyjnej albo ich zastępców, a w przypadku ich nieobecności - dyżurnego tej jednostki, albo
- 2) upoważnienie wystawione przez podmiot uprawniony do odbioru nieletniego.

§ 21.

Policjant przekazujący nieletniego jest zobowiązany w szczególności:

- 1) zażądać od policjanta przejmującego nieletniego okazania legitymacji służbowej, a od osoby upoważnionej do odbioru nieletniego dowodu osobistego i sprawdzić zgodność danych zawartych w tych dokumentach z danymi zawartymi odpowiednio w nakazie przekazania albo w upoważnieniu;
- 2) sprawdzić czy nieletni nie posiada przedmiotów, których posiadanie w izbie jest zabronione;
- 3) wydać za pokwitowaniem depozyt oraz:
 - a) zwrócić nieletniemu przedmioty, których użycie nie stanowi zagrożenia dla życia lub zdrowia człowieka,
 - b) przekazać przejmującemu dokumenty tożsamości, środki płatnicze, przedmioty wartościowe, środki łączności oraz przedmioty, których użycie może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia człowieka;
- 4) odnotować w kwicie depozytowym odmowę potwierdzenia odbioru depozytu przez nieletniego, a następnie przedłożyć kwit depozytowy do podpisu przejmującemu nieletniego w celu potwierdzenia zwrotu depozytu.

§ 22.

Dokumentem stanowiącym podstawę zwolnienia nieletniego z izby jest:

- 1) nakaz zwolnienia opatrzony stemplem nagłówkowym jednostki organizacyjnej Policji, do dyspozycji której pozostaje nieletni, oraz podpisem i stemplem tytułowo - nazwiskowym kierownika tej jednostki lub komórki organizacyjnej albo ich zastępców, a w przypadku ich nieobecności – dyżurnego tej jednostki, albo
- 2) polecenie lub zarządzenie sądu rodzinnego.

§ 23.

Policjant zwalnający nieletniego jest zobowiązany w szczególności:

- 1) zażądać okazania dokumentu tożsamości od rodzica lub opiekuna odbierającego nieletniego;
- 2) sprawdzić czy nieletni, nie posiada przedmiotów, których posiadanie w izbie jest zabronione;
- 3) zwrócić nieletniemu w obecności rodzica lub opiekuna za pokwitowaniem depozyt oraz przedłożyć mu do podpisu kwit depozytowy;
- 4) odnotować w kwicie depozytowym odmowę potwierdzenia odbioru depozytu przez nieletniego, a następnie w celu potwierdzenia zwrotu depozytu przedłożyć kwit depozytowy do podpisu innej osobie, w obecności której nastąpiła odmowa;
- 5) odnotować zwolnienie nieletniego w książce przebiegu służby, podając jego przyczynę, oraz w książce ewidencji nieletnich, podając datę i godzinę zwolnienia;
- 6) oddać nieletniego pod opiekę rodzicowi lub opiekunowi i przedłożyć mu do podpisu potwierdzenie odbioru nieletniego.

§ 24.

W przypadku śmierci albo ucieczki nieletniego policjant pełniący służbę w izbie przekazuje jego depozyt za pokwitowaniem właściwemu organowi prowadzącemu postępowanie w sprawie, rodzicowi lub opiekunowi nieletniego.

Rozdział 5

Sprawdzanie nieletnich i przegląd wyposażenia izby oraz poprawności działania znajdujących się w niej urządzeń

§ 25.

1. Dyżurny izby lub wychowawca jest zobowiązany sprawdzić nieletniego:
 - 1) przed przyjęciem go do izby, wydaniem, przekazaniem lub zwolnieniem;
 - 2) przed przyjęciem go do izolatki sanitarnej i po opuszczeniu przez niego tej izolatki;
 - 3) przed przyjęciem go do pokoju izolacyjnego i po opuszczeniu przez niego tego pokoju;
 - 4) przed jego wyjściem na świeże powietrze i po powrocie z niego;
 - 5) w przypadku zaginięcia przedmiotów stanowiących wyposażenie izby oraz w innych sytuacjach uzasadnionych okolicznościami oraz względami bezpieczeństwa.
2. Do sprawdzenia, o którym mowa w ust. 1, można wykorzystać środki techniczne.
3. Sprawdzenie polega na stwierdzeniu czy nieletni umieszczony w izbie posiada przedmioty, których posiadanie w izbie jest zabronione, i odebraniu tych przedmiotów w przypadku ich ujawnienia.
4. Sprawdzenia powinien dokonać w miarę możliwości policjant tej samej płci co nieletni, wobec którego czynność ta jest przeprowadzana.
5. Sprawdzenie nieletniego należy odnotować w książce przebiegu służby, a nazwę lub rodzaj ujawnionych przedmiotów wpisać z oznaczeniem ich cech indywidualnych do kwitu depozytowego.

6. W przypadku ujawnienia przedmiotów mogących stanowić dowód w sprawie należy niezwłocznie powiadomić o tym kierownika jednostki lub komórki organizacyjnej Policji, do dyspozycji którego pozostaje nieletni umieszczony w izbie, w celu uzgodnienia dalszego sposobu postępowania z tymi przedmiotami.

§ 26.

1. Policjant pełniący służbę w izbie albo pracownik jest zobowiązany do przeglądu wyposażenia izby oraz poprawności działania znajdujących się w niej urządzeń, w tym urządzeń wpływających na poziom bezpieczeństwa osób przebywających w izbie. Przegląd przeprowadza się podczas każdej zmiany służby oraz w innych przypadkach uzasadnionych względami bezpieczeństwa.
2. Przegląd, o którym mowa w ust. 1, polega na sprawdzeniu stanu siatek, krat, okien, drzwi, podłóg, ścian, sufitów, oświetlenia, instalacji przyzywowej lub alarmowej i pozostałego wyposażenia izby w celu stwierdzenia czy nie noszą one oznak uszkodzeń lub zmian wskazujących na przygotowywanie ucieczki lub zamachu.
3. W przypadku ujawnienia uszkodzeń lub zmian, o których mowa w ust. 2, policjant pełniący służbę w izbie lub pracownik jest zobowiązany niezwłocznie poinformować o tym kierownika izby lub dyżurnego izby w celu wyłączenia z użytkowania tej części izby, w której ujawniono uszkodzenia lub zmiany, do czasu ich usunięcia.
4. W przypadku zaginięcia przedmiotów stanowiących wyposażenie izby należy niezwłocznie dokonać sprawdzenia nieletnich w niej umieszczonych, przeprowadzić szczegółowy przegląd izby oraz przedsięwziąć czynności mające na celu odnalezienie zaginionych przedmiotów.
5. Jeżeli w sypialni dla nieletnich, pokoju izolacyjnym lub w izolatce sanitarnej przebywa nieletni, przegląd, o którym mowa w ust. 1, przeprowadza policjant.
6. Wykonanie czynności, o których mowa w ust. 1–5, należy odnotować w książce przebiegu służby.

Rozdział 6

Sposób postępowania w przypadku wydarzenia nadzwyczajnego

§ 27.

1. W celu zapobieżenia wydarzeniu nadzwyczajnemu policjanci pełniący służbę w izbie podejmują przedsięwzięcia odpowiednie do rodzaju zagrożenia, zwane dalej „wzmocnionymi środkami ostrożności”.
2. Wzmoczone środki ostrożności polegają na:
 - 1) użyciu środków przymusu bezpośredniego;
 - 2) umieszczeniu nieletniego w izolatce sanitarnej lub pokoju izolacyjnym.
3. Dyżurny izby odnotowuje w książce przebiegu służby zastosowanie wzmoczonych środków ostrożności.
4. O zastosowaniu wzmoczonych środków ostrożności należy niezwłocznie poinformować kierownika izby lub wyznaczonego przez niego policjanta.
5. Datę i godzinę umieszczenia nieletniego w izolatce sanitarnej lub pokoju izolacyjnym oraz datę i godzinę zwolnienia nieletniego z izolatki sanitarnej lub pokoju izolacyjnego odnotowuje się ponadto w książce ewidencji nieletnich.

§ 28.

W przypadku ujawnienia wydarzenia nadzwyczajnego policjant pełniący służbę w izbie jest zobowiązany w szczególności do:

- 1) niezwłocznego podjęcia działań przeciwdziałających dalszym skutkom tego wydarzenia;
- 2) uruchomienia instalacji alarmowej;
- 3) udzielenia pierwszej pomocy, jeżeli zachodzi taka potrzeba;
- 4) poinformowania o wydarzeniu kierownika izby lub dyżurnego izby;
- 5) zabezpieczenia miejsca wydarzenia nadzwyczajnego oraz materiału pochodzącego z zapisu urządzeń monitorujących – w przypadku gdy pomieszczenie zostało wyposażone w takie urządzenia;
- 6) sporządzenia notatki urzędowej z przebiegu wydarzenia nadzwyczajnego i przekazania jej kierownikowi izby lub bezpośredniemu przełożonemu.

§ 29.

1. Kierownik izby, a pod jego nieobecność wyznaczony przez niego policjant, sporządza meldunek, opisujący przyczyny i okoliczności, w których doszło do wydarzenia nadzwyczajnego i przekazuje go w terminie 7 dni od daty tego wydarzenia kierownikowi komórki organizacyjnej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwej do spraw konwojowych.
2. Meldunek, o którym mowa w ust. 1, w szczególności powinien zawierać następujące informacje:
 - 1) czas, miejsce oraz rodzaj wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 2) stopień, imię i nazwisko oraz staż służby policjanta, o którym mowa w § 14 ust. 2 i 3, pełniącego służbę w izbie w czasie, w którym doszło do wydarzenia nadzwyczajnego, oraz termin, w którym uczestniczył on w doskonaleniu zawodowym, o którym mowa w § 3;
 - 3) dane osobowe osoby lub osób uczestniczących w wydarzeniu nadzwyczajnym;
 - 4) szczegółowy opis wydarzenia nadzwyczajnego;
 - 5) czynności podjęte po wydarzeniu nadzwyczajnym;
 - 6) dane osobowe osoby uczestniczącej w czynnościach, o których mowa w pkt 5;
 - 7) wskazanie przepisów służbowych, co do których zachodzi przypuszczenie ich naruszenia;
 - 8) przedsięwzięcia zmierzające do wyeliminowania w przyszłości podobnych wydarzeń nadzwyczajnych.

*) Właściwe pole zaznaczyć symbolem „X”.

ZAŁĄCZNIK Nr 6

„WZÓR”

.....
(stempel nagłówkowy)

.....
(miejsowość, data i godzina wystawienia nakazu)

**NAKAZ
PRZYJĘCIA/ PRZEKAZANIA/ ZWOLNIENIA *)
NIELETNIEGO**

Nakazuję s (c) *)
(imię i nazwisko nieletniego) (imię ojca)

ur. w, nr PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

(data urodzenia) (miejsce urodzenia)

PRZYJĄĆ *) do izby, do dyspozycji
(stopień, imię i nazwisko, stanowisko kierownika komórki lub jednostki organizacyjnej Policji, do dyspozycji której pozostaje nieletni)

PRZEKAZAĆ *)
(stopień lub stanowisko, imię i nazwisko oraz nazwa komórki organizacyjnej Policji albo innego podmiotu uprawnionego do przejęcia nieletniego, nr legitymacji służbowej)

w celu do
(cel przekazania) (miejsce przekazania)

ZWOLNIĆ *) z izby w dniu o godzinie
(data zwolnienia) (godzina zwolnienia)

.....
(podpis i stempel kierownika komórki lub jednostki organizacyjnej Policji, do dyspozycji której pozostaje nieletni albo ich zastępców bądź dyżurnego jednostki organizacyjnej Policji)

*) niepotrzebne skreślić

„WZÓR”

.....
(stempel nagłówkowy)**Ważny w dniu wystawienia**.....
(miejscowość, data)**NAKAZ WYDANIA
NIELETNIEGO**

Nakazuję wydać

.....
(imię i nazwisko, imię ojca, data i miejsce urodzenia nieletniego)

w celu przeprowadzenia z jego udziałem czynności służbowych.

Do przejęcia nieletniego upoważniam:

.....
(stopień lub stanowisko, imię i nazwisko oraz nr legitymacji służbowej policjanta przejmującego nieletniego).....
(podpis i stempel kierownika komórki lub
jednostki organizacyjnej Policji, do
dyspozycji której pozostaje nieletni
albo ich zastępców bądź dyżurnego
jednostki organizacyjnej Policji)1. Nieletniego przejąłem/przejęłam^{*)} w dniu r. o godz.
(czytelny podpis policjanta przejmującego
nieletniego)2. Nieletniego przyjąłem/przyjęłam^{*)} do izby w dniu r. o godz.
(czytelny podpis policjanta przyjmującego
nieletniego do izby).....
^{*)} niepotrzebne skreślić

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01	X	08	01	
				03							
				04							
				06							
				07							
				10							
				11							
						02	X		02		

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ZARZĄDZENIE Nr 7 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 1 marca 2013 r.

w sprawie regulaminu musztry w Policji

(Dz. Urz. KGP z dnia 1 marca 2013 r.)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

Wprowadza się do użytku służbowego regulamin musztry w Policji, zwany dalej „regulaminem”, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2.

Traci moc zarządzenie nr 11/98 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 maja 1998 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego w Policji „Regulaminu ogólnego i musztry Policji”.

§ 3.

Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Komendant Główny Policji

nadinsp. Marek DZIAŁOSZYŃSKI

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371 oraz z 2012 r. poz. 627, 664, 908, 951 i 1529.

ZAŁĄCZNIK

REGULAMIN MUSZTRY W POLICJI

ROZDZIAŁ 1 OGÓLNE ZASADY ZACHOWANIA SIĘ POLICJANTÓW

Policjant w każdej sytuacji:

- 1) powinien mieć na uwadze dbałość o społeczny wizerunek Policji;
- 2) jest obowiązany przestrzegać zasad etyki zawodowej policjanta, w tym zasad poprawnego zachowania, kultury osobistej i kultury języka, oraz dbać o schludny wygląd.

WIZERUNEK UMUNDUROWANEGO POLICJANTA

1. Umundurowany policjant jest obowiązany przestrzegać zasad noszenia przepisowego: munduru, dystynkcji, znaków identyfikacyjnych oraz orderów, odznaczeń, medali i odznak na zasadach określonych w przepisach o umundurowaniu policjantów.
2. Umundurowanemu policjantowi zabrania się noszenia lub eksponowania elementów naruszających powagę munduru, w szczególności:
 - 1) ozdób, z wyjątkiem niezbędnych rzeczy osobistych (zegarek na pasku w kolorze czarnym albo na bransoletce w kolorze srebrnym lub złotym, obrączka; w przypadku policjantów-kobiet także biżuteria w postaci niedużego pierścionka i małych kolczyków lub klipsów);
 - 2) okularów w jaskrawych oprawkach;
 - 3) reklamówek i siatek na zakupy;
 - 4) ekstrawaganckich fryzur; w przypadku policjantów-mężczyzn włosy powinny być krótko ostrzyżone, dopuszcza się noszenie krótkiego i schludnego zarostu; w przypadku policjantów-kobiet, jeżeli włosy są dłuższe niż do ramion, powinny być one na czas wykonywania zadań służbowych krótko upięte lub związane;
 - 5) intensywnego makijażu;
 - 6) widocznego tatuażu;
 - 7) piercingu;
 - 8) malowanych paznokci.

3. Noszona przez umundurowanego policjanta teczka (aktówka), przeznaczona do przenoszenia dokumentów, albo torba (walizka), przeznaczona do przenoszenia bagażu w czasie podróży - powinna być koloru czarnego, bez nadruków.
4. Parasol noszony przez umundurowanego policjanta powinien być w kształcie klasycznym, koloru czarnego, bez nadruków.
5. Identyfikator noszony przez umundurowanego policjanta powinien być zawieszony na taśmie w kolorze czarnym lub granatowym. W sytuacjach podyktowanych charakterem służby usprawiedliwione jest noszenie identyfikatorów na taśmach w innych kolorach (np. dostarczonych przez organizatora przedsięwzięcia na czas jego trwania), jeżeli nadruki na nich nie naruszają powagi munduru.
6. Futerał na telefon komórkowy noszony przez umundurowanego policjanta powinien być koloru czarnego.
7. W przypadku gdy wygląd umundurowanego policjanta nie spełnia w ocenie przełożonego wymogów określonych w regulaminie, przełożony wydaje policjantowi polecenie niezwłocznego dostosowania wyglądu do określonych wymogów, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach - nie dopuszcza go do służby lub odsuwa od jej pełnienia.
8. Odmowa wykonania polecenia, o którym mowa w pkt 7, stanowi przewinienie dyscyplinarne i jest podstawą wszczęcia postępowania dyscyplinarnego w rozumieniu przepisów o odpowiedzialności dyscyplinarnej policjantów.
9. Przełożony może uwzględnić odstępstwo od zasad określonych w pkt 2 ppkt 1, 4, 6 regulaminu w przypadkach podyktowanych charakterem służby lub względami bezpieczeństwa.

ROZPATRYWANIE SPRAW POLICJANTÓW

10. W celu rozpatrzenia służbowych lub osobistych spraw policjantów wyżsi przełożeni przyjmują podwładnych indywidualnie, we wskazanym czasie. W sprawach pilnych policjant powinien mieć możliwość przedstawienia swojej sprawy niezwłocznie.
11. Do przedstawienia swojej sprawy u wyższego przełożonego policjant stawia się w obecności bezpośredniego przełożonego. Przedstawienie wyższemu przełożonemu zainteresowanego i jego spraw odbywa się poprzez zameldowanie.
12. W uzasadnionych przypadkach policjant może być przyjęty i wysłuchany bez udziału bezpośredniego przełożonego.
13. Do przedstawienia swojej sprawy policjant stawia się w ubraniu cywilnym lub mundurze służbowym – zależnie od rodzaju służby, jaką pełni.
14. Policjant wchodzi do pomieszczenia przełożonego po uzyskaniu jego zgody. Przed wejściem pozostawia wierzchnie okrycie i nakrycie głowy. W sytuacji wyjątkowej (pełnienie służby dyżurnej, wezwanie alarmowe itp.) policjant może nie zdejmować nakrycia głowy oraz wierzchniego okrycia. Po wejściu oddaje honory i zgłasza cel swojego przybycia. Po załatwieniu sprawy lub otrzymaniu polecenia oddaje honory, wykonuje zwrot w kierunku wyjścia i wychodzi.
15. Policjant wchodzący z bronią do pomieszczenia przełożonego nie zmienia jej położenia. Trzymając broń w położeniu „na pas” – nie zdejmuje nakrycia głowy.

ODDAWANIE HONORÓW PRZEZ POLICJANTÓW

16. Oddawanie honorów jest oznaką szacunku dla tradycji, symboli (barw i znaków) narodowych, policyjnych i wojskowych oraz przełożonych i starszych stopniem, a także przejawem koleżeństwa, dobrego wychowania i dyscypliny.
17. Policjant jest obowiązany oddawać honory:
 - 1) Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) marszałkom Sejmu i Senatowi;
 - 3) Prezesowi Rady Ministrów;
 - 4) Ministrowi Spraw Wewnętrznych;
 - 5) Komendantowi Głównemu Policji;
 - 6) przełożonym, starszym i równym stopniem;
 - 7) fladze państwowej i proporcowi Prezydenta RP podczas ich podnoszenia i opuszczania, banderze wojennej podczas wchodzenia na okręt i schodzenia z okrętu oraz sztandarom policyjnym i wojskowym;
 - 8) symbolom i miejscom upamiętniającym bohaterską walkę i męczeństwo narodu i innych narodów, jeżeli są tam wystawione posterunki honorowe;
 - 9) w czasie uroczystości pogrzebowych z policyjną lub wojskową asystą honorową.
18. Policjantów obowiązuje wzajemne oddawanie honorów zarówno w czasie służby, jak i poza nią, w sposób ustalony w przepisach służbowych.
19. Podwładni i młodsi stopniem oddają honory pierwsi, a policjanci równi stopniem – jednocześnie.
20. W czasie oficjalnego wykonywania lub odtwarzania hymnu RP, hymnów innych państw, hasła Wojska Polskiego, sygnału „Służba wartownicza”, melodii „Śpij kolego” lub „Cisza” – policjanci występujący indywidualnie w umundurowaniu przyjmują postawę zasadniczą, a jeśli są w nakryciu głowy – salutują.
21. W miejscach pracy (w pomieszczeniach służbowych) honory oddaje się przełożonym lub starszym stopniem przez powstanie, przyjęcie postawy zasadniczej i skłon głowy – tylko podczas ich pierwszego przybycia.

22. W miejscach, w których tę samą osobę spotyka się kilkakrotnie w krótkich odstępach czasu, np. w czasie przerw w naradach, odprawach, zajęciach szkoleniowych oraz miejscach pełnienia służb patrolowych i dyżurnych, honory oddaje się tylko podczas pierwszego spotkania.
23. W grupie policjantów znajdujących się w wąskim przejściu ten, który pierwszy zauważy zbliżającego się przełożonego lub starszego stopniem wydaje komendę „PRZEJŚCIE!”. Policjanci zatrzymują się, przepuszczają przechodzącego, oddają honory przez ustawienie się przodem i przyjęcie postawy zasadniczej.
24. W warunkach umożliwiających swobodne mijanie się policjanci dopasowują swoje zachowanie do zasad poszanowania przełożonych (starszeństwa), ogólnych reguł ruchu i okoliczności (sytuacji).
25.
 1. W miejscu, w nakryciu głowy i bez broni policjant salutuje w postawie zasadniczej. Z chwilą zbliżenia się przełożonego na trzy kroki policjant ustawia się przodem i wykonuje zwrot głowy w jego stronę oraz podnosi prawą rękę szybkim ruchem do daszka czapki (obrzeża hełmu, beretu) ułożoną tak, aby przedramię oraz złożone palce – wskazujący i środkowy – tworzyły linię prostą, pozostałe palce dłoni są złożone i przyciśnięte kciukiem. Wystającą część palca środkowego - do brzegu daszka czapki (do obrzeża hełmu, beretu) nad kątem prawego oka, dłoń jest zwrócona ku przodowi, łokieć zaś skierowany w dół i na prawo w skos. Gdy przełożony minie policjanta, kończy on salutowanie, opuszczając szybkim ruchem rękę do położenia w postawie zasadniczej z jednoczesnym zwrotem głowy na wprost, po czym przyjmuje postawę swobodną. Salutując w miejscu (np. podczas meldowania się), policjant przytrzymuje rękę przy nakryciu głowy przez sekundę.
 2. W miejscu, w nakryciu głowy i z bronią (z wyjątkiem położenia broni „przez plecy”) policjant przyjmuje postawę zasadniczą, ustawia się przodem i z chwilą zbliżenia się przełożonego na trzy kroki wykonuje skłon głowy. Policjant z bronią w położeniu „przez plecy” salutuje.
 3. W miejscu, bez nakrycia głowy, bez broni i z bronią policjant przyjmuje postawę zasadniczą, ustawia się przodem i wykonuje skłon głowy. Po podejściu do przełożonego oraz przed odejściem od niego oddaje honory przez przyjęcie postawy zasadniczej i skłon głowy.

grafika
Fot. 1. Policjant salutujący w miejscu bez broni:

 - a) w czapce umundurowania wyjściowego;
 - b) w czapce umundurowania służbowego;
 - c) w czapce umundurowania ćwiczebnego;
 - d) w hełmie.
26.
 1. W marszu, w nakryciu głowy i bez broni policjant salutuje z jednoczesnym zwróceniem głowy w stronę przełożonego, po czym lewa ręka przyłożona lekko dłonią do uda pozostaje nieruchoma. Palce ręki są złożone i wyprostowane. Salutowanie rozpoczyna trzy kroki przed przełożonym, a kończy po minięciu go. Podczas wyprzedzania rozpoczyna salutowanie w momencie zrównania się z przełożonym, a kończy po przejściu trzech kroków. Jeżeli przełożony wyprzedza policjanta, ten zaczyna salutować w chwili zrównania się z nim, a kończy po przejściu trzech kroków.
 2. W marszu, w nakryciu głowy i z bronią (z wyjątkiem położenia broni „przez plecy”) policjant nie zmienia jej położenia, lecz jedynie wykonuje skłon głowy w kierunku przełożonego – jak w postawie zasadniczej.
 3. W marszu, bez nakrycia głowy, z bronią i bez broni policjant wykonuje skłon głowy w kierunku przełożonego w odległości trzech kroków. Lewą rękę (lub obie ręce) ma opuszczoną (opuszczone) – jak w postawie zasadniczej.
 4. W miejscu i w marszu, z bronią noszoną na pasie głównym policjant oddaje honory jak bez broni.
27. Jeżeli policjant jest w nakryciu głowy, a ma niesprawną prawą rękę lub zajęte obie ręce, w celu oddania honorów w miejscu przyjmuje postawę zasadniczą, ustawia się przodem i wykonuje skłon głowy. W marszu wykonuje skłon głowy w stronę przełożonego w odległości trzech kroków. Policjant podtrzymujący lewą ręką inną osobę nie uwalnia tej ręki w czasie oddawania honorów. Jeżeli policjant biegnie, to przy oddawaniu honorów przechodzi do kroku zwykłego.
28. Policjant przyjmujący honory ma obowiązek odpowiedzieć na nie w sposób podany w regulaminie.
29. Policjant nie oddaje honorów w czasie:
 - 1) przechodzenia przez jezdnię oraz mijania się w odległości większej niż (około) 15 kroków;
 - 2) prowadzenia pojazdów lub obsługiwanie maszyn i urządzeń;
 - 3) bezpośredniego udziału w akcjach ratowniczych, udzielania pomocy poszkodowanym oraz zabezpieczania (ochrony) miejsc wypadków;
 - 4) legitymowania, doprowadzania i konwojowania osób oraz uczestniczenia w innych interwencjach porządkowych;
 - 5) przebywania w stołówkach, palarniach, czytelniach, poczekalniach, umywalniach (sanitariatach) i toaletach;
 - 6) wykonywania prac porządkowo-gospodarczych;
 - 7) wykonywania czynności służbowych wymagających koncentracji uwagi.
30. Jeżeli umundurowany policjant zna przełożonego (starszego stopniem) występującego w ubiorze cywilnym, oddaje mu honory zgodnie z przepisami. Podwładny (młodszy stopniem) będący w ubiorze cywilnym, pozdrawia przełożonych (starszych, znajomych) w sposób przyjęty w środowisku cywilnym.
31. Policjant, przebywając w miejscach publicznych w sytuacjach nieprzewidzianych w regulaminie, zachowuje się w sposób zwyczajowo przyjęty, kierując się godnością osobistą i zasadami dobrego wychowania.

ODDAWANIE HONORÓW PRZEZ ODDZIAŁY I PODODDZIAŁY

32. Oddziały (pododdziały) oddają honory w ugrupowaniu rozwiniętym lub marszowym:
- 1) Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej;
 - 2) marszałkom Sejmu i Senatu;
 - 3) Prezesowi Rady Ministrów;
 - 4) Ministrowi Spraw Wewnętrznych;
 - 5) Komendantowi Głównemu Policji;
 - 6) przełożonym od dowódcy kompanii wzwyż;
 - 7) sztandarom;
 - 8) przed Grobem Nieznanego Żołnierza;
 - 9) w czasie oficjalnego wykonywania lub odtwarzania hymnu państwowego, hymnów innych państw, hasła Wojska Polskiego, sygnału „Służba Wartownicza”, melodii „Śpij Kolego” lub „Cisza” oraz podnoszenia i opuszczania flagi państwowej i proporca Prezydenta RP, a także w czasie uroczystości pogrzebowych z asystą policyjną lub wojskową:
 - a) w ugrupowaniu rozwiniętym – na komendę,
 - b) w ugrupowaniu marszowym – po zatrzymaniu się i zwróceniu frontem w kierunku nakazanym komendą przez dowódcę.
33. Kompanię reprezentacyjną lub honorową do powitania Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, marszałków Sejmu i Senatu, Prezesa Rady Ministrów, Ministra Spraw Wewnętrznych, Komendanta Głównego Policji oraz delegacji zagranicznych - wystawia się na rozkaz.
34. Honory sztandarem oddaje się osobom wymienionym w pkt 32, ppkt 1–5 oraz przełożonym od komendanta powiatowego (miejskiego, rejonowego) Policji, dowódcy oddziału (samodzielnego pododdziału) prewencji Policji – do wyższych przełożonych, a także w okolicznościach, o których mowa w pkt 32, ppkt 8 i 9.
35. W czasie zajęć, odpraw lub konferencji służbowych z udziałem:
- 1) policjantów określonych korpusów policyjnych oraz pracowników cywilnych (grupa mieszana) – honory oddaje się na komendę „PANIE, PANOWIE OFICEROWIE (ASPIRANCI, PODOFICEROWIE)!”;
 - 2) szeregowych policjantów i pracowników cywilnych (grupa mieszana) – honory oddaje się na komendę „PROSZĘ WSTAC!”;
 - 3) szeregowych policjantów – honory oddaje się na komendę „POWSTAŃ, BACZNOŚĆ!”, przy czym na komendę (zapowiedź) obecni wstają przodem do przełożonego (starszego stopniem), a policjanci przyjmują postawę zasadniczą;
 - 4) pracowników cywilnych – honory oddaje się na zapowiedź „PANIE, PANOWIE!”.
36. Bezpośrednio po wykonaniu odpowiedniej komendy, o której mowa w pkt 35, składa się meldunek zgodnie z zasadami zależności służbowych (przełożony, starszy stopniem).
37. Przełożony – po przyjęciu meldunku słowem „dziękuję” – zezwala na przyjęcie postawy swobodnej (siedzącej). Zgromadzeni siadają równocześnie z przełożonymi lub na polecenie (komendę) meldującego „PROSZĘ SIADAĆ!”, „SPOCZNIJ!”.
38. Jeżeli zajęcia prowadzi osoba cywilna, meldunku nie składa się.
39. Jeżeli policjant występuje w ugrupowaniu rozwiniętym lub marszowym, wydaje się komendy jak dla pododdziałów.
40. W przypadku występowania w trakcie uroczystości pododdziałów towarzyszących, np. policjantów do wyróżnienia, kadry, policjantów biorących udział w uroczystości występujących w szyku, obligatoryjnie wyznacza się dowódcę tego pododdziału, który oddaje honory w sytuacjach określonych regulaminem.
41. Stosowne komendy do oddania honorów wydaje się również wtedy, gdy przełożony opuszcza pomieszczenie lub zajęcia (odprawę, konferencję itp.).
42. Meldunek składa się każdego dnia podczas pierwszego przybycia przełożonego do jednostki lub komórki organizacyjnej Policji.
43. Komendy do oddania honorów nie wydaje się:
- 1) po ogłoszeniu alarmu;
 - 2) podczas ćwiczeń taktycznych;
 - 3) na stanowiskach ogniowych w czasie strzelań;
 - 4) w czasie prowadzenia akcji ratowniczych;
 - 5) na stanowiskach dowodzenia, w obiektach łączności;
 - 6) w czasie wykonywania prac porządkowo-gospodarczych;
 - 7) w czasie pobierania i spożywania posiłków oraz odpoczynku;
 - 8) podczas zajęć sportowych i szkoleniowych w obiektach na terenie jednostki organizacyjnej Policji.
44. W przypadkach, o których mowa w pkt 43, przybyłemu przełożonemu składa meldunek dowódca lub dyżurny jednostki organizacyjnej Policji.
45. Nie ma obowiązku meldowania w czasie ładowania, rozładowywania oraz w czasie czyszczenia broni.

ZWRACANIE SIĘ POLICJANTÓW DO SIEBIE

46. W czasie rozmów służbowych policjanci w obecności osób postronnych zwracają się do siebie, wymieniając przed stopniem policyjnym słowo "pan" albo "pani".
47. Meldując się lub przedstawiając, policjant wymienia swój stopień policyjny w pełnym brzmieniu.

48. Wymienianym stopniom policyjnym nie nadaje się formy żeńskiej (np. posterunkowa/aspirantka/inspektorka itp.).
49. Policjant, zwracając się do innych policjantów służbowo, wymienia ich stopień policyjny w formie skróconej, np. zwracając się do starszego posterunkowego mówi – „panie posterunkowy” lub „pani posterunkowy”, do sierżanta sztabowego – „panie sierżancie” lub „pani sierżant”. Podobnie postępuje, zwracając się do młodszego aspiranta, starszego aspiranta lub aspiranta sztabowego, podkomisarza, nadkomisarza, podinspektora i młodszego inspektora. Stopień nadinspektora i generalnego inspektora wymienia się w pełnym brzmieniu.
50. Policjant, zwracając się do osób duchownych, używa w odniesieniu do tych osób form przyjętych w danym kościele lub związku wyznaniowym.
51. Policjant, zwracając się do przełożonych i starszych stopniem, przyjmuje postawę zasadniczą i oddaje honory. Stosownie do okoliczności przełożony (starszy stopniem) zezwala na przyjęcie postawy swobodnej.
52. Podczas powitania lub pożegnania przełożony lub starszy stopniem, podając rękę może użyć zwrotu "czołem" lub np. „Czołem, panie komisarzu” albo „Czołem, pani komisarz”; wówczas podwładny lub młodszy stopniem odpowiada „Czołem” lub np. „Czołem, panie prezydencie/ministrze/komendancie/inspektorze” – stosownie do stanowiska lub stopnia, a następnie salutuje.
53. Policjant, chcąc zwrócić się do innego policjanta przebywającego w obecności przełożonego (starszego), używa zwrotu, np. „Panie inspektorze, proszę o pozwolenie zwrócenia się do pana podinspektora Kowalskiego”.
54. Zasada, o której mowa w pkt 53, nie obowiązuje w miejscach, okolicznościach i przypadkach uzasadnionych specyfiką wykonywania czynności, wymagających koncentracji uwagi lub natychmiastowego działania, np. na stanowiskach dowodzenia.
55. W odpowiedzi na polecenie przełożonego lub starszego stopniem policjant odpowiada twierdząco, np. „Tak jest”, „Zrozumiałem” lub przecząco „Nie zrozumiałem”. W przypadku gdy polecenie dla przyjmującego nie jest jasne, policjant przyjmujący polecenie prosi o jego powtórzenie.

SKŁADANIE MELDUNKU I SŁUŻBOWE PRZEDSTAWIANIE SIĘ

56. Meldunek jest to zwięzła informacja, którą składa podwładny przełożonemu. W meldunku podaje się kolejno: tytuł (pan/pani), stopień policyjny przełożonego lub stanowisko osoby cywilnej, swoje stanowisko, stopień, nazwisko i czynność wykonywaną przez jednostkę organizacyjną Policji (pododdział) lub meldującego albo cel przybycia, np. „Panie wojewodo, zastępca komendanta wojewódzkiego Policji w Szczecinie – inspektor Nowak – melduje kadrę kierowniczą do uroczystego spotkania” lub „Panie inspektorze, dowódca pierwszej kompanii – komisarz Kowalski – melduje kompanię podczas ćwiczeń...”.
57. Wobec osób cywilnych meldunek składa się:
 - 1) Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) marszałkom Sejmu i Senatu,
 - 3) Prezesowi Rady Ministrów,
 - 4) Ministrowi Spraw Wewnętrznych,
 - 5) wojewodom, których zasięg administrowania obejmuje teren, na którym znajduje się jednostka organizacyjna Policji.
 Pozostałym osobom cywilnym przekazuje się informację, używając stosownych określeń, np. „Panie dyrektorze, naczelnik wydziału (nazwa) – podinspektor Kowalski. Informuję (przedstawiam, wyjaśniam itp.), że...”.
58. W przypadku gdy składający meldunek jest znany osobie przyjmującej meldunek, można używać skróconej formy meldowania, np. bez podania stopnia, stanowiska, nazwiska. O obowiązującej formie meldunku decyduje najwyższy przełożony w danej jednostce organizacyjnej Policji.
59. Meldunek składa się w szczególności w następujących sytuacjach:
 - 1) w przypadku przybycia przełożonego do jednostki, pododdziału, na zajęcia, odprawę, instruktaż lub do innego miejsca pełnienia służby;
 - 2) podczas pełnienia służby dyżurnej – w czasie pierwszego przybycia przełożonego w danym dniu oraz dodatkowo w sprawach określonych w instrukcji służby dyżurnej;
 - 3) podczas apelu i zbiórki jednostki (pododdziału) oraz w czasie witania osób przez kompanię honorową;
 - 4) po przybyciu do przełożonego (starszego stopniem) – o celu przybycia;
 - 5) podczas obejmowania i zdawania służby;
 - 6) po wykonaniu polecenia lub rozkazu.
60. Wszystkim znanym przełożonym (przewodniczącym komisji kontrolnych) składa się meldunek lub sprawozdanie, natomiast osobom nieznanym należy się przedstawić, wymieniając stopień, nazwisko oraz stanowisko. Dotyczy to w szczególności dyżurnych jednostek Policji i dowódców pododdziałów. Osoba kontrolująca zawsze informuje o celu swojego przybycia.
61. W przypadku gdy do jednostki, pododdziału, na zajęcia, odprawę, instruktaż lub do innego miejsca pełnienia służby przybywa osoba kontrolująca razem z wyższym przełożonym, meldunek składa się osobie kontrolującej.
62. Jeżeli w czasie kontroli przybędzie przełożony kierownika kontrolowanej jednostki (dowódcy pododdziału), meldunek składa mu kierownik jednostki (dowódca pododdziału), a kontrolujący przedstawia się.
63. Służbowe przedstawianie się to podanie przełożonemu (starszemu stopniem), który nie zna podwładnego (młodszego stopniem), swojego stanowiska, stopnia i nazwiska, np. „Panie inspektorze, naczelnik Wydziału Prewencji Komendy Rejonowej Policji w Suwałkach – nadkomisarz Jaworski”. Przełożony (starszy stopniem) postępuje podobnie, jeśli nie ma pewności, że jest znany.

64. Policjant przedstawia się, gdy zwraca się do niego przełożony lub starszy stopniem.
65. Przedstawianie się nie obowiązuje policjantów obecnych podczas składania przez ich bezpośredniego przełożonego meldunku lub przedstawiania się, chyba że odbierający meldunek lub przedstawianie podchodzi do nich kolejno z wyraźnym zamiarem przywitania się. Wówczas każdy z policjantów przedstawia się, podając stopień, nazwisko i stanowisko.
66. W służbowych rozmowach telefonicznych obowiązuje policjantów obustronne przedstawianie się. Policjant, który otrzymał telefoniczny sygnał wywoławczy, przedstawia się, podając swój stopień i nazwisko, a w razie powiadomienia lub stwierdzenia, że będzie rozmawiał z przełożonym, mówi np. "Melduję się, panie komisarzu" i po zakończeniu rozmowy używa słów „dziękuję”, „zrozumiałem”, „wykonuję”, „odmeldowuję się”. Przy przedstawianiu się można podać także stanowisko służbowe, np. „dyżurny operacyjny kraju”.

Zakres wykorzystania aktu prawnego														
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01		07	01-06	X	08	01	
				03										
				04										
				06			02							
				07										
				10										
				11										

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

ZARZĄDZENIE Nr 25 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 8 października 2013 r.

zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń

(Dz. Urz. KGP z dnia 8 października 2013 r.)

Na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

W zarządzeniu nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń (Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 29 i Nr 16, poz. 83) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w § 1 w ust. 3 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
„4) **osoba konwojowana** – osoba pobrana z zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, policyjnej izby dziecka lub innego ośrodka dla nieletnich, a także osoba skazana lub tymczasowo aresztowana przekazywana w ramach umów międzynarodowych;”;
- 2) § 3 otrzymuje brzmienie:
„§ 3. 1. Osobie konwojowanej udziela się niezwłocznie pierwszej pomocy lub kwalifikowanej pierwszej pomocy lub poddaje niezbędnym badaniom lekarskim, w przypadku, gdy osoba ta znajduje się w stanie zagrożającym jej życiu lub zdrowiu.
2. Osobie doprowadzanej udziela się niezwłocznie pierwszej pomocy lub kwalifikowanej pierwszej pomocy lub poddaje niezbędnym badaniom lekarskim, na podstawie przepisów o badaniach lekarskich osób zatrzymanych przez Policję.
3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, konwój lub doprowadzenie kontynuuje się po uprzednim zbadaniu osoby przez lekarza oraz wystawieniu zaświadczenia lekarskiego stwierdzającego brak przeciwwskazań medycznych do przebywania tej osoby w policyjnym pomieszczeniu przeznaczonym dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, pokoju przejściowym, tymczasowym pomieszczeniu przejściowym, policyjnej izbie dziecka, areszcie śledczym, zakładzie karnym, schronisku dla nieletnich lub zakładzie poprawczym.
4. Doprowadzenie osoby zatrzymanej w trybie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego na rozprawę sądową, do szpitala psychiatrycznego, w celu poddania badaniu przez biegłego lub do domu pomocy społecznej, stanowiące realizację zarządzenia sądu następuje w obecności lekarza, pielęgniarki lub zespołu ratownictwa medycznego.
5. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, jeżeli sąd w dokumentacji dotyczącej doprowadzenia, nie wskazał podmiotu leczniczego, z którego lekarz, pielęgniarka lub zespół ratownictwa medycznego będzie uczestniczył w doprowadzeniu, kierownik komórki lub jednostki organizacyjnej Policji mającej zrealizować doprowadzenie występuje do sądu o wskazanie tego podmiotu leczniczego, a następnie stosuje się do dalszych dyspozycji sądu.”;
- 3) w § 6 ust. 1 otrzymuje brzmienie:
„1. Konwój wykonuje dwóch lub większa liczba policjantów z użyciem policyjnego środka transportu lub innego środka transportu.”;
- 4) w § 7 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
„1a. Użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego i broni palnej podczas konwojów lub doprowadzeń następuje na zasadach określonych w odrębnych przepisach.”;
- 5) w § 8 w ust. 2 pkt 3 otrzymuje brzmienie:
„3) sprawdzić konwojentów w zakresie wyposażenia, uzbrojenia i umundurowania, a także znajomości przepisów o wykonywaniu konwojów oraz użyciu lub wykorzystaniu przez policjantów środków przymusu bezpośredniego i broni palnej;”;
- 6) w § 9 w ust. 1:
 - a) pkt 3 i 4 otrzymują brzmienie:
„3) przydziela konwojentom osoby konwojowane ze wskazaniem tych, wobec których należy stosować wzmożone środki ostrożności oraz podejmuje decyzję o ich rozmieszczeniu w środkach transportu oraz w pomieszczeniach przeznaczonych dla osób konwojowanych w sądach i prokuraturach;
4) poleca konwojentom założyć osobom konwojowanym kajdanki, zgodnie z określonymi w odrębnych przepisach zasadami używania tego środka przymusu bezpośredniego;”;
 - b) po pkt 11 dodaje się pkt 12 w brzmieniu:
„12) sporządza notatkę urzędową z zachowania osoby konwojowanej w przypadku, gdy było ono niezgodne z prawem lub z wydawanymi przez konwojentów poleceniami lub miało inny negatywny wpływ na przebieg konwoju, a następnie przekazuje ją właściwej jednostce penitencjarnej.”;
- 7) w § 11:

- a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 „1) udokumentować w notatniku służbowym lub w inny sposób ustalony przez kierownika komórki lub jednostki organizacyjnej Policji odprawę do służby poprzedzającą konwój oraz opisać przebieg konwoju;”;
- b) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
 „2) zdejmować osobom konwojowanym kajdanki bez zgody dowódcy konwoju i przykuwać się nimi do osób konwojowanych;”;
- 8) w § 12:
- a) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:
 „2a. W przypadku, gdy konwój wykonuje dwóch policjantów, decyzję o ich rozmieszczeniu w policyjnym środku transportu podejmuje dowódca konwoju.”;
- b) po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4c w brzmieniu:
 „4a. W przypadku wykonywania konwoju z wykorzystaniem specjalistycznego środka transportu sanitarnego, konwojent zajmuje miejsce w tym środku transportu.
 4b. Podczas wykonywania konwoju w sposób określony w ust. 4a, pozostali konwojenci przemieszczają się policyjnym środkiem transportu bezpośrednio za specjalistycznym środkiem transportu sanitarnego.
 4c. W przypadku braku możliwości przebywania konwojenta w specjalistycznym środku transportu sanitarnego, konwojenci przemieszczają się policyjnym środkiem transportu bezpośrednio za specjalistycznym środkiem transportu sanitarnego.”;
- 9) w § 15 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje brzmienie:
 „4) zakładanie kajdanek zespolonych, kajdanek zakładanych na nogi, pasów obezwładniających lub kaftanów bezpieczeństwa osobom konwojowanym, wobec których użycie tych środków przymusu bezpośredniego jest prawnie dopuszczalne;”;
- 10) w § 19 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
 „2. Centralny i sektorowe punkty wymiany osób konwojowanych etapowo tworzy się w policyjnych pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia lub w pokojach przejściowych. Punkty te powinny spełniać warunki określone w odrębnych przepisach.”;
- 11) w § 21:
- a) w ust. 4 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
 „4. Koordynatorzy sektorowi i terenowi sporządzają i przesyłają policyjną pocztą elektroniczną lub faksem w sieci policyjnego systemu telekopiowego Polifax, wykazy „ETAP”, w których umieszczają kolejno następujące informacje:”;
- b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
 „5. Konwoje z sektorów do centralnego punktu wymiany osób konwojowanych etapowo wykonywane są w każdą środę, a przekazywanie osób konwojowanych w centralnym punkcie wymiany osób konwojowanych etapowo odbywa się w godzinach 12.00-15.00, zgodnie z harmonogramem sporządzanym przez koordynatora centralnego w porozumieniu z koordynatorami sektorowymi.”;
- 12) w § 23 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
 „3. W przypadku państw niegraniczących z Rzeczypospolitą Polską, przekazania i przejęcia osób w ramach umów międzynarodowych odbywają się w miejscach uzgodnionych ze stroną przekazującą.”;
- 13) w § 24:
- a) w ust. 1:
- wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:
 „1. W przypadku, gdy zachodzi potrzeba przejęcia osoby w ramach konwoju realizowanego na pokładzie statku powietrznego lub innego środka transportu, po otrzymaniu wniosku lub informacji, o których mowa w § 23 ust. 1, komórka konwojowa Komendy Głównej Policji, podejmuje działania w celu wykonania konwoju, a w szczególności:”;
 - uchyla się pkt 2,
 - pkt 3 otrzymuje brzmienie:
 „3) występuje do Komendanta Głównej Policji z wnioskiem o wyrażenie zgody na wykonanie konwoju.”;
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
 „1a. Do wykonania konwoju realizowanego na pokładach statków powietrznych komórka konwojowa Komendy Głównej Policji wskazuje policjantów przeszkolonych w zakresie konwojowania osób na pokładach statków powietrznych.”;
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
 „3. Przekazanie lub przejęcie wykonuje, na wniosek komórki konwojowej Komendy Głównej Policji, komórka konwojowa komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji.”;
- 14) w § 25 w ust. 4:
- a) w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:
 „b) nakazanie użycia wobec osób konwojowanych podczas ich udziału w czynnościach procesowych środka przymusu bezpośredniego w postaci kajdanek;”;
- b) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

- „3) udokumentować w notatniku służbowym lub w inny sposób wskazany przez kierownika komórki lub jednostki organizacyjnej Policji decyzje podjęte przez sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu, w sprawie wniosków, o których mowa w pkt 2.”;
- 15) w § 26 ust. 7 otrzymuje brzmienie:
 „7. Zdjęcie osobie konwojowanej kajdanek, następuje na polecenie sędziego przewodniczącego rozprawie lub posiedzeniu sądu, po zajęciu miejsc na ławie oskarżonych lub w innym miejscu przeznaczonym dla osób konwojowanych. Decyzję w tym zakresie dokumentuje się w notatniku służbowym lub w inny sposób wskazany przez kierownika komórki lub jednostki organizacyjnej Policji.”;
- 16) w § 31 ust. 2 i 3 otrzymują brzmienie:
 „2. Zdjęcie osobie konwojowanej kajdanek następuje na polecenie prokuratora w pomieszczeniu, w którym prokurator wykonuje czynności procesowe.
 3. Po wprowadzeniu osoby konwojowanej do pomieszczenia, o którym mowa w ust. 2, konwojenci wychodzą na korytarz i oczekują przed drzwiami wejściowymi na zakończenie czynności procesowych, chyba, że prokurator zdecyduje inaczej.”;
- 17) w § 32:
 a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
 „1) ustalić z lekarzem dyżurnym lub inną osobą wyznaczoną do wykonania badania albo zabiegu, sposób postępowania wobec osoby konwojowanej zapewniający bezpieczne przeprowadzenie niezbędnych czynności medycznych, a w tym pozostawienie założonych kajdanek, oraz przeprowadzenie badania lub zabiegu w obecności konwojenta, jeżeli nie ma w tym zakresie przeciwwskazań natury medycznej;”;
 b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:
 „2. Dowódca konwoju jest zobowiązany udokumentować przebieg czynności, o których mowa w ust. 1, w notatniku służbowym lub w inny sposób wskazany przez kierownika komórki lub jednostki organizacyjnej Policji.”;
- 18) w § 34:
 a) w ust. 1 w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:
 „a) umieszczenia w pomieszczeniach jednostek organizacyjnych Policji przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych w celu wytrzeźwienia, tymczasowym pomieszczeniu przejściowym, pokoju przejściowym lub policyjnej izbie dziecka,”;
 b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:
 „5. Odprawę związaną z doprowadzeniem osoby przeprowadza się, w ramach odprawy do służby lub bezpośrednio przed wykonaniem doprowadzenia, wskazując na okoliczności mogące wpłynąć na jego przebieg, w szczególności na okoliczności wymienione w § 38 ust. 1.”;
 c) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:
 „5a. W szczególnie uzasadnionym przypadku, doprowadzenie można wykonać bez uprzedniej odprawy, pod warunkiem przekazania policjantowi informacji mogących wpłynąć na jego przebieg, w szczególności wskazania na okoliczności wymienione w § 38 ust. 1. Przekazanie informacji należy udokumentować w sposób określony przez właściwego kierownika komórki lub jednostki organizacyjnej Policji, w szczególności poprzez odnotowanie stopnia, imienia, nazwiska i stanowiska służbowego przekazującej informacje oraz ich treści.”;
- 19) § 38 otrzymuje brzmienie:
 „§ 38. 1. Przystępując do doprowadzenia osoby, w przypadku, gdy z posiadanych przez Policję informacji lub z okoliczności realizowanej czynności wynika, że osoba doprowadzana:
 1) jako jedyna wykonuje władzę rodzicielską, sprawuje opiekę lub pieczę nad małoletnim lub opiekę nad osobą wymagającą stałej opieki innej osoby,
 2) jest jedyną osobą mogącą sprawować opiekę nad zwierzęciem, w tym w szczególności nad zwierzęciem gospodarskim
 – policjant podejmuje działania mające na celu zapewnienie pieczy lub opieki określonej odpowiednio w przepisach o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, pomocy społecznej lub ochronie zwierząt.
 2. Działania, o których mowa w ust. 1, mają w szczególności na celu:
 1) umożliwienie osobie doprowadzanej przekazania opieki innej uprawnionej osobie lub instytucji, jeżeli szczególne względy nie stoją temu na przeszkodzie;
 2) podjęcie czynności zmierzających do przejęcia opieki przez instytucję uprawnioną do jej zapewnienia.
 3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Policja niezwłocznie powiadamia o stwierdzonych okolicznościach organ zarządzający doprowadzenie, a następnie potwierdza powiadomienie pisemnie, jeśli nastąpiło w inny sposób.”;
- 20) w § 42 w ust. 2 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:
 „1) do wzmocnienia konwoju jednym pojazdem należy wyznaczyć przynajmniej dwóch policjantów, w tym kierowcę-konwojenta i konwojenta wyposażonego w broń maszynową;
 2) do wzmocnienia konwoju dwoma pojazdami należy wyznaczyć przynajmniej czterech policjantów, w tym w każdym z pojazdów przynajmniej po jednym konwojencie wyposażonym w broń maszynową.”;
- 21) w § 43 dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Kopie notatki, o której mowa w ust. 1 pkt 4, przesyła się niezwłocznie do komórki konwojowej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji oraz komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej w sprawach prewencji.”;

22) w § 46 ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Dopuszcza się prowadzenie dokumentacji dotyczącej konwojów i doprowadzeń osób w formie elektronicznej.”.

§ 2.

Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01	X	08	01	
				03							
				04							
				06							
				07							
				10							
				11							
							02	X		02	

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

WYTYCZNE NR 1 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 20 kwietnia 2005 r.

w sprawie ochrony bezpieczeństwa osobistego policjantów oraz osób postronnych podczas zatrzymywania osób poruszających się pojazdami

(Dz. Urz. KGP Nr 10, poz. 68)

Rozdział 1

Postanowienia wstępne

W celu zwiększenia poziomu osobistego bezpieczeństwa policjantów i osób postronnych podczas zatrzymywania osób podejrzanych o popełnienie czynów zabronionych poruszających się pojazdami, zwanych dalej „podejrzany”, oraz poprawy sprawności i skuteczności działań Policji w zakresie zatrzymywania podejrzanych, mając także na uwadze przepisy zawarte w szczególności w:

- 1) rozdziale 27 (art. 243–248) ustawy Kodeks postępowania karnego;
- 2) rozdziale 8 działu VI (art. 45–47) ustawy Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia;
- 3) rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie określenia przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu bezpośredniego (Dz. U. Nr 70, poz. 410 z późn. zm.);
- 4) rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego (Dz. U. Nr 14, poz. 144 oraz z 2003 r. Nr 26, poz. 230 i Nr 230, poz. 2310);
- 5) rozdziałach 3 i 5, a także § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 2005 r. w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień Policji oraz wzorów dokumentów stosowanych w tych sprawach (Dz. U. Nr 25, poz. 204) postanawia się, co następuje:

§ 1.

Taktykę i metody działania określone w niniejszych wytycznych należy stosować głównie w sytuacjach charakteryzujących się ponadprzeciętnym ryzykiem i stopniem trudności realizacyjnej, co ma miejsce przede wszystkim w następujących okolicznościach:

- 1) pojazd, w którym znajduje się podejrzany, uczestniczy w ruchu oraz nie ma możliwości zatrzymania podejrzanego poza pojazdem, którym się przemieszcza;
- 2) osoba lub osoby znajdujące się w pojeździe wraz z podejrzanym posiadają, czy też według posiadanych informacji mogą posiadać, legalnie albo nielegalnie, broń palną lub inne niebezpieczne przedmioty; idomo, że podejrzany, lub inne osoby znajdujące się w pojeździe wraz z podejrzanym, popełnił lub mógł popełnić przestępstwo o znacznym stopniu szkodliwości społecznej, zwłaszcza przeciwko życiu lub zdrowiu albo wolności człowieka;
- 4) zatrzymania podejrzanego dokonują policjanci nieumundurowani.

§ 2.

Taktyka i metody działania określone w niniejszych wytycznych powinny być stosowane także w okolicznościach innych niż wyżej wskazane jako stwarzające ponadprzeciętne ryzyko i stopień trudności realizacyjnej, a także podczas zatrzymywania podejrzanych przez policjantów umundurowanych - jeżeli policjanci mający dokonać zatrzymania podejrzanego nie mają subiektywnego poczucia pełnego bezpieczeństwa osobistego własnego lub osób postronnych.

§ 3.

Taktykę i metody działania określone w niniejszych wytycznych należy ze względów bezpieczeństwa osobistego policjantów uwzględniać odpowiednio również w toku wykonywania czynności służbowych innych niż zatrzymywanie podejrzanych, a przede wszystkim podczas:

- 1) zatrzymywania poruszających się pojazdami osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia;
- 2) zatrzymywania poruszających się pojazdami osób pozbawionych wolności, które na podstawie zezwolenia właściwego organu opuściły areszt śledczy lub zakład karny i w oznaczonym terminie nie powróciły do niego;
- 3) zatrzymywania poruszających się pojazdami osób, wobec których sąd lub prokurator zarządził przymusowe doprowadzenie;
- 4) dokonywania kontroli osobistej osób poruszających się pojazdami lub przeglądania bagaży i sprawdzania ładunków w środkach transportu lądowego, w razie istnienia uzasadnionego podejrzenia popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary;
- 5) dokonywania kontroli rodzaju używanego paliwa przez pobranie próbek paliwa ze zbiornika pojazdu mechanicznego.

§ 4.

Niniejsze wytyczne nie zmieniają i nie zastępują uregulowań zawartych w innych przepisach, zarówno aktów prawnych powszechnie obowiązujących, jak i aktów prawnych wewnętrznych, obowiązujących wyłącznie policjantów.

Rozdział 2

Czynności poprzedzające zatrzymanie podejrzanego

§ 5.

Zatrzymanie podejrzanego poruszającego się pojazdem należy poprzedzić rozpoznaniem sytuacyjnym, a przebieg działań realizujących zatrzymanie powinien być planowany. Zakres rozpoznania sytuacyjnego i sposób planowania powinny być dostosowane do okoliczności, w jakich są podejmowane działania mające na celu zatrzymanie podejrzanego, a w szczególności do tego, czy zatrzymanie ma nastąpić w trybie niecierpiącym zwłoki.

§ 6.

Rozpoznanie sytuacyjne, o którym mowa w § 5, polega na opracowaniu charakterystyk:

- 1) podejrzanych;
- 2) pojazdów, którymi poruszają się podejrzani;
- 3) miejsc planowanego zatrzymania.

§ 7.

Opracowanie charakterystyki podejrzanych polega na ustaleniu ich danych osobowych (personalii) i wyglądu (rysopisów umożliwiających wzrokową wstępną identyfikację), wieku, przeszłości kryminalnej i ewentualnych uzależnień oraz dewiacji, posiadanego uzbrojenia i umiejętności specjalnych (znajomości sztuk walki, doświadczenia wojskowego itp.), problemów osobistych i rodzinnych (tzw. „słabych stron”), zwyczajów, osób postronnych mogących przebywać w towarzystwie podejrzanych (ze szczególnym uwzględnieniem małoletnich), ewentualnego nosicielstwa chorób zakaźnych (np. HIV, HBV, HCV).

§ 8.

Opracowanie charakterystyki pojazdów, którymi poruszają się podejrzani, polega na ustaleniu ich numerów rejestracyjnych, danych ich właścicieli, marek i typów oraz osiąągów eksploatacyjnych (przyspieszenie, prędkość maksymalna), modeli i kolorów nadwozi oraz rodzajów przewożonych ładunków.

§ 9.

Opracowanie charakterystyki miejsc planowanego zatrzymania polega na ustaleniu ich topografii, organizacji i natężenia ruchu drogowego, rodzaju i lokalizacji obiektów budowlanych znajdujących się w tych miejscach, a także możliwości skrytego zbliżenia się do pojazdu z podejrzanym oraz wprowadzenia w błąd poprzez odwrócenie uwagi lub maskowanie rzeczywistego celu kontroli drogowej.

§ 10.

Informacje zebrane w ramach rozpoznania sytuacyjnego mogą być utrwalone przy wykorzystaniu formularza informacyjnego stanowiącego załącznik do wytycznych. Formularz sporządza się na polecenie kierownika jednostki lub komórki organizacyjnej Policji realizującej zatrzymanie podejrzanego lub policjanta wyznaczonego do kierowania przebiegiem zatrzymania.

§ 11.

Planowanie, o którym mowa w § 5, polega na:

- 1) określeniu podstawowego celu działań (kto i na jakich podstawach ma być zatrzymany);
- 2) analizie i ocenie wyników rozpoznania sytuacyjnego;
- 3) określeniu dodatkowych celów działań (np. odnalezienie i zabezpieczenie dowodów popełnionego przestępstwa);
- 4) określeniu możliwych komplikacji przebiegu działań (np. podjęcie przez podejrzanego próby ucieczki, zranienie podejrzanego w trakcie zatrzymywania);
- 5) określeniu indywidualnego przydziału zadań dla policjantów uczestniczących w działaniach oraz funkcjonalnego podziału zadań (wyznaczenie kierującego działaniami, określenie liczby i składu wyodrębnionych zespołów wykonawczych, wydzielenie policjantów wyznaczonych do podjęcia ewentualnego pościgu i niebiorących bezpośredniego udziału w zatrzymaniu podejrzanego);
- 6) uzgodnieniu zakresu i sposobu współdziałania z innymi podmiotami (np. miejscowo właściwą jednostką organizacyjną Policji, Strażą Graniczną, prokuraturą, służbami ratowniczymi) oraz zorganizowaniu specjalnego zabezpieczenia medycznego działań lub zapewnieniu pomocy najbliższej placówki służby zdrowia;
- 7) przeprowadzeniu kalkulacji sił i środków niezbędnych do skutecznej realizacji zatrzymania podejrzanego (liczba policjantów, liczba i rodzaj służbowych środków transportu, wyposażenie policjantów w środki ochrony osobistej - np. kamizelki i hełmy kuloodporne oraz opaski identyfikujące, wyposażenie specjalne - np. środki pozoracji - sprzęt optyczny, broń i amunicja - w tym amunicja specjalna, środki łączności - z ustalonymi na czas działań częstotliwościami i kryptonimami oraz innymi danymi komunikacyjnymi, sposób identyfikacji policjantów i służbowych środków transportu - np. sygnały świetlne i dźwiękowe, umieszczone na drzwiach pojazdów rezerwowe kamizelki kuloodporne z napisem „Policja”, tablice magnetyczne z napisem „Policja” umieszczone na pojazdach nieoznakowanych);
- 8) wstępnym określeniu taktyki i szczegółowych metod działania podczas realizacji zatrzymania podejrzanych, z uwzględnieniem wskazówek zawartych w rozdziale 3 niniejszych wytycznych.

Rozdział 3

Taktyka i metody działania podczas realizacji zatrzymania podejrzanego

§ 12.

Bezpośrednio przed realizacją zatrzymania podejrzanego należy zapoznać policjantów wyznaczonych do udziału w realizacji z indywidualnym przydziałem oraz funkcjonalnym podziałem zadań, o których mowa w § 11 pkt 5 niniejszych wytycznych, oraz powiadomić o rozpoczęciu realizacji dyżurnego właściwej miejscowo jednostki organizacyjnej Policji.

§ 13.

W przypadku braku odpowiednich sił i środków należy rozważyć możliwość odstąpienia od niezwłocznego zatrzymania podejrzanego i poprzestania - do czasu otrzymania odpowiedniego wsparcia – na skrytej obserwacji pojazdów, jakimi przemieszczają się podejrzani. Potrzeba przyjęcia takiej taktyki działania może dotyczyć głównie sytuacji, w których liczebność grupy realizacyjnej jest stosunkowo niewielka albo zatrzymanie podejrzanego nie było planowane, a konieczność jego przeprowadzenia wynikała nieoczekiwanie w trakcie wykonywanych rutynowo zadań służbowych.

§ 14.

Podczas realizacji zatrzymania podejrzanego należy dążyć do stworzenia sytuacji umożliwiającej zatrzymanie podejrzanego poza pojazdem oraz w miarę możliwości dokumentować przebieg realizacji z wykorzystaniem urządzeń utrwalających obraz i dźwięk.

§ 15.

Jeżeli nie ma możliwości stworzenia sytuacji, o której mowa w § 14, czynności bezpośrednio związane z zatrzymaniem podejrzanego powinny być w miarę możliwości podjęte dopiero po uprzednim zatrzymaniu i unieruchomieniu pojazdu, którym porusza się podejrzany. Należy unikać zatrzymywania podejrzanych w środkach komunikacji masowej, co powinno być ograniczone do przypadków niecierpiących zwłoki, np. jeśli zwłoka stworzyłaby lub utrzymała stan bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego.

§ 16.

Zatrzymanie pojazdu, którym porusza się podejrzany, powinno nastąpić:

- 1) przy wykorzystaniu naturalnych warunków ruchu drogowego, np. z wykorzystaniem sygnalizacji świetlnej wstrzymującej ruch drogowy, zamkniętych zapór przed przejazdami kolejowymi, ograniczeń spowodowanych robotami drogowymi, zatorów drogowych ("korków");
- 2) przy wykorzystaniu podstępu, np. pozorowanej kontroli drogowej lub blokady kamuflowanej.

§ 17.

Bezpośrednio po zatrzymaniu pojazdu z podejrzanym wskazane jest uniemożliwienie kontynuowania jazdy poprzez zablokowanie tego pojazdu służbowym środkiem transportu, co należy zrobić w następujący sposób:

- 1) usytuować służbowy środek transportu tak, aby stanowił jednocześnie osłonę dla policjantów;
- 2) włączyć w służbowym środku transportu sygnały świetlne pojazdu uprzywilejowanego, a sygnały dźwiękowe jedynie wtedy, gdy nie utrudni to komunikacji wzajemnej policjantów oraz porozumiewania się z osobami znajdującymi się w zatrzymanym pojeździe;
- 3) dalsze czynności związane z zatrzymaniem podejrzanych prowadzić przy włączonych i skierowanych na pojazd zatrzymywany światłach drogowych służbowego środka transportu, celem wykorzystania wobec podejrzanych efektu olśnienia, jeżeli nie stworzy to niebezpieczeństwa dla innych uczestników ruchu drogowego.

§ 18.

W celu zachowania bezpieczeństwa osobistego, czynności bezpośrednio (fizycznie) związane z zatrzymaniem podejrzanego policjanci wykonują w następującej kolejności:

- 1) wstępna własna identyfikacja poprzez okrzyk "Policja", a w przypadku policjantów nieumundurowanych przed wstępną własną identyfikacją niezbędne jest:
 - a) założenie kamizelek ostrzegawczych lub
 - b) innych przedmiotów wyposażenia mundurowego zawierających odblaskowe elementy ostrzegawcze i napis „Policja” w przypadku ich wprowadzenia oraz
 - c) umieszczenie na widocznym miejscu ubioru znaku identyfikacji indywidualnej, a także
 - d) umieszczenie na widocznym miejscu służbowego środka transportu tablicy z napisem "Policja" (w przypadku pojazdu nieoznakowanego);
- 2) wydanie głosem lub przy użyciu urządzeń nagłaśniających poleceń:
 - a) kierowcy pojazdu zatrzymywanego – wyłączenia silnika i wyjęcia kluczyków ze stacyjki oraz trzymania rąk na kierownicy lub uniesionych w górę albo opartych na przedniej względnie bocznej szybie;
 - b) pasażerom pojazdu zatrzymywanego – położenia rąk na desce rozdzielczej albo oparcia na przedniej lub bocznej szybie;
 - c) kierowcy i pasażerom pojazdu zatrzymywanego – opuszczenia pojazdu, stanięcia w rozkroku i oparcia rąk na dachu (boku) pojazdu lub położenia się w obrębie pasa drogowego twarzą do ziemi;
- 3) sprawdzenie, czy kierowca oraz pasażerowie pojazdu zatrzymywanego posiadają przy sobie broń lub inne niebezpieczne przedmioty mogące służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia albo przedmioty mogące stanowić dowody w postępowaniu lub podlegające przepadkowi;
- 4) odebranie broni i przedmiotów, o których mowa w pkt 3;

- 5) wylegitymowanie (sprawdzenie tożsamości) osoby zatrzymywanej i przemieszczenie w miejsce nieistwarzające zagrożenia w ruchu drogowym;
- 6) ostateczna własna identyfikacja poprzez podanie stopnia policyjnego, imienia i nazwiska oraz okazanie legitymacji służbowej, w przypadku policjanta nieumundurowanego bez wezwania, w przypadku policjanta umundurowanego zaś wyłącznie na żądanie osoby zatrzymywanej;
- 7) poinformowanie osoby zatrzymywanej o zatrzymaniu oraz uprzedzenie o obowiązku podporządkowania się wydawanym poleceniom, a także o możliwości użycia środków przymusu bezpośredniego w przypadku niepodporządkowania się wydanym poleceniom,
- 8) sprawdzenie wnętrza pojazdu, zwłaszcza zawartości bagażnika, w celu ewentualnego odnalezienia broni lub przedmiotów, o których mowa w pkt 3 albo też podejrzanych osób, które ze względu na konstrukcję dzielonych i składanych tylnych siedzeń mogły szybko i niepostrzeżenie przedostać się z przedziału osobowego do bagażnika.

§ 19.

Policjanci wykonujący czynności bezpośrednio (fizycznie) związane z zatrzymaniem podejrzanego powinni być asekurowani przez innych policjantów, reagujących stosownie do zmieniających się realiów sytuacyjnych i podejmujących natychmiastowe działania neutralizujące wszelkie zagrożenia dla bezpiecznej realizacji zatrzymania.

§ 20.

W przypadku, gdy osoby znajdujące się w zatrzymanym pojeździe nie stosują się do poleceń wydawanych przez policjantów (np. blokują od wewnątrz drzwi pojazdu, odmawiają opuszczenia pojazdu) albo gdy zachowanie tych osób wskazuje na możliwość podjęcia zamachu na życie lub zdrowie policjanta (np. wkładanie ręki do schowka, sięganie pod fotel, schyłanie się) – należy rozbić szybę pojazdu w celu natychmiastowego obezwładnienia osób znajdujących się wewnątrz pojazdu.

§ 21.

W przypadku konieczności podjęcia pościgu wobec bezskutecznej próby zatrzymania i unieruchomienia pojazdu przewożącego podejrzanych postępuje się w sposób określony odrębnymi przepisami dotyczącymi organizacji i prowadzenia działań pościgowych przez Policję. Użycie broni palnej wobec osób znajdujących się w zatrzymanym pojeździe, zarówno podczas jazdy, jak i po zatrzymaniu pojazdu, jest dozwolone wyłącznie w przypadkach określonych w art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.

§ 22.

Przy wykonywaniu czynności związanych z zatrzymywaniem podejrzanych poruszających się pojazdami należy w szczególności:

- 1) przestrzegać podziału policjantów wyznaczonych do realizacji na dokonujących czynności bezpośredniego (fizycznego) zatrzymania podejrzanych i na asekurowujących te czynności;
- 2) nieprzerwanie obserwować wewnątrz pojazdu zatrzymwanego i osoby znajdujące się w tym pojeździe i dążyć do jak najszybszego obezwładnienia osób podlegających zatrzymaniu oraz zachowujących się w sposób niebezpieczny, poprzez zastosowanie środków przymusu bezpośredniego odpowiednich do okoliczności faktycznych;
- 3) wydawać polecenia nakazujące określone zachowanie się w sposób jednoznaczny i stanowczy;
- 4) podchodzić do pojazdu zatrzymwanego ostrożnie, zawsze z tyłu lub z boku, co utrudnia obserwację osobom znajdującym się w pojeździe oraz chroni policjanta przed uderzeniem nagle otwartymi drzwiami lub potrąceniem w razie gwałtownego ruszenia pojazdu z miejsca zatrzymania;
- 5) unikać przemieszczania się pomiędzy pojazdem zatrzymanym a służbowym środkiem transportu albo inną przeszkodą;
- 6) uzyskiwać efekt zaskoczenia poprzez odwracanie uwagi osób znajdujących się w pojeździe, np. poprzez uderzenie dłonią w dach pojazdu;
- 7) uwzględniać warunki psychofizyczne osób zatrzymywanych (płeć, wiek, budowa ciała, stan emocjonalny, pozostawanie pod wpływem alkoholu lub narkotyków).

Rozdział 4

Taktyka i metody działania po zatrzymaniu podejrzanego

§ 23.

W razie konieczności należy udzielić pierwszej pomocy medycznej osobom znajdującym się w zatrzymanym pojeździe oraz osobom postronnym, a także powiadomić właściwe służby ratownicze (np. pogotowie ratunkowe, straż pożarną).

§ 24.

W przypadku konieczności przeprowadzenia oględzin miejsca zatrzymania podejrzanego (np. w razie użycia broni palnej skutkującego zranieniem lub śmiercią człowieka albo uszkodzeniem lub zniszczeniem mienia) należy to miejsce zabezpieczyć, poprzez:

- 1) ustalenie świadków przebiegu zatrzymania oraz niedopuszczenie do gromadzenia się osób postronnych;
- 2) nieprzemieszczanie pojazdu zatrzymwanego oraz służbowych środków transportu użytych bezpośrednio do zatrzymania podejrzanego;
- 3) zapewnienie bezpieczeństwa w ruchu drogowym (np. całkowite lub częściowe wstrzymanie ruchu drogowego);
- 4) wykorzystanie do nadzoru nad zabezpieczanym miejscem policjantów, którzy znaleźli się w pobliżu, chociaż nie byli wyznaczeni do realizacji zatrzymania podejrzanego.

§ 25.

Dyżurnego właściwej miejscowo jednostki organizacyjnej Policji należy powiadomić o zatrzymaniu i obywatelstwie podejrzanego.

Rozdział 5
Postanowienia końcowe

§ 26.

Z wytycznymi należy zapoznać wszystkich policjantów, a ich treść uwzględnić podczas realizacji szkoleń zawodowych policjantów.

§ 27.

Wytyczne wchodzi w życie z dniem podpisania.

¹ w przypadku kilku osób przewidzianych do zatrzymania do formularza dołącza się ich charakterystyki sporządzone na oddzielnych kartach.

² w przypadku kilku pojazdów, jakimi porusza się osoba (osoby) przewidziana do zatrzymania, do formularza dołącza się charakterystyki kolejnych pojazdów sporządzone na oddzielnych kartach.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02		04	01		08	01	
				03							
				04							
				06			02			02	
				07							
				10	X						
				11							

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

WYTYCZNE NR 1 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 3 stycznia 2006 r.

w sprawie postępowania policjantów wobec uczestników ruchu drogowego korzystających z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych oraz korzystających z immunitetów krajowych

(Dz. Urz. KGP Nr 4, poz. 17, z późn. zm.)

W celu osiągnięcia właściwej sprawności i skuteczności działań Policji w zakresie realizowania zadań określonych w ustawie z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 z późn. zm.¹⁾), zwanej dalej w skrócie „p.r.d.”, związanych z kontrolowaniem uczestników ruchu drogowego korzystających z immunitetów zakrajowych i krajowych, oraz niektórych zadań określonych w innych ustawach w przypadku, gdy wyniki czynności dokonanych w trybie określonym w art. 129 ust. 1–3 p.r.d. uzasadniają podejrzenie popełnienia przez uczestnika ruchu drogowego czynu zabronionego wyczerpującego znamiona wykroczenia lub przestępstwa, mając na uwadze w szczególności przepisy zawarte w:⁽¹⁾

- 1) Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483);
 - 2) Konwencji Wiedeńskiej o Stosunkach Dyplomatycznych, sporządzonej w Wiedniu w dniu 18 kwietnia 1961 r. (Dz. U. z 1965 r. Nr 37, poz. 232);
 - 3) Konwencji Wiedeńskiej o Stosunkach Konsularnych, sporządzonej w Wiedniu w dniu 24 kwietnia 1963 r. (Dz. U. z 1982 r. Nr 13, poz. 98);
 - 4) Protokole z dnia 8 kwietnia 1965 r. o przywilejach i immunitetach Wspólnot Europejskich (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864);
 - 5) ustawie z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora (Dz. U. z 2003 r. Nr 221, poz. 2199 z późn. zm.);
 - 6) ⁽²⁾ ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 z późn. zm.);
 - 7) ustawie z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 206 z późn. zm.);
 - 8) ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.), w szczególności w art. 17 § 2, art. 74, art. 243–248, art. 308;
 - 9) ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1231 z późn. zm.), w szczególności w art. 47 ust. 1;
 - 10) ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. Nr 106, poz. 1148 z późn. zm.), w szczególności w art. 54;
 - 11) ⁽³⁾ rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 6 maja 1983 r. w sprawie warunków i sposobu dokonywania badań na zawartość alkoholu w organizmie (Dz. U. Nr 25, poz. 117);
 - 12) rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 17 września 1990 r. w sprawie określenia przypadków oraz warunków i sposobów użycia przez policjantów środków przymusu bezpośredniego (Dz. U. Nr 70, poz. 410 z późn. zm.);
 - 13) rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 30 grudnia 2002 r. w sprawie kontroli ruchu drogowego (Dz. U. z 2003 r. Nr 14, poz. 144 z późn. zm.);
 - 14) rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 11 czerwca 2003 r. w sprawie wykazu środków działających podobnie do alkoholu oraz warunków i sposobu przeprowadzania badań na ich obecność w organizmie (Dz. U. Nr 116, poz. 1104 z późn. zm.);
 - 15) rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 5 lutego 2005 r. w sprawie poddawania badaniom lub wykonywania czynności z udziałem oskarżonego oraz osoby podejrzanej (Dz. U. Nr 33, poz. 299);
 - 16) rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2005 r. w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień policjantów (Dz. U. Nr 25, poz. 204)
- postanawia się co następuje:

Rozdział 1 **Przepisy ogólne** **§ 1.**

Wytyczne stosuje się do osób:

- 1) korzystających z immunitetów zakrajowych, o których mowa w art. 129 ust. 3 p.r.d.;
- 2) korzystających z immunitetów krajowych, o których mowa w innych ustawach.

§ 2.

1. Stwierdzenie uprawnień osoby kontrolowanej do korzystania z immunitetu:
 - 1) zakrajowego – następuje na podstawie legitymacji wydanej przez Ministra Spraw Zagranicznych²⁾, którą osoba ta ma obowiązek posiadać i okazać;

¹⁾ Zmiany ustawy powołanej w przypisie zostały opublikowane w Dz. U. z 2005 r. Nr 175, poz. 1462, Nr 179, poz. 1486 oraz Nr 180, poz. 1494 i 1497.

²⁾ Wzory Legitymacji określa rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 16 listopada 2003 r. w sprawie dokumentów oraz wiz dla szefów i członków personelu misji dyplomatycznych, kierowników urzędów konsularnych i członków personelu konsularnego państw obcych oraz innych osób (Dz. U. Nr 225, poz. 2234).

- 2) krajowego – następuje na podstawie legitymacji stwierdzającej uprawnienia do korzystania z immunitetu.
2. Wykaz osób uprawnionych do korzystania z immunitetu krajowego zawiera załącznik nr 1 do wytycznych.

§ 3.

Każda interwencja podejmowana wobec osób korzystających z immunitetów lub przywilejów musi być przeprowadzana taktownie, ale stanowczo, z pełnym poszanowaniem przysługujących tym osobom praw.

Rozdział 2 **Postępowanie policjanta w toku kontroli uczestników ruchu drogowego** **korzystających z immunitetów zakrajowych**

§ 4.

1. Policjant ma prawo zatrzymać do kontroli każdy pojazd, również gdy jest on oznakowany tablicami dyplomatycznymi.
2. W każdym przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia wykroczenia przez kierującego pojazdem wyposażonym w dyplomatyczne tablice rejestracyjne policjant powinien zatrzymać pojazd i przeprowadzić kontrolę wymaganych dokumentów pojazdu oraz dokumentów osoby kierującej.
3. Jeżeli kierujący pojazdem, w przypadku określonym w ust. 2, jest osobą korzystającą z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych lub konsularnych, policjant nie jest uprawniony do nałożenia grzywny w drodze mandatu karnego, skierowania sprawy do sądu jak również wpisania tej osoby do ewidencji kierowców naruszających przepisy ruchu drogowego. Policjant poprzestaje na zwróceniu uwagi oraz sporządzeniu kary informacyjnej według wzoru określonego w załączniku nr 2 do wytycznych.
4. Osoby piastujące funkcje honorowe: konsula generalnego, konsula, wicekonsula, agenta konsularnego obcego państwa w Rzeczypospolitej Polskiej korzystają z immunitetu wyłącznie w zakresie czynów popełnionych w związku z wykonywaniem tych funkcji i nie są uprawnione do dysponowania pojazdami oznakowanymi dyplomatycznymi tablicami rejestracyjnymi lub dodatkowym oznakowaniem „CD” lub „CC”. Członkom rodziny tych osób nie przysługują żadne immunitety wynikające z pokrewieństwa lub powinowactwa.
5. W stosunku do osób korzystających z przywilejów i immunitetów zakrajowych niedopuszczalne jest:
 - 1) sprawdzanie stanu technicznego, wyposażenia, ładunku, wymiarów, masy lub nacisku osi pojazdu znajdującego się na drodze;
 - 2) zatrzymanie dokumentów stwierdzających uprawnienie do kierowania pojazdem lub jego używania.

§ 5.

Ustala się następujący tryb sporządzania i przekazywania karty informacyjnej, o której mowa w § 4 ust. 3:

- 1) policjant przeprowadzający interwencję – jest obowiązany do jej sporządzenia;
- 2) dyżurny jednostki organizacyjnej Policji właściwej dla miejsca zdarzenia – po uprzednim jej potwierdzeniu, niezwłocznie przesyła kartę za pomocą faksu do dyżurnego komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji;
- 3) dyżurny komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji – niezwłocznie przesyła kartę informacyjną za pomocą faksu dyżurnemu Komendy Głównej Policji;
- 4) dyżurny Komendy Głównej Policji – kartę przesyła za pomocą faksu do dyżurnego Protokołu Dyplomatycznego Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Warszawie³⁾ oraz do komórki organizacyjnej właściwej do spraw ruchu drogowego w Komendzie Głównej Policji.

§ 6.

1. Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że kierujący pojazdem korzystający z immunitetu zakrajowego znajduje się w stanie nietrzeźwości lub w stanie po użyciu alkoholu albo środka działającego podobnie do alkoholu (np. wyczuwalna woń alkoholu z ust, trudności z zachowaniem równowagi po wyjściu z pojazdu, bełkotliwa mowa), policjant:
 - 1) nie może żądać poddania się przez kierującego badaniu w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, zwanemu dalej "badaniem";
 - 2) jest obowiązany zaproponować kierującemu poddanie się badaniu;
 - 3) uniemożliwia dalsze kierowanie pojazdem w razie odmowy poddania się badaniu lub w przypadku pozytywnego wyniku badania.
2. Uniemożliwienie kierowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 3, powinno być połączone z nawiązaniem kontaktu z właściwym przedstawicielstwem dyplomatycznym lub konsularnym oraz przekazaniem pojazdu innej osobie wskazanej przez kontrolowanego i może nastąpić w szczególności przez:
 - 1) zwrócenie się do kontrolowanego o powstrzymanie się od kierowania pojazdem;
 - 2) zaproponowanie przekazania do depozytu kluczyków pojazdu, a w przypadku odmowy oraz gdy osoba kontrolowana znajduje się poza pojazdem, uniemożliwienie jej powrotu do pojazdu przez blokowanie dostępu do drzwi, w miarę możliwości bez naruszenia nietykalności tej osoby;
 - 3) zablokowanie kontrolowanego pojazdu przy użyciu pojazdu (pojazdów) służbowego Policji lub blokady na koła.
3. Uniemożliwienie kierowania, o którym mowa w ust. 1, powinno trwać do czasu przekazania kierującego do dyspozycji szefa misji lub urzędu, lub otrzymania innych, wyraźnych dyspozycji przekazanych przez dyżurnego Ministerstwa Spraw Zagranicznych dyżurnemu komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji.
4. Do zdarzenia, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio tryb informacyjny określony w § 5.

³⁾ Warszawa, Aleja Szucha 23, faks nr 0-22 523 96 17 lub 0-22 621 19 14; tel. nr 0-22 523 90 00 (centrala).

§ 7.

Do pojazdu oznaczonego tablicami dyplomatycznymi nie należy wsiadać, nawet w celu wyjęcia kluczyków ze stacyjki.

§ 8.

W odniesieniu do osób kierujących pojazdami, które piastują funkcje honorowe: konsula generalnego, konsula, wicekonsula, agenta konsularnego obcego państwa w Rzeczypospolitej Polskiej, policjant dokonujący kontroli może żądać na zasadach ogólnych poddania się przez te osoby badaniu na zawartość w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, jak również ukarania w przypadku oczywistego naruszenia przepisów.

§ 9.

Jeżeli w trakcie kontroli okaże się, że kierującym jest osoba niekorzystająca z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych, a dysponent pojazdu korzysta z tych immunitetów i przywilejów, policjant przeprowadza kontrolę i wobec kierującego stosuje środki przewidziane prawem. W takim przypadku nie sprawdza się stanu technicznego, wyposażenia, ładunku, wymiarów, masy lub nacisku osi pojazdu znajdującego się na drodze.

§ 10.

Zasady dotyczące osób korzystających z immunitetów zakrajowych mają zastosowanie wobec dyplomatów akredytowanych w państwach trzecich jedynie podczas ich przejazdu przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w celu objęcia stanowiska w kraju akredytacji, powrotu na nie lub powrotu do swego własnego kraju.

Rozdział 3

Postępowanie policjanta w toku kontroli uczestników ruchu drogowego korzystających z immunitetów krajowych

§ 11.

1. Jeżeli kontrolowanym pojazdem kieruje osoba korzystająca z immunitetu krajowego, a zatrzymanie pojazdu nie było spowodowane uzasadnionym podejrzeniem popełnienia wykroczenia, stosuje się ogólne zasady dotyczące przeprowadzania kontroli drogowej.
2. Jeżeli wobec osoby korzystającej z immunitetu krajowego zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia wykroczenia, a okoliczności nie uzasadniają skierowania do właściwego organu wniosku o wyrażenie zgody na pociążnięcie jej do odpowiedzialności, należy poprzestać na zwróceniu uwagi.

§ 12.

1. Jeżeli istnieje uzasadnione podejrzenie, że kierujący pojazdem, będący osobą korzystającą z immunitetu krajowego, znajduje się w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego (np. wyczuwalna woń alkoholu z ust, trudności z zachowaniem równowagi po wyjściu z pojazdu, bełkotliwa mowa), policjant jest obowiązany do żądania poddania się przez tę osobę badaniu w celu ustalenia zawartości w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu, które jest czynnością niecierpiącą zwłoki, podejmowaną w trybie art. 17 § 2 k.p.k.
2. W razie odmowy poddania się badaniu policjant, realizując uprawnienia wynikające z przepisów prawa powszechnie obowiązującego, może:
 - 1) zastosować środki przymusu bezpośredniego w celu doprowadzenia do badania;
 - 2) zatrzymać osobę ujętą na gorącym uczynku przestępstwa z uwagi na niezbędność tej czynności dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania karnego.
3. W celu uniemożliwienia osobie, o której mowa w ust. 1, kierowania pojazdem stosuje się odpowiednio przepis § 6 ust. 2.

§ 13.

1. W przypadku gdy osobą, o której mowa w § 12, jest osoba korzystająca z immunitetu parlamentarnego (poseł, senator, poseł do Parlamentu Europejskiego), policjant przeprowadzający kontrolę niezwłocznie zawiadamia o jej rozpoczęciu dyżurnego jednostki organizacyjnej Policji właściwej dla miejsca przeprowadzania kontroli.
2. Dyżurny, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie powiadamia komendanta wojewódzkiego (Stołecznego) Policji lub jego zastępcę, który niezwłocznie powiadamia Komendanta Głównego Policji lub jego zastępcę oraz podejmuje czynności zmierzające do niezwłocznego powiadomienia Marszałka Sejmu lub Marszałka Senatu, a także właściwego miejscowo prokuratora o podjęciu wobec takiej osoby czynności zmierzających do poddania się przez tę osobę badaniu.
3. Powiadomienie, o którym mowa w ust. 2, jest wykonaniem obowiązków Policji określonych w art. 105 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i w art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 9 maja 1996 r. o wykonywaniu mandatu posła i senatora.
4. Odstępuje się od dokonania czynności, o których mowa w § 12, na żądanie Marszałka Sejmu lub Marszałka Senatu, albo gdy takie polecenie wyda właściwy miejscowo prokurator.

§ 14.

1. W przypadku gdy osobą, o której mowa w § 12, jest osoba korzystająca z immunitetu sędziowskiego lub prokuratorowskiego, policjant przeprowadzający kontrolę niezwłocznie zawiadamia o jej rozpoczęciu dyżurnego jednostki Policji właściwej dla miejsca przeprowadzania kontroli.
2. Dyżurny jednostki Policji, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie powiadamia o podjęciu wobec takiej osoby czynności zmierzających do poddania się przez tę osobę badaniu:

- 1) w przypadku, gdy osobą tą jest sędzia – prezesa właściwego miejscowo sądu oraz prezesa sądu apelacyjnego właściwego ze względu na miejsce dokonywania czynności;
- 2) w przypadku, gdy osobą tą jest prokurator – właściwego miejscowo prokuratora, a także prokuratora przełożonego.
3. Odstępuje się od dokonania czynności, o których mowa w § 12, na żądanie prezesa właściwego miejscowo sądu lub prezesa sądu apelacyjnego właściwego ze względu na miejsce dokonywania czynności lub prokuratora przełożonego, albo gdy takie polecenie wyda właściwy miejscowo prokurator.

§ 15.

1. Policjant dokonujący czynności wobec osób korzystających z immunitetu krajowego sporządza notatkę służbową zawierającą szczegółowy opis zdarzenia oraz dane tej osoby, zwaną dalej „notatką”.
2. W odniesieniu do osób wymienionych w załączniku nr 1 do wytycznych w lp. 1, 2 oraz 5 – 11, notatka, po potwierdzeniu przez dyżurnego jednostki organizacyjnej Policji właściwej dla miejsca zdarzenia, powinna być niezwłocznie przesłana za pomocą faksu do dyżurnego właściwej komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji, a dyżurny komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji przesyła ją dyżurnemu Komendy Głównej Policji.
3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się, jeżeli w toku czynności policjant nie ujawnił naruszenia prawa lub poprzestał na zwróceniu uwagi sprawcy wykroczenia.
4. Organy uprawnione do wydania zgody na zatrzymanie lub aresztowanie bądź pociągnięcie do odpowiedzialności osób korzystających z immunitetów krajowych oraz osób, co do których notatkę przekazuje się do Komendy Głównej Policji, określa załącznik nr 1 do wytycznych.

Rozdział 4 Przepisy końcowe

§ 16.

Tracą moc wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie postępowania policjantów wobec osób korzystających z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych oraz osób korzystających z immunitetów krajowych (Dz. Urz. KGP Nr 9, poz. 43).

§ 17.

Wytyczne wchodzi w życie z dniem podpisania.

Załączniki dostępne na stronie internetowej Komendy Głównej Policji.

Przypisy:

- ¹⁾ Zdanie pierwsze preambuły zmienione przez pkt 1 obwieszczenia Komendanta Głównego Policji z dnia 14 marca 2006 r. o sprostowaniu błędu (Dz.Urz.KGP.2006.6.37) z dniem 20 marca 2006 r.
- ²⁾ Pkt 6 preambuły zmieniony przez pkt 2 obwieszczenia Komendanta Głównego Policji z dnia 14 marca 2006 r. o sprostowaniu błędu (Dz.Urz.KGP.2006.6.37) z dniem 20 marca 2006 r.
- ³⁾ Pkt 11 preambuły zmieniony przez pkt 3 obwieszczenia Komendanta Głównego Policji z dnia 14 marca 2006 r. o sprostowaniu błędu (Dz.Urz.KGP.2006.6.37) z dniem 20 marca 2006 r.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02	X	04	01		08	01	
				03							
				04							
				06	X						
				07	X						
				10	X						
				11							

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

WYTYCZNE Nr 2 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 26 czerwca 2007 r.

w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych

(Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 104, z 2011 r. Nr 10, poz. 78 oraz z 2013 poz. 97¹⁾)

W celu właściwego unormowania problematyki notatników służbowych w służbie prewencyjnej, określającej zasady ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania tych notatników postanawia się, co następuje:

§ 1.

Wytoczne określają:

- 1) szczegółowy tryb wydania lub zwrotu notatników służbowych;
- 2) osoby prowadzące notatniki służbowe;
- 3) sposób dokumentowania czynności służbowych;
- 4) sposób przechowywania notatników służbowych.

§ 2.

1. Wydanie lub zwrot notatnika podlega rejestracji w ewidencji notatników służbowych.
2. Strona tytułowa notatnika zawiera:
 - 1) kolejny numer rejestru;
 - 2) stempel nagłówekowy jednostki lub komórki organizacyjnej Policji;
 - 3) datę rozpoczęcia oraz zakończenia notatnika;
 - 4) stopień, imię i nazwisko oraz numer identyfikacyjny policjanta, któremu notatnik przydzielono;
 - 5) czytelny podpis lub imienną pieczętkę i parafę przełożonego.
3. Ostatnia strona notatnika zawiera informacje oraz symbole literowe, o których mowa w § 6.²⁾

§ 3.

Notatnik służbowy zobowiązani są prowadzić:

- 1) policjanci pełniący służbę patrolową (w tym policjanci komórek ruchu drogowego pełniący służbę zewnętrzną), interwencyjną, obchodową, konwojową i ochronną z wyjątkiem policjantów pełniących służbę na stanowiskach, gdzie przebieg służby rejestruje się w odrębnej dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami;
- 2) inni policjanci na podstawie odrębnych przepisów oraz wskazani decyzjami komendantów wojewódzkich / Stołecznego, powiatowych (rejonowych, miejskich) Policji na obszarze swojego działania.

§ 4.

1. W notatniku służbowym policjant dokumentuje czynności służbowe, zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz inne, niezbędne informacje, dotyczące przebiegu służby.
2. Zapisy w notatniku służbowym dotyczą:
 - 1) odprawy do służby, a w szczególności powinny zawierać:
 - a) datę i godziny pełnienia służby,
 - b) rodzaj służby (patrol pieszy, konwój, obchód rejonu itp.),
 - c) rejon pełnienia służby (trasa patrolowa),
 - d) czas rozpoczęcia i zakończenia odprawy,
 - e) stopień, imię i nazwisko oraz podpis osoby przeprowadzającej odprawę,
 - f) skład patrolu (ze wskazaniem dowódcy) oraz kryptonim radiowy,
 - g) czas i miejsce przerwy w służbie,
 - h) przekazane w trakcie odprawy zadania doraźne o ile nie znajdują się one w cedule patrolowej;
 - 2) wykonywanych czynności służbowych, a w szczególności:
 - a) legitymowania osób, ze wskazaniem podstawy faktycznej,
 - b) podjętych interwencji i sposobu ich załatwienia,
 - c) czynności związanych z użyciem lub wykorzystaniem środków przymusu bezpośredniego,³⁾
 - d) czynności związanych z użyciem lub wykorzystaniem broni palnej,⁴⁾
 - e) czynności związanych z ujawnionym wykroczeniem,
 - f) informacji dotyczących przypadku opuszczenia rejonu służbowego,
 - g) kontroli drogowej,
 - h) zatrzymania osób, dokumentów, pojazdów, rzeczy w toku wykonywanych czynności służbowych,
 - i) doprowadzenia oraz wykonanych konwojów,
 - j) użycia sygnałów pojazdu uprzywilejowanego,
 - k) czynności na miejscu zdarzeń,
 - l) kontroli osobistej, przeglądania zawartości bagaży i sprawdzania ładunków w portach i na dworcach oraz w środkach transportu lądowego, powietrznego i wodnego,
 - m) udzielenia pomocy lub asysty;
- 3) podsumowania czynności wykonanych w czasie służby, potwierdzonych podpisem upoważnionej osoby.

3. W przypadku, kiedy policjant nie korzysta z ceduły patrolowej, dopuszcza się prowadzenie przyjętego przez kierownika jednostki Policji załącznika do notatnika służbowego, zawierającego zadania stałe, doraźne oraz inne informacje przydatne w trakcie pełnienia służby.
4. Wpisy dotyczące poszczególnych czynności powinny być krótkie, rzeczowe, i zawierać dane niezbędne do opracowania innej dokumentacji, a w szczególności:
 - 1) czasu przyjęcia zgłoszenia, miejsca oraz czasu rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych czynności;
 - 2) zastosowania środków oddziaływania wychowawczego oraz poinformowania osoby, wobec której podjęto czynność o prawie złożenia zażalenia do właściwego miejscowo prokuratora na sposób przeprowadzania czynności określonych w odrębnych przepisach.
5. Zapisy powinny być czytelne, dokonywane w trakcie lub bezpośrednio po zakończeniu czynności służbowej.
6. W patrolach dwu- lub wieloosobowych oraz w służbie obchodowej dzielnicowych, dopuszcza się prowadzenie szczegółowego zapisu przebiegu podejmowanych czynności przez policjanta, który wykonywał czynność. Pozostali policjanci dokonują zapisu w sposób skrócony, wskazując jedynie miejsce, czas i rodzaj czynności.

§ 5.

1. Policjant w notatniku służbowym wpisy, o których mowa w § 3, uzupełnia o informacje dotyczące w szczególności:
 - 1) w przypadku dokonywania kontroli drogowej:
 - a) danych osobowych kierującego pojazdem, a w uzasadnionych przypadkach innego uczestnika ruchu,
 - b) marki i numeru rejestracyjnego pojazdu,
 - c) rodzaju, serii i numeru zatrzymanego dokumentu oraz numeru wydanego pokwitowania;
 - 2) czynności wykonywanych na miejscu wypadku lub kolizji drogowej z uwzględnieniem:
 - a) czasu, miejsca i okoliczności zdarzenia,
 - b) informacji o podmiotach ubezpieczeniowych, w tym o numerze polisy,
 - c) danych świadków,
 - d) informacji o sporządzeniu dokumentacji zdarzenia (szkice, protokoły, notatki urzędowe, itp.);
 - 3) informacji dotyczących badania w celu stwierdzenia obecności w organizmie alkoholu lub podobnie działającego środka z podaniem: wyniku badania, numeru protokołu, ewentualnie numeru ampułki itp.;
 - 4) spostrzeżeń i wniosków, w tym zgłoszonych przez uczestników ruchu, odnoszących się w szczególności do zagrożeń, utrudnień, nieprawidłowości w oznakowaniu;
 - 5) innych wydarzeń, zmian w czasie i miejscu służby, ruchnym kierowaniu ruchem, doraźnych poleceń przełożonych lub dyżurnego jednostki Policji, a także czasu i miejsca udzielania pomocy uczestnikom ruchu.
2. W przypadku dokumentowania interwencji należy dokładnie określić:
 - 1) rodzaj interwencji (własna lub zlecona) i jej charakter (np.: "domowa, w miejscu publicznym");
 - 2) dane osoby zgłaszającej;
 - 3) przyczynę interwencji, jej przebieg, wykonane czynności oraz dane personalne uczestników i świadków, jak również sposób zakończenia;
 - 4) dane personalne policjantów, strażników miejskich lub innych osób udzielających wsparcia podczas interwencji (stopień, nazwisko i imię, oraz jednostkę);
 - 5) dane przedstawicieli służb miejskich, drogowych itp.
3. Nakładając grzywnę w drodze mandatu karnego należy obowiązkowo odnotować rodzaj mandatu (gotówkowy, kredytowany, zaoczny), jego wysokość, serię i numer, za jakie wykroczenie został nałożony oraz fakt odmowy przyjęcia mandatu.

§ 6.

1. W celu uproszczenia procedury dokonywania wpisów dopuszcza się stosowanie następujących symboli literowych:
 - 1) **O** – obchód;
 - 2) **PP** – patrol pieszy;
 - 3) **PZ** – patrol z wykorzystaniem środka transportu;
 - 4) **K** – konwój;
 - 5) **D** – doprowadzenie;
 - 6) **A** – udzielona asysta, pomoc;
 - 7) **L** – osoba legitymowana;
 - 8) **Z** – osoba zatrzymana;
 - 9) **ZN** – osoba zatrzymana nieletnia;
 - 10) **ZP** – osoba zatrzymana poszukiwana;
 - 11) **ZW** – osoba doprowadzona w celu wytrzeźwienia;
 - 12) **P** – zastosowany środek oddziaływania pozakarnego na podstawie art. 41 k.w. (pouczenie);
 - 13) **MKK** – nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego kredytowanego;
 - 14) **MKG** – nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego gotówkowego;
 - 15) **MKZ** – nałożenie grzywny w drodze mandatu karnego zaocznego;
 - 16) **NCW** – sporządzenie notatki celem przeprowadzenia czynności wyjaśniających w sprawie o wykroczenie;
 - 17) **KP** – kontrola drogowa;
 - 18) **KT** – kontrola stanu trzeźwości kierującego;

- 19) **KN** – badanie kierującego na zawartość środków działających podobnie do alkoholu;
- 20) **ZPJ** – zatrzymanie prawa jazdy;
- 21) **ZDR** – zatrzymanie dowodu rejestracyjnego;
- 22) **KO** – kontrola osobista;
- 23) **KB** – kontrola bagażu;
- 24) **KMZ** – kontrola miejsca zagrożonego;
- 25) **KZO** – kontrola zabezpieczenia obiektu;
- 26) **IW** – interwencja własna:
 - a) **IWP** – interwencja własna w miejscu publicznym,
 - b) **IWD** – interwencja własna domowa;
- 27) **IZ** – interwencja zlecona:
 - a) **IZP** – interwencja zlecona w miejscu publicznym,
 - b) **IZD** – interwencja zlecona domowa;
- 28) **NK** – sporządzenie Niebieskiej Karty;
- 29) **ZMZ** – zabezpieczenie miejsca zdarzenia;
- 30) **KD** – wykonywanie czynności na miejscu kolizji drogowej;
- 31) **WD** – wykonywanie czynności na miejscu wypadku drogowego;
- 32) **ŚPB** – użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego;
- 33) **BP** – użycie lub wykorzystanie broni palnej;
- 34) **SPU** – użycie sygnałów pojazdu uprzywilejowanego;
- 35) **UP** – poinformowanie osoby, wobec której podjęto czynność o prawie złożenia zażalenia do właściwego miejscowo prokuratora na sposób przeprowadzania czynności określonych w innych przepisach.⁵⁾

2. Symbole literowe umieszcza się na marginesie notatnika przy oznaczonej czynności.

3. W przypadku powtarzania się czynności wprowadza się oznaczenia cyfrowe w postaci cyfr arabskich przy oznaczeniach literowych określających daną czynność, np. L1, L2, L3 itd.

§ 7.

1. Rejestr notatników służbowych powinien zawierać:

- 1) imię, nazwisko policjanta oraz kolejny numer notatnika;
- 2) datę wydania oraz datę zdania notatnika służbowego;
- 3) datę przekazania notatnika zakończonego do archiwizacji;
- 4) czytelny podpis osoby przyjmującej notatnik na swój stan.

2. Policjant po zakończeniu służby i dokonanej ocenie realizacji zadań, przechowuje notatnik służbowy w miejscu wyznaczonym przez przełożonego.

3. Zakończony notatnik służbowy powinien być niezwłocznie zdany osobie prowadzącej rejestr i zarchiwizowany zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami.

§ 8.

Policjant prowadzi tylko jeden notatnik służbowy.

§ 9.

W notatniku służbowym zabrania się wyrywania stron i zacierania zapisów.

§ 10.

Wytyczne wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2007 r.

Przypisy:

¹⁾ Ostatnia zmiana w Dz. Urz. KGP z dnia 21 listopada 2013 r. poz. 97 wytyczne nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 listopada 2013 r. zmieniające wytyczne w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych.

²⁾ Zmiana wprowadzona pkt. 1 wytycznych nr 5 KGP z dnia 20 listopada 2013 r.

³⁾ Zmiana wprowadzona pkt. 2 wytycznych nr 5 KGP z dnia 20 listopada 2013 r.

⁴⁾ Zmiana wprowadzona pkt. 2 wytycznych nr 5 KGP z dnia 20 listopada 2013 r.

⁵⁾ Zmiana wprowadzona pkt. 3 wytycznych nr 5 KGP z dnia 20 listopada 2013 r.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09		02	02	X	04	01	X	08	01	
				03	X						
				04	X						
				06	X						
				07	X						
				10	X						
				11	X						
						02			02		

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.

WYTYCZNE Nr 2 KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

z dnia 7 grudnia 2011 r.

w sprawie sposobu postępowania policjantów podczas realizacji procedury „Niebieskie Karty”

(Dz. Urz. KGP Nr 10, poz. 77)

Na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2007 r. Nr 43, poz. 277, późn. zm.¹⁾), w związku z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzoru formularza „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245) postanawia się, co następuje:

§ 1.

Wytyczne określają szczegółowy sposób postępowania policjantów podczas realizacji procedury „Niebieskie Karty”, określonej w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, zwanym dalej „rozporządzeniem”.

§ 2.

1. Policjant wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A”, zgodnie ze wzorem określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia.
2. Jeżeli podczas interwencji nie ma możliwości wypełnienia formularza „Niebieska Karta – A” w całości, części V, IX-XII, XV, XVII, XX-XXI mogą zostać uzupełnione przez dzielnicowego w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

§ 3.

1. Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” kierownik jednostki organizacyjnej Policji lub upoważniona przez niego osoba, przekazuje przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego, o którym mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.²⁾), zwanej dalej „ustawą”.
2. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” kierownik jednostki organizacyjnej Policji lub upoważniona przez niego osoba przekazuje dzielnicowemu właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.

§ 4.

1. W pracach zespołu interdyscyplinarnego bierze udział koordynator procedury „Niebieskie Karty” lub inny funkcjonariusz wyznaczony przez kierownika komórki organizacyjnej lub jednostki organizacyjnej Policji.
2. W skład grupy roboczej, o której mowa w art. 9a ust. 10 ustawy, wchodzi dzielnicowy rejonu, w którym zamieszkuje osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
3. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec dziecka w pracach grupy roboczej powinien uczestniczyć również policjant z komórki organizacyjnej nieletnich i patologii.

§ 5.

1. Dzielnicowy realizujący procedurę „Niebieskie Karty” prowadzi teczkę zagadnieniową „Przemoc w rodzinie” odrębnie dla każdej rodziny, w przypadku wszczęcia procedury „Niebieskie Karty” przez Policję lub inny uprawniony podmiot. W tezcze gromadzi się wszystkie dokumenty potwierdzające czynności podjęte przez Policję wobec przemocy w rodzinie.
2. Zakończenie prowadzenia teжки zagadnieniowej „Przemoc w rodzinie” następuje z chwilą zakończenia procedury „Niebieskie Karty” w trybie określonym w § 18 rozporządzenia.
3. W przypadku, gdy powiadomienie o zakończeniu procedury nie nastąpiło w formie pisemnej, dzielnicowy sporządza notatkę służbową zawierającą informację o zakończeniu procedury.

§ 6.

1. Zadania określone w § 13:
 - 1) w pkt 1–4 rozporządzenia realizuje policjant wszczynający procedurę „Niebieskie Karty”;
 - 2) w pkt 5 rozporządzenia realizuje w miarę możliwości grupa operacyjno-procesowa.
2. Działania określone w § 13:
 - 1) w pkt 6 rozporządzenia podejmuje dzielnicowy;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2007 r. Nr 57, poz. 390, Nr 120, poz. 818, Nr 140, poz. 981 i Nr 165, poz. 1170, z 2008 r. Nr 86, poz. 521, Nr 171, poz. 1065 i Nr 237, poz. 1651, z 2009 r. Nr 22, poz. 120, Nr 62, poz. 504, Nr 85, poz. 716, Nr 97, poz. 803, Nr 98, poz. 817, Nr 11 5, poz. 959, Nr 157, poz. 1241, Nr 168, poz. 1323, Nr 195, poz. 1502, Nr 201, poz. 1540, Nr 206, poz. 1589 i Nr 223, poz. 1777, z 2010 r. Nr 34, poz. 190, Nr 96, poz. 620, Nr 98, poz. 626, Nr 125, poz. 842, Nr 127, poz. 857, Nr 164, poz. 1108, Nr 182, poz. 1228, Nr 238, poz. 1578 i Nr 240, poz. 1602 oraz z 2011 r. Nr 53, poz. 273, Nr 117, poz. 677, Nr 171, poz. 1016, Nr 205, poz. 1205, Nr 207, poz. 1229, Nr 217, poz. 1280 i Nr 230, poz. 1371.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 206, poz. 1589, z 2010 r. Nr 28, poz. 146 i Nr 125, poz. 842 oraz z 2011 r. Nr 149, poz. 887.

- 2) w pkt 6 rozporządzenia, mające na celu zapobieganie zagrożeniom mogącym wystąpić w rodzinie podejmuje również inny policjant służby prewencyjnej realizujący zadania w zakresie profilaktyki.

§ 7.

Kierownik jednostki organizacyjnej Policji, lub wyznaczona przez niego osoba, sprawuje nadzór nad realizacją działań Policji podejmowanych w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

§ 8.

Wytyczne wchodzi w życie po upływie 7 dni od dnia podpisania.

Zakres wykorzystania aktu prawnego											
JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*	JM	JS	*
01	09	X	02	02		04	01		08	01	
				03							
				04							
				06	X						
				07							
				10	X						
				11	X						
							02			02	

* „X” oznacza, iż akt prawny zalecany jest do wykorzystania w czasie realizacji jednostki szkolnej.